

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

Τόμος ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1974

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ἰανουάριος 1974

Ἀριθ. φύλλου 337

ΠΙΣΤΟΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΣΙΣ

Εἰς τὰς πόλεις μὲ μεγάλην κίνησιν πρὸς διευκολύνειν τῶν πεζῶν καὶ τῶν τροχοφόρων ὑπάρχουν φωτεινοὶ σηματοδότες, οἱ ὅποιοι ρυθμίζουν τὴν κίνησιν καὶ τὴν προτεραιότητα κατὰ τὰς διαβάσεις τῶν ὁδῶν. Οἱ σηματοδοτοὶ αὐτοὶ μὲ τὸ κόκκινον καὶ πράσινον φῶς εἶναι γνωστοὶ μὲ τὴν λαϊκὴν ἑκφράσιν ὁ «Σταμάτης» καὶ ὁ «Γρηγόρης». Κάθε διαβάτης εὐρισκόμενος πρὸ τοῦ ἐρυθροῦ σηματοδότη ὀφείλει νὰ σταματήσει καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὰς διαβάσεις καὶ ἐφ' ὅσον ὁ σηματοδότης ἐμφανίσῃ τὸ πράσινον φῶς νὰ διέλθῃ τὰς διαβάσεις.

Μὲ τὸ τέλος τοῦ παλαιοῦ χρόνου ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται πρὸ τοῦ ἐρυθροῦ σηματοδότη καλούμενος νὰ σταματήσει καὶ ἐλέγξῃ τὸ παρελθόν, νὰ κρίνῃ τὸ ἔργον του, νὰ ἐξετάσῃ μὲ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου τὰς πράξεις του καὶ νὰ ἀποφασίσῃ, ὥστε εὐθὺς μὲ τὸ πράσινον φῶς τοῦ νέου ἔτους νὰ ἐκκινήσῃ διὰ τὴν νέαν πορείαν πρὸς ἀντιμετώπισιν ὅλων τῶν γεγονότων.

Ὁ πιστὸς συνεχῶς πρέπει νὰ ἀγάλλεται ἐν τῷ Θεῷ διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ νὰ ἀφοσιούται εἰς αὐτὸν διὰ τῆς ἐσωτερικῆς πειθαργίας. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὁ πιστὸς ἀναλογιζόμενος τὸ παρελθὸν διαπιστώνει ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῦ δίδει ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον καὶ ἀφελίμον διὰ τὴν πνευματικὴν συγκρότησιν. Τὸ πράσινον φῶς τοῦ νέου ἔτους εἶναι ἡ ἐργήγορσις. Ὑπενθυμίζει εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἔτοιμος προπαρασκευαζόμενος διὰ τὸ μεγάλο ταξίδι του. Κατὰ τὴν πορείαν ἡ πιστότης καὶ ἡ σύνεσις εἶναι δύο βασικαὶ προϋποθέσεις προσμονῆς τῆς παρουσίας τοῦ Νυμφίου - Χριστοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ὀφείλουν νὰ ἐργάζωνται διὰ νὰ ἀπο-

λαύσουν καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας. Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ διακρίνεται ἀπὸ τὴν ἐσωτερικότητα, ἡ ὁποία ἐξωτερικεύει τὴν πιστότητα, καὶ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν δύναμιν, ἡ ὁποία ἐπιβεβαιοῖ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἐργήγορσιν. Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ χρόνου διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πιστότητος καὶ τῆς συνέσεως ἀποτελεῖ τὴν βάσιν διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς οὐρανίου βασιλείας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τονίζει τὰ σημεῖα αὐτὰ καὶ ὑπομνησκονται εἰς τὸν πιστὸν μὲ τὸ πέρας τοῦ παλαιοῦ χρόνου ἡ δύναμις τῆς ἀναμονῆς καὶ μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου ἔτους ἡ χαρὰ τῆς ἐργασίας. Ἡ αἰτιολογία ὅτι ὁ κόσμος θὰ ὀδηγηθῇ εἰς ἕνα καλύτερον μέλλον εἶναι ἐνισχυτικὸν μέσον καλλιέργειας τῆς πιστότητος καὶ τῆς συνέσεως καὶ δημιουργεῖ ὑποχρέωσιν εἰς πάντα πιστὸν νὰ βαδίξῃ πρὸς τὴν πνευματικὴν πρόοδον.

Ὁ Χριστὸς διμῶν διὰ τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου δὲν κάμνει βεβαίως φιλολογίαν, ἀλλ' ἐννοεῖ τὴν δραστηριότητα τοῦ διαβόλου νὰ παραπλανᾷ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἐπιδιώξιν του νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν. Ἐχει ὁμοῦς ὁ πιστὸς τὴν δυνατότητα νὰ ἀπαγγιστροῦται ἀπὸ τὴν σαγήνην τοῦ διαβόλου καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς σταυρικῆς του θυσίας συνδιαλλάξας τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ συνέτριψε τὴν δύναμιν τοῦ θανάτου καὶ ἐξέβαλεν ἔξω τὸν σατανᾶν ὡς ψεύστην καὶ ἀπατῶντα τοὺς ἄνθρώπους.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος παρουσιάζει μίαν περίεργον ψυχολογικὴν κατάστασιν. Ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματα του εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς δράσεώς του δὲν ἀντιλαμβάνεται, ἐθελήμένως βεβαίως, τὴν κρισιμότη-

τα τῆς ἐποχῆς μας. Ἐχει στρέψει τὰ ἐνδιαφέροντά του εἰς τὴν ὕλικὴν εὐημερίαν καὶ ἀφήνει νὰ μαραζώνῃ ἡ πνευματικότης. Δὲν δέχεται ἐνδιαφέρον διὰ πνευματικούς ἀγῶνας. Καὶ ἐνῷ ὑποβάλλεται εἰς θυσίας διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν παθῶν, φέρεται ὡς ὀδυνηρὸν διὰ τὴν ἡθικὴν συγκρότησίν του. Ἐμφανίζει ἀδράνειαν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν σύνεσιν. Ἡ μάχη ὁμῶς διὰ πνευματικὴν ἀναγέννησιν καὶ ἐπιδίωσιν εἶναι καὶ ἀναγκαιοτάτη καὶ ἐλείγουσα. Τὸ σύνθημα: σταμάτα καὶ ἐξέτασε τὸ παρελθόν· ἀπομάκρυνε ὅτι δὲν βοηθεῖ εἰς τὴν πορείαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἀγωνίσου διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον μὲ πίστιν καὶ σύνεσιν. Ἔτσι κατὰ τὸ μεταίχιμιον τοῦ νέου ἔτους ὁ ἀπολογισμὸς θὰ εἶναι ἡ ἀφετηρία ἐντόνου ἀγωνιστικότητος διὰ τὸ μέλλον.

Ὁ ἀγὼν τοῦ ἀνθρώπου δὲν πρέπει νὰ γίνεται διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀνόντων συμφερόντων τάξεων ἢ καταστάσεων, ἀλλὰ νὰ θυσιάζεται διὰ νὰ διατηρηθῇ πᾶν ὅτι ὥραϊον ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Θεός. Ἔτσι θὰ ἀναζωογονοῦνται αἱ μεγάλαι ἀξίαι καὶ τὰ ἰδεώδη διὰ τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος. Αὐταὶ αἱ ἀξίαι εἶναι οἱ καρποὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος συνορηζόμεναι εἰς ἀγάπην, δικαιοσύνην, εὐρίνην, ἀλήθειαν, ἀνεκτικότητα, πιστότητα καὶ σύνεσιν. Χωρὶς αὐτάς τὰς ἀξίας ματαίως θὰ προσπαθῇ ὁ ἀνθρώπος νὰ καμουφλαρισθῇ δόκτον τῶν ἀναλαμβάνων τῶν καμινάδων τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄν τὴν σκέψιν μας συνέχῃ ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ὅτι ἐπλάσθημεν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ, τότε δὲν θὰ περιορισθῶμεν εἰς θεωρητικὴν μόνον παραδοχὴν τῶν πνευματικῶν ἀξιών, ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικῶς θὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν πραγματοποιήσιν των. Τὸ θέμα παίρνει προσωπικὸν χαρακτήρα. Μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου ἔτους ἡ σκέψις τοῦ πιστοῦ πρέπει νὰ στραφῇ εἰς τὸ πῶς θὰ πραγματοποιήσῃ τὰς πνευματικὰς ἀξίας ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὰς δραστηριότητας τῶν ἄλλων καὶ τὰς τυχόν σκοπιμότητας καὶ ἀπὸ τὰ στενά ὅρια τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων μὲ τὴν θεβαιότητα ὅτι τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τοὺς γενναίους ἀγωνιστάς. Αὐτὸ θὰ γεμίσῃ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν μὲ ὥραϊους ἀγῶνας τῆς ὁποίας ἡ πιστότης καὶ ἡ σύνεσις θὰ ἀποτελοῦν φωτεινοὺς σηματοδότης, οἱ ὅποιοι θὰ ὀδηγοῦν πρὸς τὸν Θεόν. Ἐπάρχει ἀλήθεια μεγαλυτέρα ἱκανοποιήσις διὰ τὸν ἀποφασιστικὸν ἀγωνιστὴν

ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὁποίαν θὰ αἰσθανθῇ ὑπηρετῶν τὰ ἰδανικά;

Ὁ συνετὸς ἄνθρωπος προχωρεῖ μὲ ἐνθουσιασμόν ἀντιμετωπίζων πᾶσαν δυσκολίαν τοῦ καθημερινοῦ βίου. Πιστεύει εἰς τὴν νίκην καὶ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἀρετῆς μὲ ὀδηγὸν τὴν ζωὴν τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Προσπάθειά του εἶναι πῶς νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν ἀγωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβάλλον αἱ μέριμναι τοῦ καθημερινοῦ βίου. Δὲν ὑποχωρεῖ καὶ οὔτε συντάσσεται μὲ δσοὺς προσπαθοῦν νὰ συμβιβασθοῦν μὲ τὸν κόσμον ὑποτασσόμενος εἰς σκοτεινάς δυνάμεις. Ἡ πιστότης καὶ ἡ σύνεσις κάμνουν τὸν πιστὸν νὰ συνεχίξῃ τὸν ἀγῶνα μὲ ἡμιανοικτὰ χεῖλη καὶ ὑψωμένα τὰ χεῖρα, μὲ ἀνοικτὰ τὰ αὐτιά καὶ καμπτόμενα γόνατα. Ἔτσι ὑπηρετεῖ τὴν μεγάλην ὑπηρεσίαν, τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Δ. Β. Χ.

ΟΙ ΠΡΟΣΦΙΛΕΙΣ ΧΑΝΣΕΝΙΚΟΙ

Ἡ «Χριστιανικὴ Γυνὴ Χανσενικῶν» τοῦ Νοσοκομείου Λοιμωδῶν Νόσων Ἀγίας Βαρβάρας Αἰγάλεω, μὲ τὴν συνεργασίαν καὶ συνδρομὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐξέδωκεν ἕνα διαφωτιστικὸν φυλλάδιον περὶ τῆς νόσου τοῦ Χάνσεν, τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε κατὰ χιλιάδας δωρεάν, κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον, ποῦ ἐορτάζομεν (20 τρέχοντος) τὴν θαυματουργικὴν θεραπείαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῶν δέκα λεπρῶν. Εἰς αὐτὸ ἐκτίθενται γινώμαι, ἀπόψεις καὶ ἀποφάσεις Λεπρολογικῶν Συνεδρίων καὶ εἰδικῶν καθηγητῶν δερματολογίας, διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται περὶτράνως ὅτι ἡ λέπρα εἶναι μία ἀσθένεια ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι. Δηλαδή ἡ νόσος τοῦ Χάνσεν (ὀνομάζεται ἔτσι ἀπὸ τὸν Νορβηγὸν Καθηγητὴν Ἀρμάουερ Χάνσεν, ὁ ὁποῖος τὸ 1873 ἀνεκάλυψε τὸν βακίλλον τῆς) δὲν εἶναι μεταδοτικὴ ἀσθένεια, δὲν εἶναι μολυσματικὴ, δὲν εἶναι κληρονομικὴ, δὲν εἶναι ἀθεράπευτη.

Ὅπως ἀντιθέτως ἡ λέπρα πολὺ εὐκολα θεραπεύεται, ὅταν γίνῃ ἐγκαιρὴ διάγνωσις χωρὶς νὰ ἀφήνῃ ἐνδεικτικὰ σημεῖα ἐπὶ τοῦ δέρματος. Ἀλλὰ καὶ ὅταν διαγνωσθῇ εἰς προχωρημένον στάδιον, πάλιν θεραπεύεται τελεί-

(Συνέχεια εἰς τὴν σελ. 5)

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

50. Ὁ πλουτισμὸς τοῦ Ἰακώβ (30,25 - 31,16)

Ὅταν ἡ Ραχήλ γέννησε τὸν Ἰωσήφ, ὁ Ἰακώβ ἀποφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ στὴ χώρα ποὺ γεννήθηκε. Πῆγε στὸν πεθερό του Λάβαν καὶ τοῦ εἶπε· «Δώσε μου τίς γυναῖκες μου καὶ τὰ παιδιὰ μου, γιὰ τὰ ὁποῖα σοὺ δούλεψα, γιὰ νὰ πάω στὸν τόπο μου. Εἶδες πόσο καλὰ σοὺ δούλεψα». Τοῦ λέει ὁ Λάβαν· «Τόση προκοπὴ εἶδα μὲ σένα, ποὺ θὰ εὐχόμεον νὰ μείνῃς κοντά μου· ὁ Θεὸς μ' εὐλόγησε ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ μπήκες στὸ σπίτι μου. Πές μου, τί μισθὸ θέλεις νὰ σοὺ δώσω». Αὐτὸ τὸ τελευταῖο γιὰ τὸ μισθὸ τοῦ τοῦ εἶπε, διότι ὁ Ἰακώβ μετὰ τὴ δευτέρῃ ἐφταιγίᾳ ποὺ χρωστοῦσε γιὰ τὴ Ραχήλ, τοῦ δούλεψε κι ἄλλα μερικὰ χρόνια. Τοῦ λέει λοιπὸν ὁ Ἰακώβ· «Σὺ ξέρεις πῶς ἦταν τὰ ζῶα σου, ὅταν ἦρθα, καὶ πῶς εἶνε τώρα. Ἐνὰ μικρὸ κοπαδιὰκι ἦταν καὶ τώρα εἶνε ἕνα μεγάλο πλῆθος. Ὁ Κύριος σ' εὐλόγησε μὲ τὴν παρουσίᾳ μου. Ἐγὼ ὅμως πότε θὰ κάνω νοικοκυριό;». «Τί θέλεις νὰ σοὺ δώσω;», ρωτᾷ· ὁ Λάβαν. Τοῦ λέει ὁ Ἰακώβ. «Νὰ κάνουμε μιὰ συμφωνία· δὲν θὰ μοῦ δώσης τώρα τίποτα, ἀλλὰ νὰ παίρνω ἐγὼ ὅσα πρόβατα εἶνε μαῦρα καὶ παρδαλὰ καὶ ὅσα γίδια εἶνε ἄσπρα καὶ παρδαλὰ· κράτα σὺ τὰ ἄσπρα πρόβατα καὶ τὰ μαῦρα γίδια. Αὐτὸ θὰ εἶνε μισθός μου. Ἄν βοῆς ἔπειτα μὲς στὰ δικά μου ἄσπρα πρόβατα ἢ μαῦρα γίδι, μπορεῖς νὰ πῇς ὅτι τὸ ἔχω κλεμμένο». Τοῦ λέει ὁ Λάβαν· «Ἄς γίνῃ ἔτσι». Καὶ χώρισαν τὰ ζῶα μ' αὐτὸ τὸ κριτήριο. Καὶ πῆρε ὁ Ἰακώβ ὅ,τι τοῦ ἔπευτε, καὶ τὰ ἔδωτε στὴν οἰκογένειά του, νὰ τὰ θύσκουν σὲ ἀπόστασι τριῶν ἡμερῶν μακριὰ ἀπὸ τὰ ζῶα τοῦ Λάβαν. Ὁ ἦτορ δὲ συνέχισε νὰ θύσκει τὰ ζῶα τοῦ Λάβαν σὰν ὑπάλληλος.

Ἐκεῖ καθὼς ἔδωκε τὰ κοπάδια τοῦ Λάβαν ὁ Ἰακώβ ἔκανε τὸ ἔξῃς. Πῆρε βέργες πολλὰς ἀπὸ στύρακα καὶ καρυδιὰ καὶ πλατάνι καὶ τίς ξεφλούδισε λωρίδες - λωρίδες ἐλικοειδῶς (ὅπως εἶνε τὸ γαλάζιο καὶ τὸ ἄσπρο στὸ κονταροῦλο τῆς σημαίας)· κι αὐτὲς τίς παρδαλὰς βέργες τίς ἔβαλε στίς ποτίστρες τῶν γιδιών καὶ τῶν προβάτων. Ἐκεῖ καθὼς ἔρχονταν τὰ κοπάδια νὰ πρὶν νερό, πλησίαζαν οἱ παρ-

δαλοὶ τράγοι καὶ κριοὶ κι ἀνέβαιναν στὰ πρόβατα καὶ στὰ γίδια· ἔτσι ἔμειναν ἔγκυα καὶ γέννοσαν μαῦρα ἢ παρδαλὰ πρόβατα καὶ ἄσπρα ἢ παρδαλὰ γίδια. Καὶ μάλιστα γέννοσαν καὶ μεγάλωναν, τῆλαινε ὁ Ἰακώβ καὶ τὰ ἔστελνε στὰ δικά του τὰ κοπάδια, σύμφωνα μὲ τὴ συμφωνία ποὺ εἶχαν. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὅμως τὰ ζῶα γέννοσαν πολὺ περισσότερα σημαδικὰ, δηλαδὴ παρδαλὰ ἢ ἄσπρα γίδια καὶ παρδαλὰ ἢ μαῦρα πρόβατα, ποὺ ἀνῆκαν στὸν Ἰακώβ, καὶ πολὺ λίγα «ἄσημα» δηλαδὴ μονόχρωμα ἄσπρα πρόβατα καὶ μαῦρα γίδια, ποὺ ἀνῆκαν στὸ Λάβαν. Ἔτσι ὁ Ἰακώβ πλούτισε πάρα πολὺ καὶ εἶχε κοπάδια πολλὰ μὲ πρόβατα καὶ γίδια καὶ γελᾶδια καὶ καμήλες, ἀλλὰ καὶ δούλους καὶ δούλες.

Μιά μέρα ὅμως ὁ Ἰακώβ ἄκουσε τοὺς γιούς τοῦ Λάβαν νὰ λένε· «Ὁ Ἰακώβ πῆρε ὅλα τὰ ζῶα τοῦ πατέρα μας. Ἀπ' τὸν πατέρα μας ἔκανε αὐτὴ τὴν παρουσία ποὺ ἔχει κι ἔγινε πλούσιος καὶ δοξάστηκε». Μετὰ ἀπ' αὐτὰ εἶδε ὁ Ἰακώβ καὶ τὸν ἴδιο τὸ Λάβαν νὰ εἶνε μουτρωμένος· δὲν τοῦ μιλοῦσε ὅπως πρῶτα. Τότε καὶ ὁ Κύριος μίλησε στὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ εἶπε· «Γύρνα στὴ χώρα τοῦ πατέρα σου καὶ στὴ γενιά σου, κι ἐγὼ θὰ εἶμαι μαζί σου». Μετὰ ἀπ' αὐτὸ στέλνει· ὁ Ἰακώβ καὶ καλεῖ κοντά του τίς δύο κύριες γυναῖκες του, τὴ Ραχήλ καὶ τὴ Λεία, γιὰ νὰ τίς μιλήσῃ. Ἦρθαν ἐκεῖ ποὺ ἔδωκε τὰ ζῶα τοῦ Λάβαν. Τίς λέει ὁ Ἰακώβ· «βλέπω τὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα σας, ὅτι δὲν εἶνε σὰν χθές· καὶ προχθές. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τοῦ πατέρα μου εἶνε μὲ τὸ μέρος μου. Σεῖς οἱ ἴδιες τὸ ξέρετε, ὅτι δούλεψα στὸν πατέρα σας μ' ὅλη μου τὴ δύναμι. Ὁ πατέρας σας ὅμως μοῦ κατακόχτησε ἀπ' τὸ μισθὸ μου δέκα προβατίνες. Ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ μοῦ κάνει κακὸ. Ἐκεῖ ποὺ θὰ πῇ νὰ μοῦ δώσῃ γιὰ μισθὸ τὰ παρδαλὰ, γέννοῦν ὅλα παρδαλὰ· ἐκεῖ ποὺ θὰ πῇ νὰ μοῦ δώσῃ τὰ ἄσπρα, γέννοῦν ὅλα ἄσπρα. Ἔτσι τοῦ πῆρε ὁ Θεὸς ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ ἔδωκε σὲ μένα. Μοῦ συνέβη δὲ καὶ τὸ ἔξῃς. Τὸν καὶ ποὺ σπεοματίζονταν τὰ γίδια καὶ τὰ πρόβατα, εἶδα σ' ὄνειρό μου, ὅτι οἱ τράγοι ποὺ ἀνέβαιναν στίς

γίδες ήταν άσπροι και παρδαλοί, και οι κριοί που ανέβαιναν στις προβατίνες ήταν μαύροι και παρδαλοί. Και μου λέει ο άγγελος του Θεού: 'Ιακώβ, κοίτα τὰ χρώματα που έχουν οι τράγοι και οι κριοί που ανεβαίνουν στις γίδες και στις προβατίνες. Είδα δσα σου κάνει ο Λάβαν. 'Εγώ είμαι ο Θεός σου που σου έμφανίστηκα στον τόπο του Θεού, εκεί που έφχρισες για μένα μια στήλη με λάδι και μου έκανες τάμα. Τώρα σήκω και έδγα από τη χώρα αυτή και πήγαινε στη χώρα που γεννήθηκες, κι εγώ θα είμαι μαζί σου». Αυτά είπε ο 'Ιακώβ στις γυναίκες του. Τότε του άποκρίθηκαν ή Ραχήλ και ή Λεία και του είπαν: «Σάμπως έχουμε άκόμα μοιράδι ή κληρονομία στο σπίτι του πατέρα μας; Δεν μάς έχει σαν ξένες; Μας πούλησε και καταέφαγε τὸ χρήμα που πήρε από μάς. Όλος ο πλοῦτος και ή δόξα, που πήρε ο Θεός από τον πατέρα μας, θα εἶνε δικός μας και τῶν παιδιῶν μας. Γι' αυτό λοιπόν κάνε, εἰτι σου είπε ο Θεός».

Με πολλή ταπεινοφροσύνη ο 'Ιακώβ, όταν αποφασίζη νά γυρίση στην πατρίδα του, έρχεται στο Λάβαν τον πεθερό του και τον παρακαλεί: «Δώσε μου τις γυναίκες μου και τὰ παιδιὰ μου, για νά γυρίσω στην πατρίδα μου». Λες και δεν ήταν δικά του, λες και δεν δούλεψε γι' αυτά. Κι όμως τὰ ζητεί, σά νά μήν του ανήκουν, με τρόπο που προκαλεί τὸ θαυμασμό μας και την άπορία μας. Έτσι κάνουν πάντοτε οι άνθρωποι του Θεού. Ό,τι κι αν άποκτήσουν, δεν τὸ βλέπουν σαν κάτι που τὸ άρπαξαν και τὸ κρατούν σαν δικό στα χέρια τους. Πάντα βλέπουν τὸν εαυτό τους δπως ήταν την πρώτη στιγμή, γυμνοί και ξυπόλυτοι. Ο 'Ιακώβ θυμάται πῶς ήρθε. Με μια μαγκούρα στα χέρια μόνο. Βέβαια για δλα δσα έχει τώρα δούλεψε σκληρά. Όμως με βαθειά ταπεινοφροσύνη τὰ ζητάει σά νά μήν εἶνε δικά του. Και τὸ αξιοθαύμαστο εἶνε, εἰτι πρόκειται για τις γυναίκες του κυρίως. Κάθε άλλος θα είχε αυτό που σήμερα τὸ λένε άντρισμό, έννοώντας τὸ άγριο πείσμα με τὸ ὅποιο παλεύει κανείς για τὴ γυναίκα που θεωρεῖ δική του. Οι άνθρωποι όμως του Θεού χάνουν μέσα από τὰ γέρια τους κι αυτό, αν λάξη, χωρίς αντίσταση. Θυμηθίτε πῶς έμειναν χωρίς καμ-

μιὰ αντίδρασι κι ο 'Αβραάμ κι ο 'Ισαάκ, όταν τὸς άρπαξαν τις γυναίκες απ' τὰ χέρια τους. Θα έλεγαν σήμερα οι άνθρωποι, εἰτι εκείνοι δεν είχαν άντρισμό άπάνω τους, δεν ήταν άντρες. Και όμως, αυτοί ήταν οι πιο άντρες όλων τῶν εποχῶν, αυτοί έδειξαν τὸν πιο μεγάλο άντρισμό, ὅπως μαρτυρεῖ ή άγία Γραφή. Η έλλειψι του άντρισμοῦ, ὅπως τὸν έννοούν σήμερα, σημαίνει εἰτι οι γυναίκοι αυτοί άντρες δεν είχαν τὸ κακῶς νοούμενο «θέλημα άνδρός», δηλαδή τὸ «θέλημα τῆς σαρκός», ὅπως καυχῶνται εἰτι τὸ έχουν οι σημερινοί «άντρες». Δείχνει πόσο άγνοί και έγκρατεῖς ήταν στα σαρκικά, κι ας είχαν και πολλές γυναίκες.

Στὰ χρόνια και στα μέρη εκείνα, όταν παντρευόταν, έδινε προίκα ο άντρας στον πατέρα τῆς γυναίκος· δηλαδή κατά κάποιον τρόπο τὴν αγοράζε. Αυτό τὸ νόημα έχουν τὰ 14 χρόνια που δούλεψε ο 'Ιακώβ για τις γυναίκες του. Γι' αυτό κι ἐδῶ λέει: «Δώσε μου τις γυναίκες μου, για τις ὁποῖες σου δούλεψα». Γι' αυτό και ή Ραχήλ με τὴ Λεία παρακάτω λέν, εἰτι ο Λάβαν τις πούλησε κι έφαγε τὸ αντίτιμό τους.

Όσοι εἶνε από χωριὰ καταλαβαίνουν τί νόημα έχει τὸ εἰτι ο 'Ιακώβ ζήτησε για μισθὸ από τὸ Λάβαν τὰ άσπρα και παρδαλά γίδια και τὰ μαύρα και παρδαλά πρόβατα, και γιατί ο Λάβαν δέχτηκε τὴν πρόταση του γαμπροῦ του εὐχαρίστως. Ξέρουν δηλαδή οι χωρικοί, εἰτι τὰ πρόβατα εἶνε 95% άσπρα, και τὰ γίδια εἶνε 95% μαύρα. Τὰ μαύρα πρόβατα και τὰ άσπρα γίδια εἶνε ένα μικρὸ ποσοστὸ επίσης και τὰ παρδαλά πρόβατα και γίδια εἶνε μικρὸ ποσοστὸ. Μόλις κάνουν δλα - δλα τὰ 5%. Αυτὰ ζήτησε ο 'Ιακώβ, κι αὐτὰ τοῦ έδωσε γεμάτος ικανοποίησι ο Λάβαν. Η συμφωνία ήταν εἰτι δσα χρόνια θα δουλεύη ο 'Ιακώβ από τὰ 14 και πέρα, τὰ άσπρα και παρδαλά γίδια και μαύρα και παρδαλά πρόβατα, που θα γεννιῶνται, θα εἶνε δικά του.

Τὸ τέχνασμα του 'Ιακώβ με τις παρδαλές δέργες παρεξηγήθηκε, και δημιουργήθηκε έτσι από τὰ πρώιμα βυζαντινά χρόνια μιὰ λαϊκή πρόληψι, που διαδίδεται ακόμη. Νομίζουν οι προληπτικοί, εἰτι τὴν ὥρα τῆς συνουσίας, εἰτι χρώμα βλέπει τὸ θηλυκό, τέτοιο χρώμα θα έχη και τὸ νεογνὸ του. Αυτό βέβαια εἶνε ψέμμα και πλάνη. Έδῶ σὴν άγία Γραφή τὸ τέχνασμα έχει τὸ ἐξῆς νόημα. Τὰ πρόβατα και προπαντὸς τὰ γίδια, μάλιστα δ-

ταν εἶνε μισοάγγρια, ὅπως εἶνε στὰ κοπάδων, καὶ ὅχι ἐντελῶς ἡμερα ὅπως εἶνε τὰ σπιτίσια, ἔχουν τὴν τάσι νὰ πηγαίνουν νὰ στέκωνται σ' ἕνα περιβάλλον πού νὰ μοιάζει κάπως μὲ τὸ χρώμα τους, νὰ ἔρχεται κάπως ἀσπρί. Εἶνε αὐτὸ μιὰ τάσι ὄλων τῶν ἀγρίων ζώων νὰ καμουφλάρωνται, πού διατηρεῖται σὲ ἀρκετὸ βαθμὶ καὶ στὰ ζῶα τῶν κοπαδιῶν. Ὅα ἔχουν δὴ πολλοὶ τὰ ἄγρια γίδια πόσο χαρακτηριστικὰ προτιμοῦν νὰ στέκωνται πάνω στὰ μαυριδερά θράχια. Ὁ Ἰακώβ στολίζοντας τὸ περιβάλλον στὶς ποτίστρες μὲ παρδαλὲς βέργες καὶ κάνοντας ὅλη τὴν περιοχὴ, ὅπως λένε, σακάρα, πετύχαινε νὰ πλησιάζουν οἱ παρδαλοὶ τράγοι καὶ κριοί, καὶ ν' ἀπομακρύνονται οἱ ἄλλοι. Ἐνῶ δηλαδὴ οἱ ἄλλοι, μόλις ἔπιναν νερό, ἔφρευγαν, οἱ παρδαλοὶ μετὰ τὸ πότισμα ἀρσέσκονταν νὰ κοντοστέκωνται κοντὰ στὶς παρδαλὲς βέργες. Ἐκεῖ, ὅπως ἔξερουν ὅσοι ἔξερουν ἀπ' αὐτά, ὁρίσκουν συνήθως εὐκαιρίαν τ' ἀρσενικὰ ν' ἀνεβαίνουν στὰ θηλυκά, ὅταν εἶνε ὁ καιρὸς τους. Ὁ Θεὸς ἐπὶ πλέον ἐξωθοῦσε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς νὰ ὑποτάσσωνται περισσότερὰ σ' αὐτὴ τὴ φυσικὴ τους τάσι, καὶ ἐπὶ πλέον μεριμνοῦσε τῶν παρδαλῶν γονέων νὰ ὑπερισχύουν κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνη τὰ γονίδια πού ἔδιναν ἄσπρα ἢ παρδαλὰ γίδια καὶ μαῦρα ἢ παρδαλὰ πρόβατα. Αὐτὸ τὸ νόημα ἔχουν τὸ ἀποκαλυπτικὸ ὄνειρο καὶ τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου.

Ἐδῶ θὰ ἦταν καλὸ νὰ κάνουμε μιὰ σύγκρισιν ἀνάμεσα στὰ θεῖα καὶ ἀποκαλυπτικὰ ὄνειρα καὶ στὰ σατανικὰ ὄνειρα ἢ ὁράματα, ἐπειδὴ οἱ ψευτοαποκαλύψεις καὶ τὰ σατανικὰ ὄνειρα εἶνε πολὺ τῆς μόδας στὸν καιρὸ μας. Ἐγὼν μερικοὶ γιὰ ἀπόδειξις, ὅτι τὰ ὄνειρα καὶ ὁράματά τους εἶνε θεῖα καὶ ἄγια, τὸ ὅτι δείχνουν ἄγια πρόσωπα καὶ θεῖες καταστάσεις. Ἄν ἔδλεπαν ἄσχημο ἢ ἄσεινο ὄνειρο, τότε θὰ ἦταν σατανικὸ ἔτσι νομίζουν. Οἱ ταλαίπωροι δὲν ἔξορουν ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ δοῇ τὸ κριτήριο τῶν θεῶν καὶ τῶν σατανικῶν ὁνείρων. Ποιὸ ἀπὸ τὰ δύο θὰ ἦταν π.ν. θεῖο ὄνειρο. τὸ νὰ δῇ κανεὶς τὸν προσώπητ Ἡσαΐα ἢ τὸν Ἰωάννην τὸ βαπτιστή, ἢ νὰ δῇ ἕναν τράγο νὰ συνομιλεῖται μὲ μιὰ γίδα; Ἐνας ψευτοαποκαλυπτὴς θὰ ἦταν δέβαιος ἕκαστὸ τοῖς ἑκατὸ, ὅτι τὸ θεῖο ὄνειρο εἶνε νὰ δῇς τὸν ἄγιο Ἡσαΐα, ἐνῶ τὸ ἄλλο μὲ τὸν τράγο εἶνε ὄνειρο ἀσελγείας καὶ σατανικὸ. Καὶ θυμῶς ἡ μάντις πού εἶδε γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Σαούλ τὸν ἀ-

γιώτατο προφήτη Σαμουὴλ, εἶδε δράμα σατανικὸ, καὶ ὁ δῆθεν Σαμουὴλ ἦταν ὁ σατανᾶς (Α' Βα 28,7-20). ἐνῶ ὁ Ἰακώβ πού εἶδε τοὺς τράγους ν' ἀνεβαίνουν στὶς γίδες, εἶδε ὄνειρο θεόσταλτο, πού ἦταν ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ! Αὐτὰ γιὰ νὰ ἔξερουν οἱ ἀνόητοι δραματισταί, ὅτι εἶνε ἀνίκανοι νὰ ξεχωρίσουν τὸ ἄγιο ἀπὸ τὸ βέβηλο, καὶ τὸ θεῖο ἀπ' τὸ σατανικόν.

Προτοῦ νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τὴ φυγὴ τοῦ ὁ Ἰακώβ, καλεῖ τίς γυναῖκες του ἰδιαιτέρως, γιὰ νὰ δῇ τί πνεῦμα ἔχουν, νὰ δῇ ἂν συμφωνοῦν μαζί του. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο τίς μιλάει, δείχνει πάλι τὴ μεγάλῃ του ταπεινοφροσύνη. Κι ἐκεῖνες φωτισμέναι ἀπὸ τὸ Θεὸ τοῦ ἐκφράζουν τὴ συμφωνίαν τους καὶ τὴν ἀφοσίωσίν τους.

Στέργιος Ν. Σάκκος

(Συνέχεια ἐκ σελ. 2)

ὡς. Ἡ δὲ θνησιμότης ἐκ λέπρας εἶναι πολὺ μικρὰ ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας ἀσθενείας.

Τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια παρέχει τὸ ἐν λόγῳ φυλλάδιον εἶναι πολὺ κατατοπιστικὰ καὶ ἐνδεικτικὰ διὰ νὰ ἐξαλείψουν κάθε ἀμφιβολίαν καὶ κάθε παρεξήγησιν πρὸς τὴν νόσον τοῦ Χάνσεν. Διότι πράγματι εἶναι ἡ πλέον παρεξηγημένη ἀσθένεια καὶ οἱ ἀσθενεῖς λεπροὶ θεωροῦνται ὡς ἀπόβλητοι τῆς κοινωνίας καὶ ὡς ἀνεπιθύμητοι διὰ κοινωνικὴν συνεργασίαν. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι μόνον ἀδικαιολόγητον καὶ ἀντικοινωνικόν, ἀλλὰ καὶ ἀπάνθρωπον καὶ ἁμαρτωλόν. Ἄν ὁ Χριστὸς τότε ἐθεράπευσε τοσοῦς λεπρούς, πού ὁ μωσαϊκὸς νόμος τοὺς εἶχε ἀπομονώσῃ ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, καὶ τοὺς ἀπεκατέστησεν, ὅγιους πλέον, ἐνεργητικὰ μέλη τῆς κοινωνίας, καὶ ἂν σήμερα ἡ ἱατρικὴ ἐπιστῆμη παρέχῃ τὴν δυνατότητα νὰ ἀποκατασταθῇ πλήρως ἡ υγεία τῶν λεπρῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀποδοθῶν εἰς τὴν κοινωνίαν διὰ τὴν περαιτέρω δραστηριότητά τῆς ζωῆς των, μὲ ποῖον δικαίωμα ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἀρνούμεθα τὴν προσφορὰν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης; Φαντασθήκαμε ποτέ, πῶς θὰ αἰσθανώμεθα, ἂν ἐμεῖς εὐρισκώμεθα εἰς τὴν θέσιν τῶν συμπαθῶν αὐτῶν ἀσθενῶν καὶ ἀντιμετωπίζαμεν τὴν ἀπάνθρωπον αὐτὴν συμπεριφορὰν τῆς κοινωνίας;

Χρειάζεται λοιπὸν νὰ εὐθυγραμμίσωμεν τὴν συμπεριφορὰν μας, ἔναντι τῶν προσφιλῶν Χανσενικῶν καὶ διαφωτισώμεν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ἀπὸ τῆ μελέτῃ τῆς Βίβλου.

ΥΔΩΡ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΚΚΟΥ ΒΗΘΛΕΕΜ

«Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ καὶ εἶπε· τίς ποιεῖ με
ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ τοῦ ἐν τῇ πόλῃ;»
(Α' Παραλ. 11, 17)

Πολλὲς περιπέτειες πέρασε σὴ ζωὴ τοῦ
δ Δαυὶδ. Χρόνια δλόκληρα τὸν καπεδίσωξε
δ φθόνος τοῦ βασιλεῖ Ἀχισ. Ἐφυγε τό-
τε μακρὰ ἀπ' τὴς πολιτείας τῶν ἀνθρώπων
σ' ἐρημούς. Ἦσαν οὐντοφία μὲ τὰ θεριά
τῶν δρυμῶν. Κί' ἄλλοιτε πάλι ἀναγκάσθηκε
σὶὰ πεδία τῶν μαχῶν νὰ διακινδυνεύσῃ τὴ
ζωὴ τοῦ ἀντιμετωπίζοντος πούς ἐχθρούς τῆς
πατρίδος του.

Κί' ὅμως δὲν ἦσαν πλῆθυσεν ὁ Δαυὶδ
γιά μάχες καὶ γιά πόλεμο. Καταλάβαινε τὸν
ἐαυτό του. Ἄλλες ἦσαν οἱ θαυότερες ἐπι-
θυμίες τῆς καρδιάς του. Αἰνὸς ἦσαν ἕνας
ἐδαφισμός, ἕνας αἰσθαντικὸς χαρακίτης.

Πόσο τὸν μάγευε ἡ θέα τοῦ νυκτερινοῦ
οὐρανοῦ! Σιὸ μαῦρο ἀτλάζι τοῦ χιλιάδες τὰ
χρυσὰ κεντημένα ἀστέρια. Καὶ τὰ πουλιὰ
τοῦ δάσους πὸν κελαδοῦσαν; Τί μαγεία, τί
μουσική! Καὶ τί δὲν θὰ ἔδινε γιά νὰ ξανά-
μουγε ἕνα μικρὸ ἀηδονάκι. Μὰ κί' ἡ θάλασ-
σα τῆς Τιβεριάδος λιγώτερη γοητεία ἐ-
ξασκοῦσε πάνω σὴν ψυχὴ του; Κύματα λυ-
ρισμοῦ ξεχύνονταν σὴν ψυχὴ τοῦ βίαν βρι-
σκίαν μέσα σὶὸν ὁμορφὸ κόσμο. Ἐκεῖ πιά,
πὸν ἡ πλήμμυρα τῆς συγκινήσεως τὸν κα-
τέκλυζε, ἦσαν οἱ ὄρες πὸν ἡ ψυχὴ τοῦ πλη-
οῖαζε μὲ τὴν προσευχὴ σὶὸν θρόνο τοῦ με-
γάλου Ἀδωναί.

Ἄχ καὶ νὰ ξαναγίνεαι παιδί! Νὰ γύριζε
πίσω σὶὸ πατρικὸ τὸν σπίτι. Νὰ παῖξῃ τὰ
παλῆα τοῦ παιγνίδια μὲ τοὺς φίλους του. Νὰ
τριγυρίσῃ ἀνέμελα καὶ πάλι μέσα σὶὸν δό-
μους τῆς ἰδιαίτης πατρίδος του, τῆς Βη-
θλεὲμ.

Χίμαιρες. Νοσταλγίες. Δὲν γίνονται αὐ-
τά. Ἡ ζωὴ, ἡ πραγματικότητα, εἶνε πολὺ
σκληρὴ γιά τὸν Δαυὶδ. Ἀσπυγῶς δὲν μπο-
ρεῖ νὰ πλησιάσῃ τὸν τόπο του. Ζῇ ἐξόριστος
τώρα ἀπὸ καιρό. Μακρὰ ἀπ' τὴν πατρίδα
του. Ἐντυγῶς τοῦ μένου ἀκόμα πιστοὶ μεσι-
τοὶ φίλοι του, γενναῖοι στρατιῶτες. Σὰν
πολλὴ καταδιωγμένο φεύγει ἀπὸ τόπο σὲ τό-
πο.

Μὰ τί ἔπαθες σήμερα; Σὲ καλὸ σον,

Δαυὶδ. Γιατί τριγυρνᾷς σ' αὐτοὺς τοὺς τό-
πους; Κινδυνεύεις. Τὸ ξέρεις; Ἀπὸ κάθε
μέρος ξεπειθοῦνται Φιλιστῖοι. Ἀψηφᾷς λοι-
πὸν τὸν θάνατο; Ἔξω τί ἔπαθες, Δαυὶδ. Ἡ
νοσταλγία. Αἰδιὴ δὲν εἶνε; Τὸ κατὰλαθα.
Θέλεις ν' ἀντικρύσῃς τὴ Βηθλεὲμ. Τὴ μι-
κρὴ σου, τὴν ὁμορφὴ Βηθλεὲμ. Μὴν πλησι-
άσῃς πολὺ. Γεμάτη εἶναι ἡ πατρίδα σου ἀπ'
ποῦ; φοβεροὺς ἐχθρούς σου. Στάσου λοιπὸν
μακρὰ. Σὲ κάποιο θανατάκι. Ἀπὸ κεῖ ἄφη-
σε τὴ ματιὰ σου νὰ πλανηθῇ καὶ ν' ἀγκαλι-
σθῇ ἀγαπᾷς. «Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ πε-
ριοχῇ, καὶ τὸ οὐσίημα τῶν ἀλλοφύλων τότε
ἐν Βηθλεὲμ» (Α' Παραλειπ. 11, 16).

Βλέπει τὴ μικρὴ πολιτεία τῶν παιδικῶν
τοῦ χρόνων. Πόσο ὁμορφὴ τοῦ φαίνεται! Μέ-
σα σὶὸ φῶς τῆς ἡμέρας μοιάζει μὲ κόρη
πῶχει λύσει τὰ μαλλιά κί' ἀπολαμβάνει τὸν
ἥλιο. Ἄν εἶχε τώρα σὶὰ χέρια τοῦ δ Δαυὶδ
τὴν ἄρρα του, θὰ τραγουδοῦσε ἕνα ἀπ' τὰ πιὸ
μελωδικὰ του τραγούδια. Οἱ οἰχοὶ ξεπη-
δοῦν ἀπ' τὰ χεῖλη. Σιγομουρμουρίζει ἕνα
ψαλμὸ.

«ὦ! Ἄς μοῦ ἔδινε κάποιος νὰ πιῶ νερό
ἀπ' τὸ φρέαρ τῆς Βηθλεὲμ, πὸν εἶνε κοντὰ
σὴν πόλιν. Νὰ γευθῶ ἀπ' τὸ ἴδιο νεράκι πὸν
ἔπινα σὰν ἡμῶνα παιδί. Ἀπ' τὸ κρῶ, τὸ
γενετικὸ νερὸ τῆς Βηθλεὲμ».

Μὲ πόσο ἔντονη νοσταλγία θὰ ἐξέφρασε
τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ δ Δαυὶδ! Τρεῖς ἀπ' τοὺς
ἄνδρες τοῦ μὲ χίλιες διὸ προφυλάξεις ἐπλη-
οῖσαν σὴν πηγὴ. Πῆσαν νερὸ καὶ τὸ ἔφε-
ραν σὶὸν ἀρχηγό τους. «Καὶ διέσπασαν οἱ
τοεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων καὶ
ὕδρευσαν τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βη-
θλεὲμ» (Α' Παραλειπ. 11, 18).

Μὰ ὁ Δαυὶδ δὲν θέλει τώρα πιᾶ νὰ πιῇ
ἀπ' τὸ νερὸ. Τὸ προσφέρει θυσιὰ σὶὸ Θεό.
«Καὶ οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ καὶ
ἔσπεισεν αὐτὸ ἐν Κυρίῳ» (Α' Παραλ. 11,
18).

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται! Ἡ λαχράρα τοῦ
Δαυὶδ νὰ πιῇ ἀπ' τὸ νερὸ τῆς Βηθλεὲμ κρῶ-
βει κάποιο μουσικὸ μήνυμα γιά μᾶς. Ἐκτός

ἀπ' αὐτὸ τὸ νερὸ τῆς παλῆας πηγῆς ὑπάρχει κάποιο ἄλλο «ὔδωρ», ποὺ ξεδιπρᾶ τὰ φρονιμένα χεῖλῃ τῆς ψυχῆς.

Γιὰ θυμηθῆτε τὸ λόγο τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴ Σαμαρείτιδα: «ὡς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψᾷ πάλιν ὅς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ οὐ μὴ διψῇ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰωάν. 4, 13 - 14).

Καὶ πῶς ὄχι; Στὴ μικρὴ Βηθλεὲμ ποῖν ἀπὸ χίλια ἐνιακόσια ἐβδομήντα χρόνια μιὰ ἄλλη πηγὴ ἀνέβλυσε. Πηγὴ ποὺ τὰ νερά της ἄρδευον τὸν κόσμον ὅλον. Εἶνε ὁ Χριστὸς μας ἡ πηγὴ. Μὲ τὴ θεία διδασκαλία του, τὸν οὐράνιο λόγο του, ἔδωσε τὸ πνευματικὸ νερὸ, ποὺ ξεδιπρᾶ τὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. «Ὡς δὲ τὴ ἐσχάτη ἡμέρα τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰσὶν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω» (Ἰωάν. 7, 37). Γιὰ τὸ ἀπολαύσει δὲ κανεῖς τὶς εὐλογίας αὐτοῦ τοῦ ὕδατος, πρέπει νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς ἕνας ἄλλος Δαυὶδ καὶ νὰ ἐπιθυμῇ τὸ νερὸ τῆς Βηθλεὲμ.

«Τίς ποιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ;». Χριστιανέ! Νοιώθεις νὰ σὲ καίῃ ἡ δίψα γιὰ τὴν ἀλήθεια. Ποθεῖς, λαχταρᾷς νὰ κατασιγάσῃς τὴ μεταφυσικὴ σου ἀγωνία. Ψάχνεις νὰ βρῇς ἀπαντήσεις σὶα μεγάλα προβλήματα περὶ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κόσμου, τῆς ζωῆς, τῆς αἰωνιότητος. Μὴν τρέχῃς σιὸς φιλοσόφους. Μὴ χιτυπᾷς τὶς πόρτες τῶν λογοτεχνῶν. Μὴν ἐλπίζῃς βοήθεια ἀπ' τοὺς διανοούμενους. Μιὰ εἶνε ἡ διέξοδος. «Ἐλὰ σὴν πηγὴ τῆς Βηθλεὲμ. Στῆσε τ' αὐτὴ καὶ «ἐνωπίσω» τὴ θεία μελωδία ποὺ ἐκγίνεται ἀπ' τὶς σελίδες τῶν Εὐαγγελίων. Μόνον ἐδῶ, σὴ μελέτῃ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, θὰ βρῇς ὅχι στάλαγματιδες δροσιᾶς, ἀλλὰ ποτάμια ἀπὸ πνευματικὸ νερὸ ποὺ ξεδιπρᾶ, ποὺ λύνει ἀπορίες, ποὺ δίνει νόημα στὴν ὑπαρξί, ποὺ δικαιώνει τὸ κάθε ἔργο πνευματικὸ τοῦ βίου.

«Ὡς τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ μας! Ποιὰ γλῶσσα ῥήτορος θὰ μπορέσῃ ποτε νὰ ψάλῃ ἐπάξια τὴν προσφορά του σὶο ξεδίπλωμα τῶν ψυχῶν; «Δυστυχισμένος ὅποιος δὲν διάβασε τὸ Εὐαγγέλιο», ἔλεγε ὁ λόρδος Βύρωνα. Καὶ σὺ, ἂν μέχρι πῶρα δὲν πῆρες σὶα χέρια σου εἰς τὸ Βίβλο, ἂν δὲν ἔκανες ἀκόμα σπουδαστικὴ μελέτῃ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εἶπαι, ναί εἶσαι, πολὺ δυστυχισμένος. Γι' αὐτὸ διψᾷς...

«Τίς ποιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βη-

θλεὲμ;». Καὶ σὺ ποὺ ἀντιμετωπίζεις χίλιες δυὸ καθημερινὲς δυσκολίες σὴ ζωὴ σὺ ποὺ θλίβεσαι καὶ πονεῖς σὺ ποὺ πικραίνεσαι ἀπ' τὴν ἀδικη σιάς τῶν ἀνθρώπων σὺ ποὺ κλαῖς γιὰ τὰ χαμένα σου ὄνειρα σὺ ποὺ ἀπελπίζεσαι γιὰ τὶς σθενημένες σου ἐλπίδες, τί κάθεσαι; Γίνε καὶ πάλι παιδὶ σὴν πηγῇ. «Ὅπως τόις, ποὺ γεμάτος μ' ἀπλόητα γέροιας καὶ χαϊρόσουν τὰ Χριστούγεννα. Ξεκίνα καὶ πάλιν προσκυνητὴς γιὰ τὴν πόλιν Δαυὶδ». Κάποιο ἀστὲροι θὰ σοῦ δείχνῃ τὸ δρόμο. Ἐκεῖ σὲ περιμένει μεγάλῃ ἀναγνώριση. Ὁ Χριστὸς θὰ σοῦ χαρίσῃ τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὸ κονράγιο. Ὁ Χριστὸς θὰ σοῦ δώσῃ τὴ μεγάλῃ χαρά.

«Τίς ποιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεὲμ;». Καὶ σὺ ποὺ νοιώθεις τὴν ἔπαρξί σου φυλακισμένη μέσα σὶον κλοιὸ τῶν παθῶν σὺ ποὺ κάθε μέρα καὶ κάθε ὥρα λυγίζεις καὶ πέφτεις σὲ ἡθικὰς ἡτίες σὺ ποὺ κυλίσαι σὶο βάλιον ἐκ τοῦ ξεπροβοῦ σὺ ποὺ πίνεις τὸ πικρὸ καταπότι τῶν νυμῶν τῆς συνειδήσεώς σου, ἔλα! Μὴν ἀγοποροῇς. Καὶ γιὰ σένα ὑπάρχει ἡ Βηθλεὲμ! Καὶ γιὰ σένα τρέχει τὸ θαυματουργὸ νεράκι τῆς ἀφέσεως σὶον πλημμελημάτων σου. Καὶ σὲ σένα προσφέρεται ἡ σωτηρία. Δὲν ἀκούς τὰ λόγια τοῦ Σωτῆρος; «Τέκνον, ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου». Πήγαυε λοιπὸν καὶ ἀνιάμωσε τὸν Χριστὸ σ' ἕνα ἐξομολογητήριο. Θὰ σὴσῃ τὸ φλογερὸ καμίνι ποὺ κατακαίει τὴν ψυχὴ σου. Κρουνοὶ «ὔδατος ζῶντος» θὰ σὲ πλημμυρίσουν. Καὶ μαζί μὲ τὸν Παῦλο καὶ μ' ὅλους τοὺς λειτουργομένους, μαζί μὲ τὴ θριαμβεύουσα καὶ μὲ τὴν σιγατευομένη Ἐκκλησία, θὰ ψάλλῃς καὶ σὺ τὸν αἶνο: «Χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῃ αὐτοῦ δωρεᾷ» (Β' Κορινθ. 9, 15).

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ συνδρομηταί, ὅπως ἀνανεώσονται τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ ἔτος 1974 ἀποστέλλουν ταύτην ἐκ δοχ. 20 εἰς τὴν διεύθυνσιν:

Περιοδικὸν «Ἀπολύτρωσις» - Πέλοπος 7 - Θεογύκη διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἢ δι' ἀποστολῆς γραμματισμῶν.

Το διήγημά μας

'Ο απόηχος του παρελθόντος

Είχε κόψει κάθε δεσμό με το παρελθόν ο γιατρός, από τότε που τραβήχτηκε στη μοναχική πολιτεία και δεν τώχε μέχρι τώρα μετανοιώσει. Τώρα τελευταία όμως γεφυρώθηκε το παρελθόν με τις συνταρακτικές ειδήσεις, που ανέγραφαν οι έφημερίδες. "Όσο κι' αν προσπαθούσε να τ' αποφυγή δεν μπόρεσε να μὴν πέσει σὲ διαρκή συλλογή, που τοῦ ἀφαίρεσε τὴν ἡρεμία, μιὰ ἀρετὴ μοναχική, που ἀγωνίστηκε πολὺ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ.

Τὸ φάρμακο που ἀγωνίστηκε νὰ βοηθῇ καὶ νὰ κυκλοφορήσῃ καὶ που τόσο ἄδοξα ἔπεσε στὴν ἀφάνεια, ξαναβγήκε στὴν ἐπικαιρότητα, χωρὶς νὰ ἀναφέρεται τὸ ὄνομά του. Μὲ μεγάλα γράμματα οἱ ἐφημερίδες ἀνέγραφον ὅχι ἀπλῶς τὴν ἀνακάλυψί του, ἀλλὰ τὴν κυκλοφορία του. Ἐγραψαν ἀκόμη πὺς τὰ πλήθη τῶν ἀσθενῶν κατέλαβε ὁμαδικὴ ὑστερία καὶ ἔσπευσαν νὰ ἀγοράσουν ποσότητες γιὰ μιὰ διαρκὴ θεραπευτικὴ ἀγωγή.

Τίποτε δὲν ἐπιθυμοῦσε περισσότερο ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή παρὰ νὰ ἔχῃ στὰ χέρια του ἓνα φιαλίδιο τοῦ φαρμάκου γιὰ νὰ διαπιστώσῃ ἂν περιείχε τὶς ἀναλογίες καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς δικῆς του συνθέσεως. Δὲν ἀρνήθηκε πὺς, τὸ πρῶτο βράδυ, δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῇ καὶ πὺς μόνο μετὰ τὴν προσευχὴ δρῆκε λίγη ἀνακούφισι.

Τὴν ἄλλη μέρα πραγματοποιήθηκε ἀναπάντεχα ἡ ἐπιθυμία του. Ἐμφανίστηκε μπροστὰ του ἓνας παλιός του γνώριμος, συνάδελφος στὸ Νοσοκομεῖο που ὑπηρετοῦσε, ἔχοντας στὰ χέρια του τὸ περίφημο φάρμακο.

— Κατάρθωσα νὰ τὸ προμηθευθῶ πρὶν ἀκόμη κυκλοφορήσῃ, εἶπε ἀφοῦ δέχθηκε τὰ καλωσορίσματα καὶ τὶς μοναχικὲς φιλοφρονήσεις, που ἦσαν ἀπαραίτητες.

— Πρέπει νὰ σοῦ ὁμολογήσω, ἀγαπητέ μου, ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμή μόνο ὁ Θεὸς θὰ τὴν ἔχῃ προετοιμάσει. Μὲ πολλὴ λαχτάρᾳ θέλησα νὰ ἔχῃ στὰ χέρια μου αὐτὸ που κρατᾷς καὶ νὰ που τῷ, εἶπε συγκινημένος ὁ γιατρός.

— 'Ο κ. καθηγητὴς, ὁ γιατρός κ. Φερνάντες, ζητᾷ ἀπὸ σένα νὰ τοῦ διαβεβαιώσῃς ἂν αὐτὸ τὸ φάρμακο ἔχῃ σχέση μετὰ τὸ δικό σου, γιὰ

ν' ἀρχίσῃ τὴν θεραπεία, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ....

— Γιὰ νὰ...; Τί ἐννοεῖς;

— Νὰ, γιὰ νὰ δοῦμε τί θὰ γίνῃ μετὰ τὰ διακρίματά σου που καταπατήθηκαν, εἶπε ὁ ἄλλος κυττάζοντας, κατὰματα τὸν π. Παῦλο γιὰ νὰ τὸν ψυχολογήσῃ ἀπ' τὶς ἀντιδράσεις του.

Πραγματικὰ δὲν κατάρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν παροιμιώδη ἀταραξία του. Τὸ βλέμμα του εἶχε σκοτεινιάσῃ καὶ διάφορες σκέψεις μετὰ ἀσυνήθιστη ἀλληλουχία περνοῦσαν ἀπ' τὸ μυαλό του, ἐνὺ τελικὰ κατέληξε:

— Μεγάλος πειρασμὸς αὐτὸς γιὰ ἕνα καλόγερο.

— Δὲν ἀντιλέγω, ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ κλέμῃς λίγες ὥρες ἀπ' τὸ κοιμησκόινι καὶ τὶς ἄλλες καλογηρικὲς ἐνασχολήσεις καὶ νὰ θυμηθῇς τὸν παλιὸ ἐπιστημονικὸ ἐρευνητὴ. Πρέπει νὰ ἔχουμε τὴν ὑπεύθυνη γνώμη σου.

Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή ἄνοιξε μιὰ νέα παρένθεσις στὴ ζωὴ τοῦ π. Παύλου, μιὰ ἐπικίνδυνη ὅπως προέβλεπε παρένθεσις γιὰ τὴν πνευματικὴ του ὑπόστασις. Ἐσφύριπτε τρεῖς βραβεῖς γιὰ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὶς παρατηρήσεις του καὶ στὸ τέλος εἶχε μιὰ ἀπάντησι, που ἄνοιγε νέες προοπτικὲς στὴ ζωὴ του.

— Εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι εἶχα προτείνει τότε.

— Μὰ ἡ πρότασί σου θάφτηκε στὰ συντρίμια τῆς ἐκρήξεως που προκάλεσαν σκοτεινὲς δυνάμεις. Νὰ λοιπὸν ἓνα ἐρώτημα. Πού δρῆκαν αὐτὰ τὰ σχέδια; Ποιὸς τοὺς προσέφερε τὶς ἐπιστημονικὲς σου γνώσεις; Στὴν ἀνακοίνωσί τους δὲν λένε τίποτε. Καταλαβαίνει τί μπορεῖ νὰ συνέβῃ λοιπόν; εἶπε ζωηρὰ ὁ ἄλλος.

Ἐφνικὰ γνωστοποιήθηκε, πὺς τὸ φτωχόσπιτο τοῦ γιατροῦ δέχθηκε τὴν ὑψηλὴ ἐπίσκεψι τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Μὲ καταδεκτικότητα καὶ εὐγένεια ἀνέφερε στὸν γιατρὸ τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς του.

— Εἶμαι καμιστὴς κυβερνητικῶν ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ θέματος τοῦ φαρμάκου.

— Ἐχει λοιπὸν τόση εὐρύτητα τὸ θέμα;

— Τὸ ἀρμόδιο ὑπουργεῖο ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ ἠθικὰ καὶ ὕλικά ὠφέλη, ἂν ἀποδειχθῇ πὺς ἔσεις εἰσθε ὁ πατέρας τοῦ φαρμάκου.

— Ὑψιστε Θεέ, μωρμούρισε ὁ π. Παῦ-

«Τί γὰρ ὁίδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;» (Α' Κορινθ. 7, 16).

6. Ο ΣΥΖΥΓΟΣ

Στὰ παλαιὰ τὰ χρόνια, γύρω στὰ 402-317 π.Χ., στὴν Ἀθήνα ζοῦσε ὁ Φωκίων. Στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς ὁ Φωκίων, εἶχε ἕνα πλούσιο ψυχικὸ κόσμο. Ἦταν ἐκλεκτός. Ἦταν ἄνδρας μὲ συντηρητικὰ ἀρχές. Ἦταν ἀνιδιοτελής. Ἦταν εἰλικρινής. Ἦταν ἀνδρείος. Ἦταν σώφρων καὶ ἀκέραιος. Ἐντιμὸς καὶ ταπεινός. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἀποκαλοῦσαν «Φωκίων ὁ χρηστός». Σαράν-

τα φορὲς ἐξελέγη στρατηγὸς τῶν Ἀθηνῶν. Ἦ πὺδ μεγάλη τιμὴ πού θά μπορούσε νά τοῦ γίνῃ. Ἡ γυναῖκα τοῦ γενναίου στρατηγοῦ Φωκίωνος ἦταν πάντα ἀπλὴ στὴν ἐνδυμασία της. Αὐτὸ ὅμως πείραζε τίς φιλάρεσκες Ἀθηναῖες. Κι' ἔτσι κάποια ἡμέρα ἕνας αἰ γῶνιζε γιατί κι' αὐτὴ δὲν στολίζεται καὶ δὲν καλλωπίζεται, ὅπως ὅλες οἱ γυναῖκες, ἡ σεμνὴ ἐκείνη γυναῖκα ἔδωκε τὴν ἐξῆς ἀ-

λος ἀναστεναχθόντας. Γιατί νὰ μὲ κυνηγᾷ ἔτσι πιστικὰ τὸ παρελθόν;

— Τί μπορῶ λοιπὸν νὰ κάμω ἐγώ;

— Νὰ δώσετε τὴν συγκατάθεσί σας γιὰ μιὰ ἐρευνα ἢ μιὰ καταγγελία ἐπὶ διεθνούς ἐπιπέδου.

Ἐμείνιτε γιὰ λίγο σκεπτικὸς. Βρισκόταν μπροστὰ στὸ μεγαλύτερο δῖλημμα τῆς ζωῆς του.

— Δὲν γίνεται νὰ σᾶς ἀπαντήσω ἀργότερα; Ἀφήστε με νὰ σκεφτῶ καὶ ν' ἀποφασίσω.

— Δικαίωμά σας, εἶπε ὁ Διοικητής. Μά, μεταξύ μας, μὴν ἀφήνετε ἀνεκμετάλλευτη τέτοια σπάνια εὐκαιρία. Ἐγὼ στὴ θέσι σας....

— Κι' ἐγὼ στὴ θέσι σας θὰ ἔκαμα ὅ,τι μοῦ συμβουλεύετε, μὰ ἡ δική μου θέσι εἶναι ἄλλη. Ἴσως δὲν μπορεῖτε νὰ μὲ καταλάβετε, κύριε.

— Εἰλικρινὰ ὄχι. Ὅχι μόνο ὅσως ἀλλὰ τοὺς περισσοτέρους καλογήρους, εἶπε φεύγοντας ἐλαφρὰ πειραγμένος, ἐπειδὴ ἡ ἀποστολή του δὲν εἶχε ἄμεσα ἀποτελέσματα.

Ἰκανοποιημένος ἔφυγε ὁ γιατρὸς μὲ τὴν πληροφορία, πού ἤθελε ὁ κ.Φερίνης. Ἐμείνιτε τώρα μόνος μὲ τίς σκέψεις του ὁ π. Παῦλος. Ἐνοίωθε τὸν ἀνασασμὸ τοῦ διαβολικοῦ πειρασμοῦ. Ἡ ματαιότητα πού ἀπὸ καιρὸ εἶχε ἐγκαταλειφθῇ ἀπ' τὰ ἐνδιαφέροντά του ὠρθώθηκε παντοδύναμη κι' ἀπειλοῦσε ὅ,τι εἶχε μὲ τόσο ἀγῶνα κερδίσει. Τώρα πιά μόνιμη εὐχή του ἦταν τὸ «ῥῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ». Κι' ὁ Θεός, ὅπως ἄλλως τε τὸ πε-

ρίμενε, ἀνταποκρίθηκε στὴν προσευχή του, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν καλύτερο καὶ τελείως ἀπροσδόκητο τρόπο.

Οἱ ἑφημερίδες μετὰ ἀπὸ μερικὲς μέρες ἔγραψαν μιὰ νέα συνταρακτικὴ εἰδησι. «Ἀπηγορεύθη ἡ κυκλοφορία καὶ ἡ χρῆσις τοῦ θαυματουργοῦ φαρμάκου. Αἱ παρενέργειαι καὶ ἡ φθορὰ πού προκαλεῖ εἶναι πλέον ἐπικίνδυνοι καὶ ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀπάρατον ἀσθένειαν».

Ἐπεσε σὲ βαθεῖα συλλογὴ καὶ κατέληξε σὲ μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἐξήγησι. Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ὅσο ἀφορᾷ τίς ὑποθέσεις του ἦταν ὀλοφάνερη. Τώρα ἀποδείχθηκε πὺς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐμπόδια, πού ἐπέτρεψε τότε ὁ Θεός, εἶχαν κάποιον σωτήριο σκοπὸ. Εὐτυχῶς πού ὁ Θεὸς ἔβαλε τὸ χέρι του καὶ σώθηκε ἀπ' τὸ ἀκούσιο ἔγκλημα τοῦ αἰῶνος, πού τὸ φορτώθηκαν οἱ ἀνόητοι ἀπληστοὶ κλεπταποδόχοι τῆς φαρμακευτικῆς ἐταιρείας, πού κυκλοφόρησαν τὸ φάρμακο. Ἡ διασύνη τους νὰ κερδίσουν χρήματα δὲν τοὺς ἐπέτρεψε νὰ κάνουν τὰ ἀπαραίτητα πειράματα γιὰ τίς ἀπαραίτητες διαβεβαιώσεις περὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς θεραπείας.

Τώρα πιά σ' αὐτὴ τὴν τελικὴ ἔκβασι τοῦ ὅλου θέματος ὁ π. Παῦλος ἔγραψε γιὰ πάντα τὸ σκανδαλιστικὸ παρελθόν. Πῆρε μιὰν ἀνάσα καὶ δόθηκε πιά νὰ δοθῇ ἀπερίσπαστος στὸ ὄνειρο καὶ τὸν προορισμὸ του.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

πάντησι: «Διὰ τὴν γυναῖκα τοῦ Φωκίωνος, κόρημα εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Φωκίων».

Εἶχε δίκαιο. "Ετοι εἶναι. "Υστερα ἀπὸ τὰ παιδιὰ κόρημα γιὰ μιὰ γυναῖκα εἶναι ὁ ἐντιμος ἄνδρας τῆς, ὁ ἀκέραιος σύζυγός τῆς. Τὰ γραπτά δὲν μᾶς λέγε, ἂν σὺν ἐξαίρετο ψυχικὸ κόσμῳ τοῦ σιρατηγοῦ ἐπέδρασε καὶ ἡ ἀπλὴ γυναῖκα του. "Ωστόσο ὅμως μποροῦμε νὰ τὸ συμπεράνουμε· πάντοτε ἡ γυναῖκα ἐπιδρᾷ σὺν τῷ σύζυγῳ τῆς. "Η γυναῖκα, ὅπως εἶπαμε καὶ τὴν περασμένην φορὰ, εἶναι πάντα μιὰ μητέρα. Καὶ βλέπει τὸν σύζυγόν τῆς σὺν τῷ μεγάλῳ παιδί πού ἔχει στὴ ζωὴ τῆς. Καὶ ὅπως δίδεται ὁλόκληρη πάνω σὺν παιδιὰ τῆς γιὰ νὰ τὰ ἐπηρεάσῃ σὲ δ, τι καλὸ καὶ ὠραῖο, τὸ ἴδιο κάνει καὶ σὺν τῷ σύζυγῳ τῆς.

"Η γυναῖκα εἶναι μιὰ ἐμπνευσμένη πνευματικὴ καλλιτέχνη. Εἶναι ἕνας καλαισθητικὸς τύπος. Πάντα ἀγαπᾷ τὸ καλὸ καὶ τὸ ὠραῖο. "Ο, τι πᾶσα σὰ χεῖρα φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ ἕνα πραγματικὸν κομφοτέχνημα. Μὲ αὐτὰ τὰ κίνητρα γνέθει, πλέκει καὶ κεντᾷ. Μὲ τὰ ἴδια ἀκριβῶς κίνητρα σκύβει καὶ ἐπάνω σὺν παιδιὰ τῆς καὶ σὺν τῷ σύζυγῳ τῆς γιὰ νὰ φιλοτεχνήσῃ καὶ ἐκεῖ ἕνα ἐξαίρετο ψυχικὸν κόσμῳ, μιὰ ἐκλεκτὴν ψυχὴν, πού θὰ κοσμήσῃ ὅχι μόνον τὴ ζωὴ τῆς, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμῳ ὅλο.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖον ταλέντο τὸ βλέπουμε ὁλοκληρωμένον, ἀνθέντο, ἀγνόν, ἰδιαίτερα στὴ Χριστιανὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία μένει πάντοτε ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ τὴν ἁμαρτίαν. "Ετοι, ἔχουμε στὴν ἱστορίαν τῆς "Εκκλησίας μας γυναῖκες, πού ἐπέτυχαν, νὰ ἐξωραίσουν πνευματικὰ τὸν ψυχικὸν κόσμῳ τῶν συζύγων τους καὶ νὰ τοὺς ἐμπνεύσουν τὴν ἀγιότητα, τὴν ὁποίαν ζητοῦν ἀπὸ ὅλους μας ὁ "Ιησοῦς.

Μιὰ τέτοια γυναῖκα εἶναι ἡ Νόννα. "Ο σύζυγός τῆς Νόννας, ὁ Γρηγόριος, δὲν ἦταν ὁρθόδοξος. Ζοῦσε στὴν πλάνη. "Ηταν ὁπαδὸς τῶν "Υψισταρίων, οἱ ὁποῖοι πίστευαν μὲν σὲ ἕναν μόνον Θεόν, ἀλλὰ παράλληλα τηροῦσαν διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ εἰδωλολατρικὰ ἔθιμα. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔφερε λίαν καὶ πόνο στὴν εὐαίσθητην ψυχὴν τῆς Νόννας. Καὶ ἔκανε τὸ πᾶν ὁ Γρηγόριος νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν. Τοῦ μίλοῦσε συχνὰ γι' αὐτὴν καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ δώσῃ περισσότερη

προσοχή. Ν' ἀφήσῃ κάθε προκατάληψιν καὶ ν' ἀντικρούσῃ ἑασιερα τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Παράλληλα προσευχόταν. Καὶ προσευχόταν θερμά. Προσευχόταν ἡμέρες. Προσευχόταν μῆνες. Προσευχόταν χρόνια. Προσευχόταν σὺν Θεῷ νὰ κἀν τὸ θαῦμα σὺν τῷ σύζυγῳ τῆς. Νὰ τοῦ ἀνοίξῃ "Εκεῖνος τὰ μάτια τῆς ψυχῆς γιὰ νὰ ἴδῃ τὸ ἀληθινὸν φῶς, τὴν ἀληθινὴν πίστιν, τὴν ὁδοδοξίαν, ὅπως τὴν κήρυξαν οἱ "Αποστολοὶ καὶ οἱ κανονικοὶ διάδοχοί τους σὺν τῷ κόσμῳ. Τὰ λόγια τῆς ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ ἡ προσευχὴ τῆς ἀπὸ τὴν ἄλλην, κάποιε, κάνανε τὸ θαῦμα. "Ο Γρηγόριος κατέλαβε τὸ λάθος του. Συναισθάνθηκε τὴν πλάνην του. "Αφῆσε τὴν πλάνην καὶ γύρῃ στὴν ὁρθὴν πίστιν. Γρήγορα βαπτίσθηκε καὶ ἀπειλέσσε μέλος πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου τῆς "Εκκλησίας μας. "Αλλὰ ἡ Νόννα δὲν ἀρκέσθηκε μόνον σ' αὐτό. "Εξακολουθοῦσε νὰ καλλιεργῇ πάντοτε τὴν ψυχὴν τοῦ συζύγου τῆς. "Ετοι ἐκεῖνος ἀναδείχθηκε ἕνας ἐξαίρετος Χριστιανός. "Ενας εὐλαβεστάτος πιστός, τύπος καὶ ὑπογραμμός. Τὸ ἦθος τοῦ Γρηγορίου, τὰ ψυχικὰ του χαρίσματα ἀκτινοβολοῦσαν σὺν τῷ πιδ πολύτιμο κ ὁ σ μ η μ α. Αὐτὸ ἰσάδῃζε τὴν προσοχὴν τῆς "Εκκλησίας, ἡ ὁποία τὸν ἐχειροτόνησε ἱερέα. Κι' διὰ κάποιε χήρεψε ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος τῆς Ναζιανζοῦ, ἡ "Εκκλησία ἔκρινε ἄξιον διάδοχον τὸν Γρηγόριον, τὸν ὁποῖον καὶ ἐχειροτόνησε ἐπίσκοπον γιὰ νὰ ποιμαίνῃ τὸ ποίμνιον τῆς μικρῆς ἐπισκοπῆς τῆς Ναζιανζοῦ. Τότε δὲν εἶχε καθιερωθῇ, ἀκόμη, ἡ ἀγαμία τῶν ἐπισκόπων καὶ μπορούσε νὰ γίνῃ ἐπίσκοπος καὶ ἕνας ἑγγαμὸς κληρικός. Σαράντα πέντε χρόνια ποίμανε τὸ ποίμνιόν του μὲ σιτοργὴν καὶ ἀγάπην. "Η ἀγία Νόννα μπορούσε κορυφαῖα νὰ χαίρεται καὶ νὰ καυχᾶται, «ἐν Κυρίῳ», γιὰ τὸ κόμημά τῆς. Τὸν Γρηγόριον. Τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ναζιανζοῦ.

Καὶ παρόμοιο ἐπέτυχε στὴ ζωὴ τῆς καὶ μιὰ ἄλλη ἀγία ψυχὴ, ἡ Μόνικα, ἡ μητέρα τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου. "Η Μόνικα, διὰν ἤλθε σὲ ὥριμην ἡλικίαν παντρεύθηκε ἕναν νέον εἰδωλολάτρη ἀπὸ ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν. "Ετοι θέλησαν οἱ γονεῖς τῆς νὰ γίνῃ. Κι' ἐκεῖνη δὲν ἔφερε ἀντίρρηση, ἂν καὶ ἦταν Χριστιανή. Τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου τῆς: Πατρικίος. "Ανθρώπος δξέυσιμος καὶ ἐκλυτός. "Η Μόνικα τὸν ἔστειρε, παρὰ ταῦτα,

σαν σύζυγο. Καὶ τὸ ἔκανε αὐτὸ μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ μπορούσε, μὲ τὴν δύναμι τοῦ Κυρίου, νὰ τὸν φέρῃ σὴν ἀλήθεια, σὴν πίστι τὴν χριστιανικὴν. Αὐτὴν τὴν ἐλπίδα, ἀλλὰ καὶ πεποιθῆναι, τὴν ἔπαιρνε ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ γράφει ὁ ἀποστόλος Παῦλος τοὺς Χριστιανούς τῆς Κορίνθου· αἱ γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;» (Α΄ Κορ. 7, 16), ποῦ θὰ πῇ: Ποῦ ξέρεις, γυναῖκα, ἂν μὲ τὴ ζωή σου, δὲν ἐπιτύχῃς νὰ ἐλκύσῃς σὴν πίστι καὶ νὰ ὁδηγήσῃς σὴν σωτηρία τὸν ἄπιστο ἄνδρα σου;

Ὡλισμένη ἡ καλὴ Χριστιανή, σύζυγος τοῦ Πατρικίου, μὲ τὴν πίστι τῆς σὺ Χριστοῦ, ἄρχισε πολὺ ἐνωρίς τὸ σωτήριο ἔργο τῆς, γιὰ τὸ ὁποῖο συχνὰ κάνει λόγο οἱς «Ἐξομολογήσεις» του, ὁ γιὸς τῆς, ὁ Αὔγουστίνος. Πρῶτα πολέμησε τὴν ὀξυθυμία τοῦ συζύγου τῆς. Ἦταν πολὺ ὀξύθυμος. Ἦταν εὐέξαπιος. Σπρίοι! Πάνω σὺ θυμὸ τοῦ ἀράδιαζε ἓνα σωρὸ ὀβρισιτικὰς λέξεις γιὰ τὴ γυναῖκα του. Ἀλλὰ ἐκείνη ὑπέμενε καρτερικὰ ὅλα τὰ κύματα. Σὰν τὸ θρόαχο σὴν ἀκτὴ πάνω σὶν ὁποῖο σπάζουν ὅλα τὰ ἀφροισμένα κύματα τοῦ πελάγους. Ἦρωϊδα γυναῖκα. Σιωποῦσε ἡ Μόνικα πάντα στοὺς θυμὸς τοῦ Πατρικίου. Καὶ διὰν ἐκεῖνος ἡρεμοῦσε, αὐτὴ, μὲ ὅλη τὴν γυναικεία τῆς λεπιότητα, μὲ ὅλο τὸν σεβασμὸν, μὲ ὅλη τὴν στοργή τῆς καὶ τὴν ἀφοσίωσι, τολμοῦσε δεῖλὰ νὰ τοῦ μιλᾷ γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν προαίτη. «Ἡ μήτηρ μου, λέγει ὁ ἱερὸς Αὔγουστίνος, διὲ ὁ πατήρ μου διειτέλει ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὀργῆς, δὲν ἀντιέδρα πρὸς αὐτὸν διὰ πράξεων, ἀλλ' οὕτως διὰ λέξεων. Ὅταν δὲ ἔβλεπε τὸν σύζυγόν τῆς νὰ κατευνάζεται καὶ νὰ ἡρεμῇ, ἐποφελεῖτο τῆς εὐκαιρίας καὶ μὲ λεπτὸν τρόπον καὶ μὲ σεβασμὸν τῷ ὑπεδείκνυε τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὅποταν εἶχεν ἑκαμῆν. Μὲ τὴν ὑπομονή τῆς καὶ τὴν τρυφερό τῆς συμπεριφορὰ νικοῦσε πάντοτε, ὥσπου πένυχε νὰ περιορίσῃ τὸ θυμὸ τοῦ συζύγου τῆς καὶ νὰ τὸν κἀν γλυκὺ καὶ πρᾶο. Παράλληλα θμως ὁ σκληρὸς Πατρικίος ἦταν καὶ ἑκλυτος. Ἀνθρωπος κακοήθης. Ἀνθρωπος τῆς ἀκολασίας. Διαρκῶς προσέβαλλε τὴν συζυγικὴν τιμὴν. Ἦταν βαρὺ αὐτὸ γιὰ τὴν Μόνικα, ὡπως τὸ ἴδιο βαρὺ εἶναι καὶ γιὰ κάθε γυναῖκα. Ἀλλὰ μετῴσιὰ σὶν καθῆκον τῆς νὰ τὸν φέρῃ μιὰ μέρα σὶν Χριστῷ, σὴν σωτηρία, σῆκωνε καρτερικὰ καὶ

τὸ στανρὸ αὐτὸ τῆς συζυγικῆς ἀπιστίας. Καὶ ἐδῶ ἡ Μόνικα φερόταν μὲ σύνεσι. Ἀν φῶναζε, δὲν τὸν ἔβριζε, δὲν τὸν μάλωνε. Ἀντίθετα τοῦ ἔδειχνε ὅλο καὶ πιὸ πολὺ ἀγάπην. Πίστευε διὲ μόνον μὲ τὴν γλυκύτητά τῆς θὰ τὸν ἀπομάκρυνε ἀπὸ τῆς κακῆς γυναικῆς. «Προσεπάθησε» γράφει ὁ ἱερὸς Αὔγουστίνος, πάλι, γιὰ τὴν μητέρα του, ὡς τὸν κερδίση διὰ σέ, ὦ Θεέ μου, διμολοῖσα περὶ σοῦ διὰ τῶν ἀρετῶν τῆς, διὰ τῶν ὁποῖων ἐπεδαρμένους εἰς αὐτὴν ὥραϊότητα καὶ τῆς ἐξησφάλιζες τὴν τρυφερότητα τοῦ συζύγου τῆς καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ πρὸς αὐτήν. Τὰς ἀπιστίας του τὰς ἡνείκειτο μὲ τόσην ὑπομονήν, ὥστε οὐδέποτε ἐγεννήθη μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης φιλονικία τις διὰ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἀνέμενεν ὅπως κατέλθῃ ἐπ' αὐτοῦ ὁ οἰκτὸς σου, ὁ ὁποῖος θὰ παρῇ εἰς αὐτὴν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγνότητα. Ποιὲ δὲν ἔχασε τὸ θάρρος τῆς. Ἀγωνίσθηκε πολὺ. Προσευχήθηκε θερμὰ. Καὶ ἐπέτυχε αὐτὸ ποῦ ἤθελε. Ἀπεμάκρυνε τὸν σύζυγόν τῆς ἀπὸ τῆς ἀκολασίας καὶ τὸν ἔκανε πρᾶο. Τέλος ἔγινε Χριστιανὸς καὶ ἀναδείχθηκε ἓνα ἐξαίρετο μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Μὲ πολλὴ χαρὰ σημειώνει αὐτὴ τὴν μεταστροφή τοῦ πατέρα του ὁ ἱερὸς Αὔγουστίνος: «Τέλος, λέγει, κατώρθωσε ἡ μητέρα μου νὰ κερδίσῃ δι' Ἐσέ, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς ζωῆς τῆς. τὸν ἄνδρα τῆς, ὁ ὁποῖος ἔγινε πιστὸς καὶ δὲν τῆς ἔδιδε πλέον ἀφορμὴν διακρούων, καθὼς ἔκαμνε, διὰν ἦτο ἀκόμη ἄπιστος».

Πολλὲς γυναῖκες φτιάχνουν τοὺς συζύγους τοὺς πνευματικὰ κοσμήματα. Τοὺς φτιάχνουν ὥραϊους σὴν ψυχὴν γιὰ νὰ εἶναι εἰσι καὶ ἐκεῖνες μαζί τους ὥραϊες. Εἶναι μιὰ πνευματικὴ γλύπτρια ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Ὅπου σκληρὴ καὶ ἄμοσφρη καὶ ἂν εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ συζύγου τῆς, ἐκείνη μὲ τὴ σφίλη τῆς σκαλίζει αὐτὴ τὴν ψυχὴν. Τὴ μιὰ φορὰ ἀποβάλλει ἀπὸ τὸ σύζυγόν τῆς τὴν βλασφημία. Τὴν ἄλλην τὴν χαριτοποιεῖα του. Ἄλλοτε τὴν ἐκλυτὴν ζωὴν του. Ἄλλοτε τὴν φιλαργία του. Ἄλλοτε, πάλι, τὴν μέθη. Κάθε φορὰ καὶ μιὰ ἡθικὴ ἀσχημία του. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα εἶναι ἡ πιὸ ἐξαίρετη πνευματικὴ καλλιτέχνηδα, ὅπως εἴπαμε παραπάνω. Καὶ ἂν σὶν κόσμῳ ὑπάρχουν πολλὰς καλὰς τέχνες, ἡ τέχνη αὐτὴ νὰ φτιάχνῃ, νὰ κἀν ἡ γυναῖκα τὸν σύζυγόν τῆς πνευματικὸν κοσμοτέχνημα εἶναι

ή καλύτερη. "Ετσι μέσα σὶν κόσμῳ τῶν καλλιτεχνῶν ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία δοκεῖ μιὰ τέτοια, ὑψηλὴ ἀποστολή, κατέχει τὴ πρώτη ἐπιζητῆ θέσι. Καὶ εἶναι ἄξια θαυμασμοῦ καὶ κάθε ἐπαίνου. Τὴν θαυμάζει ὁ κόσμος. Τὴν θαυμάζουν οἱ ἄγγελοι. Τὴν θαυμάζει ὁ οὐρανός. Τὴν θαυμάζει ὁ Θεός.

Γλύπτρια πνευματικὴ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα πλάττει τὸ σῶζον της. Καλλιτεχνίδα πνευματικὴ, ἀφθασιτὴ καὶ τέλεια. Ἀλλὰ καὶ δασκάλα. Καὶ κατηχήτρια. Καὶ ἱεραπόστολος. "Οχι μόνο σὶα παιδιὰ της, ἀλλὰ καὶ σὶο σῶζον της. Ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα, ὅπου καὶ νὰ στρέψῃ τὰ μάτια της, παντοῦ θὰ διαβάσῃ τὴ λέξι: Χρὸς. "Ενα χρὸς μεγάλο, ἐπιπαικτικὸ καὶ ἐπιδοβλημένο εἶναι καὶ ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησι τοῦ σῶζον της, τὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς σὶν πορεία τῆς ζωῆς της. Δασκάλα. σὶν ἄνδρα της. "Ο ἱερὸς Χρυσόστομος σχολιάζοντας τὸ χωρίον τοῦ ἀπ. Παύλου, σὶν Α' πρὸς Κορινθίους "Επιστολήν, καὶ γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;», γράφει: «Μένει καὶ παραίνει καὶ συμβούλευε καὶ πείθει. Οὐδεὶς γὰρ οἶτω διδάσκαλος τοῦτο δύνηται, ὡς γυνή». Κανείς δάσκαλος δὲν μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὴ γυναῖκα. "Εχει προσόντα ἡ γυναῖκα πού δὲν τὰ ἔχει κανείς δάσκαλος. Κανένας ἄνδρας. Ἠθικὰ προσόντα.

● "Εχει ἐπιμονὴ ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Δὲν κουράζεται. Δὲν νουιάζει. Δὲν πεινᾷ. Δὲν διψᾷ. Ἀντέχει σὲ όλα. Εἶναι μιὰ δύναμις μεγάλη, πού ἐὰν χρησιμοποιηθῇ σὶ καλὸ, κάνει καλὸ σὶν κόσμῳ. Κι' αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ καρποφορεῖ, ὅπως εἶπε ὁ Κύριος. «Καὶ καρποφοροῦν ἐν ἐπιμονῇ» (Λουκ. 8, 15). "Ενας ἀπὸ τοὺς πνευματικὸς καρποὺς τῆς ἐπιμονῆς εἶναι καὶ ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησι τοῦ σῶζον της, ὅπως αὐτὸ τὸ εἶδαμε σὶν Νόνα τοῦ Γρηγορίου καὶ σὶν Μόνικα τοῦ Πατρικίου. Πάνω σὶο σκοπὸ της, πάνω σὶν ἀποστολὴ της, νὰ φέρῃ σὶο Χριστὸ τὸ σῶζον, ὑπομένει ἀπὸ μέρους τοῦ ὅλες τὶς ὑβρεῖς, ὅλες τὶς ταπεινώσεις, ἀνέμια καὶ τοὺς ξυλοδαρμούς. Ἀλλὰ δὲν λυγίζει. Δὲν κόμπιεται. Ὑπομένει ὡς τὴν τελευταία σιγμὴ καὶ νικᾷ. Καὶ θριαμβεύει.

● "Εχει ἐπιμονή. Παρακολοῦνθῇσι μιὰ γυναῖκα πάνω σὶο ἐργόχειρό. Πάνω σὶο κίνημα. Εἶναι μιὰ λεπτὴ, σχολαστικὴ ἐργα-

σία αὐτὴ. Θέλει ἐπιμονὴ μεγάλη. Ἡ γυναῖκα μὲ τὴν ἀφθασιτὴ ἐπιμονὴ πού ἔχει πετυχαίνει τὰ ὠραιότερα ἐργόχειρα. Ἀληθινὰ ἀριστουργήματα. Μιὰ τέτοια, ἀνάλογη ἐπιμονὴ δείχνει καὶ σὶν ψυχικὴ καλαισθησία τοῦ σῶζον της. Μὲ ἐπιμονὴ κεντᾷ πάνω σὶν ψυχὴ τοῦ ὅλες τὶς εὐαγγελικὲς ἀρετὲς, ὅλα τὰ ψυχικὰ προσόντα πού ὁμορφαίνουν ψυχικὰ τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀναδιδωκένον κόμημα μέσα σὶν κοινωνία. Σὶα αὐτὰ τῆς Χριστιανῆς γυναῖκας πάντοτε ἤχουν τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου: «Ἐπίμενε αὐτοῖς τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου» (Α' Τιμ. 4, 16). Καὶ ἐπιμένει. Πάντα ἐπιμένει. "Ετσι, μαζί μὲ τὸν ἑαυτὸ της σώζει κι' ἄλλες ψυχές. Πολλές ψυχές. Καὶ τὴ ψυχὴ τοῦ σῶζον της, τὸν ὁποῖο τῆς ἔδωκε ὁ Κύριος μὲ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

● "Εχει ἀγάπη μεγάλη ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Μιὰ ἀγάπη, τὴν ὁποία ἐμπνέει ὁ μαρτυρὸς τοῦ Γολγοθᾶ. Μιὰ ἀγάπη, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται μὲ τὸν πιὸ ἀγνὸ καὶ σοβαρὸ τρόπο. Ἐκδηλώνεται μὲ μιὰ γλυκύτητα, ἡ ὁποία μαλακώνει καὶ ἐξευγενίζει καὶ τὸν πιὸ σκληρὸ καὶ ἀκαρδο ἄνδρα. Ἐκδηλώνεται μὲ ἐκείνο τὸ ἀγνὸ, τὸ ἀγγελικὸ, τὸ οὐράνιο χαμόγελο, μὲ τὸ ὁποῖο παραλύει τὰ χέρια τοῦ φονιῆ καὶ τὸν καθιστᾷ ἄνικανο νὰ χτυπήσῃ κάποιον καὶ νὰ κάνει ὁποιοδήποτε κακὸ.

● "Εχει καὶ ἄλλα χάρισμα ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. "Εχει ἐκείνη τὴν προθυμία νὰ ἐκπληρώσῃ γρήγορα καὶ τέλεια τὸν σῶζον. "Εχει ἐκείνον τὸν σεβασμὸ, τὸν ὁποῖο δείχνει πάντοτε καὶ ἀπεριόριστα καὶ κάτω ἀπὸ τὶς πιὸ σκληρὲς συνθήκας σὶν ἀντιστοίχῳ τῆς ζωῆς της. "Εχει τὴν ἀρετὴ τῆς ὑποταγῆς. Ὑποτάσσεται. "Ετσι, ὅπως συμβουλεύει ὁ ἀπ. Παῦλος: «Αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ» (Κολασσ. 3, 18).

● "Εχει καὶ ἕνα ἄλλο χάρισμα, καὶ ἕνα ἄλλο ἠθικὸν προσόν, ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Εἶναι ἡ πίστις σὶο ἀποτέλεσμα. Πιστεύει σ' αὐτὸ πού κάνει. Πιστεύει σὶν ἐπιτυχίῳ του. Καὶ πιστεύει γιατί εἶναι καλὸ, γιατί τὸ θέλει καὶ ὁ Θεός. "Ισως συμβῇ νὰ μὴ δῇ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὴ... "Ισως νὰ μὴ δοκιμασθῇ τὴ χαρά, νὰ δῇ σὶν ζωὴ της τὸν σῶζον νὰ γυρίσῃ σὶο Χριστὸ, νὰ ἐξομολογῇται καὶ νὰ

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Ἐκπληκτός ἔμεινα, όταν πρὶν λίγες μέρες μοῦ ἔδειξαν ἕναν ἔπαινό γι' αὐτὰ τὰ ἐξηγητικά ἄρθρα ποὺ δημοσιεύω στὴν «Ἀπολύτρωσι» γιὰ τὴ Γένεσι, ἔπαινο τέτοιον ποὺ δὲν θὰ τὸν ἐπιθυμοῦσα ποτέ, γιατί εἶνε μπλεγμένος μὲ ἀνυπερβίβειες, σφαλερές ἀντιλήψεις, καὶ παρεξήγησι τῶν βίων γράφω. Συμβαίνει δὲ τὸ ἐξῆς, καθὼς πληροφορήθηκα.

Προπέρυσι στὸ ὄπ' ἀριθμὸν 9 ἔκτακτο φυλλάδιο τῆς «Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὁρθόδοξου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς». μὲ τὸν τίτλο «Πορτραῖτο τῆς Ἀφρικῆς», σὲ ὁρισμένες σελίδες, γράφτηκαν μερικὲς ἀστοχίες. Ὅτι σὲ κάποιον μέρα τῆς Ἀφρικῆς ὑπάρχουν ἀπολιθωμένα ὑπολείμματα ποὺ παρέχουν τὴν ἐνδειξιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐξελίχθηκε στὴν Ἀφρικῆ, καὶ ἄλλα ποὺ φανερώνουν ὅτι ὁ συντάκτης παραδέχεται τὴν ὀλιστικὴ θεωρία τοῦ Δαρβίνου γιὰ τὴν ἐξέλιξι τῶν φυτῶν, τῶν ζώων καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ σ' ἄλλες σελίδες τοῦ φυλλαδίου δημοσιεύονται φωτογραφίες θανατῶν γυναικῶν μὲ ἐμφάνισι ὄχι σεμνὴ καὶ μὲ λεζάντες ἀπὸ κάτω σὰν αὐτές:

«Μία ὡραία Μπουσγούμαν», «Μία γόησσα τῆς Μπερμπιέριας μὲ τατοῦ», «Τὰ περιδέραια τῆς κυρίας Ζουλοῦ ἔχουν νόημα», «Ὁραία κυρία Γιορούμπα», Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ εἶνε ἀνάρμοστα γιὰ ἕνα χριστιανικὸ ἐντυπο, σὰν τὰ ἐντυπα τῆς Ἑταιρείας γιὰ τὴν ὁποία γίνεται λόγος, ἡ ἐρθόδοξος χριστιανικὴ ἐφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὸς ἀγὼν» σχολίασε τὸ ἐντυπο κἀνοντας παρατηρήσεις μὲ πολλὴ ἐπιεικεία. Γράφει: «Πιθανόν τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ φυλλαδίου νὰ εἶνε πιστὴ ἀντιγραφή ἑκτινος λεξικοῦ ἢ διβλίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει γραφῇ μὲ χριστιανικὸν πνεῦμα... Ἀς προσέχουν τοῦ λοιποῦ. Ἀς δίδουν τὴν πρὸς δημοσίευσιν ὕλην εἰς κάποιον καλὸν θεολόγον νὰ τὴν ἐλέγῃ, διὰ νὰ μὴ πίπτουν εἰς τοσοῦτά λάθη». Καὶ τοῦτο, διότι πραγματικὰ ἡ Ἑταιρεία αὐτὴ, τοῦλάχιστο στὴ Θεσσαλονίκῃ ὅπου ἐκδίδεται τὸ φυλλάδιον, πρὸ ὅλο ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ μέλη μὲ πολὺ ἔηλο καὶ ἀνιδιοτέλεια, ὅμως δὲν ἔχει συνεργάτας θεολόγους μὲ κατὰσσι γιὰ τὸ περιοδικὸ καὶ τὰ ἐντυπα, καθὼς καὶ οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν.

κοινωνῇ, νὰ ἐκκλησιάζεται καὶ νὰ προσεύχεται. Δὲν ἔχει σημασία αὐτό. Δὲν τὴν ἐνδιαφέρει αὐτὴ ἡ πλευρά. Φθάνει ὁ σύζυγός της νὰ γνωρίσῃ τὸν Κύριο κι' ἄς γίνῃ αὐτό, διὰ τὸ θέλησῃ ὁ Θεός. Καὶ μετὰ τὸ θάνατό της. Μία τέτοια περίπτωση διέβασα κάπου. Ἡ σύζυγος πέθανε. Ἐφῆγε πρώτη ἐκεῖνη. «Πέταξε σὶδ γαλανὸ οὖρον, ὅπου ὅλα εἶναι ὁμορφα.... ὅλος ὁ κόσμος εἶναι καλός... ὅπου εἶναι ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι. Σεραφεῖμ καὶ ὅλες οἱ μεγάλες ψυχὲς τῆς γῆς». Ἀπιστος, χρόνια, ἐκεῖνος γονάτισε ὑστερὰ ἀπὸ καιρὸ, πάνω σὶδ τόφο τῆς συζύγου του καὶ ψιθύρισε πρὸς τὴ γυναῖκα του: «Σ' εὐχαριστῶ καὶ σοῦ ζητῶ συγγνώμην». Ξανάγινε Χριστιανός. Καὶ σοῦ ἐπὶδοχομαι νὰ κάνω πιά, δι,τι καθῆκον ἔχω ὡς Χριστιανός. Θὰ κοινωνήσω αὐρίο. Καὶ θὰ προσευχηθῶ γιὰ σένα.... Αὔριο θὰ ξανάθω.... Θὰ σοῦ φέρω τὰ λουλούδια ποὺ σ' ἀρέσουν, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν ψυχὴ μου ποὺ τὴν κέρδισες ἐπὶ τέλους. Ἐνα πουλάκι κελαηδοῦσε σὲ μιὰ τριανταφυλλιά, πάνω σὶδν τόφο της. Μοῦ φαινόταν πὺς γύ-

ριζαν ὁλόγυρά μου ἄγγελοι.. Πὺς τραγουδοῦσαν τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ: «Χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι».

Εἶπα ὅτι εἶναι δασκάλα ἡ Χριστιανὴ γυναῖκα. Δασκάλα Χριστοῦ. Παντοῦ δασκάλα. Καὶ πάντοτε. Σὲ ὅλῃ τῇ ζωῇ της. Δασκάλα καὶ σὶδν ἄνδρα της. Καὶ ἀφοῦ εἶναι εἰσι ταιριάζουν καὶ σ' αὐτὴν τὰ λόγια τοῦ ποιητοῦ:

«Σμίλεψε, πάλι, δάσκαλε, ψυχὲς
κι' δι,τι σ' ἀπόμεινε ἀκόμ' ἀτ' τὴν ψυχὴ σου
μὴν τ' ἀρνηθῇς, θυσίαστο ὡς τὴν στερηθῇ
πνοή σου»

Γυναῖκες,

Ὡρα νὰ τελειώσουμε κι' αὐτὴ τὴ φορὰ, καὶ αὐτό μας τὸ ἄρθρο. Τὸ ἀπλό καὶ ταπεινὸ. Φτιάξτε κοσμήματα τοῖς συζύγοις σας καὶ θὰ εἰσθε ὡραίες. Φτιάξτε Φωκίονες «χρηστούς». Φτιάξτε Γορηγοῖους καὶ Πατρικίους καὶ τότε ὁ κόσμος θὰ σᾶς εὐγνωμοῖ καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς εὐλογῇ.

Β. Αχ. Ψ.

Μετά απ' αυτό, στο τακτικό περιοδικό της 'Εταιρείας «'Εξωτερική 'Ιεραποστολή», τεύχος 41, 'Οκτώβριος - Δεκέμβριος 1973, δημοσιεύτηκαν σάν απάντησι στόν έλεγχο δύο σχόλια (σελ. 153). Στο πρώτο, πού δέν αναφέρεται σέ μένα, ο σχολιαστής γράφει γιά τίς φωτογραφίες τών γυναικών και τίς λεζάντες, ότι «δέν απάδουν εις όρθοδόξους, διότι πρόκειται περί αθώων επιθέτων», και διότι στο κάτω - κάτω και «ή Παλαιά Διαθήκη έχει λίαν τολμηράς εκφράσεις, έρμηνευομένας υπό ένίων ειδίκων μέ τολμηρότητα άσυνθησέψαν». Θά επανέλθω σ' αυτή την αντιφατική δικαιολογία και την άδικη γιά την Π. Διαθήκη πληροφορία. Στο δεύτερο σχόλιο, όπου και ο άνεπιθύμητος «έπαινό» μου, ο σχολιαστής δέν λέει βέβαια τό θνομά μου, άλλ' άφου αναφέρει ονομαστικά τό άρθρο «Γένεσις» τοῦ περιοδικού «'Απολύτρωσις», στή σελ. 335 (Νοέμβριος 1973), πού τό γράφω και τό υπογράφω έγώ, είνε, νομίζω, σά νά λή και τό θνομά μου. Γράφει λοιπόν σχετικά «Σημειούμεν ότι εις τό περιοδικόν 'Απολύτρωσις, τεύχος 335, Νοέμβριος 1973, διαπρεπή άρθρογράφος χρησιμοποιεί την φρασεολογίαν και οίωσι (sic) υίοθετεί την μέθοδον έρμηνείας, την άπορρέουσιν εκ της υλιστικής θεωρίας περί φυσικής επιλογής τών ειδών και κατ' επέκτασιν τά πορίσματα της τεχνικής επιλογής και της γενετικής, δια νά έρμηνεύσῃ τό πνευματικόν σχέδιον τοῦ Θεοῦ εις την Γένεσιν, άνχγράφων μάλιστα φράσεις ύποδιδαζούσας όμώς τόν άνθρωπον εις τό επίπεδον και την διαδιακασίαν τοῦ ζώου». Και παρακάτω «Δέν σκανδαλιζόμεθα όμως μέ την περικοπήν αυτήν τοῦ έσθρου, οὔτε νομίζομεν ότι τό περιοδικόν εξέηλθε της όρθοδόξου γραμμής, διότι ο άρθρογράφος έρμηνεύει «έν καινότητι πνεύματος και οῦ παλαιότητι γράμματος», όπως και πρέπει νά γίνεται. Τό αυτό έπράξαμεν και ήμεις μέ τό τεύχος μας Νο 9. 'Αντιμετωπίζομεν την έπιστήμην καινότητι ενημερώσεως και οῦ παλαιότητι φοβίας έναντι τών έρευνών της».

Δηλαδή ο σχολιαστής, πού είνε ίσως ο Έδιος πού έγραψε και στο έκτακτο φυλλάδιο τά σχετικά μέ την υλιστική θεωρία της εξέλιξεως, όχι μόνο δέν άναγνωρίζει λάθος, όχι μόνο όμολογεί ότι δέν τυπώθηκαν εκείνα τά λόγια κατά λάθος, άλλ' έπιμένει ότι πιστεύει στην εξέλιξι, και αναφέρει και μένα σάν αξι-

έπαινο όμόφρονά του, λέγοντας ότι «Νά και ο Σάκκος συμφωνεί μαζί μου, και καλά κάνει».

Ποιός είνε ο σχολιαστής, δέν τό γράφει, οὔτε τόν ξέρω, οὔτε ενδιαφέρομαι νά μάθω, και καλύτερα πού δέν ξέρω, γιά νά έλέγχω νοσηροπία και όχι άνθρωπο.

Κατ' άρχήν είνε σοβαρό λάθος, άν πιστεύη κανείς στην υλιστική θεωρία τοῦ αθέου Δαρβίνου γιά την εξέλιξι τών ειδών και γιά την καταγωγή τοῦ ανθρώπου από τόν πιθήκο. Αὐτά τά φαντάστηκαν άνθρωποι πού επιθυμούσαν νά είνε κτήνη, άσύδοτα ιδίως στά σαρκικά πάθη και άνεξέλεγκτα από τόν άνεπιθύμητο Θεό, και τόλμησαν νά τά δημοσιεύσουν, γιατί ήξεραν ότι τό κοινό μέ λαχτάρα περιμένει ν' άκούσῃ ποιός θά πῇ τίς πιό άσεβείς και τολμηρές άναίδειες, γιά νά τίς χειροκροτήσῃ, γιατί έτσι αισθανόταν την ψεύτικη άνακούφισι τοῦ αθέου πού δολοφονεί τό Θεό του. Οὔτε εξέλιξι τών ειδών ύπάρχει, οὔτε ο άνθρωπος κατάγεται από κανένα κτήνος, οὔτε είνε ποτέ και μόνοις του μιá βιολογική εξέλιξι, παρά μόνοις ότι στα τελευταία χρόνια μέ τίς άνέσεις πολλοί έγιναν μαλθακοί. 'Αλλο ή έπιστημονική του εξέλιξι και ή πνευματική του προκοπή. Γιά τό θέμα αυτό έγραψε ο καθηγητής Π. Τρεμπέλας τίς «'Απολογητικές μελέτες» του, όπου, άν και θεολόγος, χειρίζεται τό θέμα μέ τόση έπιστημονόνη, πού πέρασε γυαλιά σ' όλους όσοι κορδώνονται γιά μεγάλοι έπιστήμονες τών θετικών έπιστημών. Συνέτριψε κυριολεκτικά όλες τίς θεωρίες. 'Επι πλέον γιά τή Γραφή, την Π. Διαθήκη, είμαι σέ θέσι νά θεβαινώσω, ότι όχι μόνο δέν εόνοςί οὔτε μέ ύπαινηγμό τή θεωρία της εξέλιξεως, άλλά και την αποκλείει, αποκλείει δέ και όλες τίς ύπάρχουσες θεωρίες γιά τή γένεσι τοῦ σήμπαντος. Τά έγραφα αὐτά στα πρώτα άρθρα της Γενέσεως, κι εκεί παρομπέπω τό σχολιαστή πού μ' επικαλέστηκε ('Απολύτρωσις 1971, τομ. 26, σελ. 19 - 24, 51 - 54, 74, και κυρίως 116). Αὐτοί πού φάνηουν νά δοῦν σημαία έπαφής της θεωρίας της εξέλιξεως μέ τή Γένεσι, δέν έόρουν τί λένε. Διότι ή Γραφή δέν συγκρούεται μέ την έπιστήμην ποτέ. ένώ συγκρούεται πάντα μέ όλες τίς αιολογίες. Και έπιστήμη δέν είνε άπαιλως ή θεωρία τοῦ Δαρβίνου γιά την εξέλιξι, άλλά ή θεωρία τοῦ Μέντελ γιά την κληρονομικότητα. Η θεωρία τοῦ Δαρβίνου είνε φιλοσοφία,

μυθολογία, φαντασιοπληξία, και ὅτι ἄλλο ἐκτός ἀπὸ ἐπιστήμης. Ὅσο γιὰ τὰ ὄθθεν «τεκμήρια» τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως, τὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου δια και ξέρω τί ἀνακρίσεις, τί σφάλματα, τί φαντασίες, ἀλλὰ και τί ἀπάτες ἔχουν χρησιμοποιηθῇ γιὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς.

Ἔρχομαι τώρα στὸ κομμάτι τοῦ ἀρθρου μου, ὅπου τάχα «χρησιμοποιῶ τὴν φρασεολογίαν και οἶοναι υἱοθετῶ τὴν μέθοδον ἐρμηνείας, τὴν ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς υἱολογικῆς θεωρίας παρὶ φυσικῆς ἐπιλογῆς τῶν εἰδῶν, κλπ.». Στὸ κομμάτι ἐκεῖνο, ὅπου ἐξηγῶ γιατί ὁ Θεὸς διέλαξε τὸν Ἰακώβ και ὄχι τὸν Ἡσαῦ, κάθε ἄλλο παρὰ γιὰ φυσικὴ ἐπιλογὴ μιλάω. Μιλάω πρῶτα - πρῶτα γιὰ τεχνητὴ ἐπιλογὴ ἐνὸς βιολόγου, και αὐτὸ τὸ φέρνω μόνο σάν παρομοίωσιν. Λέω ὅτι, ὅπως ἕνας σοφὸς βιολόγος ποῦ θέλει νὰ θεωριῇ μιὰ ράτσα (ἀπολογισθόντας τοὺς ἀντιυἱολογικοὺς νόμους τοῦ Μέντελ δέδοκα, και ὄχι τὶς ἀερολογίες τοῦ Δαρβίνου), προσέχει τὶς παραλλαγὰς ποῦ ἐπέτυχε, νὰ μὴ μιῶσιν με τὶς παλιὰς ποῦ ἀπέρριψε, ἔτσι και ὁ Θεὸς παρακολουθώντας τὴ γενιὰ τοῦ Ἀβραάμ και καλλιεργώντας τὴν (πνευματικὰ, και ὄχι βιολογικὰ, οὔτε με τοὺς υἱολογικοὺς νόμους), δταν βρῖσκη τὸν πιστὸ Ἰσαάκ, ἀπομακρύνει τὸν Ἰσαάκ, και δταν βρῖσκη τὸν πιστὸ Ἰακώβ, ἀπομακρύνει τὸν Ἡσαῦ, και ἀπαγαγεῖ τὴν ἀνάμειξιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν. Κι οὔτε ὑποδιδάξει τὸν ἄνθρωπο αὐτῇ ἡ παρομοίωσιν στὸ ἐπίπεδο τῶν ζώων, ὅπως δὲν τὸν ὑποδιδάξει και ἡ παραβολή, ὅτι ἐμεῖς εἰμαστε τὰ πρόβατα και ὁ Χριστὸς ὁ βοσκὸς μας. Καμμιὰ υἱολογικὴ θεωρία δὲν ὑπαινίσσεται, καμμιὰ φρασεολογία και καμμιὰ λέξις ποῦ νὰ θυμίσῃ υἱολογισμὸ δὲν μεταχειρίζομαι. Ἐκτός ἀν κανεῖς ταυτίσῃ και τὴν ἀντιυἱολογικὴ και ἀντιεξελικτικὴ ἐπιστήμη με τὴν ἐξελίξιν, ἢ τὰ συγχέῃ. Πολὺ δὲ περισσότερο δὲν «υἱοθετῶ τὴν μέθοδον τῆς υἱολογικῆς θεωρίας». Αὐτὸ εἶνε αὐτοχρήματα φαντασιοπληξία και κατ' οὐσίαν συκοφαντία κατὰ τῶν πεποιθήσεών μου. Νὰ μοῦ λείπη δὲ και ὁ ἔπαινος, ὅτι εἶμαι διαπρεπής, διότι ἐρμηνεύω «ἐν καινότητι πνεύματος και οὐ παλαιότητι γραμμάτων», διότι οὔτε τὸ ρητὸ αὐτὸ κατανόηθηκε ὅπως ἔπρεπε, οὔτε τὸ πῶς ἐρμηνεύω, οὔτε τὸ τί φρονῶ. Εὐτυχῶς ποῦ ἔλαβα γινώσκων σχολίων. γιὰ νὰ μὴ γίνω ἀκούσιος συνήγορος τοῦ δαρβινισμοῦ, χωρίς νὰ τὸ ξέρω.

Ἔρχομαι τώρα στὸ ἄλλο σχόλιο, ποῦ δὲν με ἀφορᾷ, ἀλλὰ μ' ἐνδιαφέρει, γιατί ἀφορᾷ τὴ Γραφή, και ἰδιαίτερα τὴ Γένεσιν. Οἱ δύο δικαιολογίες εἶνε ἀντιφατικές. Ἐννοῶ τὶς δικαιολογίες γιὰ τὶς λεζάντες τῶν ὄχι σεμνῶν φωτογραφιῶν. Ἐνα ἀπὸ τὰ δύο μπορεῖ νὰ συμβαίνει. Ἡ τὰ «ἐπίθετα» εἶνε «ἀθῶα», ἢ ἡ Π. Διαθήκη λέει ἄσεμνες φράσεις, ὅποτε δὲν χρειάζεται τὰ ἐπίθετα νὰ εἶνε «ἀθῶα», ἀφοῦ ἔχουν συνήγορο τὴν Π. Διαθήκη. Ἀσφαλῶς ἀναγνωρίζει ὁ σχολιαστὴς ἐμμεσα, ὅτι οἱ λεζάντες δὲν εἶνε «ἀθῶες», και γι' αὐτὸ ἐπικαλεῖται τὶς ὄθθεν ἄσεμνες φράσεις τῆς Π. Διαθήκης. Ἐπιθυμῶ ν' ἀπαντήσω σ' αὐτὴ τὴν ἀντίληψιν γιὰ τὴν Π. Διαθήκη. Ἐδῶ θέλω νὰ συμπεριλάβω και ἄλλες δύο κατηγορίες ἀνθρώπων, ποῦ πέφτουν σ' αὐτὸ τὸ σφάλμα. Πρῶτη κατηγορία εἶνε διάφοροι σαρκασταὶ τῆς Γραφῆς, πολλὰς φορὰς δημοσιογράφοι, ποῦ γράφουν ειρωνικά, ὅτι και ἡ Γραφή ἔχει ἄσεμνες ἐκφράσεις και περιγραφές, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὰ δικὰ τους τὰ ἄσεμνα. Ἡ ἄλλη κατηγορία εἶνε διάφοροι σοῦπερ - ζηλωταὶ ὁρθόδοξοι, ποῦ, ὅπως φαίνεται, δὲν διάδασαν ποτὲ τοὺς τὴ Γραφή, ἀλλὰ πρῶτη φορὰ ἀκούν τὴ Γένεσιν ἀπὸ τὰ ἄρθρα μου (πολὺ λυπηρὸ αὐτό), οἱ ὅποιοι με κατακλύζουν με προφορικὰς διαμαρτυρίες και με ἐπιστολές, με τὶς ὁποῖες με ἐλέγχουν, γιατί νὰ γράφω σὲ χριστιανικὸ περιοδικὸ τέτοια «κακὰ λόγια», κ.χ. ὅτι ὁ Λῶτ συνουσιάστηκε με τὶς θυγατέρες του, ἢ πῶς ὁ Ἰακώβ ἐκπλήρωνε τὰ συζυγικά του καθήκοντα με τὶς τέσσαρες γυναῖκες του και τόσα ἄλλα. Ἐγὼ σοκάρωμαι, γιατί αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἰδέα ἀπὸ ἀγία Γραφή. Σ' αὐτοὺς ἡ ἀπάντησί μου εἶνε «Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς Γραφάς». Ὅσο γιὰ τοὺς πρῶτους, ἢ ἀπάντησί μου εἶνε «Εἰστε γελασμένοι». Ἡ Γραφή ποτὲ δὲν γράφει κάτι ἄσεμνο. Προκαλῶ ὁποιονδήποτε νὰ μοῦ ὁρῇ μιὰ μόνο περιγραφή ἢ φράσιν, στὴν ὁποία διακρίνεται πρόθεσις νὰ διεγείρῃ στὸν ἀναγνώστη ἄσεμνες σκέψεις. Ὅτι γράφει τὸ γράφει σάν σύγγραμμα ἀνατομίας, ὄχι σάν πορνογράφημα ἢ ἐλαφρὸ χρονογράφημα. Καὶ ποτὲ δὲν ἔχει περιγραφές. Ἀπλῶς λέει ὅτι ὁ Λῶτ συνουσιάστηκε με τὴ θυγατέρα του, ἢ ὁποία γέννησε τὸν τάδε. Ποῦ εἶνε ἡ ἄσεμνη περιγραφή; Πῶς ἄλλως μποροῦς νὰ λεχθῇ αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ στοιχεῖο, τὸ ἀπαραίτητο γιὰ τὴν κατανόησιν τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ; Ὑπάρχει σοβαρὸ

τερη διατύπωση; Ἀσελγαίνει ὁ δικαστικός, ὅταν ζητήσῃ, μὴ αὐτολεξεί διατύπωση κακῆς χειρονομίας, γιὰ νὰ μὴν παραπλανηθῇ; Ἀσελγαίνει ὁ ἀνατόμος, ὅταν περιγράψῃ τὰ γεννητικά ὄργανα; Ὅχι, ἀλλὰ σεμνολογεῖ. Πολὺ περισσότερο σεμνολογεῖ ἡ ἁγία Γραφή. Τί θέλετε; Νὰ παραλείψῃ τὴν ἀλήθεια, ἢ νὰ τὴν παραποιήσῃ; Νὰ κρύψῃ τὰ σφάλματα τῶν ἁγίων της; Αὐτὸ μποροῦν νὰ τὸ κάνουν ὅλοι οἱ ἱστορικοί, ἀλλ' ἡ Γραφή ποτέ. Καὶ ἐδῶ θρίσκειται ἡ ἀγιότητά της καὶ ἡ θεοπνευστία της. Ὅχι στὴν ἀγαθολογία.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα στοὺς ἁγίους ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδιαίτερα στοὺς Χριστιανούς, ποὺ τὸ ἐσωτερικὸ τους ἦταν ἀγνὸ σὰν τὸ χιόνι, ἡ σεμνοτυφία τῶν λέξεων ἦταν ἀγνωστο πρᾶγμα. Ἀπὸ τότε ποὺ πολλοὶ Χριστιανοὶ ξέπεσαν καὶ ἔχασαν τὴ σεμνότητά τους, ἀπὸ τότε ποὺ μὴ λέξι μπορεῖ νὰ ξεσηκώσῃ μέσα τους ἕνα καράδι βούρκο, ἀπὸ τότε ἐπινοήθηκε τὸ φτιασίδιωμα τῆς σεμνοτυφίας, ποὺ εἶνε θαυμάσια ὑπακριτικὸ ἰδίως στὶς

πόλεις, ὅπου οἱ ἄνθρωποι, ὅταν εἶνε ἀκάθαρτοι, παραεῖνε. Ὑπῆρξε γυναῖκα σὲ μὴ ἐπαρχιακὴ πόλιν, ποὺ ἦταν διαδόχτη γιὰ τὸν ἀκόλαστο βίον της, καὶ διατυμπάνιζε ἡ ἴδια τίς παράνομες σχέσεις της μὲ ὑψηλὰ πρόσωπα, καὶ ποὺ «σκανδαλίστηκε», ὅταν ἄκουσε γιὰ πρώτη, καὶ μόνον ἰσως φορά, ἕναν ἅγιον ἱεροκήρυκα νὰ λήν ἀπὸ τὸν ἀμύμονα τὴν λέξι «πόρνη». Ἡ κατημένη! λέρωσαν τ' αὐτιά της. Ἀντὶ νὰ ντρεπόμαστε γιὰ τὴν ὑποκρισία μας, ἢ ἔστω γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ μας ἀτέλεια, ἐξομολογούμε τὴ Γραφὴ μὲ τὴ νοστορία μας, καὶ λέμε ἕνα σωρὸ ἀνοησίες εἰς ἄρος της. Δὲν εἶνε ἡ Γραφὴ ἀσμυνὴ, ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικὸν μας εἶνε ἀκάθαρτο καὶ τὰ ἀκάθαρτα μάτια μας βλέπουν ἀκαθαρσίες ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχουν.

Αὐτὰ θεώρησα ἀναγκαῖο νὰ γράψω μὲ ἀφορμὴ τὰ δύο σχόλια καὶ μὲ τὴν προσπάθεια ν' ἀπαντήσω μὲ μὴ κοινὴ ἀπάντησι σ' ὅλες τίς παρανοήσεις εἴτε ἀπὸ τὰ δεξιά εἴτε ἀπὸ τ' ἀριστερά.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ

Γραφικὰ - Ἀντιαιρετικὰ

	Δρχ.
• Ἡ Ἔρευνα τῆς Γραφῆς	50
• Οἱ ψευδομαρτυροὶ τοῦ Ἰεχωβά	15
• Ἀντιαιρετικὸν Ἐγκόλλιον Διηγήματα	3
• Ἡ Ρίζα ἀπὸ τὸ Τάρεμπουργκ	10
• Τὸ θῦμα	10
• Φάρσι σὺν σκοιᾶδι	5
• Ὁ κύκλος τῆς σωτηρίας Ἐποικοδομητικά	5
• Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἐφημερίου Διαθέτομεν διβλία βίων τῶν ὁρθόδοξων χριστ. ἐκδόσεων.	5

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πλάτωνος 2 — Θεσ/νίκη — τηλ. 274.518

Ἀντιαιρετικὴ στήλη

Κατὰ τὸν μῆνα ποὺ πέρασε ἔγιναν ἀπὸ τὸ Ἀντιαιρετικὸν Γραφεῖον οἱ ἐξῆς ἐξορμήσεις καὶ συναρτήσεις.

Ἐπίσκεψις καὶ συνάντησις εἰς τὸ χωριὸν Ἀξὸς τῶν Γιαννιῶν μὲ τὰ στελέχη τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά, παρουσίᾳ συγγενῶν καὶ φίλων ὁρθόδοξων. Ἡ συνάντησις διήρκασεν ἐπὶ δεκάωρον, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποβληθῇ ὁ διδάσκαλος τῶν ψευδομαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά, καὶ νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ παρακολουθοῦντες τὴν συζητήσιν ἀδελφοί μας.

Ἐπίσης ἔγινεν ἀντιαιρετικὴ ἐξόρμησις εἰς τὰ χωρία Ν. Σούλι, Χρυσοῦ καὶ Πεντάπολιν τοῦ Ν. Σεργίων. Ἐκεῖ ἔγιναν διμιλταί εἰς τοὺς ναοὺς καὶ ἀντιαιρετικαὶ εἰς διαφόρους αἰθούσας. Οἱ κάτοικοι τῶν ὡς ἄνω χωρίων ἐνισχύθησαν ἀρετιᾷ.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη
Διευθυντὴς Συντάξιος: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη
Ἐτησίᾳ συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη
ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Φεβρουάριος 1974

Ἀριθ. φύλλου 338

Η ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ

Ἐνα σπουδαῖον πρόβλημα πού ἀπασχολεῖ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον εἶναι ὁ τρόπος τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ. Πολλοὶ Χριστιανοὶ ἐπιδιώκουν τὴν διατήρησιν ἑνὸς ρυθμοῦ προσωπικῆς προσευχῆς καὶ ἄλλοι ἔχουν διακόψει τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν μὲ τὸν Θεόν. Ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ Χριστιανοὶ οἱ ὁποῖοι ἀποβλέπουν μόνον εἰς θεαματικὰς λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις διὰ τὰς ὁποίας οἱ χαρακτηρισμοὶ τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου εἶναι θαρεῖς. Δὲν εἶναι θέατρον ἡ Ἐκκλησία, « εἶνα πρὸς τέρισιν ἀκούομεν » ὡφελήντας ἐντεῦθεν ἀπιέναι χρή. . . », διότι ἄλλως ἀπέρχεται ὁ Χριστιανὸς ἐκ τῆς λατρείας ἔρημος καὶ κενός. Δὲν λείπουν καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι διερωτῶνται ἂν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ λατρεία διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Λέγομεν ὅτι ἀπασχολεῖ τὸν ἄνθρωπον τὸ πρόβλημα τοῦ τρόπου τῆς λατρείας, διότι εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν ὑπάρχει λατρευτικὴ κρίσις καὶ ὀπισθεν αὐτῆς ὑφίσταται γενικωτέρα κρίσις τῆς πίστεως. Οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι μὲ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς των ἐμφανίζονται ὅτι δὲν αἰσθάνονται καὶ οὔτε κατανοοῦν τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας ὡς πνευματικὸν ἐνωτικὸν σύνδεσμον καὶ ὡς ζωντανὴν ἔκφρασιν τῆς ἀδελφότητός των. Δὲν ἐκκλησιάζονται ὡς ἀδελφοὶ καὶ ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς. Ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἀδιαφορία των διὰ πνευματικὴν ἀνήλικωσιν σκληρύνουν τὴν καρδίαν των καὶ τοὺς ὠδοῦν πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς ἀδυναμίας.

Οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοὶ γνωρίζουν καλῶς ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ τὸν συνάνθρωπόν του δύναται νὰ συναντήσῃ τὸν Θεόν καὶ ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος διακατέχεται ἀπὸ τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ προσεύχεται δύναται εὐχερῶς νὰ μεταστρέφῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν εἰς θερμότητα τῆς πίστεως.

Ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τὴν βάσιν καὶ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν θείων ἐντολῶν. Καρπὸς δὲ τῆς τηρήσεως τῶν παραγγελμάτων τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ εὐσέβεια. Ὁ ἀγαπῶν τὸν Χριστὸν εὐλαβεῖται τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὀλοφύχως ὑποτάσσεται εἰς Αὐτόν. Ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου παρὰ τὴν μικρότητά της χωρεῖ τὸν ἄπειρον Θεόν καὶ πληροῦται ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, ὅταν αὐτὴ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς θείας χάριτος. Ἀντιθέτως ὅταν ὁ ἄνθρωπος σκέπτεται καὶ ζῇ τὰ τοῦ κόσμου κατέχεται ἀπὸ διαρκὴ πείναν καὶ ἀγωνίαν. Ἀλλ' αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων δοκιμάζονται καὶ θερμαίνονται διὰ τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων, διότι ἡ λατρεία ἔχει ὡς θεμελιώδη αἰτιολόγησιν τὴν ἀγάπην. Ἔτσι ἡ λατρεία ἀπὸ πρόβλημα γίνεται προνόμιον τὸ ὁποῖον καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ γευθῇ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν χαρὰν, τὴν ψυχικὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Πέραν αὐτῶν ἡ λατρεία γίνεται τὸ μέσον ἐπικοινωνίας τοῦ πιστοῦ μετὰ τοῦ λυτρωτοῦ του. Καὶ ὅταν μελετῶμεν τὰ ἀγιογραφικὰ κείμενα, καὶ ὅταν ἀπαγγέλλωμεν Ἕμνους καὶ εὐχάς, καὶ ὅταν κηρύττωμεν, καὶ ὅταν τελῶμεν τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ γίνεται ἡ πηγὴ θείων δωρεῶν. Τότε καὶ ἡ λατρεία εἶναι ἀληθινή. Εἶναι ἡ μεγαλυτέρα καὶ οὐσιαστικὴ λατρεία.

Ὁ Χριστιανὸς ὅταν μάθῃ νὰ σκέπτεται μὲ τὴν ἀκτινοβολοῦσαν σκέψιν τοῦ Χριστοῦ, νὰ ζῇ ἐν ἀληθείᾳ, νὰ φέρῃ τὴν δαδὰ του ὅπως ὁ Χριστὸς τὸν Σταυρόν καὶ ὅταν χάσῃ τὸν ἑαυτὸν τὸν μέσα εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡς ἀφιλοκερδὴς δοῦλος, τότε ὁ Θεὸς θὰ κατασκηνώσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ θὰ τὸν λατρεύῃ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ.

Μὲ τὴν λατρείαν ὁ πιστὸς ἐντάσσεται εἰς τὴν

μάχην πρὸς ἀνατροπὴν τῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν νὰ ἀπομακρύνουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀπὸ τὸν Θεόν. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ ἡ ἀτομικὴ καὶ ἡ ὁμαδικὴ προσευχὴ αποτελοῦν τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι εἶναι στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ λατρεύων τὸν Θεὸν αἰσθάνεται Αὐτὸν νὰ εἶναι εἰς τὴν κεφαλὴν του, εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, εἰς τὸ στόμα, εἰς τοὺς λόγους, εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν σκέψιν καὶ εἰς ὅλας τὰς πράξεις του.

Ἄν οἱ αἱρετικοὶ κατορθώσουν νὰ παραπλανοῦν τοὺς Χριστιανοὺς τὸ ἐπιτυγχάνουν διότι οἱ πιστοὶ δὲν εὐρίσκονται εἰς διαρκὴ ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς λατρείας. Ὁ πλημμελὲς ἐκκλησιασμός, ἡ ἀποφυγὴ τῆς μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τῆς μετανοίας καθιστοῦν τὸν ἄνθρωπον ἀδύναμον νὰ πληρώσῃ τὸν Θεὸν καὶ νὰ λάβῃ δυνάμιν καὶ φωτισμόν. Ἔτσι ἔρχονται οἱ αἱρετικοὶ διὰ νὰ μονοπωλήσουν τὴν ἀλήθειαν. Ἄν ὅμως ἡ λατρεία εἶναι οὐσιαστικὴ καὶ ὅχι μία τυπολατρεία τότε ὁ Θεὸς φανερώνει ὅτι εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας ἡ τελικὴ νίκη ἄντρει εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἀμείβει τοὺς ἀγωνιστὰς μὲ τὸν στέφανον τῆς νίκης.

Ὁ Κύριος δὲν θέλει τυπολατρίαν, διότι ἐὰν κατέχωμεν τὰ σύμβολα τῶν πραγμάτων μόνον, τότε ἐκπίπτομεν τῆς ἀληθείας. Δὲν συγκινοῦν τὸν Κύριον οἱ ὑποκριτικοὶ ὁσπασμοί, οὔτε αἱ κοσμικαὶ λατρευτικαὶ ἐπιδείξεις. Αὐτὰ εἶναι στεῖραι ἐκδηλώσεις. Ὁ Κύριος θέλει διὰ τῆς λατρείας νὰ ἐμπνέωνται αἱ καρδίαι καὶ νὰ εὐρίσκονται εἰς διαρκὴ ἐργήγορσιν. Θέλει νὰ ὑποδανιλῆται ἡ γενναία προσπάθεια, νὰ καταδικάζεται ἡ φιλαυτία καὶ νὰ διεγείρεται τὸ ἐνδιαφέρον διὰ πνευματικὸς ἀγῶνας. Διὰ τῆς οὐσιαστικῆς λατρείας ἐπιδιώκεται ἡ ἐπάνοδος ἀπὸ ἡθικὰς καταλοιθήσεις, ἀπὸ πνευματικὰς παραπλανήσεις, ἀπὸ ψυχικὰς διαστροφὰς καὶ ἀναρχίας.

Κατὰ τὴν λατρείαν γίνεται συνασπισμὸς ἀτόμων ἐμπορευμένων ἀπὸ χριστιανικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν ἀπὸ κοινού ἀντιμετώπισιν βασικῶν προβλημάτων τοῦ καθημερινοῦ βίου μὲ δάσιν καὶ ὁδηγὸν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ ἀπομακρυνσις ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴν λατρείαν ὁδηγεῖ εἰς τὸν μαρσισμόν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν προσ-

βολὴν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀτόμου. Μαραίνεται ἡ ἐλευθερία διότι ὁ ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν λατρείαν προσκολλᾶται εἰς παραγγέλματα ἄλλων δυνάμεων, αἱ αὐτοὶ οὐδὲν ἰδεῶδες καὶ πρότυπον ἔχουν νὰ προβάλλουν. Προσβάλλεται ἡ ἀξιοπρέπεια, διότι πᾶσα ἐκτὸς τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ ἄλλη λατρεία συνεπάγεται ἀπόρριψιν τῶν χριστιανικῶν παραδόσεων προϋποθέτουσαν ἄρνησιν τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι τὸ άτομον καθίσταται ἀπεύθυνον διὰ τὸ πῶς θὰ διαμορφώσῃ τόσον τὸ ἰδικόν του μέλλον ὅσον καὶ τὸ μέλλον τοῦ συνανθρώπου του. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπιτευχθῇ πνευματικὴ διαμόρφωσις χωρὶς τὸν φωτισμὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος διοχετευόμενον διὰ τῆς λατρείας;

Ὁ Θεὸς διὰ τῆς δημιουργίας ἔδωκεν ὑπόστασιν εἰς τὸν κόσμον, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν μετουσίωσιν εἰς συγκεκριμένην καὶ εἰδικὴν ὑπαρξιν καὶ διὰ τῆς λατρείας ἐκπέμπει τὴν ἀκτινοβολίαν καὶ τὸν φωτισμόν. Διὰ τῆς λατρείας ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἴδῃ τὸν κόσμον ὡς θεῖον ἔργον, νὰ ἐγγύσῃ καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὸ ἔργον αὐτὸ καὶ καλεῖται νὰ φέρῃ τὰ προβλήματα καὶ τὰ αἰτήματα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ παρ' αὐτοῦ νὰ ζητήσῃ τὴν λύσιν.

Ἡ χριστιανικὴ λατρεία ἀσκεῖται μέσῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον νὰ μετάσχῃ εἰς τὸ συνεχιζόμενον ἔργον τοῦ Χριστοῦ καὶ βοηθεῖ τὸν πιστὸν νὰ μείνῃ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἀναδειχθῇ δυναμικὸς κοινωνικὸς ἐργάτης.

Τὸ περιεχόμενον τῆς λατρείας πρέπει νὰ ἀναφέρεται εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην, εἰς τὰς ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας, εἰς τὰς ἀμφιβολίας καὶ ἀπογοητεύσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ καθημερινὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ προσπάθεια τῶν Χριστιανῶν τῆς ἐποχῆς μας πρέπει νὰ στραφῇ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν πῶς θὰ μετάσχουν εἰς τὴν λατρείαν ὅλαι αἱ κατηγορίαι τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὰς κοινὰς προσευχὰς εἶναι ἀπαραίτητον νὰ μετέχουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εὐρεθῶν ὅλαι αἱ δυνάμεις εἰς τὸν κοινὸν τόπον σωτῆς καὶ προσευχῆς. Νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ τὸν ζῶντα Θεὸν εἰς μίαν οὐσιαστικὴν λατρείαν. Αἱ ἐνορίαι, αἱ οἰκογένειαι, αἱ χριστιανικαὶ ὁργανώσεις, αἱ πάσης φύσεως πνευματικοὶ ὁργανισμοὶ ἔχουν τὸν πρῶτον λόγον νὰ παρασχόν ἐκκαιρίας προσευχῆς καὶ λατρείας εἰς πάντα ἄνθρωπον, νὰ δώσουν τὴν δυνατότητα νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν Θεὸν διὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ τῆς μετανοίας.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

51. Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰακώβ (31,17 - 55)

Ὅταν ὁ Ἰακώβ διεπίστωσε τὴ συμφωνία καὶ τὴν ἀφοσίωσι τῶν γυναικῶν του, σηκώθηκε πῆρε τίς γυναῖκες του καὶ τὰ παιδιὰ του, τοὺς ὁποίους ἔβαλε πάνω στὶς καμήλες, σήκωσε ὅλα τὰ κοπάδια του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του ποὺ ἀπέκτησε στὴ Μεσοποταμία, κι ἔφυγε μὲ κατεύθυνσι πρὸς τὴ χώρα Χαναάν, πρὸς τὸν Ἰσαὰκ τὸν πατέρα του. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Λάβαν εἶχε πᾶσι ἔξω στὶς βοσκές, γιὰ νὰ κουρέψῃ τὰ πρόβατά του. Ἡ δὲ Ραχὴλ ἔκλεψε τὰ εἰδῶλα τοῦ πατέρα της· πρέπει νὰ ἦταν μικρὰ ἀγαθματάκια χρυσᾶ ἢ ἀσημένια, ποὺ τὰ εἶχαν ὅπως ἔχουν σήμερα τὰ εἰκονίσματα. Ὁ Ἰακώβ δὲν φανέρωσε στὸν Λάβαν, ὅτι φεύγει. Ἐφυγε λοιπὸν κρυφά, πέρασε τὸν ποταμὸ ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά, κι ἔβαλε κατεύθυνσι πρὸς τὸ ὄρος Γαλαὰδ. Τρεῖς μέρες μετὰ τὴ φυγὴ τοῦ Ἰακώβ ἔφτασε ἡ εἰδησιὶ στὸν Λάβαν. Παίρνει τότε ὁ Λάβαν τοὺς ἄντρες τῆς οἰκογενείας του, καὶ τρέχει· νὰ φτάσῃ τὸν Ἰακώβ. Ἐφτά μέρες τὸν κυνήγησε καὶ τὸν ἔφτασε στὸ ὄρος Γαλαὰδ. Ἐκεῖ νυκτιώθηκε. Θὰ ἔδραπε τὸν Ἰακώβ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ. Τὴ νύχτα παρουσιάστηκε ὁ Θεὸς στὸν ὕπνο τοῦ Λάβαν, καὶ τοῦ λέει· «Πρόσεξε καλὰ· δὲν θὰ πῆς κακὸ λόγο στὸν Ἰακώβ».

Αἱ ἀνθρώπιναι προσευχαὶ μετουσιοῦνται εἰς τελείαν προσφορὰν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν κόσμον.

Τὸ μῖσος, οἱ ἀνταγωνισμοὶ καὶ αἱ διαστροφαὶ κατατρώγουν τὰ σπλάγχνα τοῦ κόσμου. Οἱ Χριστιανοὶ διὰ τῆς οὐσιαστικῆς λατρείας πρέπει νὰ συνεχίσουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Πεντηκοστῆς, τῶν πυρίνων γλωσσῶν, τοῦ Πνεύματος τῆς ἀληθείας πρὸς ἀνανέωσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἐποὶ θὰ ἔχουν ἐξασφαλίσει τὸ εἰσιτήριο διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Α. Β. Χ.

Ὅταν ὁ ἄναξ ἔφτασε τὸν ἄλλο, ἔστησαν καὶ οἱ δύο τίς σκηνές τους, στὸ ὄρος Γαλαὰδ, καὶ μετὰ συναντήθηκαν. Λέει ὁ Λάβαν στὸν Ἰακώβ· «Γιατὶ τῶκανες αὐτό; Γιατὶ δραπέτευσες κρυφά, καὶ μ' ἔκλεψες, καὶ ἀπήγαγες τίς θυγατέρες μου σὺν αἰχμάλωτες; Ἄν μοῦ τῆλεγες, θὰ σέ ξεπροβοδοῦσα μὲ χαρὰ καὶ γλέντι, μὲ μουσικοὺς καὶ τίμπανα καὶ κιθάρες. Τώρα, ὅπως ἔφυγες, δὲν ἀξιώθηκα νὰ φιλήσω τὰ παιδιὰ μου καὶ τίς θυγατέρες μου. Πολὺ ἀνόητα ἔπραξες. Τώρα στὸ χέρι μου εἶνε γὰ σοὺ κάνω κακὸ· ὅμως ὁ Θεὸς τοῦ πατέρα σου μοῦ εἶπε χθές· «Πρόσεξε καλὰ· δὲν θὰ πῆς κακὸ λόγο στὸν Ἰακώβ». Τέλος πάντων τώρα τῶθαλεις νὰ φύγῃς. Νοστάλγησες νὰ πᾶς στὸ σπίτι τοῦ πατέρα σου; ἂν εἶνε. Γιατὶ ὅμως ἔκλεψες τοὺς θεοὺς μου;». Ἀποκρίνεται ὁ Ἰακώβ καὶ λέει· «Δὲν σοὺ τὸ φανέρωσα, γιατί φοβήθηκα, μήπως μοῦ κρατήσῃς τίς θυγατέρες σου καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου. Ὅσο γιὰ τοὺς θεοὺς σου, σ' ἐποικνου πράγματα τοὺς ὁρῆς, νὰ πεθάνῃ ἐδῶ μπροστά σέ ὅλους μας. Ψάξε τὰ πράγματά μου, καὶ ὅτι δικό σου ὁρῆς, πάρε το. Ποῦ νᾶξερε ὁ Ἰακώβ, ὅτι τοὺς ἔκλεψε ἡ Ραχὴλ ἢ ἡ γυναῖκα του! Ψάχνει ὁ Λάβαν πρῶτα τὸ σπίτι δηλαδὴ τὴ σκηνὴ τῆς Λείας, καὶ δὲν βρίσκει τίποτε. Ἐπειτα ψάχνει τὴ σκηνὴ τοῦ Ἰακώβ, καὶ τίς σκηνές τῶν δύο δούλων, τῆς Ζελφά καὶ τῆς Βαλλά, καὶ πάλι δὲν βρίσκει τίποτε. Στὸ τέλος μπαίνει καὶ στὴ σκηνὴ τῆς Ραχὴλ. Ἡ Ραχὴλ, ὅταν εἶδε νὰ γίνεταί ἔρευνα, παίρνει τὰ εἰδῶλα καὶ τὰ βάζει μέσα στὸ στρώμα τοῦ ὄσμιου τῆς καμήλας, καὶ κάθεται πάνω στὸ στρώμα αὐτό. Μόλις μπαίνει ὁ πατέρας της στὴ σκηνὴ τοῦ λέει· «Μὴ σοὺ κακοφαίνεται, ἀφέντη μου, ποῦ δὲν σηκώνομαι μπροστά σου· δὲν μπορῶ, γιατί ἔχω τὴν περίεργή μου». Ἐποὶ ὁ Λάβαν ἐρεύνησε ὅλο τὸ ἄλλο σπίτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ στρώμα, γιατί τότε πίστευαν ὅτι, ἂν ἀκουμπήσουν μὴ γυναῖκα ποὺ βρίσκεται σ' αὐτὴ τὴ κατάστασι· ἢ τὰ πράγματα ποὺ ἀκουμπᾷ· ἐκείνη, μιάνονται· καὶ εἶνε ἐνοχοί· καὶ μολυσμένοι· γιὰ τὸ Θεὸ ἢ τοὺς θεοὺς ποὺ λάτρευαν. Ἐποὶ ὁ Λάβαν δὲν ὁρῆκε καὶ ἐκεῖ τίποτε.

Σάν εἶδε ὁ Ἰακώβ ὅτι ὁ Λάβαν δὲν ὁρῆκε τίποτε, πῆρε θάρρος, τὸ θάρρος τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀποδεικνύεται ἀθῶος, ἐξοργίστηκε, κι ἄρχισε νὰ φωνάζη στὸ Λάβαν· «Τί ἀδικία καὶ τί κακὸ σοῦ ἔκανα, καὶ μὲ καταδίδωξες ἔτσι, κι ἔκανες ἔρευνα σ' ἔμο το νοικοκυριό μου; ὁρῆκες τίποτα δικό σου; Ἄς μᾶς κρίνουν ἐδῶ οἱ ἀνθρώποι τῆς οἰκογενείας μου ποὺ εἶνε καὶ δικοὶ σου καὶ δικοὶ μου. Ἔλα νὰ λογαριαστοῦμε. Εἴκοσι χρόνια σοῦ δούλεψα. Ποτέ μου δὲν σοῦ εἶπα, ὅτι τὰ πρόβατά σου καὶ τὰ γίδια σου εἶνε στέρφα· κριάρια δικὰ σου δὲν ἔφαγα· δὲν ἤρθα νὰ σοῦ πῶ ποτέ, ὅτι αὐτὸ πού ἔφαγαν τ' ἀγρίμια ἦταν δικό σου· ἐγὼ λογάριάζα δικὰ μου, ὅσα ἄρπαζαν οἱ κλέφτες εἴτε μέρα εἴτε νύχτα. Μ' ἔφαγε ὁ ἥλιος τὴν ἡμέρα, καὶ τὸ κρῶ τὴ νύχτα· τὸν ὕπνο δὲν τὸν χόρτασα. Εἴκοσι χρόνια δούλεψα ἔτσι στὸ σπιτικό σου, δεκατέσσερα γιὰ τίς δύο θυγατέρες σου καὶ ἕξ γιὰ τὰ πρόβατα πού μοῦ ἔδωσες, καὶ πάλι μοῦ ἔφαγες στὸ λογαριασμὸ δέκα προβατίνες. Ἄν δὲν μὲ προστάτευε ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ τοῦ πατέρα μου καὶ τοῦ Ἰσαάκ, θὰ μὲ σκότωνες. Ἀλλ' εἶδε ὁ Θεὸς πόσο ταπεινώθηκα καὶ πόσο κοπίσασα, καὶ σὲ φοβέριξε χθές». Ἀποκρίνεται ὁ Λάβαν καὶ τοῦ λέει· «Οἱ γυναῖκες σου εἶνε δικές μου θυγατέρες καὶ τὰ παιδιὰ σου δικὰ μου παιδιά, καὶ τὰ ζῶα καὶ ὅλα ὅσα θάλεπες μπροστά σου εἶνε ὅλα δικὰ μου καὶ τῶν θυγατέρων μου. Ξέρεις τί μπορῶ νὰ τίς κάνω αὐτές καὶ τὰ παιδιὰ τους; Ἔλα, ὅμως νὰ κάνουμε συνθήκη ἐγὼ καὶ σὺ, καὶ νὰ τὴν ἔχουμε συμβόλαιο ἀνάμεσά μας καὶ μάρτυρα. Κανείς δὲν μᾶς βλέπει· παρὰ μόνον ὁ Θεός· αὐτὸς εἶνε μάρτυρας ἀνάμεσά μας». Παίρνει τότε ὁ Ἰακώβ ἕνα λιθάρι καὶ τὸ στήνει σὰ στήλη. Καὶ λέει στὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του· «Μαζεῦτετε πέτρες. Καὶ μάλξεψαν, κι ἔκαναν μιὰ μεγάλη τούμπα, καὶ κάθησαν ὅλοι καὶ ἔφαγαν πάνω στὴν τούμπα. Καὶ λέει ὁ Λάβαν· «Αὐτὴ ἡ τούμπα, ὅπου τρῶμε ὅλοι μαζί, εἶνε μάρτυρας ἀνάμεσα στοὺς δύο μας ἀπὸ σήμερα». Κι ἔδωσε στὴν τούμπα τὸ ὄνομα «Βουνὸς τῆς μαρτυρίας». Κι ὁ Ἰακώβ τὴν ὀνόμασε «Βουνὸς μάρτυρος». Λέει ὁ Λάβαν στὸν Ἰακώβ· «Νά, ἡ τούμπα αὐτὴ καὶ ἡ στήλη πού στήσαμε εἶνε μάρτυρες ἀνάμεσά μας πού θὰ μαρτυρῇ γιὰ πάντα». Γι' αὐτὸ ὀνόμασαν τὸ μέρος «Βουνὸς μαρτυρεῖ». Καὶ ἡ ρήτρα πού εἶπε σάν περιεχόμενο τῆς συνθήκης, γιὰ τὴν ὁποία ὁ «Βουνὸς μαρτυρεῖ», εἶνε· «Ὁ Θεὸς νὰ ἐπιβλέ-

πη, ὅτι συμφωνοῦμε νὰ ἀποτραδηχοῦμε ὁ ἕνας μακριὰ ἀπὸ τὸν ἄλλο. Δὲν θὰ ταπεινώ- σης τίς θυγατέρες μου, δὲν θὰ πάρης κύριες γυναῖκες· κι ἄλλες ἐκτός ἀπὸ τίς θυγατέρες μου. Κοίτα· κανείς δὲν μᾶς βλέπει· ὁ Θεός ὁ μὸς μᾶς βλέπει καὶ εἶνε μάρτυρας ἀνάμεσά μας. Κι αὐτὴ ἡ τούμπα καὶ ἡ στήλη εἶνε ση- μάδι πού μαρτυρεῖ καὶ θυμίζει. Ὁ Θεὸς τοῦ πάππου σου Ἀβραάμ καὶ τοῦ πάππου μου Να- χῶρ, πού ἦταν ἀδέρφια, νὰ κρίνῃ ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ σὲ σένα, ἂν κανεῖς ἀπ' τοὺς δύο μας τολμὴ σὲ νὰ περάσῃ πέρα ἀπὸ τὸ σύνορο αὐτὸ στὴ χώρα τοῦ ἄλλου μὲ κακὸ σκοπὸ». Κι ὁρκί- στηκε ὁ Ἰακώβ στὸ Θεὸ πού σεβόταν ὁ Ἰσαάκ ὁ πατέρας του, κι ἔκανε θυσία πάνω στὸ ὄρος, καὶ συγκέντρωσε ὅλους τοὺς δικούς του, κι ἔφαγαν καὶ ἤπιαν ἐκεῖ ἐπάνω. Ὁ δὲ Λάβαν ση- κώθηκε τὸ πρωί, καταφίλησε τὰ ἐγγόνια του καὶ τίς θυγατέρες του, τοὺς εὐλόγησε, καὶ γύ- ρισε στὸν τόπο του.

* * *

Πρέπει νὰ ἔχη ζήσει κανεὶς στὸν ἀγροτικό κόσμο, γιὰ νὰ καταλάβῃ τὸν τσομπάνι· κο ἀπο- λογιζμὸ πού κάνει ὁ Ἰακώβ στὸ Λάβαν, δταν ἐξοργίζεται ἀπὸ τὴν ἀναίδειά του. Πρέπει νὰ ξέρῃ ποιὰ πράγματα φθείρουν ἕνα κοπάδι, καὶ τί ὅροι ἰσχύουν στὸ βόσκημα τῶν κοπαδιῶν· δύο νοικοκυραίων πού εἶνε ἀμειγμένα σ' ἕνα κο- πάδι. Τὸ κοπάδι τὸ φθείρει πρῶτα - πρῶτα ἡ στείρωσι τῶν ζώων, δταν δηλαδὴ τὰ γιδοπρό- θατα ὅλα ἢ μερικὰ δὲν γεννοῦν μιὰ χρονιά, ἐπειδὴ ἡ βοσκὴ εἶνε λιγοστή, ἢ διατροφή λει- ψή, καὶ τὰ ἀδύνατα ζῶα δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ συλλάβουν ὅλα. Μερικὰ μάλιστα ζῶα μὲ τὸ παραμικρὸ μένονον στεῖρα. Τότε οἱ κτηνοτρόφοι λένε, ὅτι τὰ γιδοπρόβατα εἶνε στέρφα, πᾶ- σχουν δηλαδὴ ἀπὸ καιρικὴ στείρωσι. Ἐπειτα τὸ κοπάδι τὸ φθείρουν ὁ λύκος καὶ τ' ἄλλα σαρκοφάγα ἀγρίμια, τσακάλια, ἀρκουδες, λι- οντάρια, κλπ. Ἐπειτα τὸ φθείρουν καὶ οἱ κλέφτες πού τ' ἄρπάζουν, τοὺς ὁποίους ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα τοὺς λέμε κατσικοκλέφτες. Τέ- λος μιὰ φυσιολογικὴ φθορὰ τοῦ κοπαδιοῦ γί- νεται καὶ μὲ τὴ νόμιμη χρῆσι τῶν ζώων γιὰ διατροφή τῶν βοσκῶν· εἶνε δηλαδὴ φυσικὸ κάπου - κάπου οἱ βοσκοὶ νὰ σφάζουν καὶ νὰ τρῶνε μερικὰ ζῶα. Ἐννοεῖται ὅτι αὐτὰ ὅλα ἐπιβαρύνουν τὸ νοικοκύρη κι ὄχι τοὺς βοσκούς. Σὲ περίπτωσι πού εἶνε δύο νοικοκυραῖοι, ἡ

φυσιολογική φθορά, δηλαδή ή διατροφή των θοσκών, μοιράζεται στα ἴσα· όσο γιὰ τίς ἄλλες φθορές, στείρωσι καὶ ἀγρία καὶ κλοπή, ἀνήκουν στὸ κοπάδι ἐκείνου ποῦ γίνονται· δὲν ἐπιβαρύνεται ὁ ἄλλος. Σ' αὐτὲς ἀκριβῶς τίς περιπτώσεις γίνεται καὶ ἀπάτη τῶν θοσκῶν εἰς θάρος τῶν νοικοκυραίων ἢ τοῦ ἐνὸς συνεταιρικοῦ εἰς θάρος τοῦ ἄλλου. Αὐτὸς ποῦ τὰ θόσκει, μπορεῖ νὰ τρώῃ διπλάσια, ἢ ν' ἀπομακρύνῃ πολλὰ ζῶα ἑαυτοῦ, καὶ νὰ λήθῃ ὅτι τὰ ἔφαγε ὁ λύκος, ἢ νὰ δίνη τὰ περισσότερα στέρρα στὸν ἄλλον καὶ αὐτὸς νὰ παίρνῃ τὰ γόνιμα. Ἐδῶ ὅμως ὁ Ἰακώβ προβάλλει ἕνα καύχημά του ποῦ τὸν ἀποδεικνύει κάτι παραπάνω ἀπὸ τίμιον. «Ποτέ μου, λέει, δὲν σοῦ ἔδωκα στέρρα γίδια, ποτέ δὲν ἔφαγα ἀπὸ τὰ δικά σου, ἀνὰ καὶ δικαιοῦμαι, ποτέ δὲν μοίρασα μαζί σου τίς ζῆμιές ἀπ' τὰ θηρία καὶ ἀπ' τοὺς κλέφτες. Ὅλα τὰ λογάριά μου εἰς θάρος μου».

Τὸ σύνορον ποῦ ἔβαλαν οἱ δύο ἄντρες, στήνοντας τὸ ἄλθο καὶ κάνοντας μιὰ τούμπα ἀπὸ πέτρες, ἔχει καθύστερον νόημα γιὰ τὸ μέλλον. Ὁ «Λάβαν ὁ Σύρος» εἶνε γενάρχης τῶν Σύρων, καὶ ὁ Ἰακώβ γενάρχης τοῦ Ἰσραήλ. Μετὰ ἀπὸ χρόνια τὸ σύνορον θὰ ἐκχύσῃ γιὰ τοὺς δύο λαοὺς καὶ θὰ χωρίζῃ τίς περιοχάς τους. Κάθησαν, ἔφαγαν καὶ ἤπιον στὸ μέρος ἐκεῖνο, γιὰ νὰ ἔχουν τὸ περιστατικὸ πλουτισμένο μὲ πολλὰ παραστάσεις καὶ γιὰ νὰ τοὺς χαραχτῇ τὸ σύνορον βαθιὰ στὸ νοῦ καὶ στὴ μνήμη. Τὸ ὅτι ὁ ἕνας τὸ ὀνομάζει «Βουνὸς τῆς μαρτυρίας» καὶ ὁ ἄλλος «Βουνὸς μάρτυρος» στὴ μετάφρασι· δὲν φαίνεται νὰ διαφέρει. Στὸ κείμενον ὅμως φαίνεται ἡ γλωσσικὴ διαφορὰ τῶν δύο διαλέκτων, φαίνεται τὸ ἕνα ἱσραηλιτικὴ ἔκφρασι καὶ τὸ ἄλλο συριακὴ. Σὰ νὰ ἦσαν ἕνα συμφωνητικὸ γραμμένο σὲ δύο γλώσσες. Ἐννοεῖται ὅτι τότε οἱ δύο αὐτὲς γλώσσες διέφεραν ἐλάχιστα, ἦσαν σὰ μιὰ γλώσσα μὲ ἀσήμαντες τοπικὰς διαφορές.

Τὸ ὄνειρον τοῦ Λάβαν, στὸ ὁποῖο ὁ Θεὸς τὸν φοβέριξε καὶ τὸν ἔκανε προσεκτικὸ ἀπέναντι στὸν Ἰακώβ, ἐνθάρρυνε πολὺ τὸν Ἰακώβ, δταν τὸ ἄκουσε. Ἦταν γι' αὐτὸν μιὰ διασταυρωμένη πληροφορία ἀπ' τὸ Θεό. Ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε «Σὴν φύγε, καὶ ἐγὼ θὰ ἔρθω μαζί σου». Τώρα τὸ ἀκούει καὶ ἀπὸ τὸν ἐχθρό του, ποῦ τὸν κυνηγοῦσε μὲ κακὸ σκοπὸ, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε πραγματικὰ μαζί του. Ὁ Λάβαν δέβαια δὲν

μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ τίποτε τὸ κακὸ εἰς θάρος τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Θεὸς τοῦ τὸ ἔδειξε γιὰ τὰ καλὰ. Ἀλλὰ πάλι κάνει τὸ νταηλικὸ του, καὶ λέει· στὸν Ἰακώβ τί κακὸ μπορούσε νὰ τοῦ κάνῃ. Ἀλλ' ὁ ἐγωϊσμὸς του μόνο τὴν ἀδυναμία του ξεσκεπάζει καὶ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ ἀποκαλύπτει ζωηρότερα. Τίποτε ἄλλο δὲν κάνει.

Ὁ Θεὸς ἐξώθησε τὴ Ραχὴλ νὰ κλέψῃ τὰ εἶδωλα τοῦ πατέρα της, καὶ τὸ περιστατικὸ τῆς κλοπῆς αὐτῆς εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ θεολογικότερα ἐδάφια τῆς Γραφῆς. Εἶνε ὁ πιὸ σοφὸς ἐλεγχος τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τὸ πιὸ λαμπρὸ κήρυγμα τῆς μονοθείας. Βέβαια ἡ Ραχὴλ κινήθηκε ἀπὸ ἰδιοτέλεια, ἐπειδὴ τὰ ἀγαλματάρια ποῦ παρίσταναν τοὺς ψεύτικους θεοὺς τοῦ Λάβαν, ἦσαν χρυσὰ ἢ ἀσημένια καὶ σὰν ὄλιγὰ ἀξίζαν. Γιὰ τὸ Λάβαν αὐτὸ ἦταν μιὰ δεθῆλωσις, μιὰ δλασφημία τῶν θεῶν του. Γιὰ τὴ Ραχὴλ ἦταν μιὰ ἀπλὴ κλοπὴ ἀντικειμένων ὀλικῆς ἀξίας. Γιὰ τὸ συνετὸ ἄνθρωπον ὅμως εἶνε μιὰ σύγκρισις τοῦ Θεοῦ ποῦ φοβέριξε τὸ Λάβαν μὲ τοὺς θεοὺς ποῦ κλέβονται ἀπὸ τὴ Ραχὴλ, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ ἀντιδράσουν, καὶ τοποθετοῦνται μάλιστα κάτω ἀπὸ τὴ γυναικεία ἀκαθαρσία της, στὸ πιὸ μικρὸ μέρος κατὰ τὴν κοινὴ ἀντίληψιν Ἰακώβ καὶ Λάβαν. Ὑπογραμμίζεται μὲ μιὰ ἀνεπαρόληπτη σοφία ἡ δλακεία τοῦ Λάβαν καὶ κάθε εἰδωλολάτρου. Ὁ Λάβαν, γιὰ τοιοῦς θεοὺς τρέχεις καὶ αγωνίζεσαι; Γι' αὐτοὺς ποῦ τοὺς κλέβει μιὰ γυναίκα καὶ τοὺς βάζει· κάτω ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσία της, καὶ οὔτε κακὸ νὰ τῆς κάνουν μποροῦν, οὔτε νὰ διαμαρτυρηθοῦν, οὔτε, δταν τοὺς φάχνης καὶ περνᾷ ἀπὸ δίπλα τους, νὰ φωνάζουν «Ἐδῶ εἴμαστε, Λάβαν πιστέ μας λάτρη!» Καὶ ποῖς Θεὸς παρατάς; Αὐτὸν ποῦ σὲ φοβέριξε καὶ δὲν σ' ἀφήνει νὰ ἐκδικηθῇς τὸν Ἰακώβ, αὐτὸν ποῦ ἔμμεσα καὶ σὺ διμολογεῖς ὅτι εἶνε ζωντανὸς καὶ ἀληθινός, ἀφοῦ ὄχι νὰ τὸν κλέψης, ἀλλ' οὔτε καὶ κόντρα νὰ τοῦ πᾶς τολμᾷς; Ταλαίπωρε ἀποστάτη ἀπὸ τὴν πίστι τῶν πατέρων σου, γιατί δὲν σὲ συγκινεῖ αὕτῃ ἡ διαφορὰ τοῦ Θεοῦ ποῦ σὲ λαγτάριξε ἀπ' τοὺς θεοὺς ποῦ σοῦ ἔκλεψαν; Ὅσο γιὰ τὴ Ραχὴλ, φαίνεται πόσο πίστεψε στὸ Θεὸ τοῦ Ἰακώβ καὶ πόσο περιφρόνησε τοὺς ψευθεοὺς τοῦ πατέρα της, ἀπὸ τὸ ποῦ τοὺς ἔβαλε.

Η ΚΑΛΗ ΩΡΑ

«'Αναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πᾶτερ, ἦμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου» (Λουκ. 15, 18).

Στὴ ζωὴ μας ὑπάρχει πάντοτε ἡ κακιὰ ὥρα. Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ ἀποφασίζουμε νὰ κάνουμε κάποιο κακό, κάποια ἁμαρτία. Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ παίρνουμε τὴν ἀπόφασι νὰ κλέβουμε, νὰ ἀδικήσουμε, νὰ διαβάλλουμε κάποιον, νὰ φειδορκήσουμε εἰς βάρος τοῦ συνανθρώπου μας. Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ παίρνουμε τὸ δρόμο τῆς αἰμιᾶς, τῆς κρεπᾶλης καὶ τῆς ἀσωτείας. Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ βάζουμε σὰν σκοπὸ νὰ χωρίσουμε ἓνα ἀνδρόγυνον, νὰ κάρουμε ἓνα σπῆτι, νὰ σκοιῶσουμε ἓναν ἄνθρωπον, ἓνα ἀδελφὸ καὶ ἀνήμερον ἔδρυν σὰ πρῶτα τοῦ σιτισίματος, ἢ ἓνα βρέφος στὶς πρῶτες ὥρες τῆς ζωῆς του. Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ προδίδουμε τοὺς εὐεργέτας μας. Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ ἀρνούμαστε τὸ Χριστὸ καὶ τὴν πατρίδα μας.

Κακιὰ ὥρα γιὰ τὸν ἄσωπο υἱὸ εἶναι ἡ ὥρα ποὺ πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του. Κακιὰ ὥρα γιὰ τὸν Ἰούδα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ πρῶδωσε τὸ Χριστό. Κακιὰ ὥρα γιὰ τὸν κορυφαῖο Πέτρο εἶναι ἡ ὥρα ποὺ ἀρνήθηκε τρεῖς φορές τὸ Διδάσκαλό του. Κακιὰ ὥρα γιὰ τὸ Δημᾶ εἶναι ἡ ὥρα ποὺ θγκατέλειπε τὸν ἀπόστολο Παῦλο, γεγονός τὸ ὁποῖο ἔκανε τὸ μεγάλο Ἀπόστολο νὰ ψιθυρίσῃ καὶ νὰ γράψῃ μὲ πίκρα. «Δημᾶς γὰρ μὲ ἐγκατέλειπεν» (Β' Τιμ. 4, 10). Κακιὰ ὥρα εἶναι ἡ ὥρα ποὺ ὁ Ἐφιάλης πρῶδωσε τοὺς τριωνοσίους μὲ τὸν Λεωνίδα σὰ σπένδ τῶν Θερμισυλῶν. Κακιὰ ὥρα. Κακιὰς ὥρες.... πολλές.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ καλὲς ὥρες στὴ ζωὴ μας.

Καλὴ ὥρα γιὰ τὸν ἄσωπο υἱὸ εἶναι ἡ ὥρα ποὺ πῆρε τὴ μεγάλη ἀπόφασι νὰ γνωρίσῃ τὸν πατέρα του. Τὴ γλυκεῖα ὥρα, ἡ ὥρα ἐκείνη γιὰ τὸ μεγάλο ἄσωπο! Θὰ σηκωθῶ, εἶπε, θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ πάω πῶς τὸν πατέρα μου. Θὰ πῶς σὰ πόδια του καὶ θὰ τοῦ πῶ: Πατέρα μου, ἁμαρτήσα μπροστὰ σου καὶ μπροστὰ σὸ Θεό. Δὲν εἰμαι ἄξιος νὰ με πῆς παιδί σου. Σὲ πρῶδωσα καὶ σὲ πίκρανα. «'Αναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου»

(Λουκ. 15, 18). Καὶ πράγματι σηκώθηκε καὶ πῆρε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς, τὸ δρόμο τῆς μετανόας. Γύρισε σὺν πατέρα του. Ἐκάνε αὐτὸ ποὺ σκέφθηκε καὶ ἀποφάσισε στὴ μακρινῇ χώρᾳ τῆς ἀσωτείας του. Ἐπῆσε σὰ πόδια τοῦ πατέρα του γεμάτος συντριβὴ καὶ ὄλο μετάνοια. Καὶ μὲ δάκρυα ποὺ ἐκινῶν τὴν ἀδύνατη φωνή του ζήτησε ἀπὸ τὸν πικραμένο πατέρα νὰ τὸν κάμῃ, ὅχι παιδί του πιά, ἀλλὰ ἓνα ταπεινὸ καὶ ἄσημο δοῦλο τοῦ σπιτιοῦ του. Ἐνα δοῦλο, βοο νὰ χορταίνῃ τὴν πείνα του καὶ νὰ ξεδιψᾷ τὴ δίψα του. Τίποτε περιοστέρο. Ἀλλὰ ἡ μεγάλῃ καρδιά τοῦ πατέρα συγχώρησε ὅλες τὶς ἀσωτείες τοῦ παιδιοῦ του. Μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια συγκλονιστικὴ μετάνοια καὶ μεταστροφή, ὁ προδομένος πατέρας, ἔγραψε σὲ νερό καὶ σὺν ἄνεμο ὅλες τὶς πίκρες καὶ τὰ ἡμαρτία καὶ ἔκανε δεχτὸ τὸ παιδί του! Ὅχι σὰν δοῦλο, ὅπως ἐκεῖνο ζήτησε. Ἀλλὰ σὰν παιδί του. Καὶ ἔγινε τότε καὶ πῶς μεγάλο. Καὶ πῶς ἱερὰν σὲ σπῆτι τοῦ πατέρα. Ἐγινε χαρά. Ἐγινε πανηγύρι. Συναγεμῶδες ὄλο τὸ σπῆτι. Στὸ πόδι ὄλοι οἱ δοῦλοι. Φωτιὲς ἔβγαζαν τὰ πόδια τους ἀπὸ τὰ τρεχάματα. Ὁ ἕνας δοῦλος ἔφερε τὴν καινοσόγια στολή γιὰ τὸν μετανιωμένον ἄσωπο. Ὁ ἄλλος τὰ ὑποδήματα. Ὁ τρίτος, τὸ δακτυλίδι, σφύρολο αἰωνίου δεσμοῦ μὲ τὸν πατέρα. Ὁ τέταρτος ἔσφαξε τὸ πῶς ἔκλεπτο μισχῶρι. Ἄλλοι σὺνῶριζαν τὸ σπῆτι. Ἄλλοι ἔκαναν τὸ ἓνα καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο. Τέτοια χαρὰ δὲν ἔγινε ἄλλῃ φορὰ σὲ σπῆτι γιὰ ἓνα τέτοιο γεγονός. Ἦταν καλὴ ἡ ὥρα, πολὺ καλὴ ἡ ὥρα, διὰν ὁ ἄσωπος υἱὸς πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ ἐγκαταλείρῃ τὴ ζωὴ τῆς ἀσωτείας, τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς προδοίας καὶ νὰ γνωρίσῃ πῶς τὸν πατέρα του.

Τέτοιες καλὲς ὥρες βλέπουμε καὶ στὴ ζωὴ συγχρόνων ἀσώτων. Ἦταν μιὰ νέα ποὺ ζοῦσε δυοσφρα καὶ καλὰ σ' ἓνα μεγάλο χωριό. Τὴν καμάρωναν οἱ γονεῖς της. Τίτεια νέα καὶ ἀγνή. Ταπεινὴ καὶ διακριτικὴ. Ὅμως ὁ Διάβολος τὴν παρέσυρε στὴν ἁμαρτία. Ἀφορμὴ ἡ παρέα, ἡ κακὴ παρέα. Ἀχ! αὐτὴ

ή παρέα πόσο κακό κάνει! 'Η άπλή και σεμνή χωριατοπούλα άρχισε νά δάφνεται και νά κουρεύεται σάν τ'ό πρόβατο. "Ας πούμε δέν πειράζει αυτό. Προχώρησε όμως και σέ άλλα. "Αρχισε νά κοιταίνει άσχημα τ'ό φάρμα της και σ'ό τέλος τ'ό πέταξε και φόρεσε παντελόνι. "Ας πούμε κι' αυτό δέν πειράζει. "Έκανε ώσ'όσο κι' άλλα. "Αρχισε νά πίνη ούζο και νά καπνίζει. Κι' αυτό δέν πειράζει; "Ας τ'ό παραδεχθούμε κι' αυτό. Προχώρησε δυοιυχώς περισσότερο. Πέρα πού καιροκαυλά σταματάει; "Αρχισε νά κάνει παρέα με άγόρια. Σίτην άρχή φιλικά. "Υστερα όμως πονηρά. Καί πιδ ύστερα ή πρώτη πιώσις. Τ'ό πρώτο ήθικό καιροκύλισμα! Τί έγινε κατόπιν; Τί νά γίνει! Ξενόχτια με τούς φίλους σ'ά κέντρα, ώσπου κάποτε δέν γύρισε σπίτι. «Απεδήμησεν εις χώραν μακράν», έπιασε και ό άσωτος νιός. "Η καυμένη μάνα ήταν άπαρηγόρητη. "Η ζωή της ήταν ένας θρήνος. "Αλλά ήταν εύτυχώς πιστή. Φωτισμένη από τ'ό Θεό έκανε τ'ό έξης: Βγήκε μιá φωτογραφία, έτσι πολεμένη, όπως ήταν, και κάτω από την φωτογραφία έγραψε: Κόρη μου, ή Μάνα σου σέ περιμένει. "Υστερα κατέδωκε στή μεγαλούπολι πού άσώτευε ή κόρη της, σ' ένα από τ'ά κέντρα πού σύχναζε. Κρέμασε σ'όν τοίχο τή φωτογραφία και γύρισε σ'ό χωριό της. Καί περίμενε. Τήν είδαν πολλοί και πολλές τή φωτογραφία, αλλά δέν έδωσαν καμμιá προσοχή. "Αλλά, διαν τήν είδε ή άσωτη κόρη έγινε τ'ό θαύμα πού ζητούσε σ'ήν προσευχή της ή προσδοκώμενη μάνα. "Η κόρη συγκλονίστηκε. Σωριάστηκε κάτω και άρχισε νά κλαίη. Καί όσο σκεπτόταν τ'ά λόγια της μάνας της «Κόρη μου, ή Μάνα σου σέ περιμένει», άλλο τόσο έκλαιγε και θρηνούσε. Τότε σήμανε ή ώρα ή καλή για τήν άσωτη κόρη. Γευάτη απόφασι, ψιθύρισε: Μανούλα μου γυρίζω πίσω. Καί γύρισε. Γύρισε και έπιασε σ'ήν άγκαλιά της μάνας για νά γίνει και σ' αυτό τ'ό σπίτι χαρά μεγάλη, σάν τή χαρά πού έγινε σ'ό σπίτι τού άσώτου νιού.

Μιά άκόμη ιστορία και τελειώνουμε. Μιά ιστορία με μιá καλή ώρα και σ' αυτή. "Εδ'ό άσωτος δέν είναι ένας νέος, ούτε μιá καπέλλα. "Εδ'ό άσωτος είναι ένας γέρος. "Ο Διάβολος παρασέρνει όχι μόνο τούς νέους, αλλά και τούς γέρονς. "Ο γέρος έκανε χρόνια άσωτος. Πολλά χρόνια. "Ασωτος σ'ό

χαρτί, σ'ό μεθύσι, σ'ις άτιμίες και σ'ις παλιανθρωπιές. Πότε μακρυνά από τ'ά παιδιά του, πότε μακρυνά από τή γυναίκα του, πότε εδ'ό και πότε εκεί. Πέρασε τ'ά πενήνια του χρόνια. "Εφιασε τ'ά εξήντα και άκόμη άσωτεία. Πάνω όμως σ'ά 63 του χρόνια σήμανε και γι' αυτόν ή ώρα ή καλή. Τότε ένα θρησκευτικό φυλλάδιο, σάν κι' αυτό εδ'ό, τόν συνεκλόνησε. "Ο γέρος τ'όβαλε σ'ό κλάμα. "Εκλαιγε σάν μικρό παιδί. "Εκλαιγε ώρες. "Εκλαιγε ήμέρες. "Είρεξε τότε σ'όν έξομολόγο, έξομολογήθηκε και ξαλάφρωσε. "Ετσι, έδωσε τέρατα σ'ήν άτιμη ζωή του και γύρισε σ'ό Θεό. Δυστυχώς δέν έζησε πολλά χρόνια νά χαρή τις χαρές της καινούργιας του ζωής. Σ'ά 70 του χρόνια πέθανε. Προτού πεθάνη έλε σ'ιους συγγενείς του, νά γράφουν τ'ά έξης λόγια πάνω σ'ήν πλάκα τού τάφου του: «Ενθάδε κείται άνήρ έβδομηκονιούτης, δ'οις έζησε έπ'α και μόνον έτη». Αυτά μόνον τ'ά χρόνια άνεγνώρισε σάν χρόνια ζωής. Αυτά τ'ά έφ'α πού τ'ά έζησε κοντά σ'ό Θεό.

'Αγαπητέ μου άναγνώστα,

"Η ώρα ή καλή σήμανε για τόν άσωτο νιό, σήμανε για τήν άσωτη κόρη, πού άναφέρουμε, σήμανε για τ'ό γέρο. Για σένα αυτή ή καλή ή ώρα πότε θά σημάνη;

'Αρχιμ. Γερεσάσιος Ραπτόπουλος

ΔΗΦΘΕΝΤΑ ΒΙΒΛΙΑ:

'Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ.κ. Διονύσιος μάς απέστειλε τ'ά κάτωθι βιβλία του. Τόν ευχαριστούμεν θερμώς.

1) Παράκλησις και οικοδομή. 2) "Η άνθωπίνη διάνοια έν τή άναζητήσει τού άπολύτου. 3) Προς οικοδομήν. 4) "Εκκλησία και ζωή. 5) Τ'ό φώς των άνθρώπων. 6) Είς τόν παράδεισον των έννοιών των ψαλμών. 7) "Ο Ιερέυς πάντοτε και σήμερα. 8) "Η συμβολή τού Χριστιανισμού εις τ'ά γράμματα και τ'ας τέχνας. 9) Τρίπτυχον κοινωνικών αντιθέσεων υπό τ'ό φώς τού Χριστιανισμού. 10) Προς τ'ό άρετέπον κάλλος. 11) Τρείς λόγοι. 12) "Η πίστις μας και τ'ά ιδεώδη μας. 13) Διδάγματα εκ των ψαλμών της μετανοίας. 14) Δέν έμειναν άνθωποι. 15) Προς διδασκάλους. 16) Οικοδομούμεν ένα νέον κόσμον.

ΧΡΗΣΤΟΥ Μ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΥ. Τ'ό μυστήριον τού Γολγοθά, σελ. 112, "Αθήναι 1974.

ΟΙ καλῶς ἀθλήσαντες:

Ὁ Ὅσιος ΛΕΩΝ, ἐπίσκοπος Κατάνης

20 Φεβρουαρίου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ

Ἔχει δυνάμεις ὁ ἄνθρωπος:

Πολλάκις διερωτᾶται ὁ ἄνθρωπος ἂν διαθέτῃ ἐντὸς του δυνάμεις καὶ ποίας. Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἐμπεριέχει καὶ τὸν πόθον του δι' ἀπόκτησιν δυνάμεως ἰδιαιτέρως ἀφ' οὗτου ἐξεδιώχθη ἐκ τοῦ παραδείσου καὶ συνειδητοποίησε τὴν πτώσιν καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐπαφῆς του μετὰ τοῦ Θεοῦ, διότι εὐρέθη γυμνὸς ἀπὸ ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Θεόν. Διότι προσπαθῶν νὰ ἀνέλθῃ καὶ νὰ διευθύνῃ τὰς ἐντὸς του δυνάμεις ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ πολλὰς καὶ ποικίλας δυσκολίας.

Ἡ προσεκτικὴ μελέτη τῆς παραβολῆς τοῦ ἀσώτου δίδει πολλὰς ἀφορμὰς, νὰ ἀντιληφθῇ ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἐντὸς του κρύπτονται ἰσχυραὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται καταλλήλως ἀσφαλῶς ὁδηγοῦν εἰς ἀποφασιστικὰς δραστηριότητας. Ἡ ἀνεύρεσις τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ εἰς τὰ σκότῃ τῆς ἀπελπισίας, ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιστροφῆς, ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἀδυναμιῶν καὶ τῆς καταστάσεώς του, ὥστε νὰ μὴ θεωρῇ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὡς ἄξιον υἱὸν ἐνὸς τόσο ἀγαθοῦ πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ πραγματοποιήσις τῆς ἐπιστροφῆς εἶναι ἐνδεικτικαὶ τινες ἐνέργειαι τῶν κρυπτομένων εἰς τὰ ἐσώτερα τοῦ ἀνθρωπίνου οργανισμοῦ δυνάμειν. Εἶναι ὅντως μία θαυμασιὰ μηχανὴ παραγωγῆς δυναμικοτήτων ὁ ἄνθρωπος. Ἕνας ἐνεργειακὸς μηχανισμὸς ἐκπέμπων φλόγας ἀγάπης, πίστεως, ταπεινώσεως, ἀφοσιώσεως, ὑποτακῆς, θυσίας διὰ τὰ ἱδανικά. Καὶ ὅσον ἐντονότερα γίνεται ἡ καλλιέργεια τῶν δυνάμεων αὐτῶν, τόσο ἀποτελεσματικὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῶν δυνάμεων αὐτῶν διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἡ καρδιά τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ἀναιμένει διαρκῶς καὶ ἀγρύπνως καὶ εἶναι ἐτοίμη νὰ τὸν ὑποδεχθῇ καὶ νὰ τὸν σφίξῃ εἰς τὴν ἀγκάλην του.

Ὁ καθείς μας πρέπει νὰ κατανοῇ ὅτι ἡ ἐκσυνειδητος ὀργάνωσις τῆς μηχανῆς τοῦ πολιτισμοῦ ἀπιδάλλει τὴν ἀνάληψιν μεγαλυ-

τέρας εὐθύνης ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, τῆς ὁποίας ὁ ὀργανισμὸς εἰς τὰ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα εἶναι μεγάλος, καὶ νὰ μάθῃ ὅτι βασικὴ τοῦ ὑποχρέωσις εἶναι νὰ ἀκτινοβολῇ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Ἡ ἐποχὴ μας προπορεύεται. Ἐπομένως καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ἀνθρώπων αὐτῆς τῆς ἐποχῆς δι' ἓνα καλύτερον καὶ πνευματικώτερον κόσμον πρέπει νὰ δυναμῶνῃ. Αἱ κρυπτόμεναι ἐσωτερικαὶ δυνάμεις πρέπει νὰ ἐνεργοποιηθῶν.

Ἔτσι ἀντίκρυσαν τὴν ἐποχὴν τῶν ὅλοι ὁ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. Ἐθεώρησαν τὸν ἑαυτὸν τῶν ὑπεύθυνον διὰ τὴν δημιουργίαν εὐνοϊκοῦ κλίματος ἀναπτύξεως καὶ καλλιέργειας τῶν θείων ἐντολῶν. Εἰργάσθησαν μετ' ἀφοσιώσεως καὶ αὐτοθυσίας. Τὸ μαρτυρολόγιον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πλήρες ἀπὸ ἡρωϊκὰς πράξεις ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ. Τὴν 20ην Φεβρουαρίου τιμᾶται ἡ μνήμη τοῦ Ἐπισκόπου Κατάνης Ὁσίου Πατρὸς καὶ Θαυματουργοῦ ΛΕΟΝΤΟΣ.

Ὁ Λέων κατήγετο ἐκ Ραβέννης τῆς Ἰταλίας καὶ ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ εὐγενεῖς γονεῖς. Διεκρίθη διὰ τὸν ἐνάρετον βίον του ἐκ παιδικῆς ἡλικίας. Ἐκαλλιέργησε τὰς ἐντὸς του δυνάμεις καὶ τὰ ἔργα του ἀπέβησαν ἐπιφελῆ διὰ τοὺς συγχρόνους του. Ἡ δράσις του ἐπεξετάθη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Φιλανθρωπία, ἐξυπνότητις τοῦ πληθίου, ὀργάνωσις ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς ἦσαν κύριοι στόχοι δράσεώς του. Ἀπελάμβανε γενικῆς ἐκτιμῆσεως διὰ τὸ ἀξιόλογον κοινωνικὸν του ἔργον. Μελετῶν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ἠγωνίζετο νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς θείας ἐντολὰς μετὰ σχολαστικότητος. Ἡ φήμη του ὡς ἐναρέτου καὶ δυναμικοῦ κοινωνικοῦ ἐργάτου εἶχε διαδοθῇ καὶ πέραν τῆς περιοχῆς τῆς δράσεώς του. Ὁ λαὸς ἐκδηλώνων τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν Λέοντα τὸν ἐξέλεξε ἐπίσκοπον Κατάνης τῆς Σικελίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀπισκόπου Σαβίνου.

Ἡ ψυχικὴ γενναιότης

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ προβλήματα πολλὰ καὶ ποικίλα εἰς κάθε ἡλικίαν καὶ ἀνάλογα μὲ τὸ φύλον. Ἀγρυπνεῖ καταστρώων σχέδια δράσεως, ἀναζητεῖ τρόπους καὶ μέσα πραγματοποιήσεως τῶν σχεδίων. Συμβαίνει μάλιστα νὰ ἀφοσιούται εἰς ὀρισμένους τομεῖς ἀποβλέπων εἰς τὴν ἱκανοποίησιν ὕλικῶν ἀναζητήσεων. Λησμονεῖ ἐνίοτε τὸ πρόβλημα τοῦ ἐπὶ γῆς προορισμοῦ. Ἐνῶ αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ βασικὸν θέμα τῆς ζωῆς, ἐν τούτοις δὲν ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ ὅλους ἐνείκως. Ὑπάρχει μεγάλη διαφοροποίησις εἰς τὰς ἐνεργείας. Ἄλλοι νομίζουν ὅτι σκοπὸς τῶν εἶναι ἡ καλοπέρασις καὶ ἄλλοι ἡ ὕλικὴ εὐημερία. Ὀλίγοι ξεκαθαρίζουν τὰ πράγματα καὶ ἀκολουθοῦν τὸν ὁρθὸν δρόμον. Ἀκολουθοῦν οὗτοι τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Γνωρίζουν ὅτι μόνον ἡ ἀναζητήσις τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς τῶν πρέπει νὰ κυριαρχῇ εἰς πᾶσαν σκέψιν καὶ πράξιν.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος γνωρίζῃ ὅτι ἡ ψυχὴ του εἶναι ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τρέφεται μὲ ἔργα συμφωνοῦντα μὲ τὸν θεῖον νόμον, τότε ὅλη ἡ δυναμικότης του θὰ διοχετεύεται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς διαρκοῦς ἀφοσίωσης εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἀφοσιώνεται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ἀρετὴν εἶναι ἐνέργεια ἡ ὁποία απαιτεῖ ψυχικὴν ἀντοχήν. Οἱ ἐνάρετοι ἔχουν διαρκῶς τὰς κεραίας τῶν ἐστραυμένων πρὸς τὸν Θεόν καὶ δέχονται μηνύματα ἡλεκτρίζοντα. Συλλαιμβάνουν πᾶσαν ἀγωνίαν καὶ ἀνησυχίαν τοῦ πλησίον τῶν καὶ γίνονται φορεῖς πνευματικῶν ἐρεθισμάτων. Προβληματίζονται διὰ νὰ ἐφεύρουν τὸν καλῦτερον τρόπον ἐμπνεύσεως τῆς συνεπείας καὶ διεγέρσεως τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν συνανθρώπων τῶν διὰ πνευματικὴν καρποφορίαν.

Ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἀγωνίζεται διὰ μίαν πνευματικὴν ἀνανέωσιν τοῦ συνανθρώπου, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐπαφῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μυστηρίων. Ἡ ψυχικὴ γενναιότης ἀπλῆζει τὸν πιστὸν μὲ δύναμιν, ὥστε νὰ ἐπαυλαμβάνῃ: Θεέ μου, δός μου δύναμιν νὰ γίνω καλῦτερος, προθυμότερος, πιστότερος καὶ περισσότερον τσιπεινός, ὥστε τὰ χέρια μου νὰ εἶναι πάντοτε ἔτοιμα νὰ βοηθοῦν καὶ νὰ προσφέρουν ὅ,τι εἶναι ἀφραστὸν εἰς Ἑσένα.

Μέσα εἰς τὴν πλήρη ἀντιφάσεων καὶ ἀβεβαιότητων ἐποχὴν μας ἡ ψυχικὴ γενναιότης

εἶναι τὸ μόνον ὄπλον ἀνατροπῆς τῶν σατανικῶν ἐνεργειῶν καὶ μέσα εἰς τὴν τρομακτικὴν τεχνοκρατικὴν πρόδον τῶν λαῶν ἡ ψυχικὴ ὀριμότης θὰ διατηρήσῃ τὴν ἀκεραιότητα τῆς προσωπικότητος. Οἱ Χριστιανοὶ ἐδῶ θὰ διαδραματίσουν τὸν ρόλον τῶν, ὅπως ἄλλοτε οἱ ἐργάται τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὴν τὴν ψυχικὴν γενναιότητα ἀπέδειξεν ὁ ὁσιος Λέων καθ' ὅλον τὸν βίον του καὶ ἰδιαιτέρως ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον. Ἐμάχετο ἀποφασιστικῶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Προσηύχετο, ἡγούρνηναι καὶ ἐδίδασκεν. Ἐπροστάτευε τὰ ὄρφανά, ἔκτισε ναοὺς, ἐπολέμησε τοὺς αἰρετικούς μὲ ψυχικὴν γενναιότητα. Ἡ Θεία Πρόνοια δι' αὐτοῦ ἔκαμε πολλὰ θαύματα. Ἐπισκεφθεὶς τὴν βασιλεῦσαν ἔτυχε θεομικῆς ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Λέοντος Σοφοῦ (886 - 911) καὶ ἐκεῖ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

Ὁ ὁσιος Λέων ἐτόνυζε τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐσωτερικῆς πειθαρχίας. Τὴν ἐσωτερικὴν πειθαρχίαν ἐχρησιμοποιοῦν ὡς μέθοδον πνευματικῆς καλλιέργειας ὅλοι οἱ ἀθληταὶ τῆς πίστεως, διότι αὐτὴ ἐπιτυγχάνεται μὲ ἀσκήσιν καὶ ψυχικὴν ἀντοχήν. Ψυχικὴ περισυλλογὴ καὶ συνεχὴς ἀσκήσις ὀδηγοῦν εἰς πνευματικὴν ἐμβάθυνσιν. Τότε ἀπαντᾷ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἐπὶ κλήσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ὁσιος Λέων ἐρωτᾷ τὸν Κύριον: Ποῦ εἶσαι; Καὶ ὁ Θεὸς ἀπαντᾷ: Ἐδῶ εἰμαι. Ἀνέμενα νὰ ἴδω τὸ σὸν ἀγώνισμα.

Ἀναμείνει λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ ἴδῃ τὸ ἀγώνισμα παντὸς πιστοῦ διὰ νὰ πληρώσῃ τὴν καρδίαν μὲ τὴν θεῖαν δύναμιν καὶ εὐλογίαν. Λοιπὸν, φίλε ἀναγνώστα, πῶς σκέπτεσαι νὰ χρησιμοποιήσῃς τὰς ἐσωτερικὰς σου δυνάμεις; Δὲν θὰ πειθαρχήσῃς εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ; *Δημήτριος Β. Χαρίσης*

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ἡ δις Μαρίκα Μουμτζόγλου προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δραχμὰς χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τοῦ θεοῦ της Ἰωάννου Μαλίμογλου, ὁ ὁποῖος διετέλεσεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος καὶ συνετέλεσε κατὰ πολὺ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἕτερος προσέφερεν ἀνωνύμως δραχμὰς χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του.

Τὸ διήγημά μας

Τὸ ἀτύχημα

Πορεία πρὸς τὴν ἀμαρτία θὰ μπορούσε νὰ ὀνομάσῃ ἓνας μοναχὸς τὴ διακοπὴ τῆς ἡσυχίας στ' Ἀγιονόρος καὶ τὴ μετάβασί στὸν κόσμον καὶ μάλιστα στὴ μεγαλούπολι. Μοιάζει ἐκεῖ σὰν κυνηγημένο ἀγρίμι ἢ σὰν ψάρι ἔξω ἀπ' τὰ νερά του. Ἔτσι κόπας ἐνοιώθε ὁ π. Παῦλος, καθὼς ἔπαιρνε τοὺς δρόμους γιὰ τὴ μεγάλη πολιτεία.

Δὲν θὰ πῆγαινε, ἀν δὲν ἦταν ἀνάγκη. Ὁ καιρὸς τοῦ μεγάλου ὀνείρου ἔφτασε κι' ἔπρεπε νὰ θγοῦν τὰ διαβατήρια καὶ οἱ σχετικὲς προετοιμασίες γιὰ τὸ μεγάλο ταξεῖδι. Τὸν χαιρετοῦσαν ὅλοι μὲ σεβασμὸ ἐνῶ ἄλλοι τὸν πληροῖζαν γιὰ νὰ πιάσουν κουβέντα. Ἦταν πολὺ καλὸς συνομιλητὴς κι' ὅλοι ἐπιζητοῦσαν τὴν παρέα του.

Ὁ καιρὸς στὴ μέση σχεδὸν τοῦ χειμῶνα ἔμοιαζε μὲ τῆς ἀνοιξης τὶς πρώτες μέρες. Ἦνας ἥλιος λαμπερὸς καὶ μιὰ νηνεμία ἀπόλυτη. Μποροῦσε νὰ κάθεται κανεὶς στὸ κατὰστρωμα τοῦ καραβιοῦ καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ ἓνα ὥραῖο θαλασσινὸ ταξεῖδι.

Καθὼς ἀπολάμβανε τὶς ὁμορφίες τῆς φύσεως καὶ μιὰ μυστικὴ προσευχὴ μόλις κοινούσε τὰ χεῖλη του σὰν ὕμνος δοξολογίας στὸν Πάνσοφο δημιουργὸ, ἦρθε καὶ κάθησε κοντὰ του ἓνας μεσήλικας, γεμάτος διάθεσι γιὰ συνομιλία.

— Γύρισα σ' ὀλάκερο τὸ Ἅγιο Ὅρος, μὰ φύγω μὲ ἄδεια τὴν ψυχὴ. Πνεῦμα δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ πὰ νὰ πῇ, εἶπε χαμογελώντας πονηρά.

— Εἰστε τόσο σίγουρος, πὼς ἀν ὑπῆρχε θὰ τὸ βρῖσκατε; ρώτησε διακριτικὰ ὁ γιὰτρός.

Σοβάρεψε ὁ ἄλλος καὶ τρεμάταιζε τὰ μάτια του.

— Πρώτῃ φορὰ σιμναιτῶ ἕναν τόσο ὀξύδερκῃ καλόγερο.

— Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ φιλοφρόνησι. Μὲ ποῖον ἔχω τὴν τιμὴ νὰ μιλῶ, παρακαλῶ;

— Καλαμίδης Πλάτων, ἀρχιτέκτων. Μόλις πῆρα τὴν σύνταξί μου καὶ σκέφθηκα, ἐλευθερὸς πιά, νὰ γνωρίσω ἀπὸ κοντὰ τὰ περὶφημα μεσαιωνικὰ κτίσματα καὶ ἰδίως τὴ Σιμωνόπετρα, δῆλωσε μὲ φανερὴ οἴησι.

— Δὲν πῆγε χαμένο τὸ ταξεῖδι σας, λοιπόν, ἀφοῦ θαυμάσατε τὰ ἐξοίσια κτίσματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τὰ κτίσματα ποὺ φιλοξένησαν ἐπὶ αἰῶνες τοὺς φιλοσόφους τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

— Καὶ τοὺς καλλιτέχνες, θέβαια, θαύμασα κι' αὐτοὺς. Εἶναι μιὰ δημιουργία, ποὺ ἀντέχει στὸ χρόνο.

— Ἀνακαλύψατε τόσα ἐνδιαφέροντα πράγματα. Ὅσα ἀναζητοῦσατε δηλαδή, γιὰ ὅσα εἴσασταν ἐκπαιδευμένος. Μήπως δὲν ἀπέμεινε περιθώριο γιὰ ἀναζήτησι πνεύματος;

Τὸν κοίταξε στὰ μάτια ἀμίλητος. Περιπλάνησε τὴ ματιὰ του ἓνα γύρο καὶ εἶπε πειραγμένος.

— Μαὺ φαίνεται πὼς πῆρατε στὰ σοβαρὰ κάτι, ποὺ πέταξα ἀπερίσκεπτα, ἔτσι γιὰ νὰ πιάσω κουβέντα.

Ἡ ὥρα πέρασε εὐχάριστα γιὰ τοὺς δύο συνομιλητὰς. Ὁ διάλογος ἦταν γεμάτος διαξιφισμοὺς μὲ λεπτὴ εἰρωνεία, ἐλάχιστη συμφωνία στὶς ἰδέες, φιλικὸ ὁμῶς τόνο. Γιὰ τὸν κ. Πλάτωνα ὁ καλόγερος αὐτὸς ἦταν πραγματικὰ μιὰ ἀποκάλυψις. Ἀπόμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, ὅταν ἄκουσε πὼς ἦταν γιατρός.

Τὸ θαλάσσιο ταξεῖδι τερματίστηκε, διακόπτοντας τὴν ἐνδιαφέρουσα συνομιλία. Ἀνεβαίνοντας στὸ λεωφορεῖο ὁ κ. Πλάτων, ἐπεδίωξε ἐπίμονα νὰ καθῆται δίπλα στὸ γιὰτρό καὶ τὸ πέτυχε.

— Νάμαστε καὶ πάλι μοχί, πάτερ, εἶπε φανερὰ εὐχαριστημένος καθὼς ἔπαιρνε θέσι δίπλα του.

— Δὲν φαίνεστε νὰ ἐνοχλήσθε κάνοντας παρέα μ' ἓναν καλόγερο. Ἀπ' ὅτι κατὰλαβα, δὲν εἶχατε καλὴ ἰδέα γι' αὐτοὺς ὡς τώρα.

— Μὲ σὰς τὸ πρόγμα διαφέρει. Φαίνεστε συγκροτημένος ἄνθρωπος κι' ἀπορῶ πὼς καταλήξατε νὰ ντυθῆτε στὰ μαύρα γιὰ ὅλη σας τὴ ζωὴ. Μὲ τὴν εὐφυΐα ποὺ διαθέτετε, θὰ μπορούσατε νὰ φτιάξετε ἀξιοζήλευτὴ καριέρα.

— Σεῖς ποὺ φτιάξατε, τί κοπалаδάτε;

— Τώρα ποὺ μοῦ τὸ λέτε ἀναρωτιέμαι κι'

έγω. Τί κατόλθαβα, ἀλήθεια; "Εκανα ὅ,τι θέλησα στή ζωή μου. Πλησιάζει τὸ τέλος, τί περιμένω λοιπόν; δῆλωσε εἰλικρινά.

— Μήπως σὰς εὐχαριστοῦν οἱ ἀναμνήσεις σας;

— Μερικοὶ λένε, πὼς ζοῦν μ' αὐτές. "Εγὼ δὲν ἔχω τέτοιες, ποὺ νὰ με ἱκανοποιοῦν.

— "Ισως γιατί ἔχουν ὕλικό περιεχόμενο. Χορταίνει κανεὶς μὲ μιὰ ἀνάμνησι ἐνὸς καλοῦ γεύματος ἢ πεινᾷ περισσότερο καὶ τὸ ἀναζητεῖ;

— Ναί εἶναι ἀλήθεια πὼς ὅ,τι πέτυχα στή ζωή μου κι' ὅ,τι ἀπόλαυσα, εἶχαν ὕλικό περιεχόμενο, ἀφοῦ, δὲν τὸ κρύβω, ἤμουν ἕνας τέλειος ὕλιστής.

— Νὰ λοιπόν ποὺ ὁμολογήσατε τὴν ἀλήθεια, κάτι εἶναι αὐτό. Θὰ μπορούσε νὰ ἀποτελέσει αὐτὴ ἡ διαπίστωση μιὰ ἀφετηρία ἀναζητήσεως τοῦ πνεύματος. Ὁ ὕλικός ἑαυτὸς τράφηκε πλουσιοπάροχα, τί μπορεῖ ἀκόμη νὰ ἀποζητᾷ;

— Τίποτε ἀπολύτως. Πλάνησα τὴ ζωή μου πέρα γιὰ πέρα. Δὲν παντρεύτηκα γιὰ νὰ μὴ δεσμευθῶ. Τίποτε πιά δὲν ὑπάρχει, ποὺ νὰ γεμίσει τὴ ζωή μου.

— Ἀπογοητευμένος λοιπόν περιμένετε τὸ τέλος;

— Μπήξατε τὸ μαχαίρι πολὺ βαθιά, εἶπε ἀναστενάζοντας. "Ε, ναί λοιπόν, ἀπογοητευμένος καὶ ἀπελπισμένος περιμένω τὸ τέλος, χωρὶς νὰ περιμένω τίποτε πιά.

— Γιατί δὲ γεμίζετε τὴν ψυχὴ σας ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ;

— Ποῦ νὰ τὸ βρῶ; Ποτέ μου δὲν τὸ ἀναζητήσα. Δὲν ἔμαθα νὰ τὸ ἀποζητῶ, ἀφοῦ δὲν πίστευα στὴν ὑπαρξί του.

— Δὲν κάνετε μιὰ προσπάθεια;

— Μάταιος κόπος. Δὲν γίνεται τίποτε πιά.

— Κι' ὅμως ἀπ' ὅσα λέτε φαίνεται νὰ πιστεύετε στὴν ὑπαρξί του, ἀλλὰ δυσκολεύεστε νὰ τὸ ἀνακαλύψετε γιὰ νὰ ἐπωφεληθῆτε. Καὶ εἶναι πολὺ φυσικό, ἀφοῦ ἀπικαλύψατε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μὲ τοὺς καπνοὺς τῆς ὕλιστικῆς θεωρήσεως τοῦ κόσμου. Πάρτε λίγο κολλῦριο πνευματικὸ καὶ θὰ καθαρίσουν. Θὰ δῆτε καθαρὰ τότε.

Ξαφνικὰ τὸ λεωφορεῖο ἄρχισε νὰ τρέχει σὰν δαιμονισμένο στὸν κατήφορο. "Αγριεὲς φωνὲς ἀκούστηκαν ἀπ' τὸ μέρος τοῦ οδηγοῦ.

— Παιδιά, κρατηθῆτε καλά, μοῦ χάλασαν

τὰ φρένα. Μὴ κουνιέστε, θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ σταματήσω ὅσο μπορῶ πιὸ μαλακά. Μὴ φοβάστε.

Μὲ δεξιотεχνία ἔπαιρνε τὶς στροφές, ἀλλὰ ἡ ταχύτητα δὲ μειώθηκε, ὥσπου σὲ μιὰ στρόφι ἔγινε τὸ κακό. Γιὰ νὰ μὴ τὸ ἀφήσει νὰ πῆσῃ στὸν γκορεμὸ ἀπ' τ' ἀριστερά, τῶστρινε δεξιὰ καὶ τῶριξε μέσα στὸ δόσος. Κύλισε γιὰ λίγο πᾶνω σὲ ἓνα ἀκόλυπτο χωρὸ γεμάτο φτέρες, ἔπεσε μετὰ πᾶνω στὰ δέντρα, ὥσπου ἀκίνητοποιήθηκε γυρνώντας ἀνάσκελα.

Σπαρακτικὲς φωνές, λυγμοί, χτυπήματα δημιουργήσαν μιὰ ὄχλοβὴ τραμακτική. "Ήταν εὐτύχημα τὸ ὅτι ὁ γιατρός, ἐκτὸς ἀπὸ μερικοὺς μωλωπισμούς, δὲν ἔπαθε τίποτε περισσότερο. Μαζὶ μὲ ἄλλους ἔσπασαν τὰ τζάμια καὶ πετάχτηκαν ἔξω. Μὲ πολὺ κόπο καὶ δεξιотεχνία χάρις στὶς κατευθύνσεις τοῦ γιατροῦ ἔβγαλαν τοὺς ἄλλους.

Σὲ λίγο ἡ περιοχὴ γέμισε ἀπὸ ξαπλωμένους ἀνθρώπους, ποὺ δογγοῦταν ζητώντας βοήθεια. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ φαρμακείου τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τῶν φαρμάκων, ποὺ εἶχε στὴν τσάντα του, τοὺς πρόσφερε τὶς πρώτες βοήθειες. "Ενα αὐτοκίνητο περαστικό πῆρε σὲ λίγο ἐντολὴ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν "Ερυθρὸ Σταυρό, ποὺ ἔσπευσε μὲ ἀξιοθαύμαστη ταχύτητα στὸν τόπο τοῦ αὐτυχήματος.

Ὁ κ. Πλάτων χτύπησε ὄσχημα στὸ κεφάλι καὶ ἔχασε τὶς αἰσθήσεις του. "Ήταν ὁ πιὸ βαριά τραυματισμένος. Ὁ γιατρός μπήκε μαζί στὸ Νοσοκομειακὸ γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ κατὰ τὴ διαδρομὴ.

"Όταν ἀνοιξε τὰ μάτια του χαμογέλασε ἀντικρούοντας τὸν γιατρό.

— Πάλι σεῖς κοντά μου; Φαίνεται πὼς ὁ Θεὸς θέλει νὰ μοῦ ἀποκαλυφθῇ γιὰ νὰ τὸν ἀνακαλύψω.

— Χαίρομαι ποὺ μετὰ στὸ κακό αὐτὸ διακρίνατε τὸ σωστικό του χέρι. Βλέπετε πὼς δὲν ξεχνᾷ τὰ παιδιὰ του;

— Μόνο μὲ τὸ δυνατό αὐτὸ ταυσακούνημα, μὲ τὸ φάσμα τοῦ θανάτου πολὺ κοντά μου καὶ μὲ σὰς παρόντα πλάϊ μου, θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα αὐτό. Διαβάστε μου μιὰ εὐχὴ μέχοι νὰ φτάσουμε.

— Δὲν μπορῶ, ἀδελφέ μου, δὲν εἶμαι ἱερέας.

— Δὲν ἔχει σημασία. Προσευχθῆτε γιὰ μένα τοῦλάχιστον.

Ἀντιαιρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἀντιαιρετικὴν στήλην ποὺ ἀνοίγει ἀπὸ σήμερον τὸ περιοδικὸν μᾶς γιὰ τοὺς ἀναγνώστας του θὰ δημοσιεύουμε διάφορα ἄρθρα κατατοπιστικὰ καὶ ἐνδιαφέροντα γιὰ τὶς διαφορὰς αἵρέσεις. Καὶ ἀρχίζουμε μὲ τὰ ἄρθρα τοῦ καθηγητοῦ Στεργίου Σάκου ποὺ εἶναι ραδιοφωνικὴς ἐκπομπὴς, οἱ ὁποῖες ἐκφωνήθηκαν πέρυσι ἀπὸ τὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ YENEΔ Θεσσαλονίκης, ὡς ἐρωταποκρίσεις γιὰ τὴ φοβερώτερη αἵρεσι τῶν ἡμερῶν μᾶς, τοὺς μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, θὰ εἴχατε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς μιλήσετε γιὰ τὴν αἵρεσι τῶν «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά»;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Εὐχαρίστως. Νομίζω ὅμως, ὅτι πρέπει προηγουμένως νὰ δώσω μιὰ σύντομη ἀπάντησι στὸ ἐρώτημα τί εἶνε αἵρεσι.

Ἡ λέξι αἵρεσι παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα αἰροῦμαι ποὺ σημαίνει ἐκλέγω, διαλέγω, ἀκολουθοῦν ἓνα κόμμα, μιὰ φατρία, μιὰ σχολή. Ἡ ἁγία Γραφή, ἡ θεία ἀποκάλυψι, εἶνε δῶρο τοῦ Θεοῦ. Προσφέρεται ἀπὸ τὸ Θεὸ στὸν ἄνθρωπον γιὰ τὴ σωτηρία καὶ τὸν ἁγιασμὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν δέχεται τὶς ἀλήθειες ποὺ τοῦ προσφέρει ὁ Θεὸς καὶ δὲν θέλει νὰ ὑποτάξῃ τὸ θέλημά του στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἀπίστος. Ὅταν ὅμως ἄλλες ἀλήθειες δέχεται καὶ ἄλλες ἀπορρίπτει, ἢ τὶς τροποποιεῖ σύμφωνα μὲ τὴ ζυγαριὰ τῆς σκέψεώς του καὶ τὸ μέτρο τῆς λογικῆς του, τότε εἶνε αἵρετικός. Γιὰ νὰ τὸ κάνω αὐτὸ ἀπλὸ καὶ πρακτικὸ ἀναφέρω ὀρισμένα παραδείγματα. Πεινασμένος καὶ διψασμένος βρίσκεις τροφὴν πλούσια καὶ ἐλεγκτὸ ποτό. Κάποιος ὅμως σοῦ λέγει. Προσοχή. Τὰ τρόφιμα καὶ τὰ ποτὰ εἶνε δηλητηριασμένα. Ὅσο νηστικός καὶ ἂν εἶσαι δὲν πλησιάζεις τὸ φαγητό. Ἐνῶς ποὺ κάνει τὸν καλλιτέχνην ἔχει τὴν

γνώμη, ὅτι ὁ Παρθενὼν θέλει μιὰ ἐπιδιόρθωσι, καὶ πηγαίνει νὰ τὴν κάνῃ, ἀλλὰ προτοῦ ἀνεβῇ στὴν ἀκρόπολι τὸν πιάνουν καὶ τὸν κλείνουν μέσα. Κάποτε ἓνας μεγαλέμπορος γιὰ νὰ πλουτίσῃ παρασκεύαζε νοθευμένα φάρμακα, ἔκανε ἐνέσεις μὲ νερὸ καὶ χάπια μὲ ἀλεύρι. Κῦμα ἀγανακτήσεως προκάλεσε ἡ πράξις του στὴν κοινὴ γνώμη. Ἄλλοι κυκλοφοροῦν κίτρινα νομίσματα γιὰ χρυσᾶ, στὴν πραγματικότητά δημοῦ εἶνε κίθονα. Ἐνα πλοῖο ἐπιστρέφοντας στὸ λιμάνι ἐκκλίνει γιὰ λίγο ἀπὸ τὴ σωστὴ κατεύθυνσι καὶ ἔτσι δὲν φθάνει ποτὲ στὸ σκοπὸ του. Τὰ σκυλιὰ δηλητηριάζονται μὲ κρέας, μέσα στὸ ὁποῖο κρύβεται ἡ «φάλα», ἡ στρυχνίνη.

Ὅτι εἶνε τὸ δηλητήριον στὸ θαυμάσιον φαγητό, ἡ φάλα στὸ κρέας, τὸ ψεύτικον μέταλλο χρυσιμμένο, ἡ νοθεύα στὰ φάρμακα, ἡ «ἐπιδιόρθωσις» ἔργων τέχνης, ἡ ἀπόκλισις ἀπὸ τὴν σωστὴν κατεύθυνσι, αὐτὸ εἶνε ἡ αἵρεσι. Ψέμματα ἀναμιμνημένα μὲ τὶς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου. Τὰ παραδείγματα αὐτὰ παίρνουν θεολογικὸ νόημα καὶ περιεχόμενο, ὅταν κανεὶς ἐξετάσῃ τὸ ξεκίνημα τῶν αἱρέσεων.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πότε ἐμφανίστηκαν καὶ πῶς ξεκίνησαν οἱ πρότερες αἵρέσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅταν κηρύχτηκε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον, ἡ ἀνθρωπότης ἦταν χωρισμένη σὲ δύο στρατόπεδα. Στὸ ἓνα ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι· στὸ ἄλλο οἱ ἔθνη· καὶ, δηλαδή οἱ εἰδωλολάτρεις. Ἐτοί βλέπει τὴν ἀνθρωπότητα ὁ ἀπ. Παῦλος. Στούς Ἰουδαίους ἀποκαλύφθηκε ὁ Θεὸς μὲ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη. Στούς εἰδωλολάτρεις μίλησε μὲ τὴν ἑμμορφὴ δημιουργίας καὶ τὸν ἐμφυτο ἠθικὸ νόμον, τὴ συνείδησι.

Ἄλλ' οὔτε οἱ Ἰουδαῖοι μπόρεσαν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, τὴ φθορὰ καὶ τὸ θάνατον, γιατί δὲν ἔφθασαν οἱ ὑποσχέσεις καὶ οἱ εὐλογίες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ Λυτρωτῆ, οὔτε οἱ εἰδωλολάτρεις

— Γιατὶ δὲν προσεύχεσθε μόνος σας;

— Δὲν μπορῶ, δὲν ξέρω νὰ προσεύχωμαι.

Ἀρχίστε καὶ ὁ ἀκολουθήσω.

Καὶ κεῖ μέσα στὸ αὐτοκίνητον μὲ τὸν κάκινον σταυρόν, δύο καρδιές προσεύχονταν μὲ μιὰ προσευχὴ εὐχαριστήρια γιὰ τὴ διπλὴ σωτηρία μιᾶς ψυχῆς. Ἐνῶ ὁ γιατρός σκεφτόταν πόσο εἶναι ὠραῖον νὰ προσεύχεσαι γιὰ τὴ σωτηρία τῶν σπλαχνικῶν σου.

Σάββας Ν. Σανθούπουλος

μέ τις θρησκείας και τις φιλοσοφίες μπόρεσαν να νικήσουν το κακό και αντί να λατρεύσουν το δημιουργό, προσκύνησαν τὰ δημιουργήματά του. Έτσι βρήκε ο Θεός τὰ πλάσματά του, όταν επισκέφθηκε τή γή.

Για όλα αυτά μιλάει με πολύ δύναμι και χάρι: ο απόστ. Παύλος στις επιστολές του και μάλιστα στα πρώτα κεφάλαια της προς Ρωμαίους επιστολής του. Σ' αυτό λοιπόν τον κόσμο κηρύχθηκε το ευαγγέλιο και κάλεσε όλους τους ανθρώπους, με πίστι και μετάνοια να έρθουν στη σωτηρία του Χριστού και να αποτελέσουν την Έκκλησία του. Πίστι και μετάνοια σημαίνει να αρνηθώ όλα όσα έχω δικά μου, αμαρτίες, ιδέες, λατρείες, σχέδια, που είνε αντίθετα μ' εκείνα που μου προσφέρει ο Θεός, και να δεχτώ να κάνω κτήμα μου τήν αγία προσφορά του Θεού. Να υποτάξω το θέλημα μου στο θέλημα του Κυρίου, του ουραγίου Πατρός. Γι' αυτό και βαπτίζονται όσοι πιστεύουν και μετανοούν. Εσπλύνονται «ξεμακαρίζονται» από όλα τὰ παλιά. Πεθαίνει ο παλιός άνθρωπος και ανασταίνεται: ο καινούργιος· γι' αυτό και λέγεται και αναγεννημένος ή πνευματικός· παίρνει Πνεύμα αγίο.

Όσοι τώρα άκουσαν το κήρυγμα του Ευαγγελίου, όμολόγησαν πίστι, βαπτίστηκαν και έγιναν μέλη της Έκκλησίας, αλλά κράτησαν και δικές τους ιδέες και τις ανέμειξαν με τις αλήθειες του Ευαγγελίου, με αποτέλεσμα να διαστρεβλώσουν το Ευαγγέλιο, αυτοί έγιναν αίρετικοί. Και αν ήταν πρώτα Ιουδαίοι, έγιναν οι Ιουδαϊζόντες αίρετικοί. Αν ήταν ειδωλολάτραι, έγιναν οι γνωστικίζοντες. Αυτά είνε τὰ δύο μεγάλα ρεύματα της πλάνης και του αντιχρίστου: ο Ιουδαϊσμός και ο γνωστικισμός, που ώρμησαν σάν πλημμύρα στην Έκκλησία, που παρουσιάστηκαν σάν πυρκαϊά. Αργότερα αναμίχθηκαν και έγιναν ένα. Απ' αυτά τὰ ρεύματα ξεπήδησαν σάν παρακλάδια όλες οι αίρέσεις, κάθε εποχή. Και αυτές οι αίρέσεις της εποχής μας πηγάζουν από τον Ιουδαϊσμό και το γνωστικισμό.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ευχαριστώ, κ. καθηγητά. Πολύ ενδιαφέροντα τὰ όσα μάς είπατε. Θά περιμέναμε ν' ακούσουμε πιά σιάσι πής η Έκκλησία, διαν παρουσιάστηκαν αυτές οι αίρέσεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Αυτό ακριβώς ετοιμάζομαι κι' εγώ να πώ. Η Έκκλησία δέν αίρνει

διάστηκε, όταν εμφανίστηκαν οι αίρέσεις. Βρέθηκε όπλισμένη στο χαράκιμα και πολέμησε τόν έχθρό. Ο ιδρυτής και άρχηγός της Έκκλησίας, ο Κύριος ήμών Ιησούς Χριστός, προφήτευσε τήν εμφάνισι των αίρετικών· και έδωσε και τὰ χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα· «Τότε εάν τις ήμιν είπη, ιδού ώδε ο Χριστός ή ώδε, μή πιστεύητε· έγερθήσονται γάρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφήται και δώσουσι σημεία μεγάλα και τέρατα, ώστε πλανήσαι, ει δυνατόν, και τούς εκλεκτούς» (Ματθ. 24, 23-25), και· «Προσέχετε δε από των ψευδοπροφητών· οτινες έρχονται προς ύμās εν ενδύμασι προβάτων, έσθθαι δέ εισι λύκοι άρπαγες» (Ματθ. 7, 15). Και ο απόστολος Παύλος φωτισμένος από το Πνεύμα το αγίο στην όμιλία που έκανε στη γενική συγκέντρωσι των πρεσβυτέρων της Έκκλησίας που έγινε στη Μίλητο, είπε· «Εγώ γάρ οίδα τουτό, οτι εισελεύσεται μετά τήν άφιξίν μου λύκοι θαρεις εις ύμās· μή φειδόμενοι του ποιμνίου· και εξ ύμων αυτών αναστήσονται άνδρες λαλουντες διεστραμμένα του άποσπών τούς μαθητάς· όπως αυτών. Διό γρηγορείτε...» (Πράξ. 20, 29-31).

Από τὰ λόγια αυτά του Κυρίου και του Παύλου φαίνεται ολοκάθαρα, οτι ή Έκκλησία από τις πρώτες μέρες περιμένα τήν εμφάνισι των αίρετικών, προστοιμάζονταν να δεχθώ τήν επίθεσι του αντιχρίστου. Φρόντισε λοιπόν, να προειδοποιήση τὰ παιδιά της να είνε άγρυπνα, όπλισμένα με τις αλήθειες του Ευαγγελίου, συνδεδεμένα με τήν Έκκλησία με το σύνδεσμο της αγίας παραδόσεως. Με άπλά λόγια φρόντισε να έμβολιάση τὰ μέλη της, για να τὰ προσυλάξη από τήν έρχομένη άρρώστια. Όταν εμφανίστηκαν οι αίρετικοί προσπάθησε με πολλούς τρόπους να τούς συγκρατήσει από τήν καταστροφή, να τούς σώση από τήν πυρκαϊά. Με συμβουλές και νοουθεσίας, με κηρύγματα και επιστολές, με διαλόγους και συνόδους έδειξε όλη τήν αγάπη της και το ενδιαφέρον της να τούς θεραπεύση. Και όσοι θεραπεύτηκαν, καλά· έόξα τώ Θεώ. Όσοι όμως επέμεναν στην πλάνη, ξεκόπηκαν από τήν Έκκλησία και παραδόθηκαν στο σατανά. Ο Παύλος γράφει στην Τιμό· «Αίρετικών άνθρωπον μετά μίαν και δευτέραν νοουθεσίαν παρκιτοῦ, είδώς· οτι εξέστραπται· ο τοιοῦτος και άμαρτάνει· ών αυτοκατάκριτος» (Τι. 3, 10-11).

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ὁρθόδοξος γραμμὴ πλεύσεως

Τὸν παρελθόντα μῆνα ἐξελέγη ὡς νέος ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὁ μητροπολίτης Ἰωαννίκων κ. Σερραφείμ. Εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον τοῦ ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσήμανε τοὺς βασικοὺς στόχους πρὸς τοὺς ὁποίους ὀφείλουν οἱ φορεῖς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας νὰ στρέψουν τὸ ἐνδιαφέρον. Ἀ-

γάπη, ὁμόνοια καὶ ὀρθόδοξος γραμμὴ πλεύσεως δέον νὰ εἶναι οἱ προανατολιστικοὶ στόχοι. Ἡ «Ἀπολύτρωσις» θὰ αἰσθανθῇ ἰδιαίτε-
 ρως ἱκανοποίησιν ἂν λίαν συντόμως ἴδῃ τὴν ἐμπρακτον προσήλωσιν εἰς τοὺς ἱεροὺς κανό-
 νας καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 πραγμάτων. Θὰ κρίνῃ ἄνευ προκαταλήψεως
 καὶ ὑστεροδολίας πᾶν ὅ,τι ἐξυφώνει τὸ γή-
 τρον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ

Ὁ Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου ποῦ
 ἔζησε καὶ μετὰ τὸν Παῦλο καὶ εἶδε τὸ κακὸ
 πῶς ἐπικίνδυνον, γράφει στοὺς πιστοὺς νὰ ξε-
 χωρίζουν τοὺς αἰρετικούς· σὲ δύο κατηγορίες,
 στοὺς φανατικούς καὶ ἀγύριστους καὶ στοὺς
 παρασυρμένους. Τοὺς πρώτους νὰ τοὺς ἐλέγ-
 χουν μὲ δύναμι καὶ νὰ τοὺς πολεμοῦν· τοὺς
 δευτέρους νὰ φροντίζουν νὰ τοὺς σώσουν, ἁλ-
 λά μὲ φόβον καὶ προφύλαξιν· μεγάλη σὺν ὧ
 ἀρπάξουν δαυλὶ ἀπὸ τῆ φωτιᾶ, ἀνθρώπους ἀπὸ
 τὴν πυρκαϊά.

Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης
 ποῦ ἔζησε σὺν τελευταίῳ τῆς γενιᾶς τῶν ἀ-
 ποστόλων καὶ γνώρισε τὰ ὅργια τῶν αἰρετι-
 κῶν καὶ εἶδε στὰ πρόσωπά τους ὅχι ἕναν ἁλ-
 λά πολλοὺς ἀντιχριστοὺς, ἔγραψε λόγια σκλη-
 ρὰ γιὰ τοὺς αἰρετικούς· «Ἐἴ τις ἔρχεται πρὸς
 ἡμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδασχὴν οὐ φέρει, μὴ
 λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐ-
 τῷ μὴ λέγετε· ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν
 κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς
 (Β' Ἰω, 10). Καὶ νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι
 αὐτὰ τὰ γράφει ὁ Ἰωάννης ποῦ ἔγραψε ὑπὸ
 φόβον ὅτι «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν» καὶ εἶπε ὅτι
 ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του, τὸν συνάν-
 θρωπὸν του, εἶνε ἀνθρωποκτόνος! Ναι, τὰ κή-
 ρυξε ὁ Ἰωάννης· γιατί· πίστευε στὴν ἀγάπην
 ποῦ πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως·
 γιατί· ἀγάπην χωρὶς ἀληθινὴ πίστις εἶνε ἀπά-
 τη. Μὲ ἀπλὰ λόγια ἡ στάσις τῆς Ἐκκλησίας
 ἐναντίον τῶν αἰρετικῶν εἶνε· ἐμβολιασμοὶ στὰ
 τέκνα τῆς γαίᾳ νὰ τὰ προφυλάξῃ, προσπάθεια
 διασώσεως καὶ θεραπείας, γιὰ νὰ σώσῃ ὅσους
 θελήσουν ἀπὸ ἐκείνους ποῦ προσβλήθηκαν ἀπὸ
 τὴν αἵρεσι. Καὶ κάνει καραντίνα, μπουκοτάξ,

σ' ὅσους δὲν θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ
 σωθοῦν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, μοῦ φαί-
 νεται παράξενο νὰ κηρύσσῃ ἡ Ἐκκλησία
 μπουκοτάξ. Ἀπὸ ποῦ φαίνεται αὐτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἐπαυλαμδάνω ἀπὸ τὸ
 σύνθημα ποῦ κηρύττει ὁ Ἰωάννης, ὁ μαθητὴς
 τῆς ἀγάπης. Τοὺς αἰρετικούς νὰ μὴ τοὺς θέ-
 χονται οἱ Χριστιανοὶ στὸ σπίτι τους οὔτε καὶ
 καλημέρα νὰ τοὺς λένε· «Μὴ λαμβάνετε αὐ-
 τὸν εἰς οἰκίαν καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε». Διότι
 ὅποιος τοὺς χαιρετᾷ γίνεται συκοινω-
 νὸς καὶ συνέταιρος στὰ πονηρὰ τους σχέδια.
 Καὶ τὰ σχέδια τῶν αἰρετικῶν εἶνε ἡ διάλυσις
 τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὅχι μόνο ὁ Ἰωάννης,
 ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ Καινὴ Διαθήκη μιλάει μὲ
 σκληρὴ γλῶσσα γιὰ τοὺς αἰρετικούς. Τοὺς
 ὀνομάζει διαστροφεῖς καὶ διεστραμμένους ἀν-
 θρώπους μὲ καυστηρασμένη συνείδησι καὶ
 σῆπι μωλὸν, ψευδοπροφῆτες, λύκους θαρεῖς,
 ἀγραιμμάτους, ἀνοήτους, λεκέδες τῆς ἐκκλη-
 σιαστικῆς κοινωνίας, κούφια σύννεφα, κατά-
 ξηρα πηγᾶδια, ἄκαρπα δένδρα ποῦ πέθαναν
 γιὰ πάντα, βλασφήμους, παιδιὰ κατάρacts, χω-
 ρὶς Πνεῦμα Θεοῦ, ἀναθεματισμένους ἀπὸ τὸ
 Χριστό.

Τὴν τακτικὴ αὐτὴ τῶν ἀποστόλων τήρη-
 σαν καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας·
 μας καὶ πολέμησαν τοὺς αἰρετικούς μὲ ὅλους
 τοὺς ἀποστολικούς τρόπους· διδασκαλία, νο-
 θεσία, συγγράμματα καὶ ἐπιστολές, συνόδους
 τοπικὰς καὶ οἰκουμενικὰς. Ὅσοι δὲν μετανο-
 οῦσαν ἐκδόθηκαν μιά γιὰ πάντα ἀπὸ τὴν
 Ἐκκλησία.
 Στέργιος Σάκκος

ὁρθόδοξου χριστιανικοῦ πληρώματος. Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος ἔχει νὰ ἀντιμετώπισῃ δυσκολίας σοβαράς. Ὅταν ὁμως εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν ἀκολουθηθῇ ὁρθόδοξος γραμμὴ πλεύσας ὁπωσδήποτε τὰ ἐμπόδια θὰ καμφθοῦν. Τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος, οἱ συνεργάται καὶ οἱ φίλοι ἀκροαταὶ καὶ ἀναγνώσται εὐχονται ὁλοφύχως εἰς τὸν νέον Προκαθήμενον ἐπιτυχίαν εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔργον καὶ προσεύχονται θερμῶς ὁ Μεγάλος Θεὸς νὰ τὸν φωτίξῃ, ὥστε αἱ πράξεις νὰ εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰς εὐαγγελικὰς ἀληθείας.

Τὸ παράδειγμα τοῦ διακόνου

Χαρὰν μεγάλην ἔδωσαν εἰς τοὺς Χριστιανούς καὶ περισσότερον εἰς τοὺς εὐσεβεῖς κληρικούς ἡ σχετικὴ ἀγγελία περὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ εὐσεβοῦς διακόνου τῶν Ἀθηνῶν. Σήμερα, εἰς τὴν πανσεξουαλικὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ποῦ ἔχει καταλυθῇ κάθε ἡθικὸς φραγμὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ αἰῶνος μας ἔχουν ἀποχαλινωθῇ μέχρι αὐτοῦ τοῦ σημείου, ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴ σέβωνται τὰ ἱερά καὶ ὅτια ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἀναίδειαν νὰ προκαλοῦν, ἰδοὺ σήμερα ἵσταται ἀντιμέτωπος αὐτῆς τῆς ἡθικῆς ὁ πιστὸς διάκονος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποδεικνύει ὅτι «ξῆ Κύριος Σαβαώθ». Ἄν μερικὰ διατυμπανιζόμενα σκάνδαλα κληρικῶν σκανδαλίζουν πολλοὺς ἢ δίδουν ἀφορμὰς εἰς ἀνιδέους δημοσιογράφους διὰ νὰ εἰρωνευθοῦν τὸ Ἐδαγγέλιον, ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ διακόνου δείχνει περιτράνωσιν ὅτι ἡ πίστις μας εἶναι ἀληθινή, ἡ ἡθικὴ μας εἶναι ἐφαρμοσμένη, ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει καὶ σήμερα τοὺς ἀξίους της. Καὶ δὲν εἶναι ἓνα μόνον τὸ παράδειγμα. Ἀλλὰ εἶναι ἀποδοδειγμένον ὅτι ὅσον εὐκόλως διαδίδεται τὸ κακόν, τόσον ἀφανὲς καὶ «ἐν τῇ κρυπτῇ» μένει τὸ καλόν. Ὁ Θεὸς ὁμως «ὁ βλέπων ἐν τῇ κρυπτῇ» φανερώνει κάποτε τέτοια παραδείγματα εἰς χαρὰν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν πιστῶν ἀλλὰ καὶ εἰς ἔλεγχον τῶν ἀπίστων.

Ἀπαράδεκτοι συμβιβασμοὶ

Εἰς ἐφημερίδα τῶν Χανίων - Κρήτης ἀνεγράφη πληροφορία, σχολιασθεῖσα καὶ ὑπὸ τινων χριστιανικῶν ἐντύπων, καθ' ἣν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου

ἀπεφάσισε τὸν διαχωρισμὸν τῆς θέσεώς της ἐναντὶ τῆς ἰδρυθείσης καὶ συντηρουμένης ὑπὸ προτεστατικῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθόδοξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἱκανοποιεῖ τὸ ὁρθόδοξον χριστιανικὸν πλῆρωμα, διότι οὕτω προφυλάσσεται ὁ ὁρθόδοξος λαὸς ἀπὸ τοῦ κινδύνου τῶν ἐπιδράσεων τῶν αἵρετικῶν καὶ σχισματικῶν ἑθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας. Δημιουργοῦνται ὁμως πολλὰι σκέψεις διὰτὶ μέχρι τοῦδε ἡ Κρητικὴ Ἐκκλησία ἐπέτρεπε νὰ τιτλοφορεῖται ὡς Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία μία Σχολή, ἡ ὁποία δὲν ἔχει σαφεῖ ὁρθόδοξον χριστιανικὴν κατεύθυνσιν. Ἡ ἀδυναμία αὐτῆς τῆς ἀνοχῆς εἰς τὰ θέματα τῆς καθαρότητος τῆς ὁρθόδοξου χριστιανικῆς γραμμῆς εἶναι ἡ αἰτία νὰ διεσθῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς λύκοι ἄρπαγας οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας. Τονύζομεν ὅτι οἱ συμβιβασμοὶ καὶ ἡ ἀνεκτικότης εἰς τὸ θέμα τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἀπαράδεκτοι.

Προαγωγή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος

Διδάσκονται οἱ Χριστιανοὶ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπισκόπων γίνεται θεῖα ἐπινέυσις διὰ νὰ διώσουν τὸ προνόμιον τῆς ἀποστολικότητος κληρύτες καὶ δοξάζοντας τὸν ἐσταυρωμένον καὶ ἀναστάντα Κύριον καὶ οἰκοδομοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ. Οἱ ποιμάνοντες τὴν Ἐκκλησίαν ἔχουν νὰ ἄρουν τεράστια ἐξουσία εὐδυνῶν ὡς διδάσκαλοι καὶ καθηγηταί, ὡς κήρυκες καὶ κοινωνικοὶ ἐργάται. Αὐτοὶ θὰ ἀναλίσκωνται διὰ νὰ ξῇ τὸ ποίμνιον, θὰ γίνωνται οἱ πτωχοὶ διὰ νὰ πλουτίξῃ τὸ ποίμνιον, θὰ δυσφημοῦνται διὰ νὰ ἐπαινῇται τὸ ποίμνιον. Τὸ ἔργον τῆς ποιμαντικῆς εἶναι δύσκολον. Ἀπαιτεῖ πρωτίστως ἀποφασιστικότητα τοῦ κάθε ποιμένου, ἀλλὰ καὶ ἐνότητα βίων τῶν ποιμένων διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος. Ὁ λαὸς ἐκπλήσσεται, ὅσκις διαπιστῶναι ὅτι οἱ ποιμένες τοῦ εὐρίσκονται ἐν διαστάσει διὰ τὸ ποῖος θὰ καταλάβῃ πρωτοκαθεδρίαν. Καὶ καὶ μὲν δείχνοντα συγκатаδοκτικὰς διὰ πάντα ἄλλον ἄνθρωπον οὐχὶ ὁμως καὶ διὰ τὸν ἐπίσκοπον. Αὐτὸν τὸν θέλει ὁμονοοῦντα καὶ ἀγωνιζόμενον διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος. Ἐπὶ τὸ καθήκον προβάλλεται ἐπιτακτικὸν διὰ τοὺς ποιμάνοντας τὴν Ἐκκλησίαν, ἵνα μὴ ὁ σκανδαλισμὸς τοῦ πλη-

ρώματος αἰζάνη, ὅποτε ἡ ἀπομάκρυνσίς του ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν θὰ ἔχη, οὐχὶ ὀρθῶς δε-
βαίως, ἐρεῖσματα.

Ἡ στρατευομένη Ἐκκλησία

Ὑπάρχει ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δοκιμάζεται μόνον κατὰ τὴν περί-
δον τῶν διωγμῶν. Αὐτὸ μαρτυρεῖ ὅτι οἱ πιστοὶ
δὲν κατενόησαν τὸ ἔργον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς
Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνεχίζει τὸ ἀπολυτρω-
τικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου. Καὶ συνεπῶς ὅπως
ὁ Κύριος ἐδιώκετο ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλη-
σία του συνεχῶς εἶναι στρατευομένη.
Συνεχῶς διδεῖ τὴν παρουσίαν τῆς, μὴ ταυτι-
ζομένη μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Τὸ ἡρωϊκὸν
πνεῦμα πρέπει νὰ κυριαρχῇ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν
σύγχρονον Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν δυνάμει
ποικίλοι πανταχόθεν πολέμου, διὰ νὰ ἐμπνέ-
ωνται τὰ μέλη αὐτῆς, ὥστε ὁ ἀγὼν των νὰ εἴ-
ναι ἀποφασιστικὸς διὰ νὰ πραγματοποιήσουν
τὴν εἰσοδὸν των εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν ἐκ τῆς στεγῆς πόλης, τῆς τεθλιμμένης
ἀδοῦ καὶ τῆς ἀνηφορικῆς πορείας ποτισμένης
μετὰ δάκρυα τῆς προσευχῆς. Ἡ συμμαχία μετὰ
τὸν κόσμον τῶν μελῶν τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλη-
σίας ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὸν μαρτυρικὸν τῆς
ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Οἱ δῆθεν κοινωνικοὶ ἐ-
λιγμοὶ διὰ συνεργασίαν μετὰ ἄλλων τῶν δυνά-
μεων ἀποτελοῦν τὰ ἀποδεικτικὰ συμμαχίας μετὰ
τὸν κόσμον καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Καὶ
ἐνῇ γίνεται λόγος διὰ κάθαρσιν ἐν τῇ Ἐκκλη-
σίᾳ δημιουργοῦνται ἄλλαι κοσμικαὶ καταστά-
σεις, ὥστε νὰ διαχέεται τὸ κοσμικὸν πνεῦμα.
Οἱ ἀγωνιστὰς τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας
πιστεύουν ὅτι οἱ ἀξιοὶ ποιμένες των θὰ ἐπα-
γρυπνοῦν, ὥστε τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ νὰ
ἐπάρχη εἰς πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἐκδήλωσιν.

Σπουδαῖον δίδαγμα

Ἀετίζουν θερμὰ συγχαρητήρια οἱ κάτοικοι
τοῦ χωρίου Βαμβακοῦ Φαρσάλων διὰ τὴν ἀ-

πόφασιν των, ὅπως πανηγυρίζουν μόνον θρη-
σκευτικῶς, ἤτοι διὰ θείας λειτουργίας καὶ ἀ-
γρυπνίας, κατὰ τὴν 10ην Φεβρουαρίου ἐορ-
τὴν τοῦ Ἁγίου Χαλαλάρπου. Οἱ κάτοικοι
τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου συνηθίζουν νὰ πανηγυρί-
ζουν τὴν ἡμέραν αὐτὴν διὰ παραθέσεως γεύ-
ματος καὶ διοργανώσεως διαφόρων ἐκδηλώ-
σεων ἀπαιτούντων σχετικὴν οἰκονομικὴν ἐπι-
δάρυσιν. Σκοπὸς των ἐφέτος ἐτέθη ἡ ἀξιο-
ποίησις τῶν χρημάτων διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου
ιεροῦ ναοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτι-
κόντων καθηκόντων. Εἶναι ἓνα σπουδαῖον δι-
δαγμα δι' ὅλους τοὺς φορεῖς ἐκκλησιαστικῆς
ἐξουσίας καὶ διὰ τὸν χριστιανικὸν κόσμον ἡ
ἀπόφασις των ἀγῶν αὐτῶν κατοίκων τῆς
Βαμβακοῦ. Ἐὰν εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπικρά-
τειαν οἱ πιστοὶ προβοῦν εἰς ἀναλόγους ἐνερ-
γείας οἱ ἀνεγειρόμενοι καὶ οἱ ὑπὸ ἀνέγερσιν
ναοὶ γρήγορα θὰ παραδοθῶν διὰ τὴν τέλεισιν
τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων. Ἀλλ' ἀκόμη
διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτοῦ τρόπου πανηγυ-
ρισμοῦ τῶν γαῶν ἀποφεύγονται καὶ πολλὰ ἄλ-
λα ἔκτροπα καὶ σκανδαλισμοὶ τῶν εὐσεβῶν
Χριστιανῶν, ποὺ θέλουν νὰ λατρεύουν τὸν
Θεὸν «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ».

Ἀνακοίνωσις

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομηταὶ τῆς Θεσσα-
λονίκης, ὅπως διερχόμενοι ἐκ τῶν Γραφείων
τοῦ Περιδικίου, Πέλοπος 7, ἢ ἐκ τοῦ Βιβλιο-
πωλείου μας, Πλάτωνος 2, ἀνανεώσουν τὴν
ἐξ εἰκοσι (20) δραχμῶν ἐτησίαν συνδρομὴν
των. Οἱ λοιποὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ καθὼς καὶ τοῦ
ἐξωτερικοῦ παρακαλοῦνται, ὅπως ἀποστέλλουν
ταύτην διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἢ εἰς γραμ-
ματόσημα εἰς τὴν διεύθυνσιν: Περιδικὸν «Ἀ-
πολύτρωσις», Πέλοπος 7, Θεσσαλονίκη.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἀλλάζουν διεύ-
θυνσιν ἢ δὲν λαμβάνουν τὸ περιδικὸν νὰ μᾶς
τὸ γνωρῶσιν ἐγκαίρως διὰ νὰ φροντίζωμεν
ἀμέσως ἀναλόγως.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη
Διευθυντῆς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη
Ἑτησία συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δεχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη
ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Μάρτιος 1974

Ἀριθ. φύλλον 339

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΦΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ

Τῆς παγκοσμίου ιστορίας εἶναι ἡ πληροφωρία ὅτι ἀνέκαθεν ἡ μὲν πνευματικὴ ἀμὴν τοῦ ἀτόμου, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξε χαρακτηριστικὸν τῆς εὐημερίας καὶ προσόδου εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, ἡ δὲ παρακμὴ ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ ἁμαρτωλοῦ βίου. Ὅσοιοῦντοτε τὸν ἄνθρωπον ἀνυψώνουν ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὰ ἰδεώδη. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐθνικοὶ θρίαμβοι, οἱ ὅποιοι ἰδιαιτέρως κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν ἐγκωμιαστικῶς προβάλλονται, ἔχουν ὡς πηγὴν τοὺς ἀγνοῦνς ἐνθουσιασμοὺς καὶ τὴν ἀκτινοβολήσαν ἀνάτασιν τοῦ ψυχικοῦ μεγαλείου τῆς φυλῆς μας. Ἀξιοσημειώμεντα εἶναι, ὅσα διεκήρυξεν ὁ Περικλῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ στρατιωτικὴ ὑπεροχὴ διὰ μίαν πόλιν νὰ ἐπιβληθῇ, ἀλλ' ἀναγκαῖον καὶ ἡ πνευματικὴ ὑπεροχὴ καὶ ἡ προσήλωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ ἰδεώδη. Ἀναφέρομεν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα τὸν Περικλῆ, διότι ἡ ἐποχὴ του χαρακτηρίζεται ὡς ἐποχὴ μεγαλείου κατὰ τὴν ὅποιαν προσεφέρθη εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁ καλύτερος λόγος, ἡ τελειότερα τέχνη, ἡ ἁρμονία καὶ ἡ ὁραιότης. Τὰ ἰδεώδη αὐτὰ λαμβάνουν ἰδιαίτερον κύρος καὶ ὄντοτητα ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ κενοῦ μνήματος καὶ ἀπὸ τὸ ὑπερώον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τὴν θυσίαν τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ τέκνων. Ἐκτοτε πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ ἄνθρωπος διατὶ ἀγωνίζεται καὶ πῶς ἐπιβάλλεται νὰ ἀγωνίζεται. Γνωρίζει ὅτι τὸ ὁραϊότερον κίνητρον τῆς ψυχῆς εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ ἰδανικά. Ἡ ψυχὴ δύναται νὰ ὁμιλῇ μὲ τὴν ψυχὴν.

Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἀναγινώσκομεν ὅτι οἱ Προφῆται καὶ οἱ αἱ θερησκευτικαὶ

προσωπικότητες ἐγένοντο τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ταπεινῶν ἐνώπιον τοῦ καλοῦντος Θεοῦ ἔτιδον τὸ παρὸν μὲ τὸ εἶδον ἐγὼ, ἀπόστειλόν με» χωρὶς νὰ ὑπολογίζον τὰς συνεπειὰς διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν τῇ ζωῇ. Ἀπὸ τὸ αὐτὸ φρόνημα κατέχονται καὶ οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Θεανθρώπου τῆς Καινῆς Διαθήκης. Δίδουν τὸ παρὸν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ ἐγκαταλείποντες τὰ πλοιάριά των, καὶ ἀκολουθοῦν τὸν Ναζωραῖον. Εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Χριστοῦ μεταβάλλονται ἀπὸ φτωχοὶ ἀλείεις τῆς Τιβεριοῦδος εἰς γενναίους κήρυκας τῆς ἀληθείας. Ἡ μελέτη τῶν περιστατικῶν αὐτῶν ὁδηγεῖ εἰς σοβαρὰν ἐρώτησιν τὸν ἄνθρωπον. Ἔχεις, ἀνθρωπέ μου, ἐπιθυμίαν νὰ ὑπακούῃς εἰς τὸν Θεόν; Ἐκεῖνος σοῦ ὁμιλεῖ διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ ἔργου του καὶ σὲ καλεῖ εἰς ὑπακοὴν πίστεως καὶ ἐμπράκτων ἀγάτης. Πλησίον του ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἀνίκητος. Καὶ ὅσον εἰλικρινέστερον μετανοεῖ καὶ ἀποφασιστικῶς ὑπακούει ὁ πιστός, τόσον γενναϊότερος ἀποθαίνει καὶ καθαρωτέρα γίνεται ἡ ἰδεολογία του.

Περιτείνει νὰ τονίσωμεν ὅτι αἷτια τῶν κακοδαυμονιῶν τῆς ἐποχῆς, ὡς καὶ πάσης ἐποχῆς, εἶναι ἡ ἔλλειψις πνευματικῆς συγκροτήσεως, ἡ δυσκολία συνδιαλλαγῆς μεταξὺ τῶν ἀτόμων, ἡ ποιοτικὴ ἰδεολογία καὶ αἱ πολλαπλαῖ ἐσωτερικαὶ ραγμαὶ, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινωνικὴν, ἐκκλησιαστικὴν καὶ θερησκευτικὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, καθὼς καὶ ἡ στάθμῃ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ὑψὺ τοῦ πολιτιστικοῦ πνεύματος. Καὶ ὅσον περισσότερον ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴν μέρμιναν ἀπολαύσεως ὕλικῶν ἀγαθῶν, τόσον ἐντονώτερον διευρύνεται τὸ χάσμα εἰς τὰς πνευματικὰς του ἰδεολογίας καὶ ὁ ἰδεολογικὸς μαρasmus γίνεται ἀπειλητικώτερος. Ὡς κριτήρια

τῆς βωυτερικῆς ὑφῆς τῆς ἰδεολογίας τοῦ ἀνθρώπου θεωροῦνται ἡ φιλότιμος προσπάθεια αὐτοῦ νὰ ἀποφεύγῃ τὰς μικρότητας, τὰς ἰδιοτελεῖς ἀναζητήσεις, τὰς ἀντιδικίας, τὰς μηδενιστικές, τὰς ἡδονιστικές καὶ τὰς ὀφελιμοκρατικές ἀντιλήψεις.

Ἡ ἐποχὴ μας διέρχεται περίοδον σεισμικὴν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἰδεῶν. Μερικοὶ τὴν θεωροῦν ὡς ἀποκαρδιωτικὴν καθὼς παρατηροῦν τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον νὰ ἀδιαφορῇ διὰ τὴν καλλιέργειαν ἰδεολογικοῦ πνεύματος καὶ νὰ περιπλανᾶται ἄνευ προσανατολισμοῦ χλευάζων ἠθικάς, πνευματικάς, θρησκευτικές καὶ κοινωνικάς ἀξίας καὶ νὰ καταρρακῶν τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν. Εἶναι ἔτοιμος ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑποδουλωθῇ εἰς ὅ,τι σαπρὸν τοῦ προσφέρεται. Λησμονεῖ ὅμως ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ἐδεδεασθῇ ἀπὸ ψευδεῖς ἀντικαταπολιτισμούς, διότι ὅ,τι λάμπει δὲν εἶναι χρυσός, καὶ ἀπὸ τὴν παραμορφωμένην γυμνότητα τῶν ἰδεολογικῶν δεδομένων. Ἡ μεγαλύτερα κρίσις τῆς πνευματικῆς ἰδεολογίας, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος. Διότι ἡ πίστις δίδει ζωὴν εἰς τὸν νεκρὸν καὶ ὅταν λείπῃ, ὁ ζωντανὸς δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν νεκρὸν.

Ἡ ἰδεολογία τῆς πίστεως εἰς τὴν ἀλήθειαν εἶναι ὀχυρὸν ἀπόρητον. Καὶ ὅσοι κατέχονται ἀπὸ τὴν ἰδεολογίαν αὐτὴν γίνονται ἀνίκητοι. Εἶναι τὸ ὀχυρὸν μὲ κωμικοποιῶσαν τὴν σημαίαν εἰς τοὺς αἰῶνας πού φρουρεῖ τοὺς στρατοκράτους ἀγωνιστάς ὅλης τῆς γῆς καὶ διατηρεῖται ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως. Ὁρμησαν μὲ πείσμα κατὰ τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων ἰδεολογίαὶ ποικίλλαι, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίασαν ἢ καὶ κοπιᾶζουν. Τὸ ὀχυρὸν ἔχει τὰ θεμέλια εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ θὰ μένῃ πάντα ἀκατάβλητον. Ὅσοι ὀχυροῦνται εἰς τὸ ὀχυρὸν αὐτὸ τῆς ἀρετῆς θὰ μένουν ἀνίκητοι καὶ ἐκεῖ θὰ δέχονται τὴν θαυμαστὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ πλάσμα του.

Ἐνώπιον τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου προβάλλεται ἐπιτακτικὸν τὸ καθήκον νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὰ ἰδανικά τῆς πίστεως, τῆς πατρὶδος, τῆς οἰκογενείας. Νὰ θυσιασθῇ διὰ τὸν συνάνθρωπόν του διὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κινδύνους τῆς ψευδο-ἰδεολογίας τῆς ἐποχῆς. Ὅλα τὰ διανοητικά, τεχνοοικονομικά καὶ πολιτειολογικά σχήματα θὰ παραμείνουν χαρταετοί, ἐὰν δὲν διαποτισθοῦν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ δὲν φωτισθοῦν ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Πεντηκοστῆς.

Α. Β. Χ.

Χωρὶς σχόλια

Δημοσιεύομεν χωρὶς πολλὰ σχόλια τὰ παρκάτω ἀπὸ ἡμερησίαν ἐφημερίδα τῆς Θεσσαλονίκης.

«Τὸ θράδυ τῆς τελευταίας Κυριακῆς τῆς Ἀποκριᾶς, φιλικὴ πρόκλησις μὲ ἔφερεν εἰς δύο μεγάλα ξενοδοχεῖα, εἰς τὰ ὅποια ἐδίδοντο οἱ συνηθισμένοι ἀποκριάτικοι χοροί. Καὶ τὰ δύο ἦσαν εἰς ἀπόστασιν δεκάδων χιλιόμετρων ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς πόλεως. Καὶ εἰς τὰ δύο κατακλυσμός. Κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν χορῶν, οἱ ἐξωφρενισμοὶ τῶν νεωτέρων χορῶν.

Ὅμως κάτι ποῦ μοῦ ἔκανε τὴν θλιβερωτέραν ἐντύπωσιν καὶ μοῦ ἔφερε τὰς μελανωτέρας σκέψεις, δὲν ἦτο μόνον ἡ κυριαρχία πάντοτε τοῦ ἀθλιωτέρου μπούζουκοτράγουδου, ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ποῦ πρέπει τοὺς πολλοὺς ποῦ ἔχουν νοῦν καὶ κρίσιν, νὰ τοὺς κάμῃ νὰ σκέφθωσιν ὅτι πρέπει μὲ κάθε τρόπον ν' ἀντιδράσουν.

Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ δύο ξενοδοχεῖα, εἰς μίαν στιγμὴν ποῦ ἔχορευόντο λαϊκοὶ χοροί, ἐσηκώθη ἀπὸ ἓνα τραπέζι: ἓνα κοριτσάκι, ζήτημα ἂν ἦτο δώδεκα - δεκατριῶν ἐτῶν καὶ ἤρχισε νὰ χορεύῃ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους: ἓνα χυδαῖον ἀνατολίτικον χορὸν μὲ ὅλα τὰ «τσακίσματα» του. Εἰς τὴν συντροφικὴν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐσηκώθη τὸ κοριτσάκι, ἦσαν ἄνθρωποι: εὐπρεπεῖς τὴν ἐμφάνισιν, οἱ ὅποιοι μετὰ μεγάλην εὐχαρίστησιν τὸ παρηκολούθουν νὰ χορεύῃ. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς παρισταμένους εἰς τὸν χορὸν διεμαρτύροντο, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐπενέβαινεν εἰς τὴν ὀρχήστραν νὰ σταματήσῃ τὸν χορὸν αὐτόν. Κανεὶς δὲν ἀπηυθύνθη εἰς τὴν συντροφικὴν εἰς τὴν ὁποῖαν ἐκάθητο ἡ μικρὰ καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν περιελαμβάνοντο, προφανῶς, καὶ οἱ γονεῖς τῆς. Καὶ ἐρωτῶ: Πρέπει: νὰ ἐπιτρέπωνται παρόμοια θεάματα, πρέπει νὰ ἐπιτρέπουν γονεῖς εἰς τὰ μικρά τοὺς κορίτσια νὰ μαθαίνουν παρομοίους χορούς, βαρβάρους καὶ ἐνθυμίζοντας τὴν θλιβερωτέραν Ἀνατολήν; Ἐχω τὴν γνώμην, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν γονεῖς, ἢ ἄλλοι οἰκεῖοι, ποῦ νὰ ἐπιτρέπουν παρόμοιον πράγμα, πρέπει νὰ ἐπεμβαίνουν τὰ ἀστυνομικά ὄργανα καὶ ἀκόμη νὰ ὑπέχουν εὐθύναν οἱ γονεῖς, ποῦ ἐπιτρέπουν παρομοίαν ἀκοσμίαν».

Ἡμεῖς προτείνομεν, νὰ φροντίζουσιν οἱ γονεῖς νὰ ὁδηγοῦν τὰ τέκνα των εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον νὰ διδασκθῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ βαθύτερον νόημα τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

52. Παρεμβολαί (32,1 - 2)

Μετά τὸν ἀποχωρισμὸ τοῦ Λάβαν πῆρε καὶ ὁ Ἰακώβ τὸ δρόμο του. Ἐκεῖ ποῦ προχωροῦσε, ἀγνάντεψε πέρα ψηλά, καὶ εἶδε ἕνα θεῖο στρατεύμα νὰ στρατοπεδεύῃ. Ἦταν ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, οἱ ὁποῖοι περνοῦσαν ἀπὸ κοντά του. Ὁ Ἰακώβ, ὅταν τοὺς εἶδε, εἶπε· «Αὐτὴ εἶνε παρεμβολὴ Θεοῦ». Καὶ ὀνόμασε τὸ μέρος ἐκεῖνο «Παρεμβολαί», δηλαδὴ «Στρατόπεδο».

* * *

Ἦταν ἕνα ὄραμα ποῦ τοῦ ἔδειξε ὁ Θεός.

του, γιὰ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ. Σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε· «Ἰακώβ, μὴ φοβάσαι. Κοίτα μὲ τί δυνάμεις σὲ φρουρῶ». Γιατὶ καθὼς ὁ Ἰακώβ πλησίαζε στὴ χώρα ποῦ ἦταν ὁ πατέρας του καὶ ὁ ἀδερφός του Ἡσαῦ, φόβοι ἄρχισαν νὰ ξυπνοῦν μέσα του. Πῶς εἶχε ἀφήσει τὸν ἀδερφό του, ὅταν εἶχε φύγει; Πῶς θὰ τὸν δεχτῇ τώρα ὁ Ἡσαῦ; Σὰν ἀπάντησι στὶς πρώτες ἀνησυχίες του τοῦ ἔστειλε ὁ Θεὸς τὸ ὄραμα αὐτό.

53. Προετοιμασία γιὰ τὴ συνάντησι μὲ τὸν Ἡσαῦ (32,3 - 21)

Πλησιάζοντας ὁ Ἰακώβ πρὸς τὸν τόπο τοῦ πατέρα του, ἔστειλε μιὰ ἀποστολὴ ἀγγελιοφόρων καὶ προδρόμων στὸν Ἡσαῦ τὸν ἀδερφό του. Κατοικοῦσε τότε ὁ Ἡσαῦ στὸ βουνὸ Σηεῖρ τῆς Ἑδῶμ· τὸ ὄνομα Ἑδῶμ τὸ πῆρε ἡ χώρα ἐκ τῶν υστέρων ἀπ' αὐτόν. Ἑδῶσε δὲ ὁ Ἰακώβ λεπτομερεῖς ὁδηγίες στοὺς ἀνθρώπους του, γιὰ τὸ πῶς θὰ φερθοῦν στὸν ἀδερφό του καὶ πῶς θὰ τοῦ μιλήσουν. «Ἐτσι θὰ πῆτε στὸν κύριό μου τὸν Ἡσαῦ, τοὺς εἶπε· «Ὁ δοῦλος σου Ἰακώβ μᾶς ἔστειλε νὰ σοῦ ποῦμε ἐκ μέρους του· Κατοίκησα προσωρινὰ μὲ τὸν Λάβαν, καὶ ἔμεινα ἐκεῖ χρόνια ἀπέκτησα ἐκεῖ κόδια, γαῖδουρία, γίδοπρόβατα, καὶ δοῦλους καὶ δοῦλες. Στέλνω εἰδήσι στὸν κύριό μου τὸν Ἡσαῦ, νὰ ὁρῶ εὖνοια στὰ μάτια σου ἐγὼ ὁ δοῦλος σου». Ἐτσι εἶπαν καὶ οἱ πρόδρομοι. Καὶ ὅταν γύρισαν, τοῦ εἶπαν· «Πήγαμε καὶ εἶδαμε τὸν ἀδερφό σου τὸν Ἡσαῦ· ἔρχεται νὰ σὲ συναντήσῃ μὲ τετρακόσιους ἄντρες». Μόλις τὸ ἄκουσε αὐτὸ ὁ Ἰακώβ, φοβήθηκε πάρα πολύ. «Τί νὰ τοὺς θέλῃ ὁ Ἡσαῦ μαζί του τοὺς τετρακόσιους ἄντρες στὴ συνάντησί μας;». Κρῖος ἰδρώτας τὸν ἔπιασε. Πιάνει καὶ χωρίζει ὅλα τὰ πρόσωπά του καὶ τὰ ζῶα καὶ τὴν περιουσία του σὲ δύο ὁμάδες, μὲ τὴ σκέψι· «Ἄν ἔρθῃ ὁ Ἡσαῦ καὶ ἐπιτεθῇ στὴ μιὰ ὁμάδα, στὸ ἕνα καρὰδάνι, καὶ τὴν κατακόψῃ, θὰ σωθῇ ἡ ἄλλη ποῦ θ' ἄρχεται ἀπὸ πίσω». Καὶ προσευχήθηκε θερμὰ καὶ δυνατὰ καὶ εἶπε· «Θεὲ τοῦ πατέρα μου Ἀβραάμ καὶ τοῦ πατέρα μου

Ἰσαάκ. Κύριε σὺ ποῦ μοῦ εἶπες· «Γύρνα στὴν πατρίδα σου καὶ θὰ σ' εὐλογήσω»· δεῖξε μοι τώρα ὅλη τὴ δικαιοσύνη σου καὶ τὴν εὐλογοῦναι σου στὶς σχέσεις μας, ὅπως μοῦ ἔδειξες μέχρι τώρα. Δὲν τὸ ξεχνῶ ποτέ, πῶς ὅταν ἔφευγα ἀπὸ δῶ πρὸς τὴ Μεσοποταμία, πέρασα τὸν Ἰορδάνη μὲ μιὰ μαγκούρα μόνο, αὐτὴν ἐδῶ καὶ τώρα γυρίζω μὲ δύο στρατόπεδα οἰκογένεια καὶ περιουσία. Καὶ τώρα σῶσε με ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Ἡσαῦ τοῦ ἀδερφοῦ μου, γιατί πολὺ τὸν φοβοῦμαι· φοβοῦμαι μήπως ἔρθῃ καὶ σκοτώσῃ καὶ μένα καὶ τίς μητέρες καὶ τὰ παιδιὰ. Σὺ μοῦ εἶπες· «Θὰ σ' εὐλογήσω καὶ θὰ πληθύνῃ τὸ σπέρμα σου σὰν τὴν ἄμμο τῆς θάλασσας τὴν ἀμέτρητη». Αὐτὰ εἶπε στὴν προσευχή του· καὶ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, γιατί πῆρε ἡ νύχτα. Τὸ πρωὶ πῆρε καὶ χώρισε ἀπ' τὰ κοπάδια τοῦ δῶρα γιὰ τὸν Ἡσαῦ· διακόσες γίδες μὲ εἴκοσι τράγους, διακόσια πρόβατα μὲ εἴκοσι κριοὺς, τριάντα καμήλες μὲ μικρὰ ποὺ θήλαζαν, σαράντα ἀγελάδες μὲ δέκα ταύρους, εἴκοσι γαῖδουρες μὲ δέκα γαῖδουράκια. Σχεδὸν 600 κεφάλια ζῶα, μιὰ ὁλόκληρη περιουσία. Καὶ τὰ ἔκανε κοπάδια κατὰ εἶδος, καὶ σὲ κάθε κοπάδι ἔβαλε ἀπὸ ἕνα δοῦλο. Ἐνα κοπάδι, π.χ. τὰ γίδια, πήγαινε μπροστά· σὲ μεγάλη ἀπόστασι ἀκολουθοῦσε τὸ ἄλλο, σὲ μεγάλη τὸ ἄλλο, καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ ἐντελῶς πίσω σὲ πολὺ μεγάλη ἀπόστασι ἦταν τὸ ἕνα καρὰδάνι τῆς οἰκογενείας του καὶ τῆς περιουσίας του, καὶ ἀκόμη πίσω τὸ ἄλλο. Ἐδῶσε δὲ ἐντο-

λή στους δούλους του πού συνόδευαν τὰ δῶρα, μάλιστα δούν τὸν Ἡσαῦ καὶ τοὺς ρωτήση «Τί-
νος εἶσαι, καὶ τίνος εἶνε τὰ ζῶα, καὶ ποῦ πᾶς»,
καὶ τοῦ λένε· «Εἶνε τοῦ δούλου σου τοῦ Ἰ-
ακῶβ· τὰ στέλνει δῶρα στὸν κύριό μου τὸν
Ἡσαῦ· ὁ ἴδιος ἔρχεται ἀπὸ πίσω». Ἔτσι θά-
λεγε ὁ πρῶτος, μετὰ ἀπὸ πολλή ὥρα καὶ ὁ
δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, μέχρι τὸν τελευταῖο.
Σκέφτηκε ὁ Ἰακῶβ· «Ἀς ἐξιλεωθῶ μπροστά
του μὲ τὰ δῶρα πού πᾶνε μπροστά, καὶ με-
τὰ νὰ δῶ τὸ πρόσωπό του· ἴσως ἔτσι μὲ ἀ-
νεχτὴ καὶ μὲ δεχτὴ». Κι ἔστειλε τὰ δῶρα
μπροστά, ὁ δὲ ἴδιος ἔμεινε πάλι καὶ διανυ-
χτέρευσε ἐκεῖ πού βρέθηκε. Ἔτσι μεγάλωσε
ἄλλης μιᾶς μέρας πορεία ἡ ἀπόστασι ἀνά-
μεσα στὸ τελευταῖο κοπάδι τῶν δώρων καὶ
στὴν πρώτη συνοδία τῆς οἰκογενείας του.

Ἐντρομος ὁ Ἰακῶβ μπροστά στὴν εἰδησι,
ὅτι ἔρχεται ὁ ἀδερφός του μὲ τετρακόσιους
ἄντρες. Ἐννοεῖται ὅτι ἦταν δούλοι του. Ἄν
αὐτὸ τὸ τάγμα ἔπεφτε ἐπάνω του, θὰ τοῦ ξε-
πάστρευε ὅλη τὴν οἰκογένεια. Ὁ φόβος του,
ἡ ἀγωνία του, τὸν κάνουν πανοῦργο. Ἀλλὰ
κυρίως στηρίζει τὴν ἐμπιστοσύνη του στὸν Κύ-
ριό του, τὸ Θεὸ τῶν πατέρων του, πού ἐκεῖνος
τοῦ εἶπε νὰ γυρίσῃ. Δὲν μπορεῖ νὰ τὸν γέλα-
σε. Τοῦ ὑποσχέθηκε.

Διπλὸ σκοπὸ εἶχε αὐτὴ ἡ ἀραιὴ φάλαγγα
μὲ τὰ πλούσια δῶρα. Πρῶτα πρῶτα θὰ θάμ-
πωνε τὸν Ἡσαῦ, θὰ καλμάριζε τὸ φθόνο του
καὶ τὴν παληὰ ὀργή του, θὰ ξεθῶριαζε τὴν
καχυποψία του. Ὁ Ἡσαῦ, τῷ ξέρε ὁ Ἰακῶβ,
μένει μὲ τὴν παλιὰ ἐντύπωσι τῆς εὐλογίας τοῦ
Ἰσαάκ πρὸς τὸν Ἰακῶβ καὶ τῆς κατάρας πρὸς
αὐτόν· «Δούλος τοῦ ἀδερφοῦ σου θὰ εἶσαι». Ἐ-
ρεῖ ὁ Ἰακῶβ, ὅτι αὐτό, πού ὅλ' αὐτὰ τὰ
χρόνια ἀπασχολοῦσε τὸν Ἡσαῦ, ἦταν πῶς νὰ
ματαιώσῃ αὐτὴ τὴν κατάρα, πῶς νὰ διαφύ-
γῃ τὴν καταδίκη. Ἐρεῖ ὅτι ἡ τεράστια πε-
ριουσία του θὰ προκαλέσῃ τὸν Ἡσαῦ, πού θὰ
σκαφετῇ, ὅτι νά, πραγματοποιήθηκε ἡ εὐλογία
τοῦ Ἰακῶβ, θὰ πραγματοποιήθῃ ἄρα καὶ ἡ
κατάρα πού πήρε αὐτός. Καὶ θὰ χυμῆξῃ ἀ-
κάθεκτος νὰ ἐξοντώσῃ αὐτόν πού ἔχει τὴν εὐ-
λογία, τὸ φῶδες τῆς ζωῆς του. Γι' αὐτὸ
κι ὁ Ἰακῶβ κάνει τὸ πᾶν νὰ τοῦ δείξῃ, ὅτι
δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτε, ὅτι ἡ εὐλογία ἐ-
κείνη καὶ ἡ κατάρα ἦταν λόγια τῆς ὥρας

ἄξια νὰ λησμονηθοῦν, ὅτι «δὲν τρέχει τίποτε».
«Δούλος σου ὁ Ἰακῶβ». Αὐτὸ τὸ ὁμολογεῖ ὁ
ἴδιος. Θὰ τὸ πῇ ὁ ἕνας δούλος, θὰ τὸ ἐπανα-
λάβῃ ὁ ἄλλος, ἔπειτα ὁ ἄλλος, ὁ ἄλλος. Θὰ
τὸ χορτάσῃ ὁ Ἡσαῦ, θὰ τοῦ φύγῃ κάθε ὑπο-
ψία, θὰ κοιμήσῃ τὸ πάθος του ἡ ἀναγνώρισι
τοῦ ἄλλου ὅτι εἶνε «δούλος του». Πλήθος ζῶα,
πού γιὰ μιὰ στιγμὴ θ' ἀκούσῃ ὅτι εἶνε τοῦ
Ἰακῶβ, πρᾶγμα πού θὰ τὸν τσιμπήσῃ γιὰ λί-
γο, θ' ἀκούσῃ ἀμέσως ὅτι εἶνε δικὰ του, δῶ-
ρα τοῦ δούλου του πρὸς αὐτόν, σχεδὸν φόρος
ὑποτελείας. Ἐπειτα θὰ δῇ ἄλλα· κι ἐκεῖνα
δικὰ του· καὶ ἄλλα· κι ἐκεῖνα δικὰ του. Κι
ὁ Ἰακῶβ στὸ τέλος «δούλος του» κι ἐκεῖνος.
Πού εἶνε λοιπὸν ὁ φόβος ὅτι ἔχασε τὰ πρωτο-
τόκια, τὴν περιουσία καὶ τὴν ἐξουσία; Ἦταν
ἕνας ὑπερβολικὸς κι ἀδικαιολόγητος φόβος
τῶν νεανικῶν του χρόνων. Αὐτὸς εἶνε ὁ ἱλα-
σμός πού ἐπιδιώκει ὁ Ἰακῶβ ἀπὸ τὸν Ἡσαῦ.
Βέβαια αὐτός, ὁ πιστὸς καὶ ἀθῶος ἔγαντι τοῦ
Θεοῦ ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχε ἀνάγ-
κη ἱλασμοῦ. Ἀνάγκη ἱλασμοῦ εἶχε ὁ Ἡσαῦ ὁ
βέθηλος. Τί νὰ κάνῃ ὅμως; Αὐτὴ τὴ στιγμὴ
φαινόταν, ὅτι ὁ Ἰακῶβ ἔπρεπε νὰ ἐξιλεωθῇ
ἀπέναντι στὸν Ἡσαῦ, γιὰ νὰ διαφύγῃ τὸ ξε-
πάστρεμα πού τοῦ ἐτοίμαζε ἡ ἀνθρωπίνη δι-
καιosuνή. Καὶ τὴν ἀποφεύγει μὲ τὴν ἔσχατη
ταπεινώσι, μὲ μιὰ ἀπάτη ὁ πτερνιστής. Αὐτὸ
τὸν πτερνισμό δὲν τὸν ἀντιλήφθηκε καὶ ὁ Ἡ-
σαῦ.

Ὁ ἄλλος σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἀραιῆς φάλαγ-
γας μὲ τὰ ἀπανωτὰ πλούσια δῶρα ἦταν ἡ
προφύλαξι, ἡ πίστωσι χρόνου γιὰ φυγή, σὲ
περίπτωσι πού ὁ Ἡσαῦ μὲ τὴν πρώτη συνάν-
τησι ἐκδήλωνε ἐχθρικές προθέσεις. Ἄν ἔπεφ-
τε σὺν ἀντίπαλος πάνω στὸ πρῶτο κοπάδι, χω-
ρὶς ἄλλη συνεννόησι, κι ἔσφαζε τὸ δούλο βο-
σκό, ἡ εἰδησι θὰ πήγαινε πρὸς τὰ πίσω μὲ
ταχύτητα, κι ὁ Ἰακῶβ μὲ τὴν οἰκογένειά
του στὸ τέλος θὰ εἶχε χρόνον, γιὰ νὰ φύγῃ
πίσω. Μὲ τὰ ποσορευόμενα δῶρα ἔκανε καὶ
ἀναγνώρισι τῶν προθέσεων τοῦ ἀντιμέτωπου
Ἡσαῦ. Αὐτὸς εἶνε ὁ διπλὸς σκοπὸς τῶν δώρων
πού ἔστειλε μπροστά· ἀναγνώρισι καὶ καλό-
πιασμα, διπλωματικὸς καὶ στρατηγικὸς.
Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ σὺν ἀνθρώπινα μέτρα. Γιατί
σὺ δούλος τοῦ Θεοῦ πού ἦταν ζήτησε καὶ εἶ-
χε καὶ τὴν προστασία τοῦ Κυρίου του.

54. Ἡ πάλη μετὰ τὸ Θεὸ (32, 22 - 32)

Δὲν κοιμήθηκε πολὺ τὸ βράδυ ἐκεῖνο πού ἔστειλε μπροστὰ τὰ δῶρα. Εὐπνήσεν νύχτα, μετὰ τὰ μεσάνυχτα, καὶ πέρασε τίς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ του καὶ τὰ ζῶα ὅλα ἀπὸ τὸ χεῖμαρρο Ἰακώβ, μπροστὰ στὸν ὁποῖο ὀρισκόταν. Κι ἀφοῦ τοὺς πέρασε ὅλους νύχτα, κι ἔμεινε μόνος του πίσω ἀπ' τὸ ποτάμι, παρουσιάστηκε μπροστὰ του ἓνα ὄν σὰν ἄνθρωπος καὶ πάλευε μαζί του μέχρι τὸ πρωτ. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, σὰν εἶδε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ τὰ θγάλη πέρα μετὰ τὸν Ἰακώβ, τόσες ὥρες πού πάλευε, στὸ τέλος τὸν ἀκούμπησε στὸ μηρὸν καὶ ὁ Ἰακώβ αἰσθάνθηκε τὸ μηρὸν του νὰ παραλύει. Καὶ λέει ἐκεῖνος στὸν Ἰακώβ: «Ἄσε με νὰ φύγω! Ξημέρωσε πιά». Λέει ὁ Ἰακώβ: «Δὲν σ' ἀφήνω, ἂν δὲν μ' εὐλογήσης». Τοῦ λέει ἐκεῖνος: «Τ' ὀνομά σου;». Τοῦ λέει ὁ Ἰακώβ: «Ἰακώβ». Λέει τότε ὁ ἄνθρωπος: «Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα τ' ὀνομά σου δὲν θὰ εἶνε Ἰακώβ! θὰ λέγῃσαι Ἰσραήλ, διότι ἔδειξες τὴ δύναμίν σου στὸ Θεό· κι ἀφοῦ μετὰ τὸ Θεὸ θῆκες δυνατὸς, θάσαι δυνατὸς καὶ μετὰ τοὺς ἀνθρώπους». Μετὰ τὴν εὐλογία ρωτᾷ ὁ Ἰακώβ: «Καὶ σένα πῶς σὲ λένε;». Τοῦ λέει ὁ ἄλλος: «Τί ρωτᾷς νὰ μάθης τ' ὀνομά μου;». Καὶ τὸν εὐλόγησε κι ἔγινε ἄφαντος. Κι ὁ Ἰακώβ ὀνόμασε τὸ μέρος ἐκεῖνο «Εἶδος Θεοῦ», δηλαδὴ «Μορφὴ Θεοῦ», «Ἐμφάνισι Θεοῦ». Κι ἐξήγγησε λέγοντας: «Διότι εἶδα τὸ Θεὸ πρόσωπο μετὰ πρόσωπο, καὶ ὅμως γλίτωσα τὴ ζωὴ μου, δὲν ἔπαθα τίποτε». Τὴν ὥρα πού ἡ θεία μορφὴ ἔγινε ἄφαντη, ἔβγαλνε ὁ ἥλιος. Καὶ πέρασε ὁ Ἰακώβ τὸ ποτάμι καὶ πῆγε στὴν οἰκογένειά του κουτσαίνοντας.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο οἱ Ἰσραηλῖτες μέχρι τώρα (δηλαδὴ μέχρι τὸ Μωϋσῆ πού γράφει αὐτὸ τὸ βιβλίο τῆς Γενέσεως), ὅταν τρῶν ἓνα ζῶο, δὲν τρῶν τὸ νεῦρο τοῦ μηροῦ ἐκείνου, πού ἔπιασε στὸν Ἰακώβ τὸ θεῖο καὶ ἀνθρωπόμορφο ἐκεῖνο ὄν, κι ὁ Ἰακώβ κούτσαινε.

Εἶδαμε ὅτι τὸ προηγούμενο βράδυ ὁ Ἰακώβ προσευχήθηκε μετὰ πολλὴ ἀγωνία καὶ πολὺ δυνατὰ. Καὶ ὁ Κύριός του αὐτὸ τὸ βράδυ τοῦ ἔδωσε τὴν ἀπάντησι. Ἦρθε καὶ πάλεψε μαζί του, ἐκεῖ πού τὸν ὀρθῆκε μόνο του τὴ νύχτα πίσω ἀπ' τὸ ποτάμι, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὴ δύ-

ναμὶ του. Δηλαδὴ νὰ δῇ ὁ Ἰακώβ τὴν ἰδία του τὴ δύναμι καὶ νὰ πάρῃ θάρρος. Σὰ νάθελε ὁ Θεὸς νὰ τοῦ πῇ: «Ἀδίκῃ δὲν σὲ τατίζω τόσα χρόνια! γιὰ κοίτα μπράτσα πού ἔκανες, λεδέντη μου! Θὰ μὲ ρίξης κι ἐμένα! Νὰ μοῦ ζήσης! Γιὰτὶ νὰ φοβάσαι τὸν Ἠσαῦ; Σὺ εἶσαι Ἰσραήλ! δυνατὸς μετὰ τὸ Θεό· καὶ θὰ φοβηθῇς ἀνθρώπους;».

Μετὰ περικοπὴ παράδοξη, γεμάτη δυσδιάκριτο μυστήριο. Δὲν ἦταν ὄνειρο! μὰ δὲν ἦταν καὶ φυσικὸ γεγονός, γιὰτὶ ὁ «ἄνθρωπος» ἐκεῖνος δὲν ἦταν ἄνθρωπος. Τὸν λέει ἄνθρωπο, γιὰ νὰ δείξῃ τὴν ἐμφάνισίν του. Ἐννοεῖ δὲν ἦταν σὰν τετράποδο, δὲν ἦταν σὰν πουλὶ, δὲν ἦταν σὰ φίδι! ἦταν ἓνα ὄν μετὰ σχῆμα καὶ μορφὴ ἀνθρώπου. Αὐτὸς ἦταν ὁ Θεός, ὁ Κύριος τοῦ Ἰακώβ. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια ἦταν ἄγγελος, καθὼς μᾶς ἀποκαλύπτει ἡ Κ. Διαθήκη, ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους εἶδαν σὰ Θεὸ οἱ πατριάρχες καὶ προφῆτες τοῦ Ἰσραήλ, ἦταν ἄγγελοι. (Πρξ 7,53· Γα 3,19· Εβ 2,2). Ἄλλ' ὅπως καὶ στὴν περίπτωσι τοῦ Ἀβραάμ, πού φιλοξένησε τοὺς τρεῖς «ἀνθρώπους», οἱ «ἄνθρωποι» ἐκεῖνοι ἦταν ἄγγελοι, πού γιὰ τὸν Ἀβραάμ ἦταν ὁ Θεός ὁ Κύριος, ἔτσι κι ἐδῶ. Ὁ ἄγγελος παρουσιάζεται: σὰν ὁ Θεός ὁ ἱδιος, πληρεξούσιος τοῦ Θεοῦ, ἀντικαταστάτης του. Γιὰ τὸν Ἰακώβ αὐτὸς εἶνε ὁ Θεός του ὁ Κύριος. Θαύμασε ὁ Ἰακώβ, πῶς ἔγινε νὰ δῇ τὸ Θεὸ καὶ νὰ μὴν πεθάνῃ. Εἶδαμε καὶ σὲ προηγούμενο κεφάλαιο πόσο πρωτόγονη εἶνε ἡ θεολογικὴ του ἀντίληψι, τὴν ὥρα πού ἔνει μὴ τόσο προηγμένη καὶ δυνατὴ πίστι. Τὰ δυὸ αὐτά, θεολογικὴ κατάρτισι καὶ πίστι, μποροῦν καὶ νὰ μὴ συνυπάρχουν. Ὅσο περίεργο κι ἂν φαίνεται, εἶνε ἀληθινόν. Καὶ στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ Θεός φανερώνεται στὸν πιστὸ μετὰ παιδαριώδη τρόπο καὶ προσαρμοσμένος στὶς πρωτόγονες ἀντιλήψεις του. Ἐδῶ ἦρθε καὶ πάλεψε μαζί του, ὅπως παλεῦει ὁ πατέρας μετὰ τὸ νήπιο γιὸς του, ἢ μᾶλλον ψευτοπαλεῦει. Κι ἐνῶ ὁ Θεός εἶνε δυνατότερος, κάνει πῶς πέφτει καὶ πῶς νικιέται, γιὰ νὰ κχιμαρώνῃ ὁ μικρὸς γιὸς τὰ μπράτσα του. «Σ' ἔρριξα, μπαμπά!». Ἄν καὶ γιὰ μὴ στιγμὴ τοῦ δείχνει καὶ τὴν ἀλήθειαν· λίγο τὸν ἀγγίζει· στὸ μηρὸν, καὶ τὸν παραλύει. Κι ὁ Ἰακώβ τὸ γνώθει: «Εἶδα τὸ Θεό, καὶ δὲν πέθανα». Πολὺ τοῦ εἶνε πού δὲν πέθανε καὶ μόνο μετὰ τὸ

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ:

'Ο Ὅσιος ΣΕΡΑΠΙΩΝ ὁ Σιδωνίος

21 Μαρτίου

ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΠΥΡ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΙΑΜΒΟΝ

Δυνατότης προσεγγίσεως

Πολυάσχολος είναι ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν καθημερινὴν τοῦ δραστηριότητά. Συγκινεῖται πολλάκις ἀπὸ πράγματα τὰ ὅποια, ὅπως ἀποδεικνύεται κατόπιν, δὲν ἔχουν τόση σπουδαιότητα. Φαίνεται ὅτι δὲν ὑπολογίζει ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀξίαν των τὰ πνευματικὰ ζητήματα. Ἐνῶ διακινδυνεύει καὶ ὑγείαν καὶ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἰδεώδη προστηλώνων τὸ ἐνδιαφέρον του εἰς ὕλικά ἀγαθὰ, ἐν τούτοις ἀδιαφορεῖ καὶ κρίνει ἐπιπολαίως τυχὸν παροτρύνσεις διὰ κάθε πνευματικόν. Δὲν ἀντιλαμβάνεται

ὁ ἄνθρωπος τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὰς ποικίλους ὕλιστικὰς θεωρίας. Χάνει χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῇ τὴν εὐαισθησίαν του πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀντοχὴν του πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐμφανιζομένων δυσκολιών εἰς τὸ τρικυμιώδες πέλαγος τῆς ζωῆς. Καὶ ὅταν αἱ συνθήκαι τὸ ἐπιβάλλουν νὰ ἀναζητήσῃ λιμένα ἀγκυροβολήσεως δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα τῆς προσεγγίσεως, διότι ἔχει ἀπολέσει τὸν προσανατολισμὸν του καὶ ἔχει ὑποστή τὴν χαλαρότητα τῆς βουλῆσεώς του.

κοίταγμα. Ὅμως παίρνει θάρρος ὁ ταπεινὸφρων αὐτὸς ἄντρας, ποὺ ἔμεινε στὴν ψυχὴ ἕνα παιδί, καὶ ἀντιλαμβάνεται καλὰ πῶς αὐτὴ ἡ πάλη, μπορεῖ νὰ εἶνε παιχνίδι μὲ τὸ Θεό, μὰ δὲν εἶνε καθόλου παιχνίδι μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸς ποὺ ἔρριξε τὸ Θεό, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ ἄνθρωπον. Τὸν γύμνασε καλὰ ὁ Κύριός του. «Ἄσε με νὰ φύγω, ξημέρωσε», τοῦ εἶπε ὁ Θεός· τὸ πρῶτ. Σὰ νὰ λή: «Τὸν πιστὸ τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴ δυνατὴ προσευχὴ, καὶ νὰ θέλω νὰ τὸν ἐγκαταλείψω, δὲν μπορῶ· δὲν μ' ἀφήνει». Πολὺ μεγάλο αὐτὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπον. Πολὺ χαϊδεμένο τὸν ἔχει ὁ Θεὸς τὸν πιστὸ, πολὺ σὰ μπαμπᾶς τοῦ φέρεται. Ποιὸς θὰ τολμήσῃ νὰ τὰ δάλλῃ καὶ ποιὸς θὰ τὰ δγάλλῃ πέρα μὲ τὸν κανακάρη τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ θρέμμα του;

Μετὰ τὸ ἀγγιγμα ποὺ τὸν παρέλυσε, ὁ Ἰακώβ κατέλαβε ὅτι «ῥῆκε τὸ μπάριμπα του», τὸν ἰσχυρότερό του, καὶ ἀμέσως τοῦ ζητάει τὴν εὐλογία του. «Εὐλόγησέ με». Ἔτσι γίνεται πάντα στὴν Π. Διαθήκη, αὐτὸ ἦταν συνήθεια σὰ πανάρχαια χρόνια. «Χωρὶς πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὅπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται» (Ἐβ 7,7). Κι ἐκεῖνος τοῦ ζητάει τ' ὄνομά του, γιὰ νὰ τὸν εὐλογήσῃ. Πρέπει νὰ τὸ φανταστῇ κανεὶς, ὅπως γίνεται, ὅταν πλησιάσουμε νὰ κοινωνήσουμε, καὶ ὁ λειτουργὸς λέει: «Μεταλαμβάνει ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ...;» «Πέτρος», ἀποκρίνεται αὐτὸς ποὺ πλησιάζει. «Ἰακώβ», εἶπε καὶ ὁ πατριάρχης. Εἶπε τὸ δ-

νομα ποὺ τοῦ ἔδωσε ἡ Ρεβέκκα ἡ μητέρα του, πτερνιστής, τρικλοποδιστής, κολπαδόρος. «Ἰακώβ; Τί ὄνομα εἶνε αὐτό; Δὲν σοῦ πάει καθόλου. Ἐγώ, ὅταν μὲ πάλευες, ἐνωσα νὰ μοῦ κάνῃ δυνατὲς λαβὲς ἕνα παλληκάρι, ποὺ πρέπει νὰ λέγεται Ἰσραήλ. Δυνατὸς καὶ γιὰ τὸ Θεό». Αὐτὸς ποὺ πάλεψε τὸ Θεό. Λοιπὸν ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ σὲ λένε Ἰσραήλ· αὐτὴ εἶνε ἡ εὐλογία μου». Τὸ «Ἰσραήλ» εἶνε σύνθετη λέξη (τὸ Ἥλ τὸ τελευταῖο σημαίνει Θεός), ποὺ τὸ νόημα τῆς περιέχεται στὴν αἰτιολογία ποὺ δίνει ὁ Θεός: «ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ τοῦ Θεοῦ» διότι ἔβαλες κάτω τὸ Θεό, τὸ νίκησες. Ὅπως ἡ μητέρα του, ὅταν τὸν εἶπε Ἰακώβ, εἶπε καὶ τὴ δικαιολογία, ὅτι: ἔπαιαν τὸν Ἰακώβ ἀπὸ τῆ φτέρνα, ἔτσι καὶ ὁ Πατέρας του ὁ Θεός ὀνομάζοντάς τον, λέει καὶ τὴ δικαιολογία: «διότι μ' ἔρριξες».

Ρωτάει καὶ ὁ Ἰακώβ μὲ τὴ σειρά του: «Καί σένα πῶς σὲ λένε;». «Τί σ' ἐνδιαφέρει;», ἦταν ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔγινε ἄφαντος. Δὲν ἦταν καιρὸς ἀκόμη νὰ πῇ τὸ ὄνομά του. Θὰ τὸ πῇ ἀργότερα στὸ Μωυσῆ, ἂν καὶ ὀχι ὅλο. Γιαχβέ, Ὡν, Κύριος (Ἐβ 3,14-15). Ὅλο θὰ τὸ ἀποκαλύψῃ, ὅταν ἔλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς; θὰ ἐμβολιαστοῦν καὶ θὰ εὐλογηθοῦν μὲ τὸ σπέρμα τοῦ Ἰακώβ. Πατὴρ Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα (Μθ 28,19).

Στέργιος Ν. Σάμκος

Ἕνας τρόπος ἐπιαναφοράς τοῦ καταποντιζομένου ἀνθρώπου εἰς τὸν λιμένα τῆς πνευματικῆς γαλήνης εἶναι ἡ ἐνεργὸς προσήλωσις τοῦ εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Εἶναι αἱ ὠραιότεραι στιγμιαί τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, αἱ στιγμιαί τῆς πλεύσεώς του πρὸς τὸν λιμένα τῆς ἡρεμίας. Μικραὶ καὶ δίχως ὄνομα πράξεις καλωσύνης καὶ ἀγάπης, λόγοι παρηγορητικοὶ εἰς δυσκόλους στιγμὰς πρὸς τὸν συνάνθρωπον, ὑποδείξεις εἰς περιφρονούντας τὰ ἱερά καὶ ὅσια, συμπαράστασις εἰς προβληματισμούς καὶ ὁδήγησις εἰς μυστηριακὴν ζωὴν ἀποτελοῦν βαθμίδας ἀνυψώσεως εἰς πνευματικὰς δάσεις κάθε τέκνου τοῦ Θεοῦ.

Ἐνδεχομένως εἰς ὠρισμένα θέματα ἡ οὐδετερότης διὰ τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀποτελῇ σάφονα συμπεριφοράν. Ἐναντι ὅμως τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ ἡ οὐδετερότης σημαίνει ἀρνησιν παραδοχῆς τῶν θείων παραγγελμάτων καὶ σκληρότητα τῆς καρδίας νὰ ἀφομοιώσῃ τὸν πλοῦτον τῆς θείας διδασκαλίας. Οἱ Γραιμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἔδλεπον τὸν Ἰησοῦν ἄλλοι μὲ μῖσος καὶ κακεντρέχειαν καὶ ἄλλοι μὲ στάσιν οὐδετερότητας. Ὅσοι εἶχον συναίσθησιν τῆς ἀνάγκης ἔδλεπον τὸν Ἰησοῦν μὲ θαυμασμόν. Οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ὑπερήφανοι καὶ δὲν ἐδέχοντο νὰ ὑποταχθῶν. Οὔτε εἶχον διόθεσιν νὰ ἀλλάξουν, δι' αὐτὸ καὶ ἐφέροντο μὲ περιφρόνησιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου.

Εἰς τὴν πορείαν τῆς ἀνθρωπότητος ὑπῆρξαν ἄτομα τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν στάσιν οὐδετερότητας ἐναντι τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ παρουσία τους δὲν ὠφέλησεν. Ἐζησαν καὶ ἄτομα τὰ ὁποῖα ἐπολέμησαν ἐκ τοῦ ἔμφανους πᾶσαν ὠραίαν ιδέαν καὶ ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν καταπάτησιν τῆς ἀρετῆς. Εἰς τὸ ἀνύμνον ὅμως πλήθος τῶν ἱστορικῶν σχημάτων περιλοιμίδονται καὶ οἱ εἰλικρινεῖς ἀγωνισταὶ τῆς πίστεως, οἱ ὁποῖοι ἀνέπτυξαν δραστηριότητα κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ Ὁσίου ΣΕΡΑΠΙΩΝΟΣ, τοῦ τιμωμένου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ τὴν 21ην Μαρτίου, εἶναι ἓνα ἰσχυρὸν κίνητρον καταπολεμήσεως τῆς οὐδετερότητας. Ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἶναι ἐργάτης δραστήριος, εἰλικρινής, ζηλωτής, ἐγκρατής ἀπὸ ἐκδηλώσεις ὀδηγούσας εἰς ἠθικὰς παρεκτροπὰς καὶ πολέμιος τῆς ἀμαρτωλῆς ζωῆς. Γενναῖοι ἀγωνισταὶ ὑπῆρξαν οἱ ἐργάται τῆς Χριστιανικῆς πίστε-

ως. Εἰς τοὺς ἀποφασιστικοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ὠραίας προσπάθειας ἀνήκει καὶ ὁ ὅσιος Σεραπίων ὁ Σιδώνιος. Ἡ ἀπλότης τοῦ βίου του θὰ ἐμπνέῃ πάντοτε τοὺς πιστοὺς καὶ θὰ τοὺς δίδῃ τὴν δυνατότητα τῆς πρσαγωγίσεως πρὸς τὸν Κύριον.

Ὁ ὅσιος Σεραπίων κατήγετο ἐκ Σιδῶνος. Παιδιόθεν ἠγάπησε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν ἀσκητικὸν βίον. Ἡ ἐλεημοσύνη ἔγινε κύριος στόχος τῶν δραστηριοτήτων του. Διέθετε πάντα τὰ εἰσπραττόμενα ἐκ τῆς ἐργασίας του εἰς τοὺς πτωχοὺς. Διακατείχετο ἀπὸ τὴν ιδέαν ὅτι τὸ πιστὸν τέκνον τοῦ Θεοῦ ὀφείλει νὰ δραστηριοποιεῖται διὰ τὴν θετικὴν βοήθειαν τοῦ πλησίον του. Ἡ οὐδετερότης ἐναντι τῆς ἀληθείας πρέπει νὰ διαγράφεται ἀπὸ τὸ λεξιλόγιον τοῦ πιστοῦ. Πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς σφοδρᾶς του ἐπιθυμίας νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ ἔδωκε καὶ τὸ ἐπιπαισθητικὸν του εἰς πτωχὸν συνάνθρωπόν του καθ' ὁδὸν καὶ ἔμεινε γυμνὸς καλύψας τὸ σῶμα του μὲ σινδόνην. Περιήρχετο τὴν περιοχὴν διδάσκων καὶ καλῶν εἰς μετάνοιαν τοὺς συνανθρώπους. Τὸ ὅλον ἔργον του εἶχε μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν διὰ τοῦ βαπτίσματος νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀφοσίωσιν των εἰς τὸν Θεόν.

Ἄνεξάντλητος πηγὴ ἐνεργείας

Αἱ δυσκολίαι τῆς ζωῆς ἀντιμετωπίζονται ἀποτελεσματικώτερον διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ ἐνθουσιασμός γίνεται ἡ ἀνεξάντλητος πηγὴ θετικῆς ἐνεργείας. Ὁ ἐνθουσιασμός ὡς πηγὴ ὠραίων ἐκδηλώσεων ἰδιαιτέρως τονίζεται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Χωρὶς αὐτὸν κάθε προσπάθεια δὲν θὰ εἶχεν ἐνδιαφέρον. Ἐλέχθη ὅτι κάθε στιγμή εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ὁ θρίαμβος κάποιου ἐνθουσιασμοῦ. Τὸ ἐνθουσιαστικὸν στοιχεῖον ἐκυριάρχει εἰς ὅλους τοὺς ἔθνικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς ἀγῶνας καὶ ὑπῆρξε προϋπόθεσις ἡρωικῶν πράξεων τῶν ἀτόμων. Μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀνέλαβον καὶ ἐπραγματοποίησαν σοβαρὰς ἀποστολὰς οἱ ἐργάται τοῦ πνεύματος. Στρατιωτικοί, κληρικοί, ὑπάλληλοι, ἐργάται ὡς καὶ πάσης κατηγορίας καὶ ἡλικίας ἄνθρωποι μὲ ὁδηγὸν τὸν ἐνθουσιασμόν ἐβάδισαν τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος. Ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς νέους ὁ ἐνθου-

σπαιρισμός χαρακτηρίζεται ως τὸ καλύτερον θελήγητρον διὰ τὴν ἐμπνεύσειν πίστιν εἰς τὰ ἰδεώδη τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ πατριδος. Μὲ τὸν ἐνθουσιασμόν ὁ ἄνθρωπος θὰ καταπολεμήσῃ τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ πάθη καὶ δι' αὐτοῦ θὰ κατακτήσῃ τὴν ἀρετὴν, τὴν τιμιότητα καὶ θὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν τελειότητα. Οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι ἔχουν ἐμπειρίαν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐνθουσιασμοῦ κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς τῶν ἀγώνων.

Ὁ ἐνθουσιασμός διευκολύνει τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβληματισμῶν τῆς καθημερινῆς δραστηριότητος. Τοποθετεῖ τὸν ἑαυτὸν του, παρὰ τὰς σαρκικὰς ἀδυναμίας, ἐν Χριστῷ ὑψώνων νοῦν καὶ καρδίαν πρὸς τὸν οὐρανὸν διὰ συνεχῆ συνομιλίαν μὲ τὴν πηγὴν τῆς Δυναμείας. Τὰ βιβλία τῆς πίστεως περιγράφουν τὰς πλῆθιν ἐντυπωσιακὰς ἱστορίας δι' ἄνθρώπους οἱ ὅποιοι εἰς τὴν πυρακτωμένην κάμινον ἐφαλλον, εἰς τὰ αἰχμηρὰ σιδηρένια ὄργανα ἔχαιρον καὶ εἰς τοὺς χλευασμοὺς τῶν ἀντιχρίστων προστήχοντο.

Αὐτὸ τὸ ἐνθουσιαστικὸν στοιχείον διακρίνομεν καθὼς ἀναγινώσκομεν τὸν Συναξαριστὴν νὰ περιγράψῃ τὴν δραστηριότητα τοῦ ὁσίου Σεραπίωνος, καθὼς περιεφέρετο γυμνὸς καλυπτόμενος μόνον μὲ μίαν σινδόνην καὶ ἠτένιζεν ἐνίοτε τὸν ὀρίζοντα νὰ στεναλῇ, αἱ διέξοδοι νὰ σκοτεινιάζουν, αἱ ἀμηχαναὶ νὰ αὐξάνουν καὶ αἱ σπασιμωδικαὶ ἀναζητήσεις νὰ μεγαλύνουν. Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ πληθύνον καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν δούλων ὁ Ἰδιος ἐδέχθη νὰ γίνῃ δούλος ἐργαζόμενος σκληρῶς. Καὶ ὡς δούλος εἰργάσθη διὰ τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν συνανθρώπων του. Μὲ τὸ ἔργον τοῦ δούλου ἐπληρίσασε πολλοὺς ἄνθρώπους καὶ τοὺς ὁδήγησεν εἰς τὴν ἀληθὴ πίστιν.

Ὁ ὁσιος Σεραπίων ἐξ Αἰγύπτου ἦλθεν εἰς Ἀθήνας διδάξας ὅτι τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου κατακυριαιοῦν ἡ φιλαργυρία, ἡ πορνεία καὶ ἡ γαστριμαργία. Ἡ διδασκαλία του εἶχεν ἀπήχησιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ἀπὸ ἐκεῖ κατήλθεν εἰς Πελοπόννησον καὶ ἐκείθεν εἰς Ρώμην ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἔρημον νοθετῶν τοὺς ἀσκητὰς μὲ διάφορα παραδείγματα ἀποσκοπῶν νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν των. Γενόμενος δὲ πλήρης ἡμερῶν ἀπῆλθε πρὸς τὸν Αἰώνιον Νυμφίον. Ὡς ἐφάδιον εἶχε τὴν γυμνότητα τοῦ σώματος, τὸν πλοῦτον

τοῦ πνεύματος καὶ ὁδηγοὺς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκολιών. Ὅταν ἔτσι ἀντικρούσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὰ προβλήματα ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τότε προχωρεῖ σταθερῶς διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ πιστὸς ἐκνέμεται μὲ τὸν Χριστὸν καὶ μαζί του εἰς τὸ πῦρ, εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ μαζί του εἰς τὸν θρίαμβον, διότι γνωρίζει ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε νὰ ὀνομασθῇ τέκνον τοῦ Θεοῦ. Ἐπὶ ὁ πιστὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ἐνθουσιασμόν διότι εἶναι τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνθουσιωδῶς νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ θείου θελήματος ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ πιστὸς ἔχει τὸ προνόμιον τοῦ λόγου τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου. Παρορμητικῶς πρὸς αὐτὸ τὸ προνόμιον πρέπει νὰ βαδίξῃ καὶ ἡ εὐθὺν τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου νὰ ἀγωνίζεται εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθόδοξου χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ὑπέρτης τοῦ Θεοῦ ὁ πιστός. Αὐτὸ διδάσκει ἡ ζωὴ τῶν ἀθλητῶν τῆς πίστεως. Αὐτὸ πρέπει νὰ κατανοήσῃ ὁ καθείς.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἡ Ἀδελφότης μας θέτει εἰς κυκλοφορίαν δύο νέα βιβλία:

1. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετανοίας, σελ. 32, τιμᾶται δρχ. 3.
2. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας, σελ. 36, Β' ἔκδοσις, τιμᾶται δρχ. 3.

Δύο βιβλία ἀπαραίτητα διὰ κάθε Χριστιανὸν διὰ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ μεγάλο θέμα τῆς μετανοίας καὶ σωτηρίας του, ἀλλὰ καὶ κατ'ἀλληλα βοηθήματα διὰ τοὺς ιερεῖς καὶ λοιποὺς διδασκάλους τοῦ Ἐδαγγελίου.

Δύνασθε νὰ τὰ προμηθευθῆτε, ὡς καὶ κάθε ἄλλο θεόδοξον χριστιανικὸν βιβλίον, ἀπὸ τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως» — Πλάτωνος 2 — Θεσσαλονίκη.

Ἀντιαίρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

B'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, έπειτα από τὰ ὅσα μᾶς εἶπατε στὴν προηγούμενη ὁμιλία σας γιὰ τὸ τί εἶνε αἵρεσι καὶ ποιά ἦταν ἡ σιάσι τῆς Ἐκκλησίας μας ἐναντι τῶν αἵρετικῶν, θὰ περιμέναμε σήμερα, μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, ν' ἀκούσουμε γιὰ τὴν αἵρεσι τῶν ἡμερῶν μας, γιὰ τοὺς «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά».

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Νομίζω ὅτι εἶνε πολὺ δικαιολογημένο τὸ ζήτηρ ἐνδιαφέρον σας νὰ πληροφορηθῆτε γιὰ τὴν αἵρεσι αὐτή. Ὅχι μόνο διότι εἶνε ἡ αἵρεσι τῆς ἐποχῆς μας, ἀλλὰ καὶ διότι εἶνε ἡ πιὸ μεγάλη αἵρεσι ὅλων τῶν αἰώνων. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς χρησιμοποίησαν πολλὰ ὀνόματα γιὰ τὴν ὀργάνωσί τους. Τὰ κυριώτερα εἶνε «Χιλιασταί», «Σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς» καὶ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Γιὰ πρώτη φορὰ ἐμφανίστηκαν στὴν Ἀμερικὴ πρὸ ἑκατὸ ἀκριβοῦς ἐτῶν. Ἰδρυτὴς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Χιλιασμοῦ ὡπῆρξε κάποιος πλούσιος Ἀμερικανὸς ἔμπορος ὀνομαζόμενος Κάρλος Ρώσσελ, πού ὅπως δείχνει ἡ ἱστορία του ἦταν πολὺ ἀνήσυχος καὶ δαυμονισμένος ἄνθρωπος. Ἔγινε πρῶτα ὀρθολογιστὴς, ἔπειτα σκεπτικιστὴς, μετὰ ἀντιθετιστὴς καὶ τέλος ἀποφάσισε νὰ κάνῃ μιὰ δική του θρησκεία, καὶ ἔκανε τὴν αἵρεσι τοῦ χιλιασμοῦ. Ἀπὸ τὸ 1874 ὡς τὸ 1916 πού πέθανε, μόνο αὐτὸς ἔγραφε καὶ μόνον αὐτοῦ τὰ βιβλία διαβάζαν οἱ ὁπαδοὶ του· τὸν εἶχαν σὺν προφήτῃ μεγάλο καὶ σὺν ἄγγελῳ Θεοῦ. Καὶ νὰ σκεφθῇ κανεῖς ὅτι ἔπαισε πολλὰς φορὰς ἔξω μὲ τίς προφητείες του. Ἀφοῦ καὶ τὸ ὄνομα ἀναγκάστηκε ν' ἀλλάξῃ ἀπὸ «Χιλιαστὴς» σὲ «Σπουδαστὴς τῆς Γραφῆς». Γιὰ τὸ ποῖός ἦταν σὺν ἄνθρωπος τὸ μαρτυροῦν τὰ 17 χρόνια, πού τυραννοῦσε τὴ γυναῖκα του, καὶ ἡ ἀπόφασί του δικαστηρίου, πού ἔδωσε τὸ διαζύγιο εἰς ὄφρος του μὲ τὸ αἰτιολογικὸ τῆς «συνεχοῦς καταπίεσεως ἡ ὁποία ἀναγκαστικὰ θάκανε τὴ ζωὴ ὁποιασδήποτε εὐαίσθητης Χριστιανῆς γυναίκας ἕνα φορτίο καὶ τὴν κατάστασι τῆς ἀνυπόφορη». Αὐτὰ τὸ 1901. Καὶ ὅμως ὡς τὸ 1916 οἱ ὁπαδοὶ του τὸν θαύμαζαν καὶ τὸν λάτρευαν. Ὁ πρῶτος διάδοχός του Ἰωσήφ Ρόδερφορντ

ἄλλαξε πολὺ τὴ γραμμὴ τοῦ ἱδρυτοῦ, μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωσε σ' αὐτὸν περισσότερον φῶς, «νέο φῶς». Αὐτὸς ἀνακάλυψε καὶ τὸ καινούργιο ὄνομα «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Πολλοὶ ὅμως ὁπαδοὶ πού ἔμειναν πιστοὶ στὸ Ρώσσελ δὲν τὸ ἀκολούθησαν καὶ ἔκαναν δική τους παράταξι μὲ τὸ ὄνομα «Χαραυγὴ», μὲ δικὰ τους βιβλία καὶ περιοδικὰ. Οἱ πιὸ πολλοὶ ὅμως ἔξελσαν καὶ τὸ Ρώσσελ καὶ τὰ βιβλία του καὶ τίς προφητείες του καὶ ἀφοσιώθηκαν μὲ φανατισμὸ στὸ Ρόδερφορντ, τὸν προφήτῃ μὲ τὸ «νέο φῶς». Ὁ Ρόδερφορντ ὤρισε τὸ 1925 ὡς τὸ ἔτος τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, καὶ τῆς Β' παρουσίας. Τόσο πολὺ πίστεψαν στὴν προφητεία αὐτὴ οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», ὥστε, ἀπὸ τὸ 1924 ἔπαυσαν ν' ἀγοράζουν καινούργια πράγματα. Μόνο ὁ ἀρχηγὸς τους ἀγόρασε μιὰ ἑμορφή καὶ πανάκριβη βίλλα στὸ Σάν Ντιέγκο τῆς Ν. Καλλιφορνίας μὲ σκοπὸ νὰ γίνῃ κατοικία τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν ἄλλων πατριάρχων. Ἡ ἀνάστασι δὲν ἔγινε, καὶ ὁ Ρόδερφορντ διαφεύσθηκε. Κέρδησε ὅμως τὴ βίλλα στὴν ὁποία καὶ μέχρι σήμερα εἶνε ὁ τάφος του. Καὶ μόνο αὐτὰ τὰ λίγα στοιχεῖα γιὰ τοὺς ἱδρυτὰς τῆς αἵρέσεως φανερώνουν τί μεγάλη ἀπάτη κρύβεται μέσα τῆς. Ἄν σ' αὐτὰ προσθέτῃ κανεῖς καὶ ὅτι κάθε τόσο ἀλλάζουν τὸ ὄνομά τους, ὅπως οἱ κοινοὶ ἀπατεῶνες, καταλαβαίνει καλύτερα τὴν ἀπάτη τους.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, μπορεῖτε νὰ μᾶς πῆτε, τί πιστεῖουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν εἶνε εὐκολο νὰ ἀπαντηθῇ κανεῖς, ἂν δὲν ἐξηγήσῃ πρῶτα τί δὲν πιστεῖουν «οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Γιατὶ ὅπως ἐτόνισα καὶ στὴν προηγούμενη μας συνομιλία ξεκινοῦν κι αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ἁγία Γραφή, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ αἱρετικοί. Πρῶτα πετάζουν ὅτι δὲ τοὺς ἀρέσει καὶ μετὰ συμπληρώνουν τὰ κενὰ μὲ τίς ἀνοησίες τους. Διεπίστωσα ἔπειτα ἀπὸ μελέτη τῶν βιβλίων πού κυκλοφοροῦν καὶ τίς συνομιλίες πού ἔκανα μαζί τους, ὅτι πράγματι διαβάζουν τὴν ἁγία Γραφή, καὶ πολὺ μάλιστα,

για να δουν τί διδάσκει η Αγία Γραφή, και να πιστέψουν το αντίθετο, και να το κηρύξουν με πάθος και φανατισμό. Αποκαλύπτει η Αγία Γραφή ότι ο Θεός είχε τριαδικός; Είρωνεύονται οι χιλιαστές την αλήθεια αυτή. Απορρίπτουν την Θεότητα του Ίησου Χριστού; Αρνούνται όχι μόνο τη Θεότητα αλλά και την προσωπικότητα του Αγίου Πνεύματος. Καταργούν Έκκλησία, ιερά παράδοσι, ιερωσύνη και μυστήρια. Δεν δέχονται την άθανασία της ψυχής, την αιώνια κόλασι. Καμμία τιμή στο πρόσωπο της παρθένου Μαρίας, της μητέρας του Κυρίου μας, από την οποία αφαιρούν και την άειπαρθενία. Δεν αναγνωρίζουν τους Αγίους της Έκκλησίας. Περιφροούν τον τίμιο σταυρό και την εικόνα του Κυρίου. Δεν ξεχωρίζουν την Κυριακή σαν ημέρα του Κυρίου. Ούτε πιστεύουν ότι ο Κύριος ήμων Ίησους Χριστός αναστήθηκε με σώμα!

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, αυτά που ακούω είνε πολύ φοβερά. Αύτοι άρνούται τα πάντα. Δεν πιστεύουν τίποτε.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Και όμως έχουν και αυτοί τη θρησκεία τους, τις θεωρίες που τις πιστεύουν και τις διδάσκουν με φανατισμό. Το πρώτο που πιστεύουν είνε το όνομα του Ίεχωβά. Έπαναλαμβάνω, δεν πιστεύουν στο Θεό όπως τον αποκαλύπτει η Γραφή, αλλά στο όνομα. Δεν πιστεύουν στον Ίεχωβά αλλά στο όνομα Ίεχωβά. Διδάσκουν ότι η δευτέρα παρουσία έγινε, αλλά μυστικά στον ούρανό. Και η ανάστασι έγινε στον ούρανό και δεν το αντίληφθηκε κανείς εκτός απ' αυτούς. Περιμένουν τώρα να περάση «η συντέλεια του αιώνας», λίγος χρόνος ακόμη και να γίνη ο Άρμαγεδών. Ένας παγκόσμιος πόλεμος πολύ φοβερότερος απ' αυτούς που έγιναν, και τότε θα καταστραφούν τα πάντα και μόνο οι χιλιαστές θα μείνουν πάνω στη γη. Θα έρθουν και οι αναστημένοι από τον ούρανό, για να ζήσουν 1000 χρόνια στη γη εύτυχισμένοι μ' όλα τα αγαθά, και θα τρώνε με χρυσά κουτάλια! Μετά τα 1000 χρόνια θα γίνη και άλλη κρίσι, από την οποία θα μείνουν μόνο οι πολύ έκλεκτοι, για να ζήσουν στον επίγειο παράδεισο εις αιώνας αιώνων. Όρβουν ακόμη την άκριβη ήμερομηνία για το τέλος του κόσμου. Άλλοτε γράφουν το 1914, άλλοτε το 1925, οι τελευταίοι τους όπολογισμοί κατέληξαν στο 1972. Τώρα που πέρασε και αυτό, δεν ξέρω ποιό έτος θα έρι-

σουν. Ίσως να έκαναν κανένα λάθος στην πρόθεσι, στην αφαίρεσι, στον πολλαπλασιασμό, στη διαίρεσι. Για να βρή κανείς το έτος πρέπει να κάνη ένα σωρό πράξεις. Ο ήλεκτρονικός έγκέφαλος δεν βοηθάει σε τέτοιους όπολογισμούς. Μόνο ο έγκέφαλος των χιλιαστών μπορεί να δουλέψη.

Να γιατί είπα και έπαναλαμβάνω, ότι από τότε που ιδρύθηκε η Έκκλησία μέχρι σήμερα φύτρωσαν πολλές αίρέσεις, άλλ' η χειρότερη και η πιο επικίνδυνη απ' όλες είνε η αίρεσι των κμαρτύρων του Ίεχωβά. Μόνοι τους συγκεντρώνουν τις πλάνες και κακοδοξίες όλων των αίρέσεων, δοκητισμού, μοντανισμού, άρειανισμού, πνευματομάχων, εικονομάχων και άλλων. Ακόμη παίρνουν στοιχεία και από το Ιουδαϊκό Ταλμούδ και το μουσουλμανικό Κοράνιο, για να φτιάξουν τον διμορφο και άπολαυστικό επίγειο παράδεισό τους.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΚΩΝ. Ν. ΓΑΖΗ: Πρωτοπρεσβυτέρου - Καθηγητού: 'Ο Άγιος Ευστάθιος. Σελίδες 24 Κόζάνη 1973.

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ: Κασσιανή. Σελίδες 96. Έκδόσεις «'Ορθόδοξος Κυψέλη» Θεσ/νίκη 1974.

Άρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΑ: 'Η αγάπη των παιδιών (ήθοπλαστικός διάλογος σε τρεις ποιητικές πράξεις). Σελίδες 16 'Αθήναι 1973. Τιμάται δεχ. 5.

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ: Ψαλμοί στιχομνησμένοι εις την νεοελληνικήν. Σελίδες 48 'Αθήναι 1974. Τιμάται δεχ. 10.

'Ανακοίνωσις

Παρακαλούνται οι συνδρομητά της Θεσσαλονίκης, όπως διεοχόμενοι εκ των Γραφείων του Περιοδικού. Πέλοπος 7, ή εκ του Βιβλιοπωλείου μας, Πλάτωνος 2, ανανεώσουν την εξ είκοσι (20) δραχμών έτησίαν συνδρομήν των. Οι λοιποί του έσωτερικού καθώς και του έξωωτερικού παρακαλούνται, όπως άποστείλουν ταύτην διά ταχυδρομικής έπιταγής ή εις γραμματόσημα εις την διεύθυνσιν: Περιοδικόν «'Αποάτρωσις», Πέλοπος 7, Θεσσαλονίκη.

Επίσης παρακαλούνται όσοι αλλάζουν διεύθυνσιν ή δεν λαμβάνουν το περιοδικόν να μάς το γνωρίζουν έγκαιρώς διά να φροντίζωμεν άμέσως αναλόγως.

Τὸ διήγημά μας

Ἀπόστολος μεσίτης

Τὸ γράμμα πὺλ κρατοῦσε στὰ χέρια τοῦ ἦταν τὸ πὺλ δυσάρεστο στὴ ζωὴ του. Τοῦ τὰχε ἀφήσει ἡ Μάγδα, ἡ γυναίκα του καὶ τὸ βρήκε ὅταν γύρισε στὸ σπίτι ἀπὸ τὸ γραφεῖο. Ποτὲ δὲν εἶχε σκεφθῇ ὅτι θὰ μπορούσε νὰ συμβῇ κάτι τέτοιο. Τὸν τελευταῖο καιρὸ εἰδειχνε δέξαια ἀδιαφορία στὴ Μάγδα, χάρις σ' ἓνα αἶσθημα πὺλ νόμιζε πὺς ἦταν μυστικό. Ἀπορούσε ὅπὸ ποῖον θὰ μπορούσε νὰ τὰχε μάθει ἡ γυναίκα του.

Τριγυρνοῦσε μέσα στὸ δωμάτιο σὰν τραυματισμένο ἀγγίρι, μπουρμουρίζοντας βλασφημίες καὶ κατάρες.

— Νὰ μοῦ κάνη τέτοιο πράμα, ἔμένα τὸν Πάρη Λεβέντη ἡ παλιο... ἡ ...

Καὶ τὰ κοσμητικὰ ἐπιθέται ἔδιναν καὶ ἔπαιριαν.

— Πῆρε μαζί της καὶ τὸ παιδί... Θὰ τὴν...

Αὐτὸ τὸν κόστησε περισσότερο. Ἐσφίγγει τις γροθιές του καὶ τις χτυποῦσε ὅπου ἔβρισκε. Τὰ νεῦρα του τεντώνθηκαν τόσο, ὥστε ὕστερα ἀπὸ ὑπέρντασι δύο ὥρων τὸν ἔριξαν ἔξανατλημένο στὸν καναπέ. Καὶ τότε ἔνοιωσε τὰ πρῶτα ἀνησυχητικά συμπτώματα. Ἦνα σφίξιμο στὸ ἀριστερὸ τοῦ μέρους τὸν καπάντησε ἓνα ράκος. Ἐκεῖνη τὴ στιγμή εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ περιβαλῆσι γιαντροῦ καὶ συμπαράτασι ἀνθρώπου. Μὰ ἦταν καὶ θὰ ἔμενε μόνος, γιατί ὁ ἀνδρικός του ἐγωῖσμός δὲν ἀνεχότανε οὔτε τὴν ἀναξήτησι τῆς γυναίκας του, πὺλ τὸν ἐγκατέλειψε, οὔτε τὴ γνωστοποίησι τοῦ γεγονότος σὲ φίλους καὶ γνωστούς.

Γιὰ νὰ ἡρεμήσῃ κατέφυγε σ' ἓνα σωληνάριο μὲ καταπραϊντικά, πὺλ εἶχε στὸ συρτάρι τοῦ κομοδίνου του. Τελευταῖα οἱ αἰπνίες του τὸν ὠδήγησαν στὴν προμήθειά τους καὶ στὴ χρῆσι τους, ὅσα βράδια εἶχε αἰπνία. Κοιμήθηκε μ' ἓνα ταρογμένο ὕπνο γεμάτο ἐφιάλτες.

Τὴν ἑλὴν μέρα πρῶτὶ ὅταν ξύπνησε, ἔνοιωθε πολὺ ἀσχημα. Πονοῦσε ὅλο τὸ κορμί του καὶ μὴ γέυσι πίκρας αἰσθανότανε στὸ στόμα του. Τοῦ κακοφάνηκε πολὺ πὺλ δὲν ἦρθε ἡ Μάγδα νὰ τὸν περιποιηθῇ. Ἐπὶ ἀτιμέλη-

τος, μὲ ὕφος συμμεφιασμένο, χωρὶς οὔτε ἓνα καφέ τράβηξε γιὰ τὸ γραφεῖο του. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦταν στὶς θέσεις τους καθὼς αὐτὸς ἔμπαινε καθυστατημένος στὸ γραφεῖο. Στὴν αἴθουσα ἀναμονῆς πῆρε τὸ μάτι του ἓνα καλὸ γηρο, πὺλ περιέμενε τὴν ἀφίξι του. Μαῦρες σκέψεις τὸν τυλίξανε στὴ θέα του καὶ μωρμούρισε μὴ βρισιὰ. Ὁ καλὸ γηρος ἔκανε πὺς δὲν τὴν ἔκουσε.

Σὲ λίγο ὁ κ. Πάρης κάλεσε ἓνα ὑπάλληλο γιὰ νὰ ἐνημερωθῇ γιὰ τὴν κίνησι τῆς ἡμέρας. Ἐκεῖνος τὸν πληροφορήσε πὺς τὸν περιέμενε ἓνας μοναχὸς καὶ τοῦ εἰδειξε κάτι ἐγγραφα, πὺλ τὸν ἔκαναν ἔξω φρενών. Φώναξε, ἔβριζε καὶ χτυποῦσε τις γροθιές του στὸ γραφεῖο. Οἱ βλαστήμιες τῶν θείων προκαύεσαν τὴν ἐπέμβασι τοῦ μοναχοῦ, πὺλ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπ' τὸ γιαντρό μας, τὸν π. Παῦλο.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, πὺλ ἐπεμβαίνω, μὰ ἐπιτρέψτε με, ὅσο σοβαρὴ κι' ἂν εἶναι ἡ αἰτία πὺλ σὰς κάνει νὰ νευριάζετε, δὲν δικαιολογοῦνται οἱ βλαστήμιες αὐτές. Διαμαρτύραμαι γιὰ τὴν ἀσέβεια αὐτή. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μιλάτε ἔτσι γιὰ πρόσωπα ὅγια καὶ σεβαστὰ στὰ ὁποῖα ἄλλοι ἀφιέρωσαν τὰ πάντα καὶ τὴ ζωὴ τους ἀκόμη, εἶπε μὲ κάθε εὐγένεια καὶ καλωσύνη ὁ γιαντρός.

Ὁ ἄλλος τὸν κοίταξε μὲ ἀμνηχανία στὴν ἀρχὴ καὶ μετὰ σωριάστηκε στὴν πολυθρόνα του, πτόνοντας τὸ κεφάλι του μὲ τὰ δύο χέρια. Ἐμεῖσε γιὰ λίγο ἔτσι καὶ μετὰ ἀνασκήκωσε τὸ κεφάλι καὶ εἶπε:

— Συγχωρῆστε με, ἡ κατάστασί μου εἶναι πολὺ ἀπελπιστική. Ποτὲ δὲν ἦμουν τόσο ἐκνευρισμένος. Μὰ καθῆστε, παρακαλῶ, καὶ πῆτε μου πὺς θὰ μπορούσα νὰ σὰς ἐξυπηρετήσω.

— Μὰ γιὰ τὰ διαβατήρια. Μοῦ εἶπαν πὺς εἶθε ὁ ἀρμόδιος. Οἱ διατυπώσεις μὲ κοῦρασσαν, ἐξυπηρετεῖστε με, παρακαλῶ.

— Ἐχετε δίκαιο, μὰ εἶναι ἀπαραιτήτες. Ἡ ἀποδημία εἶναι ὑπόθεσι σοβαρὴ γιὰ τὸ κράτος. Μὰ, πῆτε μου, πὺς κι' ἔτσι θὰ πάτε στὸ ἐξωτερικό; Τί δουλειὰ ἔχετε στὴν Ἀφρική;

— Μὲ καλεῖ τὸ καθῆκον. Ἐχει κάτι θεοφι-

λείς ψυχές εκεί, που περιμένουν να τους πιάω πνευματικούς θησαυρούς.

— Άπορώ με την νοσηροπεία σας. Πού βρίσκετε το κουράγιο να μπλεχτήτε σε μια περιπέτεια με κινδύνους, με αθέτατο αποτέλεσμα και πρό παντός με σίγουρα άσχημο το κέρδος.

— Δεν είμαι ο μόνος που επιθυμώ να έρ-
γασθώ ριψοκίνδυνα. Μήπως άλλοι χωρίς ιερα-
ποστολικές τάσεις, για να ικανοποιήσουν ε-
να χάμπυ ή ένα βίτσιο τους δεν ξεδεύουν
χρήμα, χρόνο και άνεσεις για ένα άποτέλε-
σμα χωρίς καμμιιά αξία και πολλές φορές
καταστρεπτικό; Έγώ κάνω κάτι που μ' αρέ-
σει, που ποθώ κυριολεκτικά και θά με κάνει
πραγματικά εύτυχισμένο.

Τόν κοίταξε με άπορία και επιμονή, ενώ
άπ' το μυαλό του πέρασε δηλ ή τελευταία
του περιπέτεια.

— Δεν μοιάζετε τυχαίος άνθρωπος. Είχα
την εντύπωση πως οι καλόγεροι είναι αγράμ-
ματοι και φανατισμένοι χωρίς προσωπικότη-
τα.

Ξαφνικά ξεφυλλίζοντας τὰ χαρτιά του ε-
μεινε άναυδος.

— Εισθε λοιπόν γιατρός;

Τόν ξανακοίταξε με σημασία.

— Ναί, είπε άπλά και με την εύκαιρία
ήθελα να σάς ρωτήσω αν νοιώθετε καλά
όστερα άπ' το χθεσινό γεγονός.

— Ποιό γεγονός ρώτησε με φανερά έκπλη-
ξι.

— Με τη γυναίκα σας.

Έμεινε παρασπασμένος. Τά χέρια του άρ-
χιζαν να τρέμουν και όστερα άπό λίγο μαζεύτη-
καν στο μέρος της καρδιάς.

— Τί έχετε, κύριε; ρώτησε άνησυχος ο
γιατρός.

— Ή καρδιά μου, είπε πνιχτά, και άρχισε
να άνοπνέη με δυσκολία.

Με άστροπαλίσια ταχύτητα άνοιξε ο γιατρός
την τσάντα που πάντα είχε μαζί του και
έβγαλε ένα κουτάκι με μια πλαστική άπο-
στεριαωμένη σύριγγα και το ειδικό για τις
καρδιακές προσβολές φάρμακο. Σε λίγο ή
επίδοσις του φαρμάκου τόν ήρέμησε. Όταν
συνήλθε κοίταξε τόν γιατρό μ' εύγνωμοσύνη.

— Πήτε μου, παρακαλώ, πως ξέρετε για
τά χθεσινά;

— Μοι τάπε ή γυναίκα σας.

— Πότε; Πού είδατε τη Μάγδα;

— Τό πρωί. Πρίν έρθετε ήταν εδώ και
κουβεντιάσαμε. Σας περίμενε, άλλα άνέλαθα
έγώ να σάς διαβιβάσω τις άπόψεις της. Την
κάνατε δυστυχισμένη. Άπ' ό,τι κατάλαβα
δέν ήταν άπλώς ή άρρωστημένη ζήλεια μιας
γυναίκας που σάς χώρισε, άλλα μια άλλη
γυναίκα. Δεν είναι έτσι;

— Κούνησε το κεφάλι καταφατικά.

— Ναί δυστυχώς. Δεν ξέρω ποιός δι-
άβολος με παραινέσε να τό κάνω, μα ήμουν
άνήμπορος να άντιδράσω στην παράξενη
γοητεία της.

— Και δέν μετανοιώσατε άκόμη για τό
σφάλμα σας;

— Ένας Θεός ξέρει πόσο μου κόστισε
αυτό, που μούκανε ή Μάγδα. Μα είμαι άρκε-
τά έγωιστής για να μπορώ μόνος μου να τό
επανορθώσω.

— Μήπως θά θέλατε να σάς βοηθήσω έ-
γώ;

— Έσείς; Με ποιό τρόπο;

— Έχω έγώ τόν τρόπο μου, άρκει να τό
θέλετε σείς.

— Είμαι έτοιμος να διαβεβαιώσω, πως
δέν πρόκειται στο μέλλον να έπαναλάβω τις
άνοηρίες που διέπραξα.

— Όραία λοιπόν, είπε πρόσχαρα ο για-
τρός και πετάχτηκε προς τό τηλέφωνο. Κυ-
ρία Μάγδα, σάς περιμένουμε στο γραφείο
του συζύγου σας. Μην άργήσετε. Ή κατό-
στασις είναι εύχάριστη για σάς.

Ό κ. Πάρης τόν κοίταξε με γουρλωμένα
μάτια.

— Μα δέ μου λέτε. Ό Θεός ο ίδιος σάς
έστειλε στην πιο κρίσιμη ώρα; ή μήπως εί-
ναι καμμιιά συμπαγνία;

— Μην άνησυχείτε. Άθελά μου δρέθηκε
παράν στην δύσκολη αυτή ώρα της ζωής
σας. Ίσως, όχι ίσως, σίγουρα ο Θεός σάς
άγαπά και ενδιαφέρεται για σάς.

— Μα γιατί; Έγώ ποτέ δέν του έδειξα
πως αξίζω να φροντίξη για μένα.

— Τό έλεός του είναι άπέραντο. Είδε πό-
σο σάς κόστισε τό άλίσθημά σας και έδωσε
τη λύσι. Πάντως πρέπει να παραδεχτήτε πως
ή γυναίκα σας άξιζε καλύτερας μεταχειρίσε-
ως.

— Τώρα τό κατάλαβα. Είμαι σίγουρος
πιά πως έχει μεγάλη καρδιά.

Δέν άργησε να σφίγγη στην άγκαλιά του
τό άγαράκι του, που τούφερε ή Μάγδα, ή

ΠΟΥΛΙΑ ~ ~ ~ ~ ~ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

1. ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

«Εμβλέπατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ...» (Ματθ. 6, 26)

Ἡ φύσις θὰ ἦταν λιγώτερο ὁμορφη καὶ λιγώτερο θελκτικὴ, ἂν ἀπὸ αὐτὴν ἔλειπαν τὰ πουλιά. Ἡ ἄνοιξις δὲν θὰ παρουσίαζε αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον, ποὺ τὴν παροουσιάζει, καὶ δὲν θὰ μᾶς συγκινοῦσε τόσο, ὅσο τὴν μᾶς συγκινεῖ, ἂν ἔλειπαν ἀπὸ αὐτὴν οἱ κοῦκοι, τὰ ἀηδόνια καὶ τὰ χελιδόνια.

Εἶναι ὥραία ἡ ἄνοιξις. Ὁραία μὲ τὶς ἀνδιαμένες ἀμυγδαλιές. Ὁραία μὲ τὰ ὀλοπρόσινα φύλλα τῶν δένδρων. Ὁραία μὲ τὰ λουλούδια καὶ μὲ τὰ χοιτάρια. Ὁραία μὲ τὰ μυρωμένα πρωῒνά καὶ μὲ τὰ μαγευτικὰ θραδινά. Ὁραία ἡ ἄνοιξις. Γεμάτη δροσιὰ καὶ χάρι. Ἀλλὰ περισσότερο ὥραία τὴν κάνει ὁ λαϊκὸς μας τραγουδιστής, τὸ ἀηδόνι, μὲ τὰ μελωδικώτατα τραγούδια του σὲς ρεματιές,

γυναικά του.

— Τιμωρήθηκα πολὺ σκληρὰ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ σοὺ προσένησα τελευταίᾳ, Μάγδα. Ἡ καρδιά μου ἔπαθε ἀνεπανόρθωτη βλάβη. Πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνος ὁ γιαιτρός.

— Ἡ ἄρρωστη καρδιά ἱατρικῶς θεραπεύεται μὲ τὰ σύγχρονα μέσα τῆς ἐπιστήμης, μὰ ἡ ἀμαρτωλὴ καρδιά μόνο ἀπ' τὸ Θεὸ θεραπεύεται μέσα στὸ μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως. Καὶ στὴν προκειμένη περίπτωσι δὲν ὑπάρχει πιά ἀνησυχία, εἶπε ὁ γιαιτρός.

— Δὲν ξέρω τί νὰ θαυμάσω σὲ σᾶς, γιαιτρέ. Τὴν ἐπιστημονικὴν σᾶς ἱκανότητα ἢ τὴν πνευματικὴν σᾶς δύναμι!

— Τίποτε σὲ μένα δὲν εἶναι ἀξιοθαύμαστο. Τοῦ Θεοῦ ἡ ἀγάπη εἶναι ἀξιοθαύμαστη.

Τρέξανε κι' οἱ δυὸ νὰ τοῦ ἀσπαστοῦν τὸ χέρι χωρὶς ἐπιτυχία, καὶ δρέθηκαν πιασμένοι χέρι μὲ χέρι δίπλα στὸ παιδί τους, ἐνῶ ὁ μαυροφορεμένος σωτήρας του τοὺς κοιμάριανε μὲ ἀγάπη καὶ σταργή.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

τὸ πρωῒ καὶ τὸ βράδυ. Ποιὸς ἄκουσε τὸ ἀηδόνι νὰ λαλή καὶ δὲν σιάδηκε νὰ τὸ ἀκούσῃ; Λένε, δι, διαν αὐτὸ λαλή σπαλίνουν δλα τὰ πουλιά στὸ δάσος. Κι' αὐτὰ τὰ ζῶα μαγεύονται ἀπὸ τὴ φωνή του καὶ σταματοῦν κι' αὐτὰ «ν' ἀκούσουν τὴ φωνή του». Μαγεμένος ὁ ποιητὴς ἀπὸ τὸ συνταρακτικὸ καὶ παθητικὸ τραγούδι τοῦ ἀηδονιοῦ κάνει ἐκκλησίαν στὰ δάση καὶ στὰ βουνὰ γιὰ ν' ἀκούσουν κι' αὐτὰ τὴ φωνή του. «Καὶ ἰ' ἀηδονάκι ἀρχινᾷ γλυκὰ τὴ μουσικὴ του, καὶ ἰ' ἀηδονάκι ἀρχινᾷ, σπαπᾷτε δάση καὶ βουνὰ ν' ἀκούσι τὴ φωνή του».

Εἶναι ὥραιες οἱ νύχτες. Ὁραῖες μὲ τὰ ἄστρα. Ὁραῖες μὲ τὸ φεγγάρι. Ὁραῖες μὲ τὶς δροσιές καὶ μὲ τὰ φυσικὰ ἀρώματα τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ καλοκαίρι. Γίνονται ὅμως πιδ ὥραιες, ἀράνιασια ὥραιες, ἀπύθανα ὥραιες, διαν μέσα στὴν ἐπιβλητικὴ τῆς σιγαλὶα λαλή ὁ γκιώνης.

Τὰ θέλουμε πολὺ τὰ πουλιά. Ὅλα τὰ πουλιά. Τὰ θέλουμε δλο τὸ χρόνο. Τὰ θέλουμε τὴν ἄνοιξι. Τὰ θέλουμε τὸ καλοκαίρι. Τὰ θέλουμε τὸ φθινόπωρο. Τὰ θέλουμε τὸ χειμῶνα. Καὶ παντοῦ. Στὰ βουνὰ. Στὶς πλαγιές. Στὶς ρεματιές. Στὸς θάμνους. Στὸν κάμπο. Στὶς λίμνες. Στὶς θάλασσες. Στὰ σπῖτια καὶ στὰ σχολεῖα. Παντοῦ διαν πηγαίνουμε καὶ διαν σιεκόμαστε. Ὅπου ἐμεῖς καὶ τὰ πουλιά.

Στὰ βουνὰ θέλουμε τὸν αἰτὸ. Ὁ αἰτὸς «δὲν πάει στὰ κατώμερα, μόν' μένει ἀπάνουν στὰ βουνὰ, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια». Στὸν κάμπο τὸν πελαργό. Στὶς πλαγιές, στὶς δροσιές καὶ στὰ χοιτάρια τὴν πέρδικα τὴν ὁμορφη. «Ποῦ ἦσαν πέρδικα καὶ μένη, κι' ἦρθες τὸ πρωῒ βρεγμένη; ἤμουνα πέρα στὰ πλάγια, στὶς δροσιές καὶ στὰ χοιτάρια». Στὸς θάμνους τὸν κότσυφα. Στὶς λίμνες τοὺς κύκνους. Στὶς θάλασσες τοὺς γλάρους. «Καὶ τὰ μικρὰ νανιόπουλα πολὺ τοὺς

ἀγαπούνε, γιατί ἐπάνω σ' ἄρμενα οἱ γλάροι διαν πετοῦνε, παύουν τὰ δάκρυα κι' οἱ παλμοί. Στὰ χωράφια τὸν κορυδαλλὸ μὲ τὸν γλυκύτατο πρωϊνὸ του ὕμνο. Στὰ σπίτια, μέσα σὰ κλουδιά, τὰ καταρτίνια καὶ τὶς καρδερίνες. Καὶ σὰ σχολεῖα, θαλασσομαχμένα, τοὺς αἰτούς καὶ τὶς κοινοβάρεις. "Ὅπου τὰ πουλιά σπανίζουν ἐκεῖ οἱ νέες δὲν πᾶνε νύφες. Κι' ἂν πᾶνε, κλαῖνε. Κλαῖνε καὶ μοιρολογοῦν. (Μάνα, μὲ κακοπάντρεφες καὶ μ' ἔδωσες στοὺς κάμπους. Ἐδῶ, μανούλα μου, τρυγόνια δὲν λαλοῦν, κι' οἱ κοῦκοι δὲν τὸ λένε).

Ἡ ζωὴ μας εἶναι πολλὴ ζυμωμένη μὲ τὰ πουλιά. Τὰ θέλουμε πολλὴ μέσα στὴ ζωὴ μας. Πολλὴ μέσα στὴ ψυχὴ μας. Τὰ θέλουμε νὰ τραγουδοῦν τὶς χαρὲς μας καὶ νὰ θρηνοῦν τὶς λύπες μας. Τὶς ἀτομικὲς μας χαρὲς καὶ λύπες, ἀλλὰ καὶ τὶς ἐθνικὲς. Τὴν ἐθνικὴ μας ἐπανόστασι τὰ ἀηδόνια τὴν διαλαλοῦν. (Κρυφὰ τὸ λένε τὰ πουλιά, κρυφὰ τὸ λέν' ἡ ἀηδὼν, κρυφὰ τὸ λέει ὁ ἡγρόμενος ἀπὸ τὴν Ἀγία Λαύρα: - Παιδιά γιὰ μεταλάβετε γιὰ ἐξομολογηθῆτε... Νὰ διώξουμε ὅλη τὴν Τουρκιὰ ἢ νὰ χαθοῦμε οὐλοῦ. Τὴ νύκτα μας σὰ Δερβενάκια πάλι πουλὶ τὴν διαλαλῇ «στὴς Ρούμελης τοὺς μπέηδες τοῦ Δράμαλη τοὺς ἀγάδες». Διαλαλεῖ καὶ λέει: (Μπροστὰ πᾶει ὁ Νικηταρὸς, πίσω ὁ Κολοκοιτρώνης καὶ παρὰ πίσω οἱ Ἕλληνες μὲ τὰ σπαθιά σὰ χέρια. Γράμματα πᾶνε κι' ἐρχονται σὺν μπέηδων τὰ σπίτια, κλαῖνε ἡ ἀκούρια γι' ἄλογα καὶ τὰ ἱζαμὰ γιὰ Τούρκους, κλαῖνε μαννοῦλες γιὰ παιδιά, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντρες). "Ὅταν ὁμως ὁ Ἱμπραήμ ἀκόρρισε τὸ θάνατο καὶ τὸ χαμὸ στὴ Πελοπόννησο, ἔπαυε ὁ κοῦκος τὸ λαλῆ. Καὶ ἡ τρυγὼνα ἄρχισε τὸ μοιρολόγι τῆς: «Ὁ κοῦκος φέτο δὲν λαλεῖ οὔτε καὶ θὰ λαλήσῃ, παρὰ ἡ τρυγὼνα ἡ θλιβερὴ τὸ λέει τὸ μοιρολόγι: φέτο μᾶς ἤρθε ἡ Ἀραπιά καὶ κόβει καὶ σκλαβώνει, δουλαβώσαν μικρὰ παιδιά, γυναῖκες μὲ τοὺς ἄντρες, κι' δουλώσαν λεβεντουργιὰ καὶ καπειναραλοῦς». Μὲ τὸ στόμα ἐνὸς αἰτοῦ κλαλεῖ ὁ γέρος τὰ χαμένα του νειάτα. (Τρεῖς σταυραῖοι καθόντανε ψηλά σ' ἓνα λιθάρι, κι' οἱ τρεῖς λέγαν τὰ ντέρτια τοὺς καὶ τὰ παρὰπὸνά τοὺς. Ἐνας ἦρπε πολλὴ κρασί καὶ κεφαλοπονοῦσε, ἡ ἄλλου τοῦ πέσαν τὰ πουλιά ἀπὸν ἀπ' τὴ φωλήα του, κι' ὁ τρίτος τοὺς παρηγορεῖ σέκειαι καὶ τοὺς λέει: Ἐσὺ πού πτες πολλὴ κρασί, πάλι θὰ ξεμεθύσης, κι' ἐσὺ πού πέσαν τὰ

πουλιά, ἄλλα πουλιά θὰ κάνης. Ἀλλ' ὁ ἐμὲ πού γέρασα καὶ πέσαν τὰ φτερά μου).

Εἶναι ὠραία τὰ πουλιά. Ἀλλὰ καὶ πῶς μπορούσε νὰ γίνῃ ἄλλοιῶς, ἀφοῦ τὰ ἐπλασε ὁ Θεός; «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός... πᾶν πειρινὸν περῶν κατὰ γένος. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ. Καὶ ἐγέννησεν αὐτὰ ὁ Θεός, λέγων» (Γέν. 1, 21 - 22). Εἴπαμε εἶναι ὠραία τὰ πουλιά, ἀλλὰ εἶναι καὶ διδασκαλικά. Διδάσκουν μαθήματα πού εἶναι χρήσιμα στὴ ζωὴ μας. Ἐχουν ἀρετὲς τὰ πουλιά πού σπανίζουν σὸν ἄνθρωπο. Ἐχουν ἀγάπη καὶ σιτοργὴ πού λίγοι ἄνθρωποι τὴν ἔχουν. Ἡ ἀλληλεγγύη τοῦ κορακινοῦ, ἡ ἀφοσίωσις τῆς τρυγόνος σὺν σύζυγόν τῆς, ἡ νοικοκυρωσίνη τοῦ χελιδονιοῦ, ἔχουν νὰ πούν τόσα σὸν ἄνθρωπο. Ἐχουν συναισθήματα ἐνγυλὰ τὰ πουλιά, εὐγενῆ, τρυφερὰ καὶ συγκινητικά.

Εἶναι διδασκαλικά τὰ πουλιά. "Ὅταν ὁ Κύριος ἔσπερε τὴν προσοχὴ τῶν ἀποστόλων, σὴν ἐπὶ τοῦ ὅρου ἡμιλία, σὰ πουλιά πού πιθανὸν ἐκείνην τὴ στιγμή πετοῦσαν σὸν ἄερα, λέγοντας: «ἐμβλέψατε εἰς τὰ πτερινὰ τοῦ οὐρανοῦ...», ἤθελε νὰ τοὺς τονίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην πού πρέπει νὰ ἔχουν σὺν Θεῷ. Ἄν τὰ πουλιά, χωρὶς νὰ σπέρνουν καὶ νὰ θερίζουν, ζοῦν, πῶς δὲν μπορεί νὰ ζῇσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος «διαφέρει ἀπὸ τῶν»; Καὶ ὅχι μόνον ὁ Κύριος χρησιμοποίησε τὰ πουλιά γιὰ νὰ διδάξῃ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ καὶ οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Μ. Βασίλειος κάμει λόγο γιὰ τοὺς πελαργούς, οἱ ὁποῖοι, διὰ ὁ πατέρας τοὺς χάσῃ τὰ φτερά του ἀπὸ τὴν γηραιά, αὐτοὶ τὸν περικυκλώνουν καὶ τὸν θερμαίνουν. Καὶ ἀκόμη τὸν βοηθοῦν σὺν πέταγμα καὶ τοῦ δίδουν ἀφροντὴν τροφῇ. Ἐμπιστοσύνη στὴ Θεῷ πρόνοια, τὸ ἓνα μάθημα τῶν πουλιῶν. Ἀγάπη σὰ γηραιά, τὸ δεῦτερο. Καὶ ἄλλα πολλά. Πολλά. Ἀτέλειωτα τὰ μαθήματα τῶν πουλιῶν, ὅπως ἀτέλειωτα εἶναι κι' αὐτὰ μέσα στὴν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἐμεῖς ἐδῶ κάποτε πρέπει νὰ τελειώσουμε. Κι' αὐτὸ θὰ τὸ κάνουμε περιορίζοντας τὴν πραγματικὴν μας μελέτη μόνον σὰ πουλιά πού ἀναφέρονται στὴν Ἀγία Γραφή. Στὴν συνέχειά μας γι' αὐτὰ μόνον θὰ κάνουμε λόγο. Γιὰ τὰ πουλιά τῆς Ἀγ. Γραφῆς. Καὶ ὁ λόγος γιὰ τὸ πρῶτον πουλὶ τῆς Ἀγ. Γραφῆς σὺν ἐπόμενον φύλλον μας.

Ἀρχιμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ὁ ἐλεύθερος καθαρὸς ἀὴρ τῆς ὑπαίθρου

Ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος ἀστυφιλίας ἔσχε δραματικά ἀποτελέσματα διὰ τὸν σύγχρονον Ἕλληνα καὶ δὴ τῆς ὑπαίθρου. Παραδόσεις καὶ ἀγναὶ σκέψεις καὶ διαθέσεις ἐξανεμίσθησαν εἰς τὰς παρόδους καὶ εἰς τὰ ὑπόγεια τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων. Νέοι καὶ νέαι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὁλόκληροι οἰκογένειαι μὲ ὥραϊαν οἰκογενειακὴν παράδοσιν καὶ ἱστορίαν παρεδόθησαν εἰς τὴν χράνην τῶν πόλεων καὶ ἔσθησαν διὰ παντός. Χωρὶς ἐνεκρώθησαν καὶ κύδωνες Ἐκκλησιῶν ἐσιώπησαν. Καὶ ὅσοι κατέφυγον εἰς τὰ μεγάλα κέντρα ἐδέχθησαν τὰς μεγάλας ἐπιυδράσεις τῆς εὐημερίας καὶ ἄφησαν ἀκαλλιέργητον τὴν θρησκευτικότητα. Ἔτσι ἐνθ' αἱ πόλεις ἐπεξετάθησαν πρὸς τοὺς τέσσαρας ὀρίζοντας δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογος θρησκευτικὴ πρόοδος τῶν καταφυγόντων εἰς τὰς πόλεις. Καὶ ἰδοὺ τὰ ἀποτελέσματα. Εἰδικοί τεχνικοὶ ἐπιστήμονες περιγράφουν μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν χρεωκοπίαν τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων καὶ τονίζουν τὴν εὐμάρειαν καὶ ὄχι τὴν εὐημερίαν. Ἡ εὐθύνη εἶναι θαρετὰ δι' ὅσους ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀναχαίτισιν τοῦ πνεύματος τῆς ἀστυφιλίας καὶ ἀδιαφοροῦν. Ἄς κάμῃ ἕκαστος ὅτι τοῦ εἶναι δυνατόν νὰ βοηθήσῃ τὸν συνάνθρωπόν του νὰ εὐρεθῇ εἰς τὸν ἐλεύθερον καθαρὸν ἀέρα τῆς ὑπαίθρου.

Ἐγκόλπιον ἀγωνιστικότητος

Ὁ Μάρτιος εἶναι ὁ μὴν ὁ ὁποῖος ἐνθυμίζει πάντοτε τὴν μεγάλην περίοδον πνευματικῆς συγκεντρώσεως διὰ τῆς νηστείας καὶ τῆς προσευχῆς. Ἡ νηστεία προηγουμένη τῆς μεγάλης χριστιανικῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἀποτελεῖ ἓνα σπουδαῖον ἐρεθισμὸν ἀξιολογήσεως τῶν ἀξίων καὶ τῶν ἀρχῶν διὰ τὰς ὁποίας ζῇ, κινεῖται καὶ ἀγωνίζεται ὁ ἄνθρωπος. Ὑπομνήσκει τὴν ὑποχρέωσιν διαφυλάξεως τοῦ πνευματικοῦ θησαυροῦ κινδυνεύοντος ἀπὸ πολλοῦς καὶ ποικίλους ἐχθρούς. Εἰς τὴν

ζωὴν τῶν πιστῶν ἡ αὐτοσυγκέντρωσις διὰ τῆς ἀσκήσεως, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς μελέτης ἀπέδωκεν τὰ μυστικά ἀντοχῆς πρὸ τῶν ἀντιξοότητων. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν διωγμοὺς καὶ καταπιέσεις ὑπερεπήδησαν καὶ ἀνανέωσαν τὰς πνευματικὰς τῶν δυνάμεις. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐστάθη ὡς ὀδηγητικὴ δύναμις εἰς ὅσους ἐπίστευσαν εἰλικρινῶς, προσηυχήθησαν ἀδιαλείπτως καὶ ἐνήστευσαν θεληματικῶς. Ἡ ἀσκήσις δι' ὧν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν γίνεται τὸ ἐγκόλπιον τῆς ἀγωνιστικότητος διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Θὰ τὸ κατανοήσωμεν ἀραγε αὐτὸ οἱ Χριστιανοί;

Ὁδηγὸς καὶ ἐμπνευστὴς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ

Ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀσχολεῖται μὲ τὴν παρούσαν οἰκονομικὴν κρίσιν τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ὁ περιορισμὸς τῆς καυσίμου ὕλης καὶ ἡ ἀναζητήσις πρώτων ὑλῶν διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ διαμορφωθείσα κατάστασις θέτει ὑπὸ ἐπανεξέτασιν θεμελιώδη ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος τῆς ἐνότητος. Ἀπὸ τὰς δοθησάμενας λύσεις θὰ καλλιεργηθῇ ἡ ἐνότης καὶ ἡ πολιτικὴ σταθερότης μὲ τελικὸν ἀποτέλεσμα οἱ ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἐγγὺς μέλλον νὰ ζήσουν ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀδελφικῇ συνεργασίᾳ. Εἰς τὸν διεθνή ὀρίζοντα διαγράφονται ἀπαισιόδοξοι προοπτικαί, λόγῳ τῆς ὀξύτητος τῶν ἀνταγωνισμῶν εἰς διαφόρους τομεῖς καὶ τῆς μὴ ταυτίσεως τῶν συμφερόντων τῶν διαφόρων κρατῶν. Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ ἑλλειψὶς ἀλληλεγγύης συντελεῖ εἰς τὴν διεύρυνσιν τοῦ χάσματος συνεργασίας τῶν κοινοτήτων τῶν ἔθνων. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ συνειδησις ὅτι ἡ στροφὴ πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν εἶναι ἡ δυναμικωτέρα προϋπόθεσις συνεννοήσεως τῶν ἀνθρώπων. Ὅχι μόνον εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν χώρον, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἡ πολιτικὴ, οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὁριμότης θὰ ἐπιτευχθοῦν,

ἐάν ὁδηγὸν καὶ ἐμπνευστὴν ἀποτελέσουν αἱ ἀρχαὶ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Κατάστασις ἐκτάκτου ἀνάγκης

Ὡς ἱστορικὴ χαρακτηρίζεται ἡ κρίσις τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος καὶ ὡς δραματικὴ ἡ δοκιμασία εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθεν ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπότομον δημιουργίαν σοβαρῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων. Ἡ οἰκονομικὴ ἀναταραχὴ ἔχει ἐπιπτώσεις ἐπὶ ὅλων σχεδὸν τῶν σοβαρῶν τομέων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ ψυχολογικὸς ἀντίκτυπος ἐπιδρᾷ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅπως δὴποτε ἡ σεισμικὴ αὐτὴ μεταβολὴ θὰ ἀσκήσῃ ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν ἀτόμων. Ἐποὶ ἡ ἐποχὴ μας πρέπει νὰ κηρυχθῇ εἰς κατάστασιν ἐκτάκτου ἀνάγκης καὶ ὅλοι οἱ φορεῖς νὰ τεθοῦν ἐν συναγεμῇ διὰ τὴν προσφορὰν ὑπηρεσιῶν εἰς τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους ἑκαστος θὰ κληθῇ νὰ ἐνταχθῇ. Ἡ δραστηριότης αὐτὴ, εἰς παγκόσμιον κλίμακα καλλιεργουμένη, ὁριζιμένως θὰ συντελέσῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἀναχαίτισιν τοῦ ρεύματος τῆς παρακμῆς. Οἱ ἀγαπῶντες τὸν ἄνθρωπον θύνανται νὰ γίνουν σοβαροὶ παράγοντες πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἀτόμου καὶ νὰ συντελέσουν εἰς τὴν χαλάρωσιν τῆς κρίσεως διὰ μᾶς συνετοῦς δραστηριότητος καὶ ἐπιμελοῦς διαχειρίσεως τῶν ἀτομικῶν καὶ κοινῶν ὑποθέσεων.

«Τί θεωρεῖται εὐτυχία;»

Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ὁμᾶς κοινωνιολόγων εἰς ξένην χώραν ἔθεσεν εἰς ἓνα μέγαν ἀριθμὸν ἀτόμων. Τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν ἀπήντησεν ὅτι εὐτυχία διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἡ ὑγεία καὶ ἡ ἐξασφάλισις ὀλικῶν ἀγαθῶν. Δὲν ἀμφισβητεῖται ὁ ἀποφασιστικὸς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου παράγων τῆς ὑγείας καὶ τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας. Ἀλλὰ οὔτε ὁ ὑγιὴς οὔτε

ὁ εὐκατάστατος εἶναι εὐτυχής. Ὑπάρχει πέραν αὐτῶν ὡς καὶ ἄλλων παραγόντων μία ἄλλη προϋπόθεσις, ἡ ὁποία κάμνει τὸν ἄνθρωπον εὐτυχῇ. Εἶναι ἡ ἀρετὴ τὴν ὁποίαν συνθέτουν ἡ πίστις, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλπίς. Τότε εἶναι εὐτυχής ὁ ἄνθρωπος δταν ἡ τριάς αὐτῆ τῶν ἀρετῶν ἀποτελοῦν τὸν ὁδηγὸν τῆς ζωῆς του.

Πολλαπλαῖ ὠφέλειαι

Ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἔχει ἀγαθὰς προθέσεις καὶ δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ σπουδαῖα ἔργα ἀν' ὁδηγηθῇ καλῶς. Ἐνθουσιάζεται καὶ ἀφοσιώνεται εἰς ἰδέας. Κατέχεται ἀπὸ τὸν πόθον νὰ μεγαλουργῇ. Αὐτὸ ἄλλως τε ἀνέκαθεν ἀπέτελεσε τὴν ἀφετηρίαν ἀποφασιστικῶν ἀγώνων. Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται τὸ κρίσιμον σημεῖον ὁρθοῦ προσανατολισμοῦ του. Ἐχει ἀνάγκην ἀπὸ καλοῦς ὁδηγούς. Ὅλοι οἱ τομεῖς τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πνευματικοῦ του βίου θὰ εὐρίσκοντο εἰς ἀνεπτυγμένον ἐπίπεδον, ἐὰν οἱ ὁδηγοὶ τοῦ ἐνέπνεον ἐμπιστοσύνην, θάρρος καὶ δικαιοσύνην. Τὸ πῶς ὁδηγεῖται ἑκάστη κατηγορία τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης τῆς πρὸς τὸν συνάνθρωπον ὑπάρχει ἓνα πρόσφατον παράδειγμα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὁργανισμοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι προσέφερον ὑπηρεσίας ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἀνευ ἀμοιβῆς διὰ νὰ συμπαρασταθοῦν εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Φυσικὰ ἡ προσφορὰ τοῦ ἔργου ἀπειθύνεται πρὸς τὸ σύνολον τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ εἰς μίαν περίοδον ὅπου τὸ σύνθημα τῆς λιτότητος κυριαρχεῖ. Ἐὰν τὸ πνεῦμα τῆς λιτότητος κυριαρχήσῃ εἰς τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ ὁπωσδήποτε οἱ ἀγαθοὶ καρποὶ θὰ εἶναι πολλοὶ καὶ εὐχυμοί. Πρὸς τοιαύτας ἐκδηλώσεις ὀφείλουν ὅλοι οἱ ἡγέται νὰ καθοδηγοῦν τοὺς ἀνθρώπους. Αἱ ὠφέλειαι θὰ εἶναι πολλαπλαῖ.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νίκη
Διευθυντὴς Συντάξιας: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἔτησίαν συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
'Απρίλιος 1974

'Αριθ. φύλλου 340

Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

Ἡ χριστολογικὴ φιλολογία ἐπὶ αἰῶνας κατακλύζει τὰς βιβλιοθήκας τοῦ κόσμου. Αἱ χριστολογικαὶ ἰδέαι ἀναζητοῦνται εἰς ὅλας τὰς συγγραφὰς τῶν μαρτυρησάντων περὶ Χριστοῦ. Εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν κάλαμον καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων νὰ περιγράψουν τὸν ἀπερὶγραπτον Ἰησοῦν περὶ τοῦ ὁποίου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἐλεύσεώς του ἠγγέθη σφοδρὰ ἀντιλογία. Καὶ ἔγινε δι' ἄλλους σκάνδαλον καὶ δι' ἄλλους μωρία, κείμενος εἰς ἀντιλεγόμενον σημεῖον. Ὅσοι κατώρθωσαν νὰ ὑπερβῇ τὸν τοῦ φραγμοῦ τῶν προλήψεων καὶ προκαταλήψεων καὶ τῶν μικροτήτων καὶ εἰλικρινῶς τὸν ἀνεζήτησαν μετὰ παιδικὴν ἀθωότητα καὶ ἀμόλυντον καρδίαν εἰς τὰς πηγὰς, ὅλοι αὐτοὶ τὸν εὗρον παρευόμενον καὶ ἀναζητοῦντα τὸ ἀποκάλυψαι, διδάσκοντα εἰς τὰς ταραγμένας καρδίας τὴν ἀγάπην, θαυματουργοῦντα, ἐλέγχοντα καὶ σταυρούμενον χάριν τῶν ἀδυναμιῶν τῶν τέκνων τοῦ Πατρὸς καὶ ἀνιστάμενον ἐν δόξῃ. Τὸν εἶδον θρηνοῦντα καὶ θυσιαζόμενον ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου σωτηρίας. Εἶδον ὅτι δὲν εἶχε κάλλος ἐφ' ὥραϊος κάλλει παρὰ πάντας βροτοὺς καὶ ἐχάρησαν τὴν ὁμορφίαν τῆς θυσίας.

Ἄν εἰλικρινῶς ἐπιθυμῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ αἰσθανθῇ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ θὰ τὴν ἀναζητήσῃ εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ἐκεῖ ὁ πεινασμένος, ὁ διψασμένος, ὁ ἀσθενής, ὁ καταδικασμένος, ὁ ἀδικούμενος, ὁ πλανηθεὶς, ὁ ἁμαρτωλὸς θὰ εὗρουν ἀνακούφισιν, παρηγορίαν, χαρὰν καὶ λύτρωσιν. Εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ὁποῖον « κατοικεῖ πᾶν τὸ πλῆρωμα τῆς Θεότητος », ὑπάρχει ἡ λύσις παντὸς προβλήματος. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι ἐπολέμησαν καὶ ἐξακολοθοῦν νὰ πολεμοῦν τὸν Χριστόν. Ἄλλοι μὲ τὸ νὰ ἀρνοῦνται τὸ μήνυμα

τῆς σωτηρίας καὶ ἄλλοι μὲ τὴν περιφρόνησιν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν γίνονται οἱ φοβεροὶ διώκται καὶ ἀρνηταὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Χριστὸς ὅμως εἰς τοὺς ἐμπαιγμούς, εἰς τὸ μῖσος καὶ εἰς τοὺς χλευασμούς ἀντιτάσσει τὴν ἀγάπην του. Ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἐζήτησε τὴν συγχώρησιν διὰ τοὺς σταυρωτάς του καὶ διὰ τὸν ληστήν. Ὁ παράδεισος, τὸν ὁποῖον ἔχασεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς παρακοῆς, γίνεται κτῆμα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς θυσίας τοῦ Θεανθρώπου. Ἔτσι ὁ παράδεισος εἶναι ἀνοικτὸς δι' ὅσους ἀγωνισθοῦν νὰ διακόνουν τὰς σχέσεις τῶν καὶ τοὺς δεσμούς μετὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ μὲ ταπεινώσιν στρέφουν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Θὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ ἐκεῖνη ἡ θυσία ἐνδοκυμασμένη καὶ ἀποφασιστικότητι διὰ ἀγῶνας καὶ θυσίας. Τότε θὰ χαροῦν τὴν ὁμορφίαν τῆς θυσίας.

Ὁ ἄνθρωπος συμβιβάζομενος ὅταν ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν σπινθηρίσιν του καὶ συγχωρῶν τὰς ἀδυναμίας του εἰς πᾶσαν ὑποχώρησιν ἐνώπιον τῶν παρορμήσεων, θέλει ἓνα Θεὸν μόνον ἐπιεικῆ. Τὸν ἀποκαλεῖ « γλυκύτατον Ἰησοῦν » καὶ μὲ τρυφερότητα ἀναπολεῖ κάθε πασχάλια τὸ μαρτύριόν του ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ὁποῖους τόσο σπογγικὰ εἰσεργάτησε καὶ τοὺς ὁποῖους ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τὸν ἐσυγχώρησε, διότι δὲν ἐγνώριζον τί ἐκαίον.

Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ γλυκὺς πρὸς τὴν ἁμαρτωλὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἔβρεξε τοὺς πόδας μετὰ δάκρυα τῆς μετανοίας, καὶ πρὸς τὸν ληστήν, ὁ ὁποῖος ἀνεγνώρισε τὴν ἀθωότητα· εἶναι ἡ συγκατάβασις, ἡ ἀνεκτικότης καὶ ἡ ἐπιείκεια. Εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ θυσία. Εἶναι ὁμοῦ καὶ δικαιοσύνη. Χρησιμοποιεῖ καὶ τὸ φραγγέλιον. Εἶναι καὶ ὁ ἐλεγκτής. Τιμωρεῖ τὸν ψεύστην, τὸν ἀδιάφορον, τὸν πονηρόν, τὸν

ἀνέντιμον, τὸν ὑποκριτὴν. Ἀπειλητικὰ ἦσαν τὰ εὐδαίμῃ του κατὰ τῶν Φαρισαίων καὶ σκληροὶ οἱ λόγοι πρὸς αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι περιήρχοντο τὰ ὄρη καὶ τὰς πεδιάδας νὰ προσελκύσουν ἓνα προσήλυτον καὶ οἱ ὅποιοι δὲν ἐδίσταζον νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἀδελφούς των ἐκ τοῦ ναοῦ. Ἐλκεῖ ὁ λεπτολόγος ἐπισμητήτης, ποῦ ἐπιμένει νὰ ἀποφεύγῃ ὁ ἀνθρώπος καὶ τοὺς δροκοὺς καὶ τὰς ὕδρεις καὶ τὴν ἔνοχον ματιὰν πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον καὶ τοὺς πονηροὺς λογισμούς. Ἔτσι ὁ Χριστὸς γίνεται ὁ αὐστηρὸς, ὁ ἀπαιτητικὸς, ὁ ἀνυποχώρητος Θεός, ὁ ὅποιος μὲ τὸν ζυγὸν τῆς δικαιοσύνης θὰ ἔλθῃ ἐν ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ διὰ νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην. Ἐδῶ ἀκριβῶς ὑπάρχει ἀλλοτρίωσις τὸ μεγαλεῖον τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Νὰ ἀγαπᾷ ὁ ἀνθρώπος τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἔχῃ καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Νὰ ἀντλή παρηγορίαν καὶ ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ δέχεται τὸν ἀμείλικτον ἔλεγχον αὐτοῦ διὰ τὰς παραβάσεις. Νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν σταυρωσὴν θυσίας του, διὰ νὰ χαίρεται τὴν ὁμορφίαν τῆς ἀνθρωπίνης θυσίας εἰς τὸ ἀδικίαντων μαστίγια τῶν καθημερινῶν ἀντιξοότητων.

Κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν παθῶν οἱ χριστιανοὶ θὰ παρασταθοῦν εἰς τὴν ἀγωνίαν τοῦ Θεανθρώπου καὶ θὰ θρηνησούν διὰ τὰ πάθη. Θὰ ἔχουν ὁμῶς καὶ τὴν ἀντοχὴν νὰ ἀντικρύσουν καὶ τὴν δικαιοσύνην του; Ἄν ναι, τότε ἡ πορεία των πρὸς τὸν προορισμὸν εὐρίσκειται εἰς καλὸν στάδιον καὶ ἡ συνέχεσις τῆς θὰ ἔχῃ τὸν ἀμαράντινον στέφανον. Διαφορετικὰ ἡ ἀλλαγὴ πορείας εἶναι ἐπιτακτικὴ. Διότι πορεία ἐσφαλμένη ὁδηγεῖ εἰς ἀπώλειαν τοῦ προσανατολισμοῦ καὶ πᾶσα τυχὸν ἀγωνιστικὴ προσπάθεια θλήνῃ καὶ ἀγωνίαν προσφέρει μόνον.

Ἡ Μεγάλῃ ἑβδομᾷ φέρει εἰς τὸ προσκήνιον τῆς μνήμης τὴν ἱστορίαν ἑνὸς λαοῦ, ὁ ὅποιος ἐπέτυχε νὰ εὕρῃ ὡς ἔνοχον τὸν ἀναμάρτητον τοῦ κόσμου καὶ νὰ τὸν καταδικάσῃ εἰς πλεόν ἀτιμωτικὸν θάνατον ὑποκρινόμενος τὴν ἀποσώσασιν εἰς νόμον, τὸν ὅποιον παρέδωκεν ὁ αὐτὸς νομοθέτης. Ἡ ἀνθρωπίνη ἱστορία δὲν ἐγνώρισε περισσότερον ἐπαισχυντον πρᾶξιν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην «δικαιοσύνην» ἢ ὅποια ἤρchiσε τὴν Κυριακὴν τῶν Βαίων καὶ ἐτελείωσε τὴν Παρασκευὴν εἰς τὸν Γολγοθᾶν. Ἡ δίκη τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ δραματικωτέρα καὶ πνευματικωτέρα καὶ ἡ πλέον συμβολικὴ δίκη. Κατ' αὐτὴν διεκδικεῖσθαι τὰ πάντα δι' ἓνα ἀρχαῖον κόσμον καὶ ἐκερδήθησαν τὰ πάντα

ἀπὸ ἑνα νέον κόσμον, ὁ ὅποιος αἰωνίως θὰ στρέφῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Γολγοθᾶν καὶ πρὸς τὸ κενὸν μνῆμα.

Ἀλήθεια, πᾶσα δὲν διδάσκει τὸ κενὸν μνῆμα! Διδάσκει μίαν πραγματικότητα, διότι ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν ἐγένεν «ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων» ὅσων καὶ ἂν φαίνεται ἀνεξήγητος εἰς τὸ σύγχρονον πνεῦμα, καὶ ὁ ρεαλισμὸς τοῦ πραγματικοῦ αἵτου γεγονότος πλασιεῖται ἀπὸ ὑψηλῆς σημασίας ἱστορικὰ δεδομένα θεμελιούντα ἀσώλετον πεπαιθῆσιν περὶ τῆς ἀποκαλυφθείσης εἰς τὸν ἀνθρώπον θείας ἀγάπης καὶ παντοδυναμίας. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐστηρίχθησαν αἱ ἀνθρώπινοι ἐλπίδες. Ἐκεῖ κατεδικάσθη ἡ ἁμαρτία καὶ παρσκευάσθη ἡ σωτηρία. Καὶ ἡ Ἀνάστασις ἐγένεν ἡ διαβεβαίωσις τῆς ἰδικῆς μας ἀναστάσεως, διότι τὸ ἴδιον Πνεῦμα τὸ ὅποιον ἀνέστησε τὸν Χριστόν, θὰ ἀναστήσῃ καὶ τὸ θνητὸν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ παρέχει τὴν δυνατότητα εἰς τὸν ἀνθρώπον νὰ συγχωρεθῇ διὰ τὰς ἁμαρτίας του, νὰ λάβῃ τὰς δωρεὰς τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τὸν ἁγιασμὸν καὶ νὰ ἀπαλυθῇ. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ χαραιοῖ καὶ ὁμορφαίνει τὴν ζωὴν κάθε πιστοῦ. Ἐπὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ θεμελιεῖται ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ ἡ ἀρχὴ μιᾶς νέας κτισμογονίας.

Ἡ Γεθσημανῇ, ὁ Γαββαθᾶς, ὁ Γολγοθᾶς καὶ τὸ κενὸν μνῆμα ὑπερῆξαν τόποι ἅπου ἐκρίθη ὁ βαθμὸς τῆς θυσίας. Ἐκεῖ εἰς τὸν γεμάτον ἀπὸ δένδρα καὶ λουλοῦδια κήπον τῆς Γεθσημανῆ ἤρchiσεν ἡ σκηπὴ τῆς σκληρᾶς τραγωδίας τοῦ θείου πάθους μετὰ τὴν προσευχὴν. Εἰς τὴν σιωπὴν τοῦ κήπου ἡ προσευχὴ πλημμυρίζει τὴν καρδίαν τοῦ Κυρίου καθὼς ὑποτάσσεται ἡ ζωὴ του ὁλόκληρος εἰς τὸ θεῖον θέλημα. Ἡ προσευχὴ γίνεται ἡ διέξοδος τῆς ζωῆς καὶ ὁ κήπος ὁ τόπος τῆς πραδοσίας καὶ τοῦ θείου θελήματος.

Ὁ λιθόστρωτος τόπος, ὁ ἐπιλεγόμενος ἑβραϊστὶ Γαββαθᾶς, ἐγένεν ὁ τόπος τῆς ἀνάγκης, ὅπου ἀντικρύσθη ἡ σκληρότης. Βάναινοι καὶ ἀπάνθρωποι φωναὶ (ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν), ραβδισμοὶ καὶ ραπίσματα, εἰρωνεῖαι καὶ χλευάσματα συνθέτουν τὴν ὅλην ἀτιμωφάραν εἰς τὸν λιθόστρωτον.

Τέλος ὁ Γολγοθᾶς εἶναι ὁ τόπος τῆς μεγίστης ταπεινώσεως καὶ θυσίας τοῦ Θεανθρώπου.

ΓΕΝΕΣΙΣ

55. Ἡ συνάντησις Ἰακώβ καὶ Ἡσαΐ (33,1 - 16)

Καθὼς προχωροῦσε ὁ Ἰακώβ μετὰ τὴν οἰκογένειά του καὶ τὰ πράγματά του, βλέπει ἀπὸ μακριὰ νᾶρχεται ὁ Ἡσαῦ μετὰ τοὺς τετρακόσιους ἄντρες. Ἀμέσως χωρίζει τὴν οἰκογένειαν σὲ τρία τμήματα καὶ τὰ δάζει τὸ ἓνα πρῶτον ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μπροστὰ ἔβαλε τὶς δύο παλλακὰς μετὰ τὰ παιδιὰ τους, ἔπειτα τὴ Λεία καὶ τὰ παιδιὰ της, καὶ τελευταία τὴ Ραχὴλ μετὰ τὸν Ἰωσήφ, τὸ μονάκριβο παιδί της. Ὁ ἴδιος πῆγε μπροστὰ ἀπ' ὅλους, καὶ καθὼς πλησίαζε ὁ Ἡσαῦ μετὰ τὴ δύναμίν του, ὁ Ἰακώβ κανόνισε ἀπὸ ἀριετὴ ἀπόστασι καὶ ἔπεσε, μέχρι νὰ τὸν πλησιάσῃ ἐκεῖνος, ἑπτὰ φορές μέχρι τὸ χῶμα καὶ προσκύνῃσεν τὸν ἀδελφὸν του. Ἐρχεται ὁ Ἡσαῦ καὶ τὸν ἀγκυλιάζει, καὶ πέφτει στὸν τράχηλό του καὶ τὸν καταφιλεῖ, καὶ ἔκλαψαν οἱ δύο μαζί. Καὶ σὰν χόρτασαν τὸ κλάμα καὶ τὰ φιλήματα, βλέποντας ὁ Ἡσαῦ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ, ρωτᾷ: «Τί σοῦ εἶνε αὐτά;». Δηλαδὴ «δοῦλοι ἢ οἰκογένεια;». Ἀποκρίνεται ὁ Ἰακώβ: «Εἶνε τὰ παιδιὰ μετὰ τὰ ὁποῖα με ἐλόγησε ὁ Θεὸς ἐμένα τὸ δοῦλό σου». Καὶ πλησίασαν οἱ παλλακὰς μετὰ τοὺς γιούς των καὶ προσκύνῃσαν τὸν Ἡσαῦ. Ἐπειτα πλησίασαν καὶ τὸν προσκύνῃσαν ἡ Λεία μετὰ τοὺς γιούς της, καὶ τελευταία ἡ Ραχὴλ μετὰ τὸν

XX

που. Εἰς τὸν Γολγοθᾶν ἐπιτυλίσσεται ἡ κεντρικὴ πρᾶξις τῆς ἱστορίας. Οὔτε λουλοῖδια, οὔτε δένδρα καὶ ὁ οὐρανὸς σκοτεινός. Ἐκεῖ ὑπογράφεται ἡ διαθήκη τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὴν πορείαν αὐτὴν τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς
 θυσίας ὁ Κύριος ἐδίδαξεν εἰς τὸν ἄνθρωπον
 τὴν ὑπομονὴν καὶ καρτερικότητα εἰς τοὺς ἀ-
 γῶνας διὰ τὸ ἐμβαθύνειν εἰς τὴν ὁμορφίαν τῆς
 θυσίας. Εἰς δὲ τὸ κενὸν μνημα περιελήφθη ἡ
 ἀπόδειξις τοῦ ὑπερφυσικοῦ, ὅτι ὁ Κύριος εἶ-
 ναι ἡ Ζωή, καὶ ἐπεκυρώθησαν μὲ τὸ θεῖον κῶ-
 ρος καὶ τὸ φωτιστέφανον αἱ δύο οἰκονομίαι
 Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη. Ὅτι καὶ ἡ Βί-
 βλος εἶναι τὸ μοναδικὸν βιβλίον τῆς ἀνθρωπό-
 τητος διὰ τὸ ἀποκαλύπτειν τὴν περὶ Θεοῦ καὶ
 ἀνθρώπου ἀλήθειαν.

A. B. X.

Ἰωσήφ. Λέει πάλι ὁ Ἡσαΰ· «Κι αὐτὰ τὰ κοπάδια πού συνάντησα πρὶν ἀπὸ σένα τί εἶνε;». Λέει ὁ Ἰακώβ· «Δῶρα σὲ σένα, κύριέ μου, νᾶχω τὴν εὐνοιά σου». «Ἐχω πολλά, ἀδερφέ», τοῦ λέει ὁ Ἡσαΰ, «κράτα τὰ πράγματά σου». Ἐπιμένει ὁ Ἰακώβ· «Ἄν μ' ἀγαπᾷς, δέξου τὰ δῶρα μου· ἐγὼ σὲ προσφέρω ἅπ' τὴν καρδιά μου, γιατί εἶδα τὸ πρόσωπό σου σάν πρόσωπο τοῦ Θεοῦ, καὶ πολὺ θέλω νᾶχω τὴν εὐνοιά σου. Πάρε τίς εὐλογίες μου πού σοῦ προσφέρω, γιατί κι ἐμένα μοῦ ἔδωσε πολλὰ ὁ Θεός». Καὶ τὸν δίασε νὰ τὰ πάρῃ, καὶ τὰ πῆρε.

Μετά τοῦ εἰπε ὁ Ἡσαΐ· «Νὰ τραβήξουμε ἀπὸ ὧν εὐθεία. Νὰ πᾶμε μαζί». Ὁ Ἰακώβ ποῦ δὲν ἤθελε νὰ συμβαδίζουσιν, τοῦ λέει· «Ξέρεις, κύριέ μου, ὅτι τὰ παιδιά δὲν ἔχουν ἀντοχή, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τ' ἀγελάδια μου εἶνε αὐτὸν τὸν καιρὸ ἔγκυα· ἂν τὰ βιάσω νὰ περπατήσουν καὶ τὰ κουράσω, θὰ φοφήσουν ὅλα. Γι' αὐτὸ πῆγαινε σὺ μπροστά, κι ἐγὼ ὁ δοῦλος σου ἀκολουθῶ σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ πίσω μὲ σταθμούς καὶ ξεκουράσματα, καὶ θὰ φτάσω σιγὰ - σιγὰ, κύριέ μου, στὸ Σηεῖρ». Τοῦ λέει· πάλι· ὁ Ἡσαΐ· «Θὰ σ' ἀφήσω ἕνα τμήμα ἀπὸ τὴ δύναμί μου». «Ἄ μπά, δὲν χρειάζεται», λέει ὁ Ἰακώβ, «δὲν ὑπάρχει λόγος. Ἐμένα πολὺ μοῦ ἔρχεται ποῦ μοῦ δείχνεις τὴν εὐνοιά σου, κύριε». Κι ἔτσι ὁ Ἡσαΐ πείσθηκε νὰ τὸν ἀφήσῃ μόνο, καὶ γύρισε στὸ Σηεῖρ. Ἐννοεῖται θὰ ἦταν μὲ ἄλογα ἢ μουλάρια.

Εἶνε εὐνόητα ἡ σκέψις καὶ τὸ σχέδιο τοῦ Ἰακώβ, ὅταν χώρισε τὴν οἰκογένειά του σὲ τρία τμήματα. Ἄν χτυπήσῃ ὁ Ἡσαΐ, ἂν ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ δεῖξῃ ἐχθρική διάθεσι, νὰ μὴ χτυπήσῃ μεμιάς ὅλη τὴν οἰκογένεια. Ἀπήνει: ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ, ποὺ γιὰ ὅλα θὰ ἦταν ἀργὰ πιά, μὴ μικρὴ ἐλπίδα φυγῆς. Καὶ μπροστὰ δάξει τὰ παιδιὰ τοῦ ἀπὸ τῆς δύο δοῦλας μὲ τῆς μητέρας τους, ἔπειτα τὴν Λεῖα, καὶ ἔπειτα τὴν Ραχὴλ. Ὅσο ἀγαπητότερα τοῦ τόσο πιὸ πίσω,

μέ πύο πολλή έλπίδα φυγής. Δέν κρύβεται μιά κάποια άδυναμία του στη Ραχήλ και τó γύό του άπ' αύτήν. Αύτόν βλέπει σά διάδοχό του. Βάβαια δλ' αύτά τά μέτρα θά ήταν περιττά κι άνώφελα, σέ περίπτωσι πού ó 'Ησαΰ έδειχνε πρόθεσι γιά έκδίκησι. Αλλά πάνω στην άγωνία του πιάνεται κανείς κι άπό ένα χορταράκι.

Κατάπληξι μās κάνει: ó μεγάλος φόβος του 'Ιακώβ και ή δουλοπρέπειά του, τόσο πού θά μπορούσε νά σκανδαλίση μερικούς χαρακτηρες. Κι όμως αύτά ήταν τά πύο φυσικά, τά πύο σωστά, τά πύο θεάρεστα έκδηλώματά του. Μόνο ó ψεύτικος και φτιαχτός 'Αχιλλέας δαδίζε: μέσα στά δέλη των έχθρων άτρόμητος, άφύλαχτος, κι άμέριμνος, γιατί έγινε άτρωτος άπό μαγεία. 'Ο δυνατός άπό πίστι περνάει πάντοτε άπό άγωνία, κι ως άποδεικνύεται στό τέλος, ότι αύτός είνε ó πραγματικά άτρωτος και χωρίς άχίλλεια φτέρνα. "Άλλο ή έλπίδα στό Θεό και ή έμπιστοσύνη, κι άλλο ή άγωνία και τά μέτρα πού θά λάβη κανείς. Αύτά μπορούν νά συνυπάρχουν, και πρέπει νά συνυπάρχουν. Μόνο ή άπειρία και ή άπερισκεψία λείπουν. "Όσο γιά τή δουλοπρέπεια, μπορεί έπιφανειακά νά φαίνεται, ότι γίνεται ó 'Ιακώβ δουλοπρεπής, γιά νά σώση τό τομαράκι του και τήν οικογένειά του, αλλά ή αλήθεια είνε ότι νικάει: κάθε έγνώριμό και νικηλίκι, πού θά μπορούσαν νά ξεσηκωθούν μέσα του, γιά νά μή γίνη αίτιος και πειραχτή τó σχέδιο του Θεού, τó σχέδιο πού του άνακοίνωσε μέ τόσες ύποσχέσεις. "Αν

56. 'Η έγκατάστασι του 'Ιακώβ (33,17 - 20)

Μετά τήν άπόλαυσι των δικών του, σπρώνεται ó 'Ιακώβ και πάει κατασκηνώνει σ' ένα μέρος της Παλαιστίνης. Κι έκανε εκεί σπίτια και στάβλους και μαντριά γιά τά ζώα του. Κι όνόμασε τό μέρος εκείνο «Σκηναί». 'Η περιοχή λεγόταν Σίκιμα: ήταν εκεί μιά πόλι πού λεγόταν Σαλήμ. "Απέναντι σ' αύτή τήν πόλι έστηκε ó 'Ιακώβ τήν κατασκήνωσι του. "Αγόρασε γι' αύτήν ένα κομμάτι γής άπό τόν 'Εμώρ, τόν πατέρα του Συγέμ, πληρώνοντας έκάτò άρνιά. Μέσα στό χωριό πού έκτισε γι' αύτόν, γιά τούς δούλους του και γιά τά ζώα του, έστηκε και θυσιαστήριο και λάτρευσε μ' αύτό τό Θεό του 'Ισραήλ, αύτόν δηλαδή, τό Θεό πού άφησε στη γενιά του, πού είχε κληρονομήσει άπό τόν Αβραάμ και τόν 'Ισαάκ, πού λάτρευε στη ζωή του.

δέν ήταν άντρείος, δέν θά ρίχνογταν ν' άρπαξη τά πρωτοτόκια, δέν θά γύριζε πίσω στη γή του πατέρα του, μπορούσε ν' άποφύγη μέ χίλιους τρόπους τή συνάντησι μέ τόν 'Ησαΰ. 'Ο 'Ησαΰ είνε ó δειλός στη ζωή, πού δέν πίστεψε. Αύτός είνε ó 'Ισραήλ, πού τάδγαλε πέρα και μέ τό Θεό. Τι ήταν ó 'Ησαΰ μπροστά του; Κι αν είχε ó 'Ησαΰ τούς τετρακόσιους, αύτός ήξερε ότι έχει τήν «παρεμβολή» του Θεού πού είνε στό δρόμο. Γιά τήν είρήνη του άδερφού του έχει όλο τό φόβο και δείχνει τήν τόση δουλοπρέπεια.

'Εξαπάτησε τόν 'Ησαΰ γιά τελευταία και όριστική φορά μέ τή δουλοπρέπειά του. Σάν είνε ó 'Ησαΰ ένα δούλο μπροστά του, πού του δίνει τόσο φόρο ύποτελείας, πού ζητιανεύει σά φοβισμένος ραγιάς τήν εθνοιά του, πού τόν προσκυνάει, πού πολύ απέχει άπό τό νά του άρπάξη τήν πατρική περιουσία, ενώ αύτός είνε ó πανίσχυρος μέ τούς τετρακόσιους του, θεώρησε άνοησία νά φοβάται άήχημα άπό τά θεόπνευστα λόγια του 'Ισαάκ, ότι «θά είσαι δούλος του άδελφού σου». Πού νά φανταστή, ότι αύτό θά γίνη μετά πέντε και δέκα γενιές, όταν αύτός δέν θά ζή πιά! 'Αλλά γιά τέτοια πράγματα δέν έδινε πεντάρα. Αύτά είνε ζητήματα πίστews. Αύτός ήταν ρεαλιστής.

Δέν τό λέει ή Γραφή, άλλ' έννοείται, ότι ó 'Ιακώβ έφτασε μετά λίγες μέρες στό Σηείρ, είδε καλά τόν 'Ησαΰ και τόν πατέρα του 'Ισαάκ, και στη συνέχεια πήγε κι έγκαταστάθηκε εκεί πού θά μās πη άμέσως παρακάτω.

* * *

Πολύ σπουδαίο αύτό τό τελευταίο. Τό έγραφα και σέ προηγούμενα κεφάλαια, τό έπαναλαμβάνω και πάλι. Κάθε φορά πού ένας πατριάρχης αλλάζει τόπο κατοικίας, ή Γραφή σημειώνει, ότι και στόν καινούργιο τόπο «έπικαλέστηκε τόν Κύριο», λάτρευσε τόν Κύριο, εξακολούθησε νά πιστεύη στόν ίδιο Θεό, τόν Κύριο. Σέ αντίθεσι μέ όλους τούς ανθρώπους της γής, πού σ' όποια χώρα πήγαιναν, εκείνο τό θρήσκειο έπαιρναν, αφήνοντας τούς Θεούς και τό θρήσκειο της παλιάς τους χώρας. Γιά τούς άλλους ή θρησκεία ήταν μιά πορνεία: γιά τούς πατριάρχες ή πίστι ήταν γάμος Ισάβιος.

Αύτό τό μέρος, πού ένομάστηκε «Σκηναί»,

είνε, νομίζω, εκείνο όπου ο 'Ιακώβ άνοιξε γιά νά ύδρευέται τό περίφημο έκείνο πηγάδι, όπου μετά πολλούς αιώνας συνάντησε ο Κύριος 'Ιησούς τή Σαμαρείτιδα, και τής ζήτησε νερό, κι έκανε έκείνη τήν πνευματική συζήτηση του. Γιατί στα χρόνια του Χριστού τό μέρος λεγόταν Συχέμ, όνομα που προέρχεται από τό Συχέμ, τό γιό του 'Εμμώρ, άπ'

τόν όπου ο 'Ιακώβ άγόρασε τό μέρος. Αυτό τό πηγάδι του 'Ιακώβ είναι τό μόνο μνημείο που σώζεται μέχρι σήμερα από τά χρόνια έκείνα. "Άλλο πράγμα ήταν άδύνατο νά σωθή.

Ο 'Εμμώρ και ο γιός του Συχέμ είναι οι πρώτοι άνθρωποι τής περιοχής μέ τους όποιους γνωρίστηκε ο 'Ιακώβ.

57. Ή Δείνα (34)

Μιά μέρα βγήκε ή κόρη τής Δείας ή Δείνα, ή μόνη θυγατέρα του 'Ιακώβ, νά γνωριστή μέ τίς κοπέλλες του τόπου. Και τήν είδε ο γιός του 'Εμμώρ ο Συχέμ, που ήταν και ο άρχοντας τής περιοχής, Εδάιος στην έθνικήτητα και τήν πήρε και τή διεκόρευσε. 'Αλλά και τήν έρωτεύτηκε και τής μίλησε μέ τέτοιον τρόπο, που τήν έκανε νά τόν έρωτευτή κι έκείνη. Τήν άφησε και γύρισε στο σπίτι της, άλλ' είπε στον πατέρα του νά πάν νά τή ζητήσουν μαζί γιά γυναίκα του. "Όταν ο 'Ιακώβ άκουσε, ότι ο γιός του 'Εμμώρ μίανε τή θυγατέρα του, οι γιοί του ήταν μέ τά ζωα στον κάμπο γι' αυτό δέν είπε τίποτε, μέχρι που ήρθαν έκείνοι. Κι όταν ο 'Εμμώρ και ο Συχέμ ήρθαν στο σπίτι του, γιά νά του τή ζητήσουν, είχαν έρθει και οι γιοί του. "Όταν τό άκουσαν, τους κακοφάνηκε στενοχωρήθηκαν πάρα πολύ. Διότι στην οικογένεια του 'Ισραήλ τό είχαν γιά πολύ άσχημο νά τους κάνη ένας τέτοιο πράγμα. Τους λέει ο 'Εμμώρ: «Ο γιός μου ο Συχέμ άγάπησε πολύ τή θυγατέρα σας. Νά μάς τή δώσετε γιά γυναίκα του και νά συμπεθεριάσουμε. Και σεις θά μάς δίνετε τό κορίτσι σας, κι έμεις θά σάς δίνουμε τά κορίτσια μας. Κατοικήστε άνάμεσα μας, δηλ μας ή χώρα είναι δική σας. Κατοικήστε σ' αυτήν, αγοράστε την, εκμεταλλευτήτε την, κάντε ότι θέλετε». Είπε δέ και ο Συχέμ στον 'Ιακώβ και στα παιδιά του 'Ιακώβ: «Κάντε μου αυτό τό χατήρι, και θά σάς δώσουμε ό,τι μου πήτε' έξογκώστε τήν προίκα, που πρέπει νά δώσω, όσο θέλετε, κι εγώ θά σάς δώσω ό,τι μου πήτε, άρκει νά μου δώσετε τό κορίτσι σας γιά γυναίκα». Τά παιδιά του 'Ιακώβ, έξοργισμένα διότι ο Συχέμ τόλμησε νά μιάνη τήν άδερφή τους, τους άποκρίθηκαν μέ όλο. Λένε ο Συμεών και ο Λευί, ο δεύτερος κι ο τρίτος γιός, που ήταν παιδιά τής Δείας, οι άδέρφια τής Δείνας: «Από τους δυό γονείς' άδέν μπορούμε

νά δώσουμε τήν άδερφή μας σέ άνθρωπο που έχει άκροβυστία' τέτοιο πράγμα δέν τό συνηθίζουμε, γιατί τόχουμε γιά ντροπή στην οικογένειά μας. Μόνο αν θελήσετε νά εξομοιωθήτε σ' αυτό τό πράγμα μ' έμάς και νά περιτιμηθήτε όλοι οι άρσενικοί τής πόλεώς σας, θά δεχτούμε νά συγκατοικήσουμε και νά συμπεθεριάσουμε. Τότε μόνο θά πάρουμε τά κορίτσια σας, θά σάς δώσουμε τά κορίτσια μας, και θά γίνουμε μία φυλή. Κι αν δέν δέχεσθε, έμεις θά πάρουμε τό κορίτσι μας και θά φύγουμε». Ο 'Εμμώρ και ο Συχέμ συμφώνησαν πρόθυμα. Ο δέ Συχέμ ήταν τόσο έρωτευμένος μέ τή θυγατέρα του 'Ιακώβ, που, καθώς ήταν και άρχοντας του τόπου, τό πραγματοποιήσε άμέσως. Πήγαν μαζί μέ τόν πατέρα του στην πόλη τής πόλεως, όπου ήταν ή αγορά κάθε άσιατικής πόλεως, και μίλησαν στους συμπολίτες των μέ πολλή πειστικότητα. «Οί άνθρωποι αυτοί», είπαν, «είνε ειρηνικοί και φιλήσυχοι' θάνε κέρδος γιά μάς νά συγκατοικήσουν μαζί μας' όσο γιά τή γή μας είναι μπόλικη νά πάρουν κι αυτοί. Θά παίρνουμε τά κορίτσια τους, θά παίρνουν τά κορίτσια μας, θά γίνουμε ένας λαός. Μόνο μάς πρότειναν έναν δρο, νά περιτιμηθούμε όλοι οι άντρες, όπως περιτέμνονται αυτοί». Πείσθηκαν στο Συχέμ, και περιέτεμαν όλοι τήν άκροβυστία τους.

Τήν τρίτη μέρα μετά τή μέρα τής περιτομής, όταν ήταν όλοι στο μεγάλο πόνο και στο πρήξιμο, παίρνουν ο Λευί κι ο Συμεών τά μαχαίρια τους, μπαίνουν μέ ασφάλεια στην πόλι και σφάζουν όλους τους άντρες κι όλα τ' άρσενικά παιδιά. Έσφαξαν και τόν 'Εμμώρ και τό Συχέμ, πήραν και τήν άδερφή τους από τό σπίτι του Συχέμ, και έφυγαν. Λεηλάτησαν δέ και τήν πόλι άρπάζοντας όλα τ' άναθή της και τά ζωα της από τόν κάμπο. Κι όλες τίς γυναίκες, εσώλες κι ελεύθερες, τίς πήραν σκλάβες τους. "Όταν τό

είδε αυτό ο 'Ιακώβ, είπε: «Με κάνατε μισητό σ' όλους τούς κατοίκους τῆς χώρας, Χαναανίους και Φερεζαίους. Κι ἐγὼ δὲν ἔχω πολὺ προσωπικό· ἂν ποὺν νὰ μέ χτυπήσουν και μαζευτοῦν ὅλοι, θὰ μὰς λιανίσουν, θὰ ἐξαφανιστοῦμε κι ἐγὼ κι ἡ οἰκογένειά μου». Τοῦ λένε οἱ δύο γιοὶ του· «Μπᾶ! και τὴν ἀδερφή μας τί τὴν πέρασαν, πόρνη;».

* * *

Ἡ «φερνὴ» ἦ, ὅπως τὴν ἐξηγήσα, προίκα ἦταν πληρωμὴ σὲ χρυσὸ ἢ ἄλλα εἶδη τοῦ ἀντρὸς πρὸς τὸν πατέρα τῆς νύφης, μὲ τὰ ὁποῖα κατὰ κάποιον τρόπο ἀγόραζε τὴ γυναῖκα του ἀπ' τὸν πατέρα τῆς. Ὁ Συχεμὶ εἶπε ὅτι θέχεται νὰ πληρῶσῃ ὁσοδότητε, ἀρκεῖ νὰ πάρῃ τὴ Δείνα.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γραφή, ἀλλὰ και σ' ὅλη τὴ γραμματεία τοῦ κόσμου, ἀναφέρεται πόρνη ἐδῶ. Γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὴ τὴ λέξι οἱ γιοὶ τοῦ 'Ιακώβ, σημαίνει ὅτι ἦταν σὲ γενικὴ χρῆσι και πρὶν ἀπ' αὐτοὺς. Ἐπειδὴ ἀπ' ἐδῶ και κάτω ἡ Γραφή ἀναφέρει πολλές φορὲς τὴ λέξι αὐτή, χρειάζεται νὰ δώσω ἐδῶ μερικὲς ἐξηγήσεις. Εἶδαμε ὅτι στὸν παράδεισο, πρὶν ἀπὸ τὴν πτώσι τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ὑπῆρχε οὔτε μονογαμία, οὔτε ἐννοια γάμου. Ἐκεῖ ὑπῆρχε μόνο παρθενία. Ἀμέσως μετὰ τὴν πτώσι ὁ Θεὸς θέσπισε τὸ γάμο στὸ σῆμα τῆς μονογαμίας· ἓνας ἀντρας μὴ γυναῖκα, ὅπως ὁ Ἀδάμ και ἡ Εὕα. Σὲ προχωρημένα χρόνια, πρὶν ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ, εἶδαμε νὰ ἐμφανίζεται ἡ πολυγαμία· ἓνας ἀντρας δύο ἢ και περισσότερες γυναῖκες, κύριες, ἐλεύθερες, ἱσες, μὲ κληρονομικὰ δικαιώματα κι αὐτὲς και τὰ παιδιὰ τους. Πρῶτο ἀνθρώπο μὲ δύο γυναῖκες εἶδαμε τὸ Λάμεχ (ὅχι τὸν πατέρα τοῦ Νῶε, ἀλλὰ τὸν ἄλλο Λάμεχ), χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίῃ ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ πρῶτος πολύγαμος· ἀπλῶς ἀναφέρεται πρῶτος αὐτός. Στὸν Ἀβραὰμ εἶδαμε νὰ ἀναφέρεται γιὰ πρώτη φορὰ ἡ παλλακεία, χωρὶς πάλι νὰ σημαίῃ αὐτό, ὅτι ὁ Θεοὸς δὲν ὑπῆρχε και πρὶν ἀπ' αὐτόν. Ὑπῆρχε, ἀλλ' ἔτυχε νὰ ἀναφέρεται πρῶτος αὐτός. Οἱ παλλακὲς στίς σχέσεις μὲ τὸν ἀντρα ἦταν ὅτι και οἱ ἄλλες γυναῖκες, οἱ κυρίες, ἀλλὰ νομικῶς ἦταν δούλες, ἀγορασμένες ἢ γεννημένες ἢ ἀγνάλωτες, χωρὶς νὰ ἔγουν κληρονομικὰ ἢ ἄλλὰ δικαιώματα αὐτὲς ἢ τὰ παιδιὰ τους. Μόνο ἀν ἤθελε ὁ ἀντρας και πατέρας τῶν παιδιῶν τους, ἀφῆνε και σ' ἐκεῖνα κάποια κληρονομία.

Αὐτὸ προέκυψε, γιὰτι ἓνας πλούσιος και ἰσχυρός, ποὺ εἶχε δούλες, μὴ και αὐτὲς ἦταν κτήματά του ὅπως τὸ πρόβατο και τὸ βόδι, δὲν ἄντεχε στὸν πειρασμὸ νὰ τίς κάνῃ γυναῖκες του. Ἀλλ' ἐξακολούθησαν νὰ εἶνε και δούλες. Πολλὲς φορὲς ὅμως και οἱ ἐλεύθερες γυναῖκες, οἱ κυρίες, ὅταν δὲν μπορούσαν νὰ κάνουν παιδιὰ, καθὼς εἶχαν και ἀνταγωνισμὸ μὲ τίς ἄλλες ἐλεύθερες και κύριες γυναῖκες, ὑποχρέωναν τὸν ἀντρα τους νὰ κάνῃ παιδιὰ μὲ τὴν προσωπικὴ τους δούλη, γιὰ νὰ τὰ πάρουν ἐν συνεχείᾳ αὐτὲς γιὰ δικὰ τους. Ἔτσι τὸ παιδί ἦταν ἐλεύθερος και κύριος ἀνθρώπος, γιὰτι τὸ υἱοθετοῦσε ἡ κυρία, ἡ φυσικὴ του θύμως μητέρα ἔμενε δούλη, παλλακὴ. Ἡ παλλακὴ δὲν ἦταν πόρνη· γνώριζε μόνον ἓναν ἀντρα στὴ ζωὴ τῆς. Μάλιστα δὲν συζοῦσε μ' αὐτόν σὺν κύρια σύζυγο, ἀλλ' ἢ εἶχε σχέσεις ἓνα μικρὸ διάστημα, ἢ μικρὰ κατὰ καιροὺς διαστήματα, ἢ και ποτὲ ἄλλοτε μετὰ τὴ γέννησι ἐνὸς παιδιοῦ. Στὴν οὐσία ἦταν πολὺ ἀγνὲς, ἀγνώστες ἀπὸ τίς ἄλλες γυναῖκες τίς κύριες. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἔπαυαν νὰ εἶνε και δούλες, πολλὲς φορὲς τίς πωλοῦσαν κίβλας, ἢ, ὅταν πῆθαινε ὁ ἀντρας και ἀφῆνε πολλὰς και νέες παλλακὲς, ἢ τίς πωλοῦσαν ἢ τίς μοιράζονταν τ' ἀδέρφια του, οἱ συγγενεῖς του, καμμιά φορὰ και οἱ γιοὶ του. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἀπαγορευόταν στὴν οἰκογένεια τοῦ 'Ισραὴλ και θεωροῦνταν μίσημα, καθὼς θὰ δοῦμε παρακάτω. Ἔτσι ἀπὸ τίς ἐμπορευόμενες δούλες παλλακὲς δημιουργήθηκε σιγὰ - σιγὰ ἡ πορνεία μὲ ἐντελῶς ἐμπορικὴ μορφή. Οἱ πόρνες ἦταν στὴν ἀρχὴ παλλακὲς ποὺ τίς πωλοῦσαν και τίς μεταπωλοῦσαν ὅχι γιὰ καμμιά ἄλλη ὑπηρεσία, ἀλλὰ μόνο γιὰ σαρκικὴ ἀπόλαυσι. Γι' αὐτὸ και ἡ λέξι «πόρνη» ἔχει τὸ ἴδιο θέμα μὲ τὴ λέξι «ἐμπόρευμα» (πορ-). Πόρνη δηλαδή θὰ πῇ γυναῖκα ἐμπόρευμα. Ἐπειτα προήλθαν ὅλα τὰ ἀσχημα τῆς ἀθλιότητος αὐτῆς, τὸ νοίκιασμα, ὁ ἐκφυλισμὸς, κλπ. Αὐτὴ ἡ ἱστορία δείχνει πῶς τὸ ἀνθρώπινο γένος, καθὼς περνοῦν οἱ αἰῶνες, ὅλο και ἐκφυλίζεται στὴν ἀκαθαρσία τῆς ἀμαρτίας, ὅλο και ἐκφυλίζεται. Και ἐνῶ ἡ παλλακεία ἦταν ἀνεκτὴ ἀπὸ τὸ Θεὸ και τοὺς ἀνθρώπους του, ἡ πορνεία ἦταν πάντοτε και ἀνεκτὴ ἀνάρτημα. Ὅστε στὴν Κ. Διαθήκῃ ἀλλ' οὔτε και στὴν Παλαιὰ, οὔτε στὸ Χριστιανισμὸ ἀλλ' οὔτε ποτὲ στὸν καιρὸ 'Ισραὴλ, οὔτε και πρὶν ἀπὸ

τὸν Ἀδράμ, οὔτε καὶ μέχρι τὸν Ἀδὰμ ἦταν ποτὲ ἡ πορνεία ἀνεκτὴ ἢ ἐπιτρεπτή. Πάντοτε ἦταν ἀμάρτημα, καὶ πολὺ βαρὺ ἀμάρτημα. Σὺν περιστατικῷ δέδαια θεωροῦνταν μερικὲς φορές ἐγκλημα δεύτερο μετὰ τὸ φόνον, ἀλλ' οὐσιαστικὰ καὶ κατὰ δόξαν θεωροῦνταν τὸ ἀμάρτημα ποῦ ἐξαθλιώνει τὸν ἄνθρωπον περισσότερο ἀπ' ὅλα τ' ἀμαρτήματα, ποῦ εἶνε ἡ σαπίλα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ ἡ ἀκαθαρσία ἀπ' τὴν ὁποία ἀποπνέονται σὰν ἀκαθαρσίες ὅλα τὰ ἐγκλήματα τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἰσραὴλ σιχαινόταν τὴν πορνεία, καὶ τὰ παιδιὰ ἐξοργίστηκαν, ὅταν ἐμύσθον τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐφθεῖρε τὴν ἀδερφή τους ὁ Συχεύ.

Τρελλὸς ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ ὁ Συχεύ, δὲν βλέπει τὸ γκρεμὸ μπροστὰ του, δὲν βλέπει τὴν παγίδα ποῦ τοῦ στήνουν οἱ γιοὶ τοῦ Ἰσραὴλ. Πέθαι καὶ ὅλους τοὺς συμπολίτες του, καὶ τοὺς παρασύρει στὴν παγίδα του.

Τίποτα δὲν μπόρεσε νὰ δελεάσῃ καὶ νὰ μαλακώσῃ τοὺς γιούς τοῦ Ἰακώβ. Ἡ πλούσια προίκα ποῦ θάπαιρναν ἀπ' τὸ γαμπρό, οἱ ὠραῖες προτάσεις, τὸ συμπεθέρισμα μὲ τὸν ἰσχυρὸ τοῦ τόπου, ἀκόμη καὶ ἡ προθυμία του νὰ περιτηθῇ καὶ αὐτὸς καὶ ὅλη ἡ πόλη του. Ἡ ἀπάρασί τους ἦταν παρμένη ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ὅταν ἄκουσαν τὸν ἄτιμον καὶ ἀμαρτωλὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐφθεῖρε ὁ Χαναναῖος τὴν ἀδερφή τους μέχρι τὴν καρδιά της καὶ τὸ φρόνημά της· θάνατος σὲ φθορὰ καὶ σ' ὅλη τὴν πόλιν του. Δείχνουν καλὰ τὴ φρόνημα τρέφεται στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ γύρω ἀπὸ τὰ θέματα τῆς ἀγνότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς πίστεως. Οὔτε συμβιβασμός, οὔτε ἀνταλλάγματα χωροῦν. Βέβαια ὁ Ἰακώβ τρομάζει γιὰ τὸ πρᾶγμα τοῦ. Ὁ ὅσιος δὲν φαντάστηκε τὸ δόλο τους. Τρέμει, διότι ἐγινε μισητὸς καὶ διατρένει τὸν κίνδυνον τῆς ἐξοντώσεως. Ἀλλὰ τὰ παιδιὰ του δὲν λογαριάζουν γιὰ τίποτε τὴν ἐξόντωσιν τους, προκειμένου νὰ τολμήσῃ κανεὶς νὰ σκεφτῇ, ὅτι μπορεῖ νὰ μεταχειριστῇ τὴν ἀδερφή τους σὰν πόρνη. Εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ παράξενα τῆς Γραφῆς αὐτὸ τὸ θέμα. Ἐνῷ ἀσπνέει νὰ ἐννοηθῇ, δι: καλὰ ἔκαναν οἱ γιοὶ τοῦ Ἰακώβ, ποῦ τοὺς πέρασαν ὅλους ἀπ' τὸ μέγαλόν τους, καὶ ἔκαναν ἀρχὴ τῆς ἐξοντώσεως ὅλων τῶν ἐκώλων Χαναναίων, τὴν ὁποία θὰ διατάξῃ ὁ Θεὸς στὸν Ἰσραὴλ μετὰ πολλὰ χρόνα, διωξ, καθὼς θὰ δοῦμε, οἱ δύο αὐτοὶ χάνουν τὰ πρωτοτόκια γι' αὐτὴ τὴν πράξιν

τους. Κι ὁ Ἰακώβ καὶ ἐδῶ καὶ ἀργότερα πάλι ἀποδοκιμάζει τὴν πράξιν, ἀλλὰ καυχᾶται ὅτι ἡ χώρα τῶν σκοτωμένων τοῦ ἀνέκει, γιατί τὴν πήρε μὲ τὸ σπαθὶ του. Εἶνε ἀπὸ τίς περιπτώσεις ἐκεῖνες, ποῦ ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ γίνῃ δι: ἐγινε, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ποῦ χρησιμοποιοῦνταν σὰν ὄργανά του, ἐφ' ὅσον εἶχαν τὰ προσωπικά τους κίνητρα, δὲν παύουν νὰ ἔχουν εὐθύνη. Θὰ ξαναδοῦμε τὴν ἴδια ὑπόθεσιν ἄλλη μιὰ φορὰ στὴ Γένεσιν.

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη ἡ κοινωνικὴ ὁργάνωσις τῶν ἐθνῶν ἦταν στὰ σπάργανά της. Ἐκεῖ στὴν Παλαιστίνην δὲν ὑπῆρχε κράτος μὲ τὴν σημερινὴ ἐννοία ἢ ἔστω μὲ τὴν ἐννοία ποῦ ὑπῆρχε στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα πρὶν ἀπὸ τὸ Φίλιππο τὸ Μακεδόνα. Ἦταν μόνο συγγενολόγια, οἱ «οἰκοί», ποῦ πολλὰς φορές μὲ τοὺς δούλους τους μαζί ἀποτελοῦσαν κυριόπολιν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἡγεσία τῆς κυριόπολεως, δὲν ὑπῆρχε ἄλλη κοινὴ ἐθνικὴ ἡγεσία. Ἔτσι ὁ φόνος, ἡ ληστεία, ἡ αἰχμαλωσία, ἦταν πράγματα ποῦ γινόταν ἀνεμπόδιστα, γιατί δὲν ὑπῆρχαν νόμοι καὶ καθεστῶτα. Μόνο ἀπὸ φυλετικὸ φιλότιμον μποροῦσαν νὰ ξεσηκωθοῦν οἱ γειτονικὲς οἰκογένειες, γιὰ νὰ τιμωρήσουν ἢ νὰ ὑπερασπιστοῦν μιὰ ἄλλη, καὶ αὐτὸ ἦταν ἀνημέρο στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Ἔτσι δὲν τόλμησε κανεὶς νὰ πειράξῃ τὸν οἶκον Ἰακώβ ποῦ ἐννοεῖται θὰ εἶχε καὶ 200, 300, 500 δούλους.

Μεγάλον τρόπον θὰ ἐσπείραν τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ στοὺς γειτονικοὺς οἰκοὺς καὶ δήμιους. Καὶ μεγάλη περιουσία θ' ἀπέκτησαν καὶ πολλὰς δούλες. Ἐδῶ μποροῦμε νὰ ποῦμε κάτι ποῦ δὲν τὸ λέει ἡ Γραφή, ἀλλὰ τὸ ἐννοεῖ. Ὅταν δέβαια ὁ Ἰσραὴλ ἦταν ἔθνος μὲ χιλιάδες καὶ ἑκατομμύρια μέλη, οἱ Ἰσραηλῖτες ἐπαίρναν γυναῖκες ἀπὸ τὸ ἔθνος τους. Τὸν καιρὸ ποῦ ἦταν μόνο ἀπὸ ἕνα πατριάρχης, εἶδαμε ὅτι ἐπαίρναν γυναῖκα μιὰ ἀδερφή τους ἢ ἐξαδερφή τους. Τί γινόταν διωξ τὸν καιρὸ ποῦ ὁ Ἰσραὴλ ἦταν λίγες οἰκογένειες, ὅπως ὅταν θὰ παντρεύτηκαν τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ; Ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐπέτρεπε νὰ πάρουν ἐντόπιες. Εἶνε φανερό ὅτι πολλοὶ πήραν ἀπ' αὐτὰς τίς αἰχμάλωτες ἢ ἄλλες παρόμοιες. Μὲ δύο ὁρους μόνο ὁ Θεὸς ἐπέτρεπε στοὺς Ἰσραηλῖτες νὰ πάρουν καὶ μιὰ φορὰ γυναῖκες «ἀλλόφυλες» ἂν αὐτὲς εἶνε παρθένες, καὶ ἂν οἱ Ἰσραηλῖτες ἐξοντώσουν καὶ ξεκληρίσουν ὅλη τους τὴν ἄλλη πόλιν ἢ τὴ φυλὴν, ὅλους δηλαδὴ

Ἀντιστασιακή στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Γ'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, ἂν καί, ἀπὸ δυο εἴπαιτε γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴς διδασκαλίας τῶν ᾠμαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά, φαίνεται ὁλοκάθαρα ὅτι εἶνε μιὰ μεγάλη αἵρεσις, ὅμως θὰ ἐπιθυμοῦσαμε ν' ἀκούσουμε τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ θὰ μπορούσε νὰ χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὴν ἐναντίον τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Τὸ πρῶτο ἐπιχείρημα εἶνε πολὺ ἀπλό· στηρίζεται στὴ στοιχειώδη γνῶσις τῆς ἱστορίας καὶ στὸν κοινὸ νοῦ. Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι πρὸ ἑξῶς χιλιάδων περίπου ἐτῶν ἦρθε στὸν κόσμον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ὥρυσε τὴν Ἐκκλησίαν του. Ὁ Κύριος προφήτευσεν γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν του, ὅτι θὰ πολεμηθῇ μετὰ λύσσα καὶ μάχης, ἀλλὰ ὅλες οἱ σκοτεινὰς δυνάμεις τοῦ σατανᾶ δὲν θὰ μπορέσουν νὰ τὴν διαλύσουν. «Καὶ πόλλαι ὁδοὶ οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς». Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ζῇ χωρὶς διωκομένη, πέρασε μεγάλους κινδύνους, ἀλλὰ δὲν λόγιαι, δέχθηκε φοβεροὺς διωγμούς, ἀλλὰ τοὺς νίκησε, ἔχυσε ποτάμια αἱματος, ἀλλ' οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ. Οἱ χιλιάσται ἐμφανίστηκαν πρὸ ἑκατὸ ἀκριβῶς ἐτῶν καὶ κήρυξαν, ὅτι εἶνε οἱ ἀληθινοὶ «οὐδοὶ τῆς Γραφῆς», καὶ πρόσθεσαν ἀργότερα, ὅτι εἶνε οἱ ἀληθινοὶ καὶ μοναδικοὶ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ὅτι σ' αὐτοὺς ἐκπληρώνονται ὅλες οἱ προφητείες τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὑστερα ἀπὸ τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς ἀποστόλους ὅλες οἱ Ἐκκλησίες εἶνε τοῦ διαβόλου, ὅλοι οἱ πατέρες καὶ διδάσκαλοι εἶνε στὴν πλάνη καὶ στὸ σκοτάδι, καὶ μόνο ὁ αὐτοὺς, ἔπειτα ἀπὸ τὸς αἰῶνες, φανερώθηκε ὁ Θεὸς καὶ τοὺς κάλεσε νὰ γίνουν οἱ

τοὺς ἄρρενες μέχρι καὶ τὰ ὄρφνα καὶ ὅλες τὴς μὴ παρθένες γυναῖκες. Ἰσως διότι ἔτσι ἔσθην ἡ παράδοσις τῆς διαφθορᾶς τοῦ ἀλλοφύλου ἐκείνου ἔθνους, καὶ οἱ ἀχμάλωτοι παρθένες δὲν εἶχαν στὸν κόσμον ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς τῶν ἀλλοστήριγμα, οὐτε φυλὴ, οὐτε θρησκεία, οὐτε σαρκικὴ ἀνάμνησις, οὐτε κανόνες ἄλλο δεσμὸν μετὰ τὴν ζωὴν τῆς παλαιᾶς τῶν ῥάτσας.

Στέργιος Ν. Σάμιος

ἀληθινοὶ μάρτυρες τοῦ καὶ νὰ κηρύξουν τὴν βασιλείαν τοῦ σὸν κόσμου.

Γεννᾶται τώρα τὸ ἐρώτημα. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι μετὰ μὴ μὴ, ποὺ ξέρουν λίγο ἀπὸ ἱστορίαν καὶ μπορούν νὰ πιστέψουν, ὅτι ἄφησε ὁ Θεὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ πέρα γιὰ πέρα νὰ γίνῃ ὄργανον τοῦ διαβόλου 18 ὁλοκληρῶς αἰῶνες χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐτε ἓνα μικρὸ ποῦμνο δικό του, οὐτε ἓνας κήρυξ καὶ μάρτυς τῆς ἀληθείας; Καὶ ὅλοι οἱ πατέρες καὶ διδάσκαλοι, τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ἀναστήματα ποὺ ἐξηγήσαν μετὰ τὸς θυσίας τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ στὴν ἀνθρωπότητα; οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἀσκηταί, οἱ χοροὶ τῶν παρθένων καὶ τῶν ὁμολογητῶν; τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἁγίων ποὺ θυσίασαν τὴν παρουσίαν τους, τὰ νεῖατά τους, τὴν ζωὴν τους γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του, ὅσοι ἔχυσαν ποτάμια δακρύων καὶ ἔχυσαν μετὰ νοικα συγκλονιστικῇ, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ ἦσαν ὄργανα τοῦ διαβόλου; Ἐάν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν τόσο μὴ μὴ καὶ μπορούν νὰ πιστέψουν, ὅτι ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων μέχρι τοῦ Ρῶσσελ ποὺ ὥρυσεν τὸ Χιλιασμὸν ὅλοι ἦσαν τοῦ διαβόλου, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἀξίζει νὰ γίνουν χιλιάσται. Νομίζω δὲν θὰ ὑπῆρχε μεγαλύτερη τιμωρία γιὰ τὴν προδοσίαν τους καὶ τὴν λιποταξίαν τους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἁγίαν παράδοσιν τῶν πατέρων μας. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι, ὅσοι μπορούν νὰ πιστέψουν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔπειτα ἔσθην ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ γάθην, καὶ μόνο τὸν 19ον αἰῶνα ἔστειλε ὁ Θεὸς ἓνα ἀμερικανὸν ἔμπορον νὰ τὴν ξανακτίσῃ καὶ μάλιστα καλύτερη ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ ἀδιάλυτην πιά, αὐτοὶ ἀξίζει νὰ εἶνε χιλιάσται.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, τὸ ἐπιχειρημὰ σας μὴ φαίνεται παράγματι πολὺ ἀπλό καὶ πολὺ δυνατὸ, ἀπόλυτα πειστικὸ. Μοῦ κάνει ἰδιαίτερη ἐντύπωσις αὐτὸ ποὺ σὺ τέλος τονίζετε, ὅτι ἡ φοβερὴ αὐτὴ αἵρεσις εἶνε μιὰ προδοσία καὶ συγχρόνως καὶ μιὰ τιμωρία. Σὰς παρακαλῶ νυνεχίστε καὶ οὐ ἄλλα ἐπιχειρήματα. Εἶνε πολὺ χρήσιμα.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἐνα δεύτερον ἐπιχείρημα.

είνε ότι αποφεύγουν τη συζήτηση, όταν διαπιστώσουν ότι ο συνομιλητής τους γνωρίζει καλά την Αγία Γραφή. Θυμώμαι, όταν πρό των επισκεφθῆκα τῇ Γερμανίᾳ, σὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τοῦ Μονάχου ξαφνιάστηκα ἀπὸ ἑλληνικὰς φωνὰς σὺν τῷ ἤμουν στὴν Ἑλλάδα. Πλησίασα καὶ διεπίστωσα, ὅτι ἦταν μερικοὶ «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωῦα» καὶ κήρυτταν καὶ διεφῆμιζαν τὰ περιοδικὰ τους καὶ τὰ διδλία τους. Μερικοὶ ὁρθόδοξοι προσπαθοῦσαν νὰ τοὺς εἰρωνευθοῦν, ἄλλοι μὲ σαθρὰ ἐπιχειρήματα ἀγωνίζονταν νὰ τοὺς νικήσουν, χωρὶς νὰ τὸ κατορθώσουν. Αὐτῇ ἡμέρᾳ κατάκαρδα. Τί νὰ κλάψω πρῶτα, Θεέ μου! Γιὰ τίς πλάνες ποὺ λένε οἱ ἔχθροί σου οἱ αἰρετικοί; ἢ γιὰ τὴν ἀγνοία ποὺ ἔχουν τὰ παιδιὰ σου οἱ ὁρθόδοξοι; Μπῆρα κι ἐγὼ στὸν κύκλο καὶ ἔλαβα μέρος στὴ συζήτησι. Ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ ἐξευτελιστοῦν, καὶ γιὰ ὅσο καιρὸ ἤμουν σὸ Μόναχο, δὲν εἶχαν τὴν τόλμη νὰ ἐμφανισθοῦν σὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ.

Ἄλλο παράδειγμα. Διοργανώσαν στὴ Στουτγκάρδη γενικὴ συγκέντρωσι ὄλων τῶν Ἑλλήνων «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωῦα» ποὺ ἦταν στὴ Γερμανία. Συγκεντρώθηκαν 1000 περίπου χιλιασταί. Στὶς προσκλήσεις ποὺ κυκλοφόρησαν προσκαλοῦσαν τὸν καθένα νὰ πάη καὶ νὰ λάβῃ μέρος στὴ συζήτησι. Πῆγα κι ἐγὼ μ' ἕναν ἱερέα καὶ 5-6 ὁρθόδοξους. Μετὰ τὴν ὁμιλία ζήτησα τὸ λόγο. Ὅσοι δὲν μὲ γνώριζαν φώναζαν νὰ πάω κοντὰ σὸ μικρόφωνο. Κινήθηκαν ὅμως ἀστραπιαίᾳ ὅσοι μὲ γνώριζαν ἀπὸ τὸ Μόναχο καὶ δὲν μοῦ δόθηκε ὁ λόγος. Διήλυσαν μάλιστα οἱ ἀρχηγοὶ τους, ὅτι θὰ σκευτοῦν τὰ νέα μέλη τους γιὰ αὐτὸ πρότεινα νὰ διοργανώσουμε ἡμεῖς συγκέντρωσι καὶ νὰ ἔρθουν καὶ αὐτοί, γιὰ νὰ γίνῃ δημοσία συζήτησι σὲ δική μας συνάθροισι. Αὐτὸ ἐγένε ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα. Ἐπὶ τρεῖς ὥρες ἐνώπιον χιλιάδων ἀνθρώπων δόθηκε ἡ μάχη τοῦ Πνεύματος. Οὐδέποτε φανταζόμουν, ὅτι ἕνα μᾶτς πνευματικὸ θὰ διέλυε καὶ θὰ ξεπερνοῦσε τὰ παθοσφαιρικὰ μᾶτς. Τὸ εἶδα ὅμως, τὸ εἶξα, καὶ τὸ πιστεύω. Εἶνε ἀδύνατο νὰ περιγράψω τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ ποὺ ἄφησε γήπεδα καὶ θεάματα καὶ ἦρθε νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ἀγῶνα. Τὸ εὐχάριστο ἦταν, ὅτι ἀνέμιασε στὶς χιλιάδες τῶν ἀκροατῶν ἦταν καὶ «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωῦα», παρ' ὅλο ποὺ οἱ ἡγέτες φρόντισαν νὰ εἶνε μόνο οἱ βυδάσκαλοι τους.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, μὲ ἐνδιαφέρουν καὶ ἐγὼ συμμετέχω σ' αὐτὸ τὸν

ἀγῶνα καὶ περιμένω μὲ ἀγωνία νὰ μάθω τὸ ἀποτέλεσμα.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν θρίαμβος γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία. Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ὁπαδῶν τους, ποὺ δὲν εἶχαν ἀκόμη φανατισθῇ, τοὺς ἐγκατέλειψαν, τὸ δὲ θαυμάστω εἶνε ὅτι ὁ βυδάσκαλός των, ποὺ διέλεξεν νὰ συνομιλήσῃ μαζί μου, τοὺς ἐγκατέλειψε. Ταῦτα ἐγένοντο ἐν Στουτγκάρδῃ τῆς Γερμανίας κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1968 καὶ τὸ ὄνομα τοῦ βυδάσκαλου τῶν μαρτύρων Παπαηλίου.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, γιατί δὲν συνεχίζετε τὸν τρόπο αὐτὸ τοῦ κατὰ πόλεμους τῶν αἰρετικῶν; Φαίνεται πολὺ καρποφόρος καὶ εἶνε καὶ τέλειος καὶ παλληκαρίσιος.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Δυστυχῶς τὸ πάθημα τοῦ ἐγένε μάθημα. Μετὰ ἀπὸ τὴν πανωλεθρία τῆς Στουτγκάρδης δὲν τολμοῦν νὰ ἔρθουν σὲ δημοσία συζήτησι. Τοὺς ἐκάλεσα πολλὰς φορές. Περιόδευσα σχεδὸν ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Τοὺς προσκάλεσα ἐπίσημα καὶ ἀνεπίσημα, τοὺς ἐξασφάλισα ἀπόλυτη ἐλευθερία καὶ ἀσφάλεια ἀπὸ τίς ἀρχές. Ποτὲ δὲν τόλμησαν νὰ ἔρθουν. Ἡ μάλλον ἔρχονται καὶ ἀκούνε, ἀλλὰ δὲν θέλουν δημοσία συζήτησι. Μὲ πολλὴ χαρὰ συζητοῦν μαζί μου ὅλη τὴ νύχτα ἀλλὰ χωρὶς ἀκροατήριον. Σταμάτησα αὐτὴ τὴν τακτική, γιὰτι θεωρῶ τὸ χρόνον μου χαμένο, ἀκαρπιο. Εἶμαι ὅμως πρόθυμος γιὰ δημοσία συζήτησι, ὅπου θέλουν καὶ ὅπως θέλουν. Τοὺς προσκαλῶ καὶ αὐτὴ τὴ στιγμή ἄλλη μιὰ φορά. Ἄν θέλουν νὰ συζητήσουμε σὲ δημόσιον χώρον, σὲ αἴθουσα, σὸ ραδιόφωνο, στὴν τηλεόρασι. Νὰ ποῦν τί πιστεύουν. Νὰ πῶ ἐγὼ τί πιστεύει ἡ Ἐκκλησία μας. Νὰ τὰ ζυγίσουμε αὐτὰ ποὺ πιστεύουμε στὴν ἀλάνθαστη ζυγαριὰ, ποὺ εἶνε ἡ ἀγία Γραφή, ποὺ λένε ὅτι τὴν πιστεύουν καὶ τὴν παραδέχονται. νὰ δοῦμε ποῦ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Προσμένω ἀπάντησι καὶ στὴ δημοσία αὐτὴ πρόσκλησι. Ὅσο γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ ἀσφάλειά τους, αὐτὰ εἶνε προφάσεις. Γιατί σκέφτονται τὸ νῆμα ἐδῶ, ποὺ τοὺς ἐξασφαλίζεται ἐπίσημα ἄλλωστε τὸ δικαίωμα τῆς συνομιλίας, καὶ δὲν τὸν σκέφτονται, ὅταν σὺν φίλοις γλιστροῦν καὶ μπαίνουν στὰ φτωχόσπιτα, γιὰ νὰ βροῦν τοὺς ἀφελεῖς καὶ νὰ τοὺς δηλητηριάσουν; Ἀπὸ τὴν πλοῦσι πείρα μου διεπίστωσα ὅτι οἱ «σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς» εἶνε διαστρεβλωταὶ τῆς Γραφῆς καὶ μεγάλοι μάλιστα, καὶ ὅτι εἶνε οἱ «ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωῦα».

Στέργιος Ν. Σάκκος

Τὸ δῆγημά μας

Καρποφορία προσευχῆς

Μεγάλες αντιφάσεις παρουσιάζει ὁ κόσμος. Ἀνθρώποι λογίων - λογίων τὸν ἀπαρτίζουν καλοὶ - κακοί, ἔξυπνοι - κουτοί, πλούσιοι - φτωχοί, μικροὶ - μεγάλοι. Στὸ σύνολό του ὁ κόσμος εἶναι κακὸς μὰ ὑπάρχουν καὶ ἔπαινετὲς ἐξαιρέσεις. Δὲν θὰ μπορούσε δὲ κανεὶς νὰ κατατάξῃ τὸν κάθε συλκεκριμένο ἄνθρωπο σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς διακριζόμενες κατηγορίες. Ὅλα ἀλλάζουν καὶ μεταδύλλονται ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἄνθρωπο καὶ μέσαι στὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο. Μέσαι τοῦ κάθε ἔτομο ἔχει ἐξ ἴσου τὶς δυνάμεις τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Μὰ ἡ φθαρμένη καὶ ἀδύναμη θέλησίς του, τὶς πῖο πολλές φορές, γίνεται σύμμιση τοῦ κακοῦ ἑαυτοῦ τοῦ καὶ τότε ἡ πλάστιγγα κλίνει στὸ κακὸ. Οἱ κακὲς παρῆες εἶναι ὁλέθριες καὶ γιὰ τοὺς πῖο ἀγαθοὺς, μὰ κι' ἡ ἐπιβρασι ἐνὸς ἐναρέτου στὸ περιδύλλον του εἶναι συχνὰ ἐκδηλῇ.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο συνέβη καὶ στὴ Λίζα Φερίνη, τὴν μονόκριθη κόρη τοῦ ὀνομαστοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἰατρικῆς. Τρελλακόριτσο τὴν χαροκτήριζε παλαιότερα ὁ πατέρας της, μὰ ἡ γνωριμία της μὲ τὸν γιαντὸ Παῦλο Χορήγη τὴν μεταμόρφωσε σὲ μιὰ ἀγία ψυχὴ, σὲ σημεῖο νὰ τὴν θροῖσκη τώρα ὁ καλὸς γέρος αὐτός, μετὰ ἀπὸ τόσο καιρὸ, ἀλλαγμένη. Θυμόταν τὴν χαριτωμένη της προσπάθεια νὰ τοῦ προκαλέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον, νὰ τοῦ προκαλέσῃ αἰσθητήματα ἔρωτος καὶ κατὰφερε, τούλαχιστον, νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ἀλαφροδύμη ἀδελφικὴ φιλία του. Ἄν δὲν τὸν αἰχμαλωτίζε ὁ μέγας μεταφυσικὸς ἔρωτας, ἴσως δὲν θὰ κατάρθωνε νὰ ἀντισταθῇ στὴ γοητεία της καὶ, ἐφ' ὅσον ὁ πατέρας της τὸν ἀγαποῦσε σὰν παιδί του, ἴσως τώρα νὰ κατέληγαν ὅλα σ' ἓνα εὐτυχὲς νάμικο δεσμό.

Μὰ ὅλα τώρα πῖα πῆσαν τὸν δρόμο τους. Αὐτὸς θροῖσκειτὲς ἀδέσμευτος ἀπὸ κάθε ἀνασταλτικὴ δύναμις στὸ κατῶφλι τοῦ μεγάλου χρέους, κι' ἐκείνη, ἔτσι τὴν θρόικε σὲ τελευταῖο του αὐτοῦ ταξίδι, στὰ πρόθυρα τῆς ἀφιερώσεώς της στὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἄλλων.

Πέταξε ἀπὸ τὴ χαρὰ της ὅταν ὁ πατέρας της τῆς ἀνήγγειλε τὸ γεγονός τῆς ἀφίξεώς του. Ἡ χαρὰ της ἦταν τόσο αἰθόρμητη καὶ ἐκδηλῇ πὺ θάκαμε τὸν κ. Φερίνη νὰ σταθῇ

λίγο σκεπτικός. Ἐδύλεπε δέδοια, τώρα τελευταῖα τὴν αἰσθητὴ ἀλλαγὴ της, ἀλλὰ δὲν μπορούσε νὰ εἶναι σίγουρος ἂν ἡ κόρη του εἶχε φτάσει σὲ τόσο ἀναπερότητα, ὥστε νὰ μὴ ἐπηρεάζεται σὰν μιὰ νέα, μπρὸς σὲ κείνον, πὺ ἄλλοτε εἶχε στηρίξει τὶς ἐλπίδες τῆς μελλοντικῆς της ἀποκαταστάσεως. Ὅμως οἱ φόβοι τοῦ ἀποδείχτηκαν ἀβάσιμοι.

Ἡ Λίζα στὴ συνάντησί ἦταν ἀμογή, ὅπως ὅλως τε καὶ ὁ γιαντὸς. Τὰ μαῦρα ρούχα καὶ ἡ γενειάδα ψύχραναν κάπως τὴν ἀπμόσφαιρα στὴν ἀρχή, μὰ σὲ λίγο ὅλα φαίνονταν σὰν νὰ ἐπράκειτο γιὰ ἀδελφία, πὺ συναντιῶνται ὕστερα ἀπὸ πάλιν καιρὸ.

— Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἀποκαλύψῃς τὸν μυστικὸ σου τρόπο νὰ ἐπιδράς ἀπὸ μακριὰ. Ἐνοιαθὰ μέσαι μοι νὰ ἀναδύκωνται οἱ καλὲς δυνάμεις, οἱ ὀγκωστὲς μέχρι χθές, καὶ νὰ ζητοῦν ἱκανοποίησι. Μελέτη, προσευχὴ, προσφορὰ ἀγάπης, ἦταν ὁ γόνιμος καρπὸς τῆς δικῆς σου ἐμπνεύσεως.

— Δὲν μπορῶ ἀκόμη νὰ καταλάβω πὺς ἔφτασες κιόλας στὴν τόσο πνευματικὴ προκοπὴ τῆς ταπεινοφροσύνης, ὥστε νὰ φορῶναι τὶς καλὲς σου πράξεις στοὺς ὅλους. Ἐγὼ ὅλλο ἀπὸ προσευχὴ τίποτε περισσότερο δὲν θὰ μπορούσα νὰ προσφέρω.

— Λίγο τὸ θεωρεῖς αὐτό; Ἐπισανὶ τὴ συγχόνητα τῶν ἔκταμπῶν τῆς προσευχῆς σου. Εἶμαι δ,τι πόθηρες καὶ εὐχρήθηκες. Καμάρω σε τὸ ἔργο σου.

Ὅλα αὐτὰ ἦταν σοβαρά, ντυμένα ὀμως μὲ λεπτὸ χιούμορ. Ξαφνικὰ ρώτησε ἡ Λίζα.

— Θὰ πῶς στοὺς μαῦρους;

— Δὲν θέλω τίποτε περισσότερο σὺν κόσμο. Βρίσκομαι ἔδῳ γιὰ τὰ διαισθητικά.

— Θάταν πάλιν νὰ στὸ ζητοῦσαι... Ὅπως-δὴποτε ὁ πατέρας θάχε τὶς δικαιολογημένες ἀντιρρήσεις του. Μὰ στὸ δηλώνω, πὺς εἶμαι πῖα σὲ θέσι νὰ ἐκτιμῶ τὸν πόθο τῆς ψυχῆς σου. Λογάριαξέ με στὸ μέλλον σὰν μιὰ βοηθὸ σου. Μιὰ γυναῖκα θὰ μπορούσε νὰ προσφέρῃ πολλὰ κοντά σου.

— Λίζα, δὲν μπορῶ νὰ πιστέμω στ' αὐτιά μου. Εἶναι ἓνα πραγματικὸ θαῦμα.

Σταμάτησε καὶ σὰν νὰ ὀνειροπολοῦσε δῆλωσε.

— "Αν ἦσουν τόσο... ἴσως... τότε.

— Τί; εἶπε σοβαρά, κοιτάζοντάς τον στὰ μάτια.

— Καλὰ πού ἦσουν τότε τρελλοκάριτο.

— Δὲν καταλαβαίνω.

— "Ἐτσι ἀπέκλεισα τὸ γάμο καὶ ρίχτηκε σπὴν κλίστι μου χωρὶς ἐνδοιασμούς.

— Τώρα κατὰλαβα. Ὁ Θεὸς κατευθύνει ξεκάθαρα τίς ὑποθέσεις σου. Εἶσαι σκευὸς ἀλογίας του.

Χτύπησε ἡ πόρτα. Γυρνώντας ἡ Λίζα ἀπ' τὴν ἐπαφή της μετὸν ἐπισκέπτη, ἔδειχνε ἀνυρυχία.

— Μπορεῖς νὰ ρθῆς μαζί μου; "Αν δὲν ἔχῃς τὴν ἱατρικὴ τσάντα σου νὰ σοὺ φέρω τὴν ἐφεδρικήν τοῦ πατέρα.

— Ποῦ θὰ πάμε;

— Θὰ δῆς. Δὲν χρειάζονται τώρα τὰ λόγια.

Ἡ ἀποφασιστικότητά της ἦταν ἀξιοθαύμαστη. Ἡ μεταμόρφωσίς της ἦταν ἐκδηλῆ. Σ' αὐτὴ τὴν διαπίστωση κατέληξε ὁ γιατρός, καθὼς τὴν ἀκολουθοῦσε.

Πῆραν τοὺς δρόμους γιὰ τίς φτωχογειτονίες. Ἡ Λίζα φαινόταν νὰ τοὺς γνωρίζῃ καλὰ σὰν νὰ ἔχῃσε χρόνια ἀνάμεσά τους. Βρέθηκαν σ' ἓνα χαμόσπιτο. Μιά μυρωδιὰ ἀηδιαστικὴ ἀνάδινε τὸ περιβάλλον. Στὴ γωνιά, σ' ἓνα κρεβάτι κείτονταν ἓνα μικρὸ ἐπιτόχρονο ἀγοράκι. Ἐἶχε τὰ μάτια κλειστὰ κι' ἀνέπνευε μετ' δυσκολία. Ὁ ὑψηλὸς πυρετὸς τοῦ ἔφερνε σπασμούς καὶ παραιμιλητά. Ὁ γιατρός ἤξερε τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ. Ἐδῶσε στὴ Λίζα μιὰ συνταγὴ καὶ τὴν ἔστειλε γιὰ φάρμακα. Ἐνῶ αὐτὸς ἔβαλε ἓνα ὑπόθετο στὸ παιδί γιὰ νὰ τὸ ἀνακουφίσῃ ἀπὸ τὸν πυρετό.

Κοίταξε μετὰ τὸ δωμάτιο. Εἶχε ἓνα μικρὸ φεγγίτη γιὰ παράθυρο. Ἡ ὑγρασία ἦταν ἐκδηλῆ στὸ κόπω μέρος τῶν τοίχων. Ἐνα τραπέζι, δυὸ καρέκλες, λίγα φτωχὰ καὶ φθαρμένα ἐπιπλα. Ἐφριζε. Γιὰ δὲς τόπος, πού πρέπει νὰ μεγαλώσῃ τὸ φτωχὸ αὐτὸ παιδί. Ἡ ἀσπλαχνία τῶν ἀνθρώπων τὸν ἀηδίασε. Πῶς μποροῦν καὶ ἡσυχάζουν στὰ πολυτελὴ τους παλάτια;

"Ακουσε συνομιλίες ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἡ μιὰ φωνὴ ἦταν τῆς Λίζας ἡ ἄλλη ἀκούστηκε νὰ λέῃ.

— Τὸ παιδί μου, τί ἔχει τὸ παιδί μου;

Στὸ ἀντίκρισμα τοῦ κολλόγερου ξαφνιάστηκε καὶ ἔκανε βήματα πρὸς τὰ πύσω.

— Εἶναι γιατρός κυρὰ - Ντίνα. Τὸν ἔφερα γιατί ὁ Μιχαλάκης ἀρρώστησε.

Ῥίχτηκε μετ' πάθος στὸ παιδί της.

— Μὴ φοβάστε κυρὰ μου. Τὸ παιδί ἔχει μιὰ ἀπλὴ ἀμυγδαλίτιδα, θὰ γίνῃ καλὰ. Μὰ χρειάζεται μετὰ περισσότερη προσοχή, γιατί ἔχει ἀδενόπαθεια.

Ἡ ἀπελπισία κυρίεψε τὴν καρδιά της.

— Τί νὰ κάνω ἡ δόλια; Πῶς νὰ κάνω; Θὰ τὸν ἐγκαταλείψω τὸν κτηνάνθρωπο, πού μ' ἐκμεταλλεύεται καὶ κακομεταχειρίζεται τὸ παιδί μου.

— Εἶναι ὁ δεύτερος ἀνδρας της, ἐξήγησε ἡ Λίζα.

— Τὸν πῆρα γιὰ χάρη τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ μοῦ βγῆκε θεριὸ ἀνήμερο. Δὲν ἀντέχω ἄλλο, σῶστε με ἀπ' αὐτὴ τὴν κόλαση.

— Σήκω. Πάρε τὸ παιδί κι' ἔλα σπὴν πόρτα. Ἐγὼ θὰ πάω γιὰ ταξί. Εἶπε ἀποφασιστικὰ ἡ Λίζα.

— Ποῦ θὰ πάμε; ρώτησε ἀπορημένη.

— Στὸ σπίτι μου.

Τὸ Πάσχα τοὺς βρῆκε στὸ σπίτι τῆς Λίζας χαρούμενους κι' εὐτυχισμένους. Ὁ Μιχαλάκης ἔγινε καλὰ καὶ ἔπαιζε ἀμέριμνος μετὰ τὰ παιχνίδια πού τοῦ ἀγόρασε ὁ κ. Φερίνης καὶ ἡ κυρὰ - Ντίνα ἐτοίμαζε τὸ πασχάλινὸ τραπέζι μετ' γαληνέων τὴν καρδιά καὶ γεμάτη εὐγνωμοσύνη ἔδλεπε τὴν Λίζα, τὴν ἐκλεκτὴ αἰτὴ ψυχὴ, νὰ κουβεντιάζῃ χαρούμενα μετὸν πνευματικὸ της ὁδηγό, τὸν γνωστὸ μας γιατρό π. Παῦλο Χορήγη.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ Ν. ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ἡ κ. Βασιλικὴ Σωτηριάδου προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀδελφότητος δεχ. τριακοσίας (300) εἰς μνήμην τῶν γονέων τῆς Ἀριστείου καὶ Κορηλίου Τσουλούνα.

Ἀνώνυμος προσέφερε δεχ. χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του.

Ὁ κ. Γεώργιος Δραγατσάκης προσέφερεν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Περιθιτικοῦ δεχ. πεντακοσίας (500) εἰς μνήμην τοῦ Γεωργίου Γιουλένα.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ θερμῶς καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

ΠΟΥΛΙΑ ~ ~ ~ ~ ~ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

2. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

«Και ανέβηκε πρὸς αὐτὸν ἡ περισσότερὰ τὸ πρὸς ἐσπέραν, καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας κάρπος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ ἔγνω Νῶε ὅτι κεκόσπηκε τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς (Γέν. 8, 11).

Τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ πουλιά πὺν ἀναφέρεται σὶν Ἀγ. Γραφή εἶναι τὸ περιστέρι. Ἡ ἱστορία εἶναι γνωστή. Ὁ Νῶε, διὰν ἐξήγησε νὰ διαπιστώσῃ, ἂν τὰ νερά τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπεχώρησαν ἔσειλε ἔξω, ἀπὸ ἓνα παράθυρο τῆς κιβωτοῦ, ἓνα κοράκι. Αὐτὸ ἄνω δὲν γύρισε. Βοήθη τροφή τὰ πτώματα ζῶων καὶ ἀνθρώπων καὶ ἔμεινε ἐκεῖ γιὰ νὰ χορταίνῃ τὴν πείνα του. Ὑστερὰ ἔσειλε ἓνα περιστέρι. Τὸ περιστέρι γύρισε γρήγορα σὶν κιβωτό, ἄνω πέταξε. Ὁ Νῶε τὸ ἔσειλε γιὰ δευτέρη φορά. Αὐτὴ ἄνω τὴν φορά τὸ περιστέρι κρατεῖ σὺν κάρπος τοῦ κλαδὶ ἐλῆας. «Καὶ ἀνέβηκε πρὸς αὐτὸν ἡ περισσότερὰ τὸ πρὸς ἐσπέραν, καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας κάρπος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς, καὶ ἔγνω Νῶε ὅτι κεκόσπηκε τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς» (Γέν. 8, 11). Μὲ τὸ κλαδὶ τῆς ἐλῆας σὺν κάρπος τοῦ τὸ περιστέρι συμβολίζει πάντοτε τὴν εἰρήνην.

Εἰρήνη. Πόσο ἀναγκαῖα εἶναι σὶν ζωὴ μας αὐτὴ ἡ εἰρήνη! Σὰν τὸν ἄερα πὺν ἀναπνέουμε. Σὰν τὸ νερὸ πὺν πίνουμε. Σὰν τὸ ψωμὶ πὺν τρώμε. Σὰν τὰ ρούχα πὺν φοροῦμε. Τόσο ἀπαραίτητη, τόσο ἀναγκαῖα σὶν ζωὴ μας ἡ εἰρήνη. Ποιὸς δὲν τὴν θέλει; Ποιὸς δὲν τὴν λαχταρεῖ;

Τὴν λαχταρεῖ ὁ ἁμαρτωλός. Ὁ ἄνθρωπος πὺν διέπραξε κάποια ἁμαρτία. Τὴν λαχταρεῖ ὁ κλέφτης. Ὁ μεγάλος ὁ κλέφτης, ἀλλὰ καὶ ὁ μικρός. Κανείς δὲν βλέπει τὸν κλέφτη, διὰν ἀπλώνῃ τὸ χέρι του νὰ πάρῃ κάτι. Κανείς ἄνθρωπος. Ὁ Θεὸς ἄνω; Ἐκεῖνος τὸν βλέπει, ὅσο σκοιάδι κι' ἂν ὑπάρχῃ γύρω. Κι' αὐτὸ ἀρκεῖ γιὰ νὰ κἀθεῖται πάντοτε πάνω σὲ ἀναμμένα κάρβουνα. Θυμῶμαι κάποιο μικρὸ παιδί πὺν τόλμησε νὰ κλέγῃ ἀπὸ κάποιο μανάβη μόνο ἓνα μήλο. Τόση ἦταν ἡ ταραχὴ του, ὥστε διὰν κάποιος ἔξενος τὸ φώναζε ἀπὸ μακριὰ γιὰ μιὰ πληροφορία γιὰ κάποια

ὁδὸ, τὸ ἔβαλε σὶν πόδια μὲ σκοπὸ νὰ ἀποφύγῃ τὴ σύλληψη. Τὸ κλεμμένο μήλο δημιουργοῦσε σὶν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ μιὰ τραγωδία, μιὰ ἀνησυχία καὶ ταραχὴ. Τὴν λαχταρεῖ ὁ ἀνθρώπος. Ἀς μὴ τὸν εἶδε κι' αὐτὸν κανείς. Τὸν εἶδε ἄνω ὁ Θεός. Κι' αὐτὸ τὸ γεγονός δημιουργεῖ ἀνησυχία, ταραχὴ σὺν ἀνθρώπο καὶ σὺν συνένοχο. Αὐτὸς τὴν νύχτα ζητεῖ τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ εἰρήνη δὲν βρίσκει. Σὰν σκορπιὸς τὸν κερτὰ μέσα τοῦ ἡ συνελήθη, ἡ φωνὴ αὐτῆ τοῦ Θεοῦ. Τὴν ζητᾷ, τὴν εἰρήνην, ὁ φονιάς. Ὑπάρχουν φονιάδες πὺν μπόρεσαν καὶ παραπλάνησαν τὶς ἀστυνομικὲς ἀρχὲς καὶ ἔμειναν ἀπαισίοι. Ἀπαισίοι ἀπὸ τὸν χωροφύλακα. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Θεό; Δὲν εἶναι ἓνα καὶ δυὸ τὰ παραδείγματα φονιάδων πὺν δὲν μπόρεσαν νὰ ἀντιέξουν σὺν μαρτύριο τῆς τύχης τῆς συνελήθησας καὶ ἄλλος ὕστερὰ ἀπὸ 10 χρόνια κι' ἄλλος ὕστερὰ ἀπὸ 20 χρόνια, μόνοι τοὺς παρουσιάζονται σὶν ἀστυνομικὰ τμήματα, γιὰ νὰ συλληφθοῦν καὶ νὰ δικασθοῦν μὲ σκοπὸ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ ψυχρὸ τοὺς δράμα, τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ἀνησυχία. Λένε γιὰ τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου, τὸν Κωνσταντῖνον, τὸν δέξῃς: Μὲ σκοπὸ νὰ σκεφθῇ αὐτοκράτωρ καὶ νὰ κἀθῇ σὺν μεγάλῳ θρόνῳ τῆς Ἀνατολῆς σκότωσε τὸν ἀδελφὸν τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ φόνος ἔγινε τόσο κρυφὰ καὶ μὲ τέτοια τέχνη, ὥστε κανένας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποπειρῇ σὺν φωνὴ τὸν αὐτοκράτορα. Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Ὁ Θεὸς εἶδε ὅλους τοὺς σκέψεις, ὅλους τοὺς ἐνέργειες πὺν ἔκανε γιὰ νὰ φθάσῃ σὺν ἐγκλημα. Ἡ συνελήθησας τοῦ τὸν μαστίγωνε ἡμέρα καὶ νύχτα. Ὅλοι εἶχαν ὕπνο γλυκὺ σὺν βασίλειῳ του. Ὅλοι οἱ καλοί. Ἀλλὰ ὁ αὐτοκράτωρ δὲν γνώρισε ὕπνο ἀναπνευστὸ πὺν σὶν ζωὴ του. Ἐφιαλτικὸς ὁ ὕπνος. Μιὰ σκιά ἔβλεπε κἀνὲ δράκοντ σὺν ὕπνῳ του. Μιὰ σκιά νὰ προχωρεῖ, νὰ κρατῇ ἓνα ποτήρι γε-

μάτο αίμα, καὶ νὰ κράξῃ: «Ἀδελφέ, τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου, πιές το». Ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ εἶναι δυστυχεῖς. Δὲν ἔχουν γαλήνη. Δὲν ἔχουν εἰρήνη. Εἶναι ἀνήσυχτοι. Εἶναι ταραγμένοι διαρκῶς. Ἡ ἁμαρτία ποὺ διαπραΰνουν εἶναι πάντα προσὰς τοὺς καὶ τοὺς δημιουργεῖ ἐσωτερικὰ, ψυχικὰ, δράματα καὶ τραγωδίες. Ἀνήσυχτος ὁ διαβόλος καὶ οὐκοφάντης. Ἀνήσυχτος ὁ προδότης καὶ ὁ ἀχάριστος. Δίχως εἰρήνη στὴν καρδιά ζῇ καὶ ἀπαυτεῖ, ὁ ὁδίκος καὶ ἐκμεταλλευτής. Εἴπαμε. Ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ, μικροὶ καὶ μεγάλοι, εἶναι δυστυχεῖς γιατί δὲν ἔχουν εἰρήνη στὴν ψυχὴ τους. Κι' ἄς νύνῳται ὥραϊα. Κι' ἄς φαίνονται γλυκεῖς οἱ τοὺς ἰσχυροὺς. Κι' ἄς χαμογελοῦν. Κι' ἄς φαίνονται, ὅπως κι' ἂν φαίνονται ἔξω στὸν κόσμον. Μέσα τους ἔχουν δρᾶμα ποὺ μόνον αὐτοὶ τὸ ξέρουν. Αὐτοὶ καὶ ὁ Θεός.

Εἰρήνη. Τὴν λαχταροῦ ἡ οἰκογένεια. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα. Ἡ πεθερὰ καὶ ἡ νύφη. Ἀλλὰ ὑπάρχει εἰρήνη σὰς σπείρας; Σπάρτα. Ὑπάρχουν πολλὰ πράγματα σὰς σύγχρονα σπείρας. Ὑπάρχει τηλεόρασις. Ὑπάρχουν σαλόνια καὶ πίνιακες πανάκριβοι. Ὑπάρχουν πύργα καὶ ἀρμόνια. Ὑπάρχουν πολύρωτα καὶ ἀπύκνιστοι διάκοσμοι. Πολλὰ ὑπάρχουν. Λεῖπει ὅμως τὸ σπουδαιότερον, τοῦλάχιστον ἀπὸ τὰ περισσότερα σπείρας, ἡ εἰρήνη. Φωνὲς ἡ γυναῖκα, φωνὲς ὁ ἄνδρας. Φωνὲς ἡ πεθερὰ. Φωνὲς ἡ νύφη. Φωνὲς τὰ παιδιὰ. Φωνὲς, φωνὲς, φωνὲς! Φωνὲς καὶ καυγάδες. Δηγοῦνται τὸ ἕξῃς γιὰ τὸν φιλόσοφον Σωκράτη. Ἡ γυναῖκα του, ἡ Ξανθόκπη, φώναζε πάντα πολὺ. Μὲ τὸ παραμικρὸν ἔβαζε τις φωνές. Καὶ στόχος πάντοτε ὁ φιλόσοφος. Πότε ἀπὸ τὴ μιὰ αἰτία καὶ πότε ἀπὸ τὴν ἄλλη. Μιὰ ἡμέρα ἄρχισε ἕνα μεγάλο καυγᾶ, τόσο μεγάλο καὶ ἐπικονομὸν ποὺ ὁ Σωκράτης ἀναγκάσθηκε νὰ βγῇ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Τὴ στιγμή δὺς ποὺ ἔβγαλλε πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρον, καθὼς ἐκείνος ἔβγαλλε ἀπὸ τὴν πόρτα, τοῦ ἔδειξε σὺ κεφάλι ἕνα κομὰ νερό. Ὁρῶντος ὁ μέγας φιλόσοφος ἀπήγγειλε: «Ἦσαν ἐπόμενον. Μετὰ τις βροντὴς νὰ ἀκολουθήσῃ βροχή. Πόσα δράματα, κρύβονται μέσα σὰς σπείρας! Θεάτρα πολέμων μεταβάλλονται κάθε ἄνθρωπος τὰ περισσότερα σπείρας. Πεδία μαχῶν ποὺ θυμίζουν Βιεννάμ καὶ Λάος. Δὲν ὑπερβάλλουμε τὰ πράγματα. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φωνές ποὺ πέφτει καὶ ξύλο.

Ὁ ἄνδρας δέρνει τὴ γυναῖκα. Γιατὶ ὄχι καὶ ἡ γυναῖκα τὸν ἄνδρα; Ἡ πεθερὰ χιτυπᾷ τὴ νύφη καὶ ἡ νύφη ἀπλώνει τὸ χέρι στὴν πεθερὰ. Καὶ τὸ τραγικότερον. Τὰ παιδιὰ σηκώνουν χέρι σὺς γονεῖς. Καὶ δὲν εἶναι μόνον οἱ ξυλοδαρμοί. Τὸ κακὸ πάντα γίνεται μεγαλύτερον. Ὅταν φύγη ἡ εἰρήνη ἀπὸ τὸ σπίτι τότε μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ φονεὸς. Καὶ μήπως δὲν γίνεται; Αἷμα σιάζουν οἱ ἐφημερίδες καθημερινῶς. Ὅχι μόνον τὸ αἷμα ποὺ χύνεται στὴν ὁδοὺ, ὄχι μόνον τὸ αἷμα ποὺ χύνεται σὰς πεδία τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ αἷμα ποὺ χύνεται μέσα σὰς σπείρας. Σφάζονται ἀδελφία. Πότε μὲ τὸ μαχαίρι. Πότε μὲ τὸν ἕνα καὶ πότε μὲ τὸν ἄλλο τρόπο. Αἷματα καὶ μέσα σὰς σπείρας. Σκοιωμένοι καὶ σ' αὐτὸ τὸν ἱερὸ οἰκογενειακὸ χωρὸν.

Εἰρήνη. Τὴν λαχταροῦ ὁ κόσμος ὅλος. Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ μέχρι τὴ Δύση. Καὶ ἀπὸ τὸ Βορρᾶ μέχρι τὸ Νότιον. Εἰρήνη τὰ ἅπαντα. Εἰρήνη οἱ οἰκογένειες. Εἰρήνη καὶ τὰ κράτη ὅλα. Εἰρήνη λαχταροῦν οἱ ἄνθρωποι σὺ Βιεννάμ. Εἰρήνη σὺ κάθε χώρα ποὺ ἱστορεῖται κάποιος πόλεμος. Ὅλοι οἱ μεγάλοι γι' αὐτὴν οὐκ ἐπινοοῦνται κάθε ἡμέρα. Τὰ περισσότερα χρήματα γι' αὐτὴν ἐξοδεύονται. Ὅλοι οἱ διεθνεῖς ὁργανισμοὶ αὐτὴν ἔχουν σὰν θέμα καὶ σὰν στόχον. Ἡ λαχταρὰ καὶ ὁ καθημῶς δλον τοῦ κόσμου εἶναι ἡ εἰρήνη. Κι' ὅμως ἡ εἰρήνη δὲν ἔρχεται. Κι' ἂν ἔρχεται, ἔρχεται γιὰ λίγο μόνον. Ὑστερα πάλι ἡ φιλονικία, πάλι ἡ ταραχὴ, πάλι ὁ πόλεμος, πάλι τὸ αἷμα.

Δὲν ὑπάρχει, λοιπὸν κανεὶς ποὺ νὰ μπορῇ νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην σὺν ἄνθρωπον, στὴν οἰκογένεια καὶ σὺν κόσμον ὅλον;

Ὑπάρχει ἕνας καὶ μόνον. Τὸ ὄνομά του: ΙΗΣΟΥΣ. «Ἀρχὸν εἰρήνης» προφητεύεται στὴν Π. Διαθήκῃ. «Βασιλεὺς εἰρήνης» ὀνομάζεται στὴν Κ. Διαθήκῃ. «Κύριος τῆς εἰρήνης» χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν μέγαν ἀποστόλον, τὸν Παῦλον. Εἰρηνοποιὸς ὁ Χριστός. Ὁ μέγας εἰρηνοποιός. Ὅπου στήσῃ τὸ θρόνον του ὁ Κύριος ἐκεῖ δὲν ἔχουν θέσι οἱ θυμοί, οἱ φωνές, οἱ φιλονικίες, οἱ ξυλοδαρμοὶ καὶ τὰ αἷματα. Ἐκεῖ μόνον εἰρήνη ὑπάρχει. Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ. Ἄν θέλομε εἰρήνη ἕνας εἶναι ὁ δρόμος. Νὰ πᾶμε σὺ Χριστό. Ὅλοι. Μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Οἰκογένειες καὶ κοινωνίες. Μικρὰ κράτη καὶ μεγάλα κράτη. Ὅλος ὁ κό-

σμος. Νά μετανοήσουμε γιά τίς ἀμαρτίες σου διαπραίτουμε, νά κλάρουμε γι' αὐτές πικρά, νά γονατίσουμε καί νά ποῦμε: «Κύριε, ὁ Θεός ἡμῶν, εἰρήνην δός ἡμῖν» (Ψαλμ. 26, 12). Τήν ἀνάγκη αὐτή, νά ζητήσουμε τήν εἰρήνην, ἀτομική, οἰκογενειακή καί κοινωνική ἀπό τὸ Χριστό, τὴν δακτύλου καί ἀνθρώπου τῆς πολιτικῆς. Ὁ Λόγος Τῷ ὧρις τῆς Ἀγγλίας, σὺν πρώτῳ παγκόσμιῳ πόλεμῳ, διεκήρυξε: «Ἡ εἰρήνη δὲν ἐπιτυγχάνεται μὲ δηλώσεις ἀπαγορευούσας τὸν πόλεμον. Δὲν ὑπάρχει δήλωσις περισσύτερον θαρσύνματος ἀπὸ τὸ διάγγελμα τῶν ἀγγέλων: 'Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία'. Τὸ διάγγελμα τοῦτο εἶναι θνητότερον παντὸς διαγγέλματος τοῦ Κέλλικ ἢ τοῦ Τσάμπερλαϊν».

Μόνον ὁ Χριστὸς δίδει τὴν εἰρήνην. Καθεὶς ἄλλος. Οὕτως τὰ λερεῖα τὴν δίδουν. Οὕτως τὰ σιέμματα. Οὕτως τὰ μέγαλα καί οἱ πολυκατοικίες. Οὕτως οἱ καλλονές. Οὕτως οἱ ἔρωτες. Οὕτως τίποτε ἀπολύτως. Ἡ εἰρήνη εἶναι μονοπάτιο στὴ γῆ. Καί τὸ μονοπάτιο τὸ ἔχει σὺν χέρια τοῦ ὁ Χριστός.

Μὲ τὸ Χριστὸ στὴ καρδίᾳ ὁ ἄνθρωπος γίνεται εἰρηνικός. Παντοῦ εἰρηνικός. Εἰρηνικός καί μὲ τὸν πῦρ φιλόνομον τύπο. Κάποιος εἶπε: «Ἐκεῖ ποῦ ἕνας δὲν θέλει, δυὸ δὲν μποροῦν νὰ μαλλώσουν». Καί ὁ Δαβὶδ ἔγραψε: «Μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός» (Ψαλμ. 119, 7). Ὁ Χριστιανὸς πάντοτε μὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ γίνεται καί ἕνας μικρὸς εἰρηνολογός. Εἰρηνολογὸς μὲ τὰ λόγια του. Ἡ εἰρήνη γιὰ τὸν εἰρηνολογὸν εἶναι ὁ πῦρ ἀγαπητὸς χαιρετισμός. Εἶναι ἡ «σαλημέρα» καί ἡ «σαληστέρα» του. Στὴν Π. Διαθήκῃ οἱ ἄνθρωποι γιὰ «σαλημέρα» εἶχαν τὸ «Εἰρήνη σοι». Αὐτὸν τὸν χαιρετισμὸ ἀπερῆνε καί ὁ Κύριος στοὺς μαθητάς του, θύαν ἀναστήθηκε. «Εἰρήνη ὑμῖν», πρὸς εἶπε. Κι' αὐτὸν τὸν ἴδιο πάλι χαιρετισμὸ εἶπε νὰ λέγε καί οἱ μαθηταί του σὲ κάθε σάτι ποῦ θὰ μπαίνανε, σὲ ἱεραποστολικὰς τους περιοδεΐας. «Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάζασθε αὐτὴν λέγοντες: εἰρήνη τῷ οἴκῳ τοῦ» (Ματθ. 10, 12).

Εἰρηνολογοὶ νὰ γίνουμε στὴ ζωὴ μας. Μικροὶ εἰρηνολογοὶ. Εἰρηνολογοὶ μὲ τὴ ζωὴ μας. Εἰρηνολογοὶ μὲ τὰ λόγια μας. Εἰρηνολογοὶ καί μὲ τὰ ἔργα μας. Ἕνας καλὸς Χριστιανός, εἰρηνολογός, οὐμδούλευε κάθε τόσο ἕνα ἀνδρόγυνον ποῦ ἀνοστίανε τὴ γειτονιά μὲ τίς φωνές του. Μὰ δὲν πετύχαινε τίποτε.

Ἕνα θρόνον, τὴ στιγμή ποῦ τὸ ἀνδρόγυνον εἶχε πιασθῇ ἀσχημα, ὁ εἰρηνολογὸς Χριστιανός, γείτονας, ἀπὸ φόβο μήπως ἔλθουν σὰ χέρια, πῆρε μιὰ σκάλα, ἀνέβηκε μέχρι τὸ παράθυρο καί φώναξε δυνατὰ: - Φωτιά, φωτιά!... Οἱ δυὸ σύζυγοι, τότε, ξεχνώντας πρὸς στιγμή τὸν κανγὰ τους, γῆρκαν σὺν παρόντῳ, ραπῶντας τραμαγμένοι: — Ποῦ εἶναι ἡ φωτιά; — Στὴν κόλασι, ἀπάντησε ὁ καλὸς γείτονας γιὰ ἐκείνους ποῦ μαλώνουν σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τοὺς ἔκανε νὰ συνέλθουν καί νὰ ὑποσχεθῶν, πῶς σὺν ἑξῆς θὰ ζοῦσαν μιὰ ζωὴ ἡσυχία καί ἀγαπημένη. Ἐπὶ ἑλόντες!

Ἀπὸ τὸν μήνα τὸν Ἀπρίλιο ὑστερα ἀπὸ τὸ Πάσχα, θὰ γίνουν πολλοὶ γάμοι. Καί σὲ πόλεις καί σὲ χωριά. Πολλὰς νέες θὰ μποῦν σὲ σπῖτα. Πῶς ὅμως θὰ μποῦν; Μὲ κλαδί ἐλῆας ἢ μὲ φωτιά καί μπαρούτι; Σὺν δημοτικὰ μας τραγούδια ἡ νύφη ὀνομάζεται περισσότερο, ἢ ἀλλοιῶς, πῦρ ἀπλᾶ, περισσότερο. Ἄδει τὸ δίστιχο: «Σήμερα λάμπει ὁ σὺν ἡμέρᾳ, σήμερα λάμπει ἡ μέρα, σήμερα σιφανώνεται ἀπὸς τὴν περισσότερο». Περιστέρα, λοιπὸν, πρέπει νὰ γίνῃ ἡ κάθε νύφη. Περιστέρα εἰρήνης. Ἐτοί τὴν θέλει ὁ «ἀπὸς» τῆς. Ἐτοί ὁ πεθερός. Ἐτοί ἡ πεθερά. Ἐτοί ὁ κόσμος ὅλος.

Ἀγαπητὴ ἀναγνώστια,

Γίνε πρῶτα ἄνθρωπος εἰρηνικός. Κι' ὑστερα ἕνας εἰρηνολογός. Ἕνα περιστέρι εἰρήνης ποῦ παντοῦ, ὅπου κι' ἂν θροῦν, νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην, τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ «τὴν ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν». (Φίλιπ. 4, 7).

Ἀρχιμ. Γεράσιμος Ραπτόπουλος

ΚΑΤΑΧΩΡΗΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ
ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἡ Ἀδελφότης μας ἔδωκεν εἰς κυκλοφορίαν δύο νέα βιβλία:

1. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς μετανοίας, σελ. 32, τιμὰται δεχ. 3.

2. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς σωτηρίας, σελ. 36, Β' ἔκδοσις, τιμὰται δεχ. 3.

Δύο βιβλία ἀπαραιτήτα διὰ κάθε Χριστιανὸν διὰ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ μέγα θέμα τῆς μετανοίας καί σωτηρίας του, ἀλλὰ καί κατὰλληλα βοηθήματα διὰ τοὺς ἱερεῖς καί λοιποὺς διδασκάλους τοῦ Ἐδαιγγελίου.

Δύνασθε νὰ τὰ προμηθευθῆτε, ὡς καί κάθε ἄλλο θεοδόξον χριστιανικὸν βιβλίον, ἀπὸ τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως» — Πλάτωνος 2 — Θεσσαλονίκης.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως

Αἱ ἑορταὶ τοῦ Πάσχα διὰ πολλοὺς θεωροῦνται ὡς ἡμέραι ἀναπαύσεως, ἐκδρομῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐπικρατείας, ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ξεφαντωμάτων. Αὐτὰ εἶναι ἐνδεικτικὰ τῆς ἀγνοίας τοῦ βαθυτέρου νοήματος τῆς μεγάλης αὐτῆς ἑορτῆς τῆς Χριστιανισμοῦ.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι γεγονός βεβαιωμένον καὶ ἡ ἀρχὴ νέας ζωῆς ὁρατῆς καὶ ψηλαφῆτης. Ἀποτελεῖ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς πίστεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Θεανθρώπου. Τὸ ἐπὶ τῆς γῆς ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐπισφραγίζεται διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας καὶ τῆς Ἀναστάσεως, «ὃς παρέδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἡγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν» (Ρωμ. 4,25). Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα καθὼς προβάλλει εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀνοίξεως ἀποτελεῖ πραγματικὴν εὐλογημένην ἑορτὴν ἀναμνήσεως τῶν θείων δωρεῶν καὶ θὰ διαλαλῇ εἰς τοὺς αἰῶνας τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Μεγάλοι καὶ μικροί, ἄπλοὶ καὶ σοφοὶ ἄνθρωποι τότε θὰ γευθῶν τὴν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως ὅταν μὲ ταπεινώσιν γονατίσουν πρὸ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου καὶ εὐχαριστήσουν τὸν Ἰησοῦν διὰ τὴν μεγάλην συγκατάθεσιν αὐτοῦ. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος προτρέπει τοὺς πιστοὺς νὰ ἑορτάζουν τὴν μεγάλην αὐτὴν ἑορτὴν, ἀλλ' ὁ ἑορτασμός πρέπει νὰ ἔχῃ πνευματικὸν περιεχόμενον καὶ νὰ εἶναι μία χαρμόσυτος ἐκδήλωσις συμμετοχῆς εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῶν παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Δίψα διὰ τὸν Χριστὸν

Ἡ δίψα τοῦ χρυσοῦ δὲν εἶναι βεβαίως σύγχρονον φαινόμενον. Εἶναι παλαιὰ ἱστορία. Τώρα δὲν παίρνει ἐντονώτερον χρωματισμόν, διότι δημιουργεῖ ἀναστάτῳσιν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ πυρετὸς ἀποκτήσεως χρυσοῦ ἀνέρχεται ἐπὶ διεθνoῦς ἐπιπέδου μὲ σαφὴ ἀπόκλισιν δημιουργίας ἀναστατώσεων. Ὁ χρυσὸς εἶναι μέγας πειρασμός. Ἀνέτραψε καθεστῶτα, διέλυσε οἰκογενεῖας,

ὠδήγησεν εἰς μαρτυρίαν φιλίας, ἠχμαλώτισε γενναίους ἄνδρας, παρεκίνησεν εἰς προδοσίαν φίλους καὶ συνεργάτας καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ ψυχάς. Πέραν ὅμως τοῦ χρυσοῦ ὑπάρχει μία ἄλλη δύναμις ὑπερτέρα καὶ κατισχύουσα. Εἶναι ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος σῶσιν τὴν ὁλὴν πρὸς τὸν χρυσὸν μὲ τὸ ζῶν ὕδωρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς. Οἱ ἀλλημιῶται ἀνεζητοῦν τὴν λυδίαν λίθον διαγνώσεως τοῦ χρυσοῦ. Οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ ἀναζητήσουν τὸν Χριστόν. Ἐκεῖνος εἶναι ἔτοιμος νὰ δώσῃ τὸ παρόν. Ἄν συμβαίῃ νὰ ἀγνοοῦν οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι τὸν Χριστόν τοῦτο φανερώνει ὅτι τὸν ἀναζητοῦν εἰς τὰς ἀπομιμήσεις. Κατασκευάζουν κατὰ τὰς ὁρέξεις των καὶ κατὰ τὰ μέτρα των Χριστόν. Ὁμοιάζουν μὲ τὸν ὄχλον τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἔκραζον — ἀπαντῶντες εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Πιλάτου: τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; — οὐκ ἔχομεν ἄλλον βασιλέα εἰ μὴ μόνον Καίσαρα. Ἡ περίοδος αὐτὴ τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι μία ὑπόμνησις εἰς τὸν πιστόν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος νὰ ἐπιθυμήσῃ τὸν Χριστόν καὶ αὐτὸν νὰ ἀγαπήσῃ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Μόνον τὴν Ἀγίαν Γραφὴν

Ὅμως ψυχολόγων εὐρωπαϊκῆς χώρας ἐμελέτησε τὸ θέμα τῆς ἀναγνώσεως διαφόρων βιβλίων καὶ μάλιστα μυθιστορημάτων ὅταν κατακλίνωνται οἱ ἄνθρωποι πρὸ τοῦ ὕπνου. Τὰ συμπεράσματα ἦσαν ὅτι διὰ τῆς ἀναγνώσεως εἰς τὸ κρεβάτι πρὸ τοῦ ὕπνου κουράζεται περισσότερο τὸ μυαλό, διεγείρεται ἐντονώτερον ἢ φαντασία, ἡ ὁποία διαταράσσει τὸν ὕπνον, καὶ τὰ ὄνειρα γίνονται περισσότερο ἐπιληπτικά. Πλέον αὐτῶν τῶν διαπιστώσεων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀναγνώσεως εἰς τὸ κρεβάτι πρὸ τοῦ ὕπνου ὑπάρχει καὶ μία εὐχάριστος διαπίστωσις ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐὰν ἀναγινώσκῃ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ὀλίγον πρὸ τοῦ ὕπνου τὴν Ἀγίαν Γραφὴν θὰ ἔχῃ ὕπνον ἡρεμον καὶ ἀσκανδάλιστον, πνεῦμα καθαρὸν καὶ διαθέσιν ξεκουράσεως. Οἱ ὕμνοι, αἱ προσευχαὶ καὶ ἡ μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἀποτελοῦν τὸ δυναμικώτερον ἀντίδοτον τῆς ταρ-

χῆς καὶ τοῦ ἀγγους τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν σύγχρονον ταραχώδη κόσμον. Ἡ δοκιμὴ θὰ ἀποτελέσῃ τὸν καλύτερον διδάσκαλον περὶ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές ἀνεξαρτήτως τῶν ὁσων διεπίστωσαν ἐκ τῆς μελέτης οἱ εἰδικοί ψυχολόγοι.

Ἐπιβίωσις τῆς θρησκευτικότητος εἰς Ἀλβανίαν

Παρήλθεν ἑξαετία καὶ πλέον ἀπ' ὅτου ἡ Ἀλβανία αὐτοανεκηρύχθη ὡς πρώτη ἀθεϊστική χώρα τοῦ κόσμου καὶ ἐπιμελῶς ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν κομμουνιστικὸν πρόγραμμα καταπολεμήσεως τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος κατὰ τὴν τακτικὴν τοῦ ἀθέου κομμουνισμοῦ. Ὁ ἁλβανικὸς λαὸς ὅμως δὲν ὑποκύπτει εἰς ἐκδισμούς. Ὡς ἀκαφέρεται εἰς ἐκθεσιν ἐπισήμου ὀργάνου οἱ πιστοὶ ἐορτάζουν τὴν μνήμην ἁγίων, προσεύχονται, μελετοῦν τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ διατηροῦν εἰκόνας ἁγίων εἰς τὰς οἰκίας των. Τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ σοβαρὸν ἀντίποδα κατὰ τοῦ κομμουνιστικοῦ προγράμματος τοῦ Ἀλβανικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Τὸ παράδειγμα αὐτὸ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ἁλβανικοῦ λαοῦ πρέπει νὰ εὕρῃ ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν πιστῶν καὶ ἐλευθέρων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι διὰ τῶν προσευχῶν νὰ αἰτῶνται, ὥστε ὁ καλὸς Θεὸς νὰ ἐνισχύῃ τοὺς ἐν δοκιμασίᾳ διαβιῶντας πιστοὺς ἀδελφούς.

Ἡ ἀναγκαιότης τῆς πνευματικῆς προετοιμασίας

Μὲ πρωτοβουλίαν τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐνώσεως ἱατρῶν τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν «Ἑλπίς» ἐπραγματοποιήθη ἀρχὰς τοῦ μηνὸς δημοσία συζήτησις με θέμα ἐὰν πρέπει νὰ ἐνγμερῶνται περὶ τῆς ἀσθενείας των οἱ πάσχοντες ἐκ καρκίνου. Εἰς τὴν συζήτησιν ἔλαβον μέρος εἰδικοί ἐπιστήμονες ἱατρικῆς, ψυχολογίας, δημοσιογραφίας καὶ ἄλλων ἐπι-

στημῶν καὶ διευτυπώθησαν πολλοὶ ἀπόψεις με ἰσχυρὰν ἐπιχειρηματολογίαν. Τὸ ἀξιοσημείωτον εἰς τὰς περιπτώσεις καρκινωπαθείας εἶναι τὸ θάρρος τὸ ὅποιον ἡ Θεία Πρόνοια δίδει εἰς τὸν ἀσθενῆ. Ἐν προκειμένῳ θέον νὰ τονισθῇ ἡ ἀναγκαιότης τῆς πνευματικῆς προετοιμασίας τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν. Ἡ Ἐκκλησία ἀδιαλείπτως παραγγέλλει εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ εἶναι ἑτοιμος. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἀντιμετωπίζει ψυχραίμως πᾶν ὅτι ὁ καλὸς Θεὸς ἐπιτρέψῃ. Μὲ αὐτὴν τὴν προϋπόθεσιν ἀντιμετωπίζεται οἰασδήποτε μορφῆς ἀσθένεια ὡς καὶ πᾶσα δοκιμασία τὴν ὅποιαν ὁ Κύριος ἤθελε παραχωρήσει.

Ἡ αἰμοδοσία

Πολλὰ θύματα ἐθρηνήσμεν κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἀπὸ προσφερθὲν μολυσμένον αἷμα καὶ πολλοὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐγένοντο. Αἱ ἐκάστοτε ἐκκλήσεις καὶ ἐπείγουσαι ἀνάγκαι εἶναι δυνατόν νὰ καλυφθοῦν διὰ τῆς ὀργανώσεως εἰδικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ὅποια θὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν ὅλην διαχείρισιν. Ἔτσι θὰ διατίθεται εἰς τὰ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα τὸ ἀπαραίτητον αἷμα κατόπιν ἐπιμελοῦς ἐλέγχου περιοριζόμενων τῶν δυσαρέστων ἀποτελεσμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἡ συγκέντρωσις αἵματος θὰ εἶναι ἐνδεχόμενα, ἀφοῦ ἀναληφθῇ σύντομος προσπάθεια διαφωτισμοῦ τοῦ λαοῦ περὶ τῆς ἀναγκαιότητος προσφοράς αἵματος εἰς τὴν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην αἵματος. Ἡ «Ἀπολύτρωσις» εἰς τὸν κύκλον τοῦ ἱεραποστολικοῦ τῆς ἔργου καλεῖ τοὺς φίλους ἀναγνώστας νὰ προσφέρουν αἷμα εἰς τὸν εἰδικὸν λογαριασμόν τῆς τοῦ Κέντρου Αἱμοδοσίας ΑΧΕΠΑ. Ὅλοι δύνανται νὰ συμβάλουν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν καὶ μετὰ τὸ αἷμα τους νὰ σώσουν ζωάς.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἑκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξις: Σάββας Ν. Σαυθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἔτησίᾳ συνδρομή: Ἑσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ὈΜΩΝΥΜΟΥ ὉΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Μάιος 1974

Ἀριθ. φύλλου 341

Η ΠΑΝΤΟΤΙΝΗ ΑΝΟΙΞΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ὁ Μάιος εἶναι ἡ κορύφωσις τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς ἀνοίξεως. Ἡ φύσις πλημμυρίζει ἀπὸ τὸ καταπράσινον φύλλωμα καὶ τὰ μυρωδάτα ἀνθ. Θυμίζει τὴν ωραιότητα τῆς ζωῆς κάθε ζωντανοῦ ὁργανισμοῦ. Τὰ λουλούδια ἀσκοῦν μεγάλην ἐπίδρασιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Εὐφραίνουν καὶ μαγεύουν μὲ τὸ ἄρωμά τους, ἐξυπηρετοῦν ποικίλας ἀνάγκας, στολίζουν καὶ ἐμπνέουν καλλιτέχνας καὶ ποιητάς.

Τὴν ζωὴν τοῦ θείου θέλει ὡς παντοτεινὴν ἀνοῖξιν ὁ ἄνθρωπος. Καὶ γίνεται ὡραία, ὅπως ἡ ἀνοιξίς, ὅταν στολίζεται ἀπὸ τὰ ἀνθ. τῆς ἀρετῆς καὶ ὅταν ταυτίζεται μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ θείου Ἀντρωτοῦ.

Ὁ Ἀντρωτὴς δὲν εἶναι μόνον ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος εἰς τὰς ὁχθὰς τῆς λίμνης Γεννασαρέτ, οὔτε ἀπλῶς ὁ ἱατρός τῶν ἀσθενῶν τῆς Παλαιστίνης. Εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ ζωσα πραγματικότης. Εἶναι ἡ ζωσα παρουσία ἡ ἀναμένουσα τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν. Ζητεῖ τὴν δράσιν ἐντὸς τῆς καρδίας διὰ τὴν στολίσιν μὲ τὰ ὡραῖα λουλούδια, ὥστε νὰ εἶναι μία παντοτινὴ ἀνοιξίς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ φέρῃ ἐπαξίως τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ διότι ἔτσι ἐνώνεται μὲ τὸν Χριστὸν, ἀγαπᾷ τὸν Χριστὸν μὲ πάθος καὶ ὑπηρετεῖ τὸν Χριστὸν μὲ ἡρωισμόν καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις. Ἀπὸ τὰ μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ νὰ παρακινῆται ὁ πιστὸς νὰ σταυρώσῃ τὴν σάρκα του μὲ τὰ πάθη καὶ τὰς ἐπιθυμίας διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν πορείαν του ἐπὶ τῆς γῆς παρατηρεῖ μερικὰς διαρκεῖς μεταλλάξεις τῶν πραγμάτων τῆς φύσεως, αἱ ὁποῖαι ὅμως

περικλείονται εἰς ἓνα ἀμετάβλητον σύνολον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ κοινὸν σημεῖον ἐπαφῆς τῶν γεγονότων ἐν τῇ ποικίλῃ αὐτῶν. Τοῦ συνόλου αὐτοῦ δημιουργὸς εἶναι ὁ Θεός. Ἡ δημιουργία δὲν παρουσιάζει διαφοροποιημένας μεταλλάξας, διότι εἶναι ἡ ἰδίᾳ ὡς ἀρχαία καὶ αἰωνία μὲ τὸν αὐτὸν Κύριον σήμερα, χθές καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, τὸν σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα Ἰησοῦν Χριστόν.

Εἰς τὴν φύσιν ἡ μυστηριώδης ζωτικὴ δύναμις ἡ μεταβάλλουσα τὴν νεκρὰν χειμερινὴν γῆν εἰς εὐωδιάζουσαν ἐκ τῆς γλῶσς καὶ τῶν λουλουδιῶν γῆν τῆς ἀνοίξεως ἀποκαλύπτει τὸ μεγαλεῖον τοῦ συνόλου τῆς κτίσεως καὶ διαλαλεῖ τὸ νέον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνέκαθεν ἀρχαῖον καὶ μένει εἰς τοὺς αἰῶνας κινδυνώμενον καὶ συντηρούμενον ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας. Διαλαλεῖ τὴν παντοτινὴν ἀνοιξιν τοῦ οὐρανοῦ.

Τὸ ἐφήμερον τῆς ἐπιγείου ζωῆς καὶ ἡ διανοητικὴ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου περιορίζουν τὸ αἰώνιον εἰς τὴν σχετικότητα τοῦ παρόντος. Ἐν τούτοις τὰ πάντα συνδέει ἡ μυστηριώδης συνάφεια καὶ συνεχὴς κίνησις συνθέσεως καὶ ἀποσυνθέσεως ἀποκαλουμένη ζωὴ. Τὰ πάντα εἶναι καὶ μένουσιν αἰώνια. Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του εὐρίσκεται εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ πορεύεται μετὰ τὸν θάνατόν του πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ἐν ζωῇ εὐδυσχόμενος εἶναι κοντὰ εἰς τὸν Θεόν καὶ μαζὶ μὲ τὸν Θεόν. Ἐδῶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὑπομνήσκει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅτι τὰ ἔργα του ἐπὶ τῆς γῆς τὸν ἀκολουθοῦν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν. «Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. Naί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν, τὰ δὲ ἔργα αὐ-

τῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν». Ὑπάρχει λοιπὸν συνάφεια μεταξὺ τῆς παρουσίας ζωῆς καὶ τῆς ἐπέκειντα τοῦ τάφου ζωῆς, διότι ὁ Θεὸς τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι ὁ αὐτὸς τὸν ὁποῖον θά ἔχη καὶ εἰς τὴν αἰωνιότητα. Τὸν χειμῶνα τῆς γῆς θά διαδέχεται ἡ ἀνοιξὶς τοῦ οὐρανοῦ.

Βυθίσκεται ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς κλίμακος ἀγωνιζόμενος. Ἐκάστη βαθμὶς τὴν ὁποίαν ἀνέρχεται κρίνει καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἐπαφῆς του μετ' τὸν Θεόν, διότι τὰ ἔργα τὸν ἀκολουθοῦν κατ' ἀνάγκην. Εἰς τὴν κλίμακα τῆς ζωῆς παραστατικώτατα ὁ συγγραφεὺς τῆς κλίμακος ἑωραίνει τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος σταθερῶς ἀνέρχεται ἀποκοινοῦν πᾶσαν ἐπίθεσιν τοῦ πονηροῦ, καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εὐκόλως παρασύρεται ἀποκοιπόμενος ἀπὸ τὸν στίβον τῶν ἀθλητῶν καὶ ρωτῶμενος εἰς τὴν ἀγκυλὴν τοῦ διαδόλου.

Οἱ ὑποκείμενοι εἰς τοὺς ἐπηρεασμοὺς τοῦ διαδόλου ἀφήνουν τὴν ψυχὴν των νὰ φθάσῃ καὶ δὲν ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ τελειωποήσουν τὴν πνευματικότητά των. Ἡ ζωὴ των δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν ἀλόγων ζώων. Γίνονται δένδρα χωρὶς φύλλα, ἄνθη καὶ καρποὺς. Ἐπιδιδόσκουν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν κτηνῶν ὁρέξεων, γίνονται ἀρπαγες, κλέπται, ψεύσται, ἐκμεταλλεῦται καὶ ὅλα τῶν αἰ ἐκδηλώσεις χαρακτηρίζονται διὰ τὸ ἀνόητον περιχόμενόν των. Διέσχονται τὰς ἡμέρας τοῦ ἐπιγείου βίου των μετ' τὴν ἀγωνίαν τῆς μοντέρνας ἐκδημασίας, τῆς δημιουργίας ἀνέτου κατοικίας, τῶν δαπανηρῶν φαγητῶν καὶ ποτῶν, τῶν φαύλων συναναστροφῶν καὶ αἰσχυρῶν ἐπαρρώσεων, τῶν ἐκμεταλλευτικῶν διαθέσεων καὶ παντὸς εἶδους παρεκτροπῆς ἐκ τοῦ ἡθικοῦ νόμου. Λεῖπει ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους αὐτοὺς ἡ ἰδέα διὰ ὑψηλὰς πνευματικὰς ἀνατάσεις καὶ πνευματικὴν καρποφορίαν. Εἶναι δυστυχεῖς μὴ ἱκανοποιούμενοι ἀπὸ ὅσα ὁ Κύριος ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς. Προσπαθοῦν νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θεϊαν πρόνοιαν καὶ νὰ προδιαθέσουν τὸν ἑαυτὸν τοῦς διότι ὁ Θεὸς δὲν προσέχει τὰς πράξεις των, ὅτι ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ ἀρετὴ εἶναι σχολαστικαὶ ἐφευρέσεις καὶ προλήψεις τῶν κρατούντων καὶ ὅτι ὡς σύνθημά των νὰ εἶναι τὸ φάγωμεν, πῖωμεν, αἴσιον γὰρ ἀποθνήσκομεν.

Εἰς τοὺς ὑγιεῖς πνευματικῶς καὶ ἡθικῶς ἄνθρώπους ὑπάρχει ἓνα ἰδιάζον χαρακτηριστικόν. Εἶναι ἡ ἀρετὴ. Αὐτὸ εἶναι κατὰ μόνιμον διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἀναγόμενον εἰς τὸν

προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰς πράξεις, εἰς τὰ φρονήματα καὶ εἰς τὰ συναισθήματά του. Ὑπάρχει ἓνας νόμος ἀμετάπτωτος κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος κρίνει τὸν ἑαυτὸν του καὶ κρίνεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὁ τίμιος καὶ ἐνάρετος ἐκτιμᾶται εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄνθρώπους ἀνεξαργτήτως φύλου, ἡλικίας, φυλῆς καὶ μορφώσεως. Ἀντιθέτως ὁ πονηρὸς καὶ ἀνῆθικος μισεῖται καὶ ἐπισύρει τὴν ἀποστροφήν. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀναγκαία εἰς τὴν ἀθάνατον ψυχὴν, ὅπως ἡ τροφὴ εἰς τὸ φθαρτὸν σῶμα. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ τελειότης τοῦ πνεύματος καὶ ἡ θεία μεταμόρφωσις τῆς ψυχῆς καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀνθρωπίνης κρίσεως. Αὕτη κάμνει τὴν ζωὴν τοῦ πιστοῦ ἀνδοστολισμένον κήπον. Ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος θυσιάζει τὰ ἐπιγεια ἀγαθὰ εἰς τὸ θεῖον θέλημα καὶ ἀρνεῖται τὸν κόσμον, ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ τὰ ἔργα του ἐπεκτείνονται εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἐχει ἐντὸς του διαρκὴ εὐωδιαζούσαν ἀνοιξιν.

Ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι ἀγὼν κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ εὐρίσκει χάριν ἐνώπιον τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ, διὰν καταπολεμῇ ἀποφασιστικῶς τὴν ἁμαρτίαν καὶ πλουτίζει τὴν ψυχὴν του μετ' τὰ ὠραία λουλούδια, τὰ ὁποῖα προσφέρει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ποθοῦντας νὰ εἶναι παντοτινὴ ἀνοιξὶς ἡ ζωὴ των.

Δ. Β. Χ.

ΔΗΦΘΕΝΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐλάθωμεν τὰ κάτωθι βιβλία:

ΣΤΥΛ. ΜΠΑΓΚΑΚΤΑΡΗ: Σεραφεῖμ Μυτιληναῖος. Ὁ λησμονημένος πρωτοπάρος. Σελίδες 32, Ἀθήναι 1973.

Τὰ κατωτέρω ἐκ μέρους τῶν ἐκδόσεων «Ὁρθόδοξος Κηρύξη»:

Ἀρχιμ. ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΠΟΠΟΒΙΤΣ: Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ Οἰκονομισμός. Σελίδες 246, Θεσ/νίκη 1974.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ: Πρὸς τὴν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Σένην. Σελίδες 80, Θεσ/νίκη 1974.

ΕΥΑΓΓΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΚΟΥ: Τὰ 153 κεφάλαια περὶ προσευχῆς. Σελίδες 48, Θεσ/νίκη 1974.

ΜΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΗΤΟΥ: Τὰ 200 κεφάλαια περὶ πνευματικοῦ νόμου. Σελίδες 48, Θεσ/νίκη 1974.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

58. Ἐγκατάστασι τοῦ Ἰακώβ στή Βεθὴλ (35,1-8)

Μετὰ τὸ ἐπεισόδιο τῶν Σικίμων, παρουσιάστηκε ὁ Θεὸς στὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ εἶπε· «Σήκω ἀπὸ δῶ καὶ ἀνέβα στὴ Βεθὴλ. Ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃς καὶ νὰ κάνῃς θυσιαστήριο στὸ Θεὸ πού σοῦ ἐμφανίστηκε ἐκεῖ, ὅταν ἔφυγες μακριὰ ἀπὸ τὸν Ἡσαὺ τὸν ἀδερφό σου». Ὁ Ἰακώβ ἀμέσως διέταξε τὴν οἰκογένειά του καὶ ὅλο τὸ προσωπικό του· «Βγάλτε τοὺς ξένους θεοὺς ἀπὸ ἀνάμεσά σας, πλυθῆτε, καθαρισθῆτε, ἀλλάξτε τὶς φορεσιές σας. Θὰ σκηνοδοῦμε ἀπὸ δῶ καὶ θὰ πᾶμε νὰ ἐγκατασταθοῦμε στὴ Βεθὴλ· θὰ κάνουμε ἐκεῖ θυσιαστήριο στὸ Θεὸ πού μ' ἄκουσε τὴν ἡμέρα τῆς θλίψέ μου, καὶ ἦταν μαζί μου στὸ δρόμο καὶ ἐκεῖ πού πῆγα, καὶ μὲ φύλαξε μέχρι τέλους». Μάζεψαν ὅλοι τὰ εἰδωλά των ξένων θεῶν πού κρατοῦσαν, καθὼς καὶ τὰ σκουλαρίκια τους, καὶ τὰ ἔδωσαν στὸν Ἰακώβ. Ὁ Ἰακώβ τὰ πᾶράχωσε κάπου στὸ δάσος τῆς βελανιδιάς πού εἶνε στὴν περιοχὴ τῶν Σικίμων. Καὶ εἶνε χαμένα μέχρι σήμερα, δηλαδὴ μέχρι τότε πού γράφει ὁ Μωϋσῆς τὴ Γένεσι. Ἐπειτα σκηνοήθησαν ὅλοι καὶ ξεκίνησαν ἀπὸ τὰ Σίκιμα. Φόβος καὶ τρόμος σταλμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ πλάκωσε τὶς καρδιές τῶν ἐντοπίων, καὶ κανεὶς δὲν τόλμησε νὰ πειράξῃ τὸν Ἰακώβ ἢ νὰ τοὺς καταδιώξῃ ἀπὸ πίσω. Ἐφτάσαν ὁ Ἰακώβ καὶ ἡ ἀκολουθία του στὴν πόλι Λουζά, αὐτὴν πού ὁ Ἰακώβ τὴν ὀνόμασε Βεθὴλ. Ἐκεῖ ἔκτισαν θυσιαστήριο, καὶ ὁ Ἰακώβ διέταξε νὰ λέν τὸ μέρος τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τῆς ἐγκαταστάσεώς των Βεθὴλ. Ἦταν ἐκεῖ πού τοῦ ἐμφανίστηκε ὁ Θεός, ὅταν ἔφυγε τὴν ὁργὴ τοῦ Ἡσαὺ καὶ πῆγαινε πρὸς τὴ Μεσοποταμίαν, ἐκεῖ πού νυχτώθηκε καὶ εἶδε στὸν ὕπνο του τὴ σκάλα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆ γῆ μέχρι τὸν οὐρανόν. Ἐκεῖ τότε πέθανε καὶ ἡ τροφὸς τῆς Ρεβέκκας ἡ Δεβδόρα, καὶ τὴν ἔθαψαν λίγο πῶς κάτω ἀπὸ τὴ Βεθὴλ στὸ δάσος τῆς βελανιδιάς πού ἐρισκόταν ἐκεῖ. Κι ὀνόμασε ὁ Ἰακώβ τὸ μέρος «Βάλανος πένθους», δηλαδὴ «Πένθιμο δάσος βελανιδιάς».

Αὐτὸ τὸ λούσιμο καὶ τὸ ἀλλαγμὰ τῶν ρού-

χων, πού διατάζει ὁ Ἰακώβ σ' ὅλη του τὴν οἰκογένεια καὶ στὶς οἰκογένειες τῶν δούλων του, εἶνε ἕνας αὐτοσχέδιος ἀγνισμός, γιατί πρόκειται νὰ πλησιάσουν στὸ μέρος πού κατοικεῖ ὁ Θεός, στὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ εἶνε αὐτοσχέδιος καὶ ὄχι διαταγμένος ἀπὸ κάποιον νόμο, ὁ ἀγνισμός αὐτὸς εἶνε καθαρὸ καὶ δυνατὸ δείγμα πίστεως, καὶ ὅς εἶνε ἔτσι πρωτόγονος. Ἀργότερα ὁ Μωϋσῆς θὰ τὸν κάνῃ νόμο. Σὲ πολλὰ μέρη τοῦ ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἔχει τὶς ρίζες του στὶς αὐτοσχέδιες ἱεροπραξίες τῶν πατριάρχων Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, τόσο στὰ λατρευτικὰ ὅσο καὶ στὰ ἠθικὰ καὶ κοινωνικά. Θὰ δοῦμε καὶ ἄλλα παραδείγματα.

Κέντρο τῆς ζωῆς στὴν κατασκήνωσι τοῦ Ἰακώβ, στὴν κινητὴ νομαδικὴ πόλι του, εἶνε τὸ θυσιαστήριο. Ὅπου πᾶν καὶ μόλις πᾶν, θὰ κτίσῃ ὁ Ἰακώβ τὸ θυσιαστήριο τοῦ Κυρίου, ἀγιάζοντας τὸν τόπο καὶ τὴν παρουσία του καὶ τοὺς δούλους του καὶ τὴν οἰκογένειά του καὶ τὸν ἑαυτό του στὸν Κύριο. Ἐκεῖ θὰ «ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα Κυρίου», δηλαδὴ θὰ τὸν λατρεύσῃ. Καὶ πρὸ παντός στὴ Βεθὴλ ἔκτισε τὸ θυσιαστήριο πού εἶχε τάξει στὸ Θεόν, τότε πού ἔφυγε τὴν ὁργὴ τοῦ Ἡσαὺ κατευθυνόμενος ὁλομόνυχος πρὸς τὸ ἄγνωστο, καὶ εἶδε τὸ δναιρο τῆς θείας σκάλας.

Κάτω ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἰακώβ, πού τόσο περιληπτικὰ μᾶς ἀπομνημονεύει ὁ Μωϋσῆς, κρύβεται ἕνα ὁλόκληρο κήρυγμα, ἀγκιστράδοσι μιᾶς ὁλόκληρης παραδόσεως, πού δὲν θὰ γίνεταὶ ἀπαλῶς γιὰ πρώτη καὶ μόνη φορά. «Βγάλτε τοὺς ξένους θεοὺς ἀπὸ ἀνάμεσά σας, πλυθῆτε, καθαρισθῆτε, ἀλλάξτε τὶς φορεσιές σας. Θὰ πᾶμε στὴ Βεθὴλ, θὰ κτίσουμε ἐκεῖ θυσιαστήριο στὸ Θεόν, θὰ κατοικήσουμε ἐκεῖ. Ὁ Θεός πού μοῦ φανερώθηκε ἐκεῖ μὲ φύλαξε καὶ μὲ προστάτευσε ἀπὸ τότε, πού ἤμουν ἕνας ξυπόλυτος, μέχρι τώρα πού εἰμαι ἕνας ζάπλουτος, ἕνας πατροδασκίλης». Αὐτὰ δείχνουν ὅτι: πολλὲς φορές διηγιήθηκε στὴν οἰκογένειά του ἀλλὰ καὶ στοὺς πιστοὺς του δούλους ὅλη τὴν ἱστορία του, τὶς ἀποκαλύψεις τοῦ Θεοῦ σ' αὐτόν, τὶς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, τὰ τέματὰ τὰ δικά του. Τοὺς μίλησε κατὰ τῆς εἰ-

δωλολατρίας, τούς δίδαξε τὴ μονοθεΐα, τὸν ἔνα τὸν ἀληθινὸ Θεό. Δὲν ἦταν μόνο νοικοκύρης, πατέρας, καὶ ἀφεντικὸς ὁ Ἰακώβ. Ἦταν καὶ κατηχητὴς τῆς οἰκογενείας του καὶ τοῦ προσωπικοῦ του.

Ὅταν διαδίδουμε γιὰ ξένους θεοὺς στὴν ἐπικράτεια τοῦ Ἰακώβ, δὲν πρέπει νὰ ὑποθέτουμε ὅτι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του κρατοῦσαν εἰδωλα. Ὁ Ἰακώβ εἶχε ἑκατοντάδες δούλους μὲ οἰκογένειες, καὶ κάθε λίγο ἀγόραζε καὶ ἄλλους τὰ παιδιὰ του αἰχμαλώτισαν ἐπίσης τόσες γυναῖκες. Ὅλοι αὐτοὶ εἶχαν τὰ θρησκευτάματα τῶν πατέρων τους καὶ τῶν φυλῶν τους, μέχρι ἓνα διάστημα, ἀκριδῶς μέχρι τὴν ἡμέρα αὐτὴ πού ἀφήνουν τὴν παλιά κατοικία, γιὰ νὰ πᾶν στὴ Βεθλὴλ. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ Ἰακώβ σὰν πατέρας καὶ ἀφέντης διέταξε νὰ παρατήσουν ὅλοι τὶς θρησκείες τους, γὰρ τοῦ παραδώσουν τὰ εἰδωλα καὶ τὰ φυλαχτὰ τους καὶ κάθε θρησκευτικὸ ἀντικείμενο, νὰ ἀγνιστοῦν, καὶ νὰ πιστέψουν στὸ Θεὸ πού εἶνε Κύριός του. Στὴ νέα κατοικία τους ὅπου εἶνε τὸ «Σπίτι τοῦ Θεοῦ» (=Βεθλὴλ) πρέπει νὰ εἶνε καθαροὶ ἀπ' τὰ παλιά, πιστοὶ στὰ καινούργια. Καὶ ἡ μετοίκηση πού τοῦ διέταξε ὁ Θεὸς αὐτὸ τὸ νόημα ἔχει. Ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀλλαγὴ θὰ ἐπιδράσῃ βαθειὰ στὶς ψυχὰς τοῦ νοικοκυριοῦ του, θὰ δογηθῇ στὴν ἀλλαγὴ ἀντιλήψεων καὶ ζωῆς. Τὰ σκουλαρίκια τὰ φοροῦσαν τότε καὶ οἱ ἄντρες ἦταν ἡ μικρασκοπικὰ ἀγαλματάκια ψευδῶν θεῶν ἢ εἶχαν ἐπάνω χαράγμενες εἰκονίτσες θεῶν, ἢ ἦταν θρησκευτικὰ σήμβολα, καρδιές, ματάκια, κεφαλάρια, πουλιὰ τῶν θεῶν, φυτὰ καὶ λουλούδια τῶν θεῶν, κλπ. Καὶ ἦταν τὰ σκουλαρίκια ἐκεῖνα τὰ φυλαχτὰ, τὰ φετίχ, τῶν ἀνθρώπων πού τὰ φοροῦσαν. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία καὶ ἡ βαθύτερη σημασία τῶν σκουλαρικίων· αὐτὲς τὶς τάσεις ἐπίσης ἱκανοποιοῦν σήμερα τὰ πεταλάκια τὰ βραχιόλια, τὰ σταυροῦδάκια, κλπ.

59. Ἐπανάληψι τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ (35,9-15)

Καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Ἰακώβ ἀπ' τὴ Μεσοποταμία, δηλαδὴ ἀκριδῶς αὐτὸν τὸν καιρὸ, ὁ Θεὸς τοῦ φανερώθηκε πάλι στὴ Λουζά, δηλαδὴ στὴ Βεθλὴλ. Καὶ τοῦ εἶπε· «Τὸ ὄνομά σου στὸ ἐξῆς δὲν θὰ εἶνε Ἰακώβ, ἀλλὰ Ἰσραὴλ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός σου. Αὐξάνου καὶ πληθύνου, γίνε καὶ πολυπληθὴς καὶ δυνατὸς καὶ πλούσιος. Ἔθνη καὶ συγκροτήματα φυλῶν θὰ ἔγουν ἀπὸ σένα, βασιλιάδες θὰ διαστήσουν

Οἱ ἐντόπιοι δὲν τόλμησαν νὰ ἐπιτεθοῦν στὸν Ἰακώβ, γιὰ νὰ πάρουν ἐκδίκησι. Ὁ Θεὸς τοὺς ἔσπασε τὸ ἠθικὸ τους, ἐνέπνευσε στὶς καρδιὰς τους μεγάλο φόβο· τοὺς ἔκανε νὰ τρέμουν τὸν Ἰακώβ καὶ τὰ παιδιὰ του. Ἡ δὲ μετοίκηση ἐξυπηρετεῖ καὶ αὐτὸ τὸ σκοπὸ, νὰ κοπῇ κάθε ἐπαφὴ τοῦ Ἰακώβ μὲ τὴν περιοχὴ ὅπου ἔγινε μισητός, γιὰ νὰ μὴ τὸν ἐκδικηθοῦν ἀργότερα, ὅταν ξεθαρρέφουν.

Βεθ λεγόταν στὴ γλῶσσα τοῦ Ἰακώβ ὁ οἶκος, ἡ οἰκία, τὸ σπίτι· καὶ Ἡλ ὁ Θεός (βλέπε Μθ 27,46). Βεθλὴλ θὰ πῇ ἀκριδῶς «Οἶκος Θεοῦ», «Τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ». Αὐτὸ τὸ χαρακτηρισμὸ ἔδωσε τότε πού εἶδε τὸ ὄνειρο τῆς θείας σκάλας ὁ Ἰακώβ μόνος του. Τώρα ἐπαναλαμβάνει τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, τὸ ἀνακοινῶναι στοὺς ἄλλους, δίνει ἐντολὴ νὰ τὸν λένε ὅλοι Βεθλὴλ. Δίνει θεοτικὸ καὶ ἱερατικὸ χρίσμα σ' ὅλη τὴν οἰκογένειά του καὶ τὸ λαὸ του. Κατοικοῦν στὸν ἱερὸ χῶρο τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, γύρω ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ, στὸ μέρος πού τοῦ φανερώθηκε τότε ὁ Θεός καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσι· ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ χώρα θὰ γίνῃ μιὰ μέρα δική του, καὶ ὅτι μὲ τὸ σπέρμα του σὰν μὲ ἐμβόλιο θὰ γίνουν εὐλογημένα ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

Ἡ τροφὸς ἦταν μιὰ δούλη πού ἔτρεφε ἓνα ὀρισμένο παιδί τῆς κυρᾶς τῆς. Στὸ παιδί αὐτὸ ἡ δούλη ἐκεῖνη ἦταν σεβαστὴ σχεδὸν σὰ μητέρα· αὐτὸ τὴν κληρονομοῦσε καὶ τὴ γηροκομοῦσε. Αὐτὸ ἔγινε καὶ ἐδῶ μὲ τὴν τροφὴ τῆς Ρεβέκκας, τῆς μητέρας τοῦ Ἰακώβ. Τὴν πήρε μαζί τῆς ἡ Ρεβέκκα, καὶ ἀργότερα τὴν ἐμπιστεύτηκε στὸν ἀγαπημένο τῆς γιὸ Ἰακώβ. Κι ἀπ' αὐτὸ φαίνεται ὅτι ὁ Ἰακώβ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ του ἀπ' τὴ Μεσοποταμία, πῆγε καὶ εἶδε τοὺς γέροντας γονεῖς του Ἰσαὰκ καὶ Ρεβέκκα, καὶ κάθησε λίγο μαζί τους, ἀν καὶ δὲν τὸ ἀναφέρει ἡ Γραφή. Τὸ προϋποθέτει.

Δύο κατηγορίες θυσιῶν ὑπῆρχαν στὴν ἀρ-

χαιρότητα, οί αιματηρές και οί αναίμακτες. Αιματηρές είνε τὰ ζῶα πού ξεφυζάν και ἡ ξεφυγνάν ἡ τὰ κατέκαιαν μέχρι νά γίνουν στάχτη. Αναίμακτες είνε οί ἄλλες προσφορές, σιτάρι, ἀλεύρι, σταφύλια, τυριά, καρποί τῆς γῆς. Οἱ αναίμακτες πάλι, θυσίαι διακρίνονται σέ δύο εἶδη, στίς θυσίαι και στίς σπονδές. Θυσίαι είνε ὅλες ὁσες δέν είνε σπονδές. Σπονδή είνε ἡ θυσία τῶν ὑγρῶν ἀγαθῶν, ὅταν θυσιάζη κανεῖς γάλα, κρασί, λάδι, μέλι, νερό. Τότε δέν ἔλεγαν «θυσιάζω», ἀλλά «σπένδω» ἡ «σπένδομαι» ἡ καιμιά φορά, ὅπως θά δοῦμε παρακάτω, και «οἶωνίζομαι». Ἐδῶ ὁ Ἰακώβ θυσιάζει: λάδι. δηλαδή «σπένδει», κάνει θυσία ὑγροῦ ἀγαθοῦ στό Θεό.

Κι ὁ Ἰακώβ ὅπου πάει: «ἐπικαλεῖται» τὸ Θεό τῶν πατέρων του, ἀλλά κι ὁ Θεός, ὅπου κι ἂν πᾶν ὁ Ἰακώβ, τοῦ ἐμφανίζεται. Ἔτσι κι ἐδῶ. Καί τοῦ ἐπαναλαμβάνει τήν υπόσχεσι. Τί μεγαλεῖο κρύβεται σ' αὐτό τὸ ποῦνα, τὸ καταλάβαινε καλύτερα ὁ ἀρχαῖος ἄνθρωπος,

πού ζοῦσε μέσα στό πανδαμῖνιο τῆς εἰδωλολατρίας. Κάθε τόπος και θεός, ἡ μᾶλλον θεοί: κάθε τόπος και θρησκευμα. Κι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ὅπου πήγαινε ἀλλάζε τὸ Θεό του, ἐπαιρνε τοὺς θεοὺς τοῦ τόπου. Ἀντίθετα ὁ Ἰακώβ, ὁ νομάς και σκηνίτης Ἰακώβ, ὅπως και οἱ πατέρες του, ἂν και κάθε λίγο ἀλλάζε μέρος σὰν τοὺς ποιργάνους, ὅμως παντοῦ και πάντοτε εἶχε τὸν ἕδιον Θεό, ἕνα Θεό, τὸν Κύριο. τὸ Θεό τοῦ Ἀβραάμ. Δέν ἀφομοιωνόταν μὲ τὴ ζῆμη τοῦ κάθε τόπου, δέν ἐγαρτε τίς λαϊκές παραδόσεις τῆς κάθε κατοικίας του. Ἦταν πάνω ἀπ' αὐτά, πολὺ ψηλά. στὴ ζώνη τῆς ἀληθείας και τῆς πίστεως. Κι ὁ Θεός μὲ τίς ἐμφανίσεις του και τίς ὁποσχέσεις του τοῦ ἀγίαζε ὅλους τοὺς τόπους, γιὰ νά τοῦ δείξῃ, ὅτι ὁ Θεός ἀνιάζει τὸν ἄνθρωπο, κι ὁ ἄνθρωπος ἀγιάζει ὅλα τὰ ἄλλα, και τὸν τόπο πού βρίσκεται και τὰ ἀντικείμενα πού κατέχει.

60. Ἀλλανή κατοικίας και γέννησι τοῦ Βενιαμίν (35,16 - 20)

Μετὰ μερικά χρόνια ὁ Ἰακώβ ἀλλάξε πάλι τόπο κατοικίας, ἐγκαταλείποντας τὴ Βεθὴλ. Πῆγε και ἐγκαταστάθηκε πέρα ἀπὸ τὴν ὄγρση πῶλη Γαδέρ. Στὸ ὄρειο, ὅταν ἦταν κοντὰ στήν Ἑβραθᾶ, γέννησε ἡ Ραχήλ. Γέννησε δὲ τὸ δεύτερο αὐτὸ γιό της μὲ πολλὴ δυσκολία, και πῆθανε πάνω στὴ γέννα. Τὴν ὥρα πού γεννοῦσε και ξεφυχοῦσε κιόλας, ἡ μαμινὴ, γιὰ νά τὴν ἐνθαρρύνῃ, τῆς λέει: «Θάροος γιό ἔγεις». Ἀλλὰ ἡ Ραχήλ ξεφυχοῦσε: και καθὼς πῆθαινε, πρόλαβε νά δώσῃ στό παιδί τὸ ὄνομα, ὅπως συνήθιζαν. Τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα «Γιὸς ὁ δύνῃς μου», δηλαδή «Γιὸς τοῦ πόνου μου», «Θλιβερός γιός». Ἀλλ' ὁ πατέρας του τοῦ ἔλλαξε τὸ ὄνομα και τὸν εἶπε Βενιαμίν. Καί ἔθαψαν τὴ Ραχήλ ἐκεῖ, στό μεγάλο ἀμαξιτὸ δρόμο πού περνάει ἀπὸ τὴν Ἑβραθᾶ. Κι ὁ Ἰακώβ πάνω στό μνήμα τῆς ἔστησε μιὰ στήλη. Αὐτὴ ἡ στήλη σῶζεται μέχρι τώρα, δηλαδή μέχρι τίς μέρες πού γράφει ὁ Μωϋσῆς τὴ Γένεσι.

* * *

«Πύργος Γαδέρ» λέγεται ἡ πόλι Γαδέρ. Ἐπειδὴ ἐρισκόμαστε σὲ πανάρχαια χρόνια, πού ἡ πόλι μὲ τὴ σημερινὴ ἔνοια ἦταν σπάνιο φαινόμενο, κι ἐπειδὴ ἐπίσης οἱ πόλεις μὲ τὴν ἔνοια τοῦ κράτους ἦταν ἀκόμη σπάνιο, τότε

ἀρχίζαν νά ἐμφανίζονται και πόλεις μὲ τείχη ὀχυρωματικά. Καί ἐνομαζόταν «πύργοι». «Πύργος» λοιπὸν ἐδῶ δέν εἶνε ἕνα κτίριο, ἀλλὰ τὰ τείχη μιᾶς πόλεως, μιὰ ὀχυρὴ πῶλη. Τέτοιου νέου τύπου πόλι ἦταν και ἡ Γαδέρ. Γι' αὐτὸ λέγεται «Πύργος Γαδέρ».

«Ἰσπόδομον» ὅταν ἔλεγαν οἱ τότε ἄνθρωποι, ἐννοοῦσαν ὅτι περὶπου ἑμεῖς σήμερον, ὅταν λέμε «ἀσφαλτοδρόμον», «ἀσφαλτὸς δρόμος». Δρόμος πολὺ σκοδύς, πού γινώσκτε νά περᾶσουν μιὰ ἡ και δυὸ ἀλογάκιας. σὲ ἀντίθεσι μὲ τοὺς ἄλλους δρόμους πού ἦταν γιὰ τοὺς πεζοὺς ἡ τὰ μειονημένα μουλάρια και ἦταν νονοπάτια. Τόσοι ἦταν τότε οἱ πῶλ μανάλοι δρόμοι. Ἐνας τέτοιος κεντρικὸς λοιπὸν δρόμος τῆς Παλαιστίνης ἦταν κι ἐκεῖνος πού περνοῦσε ἀπὸ τὴν Ἑβραθᾶ, δίπλα στὸν ὁποῖο σὲ κάποιο σημεῖο του ἔθαψε ὁ σκηνίτης Ἰακώβ τὴν πολυγαπημένην του γυναῖκα τὴ Ραχήλ, τὴν ὁσιαστικὴ σύζυγό του.

Ἑβραθᾶ εἶνε ἡ ἐπειτα Βηθλεέμ. Ὅταν μετὰ ἀπὸ τέσσαρες αἰῶνες οἱ Ἰσραηλίτες κυριεύσαν τὴν Παλαιστίνην, κατέστρεψαν τὴ γαλαλιτικὴ πόλι Ἑβραθᾶ και στὴ θέσι τῆς ἔκτισαν τὴ Βηθλεέμ. Ἐκεῖ σ' ἐκείνη τὴν πόλι γεννήθηκε και μεγάλωσε πολὺ ἀργότερα ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, γι' αὐτὸ και τὸ σόι του λέγεται και «οἶκος τοῦ Ἑβραθᾶ».

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΘΑΛΗΣΑΝΤΕΣ:

Ο Όσιος ΣΥΜΕΩΝ ὁ θαυμαστορεΐτης

24 Μαΐου

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ

«Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
ἐντὸς ἡμῶν...»

Θέλουν οἱ ἄνθρωποι, κινούμενοι συνήθως καὶ ἀπὸ περιέργειαν, νὰ πληροφορηθοῦν διὰ τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς εἰς τὴν ἐπέκεινται τοῦ θανάτου ζωὴν καὶ ἀνάληπτου ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα περὶ τῆς φύσεως τῆς ἐκεῖ διαμονῆς καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς. Ἄν πράγματι ἐπιθυμῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ μάθῃ τί θὰ συμβῇ μετὰ τὸν θάνατον, εὐρίσκει τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διότι εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν θὰ βλέπῃ τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

Ὁ Χριστός, ὁ ὅποιος ὡς ἀπεκάλυψεν ὁ ἴδιος εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὑπεσχέθη τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ ἐδίδασκεν ὅτι ἡ ψυ-

χή τοῦ ἀνθρώπου, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, φέρεται πρὸς τελειότεραν καὶ λαμπρότεραν κατάστασιν, τὴν ὅποιαν προετοίμασε δι' αὐτὴν ὁ Θεὸς ἐξ ἀρχῆς. Αὐτὸ μαρτυροῦν οἱ λόγοι τοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ πρὸς τὸν ληστήν: «σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῇ παραδείσῳ». Ἐδίδαξεν ὁ Κύριος ὅτι οἱ πιστοὶ ὀφείλουν νὰ προετοιμάζωσιν τὴν ψυχὴν των διὰ τὴν αἰωνιότητα, διότι ἀπὸ τὴν γῆν ἀρχίζει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια δὲν συνίσταται εἰς ἐξωτερικὰ σημεῖα, ἀλλ' ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τέλειον φρόνημα αὐτοῦ. Τοῦτο ἐπικυροῦται διὰ τοῦ Θεοῦ λόγου ὅτι «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν». Ἐβεβαίωσεν ὁ Κύριος ὅτι ὁ ἀγωνισθεὶς ἐπαξίως ἐπὶ τῆς γῆς θὰ ἀπολαύσῃ μεγαλυντέρας καὶ λαμπρο-

Ἡ καημένη ἡ Ραχήλ! Καὶ μετὰ τὰ πάθη τῆς καὶ μετὰ τίς ἀρετές τῆς ἦσαν ἡ πολυαγαπητὴ σύζυγός τοῦ Ἰακώβ, ἡ πιστὴ Ραχήλ. Αὐτὸ γινοῦς γέννησε, τὸν ἕνα μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια θλιβερῆς ἀτεκνίας καὶ τὸν ἄλλο τώρα, στήν τελευταία στιγμή τῆς ζωῆς τῆς καὶ ὅταν γέννησε τὸν πρῶτον, ὀνομάζοντάς τον Ἰωσήφ, εἶπε: «Νὰ μοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἄλλον». Καὶ τῆς ἔδωκε πράγματι ὁ Θεὸς καὶ ἄλλον μετὰ πολλὰ χρόνια, μὰ ἦσαν «Υἱὸς δδύνης», «Θανατηφόρος γιός». Δὲν μπόρεσε νὰ τὸν χαρῇ, ἄδικα πῆγαν ἡ ἐνθάρρυνσι καὶ τὰ πικρὰ συγχαρητήρια τῆς μαίμιτς. «Βερονί» τὸν ὀνόμασε, πού θὰ πῇ «Υἱὸς δδύνης μου». Ἀλλ' ὁ Ἰακώβ, πὺ συνετός, παρ' ὅλη τὴν θλίψιν του σκέφτηκε ὅτι δὲν πάει νὰ κουβαλᾷ τὸ παιδί στὴ ράχη του ἰσθμία αὐτὸ τὸ ὄνομα σὰ ρετσινιά, σὰν ἰσθμία πένθος, πού θὰ τοῦ θυμίζει τὸ σκληρὸ θάνατον τῆς μητέρας του πού δὲν τὴν γνώρισε, καὶ θὰ νὰ σὰ τοῦ λήῃ «Μὲ τὴ ζωὴ σου πέθανε ἡ μητέρα σου». Καὶ τὸν ὀνόμασε Βενιαμίν, πού θὰ πῇ «Υἱὸς δεξιᾶς», «Παῖδι τῆς εὐχῆς», «Καλορρίζικο παιδί». Μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ ὁ Ἰακώβ εὐχόταν σὸ δρόμον νὰ ζήσῃ καὶ νὰ προκοφῇ καὶ νὰνε εὐτυχισμένο. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Τέτοια εὐχετήρια ὀνόματα δίνουν οἱ γονεῖς καὶ

σήμερα. Ὅταν μὴ δὲν μπορῇ νὰ στεριώσῃ παιδί, διότι τῆς πεθαίνουν πρὶν ἢ λίγο μετὰ τὴν γέννα, ὀνομάζει κάποιον Στέργιο, δηλαδὴ Στέρεο, Στέριο, γιὰ νὰ στεργιώσῃ, νὰ στερεώσῃ. Καὶ σὸν προηγούμενον ἐμφύλιο πόλεμον πολλοὶ ὀνόμασαν τὴ νεογέννητην θυγατέρα τους Εἰρήνην, γιὰ νὰ γίνῃ εἰρήνη. Τέτοιο περίπου εἶνε καὶ τὸ ὄνομα Βενιαμίν.

Ὅπως σήμερα σὲ κάθε τάφο μας στήνουμε ἕνα σταυρὸ, γιὰ νὰ φαίνεται, ὅτι ὁ θαμμένος εἶνε Χριστιανός, ἔτσι τότε ἔδωκαν μίαν στήλην. Ἴσως μὲ τὴ στήλη αὐτὴ, τὴ μίαν στήλην, ἤθελαν οἱ πατριάρχες νὰ δείξουν ὅτι ἦσαν μονοθεῖσταί, πίστευαν σ' ἕνα Θεό, τὸν ἀληθινόν. Ἀπὸ τὸν τάφο τῆς Ραχήλ, ἡ περισχὴ ἔχειν ἀργότερα ὀνομάστηκε Ραχήλ, ἐπαρχία Ραχήλ. Σ' αὐτὴ τὴν ἐπαρχίαν μετὰ πολλοὺς αἰῶνες ὁ Ἡρώδης ὁ πρῶτος ἔσφαξε τὰ νήπια τῆς Βηθλεὲμ γι' αὐτὸ ὅ ἐπροφήτης εἶπε καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς ἐπαναλαμβάνει: «Φωνὴ ἐν Ραμὰ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρος πολλός· Ραχήλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἶσι» (Μθ 2,18). Δηλαδὴ ἡ ἐπαρχία Ραχήλ κλαίει τὰ παιδιὰ τῆς.

Στέργιος Ν. Σάνκος

τέρας τιμῆς εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἡ ἀμοιβὴ εἰς τὴν αἰωνιότητα θὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοὺς λόγους, τοὺς διαλογισμοὺς καὶ πρὸς τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅσον περισσότερον καθαρὸς καὶ ἀνιδιοτελὴς εἶναι ὁ ἐνάρετος βίος τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, τόσον μεγαλυτέρα θὰ εἶναι ἡ μακαριότης αὐτοῦ εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἔτσι τὸ μεγαλεῖον τῆς πράξεως ἔγκειται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἀποτελεῖ θεμελιώδη προϋπόθεσιν ἀγιασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἐλπίς τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἐλκύει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀνθρώπου, διότι ὁ πόθος καὶ ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς κυριαρχοῦν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Καὶ ἐνῶ ἡ παρούσα ζωὴ εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἀγωνίαν ἐν τούτοις δὲν τὴν ἐγκαταλείπει εὐχαρίστως ὁ ἀνθρώπος. Χώραν θρήνου καὶ κοιλάδα δακρύων ἀποκαλοῦν συχνὰ τὴν ἐπίγειον πορείαν πολλὰ ἄτομα, ἀλλὰ τρέμουν ὅταν ἀντικρύσουν τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον ἐκθειάζουν ὅτι δῆθεν πρόκειται νὰ τοὺς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ παρόντος κόσμου.

Αἱ πεπειθήσεις τοῦ Χριστιανοῦ περὶ μακαριότητος ἢ κρίσεως εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν εἶναι θετικώτεροι καὶ σταθερώτεροι ἀπὸ ὅσα δέχονται ἀνεξαιρέτως ὅλοι αἱ θρησκεῖαι τοῦ κόσμου. Ταύτας ἐνισχύει ἡ θεία ἀποκάλυψις. Ἡ δὲ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἐπικυρώνει τὴν νίκην τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ φθορτοῦ μετὰ τὸ φθαρτον.

Οἱ κατανοοῦντες τὴν οὐσίαν τῆς θείας ἀποκαλύψεως, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἀγωνίζονται νὰ τιμήσουν τὸ θεῖον αὐτὸ δῶρον καὶ αἱ πράξεις των σύμφωνοι πρὸς τὴν θεῖαν διδασκαλίαν γίνονται στοιχεῖα σωτηρίας τοῦ πιστοῦ. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐκλεκτῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ ἀναφέραμεν τὸν τιμώμενον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τὴν 24ην Μαΐου Ὅσιον ΣΥΜΕΩΝ τὸν ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει ἀσκηθέντα περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ συναξαριστὴς ἰδιαιτέρως κάμνει λόγον διὰ τὸν αὐστηρὸν ἀσκητικὸν βίον του. Ὁ ὅσιος Συμεὼν ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστίνου Β' γεννηθεὶς εἰς Ἀντιόχειον τῆς Συρίας. Παιδιόθεν ἀφωσιώθη εἰς τὸν μοναχικὸν βίον ὁδηγηθεὶς εἰς ἔρημον τόπον ὅπου ἐτρέφετο μετὰ τῶν ζώων τοῦ δάσους. Ἐκεῖ ἠμόνασεν εἰς μοναστήριον ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ γέροντος ἡγουμένου Ἰωάννου. Ἡ τροφὴ του συνίστατο ἐξ ἀγρίων χόρτων

καὶ καρπῶν καὶ ἡ ἀσκήσις μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἐγίνετο σκληροτέρα. Ἡ ἀσκήσις ἰσχυροποίησε τὸ φρόνημά του. Ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα μεγάλων ἀσκητῶν καὶ ἐπὶ ἔτη διήλθε τὸν βίον ἐπὶ στύλου ἐν πάσῃ σκληροταγίᾳ. Τὴν σκέψιν του κατεῖχεν ὁ πόθος τῆς κληρονομίας τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ δι' αὐτὴν εἰργάζετο ἀδιαλείπτως.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀσκήσεως ἐβοήθει πάντα συνάνθρωπὸν του προσερχόμενον διὰ πνευματικὸν καταρτισμὸν καὶ πάντα ταξιδιώτην. Προσηύχeto ἀδιαλείπτως, ὥστε ὁ μέγας Θεὸς νὰ φωτίζη τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ ἀπεργάζωνται τὸ ἀγαθόν. Ὁ ὅλος ἀσκητικὸς βίος του ἀποτελεῖ παρότρυνσιν εἰς τὸν ἀνθρώπον νὰ φροντίζη, ὥστε ἡ ἐπιθυμία του νὰ ἔχη ὡς ἀντικειμενικὸν στόχον τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ἐπίμονος προσπάθεια διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς οὐρανοῦ βασιλείας

Οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες ἀπαιτοῦν σοβαρὰν προσπάθειαν διὰ νὰ καρποφορήσουν. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐμεγαλουργήσαν, διότι εἰς τὰ στήθη των εἶχον τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ἡ ἀφοσιώσις των εἰς τὴν θρησκείαν ἔδιδε δύναμιν. Μὲ ἀποφασιστικότητα ἀπεμακρυναν ἀπὸ τὸν καθημερινὸν βίον πᾶν ὕλικόν καὶ ταπεινὸν συμφέρον, διότι κύριος στόχος τῶν ἐπιδιώξεων των ἦτο ἡ κληρονομία τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Παρατηροῦμεν ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται καὶ κοπιᾶζουν νὰ κερδίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα καὶ νὰ ἔχουν ὑπόλημιν παρὰ τῶν ἀνθρώπων. Φροντίζουν δηλαδὴ πῶς νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ μέλλον των. Ἀντιθέτως δὲν ἐκδηλώνουν παρόμοιον ἐνδιαφέρον περὶ τοῦ αἰωνίου μέλλοντός των, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀτελεύτητον καὶ ἀπειρον. Αἰωνιότης σημαίνει χρόνος καὶ καιρὸς χωρὶς τέλος.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου συναντῶμεν ἄτομα πονηρά, τὰ ὁποῖα κυλιόμενα εἰς τὰ πάθη καὶ τὰ ἀνοσιουργήματα ἀναζητοῦν προφάσεις διὰ νὰ διαφεύσουν τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ χλευάσουν τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἄτομα εἰς μερικὰς στιγμὰς στρέφουν τὸν νοῦν των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν αἰωνιότητα. Ἡ ἰσχυρὰ αὐτὴ δύναμις μετὰ τὴν ἀκατάλυτον καὶ αἰωνίαν ἀλήθειαν ἀ-

Ἀντιαρειτική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Δ'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, πολὺ ἐνδιαφέροντα καὶ χρήσιμα διήρξαν τὰ ὁσὰ μᾶς εἶπατε στὶς προηγούμενες συνεντεύξεις γιὰ τὴν αἵρεσι τῶν «μαριτύρων» τοῦ Ἰεχωβά. Καὶ μόνο ἡ ἱστορία τους, πὺν μᾶς εἶπατε, φιάνει νὰ δείξῃ πόσο πλανημένοι εἶνε καὶ πόσο κινδυνεύει ἡ ἀνθρωπότης ἀπ' αὐτούς. Ἐπειδὴ ὁμως ἀποφεύγουν νὰ συνομιλήσουν δημόσια μὲ ὅσους τὴν ἀγία Γραφή γι' αὐτὰ πὺν πιστεύουν μὲ ἀνθρώπους πὺν γνωρίζουν τὴν ἀγία Γραφή, ἀποδεκνύεται ὁλοκάρηρα, δι' εἶνε καὶ ἀπατεῶνες, τοῦλάχιστον οἱ ἀρχηγοὶ τους, καὶ δι' πρέπει νὰ νοθῆσονται νὰ ὀνομάζονται «σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς». Ἀλλ' ὡς δὲν ἐξηγείται, πὺς ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἀναπύσσουν ἰδίαν δραστηριότητα νὰ πηγαίνουν ἀπὸ σπῆτι σὲ σπῆτι, γιὰ νὰ διαφημίσουν τὶς θεωρίες των, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο φοβοῦνται καὶ

τρέμουν σὲ δημόσιο χῶρο νὰ συζητήσουν γιὰ τὶς θεωρίες των αὐτές. Θὰ εἶχατε τὴν εὐχαρίστησι νὰ μᾶς μιλήσετε σήμερα γιὰ τὴν στάσι πὺν παίρνετε στὴν ἀγορά τους νὰ συζητήσουν μαζί σας μετὰ τὸ πάθημά τους στὴ Σιουπιγκάρδη, γιὰ τὸ ὁποῖο μᾶς μιλήσατε στὴν προηγούμενη συνέντευξι;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Πολὺ εὐχαρίστως. Πρὸ ἑ-τους ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Τρικάλων διοργάνωσε μία σειρά διμυλίων καὶ διαλέξεων γιὰ τὸ θέμα τοῦ χιλιασμοῦ. Καλέσαμε σὲ μιὰ διμυλία στὸ Ἐλευθεροχώρι καὶ τοὺς χιλιαστὰς καὶ τοὺς δηλώσαμε ὑπεύθυνα καὶ ἐπίσημα, δι' ἔχουν ἀπόλυτη ἐλευθερία νὰ ἀναπτύξουν τὶς ἀπόψεις των καὶ νὰ συνομιλήσουν μαζί μου. Ἡ αἴθουσα ἦταν κατάρεστη καὶ μετὰξὺ τῶν ἀκρατῶν καὶ ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Ζήτησα ν' ἀνεβῶν στὸ βῆμα οἱ

ναγκάζει τὸν ἄνθρωπον νὰ συλλογίζεται τὴν αἰωνιότητα καὶ νὰ σκέπτεται τὸ σύντομον διάστημα τοῦ παρόντος καὶ ἐπιγείου. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ τῆς καθολικότητας τῆς πίστεως εἰς αἰωνιότητα καὶ τοῦ πόθου τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν αἰωνιότητα σαμάζουν πολλὰκις τὴν σκληρότητα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀσκοῦν ἐπιρροὴν καὶ εἰς τοὺς ἀγρίους.

Ὁ πιστὸς ὀφείλει νὰ ἐξοικειοῦται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ πρὸς καλλιέργειαν τοιαύτης ἰδέας νὰ ὀδηγῇ τὸν συνάνθρωπόν του.

Ὁ ὁσιος Συμεὼν εἰργάσθη μετὰ ζήλου νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτὸν τὸν πόθον εἰς τοὺς καταφυγόντας εἰς τὸ μοναστήριον πρὸς ἀσκήσιν. Ἡ ἀνεκτικότητα τοῦ ἡτο χαρακτηριστικὴ πρὸς τοὺς μοναχοὺς. Μοναχὸς ἐπιχειρήσας νὰ χειροδικήσῃ κατ' αὐτοῦ ἔμεινε παρῶλυτος. Ὁ ὁσιος παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὸν πταίστην καὶ σφραγίσας τὴν ξηρανθεῖσαν χεῖρα τοῦ μοναχοῦ διὰ τοῦ σημείου τοῦ Σταυροῦ ἀμέσως ἑθεραπεύθη. Ἐκτοτε ὁ μοναχὸς αὐτὸς ἀφωσιώθη εἰς τὴν ἀσκήσιν προσευχόμενος καὶ κλαίων διὰ τὰς ἀδίκους πράξεις του.

Καὶ δαιμόνια ἐξέβαλεν ἐκ προσελθόντος εἰς τὸ μοναστήριον δαιμονιζομένου ἐπιδύκοντος νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ὁσιον ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀσκήσεως.

Ὁ ὁσιος Συμεὼν ἐνουθέτει τοὺς μοναχοὺς διὰ πνευματικῶν λόγων καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός του τοὺς ἐκαλλιέργει εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀσκήσιν καὶ τὴν ἀρετὴν. Δὲν παρέλειπεν εὐκαιρίας νὰ ἐκδηλώσῃ ἐμπρόκτως τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν συνάνθρωπον. Ἀκόμη καὶ τὸ ράσον του ἔδιδεν εἰς τοὺς πτωχοὺς παρομένων πολλὰκις γυμνὸς εἰς τὸ κρῦο καὶ τὴν ζέσθην.

Πολλὰ θαύματα δι' αὐτοῦ ἡ θεὰ πρόνοια ἔκοιμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀσθενεῖς ἑθεραπεύθησαν καὶ πεπλανημένοι ἐπανέβησαν ὁδὸν τῆς ἀληθείας.

Τὰ πάντα ἔκοιμεν ὁ ὁσιος πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀπελθὼν εἰς οὐρανοὺς πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν διὰ τὴν ἀπάλαυσιν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν ἀφήκε τὴν ἀγωνιστικὴν διάθεσίν του ὡς ἔντονον κίνητρον διὰ πάντα ἀληθὴ ἐργάτην τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

διδάσκαλοι των για συζήτηση. Κανείς δεν τόλμησε. Μετά ξεβαλα από την τσάντα μου 2 - 3 από τα βιβλία τους και διάβασα διάφορες από τις πλάνες τους, τις όποιες ανέτρεψα με την Αγία Γραφή. Μερικοί άρχισαν να φεύγουν. Ένας φώναζε: «ψέμματα», για κάτι που διάβασα από ένα βιβλίο τους. Φώναξα ένα μαθητή του δημοτικού και του έδωσα το βιβλίο και το ξαναδιάβασα. Μετά δεν ήξερε τί να πη. Στη συνείδηση όλων των ανθρώπων έχασαν το καύχημά τους, ότι είναι «σπουδαστάι της Γραφής» και ότι αυτοί μόνο έχουν την αλήθεια του Θεού. Όπως μαθαίνω μέχρι και σήμερα, έπειτα από ένα χρόνο, δεν σήκωσαν κεφάλι: και δεν τόλμησαν να μπουν σε οπύτι για προπαγάνδα. Όλοι τους θυμίζουν την ημέρα εκείνη που τους ήταν για κρίσι, ένα ξεσκάσιμα. Το ίδιο έγινε το περασμένο καλοκαίρι στα Κύρια της Δοξίας. Στην πλατεία του χωριού ενώπιον χιλιάδων ακροατών από την περιοχή και από τη Δράμα ήρθαν οι ηγέτες των «αυτούτων του Ίερωβά». Δεν θέλησαν να συνομιλήσουν. Μεταχειρίστηκα τον ίδιο τρόπο, τα βιβλία τους. Τά έδειχνα. Έλενα τον τίτλο, τη σελίδα, και διάβαζα το προεινόμενο. Όλοι άκουγαν με προσοχή κι ένδιασένον. Δοθιοι υψίσται και μόνο οι «σπουδαστάι της Γραφής» τυχώθηκαν κι έβυναν. Ήταν ο προσβολά της Γραφής έπεσε πάνω στα βιβλία τους και φάνηκαν δημόσια οι κακοδοξίες τους και οι άνοιξιες τους. Ση' αλήθεια, το φως είναι πολύ ένογλητικό σ' όποιον έχει χαλασμένα μάτια, ή σ' όποιον κάνουν άσχημίες. Τό είπα καθαρά και άπλσ ο Κύριός μας Ίησούς Χριστός: «Πάς ο φαύλα πόσων μισεί το φώς και ούκ έρχεται ποός το φώς, ίνα μή έλεγνηθ ή έργα αυτού· ο δε ποιών την αλήθειαν έσται προς το φώς, ίνα φανερωθ ή αυτού τά έργα, ότι έν Θεώ έστιν είργασμένα».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, μήπως έχουν κάποιο δίκαιο ν' αποφεύγουν να συζητήσουν μαζί σας; πώς να συζητήσουν με έναν καθηγητή Πανεπιστημίου!

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Κατ' αρχήν δεν έχουν κανένα δίκαιο και δεν τόλμησαν ποτέ να προβάλλουν μιιά τέτοια δικαιολογία, αντίρρηση, ή παράπονο. Πρώτα πρώτα γιατί έχουν μεγάλο έγωισμός και δεν άναγνωρίζουν καμμιιά αξία και κανένα αξίωμα, ούτε έπιστήμη ούτε ειδικότητα. Έπειτα είναι και φοβεροί καταφρονηταί και με ίταμότητα κάνουν το δάσκαλο και

σε σοβαρούς διδασκάλους άκόμη. Κάποτε εδώ στη Θεσσαλονίκη είχαν το θράσος δύο μοδίστρες χιλιάστοιες να έπισκεφτούν το οπύτι καθηγητού του Πανεπιστημίου και μάλιστα της δογματικής, για να μοιράσουν φυλλάδια και να κηρύξουν τον Ίερωβά. Πολλές φορές μαθηταί και μαθήτορες του δημοτικού, που προέρχονται από οίκογένειες χιλιαστών, μαθαίνουν 5 - 6 ρητά της Γραφής και με την ήμισυθεία αυτή, που είναι χειρότερη από την άμισυθεία, έχουν το θράσος να διδάσκουν το δάσκαλό τους και το διευθυντή του σχολείου άκόμη. Όμιλούν οι δάσκαλοι για την προσευχή, για το σταυρό, για τη σημαία, για τον έκκλησιασμό, για την Παναγία, για την Αγία Τριάδα, και σηκώνονται τα μαθητορία να κάνουν το δάκρυλο της Γραφής και να μιλούν για το θέλημα του Κυρίου. Όσα και αν πη ο δάσκαλος δεν τον άναγνωρίζουν, τον θεωρούν δόγανο του διαβόλου! Ατλητοκρατιένα και φανατισμένα παιδάκια. Άν τόσα έχουν τόσο έγωισμό και θράσος, τί θά έχουν όταν μεγαλώσουν; Άλλοίμονο στη χώρα μας που τρέφει τέτοια φίδια!

Ο ένοχτός τους λοιπόν, το θράσος, ή καταπονή, ή ήμισυθεία, δεν το έσχε ποτέ να προβάλλουν σάν δικαιολογία. Ση' δεν θέλουν να συνήτσουν μαζί μου, γιατί είναι καθηγητής Πανεπιστημίου. Άποφαντίας δέγονται με μεγάλη προσοχή και ενδιαίτησι να συζητήσουν σε νλειστή νήσο και μόνο μετ'εύ μου, νηοίς άκροατάς. Τότε δεν τρέσκονται την ελδινότητά μου. Δεν λομφοιάζουν το διπλώματά μου ούτε τα συγγράμματά μου. Σε μιιά τέτοια συζήτηση προσπάθησε ένας άνοχισματος διδασκαλος των «Ματρίων του Ίερωβά» να μου είννησθ το γωίο «Ο πατήρ μου μεζών μου έστιν». Ένας από τη συνοδεία μου δεν κατήχησε και άπεκάλησε στο γιλικατή, ότι ο συνομιλητής του συνένοσθε για το σπτό αυτό δύο συγγράμματα με 150 και 200 σελίδες το καθένα. Η άπάντησή του ήταν: «Και τί ν' αυτό;» Σε μιιά άλλη συζήτηση, που είναι μαζί τους σε στενό πάλι κύκλο, είχαμε ως θέμα τη Θεότητα του Χριστού. Άνέφερα από το κατ' Ιωάννην το γνωστό σ' όλους χωρίο και «Θεός ήν ο Λόγος», που σημαίνει ότι ο Χριστός Λόγος ήταν Θεός. Με ρώτησε τότε ο συνομιλητής τί μέρος του λόγου είναι το «ήν» και με πολύ φυσικότητα άπήνησε, ότι είναι ρήμα. Έσκασαν άμέσως όλοι τους στα γέλια, με χαρά ότι

μ' έπιασαν στα πράσσα. 'Απόρησα και ζήτησα τὸ λόγο. 'Η απάντησι ήταν, ὅτι τὸ «ήν» δὲν εἶνε ρήμα, ἀλλὰ παρατατικός! Γελᾶτε τώρα ὅσοι μὲ ἀκοῦτε. Νὰ γιατί ἐπιθυμῶ τὴ δημοσία συζήτησι, γιὰ νὰ γελάσῃ και τὸ παρδαλὸ κατσίκι. Καὶ ἐπειδὴ εἶνε πολὺ χαρακτηριστικὸ τὸ παράδειγμα, και ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ κανεὶς ὅτι εἶνε φτιαχτό, και ἐπειδὴ τοὺς ἀγαπῶ σὺν ἀνθρώπους ἀρρώστους, και ἐπειδὴ τὴν ἀρρώστια τοὺς πολεμῶ και αὐτὴν θέλω νὰ θεραπεύσω, ἀναγκάζομαι νὰ ἀναφέρω και πάλι ὀνόματα και πράγματα. Ταῦτα ἐγένοντο πέραν τοῦ τέρματος Χαριλάου, ἐγγὺς τῆς Πυλαίας, και τὸ ὄνομα τοῦ συνομιλητοῦ μου Κύρου ὑπομηχανικός.

Ἄν και ἀπὸ ὅσα ἀνέφερα ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν θὰ εἶχαν κανένα δίκαιο και κανένα δικαίωμα νὰ ἰσχυριστοῦν, ὅτι ἀποφεύγουν τὴ συζήτησι μαζί μου, ὅμως φρόντισα νὰ βρῶ μιὰ πολὺ ἀπλή λύσι.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Θὰ μοιροῦσαμε, κ. καθηγητά, ν' ἀκούσουμε τὴ λύσι αὐτή;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Καὶ θέβαια. Στις περιodes μου γιὰ ἀντιχιλιαστικές διαλέξεις και ὁμιλίες ἔρχονται μαζί μου ἀδελφοὶ συνεργοὶ στο ἔργον τοῦ Κυρίου. Εἶνε πιστοί, μελετημένοι, πραγματικοὶ σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς και φωτισμένοι. Ἐχουν τελειώσει μόνον τὸ δημοτικὸ σχολεῖο. Τοὺς παρουσιάζω στο τέλος τῆς ὁμιλίας μου και προσκαλῶ τοὺς λεγόμενους «Σπουδαστάς τῆς Γραφῆς» νὰ ἔρθουν νὰ συζητήσουν μὲ αὐτοὺς και ὅχι μὲ μένα γιὰ ὅποιον θέμα θέλουν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Θαυμάσια λύσι. Πολὺ δικάια και σωστή. Ἐνθουσιάζομαι πού τὴν ἀκούω. Μόνον διερωπᾶται κανεὶς γιὰ τὴν ἐκνότητα και ἐπιτυχία αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Στὴ Θεσσαλονίκη μὲ τὴν εὐλογία και τὴ συμπαράστασι τοῦ μητροπολίτου μας τοῦ πατρὸς Λεωνίδα ἱδρύθηκε και λειτουργεῖ πέντε χρόνια τώρα εἰδικὴ σχολὴ γιὰ τὸν καταρτισμὸ στελεχῶν πρὸς καταπολέμησι τῶν διαφόρων αἰρετικῶν και μάλιστα τῶν χιλιαστῶν. Οἱ μαθηταὶ τῆς σχολῆς προέρχονται ἀπὸ διάφορες τάξεις και στρώματα και κατέχονται ἀπὸ ζῆλο θεϊκὸ και πόθο νὰ μάθουν τὴν ἁγία Γραφὴ και νὰ εἶνε ἔτοιμοι ὅπλισμένοι νὰ δίνουν πάντοτε ἀπολογία γιὰ τὴν πίστι και μάχη γιὰ τὴν ὀρθοδοξία. Οἱ πιδ ὄρμηοι και δυναμικοὶ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς σχολῆς δίνουν καθημερινὰ μάχες στις διάφορες συνοικίες και

στὰ χωριά πού δρουν οἱ αἰρετικοί. Ὁ σκοπὸς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἀγῶνος εἶνε ὁ ἴδιος ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὸν ἀνέπτυξα στὴν πρώτη συνέντευξί νὰ ἐμβολιαστοῦν οἱ Χριστιανοὶ μὲ τὴν ὀρθὴ διδασχὴ, νὰ ἀποσπαστοῦν οἱ πλανεμένοι ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ φοβεροῦ χιλιαστικοῦ κινδύνου και νὰ ἐπισημανθοῦν οἱ ἑστίες μολύνσεως. Ἐμβολιασμὸς, θεραπεία, καραντίνα. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ και ἔφερε καλοὺς καρπούς. Ἡ καρποφρία συνεχῶς αὐξάνει. Εἶνε ὁλοφάνερη μὲ τίς μεταστροφές πού ἔχουμε. Ἐπέστρεψαν στὴν Ἐκκλησία μας ὅχι μόνον πολλοὶ πού δὲν εἶχαν καλὰ φανατιστῇ, ἀλλὰ και ὀρισμένοι πού ἦταν πιστὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως τῶν «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» και 2 - 3 πού ἐτοιμάζονταν νὰ πάνε στὴν Ἀμερικὴ γιὰ μετεκπαίδευσι στὴ σχολὴ Γαλαάδ. Αὐτοὶ μᾶς παρέδωσαν και βιβλία και ἐγκυκλίους πού τὰ κυκλοφοροῦν ἐμπιστευτικά και μὲ ἀποδείξεις μόνον στοὺς ὑπευθύνους. Ἄλλοτε θὰ μιλήσω μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ γιὰ τὴν ὀργάνωσί τους. Μ' ἔλα αὐτὰ τὰ γεγονότα θέλω ν' ἀπαντήσω στὴν ἐρώτησί σας γιὰ τὴν ἐκνότητα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, πού ἐπιστράτευσε ἡ Ἐκκλησία ἢ μᾶλλον πού παρουσιάστηκαν σὺν ἐθελονταὶ σὸν ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ φυλάξῃ τὰ πρόβάτὰ τῆς ἀπὸ τοὺς λύκους πού ἔρχονται μὲ προδιές. Μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου εἶνε ἐπιτυχημένοι ἐμπιστικοί, ἐμπνευσμένοι ἱεραπόστολοι. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς διακρίνονται και εἰδικοί χαρισματοῦχοι.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, θὰ θέλαμε νὰ μᾶς δώσετε μιὰ ἐξήγησι αὐτῆς τῆς εἰδικότητος.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἡ ἁγία Γραφὴ ἀποκαλύπτει ὅτι μόνος ὁ ἀνθρώπος φτάνει μόνον μέχρι ἓνα ὀρισμένο βάθος κακίας και μέχρι ἓνα ὀρισμένο ὕψος ἀρετῆς. Γιὰ ν' ἀνεβῇ πιδ ψηλὰ και νὰ γίνῃ τέλειος ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ, χρειάζεται Πνεῦμα ἅγιο, και γιὰ νὰ πέσῃ πολὺ χαμηλὰ νὰ γίνῃ ἐγκληματίας, ἄθεος, αἰρετικός, πρέπει νὰ ἐνεργήσουν σ' αὐτὸ ὁ σατανὰς και τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ἡ αἵρεσι ποτὲ δὲν ἐξηγείται μὲ τὴν ἀνθρώπινη λογική. Φαίνεται ἀκατανόητο πῶς ἀνθρώποι πού μελετοῦν μέρα νύχτα τὴ Γραφὴ και φαίνονται τόσο καλοὶ στὴν κοινωνία, κατανοοῦν στὴν πλάνη και στὴν αἵρεσι, και πῶς δὲν τὸ καταλαβαίνουν ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καταφρονοῦν τὸ Θεὸ και διαστρεβλῶνουν τίς ἀλήθειες του. Τὸ

Τὸ διήγημά μας

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ

Ἄν δὲν τὸν καλοῦσε ἡ μεγάλη του κλήσις δὲν τῶχε σκοπὸ νὰ ἐγκαταλείψῃ διὰ θίου τ' Ἀγιονόρος, ἔτσι σκεφτότανε ὁ γιατρός, καθὼς πρὸς μὲν τὴν ποθητὴ ὥρα τῆς χειροτονίας του. Ἰδίως αὐτὴ τὴν ἐποχὴ πού ἡ ἀνοιξίς εἶχε μεταμορφώσει τὴν κατὰ ξερὴ φύσι σ' ἓνα ἐπίγειο παράδεισο, δὲν θ' ἀντάλλαζε μὲ κανένα ἀντάλλαγμα αὐτὸ του τὸν παρὰ δέισιο, ἐξὸν ἀπ' τὴν ἱερὴ ἀποστολὴ του.

Τῶξερε πὼς θάχανε τὴν ἡσυχίαν, τὴν μοναδικὴν στὸν κόσμον ἡσυχίαν τοῦ ἀγιωνύμου ὄρους. Τῶξερε πὼς τραβοῦσε στ' ἄγνωστο γεμάτο πειρασμούς καὶ κινδύνους. Μὰ δὲν

τοῦ ἦταν μπαρετὸ νὰ πάῃ κόντρα στὶς θεῖες δουλές. Naί, θὰ πῆγαινε στοὺς μαύρους νὰ τοὺς φωτίσῃ, θάχανε δὲ, τι ἀνώτερο καὶ ὑψηλὸ θὰ ἀπολαμβάνε στὸν ἀγγελικὸ τοῦτο τόπο.

Πολὺ γρήγορα οἱ σκέψεις του πῆραν ἄλλην κατεύθυνσι. Τώρα τὸν ἀπασχολοῦσε τὸ παρὸν καὶ τὸ ἄμεσον μέλλον. Ἐνὰ δέος εἶχε καταλάβει τὴν καρδιά του. Ἐπρόκειτο νὰ ἐνδυσθῇ μὲ τὴ χάρι τῆς ἱερατείας καὶ τοῦτο τῶνικα νὰ βαραῖνῃ ἀσφυκτικὰ στοὺς ὤμους του. Κατηγοροῦσε τὸν ἑαυτὸ του πὼς δοπευδε στὴν ἱερωσύνη χωρὶς ἐνδοιασμούς, ἐνῶ οἱ ἄγιοι καὶ μεγάλοι πατέρες μπρὸς στὴν ἱε-

φαινόμενο αὐτὸ ἐξηγεῖται μόνο μὲ τὴν πληροφορία πού μᾶς δίδει ἡ θεία Βίβλος, ὅτι ὑπάρχουν πνεύματα πλάνης πού μπαίνουν στὸν ἄνθρωπον, τὸν δένουν, τὸν κάνουν σκλάβον, τὸν βοηθοῦν νὰ φαίνεται ἕνας καλωσιωμένος ἄνθρωπος καὶ τὸν δδηγοῦν στὴν αἵρεσι. Οἱ αἱρετικοὶ εἶνε λοιπὸν εἶδος δαιμονισμένων κατὰ τὴ Γραφή. Οἱ δαιμονισμένοι δὲν θεραπεύονται μὲ γιατροὺς καὶ φάρμακα. Ὁ Θεὸς δίνει εἰδικὸ χάρισμα σὲ ὀρισμένους πιστοὺς του, γιὰ νὰ ἐκδιώκουν τὰ πνεύματα τῆς πλάνης καὶ νὰ θεραπεύουν τοὺς αἱρετικούς. Μὲ πολὺ ἀγωνία καὶ τρῆμον διεπίστωσα κατ' ἐπανάληψιν διάφορα πρόσωπα νὰ γίνονται κτήματα τῶν πνευμάτων τῆς πλάνης μέχρι σημείου πού νὰ ἀλλοιώνονται. Ἀκόμα καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου των καὶ νὰ μὴ δέχονται καμμιὰ συμβουλὴ, καμμιὰ ἐξήγησι, ν' ἀποξενώνονται ἀπὸ τὰ καὶ ἀπὸ τὰ πιδ οἰκεῖα καὶ ἀγαπητά τους πρόσωπα. Ἀλλὰ καὶ μὲ πολὺ χαρὰ διεπίστωσα καὶ τὸ κηρύττω δημοσίως, ὅτι ὁ εὐλογημένος Κύριος χάρισε εἰδικὸ χάρισμα σὲ ὀρισμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας του, γιὰ νὰ ἐκδιώκουν τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἀπὸ πολλοὺς αἱρετικούς καὶ νὰ τοὺς ἐπιστρέφουν στὴν Ἐκκλησίαν. Αὐτοὶ εἶνε οἱ εἰδικοί χαρισματοῦχοι πού μὲ ταπεινῶσι, αὐταπάργησι καὶ ἀνιδιοτέλειαν ἐογάζονται μέρα νύχτα, γιὰ νὰ σώσουν ἀπολωλότα ποδάτα μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Αὐτὰ πού ἀκοῦμε, κ. καθηγητά, εἶνε καταπληκτικὰ ποδάματα. Φανερῶνουν δι καὶ σήμερα ζῇ ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία

οἰα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγωνίζεται ὅπως στοὺς πρώτους αἰῶνες.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Χρὲς μεγάλο ὄλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶνε νὰ προσευχόμεστε ὁ Θεὸς νὰ ἀναδεικνύῃ πολλοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους του πού φωτισμένοι μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον θὰ καθαρῶσιν τὴ χώρα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς. Σ' αὐτὸ τὸν ἀγῶνα ὅλοι οἱ πιστοὶ εἶνε ἐπιστρατευμένοι. Ἐνὰ εἶδος συνεργασίας εἶνε καὶ τὸ ἐξῆς: Ὅταν μᾶθῃ κανεὶς ὅτι «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἐμφανίστηκαν σὲ μιὰ οἰκογένειαν καὶ κάνουν προπαγάνδα, ἢ μιὰ οἰκογένειαν ἢ ἓνα ἄτομον προσελήθη ἀπὸ τὴν αἵρεσιν αὐτῇ, ἀμέσως, προτοῦ περάσῃ χρόνος καὶ εἶνε ἀργὰ καὶ τὸ κακὸ γίνῃ ἀγιάτρευτο, ἀμέσως νὰ ἐνημερώσῃ τὸ 100 τῆς Ἐκκλησίας νὰ στείλῃ ἀνθρώπους νὰ σήσουν τὴ φωτιά, νὰ σώσουν τοὺς κινδυνεύοντας. Τὸ 100 αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας διαθέτει δύο τηλεφῶνα πρὸς τὸ παρὸν 274.518 καὶ 270.630. Οἱ ἄνθρωποι πού θὰ σπεύσουν δὲν εἶνε ἀστυνομικοὶ, δὲν φέρουν ὄπλα, δὲν χρησιμοποιοῦν ἀνθρώπινους νόμους. Μὲ τὴν ἁγία Γραφὴ καὶ τὴ μεγάλη ἀγάπην γιὰ τὴ σωτηρίαν τῶν συνανθρώπων των γίνονται θυσιά νὰ βοηθήσουν καὶ ν' ἀποσπάσουν ἀδερφοὺς ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰ τῆς αἵρέσεως, τὴν τρικυμίαν τῆς πλάνης, ν' ἀσφαλίσουν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοὺς διαρρηκτεῖς. Ἀκούραστα ναυαγιστικὰ, ἐμπνευσμένοι πυροσβέστες εἶνε στὴ διάθεσιν κάθε ἀνθρώπου. Τηλ. 274.518 καὶ 270.630.

Στέργιος Ν. Σάκος

ρωσύνη καταλαμβάνονταν από ένα αίσθημα φυγής. Οί άγιοι... Μά τί ήταν αὐτὸς γιὰ νὰ συγκρίνεται μαζί τους;

Ξάφνου ξυπνοῦσε ἀπ' τὰ δεινρά του καὶ τὸν τρώμαζε ἡ σκληρὴ πραγματικότης. Τὰ καλογέρια του βόδιζαν σὲ χαμηλότερο πνευματικὸ ὑψόμετρο καὶ πάσχιζαν νὰ ἐτοιμάσουν ὅλα τὰ χρειζόμενα γιὰ τὴ φιλοξενίαν τῶν ἐπισκεπτῶν, ποὺ θὰ κατέφθαναν γιὰ τὴν χειροτονίαν του. "Ὅσο κι' ἂν ἦταν πρόθυμοι καὶ ἱκανοί, ὅμως ἦταν ὑποτακτικοί του καὶ περιμένανε τίς ὁδηγίες του.

— Γέροντα, πρέπει νὰ πάω γιὰ μερικά τρόφιμα γιὰ τὸ τραπέζι, εἶπε ὁ Γαβριήλ, διακόπτοντας τὴν περισυλλογὴ του.

— Νὰ πᾶς, πᾶρε καὶ χρήματα.

— Γέροντα, πόσα κρεβάτια νὰ στρώσω; ρωτᾷ ὁ ἄλλος ὑποτακτικός, ὁ Θεοφύλακτος.

— "Ὅσα μπορεῖς περισσότερα, γιὰ νὰ μὴ ντροπιαστοῦμε.

— Γέροντα, πῶς πρέπει νὰ στολίσω τὴν Ἐκκλησίαν; ρωτᾷ ὁ τρίτος, ὁ Μιχαήλ.

— Τ' ἀφήνω σὲ σένα καὶ στὸ γούστο σου.

Δὲν ἔδωσε σπουδαῖες ὁδηγίες, μὰ οἱ ὑποτακτικοί του, παιδιὰ μὲ δρεξί καὶ ταπείνωσι, ἔκαναν τὰ πάντα μὲ ἐπιτυχίαν πολλή. Τρεῖς πολῦτιμοι βοηθοί, ποὺ θὰ τὸν ἀκολουθοῦσαν μὲ προθυμίαν στὴν ἱεραποστολή του. Ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ τοὺς τοῦ χάρισε ὁ Θεός.

Καὶ ἡ μεγάλη στιγμή πλησίαζε. Εἶχε κανονιστῇ νὰ τὸν χειροτονίῃ ἕνας περαστικός Ἐπίσκοπος μεγάλης ἐπισκοπῆς, μὲ πείρα καὶ δυομι μεγάλου... Τὸν ὑποδέχτηκαν ἐγκάρδια κι' αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους συνοδούς του ἀπ' τὰλλα μοναστήρια. Οὔτε ποὺ περίμενε τέτοια κοσμοσυρροή. Τὸ μικρὸ κελλί του γέμισε ἀσφυκτικά. Τὴν ἄλλη μέρα στὴ λειτουργία ἔφτασαν ἄλλοι τόσοι ἀπ' τὰ γύρω κελιά. Ἡ χειροτονία τοῦ γιατροῦ ἀπετέλεσε ἕνα γεγονός γιὰ τὴν περιοχὴ.

Ὁ Ἐπίσκοπος ἦταν γεμάτος διάθεσι γιὰ κουδέντα. Ὅταν δὲ ὁ γίατρος κέντρισε τὸ ἐνδιαφέρον του κάνοντας πρωτότυπες παρατηρήσεις πάνω σὲ πνευματικὰ θέματα, ἐνθουσιᾶστηκε ὁ Ἐπίσκοπος.

— Φαίνεται διαβασμένος, γίατρέ. Μόνο τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας σου λείπει. Ἔλα κάτω στὴν πρωτεύουσα, νὰ σὲ τοποθετήσω σὲ μιὰ καλὴ ἐνορία, ἢ μάλλον νὰ σοῦ ἀναθέσω ἕνα φιλανθρωπικὸ ἴδρυμα τῆς ἐπισκο-

πῆς, νὰ ἐγγραφῇ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ καὶ μετὰ τὴν λήψιν τοῦ πτυχίου σου θὰ σὲ προωθήσω σὲ ἐπισκοπικὸ θρόνον. Δὲν πρέπει νὰ χαθῇ μιὰ ἀξία σὺν καὶ σένα μέσα στὴ ζούγκλα γιὰ λίγους μαῦρους.

— Ὑπαγε ὀπίσω μου σατανά, μουρμούρισε ὁ π. Παῦλος. Μπορεῖ ὁ Ἐπίσκοπος νὰ ἔκανε τὴν πρότασί του μὲ καλὸ σκοπὸ μὰ γιὰ τὸ γίατρο ἦταν ἕνας πειρασμός. Τί εὐκολα θὰ ἦταν ὅλα καὶ τί ἀποδοτικὴ ἢ προσφορὰ τῆς ὑπηρεσίας του στὴν Ἐκκλησίαν ἂν κατελάμβανε ἕνα ἐκκλησιαστικὸ ἀξίωμα! Ἡ λογικὴ του τοῦλεγε: Ἐχει δίκαιον ὁ Ἐπίσκοπος. Ἡ καρδιά του ὅμως ἄλλα τοῦ μνηοῦσε.

— Ὑπάρχουν τόσοι καὶ τόσοι ποὺ «τῆς ἐπισκοπῆς ὀρέγονται». Θὰ βρῇτε μνηστήρες τοῦ θρόνου. Μὰ ἱεραπόστολοι; Πόσοι φλέγονται ἀπ' τὸν πόθο τῆς ἱεραποστολῆς; Εἶπε ταπεινά.

Ὁ Ἐπίσκοπος τὸν κοίταξε μὲ σοβαρότητα.

— Εὐχομαι νὰ μὴ τὸ μετανιώσης, εἶπε ἀναστενάζοντας.

— Κι' ἐγὼ τὸ εὐχομαι, γιὰ τὸ νὰ μετανιώσω σημαίνει ἀποτυχία. Κι' ἄλλοί μὲν ἂν ἀποτύχω.

Κεῖνο τὸ βράδυ χρειάστηκε πολλὴ προσευχή, γιὰ νὰ μὴ λιποψυχῇ μπρὸς στὸ μεγάλο χρέος. Μετὰ γαλήνεψε ἡ ψυχὴ του κι' ἀποκοιμήθηκε κατ'ἀκοπος ἀπ' τὴν κούρασι τῆς ἡμέρας. Ἦταν ἕνας ὕπνος, ποὺ τὸν ἔφερε προσωρινά, κοντὰ στὸ ὑπερουράνιον θυσιαστήριον. Στεκόταν παράμερα ἀπολαμβάνοντας τὸ ἐξάισιον θέαμα. Ἀγγελοὶ ὕμνουσαν τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ψάλλοντας τὸν χερουβικὸν τρισάγιον ὕμνον. Καί, ξαφνικά, ἔκοιψαν δύο ἄγγελοι κι' ἦρθαν κοντά του. Τὸν πῆραν ἀπ' τὴς μασχάλης καὶ τὸν ὠδήγησαν κοντὰ στὸ θυσιαστήριον. Καθὼς τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ κατευθυνόταν πρὸς τὸ σκυμμένο του κεφάλι γιὰ νὰ τὸν εὐλογῇ, ξύπνησε.

Αἰσθήματα χαρὰς καὶ φόβου ἀνάκατα κυριαρχοῦσαν στὴν ψυχὴ του, ὅταν αἰσθάνθηκε τὴν πραγματικότητά. Τὰ ἴδια αἰσθήματα περίπου ἐνοίωσε κι' ὁ Ἐπίσκοπος ποὺ κοιμόταν στὸ διπλάνδ δωματίον. Δὲν εἶπε ποτέ σὲ κανέναν τί εἶδε στὸν ὕπνον τοῦ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Μὰ ὅταν τὸ πρῶτ' ἠμπήκε στὴν Ἐκκλησίαν καὶ βρῆκε ἐκεῖ τὸν γίατρο νὰ τὸν περιμένῃ, νὰ βάζῃ μετάνοιαν καὶ νὰ τοῦ φιλᾷ τὸ χέρι

ΠΟΛΙΔΙΑ ~ ~ ~ Λ ~ Λ ~ Λ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

3. ΠΝΕΥΜΑΤΟΦΟΡΕΣ ΨΥΧΕΣ

Τὸ περισιτέρι δὲν εἶναι μόνο σύμβολο τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ σύμβολο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. "Εἴτε τὸ βλέπουμε σὴν βάπτισι τοῦ Κυρίου μας. Τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ ἀναφέρουν ὅλοι οἱ Εὐαγγελισταί. Ὁ Ματθαῖος γράφει: «Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνέωχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον ὥσει περιστεράν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν» (Ματθ. 3, 16). Ὁ Μάρκος σημειώνει: «Καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστεράν καταβαίνον ἐπ' αὐτόν» (Μάρκ. 1, 10). Ὁ Λουκᾶς λέγει: «Καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὥσει περιστεράν ἐπ' αὐτόν» (Λουκ. 3, 22). Ὁ Ἰωάννης «εἰματύρωσε λέγων διὰ τὴν θέαν τὸ Πνεῦμα καταβαίνον ὡς περιστεράν

ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν» (Ἰωάν. 1, 32). Ὁ ἱερός Χρονότομος παρατηρεῖ: «Τὸ Πνεῦμα οὐ φύσιν ἀνέλαβε περιστεράς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς οὐκ εἶπεν διὰ ἐν φύσει περιστεράς ἀλλ' ἐν εἶδει περιστεράς. Οὐκοῦν οὐδὲ μετὰ ταῦτα ἐν αὐτῷ ὤφθη τῷ σχήματι, ἀλλὰ τότε μόνον. Ἡμερον τὸ ζῶον καὶ καθαρὸν». Ἐπεὶ οὖν καὶ τὸ Πνεῦμα πρωτότης ἐστὶν πνεῦμα, διὰ τοῦτο ἐν αὐτῷ φαίνεται. Ἄλλος ἐρμηνευτὴς σχολιάζει: «Δὲν καταβαίνει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν εἶδει αἰτοῦ, ὁ ὁποῖος, καίτοι εἶναι βασιλεὺς τῶν πτηνῶν, εἶναι ὅμως πτηνὸν σαρκοφάγον, ἀλλ' ἐν εἶδει περιστεράς τῆς ὑποίας οὐδὲν ἄλλο πτηνὸν εἶναι περισσότερον ἡλικον καὶ ἀβλαβές».

Ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἴσσο δλοφάνερα, σὶδν Ἰορδάνη ποταμὸ ἀποτελεῖ

τὸν σήκωσε, τὸν ἀσπάστηκε καὶ γεμάτος συγκίνησι δῆλωσε.

— Εἶσαι, παιδί μου, ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ, ἀπόψε σιγουρεύτηκε. Θὰ κάνης, ὅ,τι ἡ βουλὴ τοῦ Κυρίου ἔχει ἀποφασίσει.

Ἡ ἀκολουθία μέσα στὴν ὁποία ὁ μοναχὸς Παῦλος θὰ ἐπαιρνε τὴ θεία χάρι, γιὰ τὴν προαγωγή του στὸ βαθμὸ τοῦ διακόνου ἄρχισε, μὲ τὸν ὑποψήφιο διάκονο ἑτοιμοὺ νὰ δεχθῇ τὴ θεία χάρι. Στεκόταν ὑπομονετικὰ μὲ τὴν πετσέτα στὸν ὦμο τὴν ἱερὴ στιγμή. Ὅλα ἔγιναν ὑποδειγματικὰ μὲ εὐλάβεια πολλή καὶ μυστικοπάθεια. Στὸ τέλος ὁ Ἐπίσκοπος ἔδωσε στὸν νέο διάκονο τὶς ἀπαραίτητες συμβουλές.

— Εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ πῇ κανεὶς σ' ἐκ δούλο τοῦ Θεοῦ ποιά καθήκοντα τὸν περιμένουν ἂν τὰ ξέρη καλύτερα ἀπ' ὅποιοδήποτε ἄλλον. Περιορίζομαι σὲ ἐγκάρδιες εὐχές γιὰ ἀπόλυτη ἐπιτυχία στὴν διακονία πού σὲ περιμένει μὲ τὴν χάρι καὶ ἐπενέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄξιος! ἀναφώνησε κι' ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀντήχησε: Ἄξιος!

Τὸ μυστήριον τελείωσε καὶ ὅλοι περάσανε νὰ συγχαροῦνε τὸν νέο κληρικό. Δεχότανε μὲ συγκίνησι τὶς εὐχές σφίγγοντας τὸ χέρι τους. Στους γέροντες καὶ ἱερομονάχους ἔβαζε μετάνοια.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἐπίσκοπος τὸν ἀπεχαιρέτησε ἐγκάρδια.

— Τὴν ἄλλη ὁδομάδα θὰ ξαναπεράσω ἀφου θάχω ἀποτελειώσω τὸ προσκύνημά μου στὸ Ἅγιο Ὅρος γιὰ νὰ ἀλοκληρώσουμε τὸ ἔργο μας. Μόλις λάβης τὴ χάρι γιὰ τὸ ἄξιωμα τοῦ πρεσβυτέρου θὰ εἶσαι ἑτοιμος νὰ ἱεουργήσης ἀνάμεσα στὶς νέες ψυχές, πού θὰ φέρης στὴν μάνδρα τοῦ Χριστοῦ.

Ξεπροβόδισαν τὸν Ἐπίσκοπο μὲ τὴν ψυχὴ πλημμυρισμένη ἀπὸ χαρά. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ μπήκε στὸ σπίτι τους. Δὲν ἀπόμεινε παρὰ ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς πού θὰ γινόταν τὴν ἄλλη ὁδομάδα. Κι' ὡς τότε ἡ ἔντασις τῆς προσευχῆς θὰ προετοίμαζε τὶς ψυχές κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

τὴν μεγαλυντέρα ἀπόδειξι περὶ τῆς υπάρξεώς του. Ἀπὸ τὸ σημειώσουμε γιατί πάντοτε ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Παλαιότερα ὑπῆρξαν οἱ Ἀρειανοί. Στὶς ἡμέρες μας εἶναι οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Οἱ Πνευματομαχοὶ αὐτοὶ ἀρνοῦνται ὅχι μόνον τὴν θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ τὴν προσωποποίητά του. Κι' ὅμως, διόκληρη ἡ Ἁγία Γραφή μαρτυρεῖ μὲ πάμπολλα χωρία καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο. Καὶ τὴν προσωποποίητά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ αὐτὴ θεότητά του.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι πρόσωπο. Πρόσωπο λέγεται ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο θίαν μιλάμε λέμε «ἐκεῖνος». Εἶπε ὁ Κύριος τοῖς μαθηταῖς του: «Ὁ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ πέμπει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὃς ὑμᾶς δοδάξει πάντα καὶ ὑπαμνήσει ὑμᾶς πάντα ὃ εἶπον ὑμῖν» (Ἰωάν. 14, 26). Ἡ δεκτικὴ ἀντισημεία «ἐκεῖνος» δὲν ἀφῆκει καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν προσωποποίητά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ σὰν πρόσωπο ποὺ εἶναι διδάσκει καὶ ὑπενθυμίζει. Λέει τὸ χωρίο μας: «οὐδὲν πάντα ὃ εἶπον ὑμῖν». Θὰ σὰς διδάξῃ ὅλα. Καὶ θὰ σὰς ὑπενθυμίῃ ὅλα, ὅσα σὰς εἶπα. Σὰν πρόσωπο, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἔχει καὶ βούλησι, θέλησι. Τὸ σχετικὸ χωρίο λέγει: «Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς ὁ ὕλη» (Α' Κορινθ. 12, 11). Τὸ ῥῆμα «δοῦλεται», θέλει, ἀποδεικνύει διὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι πρόσωπον. Ἡ βούλησις, ἡ θέλησις, εἶναι κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς προσωποποίησης. Ἀκόμη, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὡς πρόσωπον, ἠμιλεῖ, ὁδηγεῖ καὶ ἐλέγχει. Ὁμιλεῖ. «Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ» (Πράξ. 8, 29). Ὁ δὲ ἡγεῖ. «Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. 16, 13). Ἐλέγχει. «Καὶ ἔλθων ἐκεῖνος, ὁ παράκλητος, ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως» (Ἰωάν. 16, 8).

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν εἶναι μόνον πρόσωπο, ἀλλὰ εἶναι καὶ Θεός. Καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι Θεός ἔχει θεῖες ιδιότητες. Ἡ πρώτη ιδιότης εἶναι ἡ αἰωνιότης. Τὸ σχετικὸ χωρίο εἶναι τὸ ἐξῆς: «Πόσω μᾶλλον τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἐαυτὸν προσήνεγκεν ἁμαρτῶν τῷ Θεῷ» (Εβρ. 9, 14).

Ἡ δευτέρα ιδιότης ἡ παγγνωσία. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὡς Θεός, τὰ γνωρίζει ὅλα. «Πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν». «Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» (Ἰωάν. 16, 12). Ὡς Θεός, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὰ ἐρευνᾷ ὅλα. «Τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορινθ. 2, 10). Πάνω σὲ χωρίο αὐτὸ ὁ Ζιγαβινὸς παρατηρεῖ: «Τὸ γὰρ Πνεῦμα ὁμοούσιον καὶ ἴσον ὃν τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, ἀκριβῶς οἶδε τὰ τε ἄλλα πάντα καὶ αὐτὰ τὰ κρύφια τοῦ Θεοῦ». Ἄλλος ἐρμηνευτὴς σημειώνει: «Εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἀποδίδεται ἐνταῦθα οὐ μόνον προσωποποίησης καὶ ἰδία ὑπόστασις ἀλλὰ καὶ παγγνωσία, ὥστε εἶναι ἰδίωμα ἀποκλειστικῶς θεῖον. Γνωρίζει καὶ ἐρευνᾷ πάντα, καὶ αὐτὰ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ, ἐλθοῦντος εἰς αὐτὰς τὰς μᾶλλον ἀπονεκρωμένους βουλὰς τοῦ Θεοῦ. Ποῖος ἄλλος δύναται νὰ ἔχῃ ἴσους βαθεῖαν γνώσιν τοῦ Θεοῦ εἰ μὴ αὐτὸς ὁ Θεός;». Τρίτη ιδιότης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἡ πανταχοῦ παρουσία. Κλασικὸ χωρίο ποὺ κάνει λόγο γιὰ τὴν ἰδιότητα αὐτὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἡ ἐξῆς σιροφὴ τοῦ ψαλμοῦ, τοῦ Δαβὶδ: «Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός σου καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, οὐ ἐκεῖ εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρεγ: ἐὰν ἀναλάβωμαι τὰς πτέρυγας μου καὶ ὁδοῦν καὶ κατασκοπήσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιὰ σου» (Ψαλμ. 138, 7 - 10). Παντοῦ ὑπάρχει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι τὸ τρίτον πρόσωπο τῆς Ἀγ. Τριάδος. Ἐπανελημμένα, ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό, γίνεται λόγος, συγχρόνως, καὶ γιὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ὅταν ὁ Κύριος ἐξαπέστειλε τοὺς μαθητὰς του ἀπὸ τὸν κόσμο γιὰ νὰ κηρύξουν τὸ εὐαγγέλιο, τοὺς εἶπε: «Προευθέτης μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28, 19). Ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ρωτᾷ πρὸς τοὺς Κορινθίους, εἶπαι: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν» (Β' Κοριν. 13, 13).

Ἀλλὰ ἄς ἐπανεέλθουμε στὴ βάπτισι τοῦ Κυρίου. Ἐνσεῖ, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπως εἶδα-

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν

Θά αἰσθανθοῦν συγκίνησιν ὅσοι ἐπισκεφθῶν τὴν Ἐκθεσιν τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἥτις ἐξακολουθεῖ νὰ λειτουργῇ εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Τὰ ἐκθέματα ἀπεικονίζουν τὸ ἐκπολιτιστικὸν μεγαλεῖον τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν ἄλλοτε ἀνθοῦσαν πολιτιστικὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Μ. Ἀσίας. Ἱεροὶ Ναοί, Σχολεῖα, Ἱδρύματα καὶ ἄλλα συλλογικὰ ὄργανα ἄφησαν ἀνεξίτηλον τὸ πέρασμά των. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον τῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Νὰ ἀποτυπῶται ἡ παρουσία τῶν θυμαρικῆς, ὠραίας, αἰώνιος μετὰ τὴν φλόγαν τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ ἱδανικά. Ἡ ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ ψυχὴ ἔχει πολυτίμους θησαυροὺς ἀπὸ τοῦς ὁποίους δύνανται νὰ πλουτίσουν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς ἀρκεῖ νὰ δεχθῶν τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ὡς πηγὴν παντὸς ἀγαθοῦ.

Τὸ πολιτιστικὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μ. Ἀσίας ἂς ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς σπουδαστάς τῆς γείτονος Τουρκίας τὸν πόθον διὰ τὰ

ὕψηλὰ ἱδανικά πρὸς τὰ ὁποῖα ἐφείλουν νὰ στρέψουν τὸ ἐνδιαφέρον τους καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν ἀποκαλυπτόμενον ὀρυκτὸν πλοῦτον τοῦ ἑλληνικοῦ ὑπεδάφους.

Ἀναγκαία διαπαιδαγώγησις

Ἡ στήλη αὕτη ἐπανειλημμένως ἐτόνισεν ὅτι ἡ ἐγκατάλειψις τῆς οἰκίας των κατὰ τὸ Πάσχα καὶ ἡ φυγὴ εἰς ἄλλας περιοχάς ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ χάνουν αἱ ἡμέραι αὐταὶ τὴν οἰκογενειακὴν θερμότητα καὶ τὴν δημιουργίαν οἰκογενειακοῦ πνεύματος. Οἱ περιφερόμενοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ οὐτε ἐκκλησιάζονται, οὐτε προσεύχονται οὐτε τηροῦν τὰ ὠραία θρησκευτικὰ καὶ ἔθνηκα ἔθιμα τῆς πασχαλινῆς περιόδου, τὰ ὁποῖα ἔχουν τόσην ὠραιότητα καὶ γλαφυρότητα.

Ἔτσι ἀπὸ τὴν στιγμήν πού ἀρχίζει ἡ φυγὴ καὶ τὸ ἀνεξέλεγκτον ξεφάντωμα τίθενται καὶ εἰς δρασὶν αἱ ἐπιπολαιότητες καὶ ἀπροσεξίαι μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ κλείωνται σπίτια, νὰ θρηνοῦνται θύματα τῶν τροχῶν καὶ νὰ καταλήγωμεν εἰς θλιβεροὺς ἀπολογισμοὺς θυμάτων σωματικῶν καὶ ἡθικῶν. Δεδομένου ὅτι ἡ ἀπροσεξία ὠρισμένων ὁδηγῶν εἶναι ἀχαρακτη-

με, ἔκανε τὴν ἑμψύχισιν τοῦ κώσεϊ περισσεύει καὶ ἀκαταβατὶον ἐξ οὐρανοῦ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. Ἦλθε, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐπάνω σὺ Χριστέ. Πάνω σ' αὐτὸ ὁ ἐρηνηνευὴς παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς: Ἀχωρεῖς νὰ ἀποκλείσθαι, διὸ ὁ Κύριος εἶχεν ἐν δαυιδ τὸ Πνεῦμα καὶ πρότερον, παρέρχεται ἤδη εἰς Αὐτὸν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον καὶ εἰδικὴ ἐνίσχυσις παρὰ πνευματικὰ τοὺς μαθητὰς διὰ τὸ νέον τῶν ἀποστολικῶν ἔργων, εἰς ὃ ἐμελλον ν' ἀποδιδῶσιν.

Πνευματοφόροι ἦσαν ὅλοι οἱ πιστοί. Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ μαρτυρία τῶν Πράξεων γιὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου. «Ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου» (Πράξ. 2, 4). Τὸ ἴδιον χαρακτηριστικὸν εἶναι καὶ ἡ μαρτυρία γιὰ τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον. «Ἦσαν αὐτὸς πλήρης πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου» (Πράξ. 6, 5).

Πνευματοφόροι πρέπει νὰ γίνουμε ὅλοι.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνουμε τέτοιες ψυχές πρέπει, νὰ ἔχουμε καθαρότητα ψυχῆς. Γιατὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Μέγας Βασίλειος, εἶναι σὰν τὴν μέλισσα. Ἡ μέλισσα δὲν πάει σὲ σάπια κρέατα. Δὲν πάει σὲ ἀγκάθια. Πάει μόνον σὲ λουλούδια. Ἔτσι καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, δὲν πάει σὲ ἀκάθαρτες ψυχές. Πάει σὲ ψυχές καθαρὰς σὰν τὰ λουλούδια.

Πρέπει νὰ γίνουμε λουλούδια. Νὰ ἀποβάλουμε ὅλα ἐκεῖνα πού λερώουν τὴν ψυχὴ μας. Νὰ ἀποβάλουμε τὴν ὑπερηγία, τὸ μῖσος, τὸ φθόνον, τὴν κακία, τὴν αἰσχρολογία, τὴν ὑποκρισίαν καὶ κάθε κακία πού μπορεῖ νὰ βροῇ θεοὶ σὴν καρδίᾳ μας. Νὰ τὰ διώξουμε, ὅλα. Ὅλα τὰ ἄσχημα. Ὅλα τὰ ἀγκάθια. Τότε μόνον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ σκηρῶσῃ ἐν ἡμῖν καὶ θὰ γίνουμε πνευματοφόρες ψυχές.

Ἄρχιμ. Γεράσιος Ραπτόπουλος

ριστος τὰ θύματα αὐξάνουν κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐπικινδύνως.

Εἶναι σωστή ἡ παρατήρησις σχολιαστοῦ πρωϊνῆς ἐφημερίδος, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν Ἑλλήνων ἐκ παιδικῆς ἡλικίας νὰ λογαριάζουν τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς τόσον τῆς ἰδικῆς των ὅσον καὶ κυρίως τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων. Ἐδῶ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διαπαιδαγωγηθοῦν οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ νὰ χαίρωνται τὴν ὥραιότητα τῆς φύσεως καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, ἀλλὰ προηγουμένως νὰ καταρτίζονται πνευματικῶς διὰ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ μυστήρια, ὥστε νὰ εὐρίσκωνται συνεχῶς εἰς ἐτοιμότητα διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

Αὕτη ἡ προετοιμασία θὰ βοηθήσῃ πολὺ εἰς μίαν καλὴν ὀργάνωσιν τῆς ζωῆς.

Ἐπιβεβλημένον καθῆκον

Εἰς μεγάλην κλινικὴν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐγένοντο πειράματα διὰ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ναρκωτικῶν ἐπὶ ὀργανικῶν λειτουργικῶν μηχανισμῶν τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ συμπεράσματα τὰ ὁποῖα ἐξήχθησαν ἀναφέρουν ὅτι τὰ ναρκωτικὰ καὶ διάφορα ὑπνωτικά ἰδιοσχευάσματα αὐξάνουν τὴν ἀπνίαν καὶ καταστρέφουν πολλοὺς φυσιολογικοὺς μηχανισμοὺς διὰ τῶν δυσαρέστων παρενεργειῶν των. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ ἀνθρώπου ἐπιδροῦν δυσμενῶς τὰ ναρκωτικά.

Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ναρκωτικῶν καὶ ὑπνωτικῶν περιλαμβάνονται ἀπὸ τὰ πλέον ἀπλὰ ἀντιισταμινικά φάρμακα μέχρι τῶν ἡρεμιστικῶν καθὼς καὶ τὰ οἰονπνευματώδη ποτά. Παρὰ τὴν ἔλλειψιν ἰδικῶν στατιστικῶν δεδομένων ὑπολογίζεται ὅτι τὰ ναρκωτικὰ καὶ ἡρεμιστικά φάρμακα σημειώνουν αὐξήσιν καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπάρχει καὶ αὐξήσις τῶν ἀσθενῶν ἐκ τῶν παρενεργειῶν αὐτῶν.

Αἱ διαπιστώσεις αὗται πρέπει νὰ ἐμβάλουν

εἰς ἀνησυχίαν τοὺς ὕγιεις ἀνθρώπους, τοὺς ὁποῖους κάλει τὸ καθῆκον νὰ διαφωτίσουν τοὺς συνανθρώπους ἐπὶ τῶν κινδύνων ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν καὶ οἰονπνευματῶν ποτῶν.

Τὸ τηλέφωνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἱεραποστολῆς

Θὰ ἔχῃ ὁπωσδήποτε εὐχάριστα ἀποτελέσματα εἰς τὸν ἱεραποστολικὸν τομέα καὶ εἰς τὸν ἑλλαδικὸν χώρον ἡ χρῆσις τοῦ τηλεφώνου δι' ἱεραποστολικούς σκοπούς. Ἡ Ἀπολύτρωσις διὰ προγενεστέρων ἀνακοινώσεων τῆς παρέσχε τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁσάκις αἵρετικοὶ προσπαθοῦν νὰ διαδρώσουν τὸ θρησκευτικὸν φρόνημα τῶν πιστῶν διὰ διβλίων καὶ προφορικῶν κηρυγμάτων ἢ δι' ἐπισκέψεων νὰ τηλεφωνοῦν ἀμέσως εἰς τὸ τμήμα ἀντιαιρετικοῦ ἄγωνος τῆς Ἀδελφότητος διὰ τὴν ἀποστολὴν καταλλήλων προσώπων πρὸς ἀναχαίτισιν τῶν προσπαθειῶν τῶν αἵρετικῶν. Ὑπῆρξαν περιπτώσεις ἀμέσου ἐπεμβάσεως μετ' εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Αὐτὸ τὸ ὅποιον γίνεται ἐπιτυχῶς εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν χριστιανικὸν κόσμον νὰ χρησιμοποιοῦνται συνεργάτες μετ' ἐξήλθον καὶ ἐκπαίδευσιν ἐπὶ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου πρέπει νὰ ὀργανωθῇ ἐπιμελῶς καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅπως ἐκεῖ τὸ τηλέφωνον λειτουργεῖ συνεχῶς διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τοὺς εἰδικούς τοῦ ἱεραποστολικοῦ τομέως τῶν ἐχόντων οἰανδήποτε ἀνάγκην πνευματικὴν εἶται πρέπει νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρξῃ καὶ εἰς τὸν ἑλλαδικὸν χώρον ἕως ἱεραποστολικὸς τομεὺς εἰς τὸν ὅποιον θὰ περιμένῃ κάποιος ποῦ θὰ ἀκούσῃ μετ' καλωσύνης καὶ κατανόησιν τὸν πόνον τῶν συνανθρώπων καὶ θὰ ἀπαλλάξῃ κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατόν ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθον διὰ τῆς ἐπενεργείας τῶν πονηρῶν καὶ σκοτεινῶν δυνάμεων. Τὸ τηλέφωνον πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἱεραποστολῆς.

(ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ) Μηνιαῖον δευθόδεον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ ἔκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντῆς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁραιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτησία συνδρομή: Ἐσωτερικὸς δεχ. 20 — Ἐξωτερικὸς δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ἰούνιος 1974

Ἀριθ. φύλλον 342

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ἐκκλησιάζομεθα πολλάκις ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ ἐρευνητικοῦ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπὸ τὴν ἀναπτυσσομένην περιέργειαν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ τῆς ὑπάρξεώς του ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναζητήσεως παρουσιάζει δυσκολίας καὶ ὅσον διαρκέστερον ὁ ἄνθρωπος μένει μακριὰν τοῦ Θεοῦ, ὅσον περισσότερον τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας γίνεται πυκνόν. Ἡ κατανόησις καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν ἐπιτυγχάνονται διὰ τῆς καλλιέργειας εἰς τὸ ἀγαθὸν τῆς συνειδήσεως, ἡ ὁποία γίνεται ὁ πνευματικὸς ὁδηγὸς κάθε ἀνθρώπου.

Ἡ συνειδήσις εἶναι ὁ λύχνος τῆς ψυχῆς. Εἶναι ὁ πνευματικὸς ὀφθαλμὸς διὰ τοῦ ὁποίου διακρίνει ὁ πιστὸς τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν καὶ ὁ ὁποῖος ἀναδεικνύει τοὺς καλοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους εἰς τὸ ἀγωνιστικὸν πεδίον τῆς καθημερινῆς προσπάθειας.

Διερωτῶνται οἱ ἄνθρωποι διατί νὰ ὑποφέρῃ ἡ ἀνθρωπότης καὶ ποῦ ὀφείλεται ὁ σύγχρονος ἐκτροχιασμός, ἐνῷ πανταχόθεν διακηρύσσεται πρόοδος εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ; Καὶ ἡ ἀπορία γίνεται μεγαλυτέρα, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπὶ πολλὰ ἔτη μεγάλοι ἐπιστήμονες ἔμειναν ἀγρυπνοὶ καὶ ἐργάσθησαν ἀδιακόπως νὰ δημιουργήσουν εἰνοϊκὰς συνθήκας διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι ἐξυπηρετήσαν μὲν τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀνίκησαν. Ἐσχεδίασαν τρόπους ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἠῤῥησαν τὰ μέσα ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ δὲν ἐδίδαξαν εἰς αὐτὸ πῶς θὰ ἀγαπήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ πῶς θὰ σταθῇ κλησίον τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος πάσχει διότι καλλιεργεῖ τὴν βίην καὶ ὄχι τὸ

πνεῦμα καὶ ἀδιαφορεῖ δὲ τὴν ἀνίκησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Ἡ ἀλληλεγγύη, ὁ ἀλτρουϊσμός, ἡ ἀγάπη, ἡ θυσία καὶ τὸ δίκαιον ποῦ ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν τὰς προϋποθέσεις ἀνιψώσεως παρουσιάζουν σοβαρὰν ἀδράνειαν μετὰ τῶν συγχρόνων μας ἀνθρώπων.

Ὁ πιστὸς πρέπει νὰ κατανοήσῃ ὅτι ἡ συνειδήσις, ἡ ὁποία προτρέπει ἢ ἀποτρέπει τὸν ἄνθρωπον, ἀποτελεῖ ἀποφασιστικὴν δύναμιν ἀνιψώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ὅταν οὗτος ἀνεπιφυλάκτως δεχθῇ ὅτι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἀνεξάρτητος δημιουργικὴ αἰτία ὅλων τῶν ὄντων, τὸν ἔπλασε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ, τότε ἡ προϋπόθεσις πνευματικῆς ἀνάδου εἶναι βασική. Ὅταν πεισθῇ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ὅτι ἡ διάστασις του μὲ τὸν Θεὸν ὁδηγεῖ εἰς μαρasmus, διότι ἀφήνεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ πονηροῦ νὰ πλανᾶται εἰς τὸ σκότος μὲ τὰ συνθήματα τῆς ἐξουσίας ἐν τῷ κόσμῳ ἄνευ τοῦ Θεοῦ, θὰ πρέπει νὰ κατανοήσῃ ὅτι ἡ ἐπάνοδος του εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου εἶναι ἐπιτακτική. Συνηθίζομεν νὰ ἀποκαλῶμεν πνευματικοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται μὲ τὸ μυαλὸν τους εἰς ἓναν ἐπιστημονικὸν τομέα. Ἀλλ' ἡ θρησκεία δὲν ὁμιλεῖ διὰ τοιοῦτου εἶδους πνευματικῶν ἀνθρώπων. Πνευματικοὶ ἄνθρωποι εἶναι ὅσοι κατανοοῦν τὸ βαθύτερον περιεχόμενον τῆς ψυχῆς των καὶ ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἀντικρύζουν τὸ βασίλειον τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι δὲν ἀρκοῦνται εἰς μίαν ἐπίγειον ἐξυπηρέτησιν, ἀλλὰ φροντίζουν διὰ τὴν οὐράνιον ἀνίκησίν των.

Ἡ πνευματικότης εἶναι τὸ στοιχεῖον τὸ ὁποῖον καθιστᾷ ἱκανὸν τὸν ἄνθρωπον νὰ ζῇ καὶ νὰ διακηρύττῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Είναι ὁ ὁδηγὸς ὁ ὁποῖος διανοίγει δρίζοντας νὰ κατανοήσῃ ὁ ἄνθρωπος ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησεν ἕνα δλόκληρον κόσμον, τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν, διὰ τὸ πλάσμα του καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἕνας ἀπλὸς ὑπηρετῆς, ἀλλ' ἕνα προσφιλὲς τέκνον διὰ τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς θυσιάζεται προκειμένου νὰ τοῦ χάρισῃ τὴν σωτηρίαν. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ συγγληρονόμος τοῦ Χριστοῦ. Ὅλα ἀνήκουν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἰδική του εἶναι ἡ σωτηρία, ἡ λύτρωσις ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ἡ υἰοθεσία, ἡ κληρονομία καὶ ἡ δόξα. Ἀγαθὰ διὰ τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ χαίρεται καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεόν, διότι δύναται νὰ τὰ πάρῃ ἀπλάνων τὰ χέρια καὶ στρέφων τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ ἀγαθὴν διδάσκειν. Ὁ Κύριος ἐτόνισεν ὅτι «πάντα τὰ ἑμὰ σὰ ἐστίν». Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ πιστοὶ οἱ ὁποῖοι κατενόησαν τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ προσπαθοῦν διὰ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας νὰ δέχωνται ὀδυνηρῶς τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ. Κατανοοῦν ὅτι δὲν ἐξυπηρετοῦνται μόνον, ἀλλὰ πλουτίζουν πνευματικῶς καὶ ἀνιψοῦνται ὡς γνήσια τέκνα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας πιστεύουν ὅτι μὲ τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν θὰ ἐπιλύσουν ὅλα τὰ προβλήματα. Παραβλέπουν ὅτι ὁ σατανᾶς μὲ τὰ τεχνίσματά του ἀποβλέπει εἰς τὸ πῶς εὐκολώτερον θὰ ἐλκύσῃ μὲ τὸ μέρος του τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐπιδιώκει νὰ κλείσῃ τὰ μάτια διὰ νὰ τὸν ὁδηγῇ τυφλὸν ψηλαφοῦντα εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς. Ὁ σατανᾶς φροντίζει νὰ πείσῃ τὸν ἄνθρωπον, ὥστε νὰ ξεχάσῃ οὗτος ὅτι ἔχει ἀθάνατον ψυχὴν διὰ νὰ κλείσῃ δι' αὐτὸν ἡ μυστικὴ πύλη. Τὸν παροτρύνει νὰ ἐπιδοθῇ μόνον εἰς τὰς ὕλικὰς ἀπολαύσεις μὲ ὅλον τὸν ζῆλον του καὶ νὰ σκέπτεται μόνον τὴν ἱκανοποίησιν τῶν αἰσθησιακῶν του ἀχαλινώτων ἐπιθυμιῶν. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος θὰ μένῃ σκληρὸς, ψυχρὸς, ἀδιάφορος διὰ πᾶν τὸ πνευματικὸν ὀδηγοῦμενος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπὸ πτώσεως εἰς πτώσιν. Ἐδῶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀκούσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν θεῖον λόγον ὁ ὁποῖος παραγγέλλει: ἄνθρωπε, εἰδὼν ὁ οὐρανὸς ἔσωθέν σου ἐστί, εἰ καθαρὸς ᾤ, καὶ ἐν σεαυτῷ ὄψει τοὺς ἀγγέλους σὺν τῷ φωτὶ αὐτῶν.

Ἡ ψυχὴ ἀναμένει τὴν αἰωνίαν ὠραιότητα καὶ ἀπὸ τὴν προσμονὴν αὐτὴν ἀντλεῖ δύναμιν, συντηρεῖ, τρέφει καὶ γλυκαίνει ὅλας τὰς

πικρίας τῆς ζωῆς. Ἡ προσμονὴ τῆς στιγμῆς νὰ γευθῇ ὁ ἄνθρωπος τὴν χαρὰν τοῦ οὐρανοῦ δίδει τὴν δυνατότητα μετανοίας, ἐνθουσιασμοῦ, ἀνυψώσεως τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπιμελοῦς προετοιμασίας διὰ τὸ ταξίδιον πρὸς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι κρίσιμος. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος διατρέχει πολλοὺς κινδύνους. Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ταχυτάτην ἐκμηχανιστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ πυρετώδη αἵξησιν τῆς παραγωγῆς νομίζει ὅτι μόνον ὕλη ὑπάρχει. Ἐξυπηρετούμενος δὲ εἰς τὰς πολλαπλὰς ἀνάγκας του λησμονεῖ τὸν προορισμὸν τῆς ψυχῆς. Ἔτσι εὐρίσκεται ἐνώπιον ποικίλων ἐξυπηρετήσεων, ἀλλ' ἀπὸ πλευρὰς πνευματικῆς ἀνυψώσεως παραμένει εἰς κατάστασιν ὠδρανείας. Εἶναι σοβαρὰ ἡ δοκιμασία τῆς πνευματικῆς συγκροτήσεως τοῦ ὕλικῶς ἐνμερουῦντος ἀνθρώπου, διότι ἡ γῆ δὲν εἶναι οὐρανὸς καὶ οὔτε τὰ ὕλικά ἀγαθὰ εἶναι αἰώνια. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἀνιψοῦται ὡς ὠραῖον δένδρον, ὅταν ποτίζεται ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Γολγοθᾶ καὶ φωτίζεται ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Πεντηκοστῆς. Τότε φθάνει εὐχρισμὸν καὶ ἀνθοστολισμὸν εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἐγίνεν ἀναμικτή. Εἰς αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ὁδηγοῦν τὰ ποικίλα συγκλονιστικὰ γεγονότα τῆς συγχρόνου ζωῆς. Ἡ ἀναγκαιότης προβολῆς καὶ ἀναπτύξεως τῆς ἀπλῆς καὶ εἰλικρινοῦς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι ἐπιτακτικὴ. Οἱ ἀγαπῶντες τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἄνθρωπον πρέπει νὰ προβληματισθοῦν.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ συνδρομηταί, ὅσοι δὲν ἀνενέωσαν ἀκόμη τὴν συνδρομὴν των, ὅπως τὴν ἐμβάσουν τὸ συντομώτερον, εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε εἰς γραμματόσημα, εἰς τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν: Περιοδικὸν «Ἀπολύτρωσις», Πέλοπος 7, Θεσσαλονίκη.

Ἐπίσης, παρακαλοῦνται, ὅσοι ἀλλάξουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως, σημειώνοντες τόσον τὴν παλαιὰν ὅσον καὶ τὴν νέαν των διεύθυνσιν.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

61. Τὸ παράπτωμα τοῦ Ρουβὴν (35, 21)

Ὅταν πέθανε ἡ Ραχήλ καὶ ἡ δούλη τῆς ἡ Βαλλὰ ἔμεινε ἀπροστάτευτη, πῆγε ὁ Ρουβὴν ὁ πρῶτος γιὸς τῆς Λείας καὶ πλάγιασε μ' αὐτήν καὶ μίανε τὴν παλλακὴ τοῦ πατέρα του. Καὶ τόμαθε ὁ Ἰσραὴλ «καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ». Τοῦ κακοφάνηκε πολὺ, τοῦ φάνηκε πολὺ πονηρὸ πρᾶγμα.

* * *

Ἀπροστάτευτη ἡ καημένη ἡ Βαλλὰ, καὶ δούλη αὐτῇ, δὲν μπορούσε ν' ἀντισταθῇ στὸν ἀφέντην τὸ Ρουβὴν, τὸ γιὸ τῆς κυρίας καὶ τῆς ἐλεύθερης. Ἰσως ἦταν κι αὐτὸ μιὰ ἐκδήλωση τῆς ἔχθρας ποὺ κληρονομήθηκε ἀπὸ τίς δυὸ ἀντίξηλες ἀδερφές στὰ παιδιὰ τους. Δὲν θὰ τὸ ἔκανε αὐτὸ ὁ Ρουβὴν στὴ Ζελφά τῇ δούλῃ τῆς δικῆς του μητέρας. Μ' αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἦταν καὶ σὰ νὰ λέρωνε τὸν τάφο τῆς Ραχήλ. Καὶ ὅταν ἡ δούλη διαμαρτυρήθηκε στὸν Ἰακώβ,

στὸ σύζυγο, ὁ Ἰακώβ πόνεσε πολὺ. Ἦταν πονεμένος ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς ἀγαπητῆς τοῦ Ραχήλ, ἀλλ' αὐτὸ τὸν πλήγωσε τόσο, ποὺ τὸν πονοῦσε μέχρι τὴν ὥρα τοῦ θανάτου του, καθὼς θὰ δοῦμε. Καὶ συγχώρησε μὲν τότε τὸν Ρουβὴν, ἀλλὰ τοῦ ἔμεινε ὁ πόνος. Αὐτὸς εἶπε ὁ κλῆρος τῆς παλλακῆς. Ὁ Ρουβὴν πρόσβαλε καὶ τ' ἀδέρφια τοῦ τὰ γεννημένα ἀπὸ τὴ Βαλλὰ, καὶ τὰ φυσικὰ ἀκόμη παιδιὰ τῆς Ραχήλ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν, γιὰ τὰ ὅποια ἡ Βαλλὰ ἦταν τροφὸς καὶ στὴν ὀρφάνια τους μητέρα. Ὁ δὲ Ἰακώβ θὰ κήκε κυριολεκτικὰ. Νὰ τοῦ κήκε τέτοιο πρᾶγμα ὁ γιὸς του! Καὶ ποῖος γιὸς! ὁ πρωτότοκός του, ὁ διάδοχός του. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Ρουβὴν ἔχασε τὰ πρωτοτόκια. Οἱ δὲ δεῦτερος καὶ τρίτος, Συμεὼν καὶ Λευὶ, τὰ ἔχασαν ὅπως εἶδαμε ποῖο μπροστά, μὲ τὸ πρᾶξικόπημά τους στὰ Σίκιμα. Ἔτσι τὰ τρία πρῶτα παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, παιδιὰ τῆς Λείας, ἔχασαν τὰ πρωτοτόκια.

62. Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (35, 22 - 26)

Τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰσραὴλ ἦταν ἐν τέλει δώδεκα.

Γιοὶ τῆς Λείας· ὁ πρωτότοκος τοῦ Ἰακώβ Ρουβὴν, καὶ στὴν σειρά Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάακ, Ζαβουλὼν.

Γιοὶ τῆς Ραχήλ· Ἰωσήφ, Βενιαμίν.

Γιοὶ τῆς Βαλλὰ· Δάν, Νεφθαλαίμ.

Γιοὶ τῆς Ζελφά· Γάδ, Ἀσήρ.

Ὅλοι αὐτοὶ γεννήθηκαν στὴ Μεσοποταμία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Βενιαμίν ποὺ γεννήθηκε στὴν Παλαιστίνη, δίπλα στὴ Βηθλεέμ.

* * *

Τοὺς ἐξ γιούς γενήνησε ἡ Λεία, καὶ τοὺς ἄλλους ἐξ οἱ ἄλλες τρεῖς ἀπὸ δύο. Αὐτὸ τὸ σημειώνει ἐδῶ ὁ Μωυσῆς, γιὰ νὰ δείξη καὶ τὴν τελικὴ διαμόρφωσι τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἰακώβ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχή, τὸ ξεκίνημα, τῶν κοίτων Ἰσραὴλ, τοῦ Ἰσραηλικοῦ λαοῦ. Γι' αὐτὸ παραλείπει τὴ θυγατέρα, ἀπ' τὴν ὁποία δὲν κατάγεται βέβαια καμμιά φυλὴ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰσραὴλ. Ἡ Γραφὴ γι' αὐτὴν δὲν ἀναφέρει τί ἀπέγινε. Μᾶλλον ἔμεινε γιὰ πάντα ἄγαμη καὶ ἄτεκνη, διότι ὅπως θὰ δοῦμε, μετὰ πολλὰ χρόνια πολὺ ἡλικιωμένη πλέον κατεβαίνει μ' ὅλη τὴν οἰκογένεια στὴν Αἴγυπτο.

63. Ὁ θάνατος τοῦ Ἰσαὰκ (35, 27 - 29)

Μετὰ τὴν ἐγκατάστασί του πέρ' ἀπὸ τὴν πόλι Γαδὲρ καὶ μετὰ τὰ γεγονότα ποὺ ἱστορήθηκαν προηγουμένως, ὁ Ἰακώβ πῆγε στὴ χώρα τοῦ Μαμβρῆ, ἐκεῖ ὅπου εἶχαν κατοικήσει γιὰ πολὺν καιρὸ κι ὁ Ἀβραάμ· ὁ Ἰσαὰκ, γιὰ νὰ δῇ τὸν πατέρα του. Τὸ μέρος αὐτὸ ἦταν στὴ Χεδρών, κοντὰ στὴ νέα κατοικία τοῦ Ἰακώβ. Τότε ὁ Ἰσαὰκ ἦταν ἑκατὸν ὀγδόντα

χρονῶν. Καὶ πέθανε ὁ Ἰσαὰκ «πλήρης ἡμερῶν», καὶ πῆγε μὲ τοὺς προγόνους του· καὶ τὸν ἔθαψαν ὁ Ἡσαὺ καὶ ὁ Ἰακώβ οἱ γιοὶ του.

* * *

Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ Ἰσαὰκ. Πέθανε ἀνάμεσα στοὺς γιούς του ἀγαπημένους καὶ μο-

νιασμένους. Τὸ παλὶδ μῖσος εἶχε σῆσαι, γιατί ὁ Ἰακώβ δὲν εἶχε κανένα πάθος, κι ὁ Ἡσαῦ δὲν εἶχε κανένα ἐνδιαφέρον γι' αὐτὸ πού τοῦ πῆρε ὁ Ἰακώβ· δὲν τοῦ πῆρε ἐκεῖνο πού φοβόταν καὶ στὸ ὁποῖο ὑπολόγιζε, ἀλλ' ἐκεῖνο

πού δὲν πίστευε. Γιὰ τὸ τέλος τῆς Ρεβέκκας δὲν μᾶς λέει ἡ Γραφή. Αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία φορά ἰσως πού συναντιοῦνται ὁ Ἰακώβ κι ὁ Ἡσαῦ· εἶνε ἡλικιωμένοι μὲ παιδιὰ καὶ μὲ ἐγγόνια.

64. Οἱ Ἐδῶμ (36 καὶ 37,1)

Μετὰ τὴν ταφή τοῦ Ἰσαάκ, πῆρε ὁ Ἡσαῦ τίς γυναῖκες του καὶ τὰ παιδιὰ του, γιούς καὶ θυγατέρες, κι ἔδωκε τοὺς δούλους του καὶ τὰ ζῶα του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του ὅλα, κι ἔφυγε ἀπὸ τῇ γῇ Χαναάν μακριὰ ἀπὸ τὸν Ἰακώβ. Διότι ἦταν καὶ τῶν δυὸ τὰ ζῶα καὶ τὰ ὑπάρχοντα τόσο πολλὰ πού δὲν μπορούσαν νὰ εἶνε στὴν ἴδια χώρα. Πῆγε δὲ κι ἐγκαταστάθηκε στὸ ὄρος Σηεῖρ, πού ὀνομαζόταν ἔτσι ἀπὸ κάποιον πρόγονο μᾶς γυναικός του.

Μετὰ πολλὰ χρόνια ὁλόκληρος λαὸς βγήκε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ Ἡσαῦ, πού ἀπὸ τὸ ἄλλο ὄνομα τοῦ Ἡσαῦ Ἐδῶμ (=Κοκκινιστός) ὀνομάστηκε κι ὁ λαὸς τοῦ Ἐδῶμ ἢ Ἐδωμίτες ἢ Ἰδουμαῖοι· ὅπως καὶ οἱ Ἰσραηλῖτες ὀνομάστηκαν ἀπὸ τὸ ἄλλο ὄνομα τοῦ Ἰακώβ Ἰσραήλ· καὶ ὁ λαὸς αὐτὸς χωρίζεται σὲ φυλές, πού κάθε μιὰ εἶχε γενάρχη ἕνα γιὸ ἢ ἕναν ἐγγονο τοῦ Ἡσαῦ. Ὅπως ἔγινε καὶ στὸν Ἰσραήλ. Ὁ Μωυσῆς μᾶς ἀναφέρει τίς φυλές τοῦ Ἐδῶμ μὲ τὰ ὀνόματά τους καὶ τὸν πατριάρχη τους ἀπὸ τὸν ὁποῖο πῆραν τὸ ὄνομα· Θαμνά, Γωλά, Ἰαθέρ, Ὀλιβεράς, Ἡλάς, Φινών, Κενέζ, Θαϊμάν, Μαζάρ, Μαγεδιήλ, Ζαφωὶν. Ἐντεκα φυλές. Αὐτὸ εἶνε τὸ ἔθνος Ἐδῶμ, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡσαῦ ἢ Ἐδῶμ. Ὁ δὲ Ἰακώβ κατοίκησε στὴ γῇ Χαναάν, ὅπου εἶχαν κατοικήσει κι ὁ Ἀβραάμ κι ὁ Ἰσαάκ.

Ὁ Μωυσῆς σημειώνει ἐδῶ ὅλα τὰ σχε-

τικὰ μὲ τὸν Ἡσαῦ περιληπτικὰ καὶ προκαταβολικὰ, διότι πρόκειται νὰ μὴν ἀσχοληθῇ πλέον μὲ τὸν Ἡσαῦ καθόλου. Ἔτσι ἔκανε καὶ μὲ τὴ γενιά τοῦ Κάιν, πού μᾶς εἶπε προκαταβολικὰ ὅλη τὴν ἐξέλιξί της μέχρι περίπου τὸν κατακλυσμὸ, καὶ μετὰ ξαναγύρισε στὸν Ἀδάμ, γιὰ νὰ μᾶς πῇ πῶς εἶχε γεννήσει τὸ Σῆθ καὶ πῶς ἐξελίχτηκε ἡ γενιά τοῦ Σῆθ, ἀπ' τὴν ὁποία βγήκε ὁ Νῶε καὶ ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης. Ἔτσι ἔκανε καὶ ὅταν παράτησε τὸν Ἰσραήλ, γιὰ ν' ἀσχοληθῇ στὸ ἐξῆς μόνο μὲ τὸν Ἰσαάκ καὶ τοὺς ἀπογόνους του. Ἔτσι κάνει καὶ τώρα μὲ τὸν Ἡσαῦ, γιὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ ν' ἀσχοληθῇ μόνο μὲ τὸν Ἰσραήλ.

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ φυλές πού ἀπαριθμεῖ ἐδῶ ὁ Μωυσῆς σὰ φυλές τοῦ Ἐδῶμ, δὲν ἀντιστοιχοῦν ἀκριβῶς σὲ ἀριθμὸ καὶ ὀνόματα μὲ τοὺς ἄμεσους γιούς τοῦ Ἡσαῦ. Ἀλλες ἔχουν πρόγονο γιὸ καὶ ἄλλες ἐγγονο τοῦ Ἡσαῦ· κι ἄλλων γιῶν ἢ γενιὰ εὐδοκίμησε, ἄλλων ἔσθλησε. Αὐτὸ φαίνεται καθαρὰ στὸ πρῶτο κεφάλαιο τῶν Παραλειπομένων πού εἶνε περίληψι τῆς Γενέσεως. Ἐκεῖνος ὁ Ἐλιφάξ ὁ βασιλεὺς τοῦ Θαϊμάν, πού ἀναφέρεται σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς φίλους τοῦ Ἰωβ πού τὸν ἐπισκέφτηκαν στὸν πόνο του καὶ ἔκαναν μαζί του τὴ συζήτησι ἐκείνη πού περιγράφεται στὸ βιβλίο τοῦ Ἰωβ, εἶνε ἀπὸ τὴ φυλὴ Θαϊμάν, ἀπόγονος τοῦ Ἡσαῦ. Ἐπίσης καὶ ὁ δίκαιος Ἰωβ φαίνεται ὅτι ἦταν ἀπόγονος τοῦ Ἡσαῦ, Ἐδωμίτης. Καὶ ὁ λαὸς Ἀμαλήκ, πού παρουσιάζεται στὴ Γραφή σὰν ὁ πιὸ καταραμένος λαὸς τῆς γῆς, εἶνε ἀπόγονοι τοῦ Ἡσαῦ, Ἐδωμίτες.

65. Ὁ Ἰωσήφ (37,2 - 11)

Καθὼς εἶδαμε ὁ Ἰακώβ εἶχε δώδεκα γιούς. Δυὸ ἀπ' αὐτοὺς οἱ μικρότεροι, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν, ἦταν παιδιὰ τῆς ἀγαπημένης του Ραχὴλ πού πέθανε. Καὶ ὁ μὲν Βενιαμίν ἦταν ἀκόμη νήπιος, ὁ δὲ Ἰωσήφ ἦταν παλληκαράκι· δεκαεφτά ἐτῶν. Κι ἔδωσε κι αὐτὸς τὰ πρόβατα μαζί μὲ τ' ἄλλ' ἀδέρφια του. Μιὰ φορά οἱ ἄλλοι γιοὶ κατηγοροῦσαν στὸν

Ἰακώβ τὸν Ἰωσήφ μὲ μιὰ κατηγορία πολὺ πονηρή. Ὁ Ἰακώβ ὅμως ἀγαποῦσε πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους τὸν Ἰωσήφ, γιατί ἦταν γιὸς τῶν γηρατιῶν του· ἦταν ἄλλως τε καὶ τὸ παιδί τῆς Ραχὴλ πού ἀγαποῦσε πιὸ πολὺ, καὶ τοῦ θύμιζε τὴν πρόωρα πεθαιμένη. Καὶ ἐκδηλώνοντας τὴν ἰδιαίτερη αὐτὴ ἀγάπη του πρὸς τὸν Ἰωσήφ, τοῦ ἔκανε ἕνα «χιτῶ-

να ποικίλον», δηλαδή ένα ρούχο λουλουδάτο, παρδαλό, πολυτελές, ακριβό. Όταν τὸ εἶδαν αὐτὸ οἱ ἄλλοι ἀδερφοὶ του καὶ κατάλαβαν ὅτι ὁ πατέρας ἀγαπάει αὐτὸν πρὸ πολὺ ἀπ' ὅλους, μίσησαν τὸν Ἰωσήφ, κι ἀπὸ τὸ φθόνο τους δὲν μπορούσαν ποτὲ νὰ τοῦ ποῦν καλὸ λόγο. Πάντα ὁ λόγος τους πρὸς αὐτὸν ἦταν πικρόχολος, ἐχθρικός.

Μία φορὰ ὁ ἀνύπκοτος Ἰωσήφ εἶδε ἕνα ὄνειρο καὶ μ' ὅλη του τὴν ἀφέλεια τὸ εἶπε στοὺς ἀδερφοὺς του. «Ἀκούστε», λέει, «τὸ ὄνειρο ποὺ εἶδα. Ἐβλεπα ὅτι θερίζαμε καὶ δέναμε τίς χερτιές σὲ δεμάτια. Καὶ τὸ δικό μου τὸ δεμάτι σηκώθηκε ὁρθόν· καὶ τὰ δικά σας δεμάτια περιτριγύρισαν τὸ δικό μου καὶ τὸ προσκύνησαν». Τοῦ λένε τ' ἀδέρφια του μὲ κακία· «Μπᾶ! σιγὰ νὰ μὴ γίνης καὶ βασιλεὺς μας· λές νὰ σ' ἔχουμε κύριο;». Κι ἀπὸ τότε τὸν μισοῦσαν περισσότερο γιὰ τὸ ὄνειρο ποὺ εἶδε. Ἀνύπκοτος πάντα καὶ ἀπονήρευτος ὁ Ἰωσήφ, εἶδε ἄλλη φορὰ κι ἄλλο ὄνειρο καὶ τὸ εἶπε στὸν πατέρα του καὶ στ' ἀδέρφια του, καθὼς ἦταν ὅλοι μαζί. «Εἶδα», λέει, «στὸν ὕπνο μου ὅτι μὲ προσκυνοῦσαν ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἑντεκα ἀστέρες». Τὸν μάλλωσε ὁ Ἰακώβ καὶ τοῦ εἶπε· «Τὶ ὄνειρα εἶν' αὐτὰ ποὺ βλέπεις; σὰ νὰ λές ὅτι θάρθουμε ἐγὼ καὶ ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδερφοὶ σου νὰ σὲ προσκυνήσουμε». Οἱ ἀδερφοὶ του ἀναψαν ἀπὸ τὴ ζήλεια· ὁ πατέρας του ὁμως φύλαξε αὐτὸ τὸ λόγο τοῦ παιδιοῦ μὲς στὴν καρδιά του.

Ὅπως μιλοῦσε ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ, στὸν Ἰσαάκ, καὶ στὸν Ἰακώβ, ἔτσι ἄρχισε νὰ μιλάει καὶ στὸν πατριάρχη αὐτὸν τὸν Ἰωσήφ, ἀπὸ μικρὸν ἀκόμα. Τὸν ἔβριζε ἀντάξιος τῶν τριῶν ἀντρῶν ἐκείνων τῶν προγόνων του. Τὰ ὄνειρα ἦταν τόσο φανερά, ποὺ τὰ κατάλαβαν μὲ τὸ πρῶτο καὶ οἱ ἀδερφοὶ του οἱ τυφλοὶ ἀπὸ τὸ πάθος. Τί τρέλλα ἦταν αὐτὴ ποὺ τοὺς ἔφερε τὸ πάθος τους καὶ τί τύφλωσε! Ἄν πίστευαν στὰ ὄνειρά του, ὅτι εἶνε ἀπ' τὸ Θεὸ κι ὅτι θὰ πραγματοποιηθοῦν, ὅχι μόνο δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν φθονοῦν, ἀλλ' ἔπρεπε καὶ νὰ φοβηθοῦν τὸ Θεὸ καὶ νὰ μείνουν εὐλαβικοὶ μπροστὰ σ' αὐτὸ ποὺ ἐκείνος ἐτοιμάζει γιὰ τὸν ἀδερφό τους. Αὐτοὶ θὰ ἐμπόδιζαν τὸ Θεό; Ἄν δὲν πίστευαν στὰ ὄνειρα του, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν φθονήσουν· τὸ πρᾶ-

γμα θὰ ἦταν ἄστειο. Ἀλλὰ καὶ πίστεψαν καὶ φθονήσαν· φοβερὸ ἀλήθεια τὸ πάθος τους. Τὸ ὅτι δὲ ἦταν ὁμαδικὸ πάθος ἦταν κάτι χειρότερο, διότι ὁ καθένας αἰσθανόταν ὅτι ἐννιά ἄλλες συνειδήσεις τὸν δικαιολογοῦν καὶ ἐπικροτοῦν τίς σκέψεις τοῦ πάθους του καὶ συμπάσχουν μαζί του. Φοβερὸ τὸ πάθος τοῦ φθόνου, ὅταν εἶνε προσωπικό· ἀλλ' ἀφάνταστα φοβερὸ καὶ ἀγιάτρευτο, ὅταν εἶνε ὁμαδικὸ καὶ συμμαχικό. Τὰ ἴδια ἰσχύουν καὶ γιὰ τὴν ὁμαδικὴ ὑπερηφάνεια καὶ γιὰ κάθε ὁμαδικὸ πάθος. Στις περιπτώσεις αὐτὲς ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ τύψεις.

Ὁ Ἰακώβ τὸν μάλλωσε, γιὰ νὰ μὴν ξαναλέγῃ τὰ ὄνειρά του μπροστὰ στ' ἀδέρφια του καὶ τὰ ἐρεθίζει· διότι κατάλαβε τὸ πάθος τῶν ἄλλων. Ὁ ἴδιος χάρηκε γιὰ τὰ θεόσταλτα ὄνειρα τοῦ γιοῦ του, στὸ πρόσωπό του εἶδε τὰ δικά του νιάτα, τὸν καμάρωσε σάν ἄξιό διάδοχό του. Ἰσως καὶ νὰ σκέφτηκε ὅτι σ' αὐτὸν ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ τὴν εὐλογία τῇ μεγάλῃ καὶ τὴν ἐπαγγελία γιὰ τὸ μακρινὸ μέλλον ποὺ ἀναμεταδίδεται μέσα στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ φύλαξε τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ μὲς στὴν καρδιά του. Αὐτὸ τὸ λέει ἡ Κ. Διαθήκη γιὰ τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, πῶς φύλαξε κι ἐκείνη τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ τῆς στήν καρδιά τῆς (Λκ 2,51). Ἀλλ' ὁ Ἰωσήφ δὲν εἶχε μητέρα. Ἄλλως τε ὁ θαυμαστὸς γονεὺς στὴν περίπτωσι αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ μητέρα ἀλλ' ὁ πατέρας.

Ἐντελῶς ἀνθρώπινη ἡ ἀδυναμία τοῦ Ἰακώβ στὸν Ἰωσήφ, καὶ συνέτρεχαν πολλοὶ λόγοι γιὰ νὰ τοῦ ἔχη αὐτὴ τὴν ἰδιαίτερη ἀγάπη. Τὸ ὅτι ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ ἦταν ἐκείνη ποὺ ἀπὸ νέος ὁ Ἰακώβ ἀγάπησε καὶ εἶχε σὰ γυναῖκα του· ἡ πεθαμένη μητέρα κληρονόμησε αὐτὴ τὴν ἀγάπη σὲ παιδί τῆς· τὸ ὅτι ἦταν γιὰ πολλὰ χρόνια ὁ τελευταῖος τοῦ γιός, τὸ μικρὸ του, τὸ μανάρι του· τὸ ὅτι τοῦ θυμίζε τὴν πεθαμένη καὶ τοῦ τὴν ἀναπληροῦσε· τὸ ὅτι κυρίως ὁ ἴδιος ὁ Ἰωσήφ ἦταν ἕνας πολλὸ ἀγνὸς καὶ χαριτωμένος ἄνθρωπος, γεμάτος ἀγάπη καὶ καλωσύνη, ὅπως θὰ φανῇ παρακάτω δόξαμπρα. Ἄν καμάρωνε ὁ Ἰακώβ τὸν πρωτότοκό του Ρουβὴν, πῶς νὰ μὴν ἀποκαρδιωθῇ ἀπ' τὴν πληγὴ ποὺ τοῦ ἔκανε ἐκείνος; πῶς νὰ μὴν ἀπογοητευτῇ κι ἀπ' τὸ δεύτερο κι ἀπ' τὸν τρίτο, ποὺ τοῦ ἔκαναν τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο πραξικόπημα, πῶς νὰ μὴν ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὰ πρεσβεῖα καὶ νὰ μὴν ἀναπαυτῇ ἡ καρδιά του στὸν πρὸ ἀγαθό, κι ὅς

ήταν και στους τελευταίους, αυτός που είχε προσωπική την εμπειρία ότι τα πρωτότοκια δεν τα παίρνει πάντοτε ο πρωτότοκος; Πολύ μικροπρεπείς οι μεγάλοι που ήταν άντρες με γυναίκες και παιδιά ίσα με τον Ίωσήφ στην ηλικία, και συνερίζονταν με το μικρό, και έρεθίζονταν από ένα χιτώνα.

66. Το πούλημα του Ίωσήφ (37,12 - 36)

Τ' αδέρφια του Ίωσήφ μετακόμισαν τα κοπάδια τους στην περιοχή της Συχέμ, κι εκεί τα έβοσκαν. Κι ο Ίωσήφ παρέμεινε στο σπίτι. Λέει μια μέρα ο Ίσραήλ στον Ίωσήφ: «Δεν πᾶς στη Συχέμ, να δῆς τ' αδέρφια σου που βόσκουν τα πρόβατα, να μάθεις ἂν εἶνε καλά, και νάρθης να μοῦ πῆς;». «Ἀμέσως, πατέρα» πηγαίνω, λέει ο Ίωσήφ. Και τὸν ἔστειλε. Πέρασε ἀπ' τὴν κοιλάδα τῆς Χεδρών κι ἔφτασε στὴ Συχέμ. Ἐφαγγε στους κάμπους να τοὺς βρῇ. Συναντάει ἕναν ἄνθρωπο που κι ἐκεῖνος περιπλανιόταν, και τὸν ρωτάει. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ λέει, ὅτι τ' αδέρφια του μετακόμισαν πάλι ἀλλοῦ, ὅτι πῆγαν στὴν περιοχή Δωθαεὶμ. Πῆγε κι ο Ίωσήφ στὴ Δωθαεὶμ. Μόλις τὸν εἶδαν ἀπὸ μακριὰ οἱ ἀδελφοί του, ἀμέσως σκέφτηκαν νὰ τοῦ κάνουν κακό. Λένε μεταξύ τους: «Νᾶτος, ἔρχεται ὁ ὄνειροπαρμένος» τὸν βλέπετε; Εἴστε νὰ τὸν σκοτώσουμε τώρα δὲ ἀμέσως και νὰ τὸν ρίξουμε στὸ ξηροπήγαδο ἐκεῖνο; Καὶ θὰ ποῦμε ὅτι τὸν ἔφαγε ἕνα ἄγριο θηρίο. Καὶ νὰ δοῦμε σὲ τί θὰ τοῦ ἐγρὺν τὰ ὄνειρά του». Κι ἀποφάσισαν νὰ τὸν σκοτώσουν. Ἀλλ' ὁ Ρουβὴν ποὺ ἤθελε νὰ τὸν γλιτώσῃ, μὲν ἀκούσε τὴν ἀπόφασί τους, τοὺς λέει: «Μὴν τὸν σκοτώσουμε μὲ τὰ χέρια μας, νὰ μὴν τὰ λερώσουμε» νὰ τὸν δάλουμε σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ξηροπήγαδα τοῦ ἐρημου αὐτοῦ τόπου, και νὰ πεθάνῃ, χωρὶς ν' ἀπλώσουμε χέρι ἐπάνω του». Κι αὐτὸ τὸ εἶπε ὁ Ρουβὴν, γιὰ νὰ πᾶν ἔπειτα μόνος του νὰ τὸν βγάλῃ και νὰ τὸν στείλῃ στὸν πατέρα. Καὶ πράγματι, μὲν ἔφτασε κοντὰ τοὺς ο Ίωσήφ, τοῦ ἔβγαλαν τὸν ὥρατο χιτῶνα ποὺ φοροῦσε, και τὸν κατέβασαν σ' ἕνα ξηροπήγαδο ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά.

Μετὰ ἀπ' αὐτὸ κάθισαν νὰ φᾶν. Κι ἐκεῖ ποὺ ἔτρωγαν βλέπουν κάτι ὁδοιπόρους Ἰσραηλίτες, ποὺ ἔρχονταν μὲ τὶς καμήλες τους φορτωμένες θυμιάματα και ρητίνη και στακτὴ, νὰ κατεβαίνουν ἀπὸ τὴ χώρα ποὺ ἀργότερα ὀνομάστηκε Γαλαὰδ, ἀπὸ κάποιον ἀπό-

τὴ διήγησι αὐτὴ τὴν ἀρχίζει ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴ φράσι: «Αὗτοι δὲ αἱ γενέσεις Ἰακώβ». Αὐτὸ θὰ πῇ: «Ἐπανερχομαι στὴν ἱστορία τοῦ Ἰακώβ» ἐπειδὴ εἶχε κάνει παρέχθαι γιὰ τὸν Ἡσαΐ. «Γενέσεις» ἢ «γενέσεις» θὰ πῇ ἱστορία.

γονο τοῦ Ίωσήφ, πρὸς τὴν Αἴγυπτο· δηλαδὴ ἀπὸ τὸ βορρᾶ πρὸς τὸ νότο. Λέει τότε ὁ Ἰούδας στους ἄλλους ἀδελφούς του: «Βρὲ παιδιά, τί θὰ κερδήσουμε, ἂν σκοτώσουμε τὸν ἀδελφὸ μας και δὲν φανερώσουμε ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε ἐνοχοὶ γιὰ τὸ αἷμα του; Ἐγὼ λέω νὰ τὸν πούλῃσουμε σ' αὐτούς τοὺς Ἰσραηλίτες, γιὰ νὰχοῦμε καθαρά και τὰ χέρια μας» εἶνε μίasma νὰ λερῶσουμε τὰ χέρια μας μὲ τὴ ζωὴ του, διότι εἶνε σάρκα μας και ἀδελφός μας». Καὶ οἱ ἄλλοι πείστηκαν. Ὁ Ρουβὴν εἶπε: «Πουχὸς μὲ τὸ σχέδιο ποὺ εἶχε στὸ νοῦ του, πῆγε γιὰ μερικὲς ὥρες στὴ δουλειά του και δὲν κάθῃς νὰ φᾶν. Ἵως περίμενε νὰ φᾶν ἐκεῖνοι, νὰ σηκωθοῦν νὰ φύγουν στὶς δουλειές τους, και τότε νὰ γυρίσῃ και ν' ἀπολύσῃ τὸν Ίωσήφ. Ἐβγαλαν ἀμέσως τὸν Ίωσήφ ἀπ' τὸ ξηροπήγαδο και τὸν πούλησαν στους Ἰσραηλίτες γιὰ εἰκοσι χρυσᾶ νομίσματα: σὰ νὰ λέμε εἰκοσι λίρες. Τὸν πῆραν οἱ Ἰσραηλίτες κι ἔφυγαν στὴν Αἴγυπτο. Μετὰ ἀπὸ ὥρες γυρίζει ὁ Ρουβὴν στὸ λάκκο, γιὰ νὰ βγάλῃ τὸν Ίωσήφ και δὲν τὸν βλέπει ἐκεῖ. Ἐσκισε τὰ ρούχα του ἀπὸ τὴ θλίψι του, μαλλιοτραβιόταν. Βρίσκει τοὺς ἀδελφούς του και τοὺς λέει μὲ ἀγωνία: «Πᾶει χάθηκα» τὸ παιδί λείπει» ποῦ εἶνε τὸ παιδί; Ποῦ θὰ πάω ἐγὼ τώρα;».

Πῆραν τ' αδέρφια τὸ χιτῶνα τοῦ Ίωσήφ, τὸν κακοποίησαν κάπως και τὸν λέρωσαν μὲ τὸ αἷμα ἐνὸς καταικιῶ ποὺ ἔσφαξαν γι' αὐτὸ τὸ λόγο. Καὶ τὸν ἔφεραν στὸν πατέρα λέγοντας: «Βρήκαμε αὐτὸ τὸ χιτῶνα» κοίτα νὰ καταλάβῃς ἂν εἶνε τοῦ γιοῦ σου ἡ ὄχι». Τὸν εἶδε ὁ Ἰακώβ, τὸν γνώρισε, και εἶπε: «Χιτῶνα; τοῦ γιοῦ μου εἶνε» θηρίο ἄγριο τὸν κατέφαγε, θηρίο ἄρπαξε τὸν Ίωσήφ». Ἐσκισε τὰ ρούχα του, φόρεσε σάκκο, και πενθοῦσε τὸ γιό του πολὺν καιρὸ. Καὶ μαζεύτηκαν ὅλοι οἱ γιοί του και οἱ θυγατέρες του, νὰ τὸν παρηγορήσουν, και δὲν παρηγοριόταν· ἀλλὰ ἔλεγε: «Θὰ πενθῶ σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, μέχρι

νά κατεβῶ στὸν ἄδη μαζί μὲ τὸ γιό μου. Καὶ τὸν ἔκλαιγε συνεχῶς. Οἱ δὲ Ἰσραηλίτες ἀπὸ τῆ Μαδιάν ἔφεραν τὸν Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο, καὶ τὸν πούλησαν στὸν Πετεφρῆ ἕνα σπάδοντα τοῦ φαראὼ ποῦ ἦταν ἀρχιμάγειρός του.

Ἡ στακτὴ εἶνε εἶδος ἀρώματος. Οἱ ἀνατολίτες ἔμποροι συχνὰ ἐμπορευόταν ἀρώματα, θυμιάματα, μπαχαρικά, καὶ δούλους.

Ὁ σάκκος ἦταν τὸ ρούχο τοῦ πένθους. Ἦταν ἓν ἄπλο σακκούλι ἀπὸ σκληρὸ γιδομάλλο, μιά τριχιά σὰν αὐτὴ ποῦ κάνουν τοὺς τρουβάδες· ὅσοι εἶνε ἀπὸ χωριὰ ἔχουν δὴ τέτοια τσουδάλια καὶ χαράλια. Ἡ ἐπαφὴ του μὲ τὸ δέρμα εἶνε φοβερά ἐνοχλητικὴ· τὸ ξύνει· τὸ δέρμα, τὸ κοκκινίζει, καὶ σχεδὸν τὸ γδέρνει, τὸ κάνει σὰν πληγὴ, ἔτοιμο νὰ στάξῃ αἷμα. Λόγω τῆς ἀσχημίας καὶ τῆς ἐνοχλητικότητος τοῦ σάκκου αὐτοῦ, τὸν εἶχαν γιὰ ρούχο στὸ πολὺ βαρὺ πένθος.

Ὅταν λέγῃ γιὰ γιούς καὶ θυγατέρες τοῦ Ἰακώβ, ἔννοεῖ καὶ τοὺς ἔγγονους καὶ τὶς ἔγγονές· γιατί ἔξερουμε ὅτι θυγατέρα εἶχε μόνο μία. Εἶχε θέβαια κι ἐγγόνια μεγάλα.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἐδῶ στὴ Γραφὴ ἀναφέρεται σπάδων, εὐνούχος. Ἐπειδὴ στὸ ἐξῆς θ' ἀναφέρονται πολλὰς φορὰς εὐνούχοι, ἐξηγῶ ἐδῶ τί ἦταν. Στὴν ἀρχαιότητα ποῦ οἱ ἄρχοντες εἶχαν χαρέμια μὲ πολλὰς γυναῖκες, χρειάζεσταν καὶ φύλακες, γιὰ νὰ τίς φρουροῦν νὰ μὴ δραπετεύουν καὶ νὰ μὴ μοιχεύονται. Ἀλλὰ σὲ ποιούς ἄντρες μπορούσαν νὰ ἐμπιστευτοῦν μιά τέτοια δουλειά; Ἐπιρριαν λοιπὸν μερικoὺς δούλους ἢ ἀκόμη καὶ ἐλεύθερους, ἰδίως ἀπὸ νηπιακὴ ἡλικία ἢ καὶ μόλις γεννιόταν, καὶ τοὺς κατέστρεφαν τοὺς διδύμους σπαρμποποιητικούς ἀδένες τῶν γεννητικῶν ὀργάνων, ὅπως κάνουν τώρα σὲ πολλὰ ἀρσενικά ζῶα, ὅταν τὰ εὐνουχίζουν. Ἔτσι αὐτοὶ οἱ εὐνουχισμένοι, ποῦ δὲν εἶχαν καμμιά σαρκικὴ τάσι, ἦταν οἱ μόνοι κατάλληλοι νὰ φυλάξουν τίς γυναῖκες τῶν ἀρχοντάδων. Γι' αὐτὸ καὶ λεγόταν εὐνούχοι· ἢ λέξι σημαίνει κρεββατοκράτορες, γυναικοφρουροί. Εὐνούχιζαν δὲ τὸν ἄνθρωπο μὲ τρεῖς τρόπους. Ἡ τοῦ ἔκδοαν τελείως τοὺς ἀδένες, καὶ τότε λεγόταν τομίας· ἢ ἔκτομίας· ἢ ἔκδοαν μόνο τὰ νεύρα καὶ τὰ ἀγγεῖα ἀπ' τὰ ὁποῖα κρέμονταν, καὶ τότε λεγόταν σπάδων· ἢ κατέστρεφαν τοὺς

ἀδένες πιέζοντάς τους ἐξωτερικά, ὥστε νὰ συντρίβουν, καὶ τότε ὁ εὐνούχος λεγόταν θλαδίας. Ὁ Πετεφρῆς λοιπὸν ποῦ ἀγόρασε τὸν Ἰωσήφ ἦταν σπάδων. Οἱ εὐνούχοι φαίνονταν καὶ ἐξωτερικῶς, ὅτι εἶνε τέτοιοι, ὅσοι εἶχαν πολὺ ψηλὸ ἀνάστημα, ἦταν ἀτριχοὶ στὸ πρόσωπο, καὶ εἶχαν γυναικεῖα φωνή. Δὲν ἦταν πάντοτε ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ σαρκικά πάθη μὲ τὴ στενὴ ἔννοια. Πολλὰς φορὰς χρησιμοποιούνταν στὰ χαρέμια γιὰ κίναδοι. Ὅταν δὲ εὐνουχίζονταν σὲ μεγάλη ἡλικία εἶχαν ὅλο τὸ πάθος σὰν πονηρὴ σκέψι, ἀλλὰ δὲν εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ ἐκτελέσουν τίς πονηρὰς ἐπιθυμίας. Ἐπειδὴ οἱ εὐνούχοι ἦταν ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ μερικὰ πάθη, ὅπως τὴν οἰκογενειακὴν στίς ἐξουσίας, ἦταν κατάλληλοι γιὰ ἐμπιστευτικὰ θέσεις καὶ ἀξιώματα· δὲν μπορούσαν ποτὲ νὰ γίνουν βασιλεῖς, γιατί γιὰ τοὺς ἀρχαίους ἦταν πρᾶγμα ἀδιανόητο βασιλιάς ἀτεκνος καὶ ἄγαμος. Ἔτσι οἱ βασιλεῖς εἶχαν στὰ μεγαλύτερα ἀξιώματα μετὰ τὸ βασιλικὸ εὐνούχους. Ὁ Πετεφρῆς ἦταν ἀρχιμάγειρος τοῦ φαראὼ· εἶπα καὶ ἄλλοτε ὅτι ὁ ἀρχιμάγειρος ἦταν ὑπουργός, πρωθυπουργός, ἢ κατὶ παρόμοιο. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φυσικὴ βλάβη τῆς γενετήσιας ὁρμῆς δὲν ἔχει καμμιά σχέσι μὲ τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν ἀρετὴ, οἱ εὐνούχοι συνήθως ἦταν κακοφύχοι, πονηροὶ καὶ κομπλεξικοὶ ἄνθρωποι, ραδιούργοι καὶ συνωμότες· πολλὰς φορὰς ἕνας ἐξυπνὸς εὐνούχος μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ μαγέιρου ἦταν οὐσιαστικὰ βασιλιάς, κι ἀνεδοκατέβαζε τοὺς βασιλεῖς· ἄλλους δολοφονοῦσε, ἄλλους ἐνθρόνιζε, κι ἔπειτα δολοφονοῦσε τοὺς ἰδίους ποῦ ἐνθρόνιζε. Ὁ Χριστὸς εἶπε γιὰ τοὺς εὐνούχους αὐτοὺς, ὅτι ἢ κατὰστασι τοὺς δὲν ἔχει καμμιά σχέσι μὲ τὴν προθενία, ὅτε ἔχει καμμιά πνευματικὴ ἀξία. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ χριστιανικὴ πίστι καταδικάζει τὸν εὐνουχισμό σὰν ἀμάρτημα ἐξ ἴσου βαρὺ μὲ τὴν πορνεία. Αὐτὸ τὸ ἀμάρτημα διέπραξαν ὁ Ὁριγένης καὶ ἄλλοι πολλοὶ αἰρετικοί. Στὸ Βυζάντιο οἱ βασιλικὲς οἰκογένειες συνήθιζαν νὰ προσορίζουν τὸν πρῶτο γιὸ γιὰ αὐτοκράτορα καὶ τὸ δεῦτερο γιὰ οἰκουμενικὸν πατριάρχη, γιὰ νᾶχη καὶ τὰ δυὸ ὀφίστα ἀξιώματα τοῦ Βυζαντίου ἢ ἴδια οἰκογένεια· καὶ γιὰ νᾶνε θέβαιοι, ὅτι ὁ δεῦτερος θὰ γίνῃ ἄγαμος κληρικός, τὸν εὐνούχιζαν μόλις γεννιόταν. Καὶ πολλὰς ἀριστοκρατικὰς οἰκογένειες εὐνούχιζαν ἕνα γιὸ τους, γιὰ νᾶχουν πιθανότητα νὰ τὸν κάνουν πατριάρχη. Τέτοιοι πατριάρχες ἦταν π.χ. ὁ Ἰγνάτιος Α' κι

ὁ Στέφανος Α΄ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἕνας προκατόχος κι ὁ ἄλλος διάδοχος τοῦ Φωτίου. Οἱ εὐνοῦχοι ἔκαναν μεγάλο κακὸ στὴν Ἐκκλησία καὶ γενικά ἦταν γελιογραφία τοῦ παρθενικοῦ βίου.

Μένει κατάπληκτος κανεὶς μὲ τὴν ὀποκρίσια καὶ τὴ στενοκέφαλη θρησκοληψία τῶν ἀδερφῶν τοῦ Ἰωσήφ. Μισοῦν θανάσιμα τὸ μικρὸ Ἰωσήφ, αὐτοὶ οἱ ἄντρες, καὶ θέλουν νὰ τὸν σκοτώσουν, νὰ τὸν πουλήσουν, ἀλλὰ νὰ μὴ λερώσουν τὰ χέρια τους μὲ αἷμα ἀδερφικό· λές καὶ τὸ μίσος τοῦ ἐγκλήματος θρίσκειται στὴν κοκκινάδα τοῦ αἵματος. Παμπόνηρος ὁ Ἰούδας συνδυάζει τὴν ἀδερφοκτονία μὲ τὸ κέρδος καὶ θρίσκει ἕναν ὁλοκάθαρο τρόπο δολοφονίας. Καὶ μὲ τὸ χιτῶνα ἔκτεινο τὸν ὁμορφὸ καὶ προκλητικὸ, ποῦ ἦταν σὰν κόκκινο πανὶ στὸν ταύριο φθόνο τους, ὁρῆκαν τὸν κλειδὶ νὰ θαγκάσουν καὶ τὸν Ἰωσήφ ποῦ φθονοῦσαν, καὶ τὸν Ἰακώβ ποῦ τὸν ἀγαποῦσε, καὶ τὸν ἴδιο τὸ χιτῶνα στὸν ὁποῖο κόρεσαν τὸ φονικὸ πάθος τους ξεσκίζοντάς τον καὶ ματώνοντάς τον. Νά, κύριε Ἰακώβ, νὰ χαρῆς τὸ χιτῶνα τὸν ὥραιο μὲ τὸν ὁποῖο ἔδινες χαρὰ στὸν ἀγαπημένο σου γιόκα. Αὐτὸς ὁ χιτῶνας σοῦ ἐγῆκε ξίδι. Πάντως φέμματα δὲν εἶπαν στὸν πατέρα τους· αὐτοὶ μόνο εἶπαν· «Κοίτα, γνωρίζεις τὸ χιτῶνα; εἶνε τοῦ γιοῦ σου;». Κι ὁ Ἰακώβ μόνος τὸν συμπέρανε, ὅτι θηρίο ἀγριο κατασπάραξε τὸν Ἰωσήφ. Καὶ ἀκραλῶς θὰ εἶχε τύψεις ὁ δύστηνος πατέρας, διότι αὐτὸς τὸν ἔστειλε στὰ βουνὰ γιὰ δουλειά, κι ἔγινε αἷτιος νὰ κατασπαρχτῇ τὸ παιδί του. Ἀχ σκληρὸς πατέρας! Πῶς ἔστειλε τὸ παιδί του μὲς στὰ θηρία τοῦ βουνοῦ! Ὁ δὲ θρησκευτικὸς φθονερὸς εἶνε ὁ ἄνθρωπος ποῦ σκέφτεται τί τρόπο νὰ θρῇ, γιὰ νὰ σφάξῃ χωρὶς ν' ἁμαρτήσῃ. Ἔτσι νὰ ἐξαλειφτῇ ὁ ἄλλος, χωρὶς αὐτὸς νὰ λερῶσῃ τὰ χέρια του, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ἀγνότητά του.

Ἐντύπωση ὀπωσδήποτε μᾶς κάνει ὅτι μόνος ὁ ἁμαρτωλὸς Ρουθὴν θέλησε νὰ σώσῃ τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἔδειξε τὴ φιλανθρωπία του καὶ ἔκανε τὸ πᾶν, γιὰ νὰ τὸν σώσῃ. Καὶ εἶνε ἀλήθεια ὅτι τὸν ἔσωσε. Ἄλλο ἂν δὲν τὸν ἔσωσε ἄμεσα ἢ δὲν τὸ κατάλαβε ἀμέσως ὅτι τὸν ἔσωσε. Τοῦς ἀπέκρυψε τὴ φιλανθρωπία του, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸ παιγνίδι. Ὅταν ὁμοῦ

μισε ὅτι τῷχασε, ἐκδηλώθηκε, φανέρωσε τὴ φιλανθρωπία του. Κι ἄλλη μιὰ φορὰ φανέρωσε τὴ μεγάλη του φιλανθρωπία σὲ μιὰ στιγμὴ, ποῦ χωρὶς ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβῃ, τὸν ὤψωσε πολὺ. Πῶς γίνεται, ὁ μὲν μαρὸς Ρουθὴν νὰ εἶνε φιλάνθρωπος, οἱ δὲ Λαεὶ καὶ Συμεῶν, ποῦ σκότωσαν μιὰ πόλι γιὰ τὴν τιμὴ τῆς ἀδερφῆς τους, νὰ εἶνε τόσο διεφθαρμένοι ἀδερφοκτόνοι; Παράδοξο, ἀλήθεια, ἀλλὰ καὶ πολὺ γνωστὸ, ὅτι: πολλὰς φορὲς οἱ ἁμαρτωλοὶ εἶνε φιλάνθρωποι, καὶ οἱ ἄγνοι σκληροί, οἱ ἁμαρτωλοὶ ταπεινόφρονες καὶ οἱ ἄγνοι φθονεροὶ ἐγωῖσταί. Θάλεγε κανεὶς, ὅτι ὁ Ρουθὴν εἶνε προπάτορας τῶν τελωνῶν καὶ οἱ ἄλλοι τῶν φαρισαίων. Βέβαια γιὰ τὸ Θεὸ καὶ οἱ δυὸ δὲν εἶνε ἐν τάξει, ἂν συνεχίσουν νὰ κυλιῶνται στὴ βρωμιὰ τους. Ἐδῶ ἰσχύει ὁ λόγος τοῦ Κυρίου «Κάκεινα ἔδει ποιῆσαι, καὶ ταῦτα μὴ ἀφίεναι». Γιὰ τὸν Κύριο ἀξία ἔχουν ὁ τελῶνης Ματθαῖος κι ὁ φαρισαῖος Παῦλος.

Ἔτσι τᾶφερε ὁ σοφὸς Θεός, ὁ Ἰωσήφ νὰ μὴ σωθῇ μὲ τὸ ἀγαθὸ σχέδιο τοῦ Ρουθὴν ἀλλὰ μὲ τὸ πονηρὸ σχέδιο τοῦ Ἰούδα. Ἄλλο ἂν ἐκπλήρωνε τὸν ἀγαθὸ πόθο τοῦ Ρουθὴν, καὶ κορόιδεψε μὲ τὸ πονηρὸ πάθος τοῦ Ἰούδα. Ὁ Θεὸς θέλει καὶ τοὺς δύο τύπους νὰ μᾶς διδάξῃ. Καὶ στοὺς ἀγαθοὺς νὰ διδάξῃ νᾶχουμε ἐμπιστοσύνη στὴ σοφία του, καὶ στοὺς πονηροὺς νὰ δεῖξῃ ὅτι δὲν μπορούμε νὰ τὰ ἐγάλουμε πέρα μαζὶ του· μᾶς γραπῶνει ἀκριδῶς ἀπὸ τὴν πανουργία μας.

Θαυμάζει ἐπίσης κανεὶς πῶς οἱ γιοὶ τοῦ Ἰακώβ ἄντεξαν τόσα χρόνια καὶ τόσο πολλοὶ μάλιστα, νὰ βλέπουν τὸν πατέρα τους νὰ καίεται καὶ νὰ λιώνη, νὰ τοὺς ἐλέγχῃ ὁ ἀσίγαστος θρῆνος του, καὶ νὰ μὴ τοῦ φανερώουν τὸ μυστικόν. Τόσοι πολλοί, τόσα χρόνια, μὲ τόση ψυχικὴ πίεσι, καὶ δὲν ἐσπάσαν. Ὅστε κι αὐτὸς ὁ Ρουθὴν δὲν φανέρωσε τίποτα! Ἐδῶ καταλαβαίνει κανεὶς, τί θὰ πῇ σιωνισμός, καὶ νιώθει, πῶς μόνος αὐτὸ τὸ γένος ἦταν ἱκανὸ νὰ ὀργανώσῃ κάποτε στὸν κόσμον τὴ μασονία. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τοὺς ξεσκέπασε κάποτε μὲ πολὺ μεγάλο κι ἀδόξαχτο ἐξευτελισμό. Κυριολεκτικὰ τοὺς ἔπιασε ἀπ' τὸ σβέρκο καὶ τοὺς στούμπιξε τὸ κεφάλι στὸ χῶμα νὰ προσκυνήσουν τὸ βασίλειον Ἰωσήφ.

Στέργιος Ν. Σάκκος

Ἀντιαιρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Ε'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, δά επιθυμούσαμε ν' ἀκούσουμε σήμερα γιά τίς θεωρίες καί διδασκαλίες τῶν χιλιαστῶν πού ἔχουν σχέση μέ τὸ ὄνομα Ἰεχωβά.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Τὸ πρῶτο μάθημα καί τὸ σπουδαιότερο δόγμα στήν αἵρεσι τῶν «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» εἶνε ἡ πίστι τῶς, ὅτι αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν στὸν κόσμον καί τίμησαν ὅπως πρέπει τὸ ὄνομα τοῦ Ἰεχωβά, τὸ ὅποιο εἶνε τὸ προσωπικὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καί ὅτι αὐτοὶ εἶνε ἐκεῖνοι· στοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς Ἰεχωβά λέει· «Σεῖς εἰσθε οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Σ' αὐτὰ θὰ μπορούσε ἕνας ἀληθινὸς σπουδαστὴς καί πραγματικὸς ἐρευνητὴς τῆς Γραφῆς ἀλλὰ καί τῆς ἱστορίας ν' ἀντιτάξῃ φανερά ἐρωτήματα στὰ ὁποῖα καλοῦνται οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά νὰ δώσουν ἀπαντήσεις.

1ον) Ἡ ἁγία Γραφή ἀποδίδει στὸ Θεὸ μόνο τὸ ὄνομα Ἰεχωβά ἢ καί ἄλλα;

2ον) Ἡ ὀρθή προφορὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἶνε Ἰεχωβά ἢ Γιαχβέ;

3ον) Ἀπὸ πού ἀποδεικνύεται ὅτι, ὅταν ὁ Θεὸς λέη μέ τὸν Ἰσραὴλ, 750 χρόνια π.Χ. τὸ «Σεῖς εἰσθε οἱ μάρτυρές μου», τὸ λέει γιά σᾶς πού ἐμφανιστήκατε τὸ 1874 μ.Χ. καί γιατί μόλις ἀπὸ τὸ 1931 ἀρχίσατε νὰ τὸ χρησιμοποιεῖτε;

4ον) Γιατί ἡ Κ. Διαθήκη οὔτε μιὰ φορά δὲν χρησιμοποιεῖ τὸ ὄνομα Γιαχβέ ἢ ἔστω Ἰεχωβά, ἐνῶ χρησιμοποιεῖ τὸ Σαβαώθ;

5ον) Γιατί τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ὀνομάστηκαν Χριστιανοὶ καί ὄχι μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά;

6ον) Πῶς μπορείτε ν' ἀποδείξετε, ὅτι σεῖς οἱ αὐτοκαλούμενοι μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά φανερώσατε τὸ ξεχασμένο καί σκεπασμένο ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐπειτα ἀπὸ τόσους αἰῶνες, ἀφοῦ τὸ χρησιμοποιοῦν τόσα συγγράμματα ἀπ' ὅλους τοὺς αἰῶνες;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ποιά εἶνε ἡ ἐπιστημονικὴ θέσι καί ἀποψι γιά τὸ ὄνομα Ἰεχωβά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅλοι οἱ εἰδικοί ἐπιστήμονες τῆς Π. Διαθήκης καί τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης δέχονται, ὅτι ἡ προφορὰ Ἰεχωβά εἶνε νεωτέρα, καί χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τὸ

μεταγενέστερο Ἰουδαϊσμό. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο τοῦ Θεοῦ τὸ ἔγραφαν μόνο καί ποτὲ δὲν τὸ πρόφεραν οἱ Ἑβραῖοι, δὲν μπορεῖ νὰ γνωρίζῃ κανεὶς, ποιά ἦταν στήν ἀρχὴ ἡ ἀκριβὴς προφορὰ τοῦ. Ἦταν γνωστὸ ὡς τετραγράμματο ὄνομα, γιατί γράφονταν μέ τέσσερα σύμφωνα, ἀφοῦ φωνήεντα δὲν χρησιμοποιοῦσε ἡ ἑβραϊκὴ γλώσσα στὸ γράψιμο. Σ' ὁλόκληρη τὴν Κ. Διαθήκη δὲν γίνεται καθόλου λόγος γιά τὸ ὄνομα αὐτό, διότι γράφτηκε στήν Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦνται σ' αὐτὴν τὰ ὀνόματα Κύριος, Κύριος ὁ Θεός, ὁ Ὡν. Οἱ πρῶτοι πατέρες καί ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς, ἐπειδὴ ἀσχολήθηκαν καί μέ τὸ ἑβραϊκὸ κείμενο τῆς Π. Διαθήκης, καί ὄχι μόνο μέ τὴν ἑλληνικὴ μετάφρασί τῆς, τὴ γνωστὴ ὡς μετάφρασι τῶν Ὁ', μᾶς πληροφοροῦν γιά τὸ τετραγράμματο ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Καί στήν ἐποχὴ τοῦς ἀκόμη ὀπῆρχαν διαφορὲς ἀπόψεῖς γιά τὴν προφορὰ αὐτοῦ τοῦ τετραγράμματος. Αὐτὲς εἶνε Ἰαουέ, Ἰαβέ, Ἀϊά, Ἰαή, Ἰοβέ. Σήμερα οἱ εἰδικοὶ ὅλου τοῦ κόσμου τὸ προφέρουν Γιαχβέ καί αὐτὸ ἐπεκράτησε σ' ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα. Σὲ ἐλάχιστα ἔργα δοίσκει κανεὶς τὸ Ἰεχωβά, καί τοῦτο ἐπειδὴ τὸ χρησιμοποιεῖ ὁ νεώτερος Ἑβραϊσμός. Ἀπὸ τοῦς Ἑβραίους τὸ πῆραν οἱ χιλιασταὶ ἢ σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς καί τὸ χρησιμοποιοῦν κατὰ κόρον στὰ βιβλία τους καί στὸ λόγο τους ἀπὸ τὸ 1931 καί ὕστερα. Ἀγράμματοι καί ἀνεπιστήμονες ὅπως ἦταν, τὸ ἀκούσαν ἀπὸ τοῦς Ἑβραίους τῆς Ἀμερικῆς καί χωρὶς καινιὰ ἐρευνα καί σπουδὴ ἀρχισαν νὰ τὸ πιπιλίζουν σὰν καραμέλλα, καί δίνουν τὴν ἐντύπωσι ὅτι ἔχει κάποια μαγικὴ δύναμι ἡ λέξι Ἰεχωβά, καί ὅποιοι τὴν προφέρει καί πῃ ὅτι εἶνε μέλος τοῦ Ἰεχωβά εἶνε ὁ γνήσιος δοῦλος τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἀπ' ὅσα μᾶς λέτε, κ. καθηγητά, διαπιστώνουμε, ὅτι τὸ ὄνομα Ἰεχωβά ἦταν γνωστὸ καί προτοῦ νὰ ἐμφανιστοῦν στὸν κόσμον οἱ λεγόμενοι μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Καί βέβαια ἦταν γνωστὸ.

Μπορώ νά δείξω σ' ὅποιον θέλει βιβλία ἀπ' ὅλους τοὺς αἰῶνες ποὺ ἔχουν τὴν ἑβραϊκὴ αὐτὴ ὀνομασία. Οἱ θεολόγοι καὶ μάλιστα οἱ ἐρμηνευταὶ τῆς Π.Δ. στὰ ἐρμηνευτικὰ τοὺς συγγράμματα ἢ στὶς διάφορες βιβλικές διατριβές καὶ πραγματείες χρησιμοποιοῦν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰεχωβά καὶ μάλιστα μὲ τὴν ὀρθή του προφορὰ Γιαχβέ. Διότι τὸ Ἰεχωβά εἶνε ὅπως εἶπα νεώτερη παραλλαγή ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ Ἑβραῖοι τῶν νεωτέρων αἰώνων. Ἐπειδὴ ὁμοῦς στὴν Κ. Διαθήκη καὶ στὴν πρώτη Ἐκκλησία ποτὲ δὲν χρησιμοποιήθηκε τὸ ὄνομα αὐτὸ οὔτε στὸ κήρυγμα, οὔτε στὴ λατρεία, οὔτε στὴ προσευχὴ, ἐπικράτησε μέχρι καὶ σήμερα νὰ μὴ χρησιμοποιῆται. Οἱ χιλιεσταὶ ἔχουν τὸ θάρρος νὰ ἰσχυρίζονται, διὰ παρέμεινε κρυμμένο σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες μετὰ Χριστόν, καὶ αὐτοὶ γιὰ πρώτη φορὰ τὸ φανέρωσαν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, ἡ Ἐκκλησία μας νομίζω διὰ χρησιμοποιεῖ ἑβραϊκὰς λέξεις καὶ ὀνόματα στὴ θεία Λειτουργία καὶ σ' ἄλλες ἀκολουθίες.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Χρησιμοποιεῖ ὅσα καθιερώθηκαν στὴν Κ. Διαθήκη καὶ στὴν ἀποστολικὴ παράδοσι. Στὴ θεία Λειτουργία π.χ. ἀκούμε στὸν τρισάγιο ὕμνο τὸ Σ α β α ὦ θ «Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ...». Ἡ συνεχφορὰ Κύριος Σαβαώθ θρίσκεται δύο φορές στὴν Κ. Διαθήκη, στὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴ (9.29) καὶ στὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ἰακώβου (5.4). Τὸ ἑβραϊκὸ καίμενο στὸ Ἦσ 1,9 ἔχει τὴ συνεχφορὰ Γιαχβέ Σαβαώθ ποὺ σημαίνει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων, ἢ ὁ Κύριος παντοκράτωρ. Οἱ Ο', ποὺ 3 αἰῶνες π.Χ. μετέφρασαν τὴν Π.Δ. στὰ Ἑλληνικά, γράφουν Κύριος Σαβαώθ, μεταφράζουν δηλαδὴ τὸ Γιαχβέ μὲ τὸ Κύριος καὶ ἀφήνουν τὸ Σαβαώθ ἀμετάφραστο. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ποὺ ξέρει καλὰ καὶ ἑβραϊκὰ καὶ ἑλληνικὰ χρησιμοποιοῖ τὸν τύπο τῶν Ο' Κύριος Σαβαώθ τὸ ἴδιο κάνει καὶ ὁ Ἰάκωβος. Ἐπίσης ἀκούμε πολλές φορές στὴν Ἐκκλησίαν μας τὸ ἀμήν καὶ τὸ ἀληλούϊα καὶ τὰ δύο ὁμοῦς τὰ θρίσκουμε στὴν Κ. Διαθήκη (τὸ ἀληλούϊα Ἀποκάλυψις 19.1.3.4.6).

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, ὅλοι ξέρουμε διὰ ἡ Κ. Διαθήκη γράφτηκε στὰ Ἑλληνικά. Στὴν Κ. Διαθήκη πῶς ὀνομάζεται ὁ Θεός;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Στὴν Κ. Διαθήκη οὔτε μία φορὰ δὲν θρίσκουμε τὸ ὄνομα Ἰεχωβά, οὔτε

καὶ τὴν ὀνομασίαν «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». Στὴν Κ. Διαθήκη τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶνε ἢ ἀπλῶς Θεός ἢ πάρα πολλές φορές Πατήρ. Ὁ Θεός ποὺ ἀποκαλύφθηκε στὴν Π. Διαθήκη ὡς Ἐλωχέιμ, Ἀδωναί, Γιαχβέ, καὶ ὡς Πατήρ, στὴν Κ. Διαθήκη φανερώνεται κυρίως ὡς Πατήρ. Στὸ ὄνομα αὐτὸ ὑπάρχουν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα. Εἶνε τὸ πιὸ σπουδαῖο, τὸ πιὸ γλυκὸ, τὸ πιὸ δυνατό, ἐκεῖνο ποὺ εἶνε πολὺ κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους. Στὴν προσευχὴ ποὺ μᾶς ἔδωσε γιὰ ὑπόδειγμα ὁ Ἰησοῦς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, μᾶς διδάξε νὰ προσφωνοῦμε τὸ Θεὸ Πατέρα. Στὸ ὄνομα αὐτὸ ὑπάρχει ὅλο τὸ περιεχόμενο τῆς θείας ἀποκαλύψεως, τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός εἶνε Πατέρας μας. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ὁμιλεῖ γιὰ τὴ δημιουργία, τὴν ἀναδημιουργία, τὴν ἀγάπη, τὴν πρόνοια, τὴν προστασία, τὴν υἱοθεσία, τὴν δόξα, τὴν θέωσι, γιὰ οἰκογένεια, γιὰ βασιλείαν Θεοῦ, γιὰ ὑποταγή, γιὰ πίστι, γιὰ ἐνότητα, γιὰ ἀδελφότητα, γιὰ κοινωνία θείας φύσεως. Ὅλο τὸ νόημα τῶν παλαιῶν ὀνομάτων Ἐλωχέιμ, Ἀδωναί καὶ Γιαχβέ περιέχεται στὸ πλοῦσιον αὐτὸ καὶ ἱερὸ ὄνομα. Ἀλλὰ καὶ κατὰ βαθύτερο ἀποκαλύπτεται μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ὁ Πατήρ ἔχει καὶ Υἱό. Ὅπως κάθε υἱὸς ἔχει ὅλη τὴν οὐσία τῆς ὑπάρξεως τοῦ πατέρα του ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶνε Θεός, ὅπως καὶ ὁ Πατήρ. Καὶ ὅπως ὁ Πατήρ ὁ ἴδιος μαρτυρεῖ γιὰ τὸν Υἱὸ καὶ λέει: «Ὁὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἐδόκησα», ποὺ σημαίνει: «αὐτὸς εἶνε ὁ Υἱὸς μου ὁ ὁμοούσιος ποὺ μὲ ἐκπροσωπεῖ», ἔτσι καὶ ὁ Πατήρ προσδιορίζεται ἀπὸ τὸν Υἱό, εἶνε ὁ Πατήρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶνε ὁ Θεός τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Θεός ποὺ φανέρωσε ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὡς Πατέρα του, καὶ τὸν κατέστησε καὶ Πατέρα ὅλων τῶν πιστῶν του. Στὸ ἔργο αὐτὸ τῆς υἱοθεσίας προβάλλει: ὑπρόσταμας, ἀποκαλύπτεται, καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Ἐτσι δλοκληρώνεται ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ, Πατήρ, Υἱός, ἅγιο Πνεῦμα. Ἐνας Θεός, τρία πρόσωπα. Τρεῖς ὑποστάσεις, ἓνα ὄνομα, τὸ ὄνομα τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὁλοκάθαρα στὴν προσευχὴ του πρὸ τοῦ πάθους ὁ Ἰησοῦς ἀνέφερε στὸν οὐράνιο Πατέρα: «Φανέρωσά μου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ἐδῶ νὰ οἶς διακόψω. Αὐτὸ τὸ χωρίο τὸ χρησιμοποιοῦν πολλές φορές οἱ «μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» καὶ ἰσχυρίζονται, διὰ ἐδῶ ὁ Κύριος ἐννοεῖ τὸ ὄνομα Ἰεχωβά, ποὺ φανέρωσε στὸν κόσμον.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Πράγματι, τὸ χωρίο αὐτὸ εἶνε ἀπὸ τὰ πρὸ μεγάλα στηρίγματα καὶ ἐπιχειρήματα στὴ θεωρία τους. Καὶ ὁμοῦ αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο πού τοὺς κατακεραυνώνει καὶ τοὺς διαλύει. Ἀρκεῖ νὰ διαβάσῃ κανεὶς καὶ μιὰ φορά τὸ 17ον κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ὅπου ὑπάρχει ἡ προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ, γιὰ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν. Συνεχῶς ὁ Κύριός μας λέει: Πάτερ, Πάτερ, Πάτερ... Ἐξί φορές ἐπαναλαμβάνεται. Νὰ ποῖο ὄνομα φανέρωσε στοὺς ἀνθρώπους; ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ὁ Πατέρας μας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἔχον μιὰ ἀπορία, κ. καθηγητά. Δὲν γνωρίζουν οἱ Ἑβραῖοι ὅτι ὁ Θεὸς ὀνομάζεται Πάτερ καὶ χρειάζονται νὰ τὸ φανερώσῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστός;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Γνωρίζαν βέβαια ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκη, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε Πάτερ. Γνωρίζαν ὁμοῦ πολὺ περισσότερο, ὅτι ὀνομάζεται Γιαχβὲ (Ἰεχὼβᾶ). Αὐτὸ ἀποδεικνύεται πολὺ ἀπλᾶ. Ἐνῶ στὴν Π. Διαθήκη (ἐβραϊκὸ κείμενο) ὁ Θεὸς ἀναφέρεται μὲ τὸ ὄνομα Γιαχβὲ 7000 περίπου φορές. Ὅταν λέη λοιπὸν ὁ Κύριος «Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις», δὲν ἔννοεῖ ὅτι τοὺς εἶπα ὅτι σὲ λένε Ἰεχὼβᾶ, πρᾶγμα πού τὸ γινώριζαν πολὺ καλά. Τοὺς φανέρωσα, ὅτι εἶσαι ὁ Πατέρας, ὅτι ἔχει καὶ Υἱό. Τοὺς φανέρωσα τὸ σχέδιό τῆς σωτηρίας, τὴν ἀποκατάστασι τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ἔδρυσι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ στὴν ἴδια προσευχῇ, πρὸς τὸ τέλος ὁ Κύριος ἐπαναλαμβάνει: «Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἡ καγὼ ἐν αὐτοῖς». Σαφέστατα φαίνεται ἀπὸ τὸ στίχο αὐτὸ ποῖο ὄνομα φανέρωσε ὁ Κύριος. Ἐδῶ λέει: «Καὶ ἐγνώρισα καὶ γνωρίσω». Δὲν πρόκειται λοιπὸν γιὰ ἀπλὸ ὄνομα, ἀλλὰ γιὰ σχέδιό, γιὰ ἕνα νέο ὄνομα πού συνδέεται μὲ τὴ λύτρωσι τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἔδρυσι τῆς Ἐκκλησίας. Ἄν τώρα σὰν ἐπιμελεῖς μαθηταὶ διαβάσουμε τὰ προηγουμένα κεφάλαια νὰ δοῦμε, τί εἶπε ἐκεῖ ὁ Κύριος στοὺς μαθητάς του. Ὡστε νὰ ὑφώνη μετὰ τὰ χέρια του καὶ νὰ λέη στὸν οὐράνιο Πατέρα «Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις», θὰ λυθῇ κάθε ἀπορία. Πρὸ τῆς προσευχῆς ὑπάρχει ἕνας μεγάλος λόγος τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητάς, ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπὶ τοῦ ὅρους ὁμιλία. Εἶνε ἡ τελευταία διαθήκη τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς μαθητάς. Ὅμιλεῖ γιὰ τὸ

πάθος του, τὴν ἀνάστασι, τὴ λύτρωσι τοῦ κόσμου, τὴν Ἐκκλησίαν του. Τὸ κυριώτερο θέμα στὸ λόγο του αὐτὸ εἶνε ἡ ὑπόσχεσι, ὅτι θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο. Ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, πού ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ τὸ στέλνει στὸν κόσμον ὁ Υἱός. θὰ τελειοποιήσῃ τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας καὶ θὰ κατευθύνῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον. Αὐτὴ εἶνε ἡ δλοκλήρωσι τῆς θείας ἀποκαλύψεως. Ἐπειδὴ ὁμοῦ τώρα οἱ μαθηταὶ ἔλαβαν μόνο τὴν ὑπόσχεσι καὶ ὅχι τὸ ἅγιο Πνεῦμα πού θὰ λάβουν μετὰ τὴν ἀνάληψι, γι' αὐτὸ ὁ Κύριος λέει τὸ «ἐγνώρισα καὶ γνωρίσω». Ἐπειτα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ καταλαμβάνουν ὅλοι ὅσοι δὲν ἔχουν προκατάληψι, ὅτι ὁ Κύριος δὲν φανέρωσε ἕνα ἀπλὸ ὄνομα, ἀλλὰ ἕνα μυστηριώδες καὶ ἄγνωστο ὄνομα, ἕνα μυστικὸ σχέδιό, ἕνα σεσηγημένο μυστήριό. Καὶ αὐτὸ εἶνε ὁ τριαδικὸς Θεὸς καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ἀκόμα ὁ Κύριος στὴν τελευταία του ἐμφάνισι στοὺς μαθητάς εἶπε: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος...». Ἐδῶ ἔχουμε ἕνα ὄνομα, τρία πρόσωπα. Καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ μὲ τὰ τρία πρόσωπα συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴ μαθητεία καὶ τὸ βάπτισμα, μὲ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, μὲ τὴν ἀουγὴ τῆς ἀναγεννήσεως, μὲ τὴ σύστασι καὶ ἔδρυσι τῆς οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ, τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Τί λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὸ θέμα αὐτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συχνὰ στὶς Ἐπιστολές του (Ρω 14,24· Α' Κο 2,7· Ἐφ 1,3-13· 3,9· 6,19· Κλ 1,26· 27· 4,3-4· Α' Τι 3,16) ὁμιλεῖ γιὰ ἕνα ἄγνωστο μυστήριό, γιὰ ἕνα μυστικὸ σχέδιό τοῦ Θεοῦ, πού ἔμεινε αἰῶνες «σεσηγημένον», «κεκουμμένον», καὶ πού τὸ φανέρωσε ὁ Ἰησοῦς Χριστός καὶ συνεχίζει νὰ τὸ ἀποκαλύπτῃ μὲ τὸ εὐαγγέλιό πού κηρύττει. Τὸ μυστικὸ αὐτὸ τοῦ Θεοῦ δὲν τὸ γινώριζαν, λέγει ὁ ἀπ. Παῦλος, οὔτε οἱ ἄγγελοι. Θυμᾶται προσάλλει στὴν Π. Διαθήκη καὶ δλοκάθαρα στὴν Κ. Διαθήκη. Ἐρωτᾷ τοὺς γιλιπτάς, πού θέλουν νὰ δοναζέωνται σπουδαστὰ τῆς Γραφῆς καὶ μάλιστα τοῦ Ἰεγὼβᾶ, ποῖο εἶνε ἐκεῖνο πού ἦταν ἄγνωστο στοὺς αἰῶνες πού δὲν τὸ γινώριζαν οὔτε οἱ ἄγγελοι; Τὸ ὄνομα Ἰεγὼβᾶ: τὸ ἤξεραν ὅλοι καὶ πολὺ καλά. Ἀλλὰ δὲν τολμοῦσαν νὰ τὸ προφέρουν, ὁμοῦ τὸ ἔγρα-

φαν. Καί γιατί ὁ Θεὸς γιὰ νὰ διακρίνεται ἀπὸ τοὺς ψεύτικους Θεοὺς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὄνομα Γιαχβὲ εἶχε καὶ ἕνα ἄλλο ὄνομα; «Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Θεὸς Ἰσαάκ καὶ Θεὸς Ἰακώβ» ποὺ σημαίνει τὸ ἴδιο μὲ τὸ Γιαχβὲ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ Ἐξ 3,14 «ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν. καὶ εἶπεν» οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ὁ ὢν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς», τὸ χωρίο ποὺ συχνὰ ἀναφέρουν οἱ ψευδομάρτυρες γιὰ τὸ ὄνομα Ἰεχωβά. Νὰ λοιπὸν τὸ σεσιγημένο μυστήριον, νὰ γιατί χωρὶς νὰ θέλουν ἢ ἀπὸ πικρὰ νόησι· οἱ Ἑβραῖοι δὲν πρόφεραν τὸ ὄνομα Γιαχβὲ, νὰ γιατί ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται Ἰησοῦς ποὺ σημαίνει «Ὁ Γιαχβὲ ἄνθρωπος· γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον», νὰ γιατί γιὰ νὰ σωθῇ κανεὶς ἐπιβάλλεται νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ πιστεψῇ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, νὰ βαπτισθῇ στὸν τριαδικὸ Θεό, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὸ τὸ ὄνομα καὶ αὐτὸ τὸ σχέδιο φανερώθηκε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενο τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς θύρας τῆς σωτηρίας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Γιὰ τὸ ὄνομα Ἰεχωβά τί λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Δὲν τὸ ἀναφέρει ποτέ. Μάλιστα θὰν χρησιμοποιοῦν χωρία ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκην ποὺ ἔχουν τὸ Γιαχβὲ, ὁ ἀπ. Παῦλος τὰ προσαρμύζει στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐνῶ ἡ Π. Διαθήκη λέει ὅτι ὅποιος θὰ ἐπιπαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Γιαχβὲ, θὰ σωθῇ, ὁ Παῦλος γράφει ὅτι ὅποιος θὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ σωθῇ. «Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται». Ἀλλοῦ ἡ Π. Διαθήκη ἔχει «Γιαχβὲ, κατ' ἀρχὰς σὺ τὴν γῆν ἐθεμελίωσας» καὶ ὁ Παῦλος γράφει «Κύριε», (καὶ τὸ λέγει γιὰ τὸν Υἱό), «σὺ τὴν γῆν ἐθεμελίωσας». Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀντικαθιστᾷ πλέον τὸ Γιαχβὲ. Τὸ βάπτισμα γίνεται ὅπως εἶπα στὸ ὄνομα τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐπίσημη δομολογία πίστεως ἀναφέρεται στὸν τριαδικὸ Θεό. Παρὰ ταῦτα καὶ στὸ κήρυγμα καὶ στὴν προσευχὴ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὅπως ὁ ἀπ. Παῦλος ἔτσι καὶ ὁ ἀπ. Πέτρος κήρυξε στὸ πρῶτο κήρυγμα· «Μετανοήσατε καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν». Παρὰ πολὺς φορές κηρύττεται σ' ὅλη τὴν Κ. Διαθήκην, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε στὴν νέα ἀποκάλυψις, ὅτι ἦταν στὴν Παλαιὰ τὸ ὄ-

νομα τοῦ Γιαχβὲ. Ἐξ ἄλλου τὸ ὄνομα Ἰησοῦς εἶνε ἐξελληνισμένη μορφή τοῦ ὀνόματος Γεσουάχ ποὺ σημαίνει· «Ὁ Γιαχβὲ σώζει». Τὸ δὲ σπουδαῖο, ποὺ δὲν θέλουν νὰ τὸ δοῦν οἱ λεγόμενοι μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, εἶνε αὐτὸ ποὺ γράφεται στὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο· «Καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ». Δὲν λείπει λοιπὸν «Ὁ Γιαχβὲ θὰ σώσῃ», ἀλλὰ «αὐτὸς», ὁ Ἰησοῦς, θὰ σώσῃ. Καὶ ὁ λαὸς ὀνομάζεται λαὸς τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ μόνο τὸ χωρίο αὐτὸ φτάνει· ν' ἀνατινάξῃ στὸν ἀέρα τίς θεωρίες τῶν λεγομένων σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς περὶ ὀνόματος τοῦ Ἰεχωβά, νὰ κατοχυρώσῃ τὴν ὁρθόδοξη πίστιν στὴ Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ καθιερώσῃ τὸ ὄνομα Χριστιανοί γιὰ τὸ νέο Ἰσραὴλ καὶ τὸ μάρτυρες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὄχι· μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἀναφέρει, κ. καθηγητά, ἡ Καινὴ Διαθήκη γιὰ μάρτυρες;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Μάλιστα. Μάρτυρες, δὲν λέγονται μόνο ὅσοι θυσιάζονται γιὰ τὸ Χριστό καὶ γιὰ τὴν πίστιν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι μαρτυροῦν, διαγγέλλουν, κηρύττουν τὸ Εὐαγγέλιο. Τὸ Εὐαγγέλιο δὲν εἶνε μὴ ἀπλὴ διδασκαλία, δὲν εἶνε μὴ θεωρία, οὔτε ἕνα σύστημα ἠθικῆς καὶ φιλοσοφίας. Εἶνε κυρίως ἕνα γεγονός. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεὸς ἔγινε ἄνθρωπος, ἔζησε ἀνάμεσα σ' ἀνθρώπους καὶ κήρυξε, ἔκανε σημεῖα ποὺ ἀποδείκνυναι ποιὸς εἶνε, σταυρώθηκε, ἀναστήθηκε, ἀναλήφθηκε, ἔστειλε τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἔδωσε τὴν Ἐκκλησίαν του. Οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου ὀνομάζονται μάρτυρες, γιατί καταθέτουν, μαρτυροῦν, αὐτὸ ποὺ ἀκουσαν ποὺ εἶδαν ποὺ ἔζησαν. Οἱ πρῶτοι ἀπόστολοι εἶνε αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ποτέ ὅμως δὲν ὀνομάζονται· σ' ὁλόκληρη τὴν Κ. Διαθήκην οὔτε μὴ φορὰ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, ἀλλὰ μάρτυρες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὀνομάζονται πολλὰς φορές μάρτυρες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐξ ἄλλου ὁ ἴδιος ὁ Κύριος φεύγοντας ἀπὸ τὴ γῆ τοῦς εἶπε σὰν τελευταῖο του λόγος· «Καὶ ἔσθε μοι μάρτυρες ἕως ἔσχατου τῆς γῆς» (Πρξ 1,8).

Στέργιος Ν. Σάκκος

Τὸ διήγημά μας

Διαβάς... βοήθησον

Ὁ Ἐπίσκοπος ἄφησε στὸ πέρασμά του τὴν χάρι τοῦ παναγίου Πνεύματος μὲ τὸ δικαίωμα τῆς χειροτονίας καὶ ὁ π. Παῦλος ἀπὸ διάκονος ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβυτέρου. Θὰ μπορούσε τώρα πιά νὰ ἱεουργῇ τὰ ἱερὰ μυστήρια καὶ νὰ χορηγῇ κι' αὐτὸς στοὺς προσφιλεῖς του μαῦρους τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπ' τὴν ἀμαρτία καὶ τὴ φθορά, τὴν ἄφεσι καὶ τὸ ἴδιο τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου. Αὐτὰ σκεφτόταν ὁ γιατρὸς καθὼς κατηφόριζε μαζὺ μὲ τὸν φιλοξενούμενό του πρὸς τὸν ἄρσανά τῆς Σκῆτης, ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦσε τὸ καραβάκι τῆς γραμμῆς.

Ἀλλὰ κι' ὁ Ἐπίσκοπος ἔφευγε μὲ αἰσθήματα θαυμασμοῦ γιὰ τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς πίστεως, ποὺ κρατοῦσαν στὰ χέρια τους τόση πνευματικὴ παρακαταβῆκη. Ἄρχισε νὰ ἐλέγχει τὸν ἑαυτὸ του γιὰ ἔλλειψι ἀγωνιστικότητος καὶ αὐτοθυσίας καὶ πρὸ παντὸς γιὰ τὴν ροπή, ποὺ ἀπέκτησε τώρα τελευταία, ἀπ' ὅτου ἔγινε Ἐπίσκοπος, νὰ συζηματίζεται μὲ τίς ἰδέες καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, σὲ σημεῖο ποὺ ἡ Ἐκκλησία μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς νὰ ἐκκοσμικεῖται. Αὐτοὶ ἐδῶ πάνω σκεφτόταν, καθὼς κατηφόριζε μὲ προσοχὴ περπατώντας στὸ λιθόστρωτο δρομάκο, μ' ὅλα τους τὰ ἐλαττώματα, μένουν ἄτρωτοι ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐφεύρεσι τοῦ διαβόλου, νὰ μᾶς θέλῃ ἀγκαλιασμένους μὲ τὸν κόσμο σ' ἓνα θανάσιμο σφικταγκάλισμα, ποὺ ἀσφιλίζει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς, γιὰ νὰ κάνουν ἀνεξέλεγκτα καὶ ὑπουλὰ τῇ δουλειᾷ τους οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις.

Τῷξερε ὁ γηραιὸς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας πῶς θάπρεπε τώρα φεύγοντας νὰ δίνει συμβουλὲς καὶ κατευθύνσεις σ' αὐτὸ τὸν νέο ἄνθρωπο, ποὺ τολμοῦσε νὰ ὀνειρεῖται μιὰ Ἐκκλησίαν ἱεραποστολῆς. Ἀπ' τὰ χέρια του πήρε ἐπίσημα τὴν ἐντολὴ τοῦ «πορευθέντες...». Κι' ὅμως, ἐνῶ τοῦ τὴν ἔδωσε μ' ὅλη του τὴν καρδιά, τίποτε ἄλλο δὲν ἦταν σὲ θέσι νὰ τοῦ δώσῃ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν χωρὶς ἄλλο ἓνας χαρισματούχος, ἓνας κλητὸς ἀπόστολος σὰν τὸν ἀπόστολο Παῦλο κι' ὁ ἴδιος ἔπαιζε ἀξιοθρήνητα τὸν ρόλο τοῦ Ἀκανία στὴ Δαμασκό.

— Θεέ μου, κατέληξε μурμουρίζοντας, γιὰτί τέτοιες μετριότητες σὰν κι' ἐμένα νὰ πιάνουν θέσεις, καὶ ἀετοὶ σὰν κι' αὐτὸν νὰ μένουν στὸ περιθώριο;

— Γέροντα, φτάσαμε. Σὲ λίγο θὰ περάσῃ τὸ μοτοράκι. Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα μὲ τὴν καλὴ σας τὴν καρδιά νὰ προσεύχεσθε γιὰ μένα καὶ τὸ ἔργο ποὺ μὲ περιμένει, εἴτε μὲ σεβασμὸ ὁ γιατρός.

— Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸ κάνω. Τί ἄλλο θὰ μπορούσα ἄλλωστε νὰ προσφέρω κι' ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος; Σταμάτησε γιὰ λίγο. Ἄ, ναί, νὰ μοῦ γράψῃς μόλις φτάσῃς. Κάτι θὰ προσφέρων στὸ ἔργο μερικὰ χρήματα. Θὰ μοῖζέψω μέχρι τότε καὶ μερικὰ ἐφόδια γιὰ τὴν ἱεραποστολή.

— Ἡ προσφορὰ σας, γέροντα, εἶναι συγκινητικὴ. Εἶναι μιὰ βάσις ἐφοδιασμοῦ πνευματικοῦ καὶ ὕλικου. Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ. Μοῦ ἀναπτερώσατε τὸ ἠθικό.

Ἀπ' τὴν ἀναπολικὴ πλευρὰ πίσω ἀπ' τὸ ἀκρωτήρι ξεπρόβαλε πρῶτα ἡ πλώρη καὶ μετὰ ὁλόκληρο τὸ καραβάκι σκίζοντας ἀγέρωχα τὰ γαλανόμαυρα νερά τῆς θαλάσσης. Πάνω του κουβαλοῦσε λογιῆς-λογιῆς ἀνθρώπους. Ἀσπρούς, μαῦρους, ξένους καὶ δικούς μας. Κληρικούς, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς. Αὐτὴ τὴ φορὰ εἶχε κι' ἀξιωματικούς, ποὺ ἐτοιμάζονταν νὰ ἀποβιβαστοῦν. Καὶ ἐνῶ ὁ γιατρὸς φιλοῦσε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ χέρι τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τὸν βοηθοῦσε νὰ ἐπιβιβαστῇ, ἄκουσε δίπλα του κάτι χαρούμενες φωνὲς καὶ εἶδε ἓναν ἄνθρωπο νὰ πέφτῃ στὴν ἀγκαλιά του. Ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς. Ἕνας μαῦρος ἀξιωματικός.

— Γιασοῦα, γιασοῦα μου. Ἐσὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ ἱεραπόστολος, ποὺ μοῦ εἶπανε ὅτι θὰ πάῃ στοὺς μαῦρους; ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχα καταλάβει.

Ἐμεῖνε γιὰ λίγο ἀκίνητος ὁ γιατρὸς φανερά σαστισμένος. Τί σήμαιναν ὅλα τούτα; Καὶ τὸ ὄνομα ποὺ εἶπε ὁ μαῦρος κάτι τοῦ θύμιζε. Μήπως...

— Μήπως εἶσαι ὁ...

— Μὰ ναί, ὁ Νιγιάμα εἶμαι, ποὺ μὲ βάφτισες Νικόλαο. Γιασοῦα, γιασοῦα μου.

— Κι' ἐσὺ μὲ βάφτισες Γιασοῦα, εἶπε γε-

λώντας ο γιατρός.

— Μὰ εἶσαι ὁ γιασοῦα μου, ὁ σωτήρας μου. Ἄν δὲν ἦσουν ἐκεῖ στὴν ἀρρώστεια μου θὰ πέθαινα.

— Εἶσαι λοιπὸν ἐσύ πού ἔστειλες τοὺς ἀεροπειρατὲς ἐναντίον μου; ρώτησε ξεκαρδισμένος ὁ γιατρός.

— Ναὶ ἐγώ, καὶ τώρα εἶμαι ὁ ἴδιος ἐδῶ μὲ σκοπὸ νὰ σὲ καλέσω ἐπισήμως στὴ χώρα μου νὰ γίνῃς ὁ γιασοῦα τοῦ λαοῦ μου.

Κουβέντιαζαν ἀγκαλιασμένοι καθὼς ἀνηφόριζαν πρὸς τὸ κελλὶ τοῦ π. Παύλου. Εἶχαν τόσα νὰ ποῦν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι μὲ τὴν τόση διαφορά. Οἱ ἄλλοι ἀκολουθοῦσαν ἐνῶ ἔλεγε ὁ ἓνας στὸν ἄλλο τί ξέρανε γιὰ τὴ σχέσι ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ ἀνθρώπους. Ὁ γιατρός ἦταν ὅλο ἐρωτήσεις. Διψοῦσε γιὰ πληροφορίες ἀπὸ πρώτη πηγή.

— Γιὰ πές μου λοιπὸν, Νικόλαε, πῶς πάτε ἐκεῖ κάτω; Τί κάνει ὁ πατέρας σου;

— Τὰ πράγματα ἐκεῖ κάτω εἶναι πολὺ δύσκολα. Ὁ πατέρας εἶναι πολὺ στενοχωρημένος. Ἀπὸ τότε πού ἤρουν ἐκεῖ μέχρι πρὶν ἓνα χρόνο πού ἦμουν ἐκεῖ, ὁ λαός μου ἔκαμε ἀρκετὴ πρόοδο. Ἄφησαν τὶς ἀχυροκαλύδες καὶ χτίσανε ξύλινα σπιτίδια. Μάλιστα τὸ ἀνάκτορό μας εἶναι πέτρινο. Ἐγὼ ἔφυγα γιὰ νὰ σπουδάσω στὴν πάλι. Τελευταῖα ὅμως ζήλησαν τὰ ἀγαθὰ μας, τὰ χωράφια μας καὶ τὰ ζῶα μας κάτι φυλές, πού ἦταν ἀπομονωμένες μέσα στὴ ζούγκλα κι' ἄρχισαν τὶς ἐπιδρομές. Ὁ πατέρας τοὺς καλομεταχειρίστηκε, τοὺς ἄφησε νὰ ζήσουν κοντὰ στὸ λαό μας καὶ νὰ μάθουν κι' αὐτοὶ λίγο στὴν πρόοδο. Ἀλλὰ εἶναι ἀγριάνθρωποι καὶ ξανάρχισαν τὶς ἐπιθέσεις. Ἀφήστε, εἶναι πολὺ ἀσχημα τὰ πράγματα.

— Κι' ἐσύ; Δηλαδή θέλω νὰ πῶ πῶς βρέθηκες ἐδῶ; Καὶ μάλιστα μὲ στολὴ Ἑλληνος ἀξιοματικῆς;

— Εἶμαι μαθητὴς τῆς σχολῆς Εὐελπίδων. Ἐχῶ ἓνα χρόνο στὴν Ἑλλάδα. Ἄ! Τί ὠραῖο μέρος! Τί ἱστορία ἔχετε, τί θρησκεία! Εἶστε ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Πόσο ζηλεύω!

— Ἐμαθες τόσο πολλὰ, Νικόλαε, καὶ μιλᾷς τόσο καλὰ τὰ ἑλληνικά.

— Ἄν ἀγαπᾷς κάτι δίνεις τὴν καρδιά σου.

— Ἀγαπᾷς καὶ τὸν πόλεμο;

— Ὅχι, τί λόγος;

— Τότε γιατί σπουδάζεις τὴν πολεμικὴ τέχνη;

— Ἡ ἀνάγκη, γιασοῦα, ἡ ἀνάγκη. Ὅταν ὁ λαός μου ὑποφέρει ἀπὸ ἀγρίους ἐπιδρομείς, τὸ πρῶτο πού χρειάζεται εἶναι νὰ μάθω τὴν πολεμικὴ τέχνη τῶν πιδ ἡρωϊκῶν πολεμιστῶν, τῶν Ἑλλήνων, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἀμυνθῶ. Ὁ πατέρας αὐτὸ μού εἶπε ὅταν μ' ἔστειλε στὴν Ἑλλάδα. Πήγαине, μού εἶπε, κι' ἔλα δυνατὸς νὰ πολεμήσουμε τὴ βία καὶ νὰ τὴν ὑποτάξουμε στὴ λογικὴ καὶ τὸ πραγματικὸ συμφέρον.

Ὁ γιατρός στάθηκε λίγο νὰ ξανασάνη καὶ ἐνῶ ξεφυσοῦσε ἡ σκέψις τοῦ δοῦλευ ἀσταμάτητα. Τί θὰ μπορούσε νὰ κάνῃ ἢ νὰ συμβουλέψῃ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους; Ὅλα εἶναι εὐκολὰ θεωρητικά, στὴν πράξι ὅμως;

— Καὶ μὲν Νικόλαε! Ἀπὸ μικρὸς μπήκες στὰ βάσανα τῆς ζωῆς. Σὲ καταλαβαίνω. Εἶσαι πρίγκιπας. Στους ὤμους σου βαραίνει τὸ χρέος πρὸς ἓνα ὁλόκληρο λαό. Μὰ θὰ ἀγωνιστοῦμε, Νικόλαε, μαζί θὰ προσπαθήσουμε νὰ νικήσουμε τὸ κακὸ γιὰ νὰ θριαμβεύσῃ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη.

Τοῦ ἔπιασε τὰ χέρια δακρυσιμένοι.

— Ἀλήθεια, γιασοῦα, ὥστε εἶναι ἀλήθεια πῶς θάρῃς ἐκεῖ κάτω;

— Ὅχι θάρῃς. Θὰ πάω. Ἐσύ θὰ τελειώσῃς τὶς σπουδές σου καὶ θάρῃς νὰ μὲ βοηθήσῃς.

— Πόσο χαίρομαι, γιασοῦα μου. Μὲ σένα ἐκεῖ κάτω θάναί ἀλλοιῶς τὰ πράγματα.

Συνέχισαν κουβεντιάζοντας τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο. Ὁ μαῦρος ὅλο μιλοῦσε ἢ καλύτερα ἀπαντοῦσε. Ἡ παρουσία τοῦ ἐκεῖ ἦταν ὅ,τι καλύτερο ἐπιθυμοῦσε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ φλεγόμενη ἱεραποστολικὴ καρδιά. Τὸ συμπέρασμα δὲν ἦταν δύσκολο νὰ βγῇ. Ἡ παρουσία τοῦ μαύρου ἦταν ἡ ἐπίσημη πρόσκλησις ἐνὸς λαοῦ πού διψᾷ γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ πού σπρώχνει στὸ καθῆκον, σ' ἓνα συγκεκριμένο καθῆκον, ἐντεταγμένο στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Κατωτέρω δημοσιεύουμε την ανοικτή αυτή επιστολή του κ. Μιλτιάδη Σουλτανίδη που μας έστειλε απ' το Hagen της Γερμανίας, για να δοῦν οι Χριστιανοί ποιοι είναι οι μάρτυρες του 'Ιεχωβά και να προφυλαχθοῦν απ' την παρίδα αυτή της φοβερῆς αἰρέσεως. Είναι ένα δυνατό ντοκουμέντο που δὲν χρειάζεται κανένα άλλο σχόλιο.

Πρὸς τὰ ἀγαπητὰ μου ἀδελφία, ἀνέμια, συγγενεῖς, γνωστοὺς καὶ φίλους Καλαμαριώτας καὶ Θεσσαλονικεῖς.

Σὲ οὗς στέλνω πρῶτα τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν καὶ μετὰ σὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνες καὶ σὲ ὅλον τὸν κόσμον, διὰ τὰ γνωρίζετε ποῖα εἶναι ἡ λεγομένη ὁργάνωσις τῶν μαρτύρων τοῦ 'Ιεχωβά.

Λέω πρῶτα σὲ οὗς, διότι ἐοεῖς μὲ γνωρίζετε προτοῦ γίνω ἕνας μάρτυρας τοῦ 'Ιεχωβά καὶ καταστορῶ. Διότι μὲ ἐοεῖς ἐμεγάλωσα καὶ συνεργάσθηκα ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν στὴν ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀπόλλωνος Καλαμαριάς καὶ ὡς πρόεδρος τῆς καλλιτεχνικῆς ἐνώσεως κατασηματορῶν κομμωτῶν Βορείου Ἑλλάδος, σὶδ συμβούλιον τοῦ σκακιστικοῦ ομίλου Θεσσαλονίκης καὶ δάσκαλος τῆς κρατικῆς σχολῆς κομμωτῶν Βορείου Ἑλλάδος. Τώρα δὲ ἐργάζομαι στὴν Γερμανία, ἀφοῦ ἔχασα ὄνομα, περιουσία καὶ καριέρα.

Ἡ πείρα τῶν 15 ἐτῶν ὡς ἕνας μάρτυρας τοῦ 'Ιεχωβά μοῦ ἐδίδαξε πάρα πολλά. Καὶ ἐπειδὴ σὲ κάθε ἀγῶνα ὑπάρχουν θύματα καὶ ἐφ' ὅσον ἐγὼ ἔπρεσα θῦμα αὐτῆς τῆς ὁργανώσεως, προσέξατε ἐοεῖς νὰ μὴ γίνετε θύματα αὐτῆς τῆς ἐμπορικῆς ὁργανώσεως, ποὺ ἐκμεταλλεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, προσβάλλοντάς το μὲ τίς ἐμπορικὲς ἐπιχειρήσεις τῶν. Ὁ Ἰησοῦς δὲν κατέκρινε οὔτε τοὺς ὀρθοδόξους, οὔτε τοὺς καθολικοὺς ἢ εἰδωλολάτρες διὸ ἔκαναν τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του οἶκον ἐμπορίου. Ἀλλὰ κατέκρινε τοὺς ἀρχιερεῖς ποὺ ἔφεραν τὸ ὄνομα τοῦ 'Ιεχωβά. Ἔτσι καὶ σήμερα αὐτοὶ ποὺ φέρουν ματαίως τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ λέγονται μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά αὐτοὺς κατακρίνει, διότι ἔκαναν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐμπόριο. Μὴ οὗς φαίνονται παρὰ ξένα αὐτὰ ποὺ οὗς γράφω. Στὰ χέρια μου ὑπάρχουν ἀφθονα στοιχεῖα καὶ ἐπιστολὰς ποὺ μπορῶ νὰ τὰ θέσω ὅτι ὥρα

θέλετε στὴν διάθεσίν σας. Δὲν οὗς ρωτῶ τί θρησκεία ἔχετε καὶ ποῦ πιστεύετε. Διότι αὐτὸ εἶναι δικαίωμά σας. Ἀλλὰ ἕνα οὗς λέω διὸ ἐὰν προσέξετε τὸν ἑαυτὸν σας θὰ δῆτε διὸ εἶσθε χαρούμενοι, διότι οὗς ἀγαποῦν οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι σας, δίχως νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ οὗς ἐλέγξουν γιὰ τὸ τί φάγατε ἢ πίνετε ἢ ποῦ πᾶτε. Εἶσθε ἐλεύθεροι μέχρι τὴν ὥρα ποὺ θὰ θρεθῇ ἕνας μάρτυς κατ' ὄνομα τοῦ 'Ιεχωβά στὴν πόρτα σας. Διότι τότε τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Αὐτοὺς ὁ μάρτυς τοῦ 'Ιεχωβά εἶναι ἕνα θῦμα τῶν ἐμπόρων τοῦ Μπροῦκλιν χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ, καὶ τρέχει ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα γιὰ νὰ βοηθήσῃ δῆθεν τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ γνωρίσουν τὰχα τὸν 'Ιεχωβά καὶ νὰ σωθοῦν, νομίζοντας διὸ πράττει τὸ μεγαλύτερο καλὸ, δίχως νὰ ἐννοεῖ διὸ ψάχνει νὰ κἀνῃ καὶ ἄλλα θύματα. Θὰ μὲ ρωτήσετε πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ αὐτό; Εἶναι δυνατόν, διότι οἱ μεγάλοι μέτοχοι τῆς διβλικῆς καὶ φυλλαδικῆς ἐταιρείας Σκοπιᾶς, ἔχουν μελετήσει καλὰ τὸ θέμα καὶ μέχρι σήμερα καταφέρνουν νὰ μεγαλώνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων τῶν. Καὶ αὐτοὶ κτίζουν κτίρια, ἀνοίγουν τράπεζες καὶ τυπογραφεῖα, κατηγορώντας συνάμα τὸ Βατικανὸ διὰ τὸν πλοῦτον του, ἐνῶ αὐτοὶ προσπαθοῦν νὰ τὸν ὑπερβοῦν, ἐνῶ στὰ διβλία τῶν γράφουν διὸ τὸ 1975 θὰ γίνῃ ὁ Ἀρμαγεδὼν.

Τώρα πῶς μπορεῖτε νὰ πέσετε εὐκολὰ θύματα, ὅπως καὶ ἐγώ. Ἐν πρώτοις θὰ οὗς μιλήσῃ ὁ μάρτυς τοῦ 'Ιεχωβά διὸ πιστεύει ἀπόλυτα στὴν ἀγία Γραφὴ καὶ τὴν ἐφαρμόζουν σὲ ὅλους τὸ ἴδιο δίχως νὰ προσθέσουν ἢ νὰ ἀφαιρέσουν τίποτε. Τὸ θῦμα πέφτει τότε, διότι σκέπτεται «νὰ καὶ μία θρησκεία ποὺ ἐφαρμόζει ἀπόλυτα τὴν ἀγία Γραφὴ». Καὶ τότε ἀρχίζει ἡ πλῆσις ἐγκεφάλου, ἀπὸ μὲ τὴν Γραφὴ, μὲ τὰ διάφορα διβλία καὶ τίς Σκοπιὰς καὶ τὰ βῆμα ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ προλάβῃς νὰ τὰ διαβάσῃς ἐὰν δὲν ἐργάζεσαι καὶ δὲν κἀνης ὑπερέντασιν τῶν δυνάμεων. Ὑπὸ τὸ πρῶσχημα τῆς τὰχα δωρεὰν μελέτης τῆς ἀγίας Γραφῆς, ποὺ κατὰ θάθος εἶναι τὰ διβλία τῆς ἐταιρείας ἐκκυστικὰ συντεταγμένα ἀγοραζόμενα ἀπὸ τὸ θῦμα, σὲ παρακινοῦν τὰ ὅσα μαθαίνεις νὰ τὰ λὲς στοὺς ἄλλους, ὥστε νὰ πειύχῃ τὸ κόλλο. Διότι τότε ξέρον διὸ ἀρχίζεις νὰ χάνῃς τὴν προσο-

πικρότητά σου, νὰ σὲ μισοῦν ὅλοι οἱ δικαῖοι σου καὶ ᾄθῃεν θὰ σὲ ἀγαποῦν οἱ νέοι «ἀδελφοί». "Εἶσι φθάνεις σιὸ ὁμηγεῖο πὺν θέλουν νὰ σὲ φέρουν οἱ ἔμποροι δηλ. «μπρὸς γκερμὸς καὶ πίσω ρέμα». Καὶ ἐφ' ὅσον ἀρχισες νὰ ἀπαρνήσῃαι τὰ παλιά, νιρέπεςαι πῶς θὰ γυρίσης πίσω. Καὶ τότε γίνεσαι τὸ ὄργανόν τους, δίχως νὰ ἔχῃς τὸ δικαίωμα νὰ μιλήσης περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι διατάζει τὸ Μπροῦκλιν ἢ κάποιο γραφεῖο, ἢ ὁ εὐνοούμενος ἀγράμματος πὺν τὸν ἔχουν σὰν πρεσβύτερον. Διότι κινδυνεύεις, νὰ σοῦ δώσουν τὴν μομφὴν δι' ἐτεροδιδασκαλεῖς ἢ ἔχεις δαιμόνιο κ.ο.κ. Καὶ τότε δὲν στέκεσαι πονθενά. Γι' αὐτὸ εἶσαι ἀναγκασμένος στὴν ὁργάνωσιν νὰ σκύθῃς τὸ κεφάλι κάτω καὶ ὅ,τι θὰ σοῦ λένε νὰ τὸ δέχῃσαι δίχως ἀντίρρηση. Μὰ ἔλα πὺν ἐγὼ ἐδιάβασα ἀρκεῖς φορὲς ὁλόκληρη τὴν ἁγία Γραφὴ καὶ ὅλα τὰ βιβλία τους καὶ δὲν μποροῦσα νὰ ἀνεχθῶ τὸ ψέμα, τὴν πονηρίαν, καὶ τὴν συνωμοσίαν, διότι ἀγαποῦσα τὴν μίαν ἀλήθειαν καὶ αὐτοὶ ἤθελαν νὰ τὴς κάνουν δύο. Τί ἔπρεπε νὰ κάνω; Δύο πράγματα ὑπάρχουν. "Ἡ νὰ ταπεινωθῶ καὶ νὰ ὑποταχθῶ σὶς ἐντολὰς τῶν κυδερνώντων ἐμπόρων σιταγκαλίζοντας τὴν μίαν ἀλήθειαν καὶ νὰ τὴς κάνω καὶ ἐγὼ δύο σύμφωνα μὲ τὴς ἐντολὰς τους ἢ νὰ ὑπεριοχθῶ ἢ μίαν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἀναγκασθῶ νὰ τὰ βάλλω μὲ ὅλη τὴν σπεῖραν καὶ τοὺς ψεύτας καὶ νὰ τοὺς ξεσκεπάζω σὶα γραφεῖα, τὰ ὅποια ἐνόμιζαν δι' τὰ κρατήσουν τὸ κύρος καὶ ὕψος σὰν θεοκρατικὴ ὁργάνωσι καὶ θὰ ἀπέδιδαν δικαιοσύνην. Δυστυχῶς ὅμως ὄχι. Δύο χρόνια ἀγώνας μὲ διάφορες ἐπιστολὰς τῶν ὁποίων ἀντίγραφα κρατῶ, κατηγορῶ τοὺς πρεσβυτέρους των ὡς ψεῦστες, σκυφοάντες, πονηροὺς καὶ ὡς σπεῖρα, ἀλλὰ δυστυχῶς «οἱτοῦ κωφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις ὁρῶντα». Αὐτοὶ μοῦ ἀπαντοῦν νὰ ὑπακούσω σὶς δικὰς των ἐντολὰς πρᾶγμα διὰ ἐμὲ ἀδύνατον, καὶ ἐπειδὴ ἔχω τὸ θάρρος δὲν μὲ ἐνδιαφέρει τὸ τί θὰ πῇ ὁ κόσμος ἢ οἱ λεγόμενοι μάρτυρες τοῦ 'Ιεχω-

βά γὰ μένα πὺν φεύγω. Μὲ ἐνδιαφέρει ὁ μὸς μιά καὶ ἐγὼ καταισγράφηκα, νὰ σώσω ἔσιω τὰ ἀδέρφια μου, συγγενεῖς καὶ φίλους πὺν δὲν ἔξερουν τὴν πραγματικότητά. "Ὅσο δὲ διὰ τοὺς λεγόμενους μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά τοὺς προκαλῶ ὅποτε θέλουν σὲ δημόσια συζητητοὶ, διὰ νὰ τοὺς ἀποδείξω δι' δὲν εἶναι λαὸς τοῦ Θεοῦ καὶ δι' δὲν ἐφαρμόζουν τὴν Γραφὴ κατὰ πάντα καὶ δι' ματαίως φέρουν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Εἶμαι βέβαιος δι' χιλιάδες θύματα σὰν ἐμένα θὰ ἤθελαν νὰ φύγουν ἀπὸ αὐτὴ τὴν ὁργάνωσιν τῶν ἐμπόρων ἐὰν εἶχαν τὸ θάρρος νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν χλευασμὸν καὶ τὴν ντροπὴν νὰ ξαναγυρίζαν πίσω. Διότι εἶναι δύσκολο νὰ ξαναγυρίσης πίσω σὲ μιὰ θρησκείαν, τὴν ὁποίαν προηγουμένως εἶχες κατηγορήσει. Καὶ πάνω σ' αὐτὸ βασίζονται οἱ μέτοχοι τῆς εταιρείας.

Μιλτιάδης Σουλτανίδης
58 Hagen
Deutschland

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ

Ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ μας ὅτι τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀπολυτρώσεως διαθέτει βιβλία χριστιανικὰ ὅλων τῶν ὁρθόδοξων ἐκδόσεων, «Ζωῆς», «Σωτηρίας», «Σταυροῦ», «Ὁρθόδοξον Τύπον», «ΧΕΕΝ - Φωτὸς», κλπ., κλπ. Ἐπίσης εἰκόνες, κάρτα, κασέττες βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ εἶδη.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθῶν ἕς ἀπευθύνονται εἰς τὴν διεύθυνσιν: Βιβλιοπωλεῖον Ἀπολυτρώσεως, Πλάτωνος 2, Τηλ. 274.518, Θεσσαλονίκη.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη
Διευθυντὴς Συντάξας: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη
Ἔτησίαν συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2
Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη
ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΩΝΙΚΗ
Ἰούλιος 1874

Ἀριθ. φύλλου 343

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ὁ Θεὸς ἔθεσεν ὡς ὑψίστον προορισμὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ «καθ' ὁμοίωσιν». Ἐστὶ ὁ εὐγενὴς αὐτοῦ προορισμὸς ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν κατάρτισιν. Ὡς ἄτομα ὑπεύθυνα ἐναντι τῶν ὑποχρεώσεων ὀφειλομένων νὰ ἀγωνιζώμεθα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ βασικοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχομεν. Ἐχομεν ὑψηλά ἰδανικά πρὸς τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλεται ἡ συνεχὴς προσήλωσις. Προϋποθέσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται τὸ ἄτομον νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εἶναι πολλαί. Ἄλλαι ἀναφέρονται εἰς τὰς συνθήκας διαβιώσεως, ἄλλαι εἰς τὰ ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικά τῆς προσωπικότητος καὶ ἄλλαι εἰς τὰς συνθήκας συνεργασίας τῶν μελῶν μιᾶς κοινωνίας.

Ὡς κυριωτέρα εὐνοϊκὰ προϋποθέσεις πνευματικῆς συγκροτήσεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν θείαν ἀποστολὴν τοῦ ἀνθρώπου, διότι αὐτὴ θὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀγάπην καὶ θὰ καλλιεργήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας. Κάθε προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου παίρνει τὸ ὥραϊον χρῶμα καὶ τὴν θετικὴν κατεύθυνσιν μόνον ὅταν κυριαρχῇτὶ ἀπὸ τὴν πίστιν. Ἄλλ' ὁ σωστὸς προσανατολισμὸς ἀπαιτεῖ ἐσωτερικὴν γαλήνην, συνέπειαν καὶ εὐκρινὴ πίστιν εἰς ἀρχὰς καὶ ἰδανικά.

Ἡ διαγωγή τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ὅλη ὁργάνωσις τῆς προσωπικότητός του καλλιεργεῖται εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὸ σχολεῖον, εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ εἰς πνευματικὸν περιεχομένον περιβάλλοντα.

Ἀπὸ τὸ οἰκογενειακόν του περιβάλλον ὁ ἄνθρωπος παραλαμβάνει βασικάς ἰδέας διὰ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ οἰκείους ἐξαρτᾶται τὰ μέγιστα ἡ πνευματικὴ μόρφωσις καὶ ἠθικὴ συγκρότησις αὐτοῦ. Ἔρχεται τὸ σχολεῖον νὰ καλλιεργήσῃ τὴν διανοητικότητα καὶ νὰ ἀναδείξῃ τοὺς ἱκανοὺς ἡγέτας. Ἀκολουθεῖ τὸ ἐκκλησιαστικόν περιβάλλον τὸ ὁποῖον ἐνισχύει, ἐπαυξάνει καὶ ἀναπτύσσει τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, ἀπαλλάσσει ἀπὸ δεισδαιμονίας. Σπουδαιότατον ρόλον διαδραματίζει καὶ τὸ κοινωνικόν περιβάλλον, διότι ἀπὸ αὐτοῦ θὰ διδαχθῇ τὸ ἄτομον τί πρέπει νὰ ζητῇ καὶ τί νὰ ἀποφεύγῃ καὶ πῶς ἐπιβάλλεται νὰ ἀναπτύσῃ τὰς λογικὰς του δυνάμεις καὶ πῶς θὰ ἀποκτήσῃ φρόνησιν.

Εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι εἰς τὸν κοινωνικὸν στίβον ὁ ἄνθρωπος θὰ ἔχῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ πολλὰ ἀντίπαλα στοιχεῖα. Ὁ κίνδυνος τῆς καταστροφῆς του εἶναι μεγαλύτερος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ καλλιέργεια ἐπὶ ἠθικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ ἐπιπέδου τῆς κοινωνίας εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ. Ἔργον ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς καλλιέργειας εἰς παγκόσμιον κλίμακα ἀσχεῖ ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Σκοπὸς τῆς εἶναι ἡ προβολὴ τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὁ Χριστὸς μὲ τὸν σταυρικόν του θάνατον ἔδειξεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ὀφείλει πᾶς πιστὸς νὰ βαδίσῃ παραμερίζων τὰς συγχύσεις, τοὺς φόβους καὶ τὰς ἀδυναμίας του. Ἡ ζωὴ τοῦ πιστοῦ, οἱ λόγοι καὶ αἱ πράξεις του πρέπει νὰ ἑναρμο-

νίζονται πρὸς ὅσα ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει διὰ τοῦ λόγου του μὲ βασικὴν μέθοδον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἀνυψοῦται ἀπὸ τὰ γήινα καὶ ὕλικά πράγματα πρὸς τὰ ἐπουράνια καὶ πνευματικά αγαθά.

Εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν εἰρηνικὴν συμβίωσιν μετ' ἄλλων συνανθρώπων του ἐδόθησαν ἠθικά παραγγέλματα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν τὸν ἠθικὸν νόμον. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος ἐδέσπισε καὶ συνεχῶς θεσπίζει νόμους διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Οἱ νόμοι αὗτοι ἀποσκοποῦν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μεταστρέφουν τὸ ἄγριον ἐν εἰς ἡμέρον προσωπικότητα. Γίνεται τὸ μέσον καθοδηγήσεως τοῦ πολίτου καὶ ὁ ρυθμιστὴς τῶν σχέσεων τῶν πολιτῶν μεταξὺ τῶν. Ὁ Πλάτων τονίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὰς πράξεις του συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους ἔχει «κατ' ἀρετὴν». Ἀλλ' οἱ νόμοι γίνονται πάντοτε εἰς τὰ ἀνθρώπινα μέτρα. Πέραν τοῦ πολιτικοῦ νόμου ὑπάρχει ἡ προσωπικότης τοῦ ατόμου, ἡ ὁποία ὅσον περισσότερον καλλιεργεῖται, τόσοον θετικώτερον βαδίζει πρὸς τὴν τελειότητα. Εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς προσωπικότητος συμβάλλουν οἱ προαναφερθέντες βασικοὶ παράγοντες ἥτοι τὸ σχολεῖον, ἡ οἰκογένεια, ἡ κοινωνία, ἡ Ἐκκλησία, ὁ νόμος καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν ἰδαικῶν.

Τὰ ἱστορικά δεδομένα περὶ τῆς δράσεως προσωπικότητων τῶν παραγόντων αὐτῶν καταπλήσσουν τὸν ἄνθρωπον. Ἐξυμνοῦνται ἡρωϊσμοὶ εἰς πνευματικούς αγῶνας. Ὅ,τι καὶ ἂν λεχθῇ διὰ τὴν πνευματικὴν ἀκτινοβολίαν τῶν ἐξεχουσῶν ἱστορικῶν μορφῶν θὰ εἶναι ἐλάχιστον ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν δημιουργίαν τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἐνεπνεύσθησαν πολλὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα ἠθέλησαν νὰ διώσουν εἰς βάθος καὶ πλάτος τὰς ἀρχὰς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τὸν μέγα διδάσκαλον, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Δὲν θὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν, ἀλλὰ θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν πρόσφατον ἱστορικὴν πορείαν τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν χρονικὴν διάρκειαν ὀλίγον πρὸ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, κατὰ τὸν β' παγκόσμιον πόλεμον καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτόν. Θὰ εὕρωμεν συγκινητικὰς ἱστορίας θυσίας καὶ ἀλτρονισμού, ἀτομικὰς καὶ συλλογικὰς. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐδέχετο σκληρὰ

κτυπήματα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως. Ἡ ὁργάνωσις καὶ διοικήσις τῆς διήρχετο δυσκόλους στιγμὰς. Ἡ παρουσία τῶν φορέων ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας ἦτο ἀνεπαίσθητος. Τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ ἐσπαράσσοντο ἀπὸ τὴν ἀγριότητα τῶν ἐχθρῶν τῆς ὁρθοδοξίας, ἰδιαιτέρως ἐδοκιμάσθησαν οἱ Ἕλληνες ὁρθόδοξοι ὁλοκλήρου τῆς γῆς.

Εἰς τὰς κρίσιμους αὐτὰς στιγμὰς σοβαρώτατον ρόλον ἔπαιξαν τὰ ὑπὸ δοκιμασίαν τελοῦντα νῦν χριστιανικά Σωματεία. Ἄνθρωποι ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰ κηρύγματα τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν συμπαράστασιν τοῦ πτωχοῦ, τοῦ ἀδυνάτου, τοῦ διωκομένου, τοῦ πλανημένου, τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἡ παρουσία τῶν εἴτε ἀτομικῆ εἴτε συλλογικῆ ἐγίνεσάν τις σωτηρίας. Κηρύγματα, κατηχητικά μαθήματα, συγκεντρώσεις πνευματικά, συσσίτια, βιβλία, περιοδικὰ, ἐξομολόγησις, λατρευτικαὶ ἐκδηλώσεις, ἱεροποστολικά ἐξορμήσεις ἦσαν οἱ βασικώτεροι τομεῖς τοὺς ὁποίους ἐκαλλιέργησαν τὰ άτομα τῶν θρησκευτικῶν Σωματείων εἰς περίοδον καθ' ἣν οἱ ἔχοντες ἐκ Θεοῦ τὴν ἀποστολὴν δὲν ἐφαίνοντο νὰ ἔχουν διάθεσιν νὰ θυσιάσουν θέσεις, ἀξιώματα, εὐκόλον ζωὴν καὶ τὴν ὥραιαν διαμονὴν των.

Εἰς τὰς δυσκόλους αὐτὰς στιγμὰς τὰ χριστιανικά Σωματεία ἦσαν ἡ κυψέλη ἡ τροφοδοτοῦσα τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ ἐκάμπτετο ἡ σκληρότης καὶ ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐθερμαίνεται ἡ καρδιά καὶ ὠδηγεῖτο τὸ άτομον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας. «Ἡμῶνα ἔνα ἄγριο δένδρι μὲς στίς ριπὲς τ' ἀνέμου, κ' ἔσκιψες μὲ ἀγάπη στὰ κλαδιὰ κι' εὐώδιασε ἡ πέτρινη καρδιά, Κύριε καὶ Θεέ μου», τραγουδεῖ ὁ κάθε πιστός, ὁ ὁποῖος ἔζησε τὴν χριστιανικὴν ζωὴν εἰς τὰ χριστιανικά Σωματεία καὶ ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὴν θυσίαν καὶ τὸν ἡρωισμόν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐστάθησαν ὁδηγοὶ καὶ φωτισταί.

Ἡ Ἐκκλησία ὅταν παρουσιασθῇ ἡνωμένη, δυναμικὴ, μὲ ἀριότητα διοικητικὴν, μὲ στόχους ἀποφασιστικούς καὶ μὲ ἀφετηρίαν τὴν ἐμπειρίαν τοῦ παρελθόντος θὰ ὑπερκεράσῃ τὸ ἔργον τῶν θρησκευτικῶν Σωματείων, τὰ ὁποῖα ἐκ τῶν πραγμάτων θὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὴν ὅλην ἐκκλησιαστικὴν προσπάθειαν, ἀφοῦ ἔργον των εἶναι ἡ ἀναπλήρωσις ὧν δὲν προσφέρει ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

67. Ὁ Αὐνάν (38, 1-11)

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ παντρεύτηκε ὁ Ἰούδας. Εἶχε πάει σὲ μιὰ γειτονικὴ περιοχὴ, σὲ κάποιον Ὀδολλαμίτη φίλο του ποὺ λεγόταν Εἰράς. Κι ἐκεῖ εἶδε μιὰ Χαναanaία κοπέλλα, ποὺ λεγόταν Σαυά, καὶ τὴν ἀγάπησε, καὶ τὴν πήρε γυναῖκα του. Καὶ γέννησε μ' αὐτὴν τρεῖς γιούς, τὸν Ἡρ, τὸν Αὐνάν, καὶ τὸ Σηλώμ στὴ σειρά. Κι ὅταν ὁ Ἡρ ὁ πρῶτος γιὸς του ἀνθρώπηκε τὸν πάντρεψε μὲ μιὰ κοπέλλα ποὺ λεγόταν Θάμαρ. Ἀλλ' ἔκανε ὁ Ἡρ κάτι τὸ πονηρὸ μπροστὰ στὸν Κύριο, κι ὁ Κύριος τὸν θανάτωσε. Λέει τότε ὁ Ἰούδας στὸ δευτερότοκό του τὸν Αὐνάν· πάρε γυναῖκα σου τὴ Θάμαρ καὶ κάνε ἕνα παιδί γιὰ τὸν πεθαμένο ἀδερφό σου, γιὰ νὰ μὴ χαθῇ κι ἐκεῖνου τὸ ὄνομα καὶ τὸ σπέρμα. Ἔτσι κι ἔγινε. Ὅταν ὁ Αὐνάν κατάλαβε ὅτι τὸ παιδί ποὺ θὰ κάνη δὲν θὰ λέγεται δικό του, ἀλλὰ τοῦ πεθαμένου ἀδερφοῦ του, ἀρνοῦνταν νὰ κάνη παιδί! Καὶ κάθε φορὰ ποὺ πήγαινε νὰ συνουσιαστῇ μὲ τὴ Θάμαρ, ἔχυνε τὸ σπέρμα του κατὰ γῆς· γιὰ νὰ μὴ δώσῃ σπέρμα στὸν ἀδερφό του. Κι αὐτὸ φάνηκε πονηρὸ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

ἀφοῦ ὡς γνήσια τέκνα ἐργάζονται ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ εὕρῃ ἕνα ἀληθινὸν ὁδηγόν. Τοιοῦτος ὁδηγὸς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ἐφ' ὅσον οἱ φορεῖς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς δὲ παρέχουν αὐτὴν τὴν δυνατότητα ὁ ἄνθρωπος θὰ τρέχῃ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει περιθώριον δράσεως. Ἔτσι τὰ θερησκευτικὰ Σωματεῖα ἔγιναν σοβαροῦς παράγων πνευματικῆς συγκροτήσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καὶ σοβαρῶς συντελοῦν εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τῆς θυσίας πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Παροτρύνουν τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν δίδωσιν τοῦ δροσιστικοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος. Αὐτὰ εἶναι στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἰδιαζόντως πρέπει νὰ ἐκτιμηθοῦν καὶ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ συλλογικὴ πρωτοβουλία διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὁργάνωσιν.

Α.Χ.Β.

καὶ τὸν θανάτωσε ὁ Κύριος. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο τὴν ὥρα ὁ Ἰούδας ἔπρεπε νὰ δώσῃ τὴ Θάμαρ στὸν τρίτο, τὸ Σηλώμ. Ἀλλὰ σκέφτηκε· «Ἄσε νὰ μὴν πεθάνῃ κι αὐτὸς σάν τ' ἀδέρφια του». Καὶ λέει μὲ δόλο στὴ Θάμαρ· «Κάτσε χήρα καὶ περίμενε νὰ μεγαλώσῃ πρῶτα ὁ Σηλώμ ὁ γιός μου· πῆγαινε στὸν πατέρα σου μέχρι τότε». Πῆγε κι ἡ Θάμαρ καὶ κάθησε στὸ σπίτι τοῦ πατέρα τῆς καὶ περίμενε.

Δὲν ξέρουμε ἂν προϋπήρχε στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ ἡ στοὺς ἄλλους τὸ ἔθιμο αὐτῆς τῆς «ἀδελφικῆς ἐπιγαμορεύσεως» ἢ τοῦ «ἀναστῆσαι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ», ὅπως λέγεται πάντως ἐδῶ ἀναφέρεται γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γραφή. Ἀργότερα ὁ Θεὸς μὲ τὸ Μωϋσῆ θὰ τὸ διατάξῃ σὰ νόμο (Λε 25, 5-10). Καὶ θὰ δοῦμα κι ἄλλες φορές στὴ Γραφή νὰ ἐφαρμόζεται ὁ νόμος αὐτός (Ρθ 4, 1-10). Εἶνε ὁ νόμος ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο ἀναφέρθηκαν οἱ σαρκασταὶ σαδδουκαῖοι, ὅταν θέλησαν νὰ κάνουν καλαμπούρι, καὶ εἶπαν στὸν Κύριο τὸ παραμῦθι μὲ τοὺς ἑφτά ἀδερφοὺς ποὺ πῆραν μιὰ γυναῖκα (Μθ 22, 23-33). Ἐπειδὴ οἱ Ἰσραηλῖτες εἶχαν γιὰ πολὺ μεγάλη συμφορὰ νὰ πεθάνῃ κανεὶς ἄτεκνος, μεγαλύτερη κι ἀπ' τὸ ὅτι πέθανε, εἶχαν τὴ συνήθεια κι ἔπειτα τὸ νόμο, νὰ παίρνῃ τὴ χήρα τοῦ πεθαμένου ὁ ἀδερφός ἢ ὁ πλησιέστερος συγγενής, καὶ νὰ κάνῃ ἕνα παιδί, ποὺ νὰ λέγεται τοῦ πεθαμένου ἀδελφοῦ, καὶ τὰ ὑπόλοιπα δικὰ του. Ἐννοεῖται μποροῦσε νὰ ἔχῃ καὶ τὴ δικὴ του γυναῖκα μὲ ὅλα τὰ παιδιά δικὰ του. Αὐτὸς ἦταν ὁ νόμος. Οἱ δὲ τάσεις τῶν ἀνθρώπων ἦταν τότε οἱ ἐξῆς. Ἐνας ταπεινὸν δαχτύλινον δεχόταν νὰ τηρήσῃ τὸ νόμο αὐτό. Ἐνας ἐγωιστῆς καὶ φίλαυτος δὲν δεχόταν ποτέ, καὶ προτιμοῦσε ἄλλους ἰσοδίκους ἐξευτελισμοὺς ποὺ πρόδιδε ὁ νόμος γιὰ τιμωρία, παρὰ νὰ κάνῃ παιδί ποὺ νὰ λέγεται παιδί ἄλλουνοῦ· τόσο πολὺ τοὺς πείραζε αὐτό, ὅσο σήμερα πειράζει ἕναν τὸ νὰ κάνῃ

ή γυναίκα του παιδι που νά προέρχεται από κάποιον άλλο. Έίτοιου είδους εγωισμός ήταν τὸ κίνητρο τοῦ Αὐνάν.

Τί ήταν τὸ πονηρὸ ποὺ διέπραξε ὁ Ἡρ, καὶ τὸν θανάτωσε ὁ Κύριος, δὲν ἀναφέρεται· ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι ἦταν σχετικὸ μὲ τὴ συζυγική του σχέσι μὲ τὴ Θάμαρ. Γιὰ ὅμοιες αἰτίες τοὺς θανάτωσε καὶ τοὺς δύο ὁ Θεός. Πῶς τοὺς θανάτωσε δὲν λέγεται. Ὅχι μὲ κεραυνὸ βέβαια, ἀλλὰ μὲ κάποιον τρόπο τέτοιο, ὥστε μόνο ἡ Θάμαρ νὰ ξέρη, ὅτι ὁ Κύριος τοὺς θανάτωσε. Γιατί ὁ Ἰούδας νόμιζε ὅτι ἡ Θάμαρ τοὺς πέθανε. Ἐμελλε νὰ τοῦ δείξῃ γιὰ τὰ καλὰ ἡ Θάμαρ ἀργότερα, ὅτι δὲν τὸν πέθανε αὐτὴ τὸν ἄντρα. Ὁ Ἰούδας ἦταν ἀποφασισμένος νὰ μὴν τηρήσῃ τὸ ἔθιμο καὶ νὰ μὴν τῆς δώσῃ τὸν τρίτο γιό. Γι' αὐτὸ τῆς εἶπε· «Πήγγαινε στὸν πατέρα σου, μέχρι νὰ μεγαλώσῃ». Θέλησε ἔτσι νὰ τὴν ξεφορτωθῇ.

Φοβερὸ τὸ ἁμάρτημα τοῦ Αὐνάν, ὥστε νὰ προκαλέσῃ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν παραδειγματική τιμωρία τοῦ σὲ θάνατο. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ πάθος αὐτὸ ποὺ μαστιῶζει καὶ σήμερα, πρὸ πάντων σήμερα, τὴν ἐφηδικὴ καὶ τὴν παιδικὴ ἀκόμη ἡλικία, ὀνομάζεται αὐνανισμός ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνωμάλου ἐκείνου γιου τοῦ Ἰούδα. Ἄν καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια πρόκειται γιὰ τὴν ἄλλη ἐκείνη ἀνωμαλία καὶ διαστροφή ποὺ διαπράττουν σήμερα οἱ ἔγγαμοι, ὅσοι δὲν θέλουν νὰ κάνουν παιδιά οὔτε μὲ τὸ δικό τους ὄνομα. Τὸ ἔγκλημα τοῦ Αὐνάν κάνουν ἐκεῖνοι ποὺ βρίσκουν σήμερα τόσο πονηρότερο τρόπο, γιὰ νὰ πετάξουν τὸ σπέρμα τους στὴ γῆ ἢ σὲ μιὰ μήτρα νεκρὴ ἀπὸ τὰ χάπια. Καὶ βαρύτερο τὸ δικό τους ἔγκλημα, γιατί δὲν ἔχουν οὔτε τὰ

κίνητρα τοῦ Αὐνάν· ἔχουν ἁμαρτωλότερα κίνητρα. Τὸ ὅτι δὲν τοὺς θανατώνει ὁ Θεός τὴν ἴδια στιγμὴ εἶναι περισσότερο φοβερὸ κι ἀπ' τὸν παραδειγματισμὸ τοῦ Αὐνάν. Ὅταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος θέλῃ νὰ δείξῃ πόσο μεγαλύτερη εἶναι ἡ δόξα τῆς καινῆς διαθήκης ἀπὸ τὴ δόξα τῆς παλαιᾶς διαθήκης, λέει τὸ ἑξῆς. Ὅταν ὁ Μωϋσῆς κατέβηκε ἀπὸ τὸ Σινὰ φέρνοντας τίς δέκα ἐντολές καὶ τὸν ἄλλο νόμο, τὸ πρόσωπό του ἀκτινοβολοῦσε μὲ τέτοια λάμψι δόξης, ποὺ οἱ Ἰσραηλίτες δὲν μπορούσαν νὰ τὸν ἀντικρῶσουν, ὅπως δὲν ἀντικρῶσαμε τὸν ἥλιο. Κι αὐτὴ ἡ λάμψι τοῦ ἔμεινε γιὰ πάντα, κι ἀναγκαζόταν νὰ σκεπάζῃ τὸ πρόσωπό του μὲ κάλυμμα, ὅταν ᾔθελε νὰ μιλήσῃ στοὺς Ἰσραηλίτες. Ἐκείνη ἡ λάμψι, λέει ὁ Παῦλος, ἡ τόσο μεγάλη, φαινόταν σὰν φυσικὴ, γιατί κι ὁ νόμος ἐκεῖνος ποὺ διακονοῦσε ὁ Μωϋσῆς ἦταν σωματικὸς, νηπιακὸς, πρωτόγονος, ἀτελής. Ἡ δόξα τῶν ἐργατῶν τῆς καινῆς διαθήκης εἶναι τόσο λαμπρότερη καὶ μεγαλύτερη, καὶ τόσο ἀδάσταχτη, ὥστε ὁ Θεός φρόντισε νὰ τὴν κρατῇ ἀόρατη· εἶναι ἐντελὴς πνευματικὴ, γιατί κι ὁ νόμος τῆς καινῆς διαθήκης εἶναι πνευματικὸς. Αὐτὰ λέει ὁ Παῦλος συγκρίνοντας τὴν παλιὰ δόξα καὶ τὴν καινούργια. Νομίζω δὲ ὅτι τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν καταδίκη. Ἡ φοβερὴ καταδίκη τοῦ Αὐνάν ἦταν ἀντιληπτή, θάνατος φυσικὸς, γιατί καὶ τὸ παράπτωμά του ἦταν παράβασι ἐνὸς πρωτόγονου καὶ ἀτελοῦς νόμου. Ἡ καταδίκη τῶν σημερινῶν Αὐνάν, ποὺ σκοπεύουν στὸν πνευματικὸ καὶ πολὺ ἀνώτερο νόμο τῆς καινῆς διαθήκης, εἶναι ἄορατη, ἀνεπαίσθητη καὶ πολὺ φοβερότερη ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Αὐνάν.

68. Ἡ Θάμαρ (38, 12 - 30)

Πέρασαν χρόνια καὶ πέθανε ἡ Σαυὰ ἡ γυναίκα τοῦ Ἰούδα. Κι ἀφοῦ τὴν πένθησε ὁ Ἰούδας καὶ συνῆλθε ἀπὸ τὸ πένθος, πῆγε μιὰ μέρα νὰ δῇ τοὺς βοσκούς του ποὺ κούρευαν τὰ πρόβατά του. Πῆρε μαζί του κι ἓνα βοσκό του, τὸν Εἰράς τὸν Ὀδολλαμίτη. Τὰ πρόβατα ἦταν στὴν περιοχὴ τῆς πόλεως Θαμνὰ. Τότε μερικοὶ εἰδοποίησαν τὴ Θάμαρ, τὴ χήρα νύφη τοῦ Ἰούδα, λέγοντας· «Ὁ πατέρας σου ἀνεβάζει στὴ Θαμνὰ γιὰ τὸ κούρεμα τῶν προβάτων του». Ἡ Θάμαρ, ἡ ὁποία ἔβλεπε ἀπὸ καιρὸ ὅτι ὁ Σηλὼμ μεγάλωσε, ἀλλ' ὁ Ἰούδας δὲν τὴν καλεῖ νὰ τὴν παντρεύῃ μ'

αὐτόν, καὶ κατάλαβε τὸ δόλο τοῦ Ἰούδα, τὸν ἔρριξε στὴν ἑξῆς γκάφα. Πέταξε τὰ πένθιμα ρούχα, καλλωπίστηκε, φόρεσε ἓνα κομψὸ θέριτρο, στολίστηκε, καὶ κάθισε σὲ μιὰ πύλη τῆς Αἰνάν, μιᾶς πόλεως ποὺ εἶναι στὸ ὄριον πρὸς τὴ Θαμνὰ. Ἡ πύλη τῆς ἀρχαίας ἀσιατικῆς πόλεως, καθὼς ἐξήγησα κι ἄλλη φορὰ, ἦταν ὅτι εἶναι σήμερα ἡ πλατεῖα· ἐκεῖ ἦταν τὸ κέντρο τῆς πολιτικῆς καὶ κοσμικῆς ζωῆς. Καὶ οἱ πόντες σύχναζαν στὶς πύλες, ὅπως καὶ τώρα στὰ κοσμικὰ κέντρα. Σκέπασε δὲ ἡ Θάμαρ καὶ τὸ πρόσωπό της μὲ καλύπτρα, γιὰ νὰ μὴν ἀναγνωρίζεται, ὅπως

έκαναν τότε οί πόρνες. Γενικά δηλαδή πήγε ή Θάμαρ στην Αιγύνα και παρίστανε την πόρνη που περιμένει πελάτη. Θά γινόταν δε τότε στους έκφυλους Χαναναίους αυτά τὰ πράγματα με τὸν πιδ ἀδιάντροπο και προκλητικό τρόπο. Περνώντας ἀπὸ καὶ ὁ Ἰούδας, τὴν εἶδε και τὴν πέρασε γιὰ πόρνη φυσικά δὲν τὴ γνώρισε, οὔτε φαντάστηκε, διὰ μπορεί νὰ βρίσκεται ἐκεῖ ἡ Θάμαρ. Σταματάει λοιπὸν ἀπ' τὴν πορεία του, τὴν πλησιάζει, και τῆς λέει: «Θέλω νὰ σ' ἀπολαύσω». Τοῦ λέει: «Τί θὰ μὲ πληρώσης γι' αὐτό;». Τῆς λέει ὁ Ἰούδας: «Θὰ σοῦ στείλω ἑπτὰ ἕνα κατσίκι ἀπ' τὰ κοπάδια μου». Τοῦ λέει ἡ Θάμαρ: «Ἄν μοῦ δώσης τώρα ἐνέχυρο, μέχρι νὰ στείλῃς τὸ κατσίκι, δέχομαι». Λέει ὁ Ἰούδας, «Τί ἐνέχυρο νὰ σοῦ δώσω;». Τοῦ λέει ἐκείνη: «Νὰ μοῦ δώσης τὸ δαχτυλίδι σου, τὸ περιδέραιό σου, και τὴ μαγκούρα ποὺ κρατᾷς στὸ χέρι σου». Φοροῦσαν τότε οἱ ἄντρες και περιδέραιο. Τάδεωτε ὁ Ἰούδας και πόρνευσε μαζί της κι ἐκείνη ἔμεινε ἐγκυος. Μόλις συνουσιάστηκε, γύρισε ἀμέσως στὸ σπίτι της, πέταξε τὰ ρούχα τὰ πορνικά, φόρεσε τὰ πένθημα ρούχα τῆς χηρείας της, και κάθισε στὸ σπίτι της ὅπως πρῶτα.

Ὁ Ἰούδας ἀπ' τὰ κοπάδια του ἔστειλε ἕνα κατσίκι με τὸν Ὀδολλαμίτη βοσκό του, ποὺ εἶχε μαζί του, και τοῦ εἶπε νὰ πάσῃ πίσω τὰ πρόβατά του ποὺ εἶχε δώσει γιὰ ἐνέχυρο. Ἐρχεται ὁ βοσκὸς στὴν πύλη τῆς Αἰγύνας. Φάγνει, ρωτᾷ τοὺς ἄντρες τοῦ τόπου, «Ποῦ εἶνε ἡ πόρνη ποὺ ἦταν ἐδῶ στὸ δόμο;» και τοῦ λένε ἐκεῖνοι: «Δὲν ὑπῆρξε ἐδῶ πόρνη». Γυρίζει ὁ βοσκὸς στὸν Ἰούδα και τοῦ λέει: «Δὲν τὴ βρήκα» οἱ θνητοὶ τοῦ τόπου δὲν ἔξεραν τίποτε· μοῦ εἶπαν διὰ δὲν ἦταν καμμιά πόρνη ἐκεῖ». Λέει ὁ Ἰούδας: «Κουρευός» εἰς τὰ κρατήσῃ μόνο νὰ μὴν ξευταλιστοῦμε. Ἐγὼ θέβαια ἔστειλα τὸ κατσίκι, οὐ ὅμως δὲν τὴ βρήκα».

Πέρασαν τρεῖς μῆνες. Μία μέρα ἔρχονται μανταταδόροι στὸν Ἰούδα και τοῦ λέει: «Ἡ νύφη σου ἡ Θάμαρ πόρνευσε, κι εἶνε ἐγκυα ἀπὸ πορνεία». Διατάζει ὁ Ἰούδας ἐφορτισμένος: «Νὰ τὴ θγάλετε ἔξω και νὰ τὴν κάψετε ζωντανή». Πήγαν, τὴν ἔπιασαν και τὴν πήγαιναν στὸν πεθερὸ της. Ὅπως τὴν πήγαιναν και, καθὼς φαίνεται, τὴν ἀνέκριναν ἀπὸ ποῖον τόχει τὸ παιδί, τοῦς λέει: «Ἐμείνα ἐγκυος ἀπ' τὸν ἄνθρωπο τοῦ ὁποῖου εἶνε

αὐτὰ ἐδῶ τὰ πράγματα». Καὶ στὸν Ἰούδα τὰ εἶδει και εἶπε: «Ἀναγνώρισε, τίς εἶνε τὸ δαχτυλίδι και τὸ περιδέραιο και ἡ μαγκούρα αὐτή». Τὰ γνώρισε ἀμέσως ὁ Ἰούδας, και ὁμολόγησε: «Ἡ Θάμαρ ἀποδείχτηκε ποὺ δίκαιη ἀπὸ μένα· ἐγὼ ἔχω τὸ φταίξιμο ἀπ' τὴν ἀρχή, ποὺ δὲν τῆς ἔδωσα τὸ Σηλὼμ τὸ γιό μου». Καὶ τὴν κράτησε στὸ σπίτι του χωρὶς ποτὲ ἄλλοτε νὰ συνουσιαστῇ μαζί της.

Ὅταν συμπληρώθηκε ὁ καιρὸς, ἡ Θάμαρ γέννησε διδυμα. Τὴν ὥρα ποὺ γεννοῦσε, μόλις ὁ πρῶτος θγάζει: τὸ χέρι του ἔξω, ἡ μαμμή τοῦ δένει: σὰ θραχιόλι μιὰ κόκκινη κλωστή, γιὰ νὰ τὸν ξεχωρίξῃ ἀπὸ τὸν ἄλλο, και λέει: «Αὐτὸς θγαίνει πρῶτος». Ἐκείνος ὁ μὲς τράδῃς πίσω τὸ χέρι του, και θγάει πρῶτος ὁ ἄλλος. Λέει ἡ μαμμή κατὰπληκτη: «Μπά! Γιὰ σένα κόπηκε ὁ φράχτης;». Καὶ τοῦ ἔδωσε αὐτὴ τὸ ὄνομα Φαρὲς, ποὺ σημαίνει «διακοπή», «σπάσιμο» δηλαδὴ τοῦ φράχτη. Μετὰ θγάει κι ὁ ἄλλος με τὴν κόκκινη κλωστή στὸ χέρι, και ἡ μαμμή τὸν ὀνόμασε Ζαρὰ.

Αὐτὴ τὴν πρᾶξί της Θάμαρ τὴν εἶδε ὁ Θεὸς σὰ δείγμα μιᾶς πολὺ λαμπρῆς ἀγνότητος και πολὺ δυνατῆς πίστεως, σὺν τὴν πίστι: ποὺ εἶδει ὁ Ἀβραάμ, δταν φιλοξένησε τοὺς τρεῖς ἀγγέλους, ἢ δταν θυσίασε τὸν Ἰσαάκ, και σὺν τὴν πίστι: ποὺ εἶδει ὁ Ἰακώβ, δταν ἐξαπάτησε τὸν Ἰσαάκ γιὰ νὰ κλέψῃ τὰ πρωτοτόκια ἀπὸ τὸν Ἠσαῦ. Γι' αὐτὸ κι ὁ Θεὸς ὄρισε ἀπὸ τὴ Θάμαρ κι ἀπὸ τὸ γιό της τὸ Φαρὲς νὰ προέλθῃ ὁ Χριστὸς, και ἔταξε τὴ Θάμαρ στὴ σειρά τῶν σπανίων ἀνθρώπων τῆς καταπληκτικῆς πίστεως, ποὺ γι' αὐτὴ τὴν πίστι: στρατολογήθηκαν νὰ ὑπηρετήσουν τὸ σχέδιο τῆς θείας οἰκονομίας και νὰ γενήσουν τὸ Χριστό. Γι' αὐτὸ κι ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, δταν στὴν ἀρχὴ τοῦ Ἐὐαγγελίου τοῦ ἀναφέρει ὅλους τοὺς προπάτορες τοῦ Χριστοῦ ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, ἀναφέρει και τρεῖς μόνο προμητορές του μετ' ὀνομά τους, ἀπ' τίς ὁποῖες πρώτη εἶνε ἡ Θάμαρ. Λέει: «Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς και τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσῶμ, κλπ.» (Μθ 1,3). Ἐπειδὴ διωκὼς καταλαβαίνω, διὰ τὸ ἐπιστόδιο αὐτὸ τῆς Θάμαρ φαίνεται πολὺ ἀποκοσμητικὸ σὲ μιὰ εὐλαβικὴ ψυχὴ σήμερα, και διὰ τοῦ

πολλή άπορία και κατάπληξι δημιουργεί τό-
 ότι κι ο Θεός έκτίμησε την πράξι αυτή της
 Θάμαρ, πρέπει νά δώσω μερικώς εξήγησεις,
 γιά νά φανή γυμνή ή πράξι της Θάμαρ και
 νά διακριθούν δλοκάθαρα τά κίνητρά της.
 Και τότε μόνο θά μπορέσουμε νά τή θαυμάσου-
 με γιά τήν πίστι της, όπως θαυμάσαμε και
 τόν Άβραάμ και τόν Ίακώβ. Άλλά πριν
 από κάθε εξήγησι είνε ανάγκη νά πώ, ότι
 ξεκινώ άπ' τήν ίδια την κρίσι τοῦ Θεοῦ γιά
 τήν πράξι αυτή, όπως έκφράζεται μέσα στην
 άγία Γραφή. Έφ' όσον ή πράξι επιδοκιμά-
 ζεται μέσα στο θεόπνευστο βιβλίο σάν με-
 γάλο έργο πίστει, και ή Γραφή είνε βιβλίο
 άπαραβίαστο, άκατάκριτο, άνώτερο από κά-
 θε κριτική, είμαστε όποχρεωμένοι νά τήν πι-
 στεύουμε άνεξέταστα ότιδήποτε κι άν λέη,
 όσο άπίστευτο κι άν μάς φαίνεται: αυτό πού
 λέει, όσο κι άν μάς σοκάρη. Μόνο νά κατα-
 λάβουμε καλά, τί άκριβώς λέει. Άπό και και
 πέρα είμαστε όποχρεωμένοι νά ψάξουμε νά
 βρούμε, γιατί είνε σωστό αυτό πού κοίνει ή
 Γραφή, και όχι άν είνε σωστό. Κι άν μέν
 τό βρούμε, καλώς' άν όμως δέν τό βρούμε,
 νά πιστεύουμε και χωρίς νά τό καταλαβαί-
 νουμε.

Τόν καιρό εκείνο μέσα σ' όλη την άνθρω-
 πότητα γνώριζε και πίστευε τόν άληθινό Θεό
 μόνο ή οίκογένεια τοῦ Ίακώβ. Όλος δ' άλ-
 λος κόσμος κυλιόταν στο πέμμα, στην πλά-
 νη, στην ειδωλολατρία, στην άμαρτία. Κι
 αυτές οι οίκογένειες τοῦ Ίσραήλ, τοῦ Ήσαΐ,
 τοῦ Αάβαν είδαμε ότι: άρχισαν νά ξεστρατί-
 ζουν και μετά τρεῖς τέσσερες γενιές ήταν έ-
 θιοι μέ τούς άλλους. Ίδιαίτερα οι έντόπιοι Πα-
 λαιστίνιοι, οι Χαναανίτοι, ήταν ο πιο πλανειέ-
 νος, ο πιο διεσθαιμένος, κι ο πιο σάπιος λαός
 της γής. Γι' αυτό κι ο Θεός τούς είνε ποδικά-
 σει γιά τέλεια έξανάμει. Άπ' αυτό τό έ-
 θνος ήταν και ή Θάμαρ. Ένα έθνος μέσα
 στο όποιο μπορούσε αδιάντροπα νά ζή ακό-
 λαστη, μέ την έκφυλη θρησκεία και τις βρω-
 μερές λαοείτες, χωρίς νά χάση την κοινωνι-
 κή της ύπόληψι, γιατί όλοι τούς ήταν τέ-
 τοιοι. Θά ζούσε στην άπιστία, στην αναλινω-
 σία, στην άπώλεια. Της συνέδην νά παντρευ-
 τή μέ τό γιό τοῦ Ιούδα, τόν Ήο, και νά
 μπη έτσι στην οίκογένεια τοῦ Ίακώβ. Έκει
 είδε τό Θεό πού πίστευαν ο Ίακώβ και τά
 παιδιά του. Τόν πίστεψε' όχι σά γυναίκα
 πού δέχτηκε την επίδρασι της πεθερικής οι-

κογένειας, αλλά σά γενναία ψυχή πού γνώ-
 ρισε τόν άληθινό κι αγαπητό της Θεό και κα-
 τάλαβε ότι μπήκε στην αιωνιότητα. Τόν ένιωσε
 τό Θεό όπως ο Ίακώβ. Οι δύο άλλεπάλληλοι
 γάμοι της μέ τά αδέρφια Ήρ και Αδνάν ήταν
 σέξτο δυστύχημα, ό,τι σιχαμερώτερο και σκαν-
 δαλιστικώτερο μπορούσε νά συμβή σέ μιá
 νεοφώτιστη. Άπ' έξω έβλεπε μιá οίκογένεια
 σάν οίκογένεια των άγίων τοῦ Θεοῦ, κι από
 κοντά κι από μέσα είδε άνωμάλους τύπους,
 Αδνάν. Διότι ασφαλώς σά σύζυγος αυτούς εί-
 δε από πολύ κοντά. Και δέν είπε: «Φτοῦ σας,
 άνώμαλοι, υποκρίταιί, ψευτοάγιοι' φαίνεστε
 άνθρωποι τοῦ Θεοῦ και είντε άκάθαρτα τσα-
 νάκια. Στ' άνάθεμα και σεις και ο Θεός σας».

Δέν είπε έτσι' δέν σκανδαλίστηκε. Της άρε-
 σε τόσο πολύ ο Θεός τοῦ Ίσραήλ, αγάπησε
 και πίστεψε τόσο δυνατά τό Θεό αυτό, ώστε
 στο τρέξιμο της πίστει πρὸς αυτόν, τά με-
 γάλα σκάνδαλα πού ύψώθηκαν σάν έμπόδια
 άξεπέραστα μπροστά της, τά πήδηξε σά ζαρ-
 κάδι. Τίποτε δέν μπορούσε νά τήν κλονίση
 πλέον και νά τή χωρίση από τό Θεό της,
 τόν Κύριό της. Και περίμενε, περίμενε πότε
 νά μεγαλώση κι ο τρίτος αδερφός, ο Σηλώμ,
 ο αδερφός των βδελυρών και άνωμάλων τύ-
 πων, γιά νά γίνει γυναίκα του' γιά νά μείνη
 μέσα στην οίκογένεια τοῦ Ίακώβ, στην οι-
 κογένεια πού γνωρίζεται μόνη αυτή σ' όλο
 τόν κόσμο μέ τόν άληθινό Θεό, τόν ένα και
 μόνο Θεό. Άλλο έμπόδιο μετά άπ' τά φοβερά
 εκείνα ήταν τό πονηρό σχέδιο τοῦ Ιούδα,
 νά μὴν της δώση τόν άλλο γιό. Αυτό ήταν
 όχι μόνο σκάνδαλο, σάν αδικία πού ήταν,
 αλλά και έμπόδιο αδιαπέραστο. Τί θά έκα-
 νει; Πώς θά ξαναμπῇ στην οίκογένεια τοῦ
 Ίακώβ; Δέν θά ξαναδῇ τό Θεό της; Δέν
 θά ξαναλατοεύση τόν Κύριό της; Θά μείνη
 στη Χανααντική οίκογένεια τοῦ πατέρα της;
 Δέν είπε: «Κύριε, έγώ λαχαρώ νά σέ βρώ,
 αλλά δέν μπορώ' έλα νά μέ βρῇς: έσύ πού μπο-
 ρεις. Κύριε, οι άνθρωποι σου μέ σκανδάλισαν
 και τώρα μέ αδικούν, μέ πετούν μακριά σου'
 έγώ είμαι αθώα». Δέν είπε ούτε σκέφτηκε
 τέτοια πράγματα. Αυτό ένα σκεφτόταν' πώς
 θά ξαναμπῇ στην οίκογένεια τοῦ Ίακώβ, πώς
 θά ξαναβρῇ τό Θεό της. Και τό βρήκε. Θά
 γαντζωθῇ άπ' αυτόν τόν ίδιο τόν Ιούδα πού
 τή διώχνει. Ντώνεται πόρνη' παριστάνει την
 άτιμη. Δέν την ένδιαφέρει τίποτε, άρκεί νά
 ξαναβρῇ τόν Κύριό της. Ξέρει τί χάνει ά-

φήνοντας την οικογένεια του πατέρα της ή οποιονδήποτε σύζυγο από το έθνος της. Χάνει την κοσμική ζωή, όλες τις απολαύσεις. Ξέρει τί κίνδυνο διατρέχει με το σχέδιό της το θάνατο. 'Αλλά παίζει τη ζωή της κορώνα γράμμα. 'Αλλά κι αν γλυτώσει το θάνατο, ξέρει τις συνέπειες. Δεν θά ζήσει ποτέ της με άντρα, μιὰ φορά στη ζωή της θ' απολαύσει άντρα, κι αυτόν κάτω απ' την ατίμωσι, σάν άγνωστη πόρνη, χωρίς καμιά αγάπη, κανένα σύνδεσμο, καμιά γνωριμία' έπειτα θά ζήσει έτσι άγαμη σ' όλη της τη ζωή, χωρίς νά έχει ούτε τις απολαύσεις των αγάμων, την άφροντισιά, την ήσυχία. Θά έχει παιδί και δάσκαλα. 'Όλ' αυτά τὰ πρόβλεπε, γιατί και έξυπνη ήταν, όπως τὸ απέδειξε, και τὰ ήθη και έθιμα του 'Ισραήλ τὰ ήξερε. 'Αλλά τί σημασία έχουν όλ' αυτά μπροστά στο γεγονός ότι θά ξανασυνδεθῇ με τὸν αληθινό Θεό, τὸν Κύριό της, θά φύγη από τὸν κόσμο τῆς άμαρτίας και θά γραφτῇ γιὰ πάντα στην οικογένεια του Θεοῦ; Και νά φανταστῇ ὁ σημερινός Χριστιανός, ότι όλ' αυτά τὰ έκανε ἡ Θάμαρ, χωρίς νά ἔγινε καμιά έπαγγελία και καμιά σαφή έλπίδα γιὰ τὴ μετὰ θάνατο ένδοξη και μακάρια ζωή, ποὺ έχουμε σήμερα. Αὐτὰ δὲν είχαν ἀποκαλυφθῇ τότε. Τέτοια ήταν ἡ πίστι τῆς Θάμαρ. 'Ο 'Ιούδας πόρνευσε' άλλ' ἡ Θάμαρ δὲν πόρνευσε' ἡ Θάμαρ τὴν ώρα εκείνη ἀγιάστηκε και ἀφιάρωθηκε, κάνοντας ένα φοβερό ἄλμα τῆς πίστεως.

'Αλλά κι ὁ Θεός! 'Ο Θεός ποὺ δὲν κρίνει σάν ἄνθρωπος, άλλ' έρευνάει καρδιές και σκέψεις! Τί τῆς ἔδωσε ὁ Θεός εκείνη τὴν ώρα! Κατηύθυνε τὴν ώρα εκείνη ἀκριβῶς ἐπάνω της ὅλο τὸν ποταμὸ τῶν ὁποσχέσεων ποὺ ἔδωσε κάποτε στὸν 'Αβραάμ, στὸν 'Ισαάκ, στὸν 'Ιακώβ. 'Εκείνο τὸ προαιώνιο μυστικό, εκείνη τὴν παρακαταθήκη, γιὰ τὴν ὁποία ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο διάλεξε μόνο τὸν 'Αβραάμ γιὰ νά τοῦ τὴν παραδώσει, εκείνη ποὺ ἀρνήθηκε νά δώσει στὸν πρωτότοκο 'Ησαῦ, και τὴν ἔδωσε στὸν άντρα τῆς πίστεως 'Ιακώβ, ἐκείνη τὴν παρέδωσε τώρα στὴ Θάμαρ.

Βαρὺ πρᾶγμα ἡ κληρονομικότης, ἡ ράτσα. Τὸ εἶδαμε στὴν 'Αγαρ, ποὺ και δρᾶμα εἶδε, και ἐπαγγελία πῆρε προσωπικά ἀπ' τὸ Θεό, και μητέρα τοῦ γιοῦ τοῦ 'Αβραάμ έγινε, και πὺδ ταπεινὴ και καλωσύνη ἀπὸ τὴ Σάρρα ήταν, άλλ' ὁ Θεός τὴν ἀπομάκρυνε, γιὰ

τί ήταν ἀπὸ ράτσα ποὺ δὲν εἶχε τὴν καθαρὴ κληρονομικότητα τῆς ἁβραμιαίας οικογένειας. Τὸ εἶδαμε και σ' άλλες περιπτώσεις. 'Αλλὰ στὴ Θάμαρ, τὴ Θάμαρ τὴ Χαναναία, όλ' αὐτὰ σήθουν, ὅλα παρερρίζονται. 'Η μετάνοια και ἡ πίστι τὰ ἐπισκιάζει ὅλα, τὰ ἐξαφανίζει. Εἶνε πάνω ἀπ' ὅλα. 'Η πίστι έχει κάτω ἀπ' τὸ Θεὸ πρὸς τὸν ὁποῖο ἐκτοξεύεται. 'Όπως ὁ Θεός δὲν λερώνεται ἀπὸ τὴς βλαφημιές ποὺ τοῦ ἀπευθύνουν, οὔτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου, οὔτε ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσία τῶν διακόνων και λειτουργῶν του, έτσι και ἡ πίστι, ὅπου φυτρώσει, δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ παρελθόν, ἀπὸ τὴν κατασκευὴ και τὴν κληρονομικότητα, ἀπὸ τὰ φυσικά μειονεκτήματα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τὴν έχει. 'Αρκεῖ νά ριζώσει καλά, ὅπως ρίζωσε στὴ Θάμαρ. Και τὸ πόσο ρίζωσε στὴ Θάμαρ, φαίνεται ἀπὸ τὸ τί σκάνδαλα και ἀδικίες ἐπείσαν ἀπάνω της, κι ὅμως δὲν μπόρεσαν λιγάκι νά τὴν κλονίσουν. Χωρὶς τὴν πίστι, ἡ καλὴ φύσι, τὰ φυσικά προσόντα, δὲν έχουν καμιά ἀξία. 'Απὸ τὴ ρίζα τοῦ 'Αβραάμ και τοῦ 'Ιακώβ ήταν κι ὁ Αἰνάν' και σ' αὐτὸν ζύγισε ἀπὸ πάνω ὁ Θεός τὰ πρωτότοκία και τὴ μεγάλη ἐπαγγελία νά γεννήσῃ τὸ Χριστό, νά ἐδλογηθοῦν ἀπὸ τὸ σπέρμα του ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. 'Αλλ' αὐτὸς ἔχυνε τὸ σπέρμα του κατὰ γῆς, κι ὁ Θεός τὸν πέταξε ἔξω ἀπ' τὴν οικογένεια τοῦ 'Ισραήλ, ἔξω ἀπ' τὴν αἰωνιότητα, στὴν αἰώνια κατάρρα' και τ' ὄνομά του ἔγινε ὄνομα μιᾶς ἀνωμαλίας. Κι ἐνῶ αὐτὸ ἔπαθε ὁ διάδοχος τῆς ἐπαγγελίας, τὴν πῆρε ποῖος; ἡ Χαναναία Θάμαρ' αὐτὴ ποὺ δὲν εἶχε καμιά ἐλπίδα, καμιά προοπτική, κανένα φυσικὸ προορισμὸ γιὰ μιὰ τέτοια ἐπαγγελία. 'Αλλὰ τὴν κέρδισε μετ' τὴν πίστι της. Θά μπορούσαν νά λεντοῦν και γι' αὐτὴν τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: «Τὸ καθίσι: ἐκ δεξιῶν μου και ἐξ ἐνωμόνων μου οὐκ ἔστιν εὐδὸν δοῦναι. άλλ' οἷς ἡτοίμαστα!» (Μθ 20, 28), ἡ τὰ ἄλλα ἐκεῖνα: «Ὅς πάντες νυνοῦσι τὸν λόγον τοῦτον, άλλ' οἷς δέδοται (Μθ 19, 11). ἡ τὰ λόγια ποὺ εἶπε ἕνας πνευματικὸς πατέρας στὸ πνευματικὸ παιδί του ποὺ τοῦ ζήτησε τὴν ἐδλογίᾳ του: «Πατρί μου, ἡ ἐδλογία δὲν δίνεται' παύεται».

Φοβερό πρᾶγμα τὸ σκάνδαλο, τὸ νά σκανδαλίσῃ ὁ παλιός ἄγιος τὸν καινούργιο και νεοφώτιστο ἄγιο, ὁ κατηχητὴς τὸν κατηγούμενο. Μεγάλῃ ἡ εὐθύνη τοῦ παλίου. 'Αλλὰ

ΓΙΑΤΙ ΑΡΡΩΣΤΑΙΝΟΥΜΕ;

Ἐπίκαιρο τὸ θέμα τῆς ἀρρώστειας. Πάντοτε ἐπίκαιρο. Ἐπίκαιρο, γιατί κάθε ἡμέρα ὑπάρχουν ἀρρωστοί. Ἀρρωστοί σὰ σπύια. Ἀρρωστοί σὲς κλινικές. Ἀρρωστοί σὰ νοσοκομεία. Καὶ ὄχι μόνο φτωχοί, ἀλλὰ καὶ πλούσιοι. Ὅχι μόνο ἀμόρφωτοι, ἀλλὰ καὶ μορφωμένοι. Ἀπὸ ὅλες τὲς τάξεις. Ὅλοι ἀρρωσταίνουν. Ὅλοι. Ὅλος ὁ κόσμος. Γιατί δμως; Μεγάλο τὸ θέμα.

Μὲ λίγα λόγια θὰ προσπαθήσουμε νὰ δώσουμε μιὰ ἀπάντησι. Καὶ ὅσο μπορούμε ἀπλῶ καὶ καταληπτά.

Γιατί λοιπὸν ἀρρωσταίνουμε;

Γιὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐνε. Αὐτὸ λέει ἡ ἀγία Γραφή. Λέει: «Ὁ ἁμαρτανὼν ἐναντὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἐμπέσει εἰς χεῖρας ἰατροῦ» (Σοφ. Σειράχ 38,15). «Ὅποιος ἁμαρτανεὶ θὰ ἀρρωσίσῃ καὶ θὰ πέσῃ σὰ χέρια τῶν γιατροῦν. Πολλὲς εἶναι οἱ ἀρρώστειες ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὲς ἁμαρτίες. Πολλὲς. Ὅχι ὅλες. Αὐτὸ παρατηρεῖ ὁ ἱερεὺς Χρυσόστομος. Γράφει: «Πάντα τὰ νοσήματα ἐξ ἁμαρτημάτων; Οὐ πάντα μὲν ἀλλὰ τὰ πλείονα». Στὴν περίπτωσι αὐτὴ τὸ φάρμακο τὸ ξέρουμε. Τὸ εἶπε ὁ Κύριος οἰδὸν παραλυτικὸ τῆς Βηθεσδα. Θυμηθεῖτε τὰ λόγια του: «Ἴδε ὁ γιγὲς γέγονας, μηκέτι ἁμαρτανε, ἴνα

μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται» (Ἰωάν. 5,14). Ἀρρωστοί, ποὺ γίνετε καλά, μὴ ξαναμαρτανεῖτε γιὰ νὰ μὴ σὰς συμβοῦν χειρότερα. Σὰς τὸ λέει ὁ Χριστός. Ἀκούσιε τὴ φωνὴν του.

Γιὰ νὰ θυμώμασι τὸ Θεό. Κάποιος πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ ἕναν ἀρρωστο. Ὁ ἐπισκέπτης ἐξέφρασε ὅλην τὴν συμπάθεια καὶ τὴ λύπη γιὰ τὴν ἀρρώστεια του. Ἀλλὰ ὁ ἀρρωστος τοῦ εἶπε κάτι ποὺ τοῦ ἔκανε ἐντύπωσι καὶ ποὺ τὸ θυμοῦνταν σὲ ὅλην τὴν ζωὴ. Εἶπε ὁ ἀρρωστος οἰδὸν ἐπισκέπτη του: «Ξέρεις γιατί ὁ Θεός μὰς ἀφήνει, πολλὰς φορὲς, νὰ πέσουμε στὴν πλάτη; Γιὰ νὰ κοιτάξουμε καὶ λίγο καὶ πρὸς τὰ ἄνω...». Ἔτσι εἶναι. Στὴν ἀνάγκη, στὴν ἀρρώστεια, θυμώμασι τὸ Θεό. Ὁ Λαβίδ, ἔλεγε συχνά: «Ἐν ἡμέρα θλίψεώς μου τὸν Θεὸν ἐξεστῆτησα» (Ψαλμ. 76,3). Στὴ θλίψει μου θυμώθηκα καὶ ζήτησα τὸ Θεό.

Γιὰ νὰ μετανοοῦμε. Ἡ θύμηση τοῦ Θεοῦ συντελεῖ, σχεδὸν πάντοτε, στὴν μετάνοια. Οἱ περισσότεροι ἀρρωστοί, μαζί μὲ τὴν θεραπεία τους, μετανοοῦν γιὰ τὲς ἁμαρτίες τους καὶ γίνονται ἄλλοι ἄνθρωποι. Καλύτεροι. Ἕνας νέος, ἀπὸ τὸ Σανατόριο σὺν ὁποίῳ νοσηλευότανε, ἔγραφε: «Ἐδῶ, ἀνάμεσα σὰ πονεμένα πρόσωπα τῶν συνανθρώπων μου, τὴν πρώτη ἡμέρα κατέλαβα τὴν

μὴν πῆ ποτὲ καὶ ὁ νεοφώτιστος, ὅτι δὲν φταίει, ὅτι σκανδαλίστηκε. Δὲν τῷλεγε ἡ καρδιά του νὰ σταθῇ ὁλόρθος, γι' αὐτὸ ἔπεσε. Κανένας δὲν σκανδαλίστηκε τόσο ἄσχημα καὶ τόσο ἄγουρα σὰν τὴ Θάμαρ; καὶ ὅμως κανένας δὲν ἔδειξε τὴν πίστι σὰν τὴ Θάμαρ. Πῆδηξε καὶ τὸ φηλότερο ἐμπόδιο, διέσχισε καὶ τὸ φοβερώτερο σκάνδαλο, καὶ κράτησε τὴν πίστι τῆς ἀπειράχτη.

Καὶ κάτι ἀκόμη ἀπαραίτητο. Ἐπειδὴ ζοῦμε σὲ χρόνια πονηρά, καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ σημεῖο τῆς Γραφῆς εἶνε ἀπὸ τὰ πιὸ δυσνόητα, δηλαδὴ τὰ πιὸ παρεξηγήσιμα, χρειάζεται νὰ προσέξουμε ἀπὸ δύο εἶδη παρανοήσεων. Τὸ ἓνα εἶδος εἶνε νὰ νομίσῃ κανεὶς, ὅτι ἡ Θάμαρ ἦταν ἁμαρτωλὴ καὶ ἔκανε μιὰ αἰσχρὴ πράξι. Γι' αὐτὸ ἔδωσα κ.ὄλας ἐξηγήσεις. Τὸ ἄλλο εἶδος παρανοήσεως εἶνε νὰ νομίσῃ κανεὶς, ὅτι μπορεί καὶ σήμερα νὰ δείξῃ ἕνας

τὴν πίστι του μὲ τὸν ἴδιο ἢ μὲ παρόμοιο τρόπο. Ὅχι. Αὐτὸ ποτέ. Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἐπαναλαμβάνονται. Μὴ μόνο φορὰ εἶχαν ἀξία μεγάλη, ὅταν ἔγιναν γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ καὶ καὶ πέρα. Κάθε μίμησις εἶνε ἁμαρτία καὶ μόνο ἁμαρτία. Μὴ φορὰ ἡ κλοπὴ τοῦ Ἰακώβ ἦταν δείγμα πίστεως, καὶ μὴ φορὰ ἡ πράξι τῆς Θάμαρ ἦταν δείγμα πίστεως. Προχωρῶ ἀκόμη περισσότερο. Μὴ μόνο φορὰ μπορούσε νὰ φανῇ ἡ πίστι τοῦ Ἀβραάμ μὲ τὸ ὅτι εἶπε στὴ Σάρρα «Ὅχι, γέλασες», μὴ φορὰ εἶχε ἀξία ἐνὸς παραδείσου ὁ λόγος «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου», ὅταν πρωτοέγιναν, χωρὶς νὰ διδαχτοῦν. Ἀπὸ καὶ καὶ πέρα κάθε ἐπανάληψις εἶνε «κούφια λόγια», ὑποκριτικὰ παπαγαλίσματα, καὶ καιμικὰ φορὰ καὶ ἁμαρτία, ἂν εἶνε πράξεις σὰν τοῦ Ἰακώβ καὶ τῆς Θάμαρ.

Στέργιος Ν. Σάκος

ματαιότητα τοῦ πλούτου. Τῇ δευτέρῃ ἡ καρδιά μου μαλάκωσε καὶ ἀπαλλάχθηκε ἀπ' τὸν σκληρὸ ἐγωισμό. Τὴν τρίτῃ ἐκλάρα. Τὴν τετάρτῃ μετάνοιωσα καὶ σήμερα προσευχήθηκα θερμά». Μιὰ γυναῖκα ὁμολόγησας τὸ ἐξῆς: «Στὸν καιρὸ τῆς ἀρρώστειας μου, ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου, διάβασα πρώτη φορά τὸ Εὐαγγέλιο... Ζοῦσα στὸ σκοτάδι καὶ εἶδα τὸ φῶς. Τὰ θέληγτρα ποὺ ἀπόλαυσα ὡς τώρα εἶναι μὴδὲν μπροστὰ σὲς χαρὲς τῆς καθαρῆς ζωῆς». Κι ἕνας ἐργάτης, μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι του, ὅποτε ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια, ἔγραψε στὸ γράμμα, ποὺ ἔστειλε σὲ τὴν γυναῖκα του καὶ σὲ τὰ παιδιὰ του: «Γυναίκα μου καὶ παιδιὰ μου, μὲ τὴν ἀρρώστεια ἔκοπα τὰ θαρρεῖα ἐλαττώματά μου, δὲν πίνω πιὰ κρασί καὶ δὲν βλασημῶ, μὰ οὔτε γυρίζω ἄρᾳ τίς νύχτιες. Σὰς ἀγαπῶ καὶ πᾶς σκέπτομαι κάθε στιγμή. Παρακαλεῖτε τὸ Θεὸ νὰ σωθῶ καὶ νὰ γυρίσω πάλι κοντὰ σας». Ἄς τὸ ξαναποῦμε. Οἱ ἀρρώστειες φέρουν τὸν ἄνθρωπο, τίς περισσότερες φορές, κοντὰ στὸ Θεό.

Γιὰ νὰ ταπεινωθῶμασθε. Ὁ Θεὸς μᾶς θέλει ταπεινούς. «Μισητὴ ἔναντι Κυρίου ὑπερηφανία» (Σοφ. Σειρ. 10,7). Καὶ «δύναται ταπεινώσαι τοὺς προενομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ» (Λαν. 4,34). Μπορεῖ νὰ ταπεινώσῃ ὅλους τοὺς ὑπερηφάνους. Καὶ μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ αὐτὸ μὲ πολλοὺς τρόπους. Ἕνας τρόπος εἶναι καὶ ἡ ἀρρώστεια. Ὁ ἴδιος ὁ ἀπ. Παῦλος, κάνοντας λόγο γιὰ κάποια ἀρρώστεια, ποὺ τὴν ἀνυψεῖ «σκόλοπα», καὶ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὴν προσδιορίσουν οἱ ἐρμηνευταί, διολογεῖ δι' αὐτὸν τὸν «σκόλοπα», τὸν ἔδωκε ὁ Κύριος γιὰ νὰ ὑπὲρ ὑπερηφανεύεται. Γράφει: «Ἐδόθη μοι σκόλον τῇ σποκί... ἵνα ὑπὲρ ὑπεραιοῖμαι» (Β' Κορ. 12,7). Κἄτω ἀπὸ τὰ γυνήματα τῆς δοκίμειας ὅλοι σκίδουν τὸ κεφάλι τους καὶ διολογοῦν τὴ μηδαμινότητά τους μπροστὰ στὸ Θεό.

Γιὰ νὰ δοκιμαζώμασθε. Λέμε δι' πιστεύουμε καὶ ἀγαποῦμε τὸ Θεό. Πῶς βιαίως θὰ φανῇ αὐτό; Μόνο μέσα σὲς δοκιμασίες. Καὶ μιὰ ἀπὸ τίς δοκιμασίες εἶναι καὶ ἡ ἀρρώστεια. Ὅποιος μέσα σὲν ἀρρώστεια καὶ αὐτὸν πόνον τοῦ δὲν γογγύζει καὶ δὲν παρπαρνεῖται κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δένεται σιωπηλὰ τὸ σταυρὸ τῆς δοκιμασίας αὐτῆς, αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς Χριστιανός. Μόνο αὐτός. Οἱ ἄλλοι ποὺ γογγύζουν δὲν εἶναι.

Καὶ ἂς λένε β,τι θέλουν. Ὅλοι οἱ ἅγιοι πέρασαν δοκιμασίες σὲ τὴν ζωὴ τους. Πολλὲς δοκιμασίες. «Ὅσοι δοκιμάζονται ἐν καμίνῳ ἄγγυρος καὶ χρυσοῦς, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ Κυρίῳ» (Παρ. 17,3). Ποιὸ πρῶτο καὶ ποιὸ δεύτερο παράδειγμα νὰ ἀναφέρουμε; Εἶναι τόσα πολλὰ. Ὅλοι οἱ ἅγιοι καὶ οἱ μάρτυρες. Μιὰ ψυχὴ, λεπτὴ στὸ σῶμα, μέχρι τὴν τελευταία στιγμή, ἔλεγε: «Πεφιλημένε μου Ἐταυρωμένε, γι' ἀγάπῃ σου ὑποφέρω καὶ θὰ τὰ ὑποφέρω ὅλα». Κι ἄλλοι ἔκαναν τραγοῦδι τὸν πόνον καὶ τραγουδοῦσε: «ὦ! πόνε, πόσο εἶσαι γλυκὺς, διὰ τὸ ἴησοῦς μᾶς ἀφήνει νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν παρουσία του»!

Γιὰ νὰ γινώμασθε συμπονετικοί. Ἡ ἀρρώστεια, ὁ πόνος, μαλακώνει καὶ τὴν πιὸ σκληρὴ καρδιά. Ἄνθρωποι ποὺ πρῶτα περνοῦσαν ἀδιάφοροι μπροστὰ ἀπὸ πονεμένους συνανθρώπους τους, ὅποτε ἀπὸ κάποια τους ἀρρώστεια, ἄλλαξαν διαγωγή. Ἐγιναν καλοὶ Σαμαρεῖτες, καὶ σκίδουν πάνω τους μὲ συμπόνια, ὅπως καὶ ἐκεῖνος, ὁ καλὸς Σαμαρεῖτης τῆς παραβολῆς, σὲν πληγωμένο ὁδοιπρό. Ὁ ἀρρώστως, μετὰ τὴν θεραπεία του, γίνεται συμπονετικὸς ἄνθρωπος. Κι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ πιὸ πολὺ σκέπτεται καὶ ἐπισκέπτεται τοὺς ἀρρώστους. Αὐτὸς ποὺ ἀρρώστησε καὶ πόνεσε.

Γιὰ νὰ σκεπτόμασθε τὸν οὐρανόν. Ἐδῶ σὲ τὴν γῆ εἴμαστε «ξένοι καὶ παρεπίδημοι». Αὐτὸ λέει ὁ Θεὸς μὲ τὸν ἀπ. Πέτρο. Ἐδῶ δὲν ἔχουμε «μένονσαν πόλιν», ὅπως λέγει καὶ ὁ ἀπ. Παῦλος. Ἡ πατρίδα μας ἡ αἰώνια εἶναι ὁ οὐρανός. «Τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς ὑπάσχει». Τὰ συμφέροντά μας εἶναι σὲν οὐρανόν. Συμπέρασμα: Λιγότερα ἀκίνητα σὲ τὴν γῆ. Λιγότερα λεφτὰ σὲς τράπεζες. Τὰ περισσότερα σὲ ἔργα ἀγάπης, φιλανθρωπίας καὶ θεραπευτικῆς. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, μαζί μὲ τὴν μετάνοια, λύνομε τὸ πρόβλημα τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ σπουδαιότερο πρόβλημα.

Ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα,

Γι' αὐτὸ ἀρρωσταίνουμε. Γιὰ τοὺς λόγους ποὺ εἴπαμε. Σκέψον πάνω σὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ θγάλε τὰ ἀνάλογα συμπεράσματα. Συμπεράσματα ποὺ, εἰχουαί, νὰ σὲ ὁδηγήσουν σὲ Σωτῆρα μας Χριστό.

Ἀρχιμ. Γεράσιμος Ραπτόπουλος

Ἀντιαιρετική στήλη**ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ**

ΣΤ'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἀπ' ὅσα μᾶς εἶπατε, κ. καθηγητά, οἱς προηγούμενες συνεντεύξεις φαίνεται καθαρά, οἱ οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ἀποφεύγουν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Τί διδάσκουν λοιπὸν γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἀρνοῦνται τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀνάστασί του. "Όταν ἕνας ἀρνήται αὐτὰ τὰ δύο ἢ καὶ ἕνα ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶνε Χριστιανός, ἀρνεῖται ὁλόκληρο τὸ Εὐαγγέλιο. Τὸ περιεχόμενο τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ θάσι: τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἄξονας τῆς σωτηρίας, ἡ μαρτυρία τῶν ἀποστόλων δὲν εἶνε μιὰ θεωρία, οὔτε ἕνα σύστημα ἰδεολογικὸ ἢ κοινωνικό, ἀλλ' ἕνα πρόσωπο καὶ ἕνα γεγονός. Τὸ πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ καὶ τὸ γεγονός τῆς ἀναστάσεως. Πολὺ ἀπλᾶ ἀλλὰ καὶ πολὺ δυνατὰ τὰ κηρύττει: αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ παρέλαβα καὶ παρέδωκα, γράφει: στὴν ἀρχὴ τοῦ 15 κεφ. τῆς Α' πρὸς Κορινθίους, εἶνε τοῦτο, ὅτι «Χριστὸς ἀπέθανεν, ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γραφὰς καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφὰς καὶ ὅτι ὤφθη Κηρῶ, εἰτα τοῖς δώδεκα...». Μὲ ἀπλᾶ λόγια. Ὁ Χριστὸς πέθανε καὶ ἐτάφη. Ὁ τάφος: θεδαίωνε: τὸ θάνατο, καὶ τὰ θυὸ ὅτι ἦταν ἀνθρώπος. Πέθανε γιὰ τὴς ἀμαρτίες μας: ὅσα ὁ Ἰῆος ἀνακαύρητος. Ἀναστήθηκε τὴν τοῖτη μέσᾳ καὶ καιροῦθηκε πολ- λές φορές σὲ διακόσους. Οἱ ἐκρωλῖσεις του μαρτυροῦν, θεδαίωνουν τὴν ἀνάστασί του καὶ ἡ ἀνάστασι τὴν θεότητα του. Ἔτσι κηρύττει: καὶ γοῖται: συνενῶ: ὁ ἀπὸστολος Παῦλος. Τόσο δυνατὰ κήρυξε τὴ θεότητα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀνάστασί του στὴν Ἀθήνα. σὸν Ἀρειο Πάγο, ὥστε πολλοὶ ἀπ' τοῦς ἀκροατὰς του, ποὺ δὲν κατάλαβαν καλά, ἔλεγαν ὅτι τοῦς κήρυξε γιὰ τὸ Θεὸ Ἰησοῦ καὶ τὴ θεὰ ἀνάστασι. Ἐμεις βίως καταλαβαίνουμε πολὺ καλά τί κήρυξε ὁ ἀπὸστολος στοῦς Ἀθηναίους. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι κηρύττουν τὸ ἴδιο κήρυγμα. Τὸ κήρυγμα αὐτὸ τὸ ἔχουμε στὴν Κ. Διαθήκη. Ὁλόκληρη ἡ Κ.Δ.

εἶνε ἕνα ρητό, ἕνα χωρίο, μιὰ μαρτυρία ποὺ θεδαίωνε: τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀνάστασί του.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Θὰ εἶχατε τὴν καλωσύνη, κ. καθηγητά, νὰ μᾶς δώσετε ὠρισμένα συγκεκριμένα στοιχεῖα;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Εὐχαρίστως. Ἀνοίγω τὴν ἀγία Γραφή καὶ ἀπὸ τὴν πληθώρα τῶν χωρίων θὰ διαβάσω ἑκείνα, στὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ρητῶς ἀναφέρεται ὡς Θεός.

Α. Ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη.

1. Ἠσαῖας 9, 6 «Θεὸς ἰσχυρός».

2. Ψαλμ. 45, 6-7 «ὁ θρόνος σου ὁ Θεός εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

Β. Ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

1. Μθ. 1, 23 «Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει: καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

2. Ἰω. 1, 1 «Καὶ Θεός ἦν ὁ Λόγος».

3. Ἰω. 20, 28 «ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου».

4. Πρξ. 20, 28 «Προσέχετε ὅν ἐκυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμεῖς: τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος».

5. Ρω. 9, 5 «Ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός: εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας».

6. Β' Κο. 5, 19 «Θεός ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ».

7. Φι. 2, 6 «ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὄντας οὐχ ἀπαγνὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ».

8. Κλ. 2, 9 «ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς».

9. Α' Τι. 3, 16 «Θεός: ἐφανερώθη ἐν σαρκί».

10. Ττ. 2, 14 «τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

11. Α' Πε. 1, 1 «ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ».

12. Α' Ἰω. 5, 20 «καὶ ἐσιέν ἐν τῷ ἄλθηνῳ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός

ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος».

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι οἱ μαρτυρίες αὐτὲς εἶνε ἐλάχιστες. Γιατὶ ὅποιο κεφάλαιο τῆς Κ. Διαθήκης διαβάσετε καὶ σ' ὅποια σελίδα ἀνοίξετε, θὰ εἴρητε μία καὶ περισσότερες μαρτυρίες γιὰ τὴ Θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γιὰ ν' ἀρνηθῇ κανεὶς τὴν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ, πρέπει πρῶτα ν' ἀπορρίψῃ τὴν ἁγία Γραφή. Οἱ ἄπιστοι ποὺ δὲν δέχονταν τὴ Γραφή δὲν παραδέχονται καὶ τὴ Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πολὺ σωσιὰ, κ. καθηγητά, γιὰ τοὺς ἄπιστους. Εἶνε ὅμως ἐντελῶς ἀκατανόητο, πῶς ἄνθρωποι ποὺ διαβάθουν τὴ Γραφή καὶ μάλιστα ποὺ θέλουν νὰ ὀνομάζωνται οπουδασιαὶ τῆς Γραφῆς ἀρνοῦνται τὴ Θεότητα τοῦ Χριστοῦ μας ἐπειτα ἀπὸ τόσα γραφικὰ γωρία.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Καὶ ὅμως οἱ λεγόμενοι «σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς» ἀποδεικνύεται ὅτι εἶνε χειρότεροι ἀπὸ τοὺς ἄπιστους. Διότι οἱ ἄπιστοι ἀρνοῦνται τὴ Γραφή, αὐτοὶ διαστρέφουν τὴ Γραφή.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: "Ὁλ' αὐτὰ τὰ γωρία ποὺ ἀναφέροισι πῶς τὰ διαβάθουν, πῶς τὰ διαστρεβλώνουσιν;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Πρῶτα - πρῶτα ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ Θεὸς εἶνε ἐπίθετο καὶ σημαίνει ἰσχυρός. Ἐπειτα λέγουν ὅτι ἡ Γραφή ὀνομάζει καὶ ἄλλους θεοὺς, τὸν σατανᾶ θεὸ τοῦ αἰῶνος τούτου, τὴν κοιλία ποὺ γιὰ πολλοὺς εἶνε θεός. Ἐπίσης ἀναφέρουν ἕνα χωρίο ἀπὸ τοὺς Ψαλμοὺς: «Ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἔστε». Πόσο σαθρὰ εἶνε τὰ ἐπιχειρήματά τους εἶνε δολοφάνερο. Γιὰ τὸ χωρίο τῶν Ψαλμῶν παίρνουν τὴν ἀπάντησι ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Ἰησοῦ ἂν διαβάσουν τὸ λόγο του, ποὺ εἶνε στὸ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 10, ἐκεῖ ποὺ ὁ Κύριος λέγει: «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἓν ἐσμεν» καὶ ποὺ ἀναφέρει τὸ χωρίο αὐτὸ τῶν Ψαλμῶν. Γιὰ τὸ δεύτερο ἐπιχείρημα συμφωνῶ, ὅτι ἡ Γραφή ὀνομάζει καὶ ἄλλους θεοὺς, ὅπως τὸν σατανᾶ, τὴν κοιλία. Ἀλλὰ τέτοιος θεός εἶνε, ὡς φευδομάρτυρες, ὁ Ἰησοῦς Χριστός; Ἐπειτα ὀνομάζει ἡ Γραφή καὶ ἄλλους θεοὺς. Τοὺς ἀναγνωρίζει ὅμως; τοὺς δέχεται γιὰ θεοὺς; Ὁ Χριστὸς χαρακτηρίζεται ὁ μέγας Θεός, ὁ ἀληθινός Θεός, ὁ μόνος Θεός, ὁ εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας Θεός. Ὅσο γιὰ τὸ ὅτι ἡ λέξι Θεός εἶνε ἐπίθετο, δὲν μειώνει καθόλου τὴ Θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Μήπως τὰ πλεῖστα ὀ-

νόματα δὲν προέρχονται ἀπὸ ἐπίθετα; Μήπως τὸ ὄνομα Γιαχβὲ ἢ Ἰεχωβά, ποὺ ἐξηγεῖται ὢν, δὲν εἶνε μετοχή καὶ στὴ χρῆσι ἐπίθετο ποὺ κατέληξε νὰ γίνῃ ὄνομα; Ἀφοῦ ὁ Θεός εἶναι ἐπίθετο καὶ ἄρα κατώτερο ἀπὸ τὸ Γιαχβὲ, γιατί τότε, ὡς μάρτυρες, προσπαθεῖτε νὰ διαστρεβλώσετε τὸ χωρίο «οὐχ' ἀσπανιὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ» καθὼς καὶ τὸ φοβερὸ χωρίο τῶν Πράξεων 20, 28 ποὺ ὁμιλεῖ γιὰ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σεῖς τὸ κάνατε διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἰδίου Υἱοῦ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἀν' ὅσα ἀκούω, κ. καθηγητά, διαπιστώνω ὅτι οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά κάνουν τὸ πᾶν, ἀρκεῖ νὰ μειώσουν τὸ προάσπαστο τοῦ Χριστοῦ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἀφοῦα κηρύττουν καὶ γράφουν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε κτίσμα, τὸ πρῶτο κτίσμα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ σημαίνει Υἱὸς τοῦ Θεοῦ! Καὶ γιὰ ἐπιχείρημα ἀναφέρουν τὸν ὅρο π ρ ω τ ό τ ο κ ο ς. Ἐδῶ πιάνονται: ὅχι μόνον νὰ μὴ γνωρίζουν τὴν ἁγία Γραφή, ἀλλ' οὔτε καὶ στοιχειώδη γράμματα. Γιατὶ ἂν ᾔξεραν γράμματα καὶ γραμματική, δὲν θὰ τολμοῦσαν νὰ χρησιμοποίησουν τὸ πρωτότοκος γιὰ ἐπιχείρημα, γιατί αὐτὸ εἶνε ἐκαίνο ποὺ πέφτει σὰ δόγμα ἐπάνω τους καὶ τοὺς διαλύει. Τὸ πρωτότοκος δὲν σημαίνει, ὡς ἀγαθοί, τὸ πρῶτο κτίσμα ἢ τὸ πρῶτο δημιουργήμα, ἀλλὰ τὸ πρῶτο γέννημα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει καὶ δεύτερο γέννημα στὸ Θεὸ Πατέρα, ὀνομάζεται ὁ Ἰησοῦς πρωτότοκος καὶ μονογενής. Καὶ ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ γεννήματος καὶ δημιουργήματος; Ὑπάρχει καὶ μάλιστα τεράστια. Διαφέρουν ὅσο διαφέρει τὸ ἐπιπλο ποὺ φτιάχνει ὁ ἐπιπλοποιὸς ἀπὸ τὸ παιδί ποὺ γεννᾷται. Ὅσο διαφέρει ἡ φωτογραφία τοῦ παιδιοῦ του ποὺ φωτογραφεῖ ὁ φωτογράφος πατέρα ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ παιδί ποὺ δὲν τὸ ζωγράφῃς, δὲν τὸ ἐφτιάξει, ἀλλὰ τὸ γέννησε. Καὶ τὰ μὲν δημιουργήματα ἔχουν στοιχεῖα ποὺ δείχνουν τὴς ιδιότητες τῶν δημιουργῶν τους, τὰ δὲ γέννηματα ἔχουν τὴν οὐσία, ὅλη τὴν οὐσία καὶ τὴν ἴδια οὐσία τῶν γεννητόρων, τὰ παιδιὰ τῶν γονέων τους. Ὅπως ἀπὸ τὸ φυτὸ γεννιέται φυτὸ, ἀπὸ τὸ ζῶο ζῶο, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἄνθρωπος ἔτσι ἀπὸ τὸ Θεὸ γέννᾶται Θεός. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶνε Θεός ὅπως καὶ ὁ πατέρας. Ὁ Υἱὸς εἶνε ὁμοούσιος, ἔχει τὴν ἴδια οὐσία, μὲ τὸν πατέρα. Ἀπ' αὐτὸ φαίνεται πόσο τυφλοὶ εἶνε οἱ σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς, ὅταν δὲν δρῖσκουν μέσα

Τὸ διήγημά μας

Νύχτα γεράτην ὄνειρα

Ἡ νύχτα εἶχε προχωρήσει καὶ στὸν αὐανὸ μόνον ἀστέρια τρεμόπαιζαν, πασχίζοντας ἀνώφελα νὰ μερτιάσουν τὸ πηχτὸ σκοτάδι. Ἀνεμος δὲν θρόιζε οὔτε φυλλαράκι κι' ἡ ζέστη τύλιγε τὴν ἡρεμὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἀθωνικῆς ἐρημιᾶς. Σ' αὐτὴ τὴν ἀπόλυτη ἡσυχία μιὰ ψυχὴ γαληνεμένη δείχνει ἐξαιρετικὰ ἀνήσυχη.

Ἐξω στὴν ἀπλωταριὰ κάθεται ὁ π. Παῦλος καὶ ὀραματίζεται τὸ μέλλον. Δὲν τὸν ἀπασχολεῖ τόσο τὸ τί θὰ συμβῇ, ἀλλὰ τί πρέπει ὁ ἴδιος νὰ κάνῃ, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ λέγῃ σὰν τὸν Παῦλο στοὺς νέους πιστοὺς τῆς Ἐκκλησίας «οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμπερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι καὶ διδάξαι δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκου»...

Γιὰ λίγη ὥρα ἔχασε τὸν ἑαυτὸ του καὶ συνεπάρθηκε σὲ κόσμους ὑπεργήινους καὶ

πρωτόγνωρους. Τί εὐτυχία ἦταν αὐτή, Θεέ μου! Ἦταν μιὰ πρόγευσις τοῦ παραδείσου. Τί ἔκανε, πῶς ἔγινε ἄξιος νὰ ἀνεβῇ ἐκεῖ ψηλά; Μὰ ἦταν ὁ πόθος γιὰ θέωσι καὶ ἡ σφοδρὴ ἐπιθυμία νὰ ἀνεβάσῃ σ' ἑκείνο τὸ ὕψος ψυχῆς καθαρῆς, ποὺ περιμένανε νὰ σημάνη ἡ ὥρα τῆς χάριτος. Ἦταν ἡ πλόγια διοχέτασις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ Θεό, ποὺ τὸν ἔκανε ἄξιο τῆς θείας ἀγάπης. «Μ' ἀγαπᾶς;» ρώτησε ὁ Κύριος τὸν Πέτρο. Κι' ὅταν ἐκεῖνος συγκατένευσε τοῦ εἶπε: «ποίμαινε τὰ πρόβατά μου». Καὶ ἐκεῖ κάτω στὴ μαύρῃ ἡπειρο εἶχε τόσα πρόβατα χωρὶς ποιμένα!

— Εἶναι ὥρα γιὰ Μεσοκτικὸ, γέροντα; ρώτησε ὁ π. Θεοφύλακτος, ποὺ ἀθόρυβα τὸν εἶχε πλησιάσει.

— Ὅχι ἀκόμη, εἶπε χωρὶς νὰ κουνηθῇ. Μὰ πῶς ἔτσι καὶ ξύπνησες; Δὲν ἔχεις ὕπνο;

σ' ὀλη τῇ Γραφῇ οὔτε μία φορὰ τὴν λέξι δ μ ο ο υ σ ι ο ς. Καὶ ὅμως ὑπάρχει τόσες φορές ὁ τίτλος Υἱὸς Θεοῦ, ποὺ σημαίνει δημοσίως. Ἀλλ' αὐτὸ παθαίνουν ἐκεῖνοι ποὺ ψάχνουν νὰ βροῦν λέξεις καὶ ὄχι ἀλήθειες. Αὐτὸ ποὺ ἔπαθαν μὲ τὴ λέξι: Ἐξωβᾶ τὸ ἔπαθαν καὶ μὲ τὸ δημοσίως. Ἐκεῖ παίρνουν τὴ λέξι χωρὶς περιεχόμενον, ἐδῶ δὲν βρίσκουν τὴ λέξι καὶ δὲν ἀγγίζουσιν ἅν τὸ περιεχόμενον. Ἐτοί τυφλώνει καὶ ἔτσι μωραίνει ὁ σατανᾶς τοὺς συνεργάτας του, γιὰ νὰ τοὺς χρησιμοποῖῃ στὸ ἔργο του.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον οἱ ἀκοῦμε, κ. καθηγητά, καὶ χαιρόμαστε μάλιστα γιὰ τὴν καθάρια πίστι τῆς Ἐκκλησίας μας. Λυποῦμαστε ὅμως ἐιλικρινᾶ γιὰ τὸ παρασιτάρισμα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' εἶνε ἀδικαιολόγητοι νὰ ἐρμηνεύουν τὸ πρωτότοκος, πρῶτο κτίσμα, καὶ νὰ μὴ θέλουν νὰ παραδεχθοῦν, ὅτι ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἶναι καὶ Θεός, εἶναι δημοσίως μὲ τὸν Πατέρα. Θὰ οἱ παρακαλοῦσαμε σιὰ λίγα λεφτά ποὺ μᾶς μένουν νὰ συνεχίσετε.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἐνα δεύτερο χωρίο ποὺ χρησιμοποιοῦν εἶναι τὸ τῆς Ἀποκαλύψεως 3, 14, ὅπου ὁ Χριστὸς λέγεται ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ. Ἀρα, λένε

τὸ ἀρχικό, τὸ πρῶτο κτίσμα τοῦ Θεοῦ. Ἀν διαβάσῃ κανεὶς ὁμοῦς δλόκληρο τὸ χωρίο, θὰ διαπιστώσῃ ὅτι καὶ τὸ χωρίο αὐτὸ εἶναι μιὰ ὁλοκάθαρη ὁμολογία τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὀνομάζεται ὁ Χριστὸς ὁ Ἀμὴν, ποὺ σημαίνει ὅτι καὶ ὁ Γιαχβέ. Ἐπειτα ἡ λέξι ἀρχὴ ἐδῶ δὲν σημαίνει τὴν ἐναρξιν, ἀλλὰ τὸν ἀρχηγό, τὴν κεφαλὴν ὅπως λέμε «ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι». Ὁ Χριστὸς ποὺ εἶναι τὸ πᾶν εἶναι καὶ ὁ ἐξουσιαστής, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ σύμπαντος, ὀλικῆς καὶ πνευματικῆς δημιουργίας. Συγιστῶ στοὺς σπουδαστὰς τῆς Γραφῆς, ὅταν ξαναδιαβάσουν τὸ χωρίο αὐτό, νὰ κάνουν τὸν κόπο νὰ διαβάσουν καὶ τὸ πρῶτο κεφάλαιον τῆς πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

Καὶ ἐπειδὴ συστηματικὰ ἀποφεύγουν τὴν συζήτησιν τοὺς ἐρωτῶ ἀπὸ ραδιοφώνου. Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ παρουσιάζεται στὴ Γραφῇ, ὅτι εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος, ὁ κυβερνήτης καὶ συντηρητὴς τοῦ κόσμου, ὁ ἀναδημιουργὸς τῆς κτίσεως, ὁ κριτὴς τοῦ παντός, ὁ κληρονόμος πάντων; Ἡ ἀπάντησις ὑποχρεωτικὰ εἶναι: ὁ ἕνας καὶ ἀληθινὸς Θεός. Ἀς διαβάσουν τώρα τὸ α' κεφ. τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς νὰ διαπιστώσουν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱός. Γι' αὐτὸν τὰ γράφει ὁ Παῦλος.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ρώτησε σιγά.

— Ποτέ μου δὲν κοιμήθηκα τόσο βαριά. Μὰ ξύπνησα ξαφνικά μετὰ ἀπὸ ἓνα ὄνειρο συνταρακτικό.

— Τί σέ τρομάζει, Θεοφύλακτε; Μήπως ἦταν σατανικός λογισμὸς γιὰ νὰ σ' ἀποσπάσῃ ἀπ' τὸ κοινὸ μας χρέος;

— "Ὁχι, πρὸς Θεοῦ. Τὸ ὄνειρο ἦταν ἀπ' τὸ Θεὸ ὅπωςδήποτε καὶ ἀφοροῦσε τὴν ὁσιότητά σου.

— Καλὰ, καλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μοῦ τὸ πῆς, εἶναι φυσικὸ τίς παραμονὲς τῆς ἀναχωρήσεώς μας νὰ νοιώθῃς παράξενα συναισθήματα, ὅπως κι' ἐγὼ ὅλως τε.

Μὰ σκιὰ γλύστρησε κοντὰ τους. "Ἦταν ὁ π. Μιχαήλ.

— Κάτι μοῦλεγε πὼς δὲν κοιμάστε σείς.

— Μὴ μοῦ πῆς πὼς σέ τάραξε ἓνα ὄνειρο;

— 'Ακριδῶς. Ποῦ τὸ καταλάβατε;

— Αὐτὴ ἡ νύχτα εἶναι γεμάτη μηνύματα. Οἱ ζωντανὲς καρδιὲς μοιάζουν σὰν καλοφτιαγμένους δέκτες ποὺ συντονίζονται στὰ μήκη κύματος τοῦ οὐρανοῦ.

— "Ἔτσι εἶναι, μὰ τὴν ἀλήθεια. "Ὁμως τὰ μηνύματα εἶναι γιὰ σένα.

— Μὴ μοῦ πῆς πὼς ἔχεις τὴν ἱκανότητα νὰ ἐρμηνεύῃς κιόλας τὰ ὄνειρα ποὺ βλέπεις;

— Μὰ εἶναι ὀλοφάνερο αὐτὸ ποὺ θέλει νὰ μᾶς πῇ.

— Καλὰ, καλὰ θὰ γίνῃ τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα. "Ἄς τ' ἀφήσουμε αὐτά.

Ξάφνου κατέφθασε ὁ π. Γαβριήλ. "Ἦταν ἀνάστατος.

— Γέροντα, γέροντα, εἶσαι ἐδῶ; "Α! δόξα τῷ Θεῷ.

— Ποῦ ἤθελες νὰ εἶμαι, Γαβριήλ; ρώτησε εἰρωνικά ὁ π. Παῦλος.

— 'Αφήστε, ἀφήστε, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ συνεχίσουμε, εἶπε πειραγμένος ὁ ἄλλος.

— Εἶδες κι' ἐσὺ ὄνειρο; ρώτησαν οἱ ἄλλοι δύο ὑποτακτικοί.

— Καὶ τί ὄνειρο! Φοδᾶμαι γιὰ σένα, γέροντα. Κάποια ἀπειλὴ κρέμεται πάνω σου, εἶπε, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ πολλὴ συναίσθησι γιὰ τὸ τί λέει ὁ π. Γαβριήλ.

— Ποιὸς μὲ ἀπειλεῖ, λοιπόν; "Ὁ Θεός; Κινδυνεύει ἡ ψυχὴ μου; ρώτησε ἀτάραχος ὁ π. Παῦλος.

— "Ὁχι, ἡ ζωὴ σου.

— Εἶναι φυσικὸ, εὐλογημένε, νὰ κινδυνεύῃ ἡ ζωὴ ὅλων μας ἐκεῖ κάτω ποὺ θὰ πᾶμε.

Πᾶψτε, λοιπόν, ὅλοι σας νὰ παίξετε τὸ χαρτί τοῦ διαβόλου, ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, μὴ προφητεῖς τοὺς κινδύνους ποὺ θὰ συναντήσουμε γιὰ νὰ μᾶς τρομοκρατήσῃς καὶ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃς ἀπ' τὴν ἀποστολὴ μας, νὰ προσφέρουμε τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερίαν στοὺς ἀλυσσοδεμένους δούλους σου.

Σταμάτησε γιὰ λίγο καὶ ψέλλισε μιὰ προσευχὴ πρὸ πολὺ νοερὴ παρὰ φανερὴ. Μετὰ στράφηκε στοὺς ὑποτακτικούς του.

— Πῆτε μου λοιπόν ἂν εἶναι ἔτσι τὰ πράγματα. Εἶδες ἐσὺ, Θεοφύλακτε, τὴν ἀφεντιά μου νὰ ὑψώνεται, νὰ ἀπογειώνεται καὶ νὰ χάνεται στὰ οὐράνια; Καὶ σύ, Μιχαήλ, εἶδες ὅτι ἔπεσα ἀπὸ ψηλὰ καὶ χάθηκα στὴν ἄβυσσος; Καὶ σύ, Γαβριήλ, ὅτι τρώγανε τὰ ἄγρια θηρία τὴ νεκρὴ μου σάρκα;

— Ναί, ἀκριδῶς ἔτσι, εἶπαν κι' οἱ τρεῖς, μ' ἓνα στόμα. Ποῦ τὰ κατάλαβες ὅλα αὐτά; ρώτησαν ἐκπληκτοί.

— "Ἔτσι ἀκριδῶς τὰ σκεφτόμουν κι' ἐγὼ τὴν ὥρα ποὺ ὠνειρευόσασταν. Καταλάβατε λοιπόν;

— Συνδυασμένη δρᾶσις τοῦ διαβόλου, ὠμολόγησαν κι' οἱ τρεῖς.

— Γι' αὐτὸ εἶμαι θέβαιος. "Ἐνα δὲν ξέρω. Τί ἀποτέλεσμα ἔχει στὴν ψυχὴ σας; Μήπως φοβηθήκατε; Μήπως ἀλλάξατε γνώμη καὶ θέλετε νὰ μείνετε; Εἰλικρινὰ θέλω τὴν ἀπάντησί σας. Μὴ ντραπήτε νὰ μοῦ ὁμολογήσετε τοὺς φόβους καὶ τοὺς δισταγμούς σας. Κάλιο τώρα παρὰ τὴν ὥρα τῆς μάχης. Γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσω νὰ πάρετε μιὰ τελεσίδικη ἀπόφασιν σᾶς δηλώνω. Ἐἵστε ἔτοιμοι ἐκεῖ ποὺ πᾶμε νὰ πεθάνετε, νὰ μαρτυρήσετε γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Κυρίου; "Αν ναί, δώστε τὰ χέρια καὶ μὴ φοβάστε πιά τίποτε. "Αν δὲν μᾶς τρομάξῃ τὸ χειρότερο τὸ λιγώτερο ἔχει μικρότερη σημασία.

— Εἵμαστε ἔτοιμοι νὰ πέσουμε μαζὺ σου, γέροντα, καὶ στὴ φωτιά καὶ στὸ νερό, εἶπαν ὁμόφωνα οἱ ἄλλοι.

— Γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴ βασιλεία του; τόνισε.

— Γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴ βασιλεία του, εἶπαν δυνατὰ μ' ἓνα στόμα κι' οἱ τρεῖς.

— Καὶ τώρα μερικά θέματα τακτικῆς. Εἵμαστε καλόγεροι καὶ εἶναι φυσικὸ μερικά πράγματα νὰ μᾶς σκανδαλίζουν. Θὰμπούμε μέσα στὸν κόσμον, ποὺ κεῖται ἐν τῷ πονηρῷ. Οἱ καὶ μὲνοι ἀδελφοί μας δὲν ἔχουν

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Νά απαγορευθῇ ἡ προβολή

Ἐρευνα μεταξύ τῶν παρακολουθησάντων τὴν προβαλλομένην εἰς κινηματογράφον Ἰησοῦ Χριστοῦ Σούπερ - Στάρ» περὶ τῶν ἐντυπώσεων ἐκ τῆς παρακολουθήσεως ἐπιβεβαιώνει τὸ συνταρακτικὸν συμπεράσμα διὰ τὸν κλονισμόν τοῦ συγχρόνου χριστιανικοῦ ἰδεώδους, ὅτι ἡ προβαλλομένη ταινία χαρακτηρίζεται ὡς βλάσφημος, ὡς διαστρέφουσα τὸ καλῶς κεινόμενον συναίσθημα τῶν ἀνθρώπων καὶ ὡς χαλαρώνουσα τὴν θρησκευτικότητα τῶν Χριστιανῶν. Πολλοὶ ἐκ τῶν θεατῶν ἀποχωροῦν πρὸ τοῦ τέλους ἀηδισμένοι καὶ ἄλλοι ἐλεεινολογοῦν αὐτοὺς οἱ ὅποιοι ἀπεφάσισαν νὰ διακωμωδίσουν τὸ θεατρικὸν πρόσωπον τοῦ Κυρίου. Ἀποροῦν πολλοὶ πῶς τινες ἐκ τῶν μορφωμένων θεατῶν ἀνέλαβον τὸν ρόλον τοῦ ὑπερασπιστοῦ μᾶς τόσο ἀμφιβόλου ταινίας. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουσαν νὰ ἀν-

τιδράσουν διὰ τῆς διαφωτίσεως καὶ τῆς ἀποχῆς των, ὥστε νὰ σταματήσῃ ἡ ἐπιβλαβὴς ἐπίδρασις τοῦ ἁμαρτωλοῦ αὐτοῦ θεάματος.

Νά διατρανωθῇ ἡ ἀντίδρασις κατὰ πνευματικὸν καὶ ἀξιοπρεπῆ τρόπον, ὥστε νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ συνέχισις τῆς προβολῆς τῆς προξενεῖ ἀνεπανόρθωτον πνευματικὴν ζημίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν θεατῶν καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἀπαγόρευσις τῆς προβολῆς τῆς. Πάντως εἶναι γενικὴ ἡ ἀπαίτησις νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ προβολὴ τῆς ταινίας αὐτῆς, ἡ ὁποία σκανδαλίζει ψυχὰς. Ἄν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τόση ἀνησυχία κατέχει τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον διὰ τὸν ἠθικὸν μαρασμόν τῆς νεότητος καὶ ὅτι τοιοῦτου εἶδους θεάματα περισσότερον σκανδαλίζουν, τότε ὅπωςδήποτε ἡ ἀπαγόρευσις εἶναι ἀναγκαία.

Τρέχουν οἱ νέοι νὰ ἴδουν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν βιβλίαν. Ἄλλ' αὐτοὺς δὲν εἶναι ὁ Χριστὸς ὁ ὢν τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τοῦ λοιποῦ θὰ ἐμπνευ-

πνευματικὰ μάτια καὶ βλέπουν καὶ σκέφτονται ἀλλοιῶτα ἀπὸ μᾶς. Ἀκόμη ντύνονται καὶ φέρονται ἀνάλογα μὲ τῆς ψυχῆς τους τὸ περίσσευμα. Δὲν εἶναι ὁ καλῶς τρόπος νὰ κατακεραυνώσῃ κανεὶς ἕνα, πού ἔχει διαφορετικὰς ἀντιλήψεις ἀπ' τὴς δικῆς του. Οἱ ἄνθρωποι πού δὲν γινώρισαν τὴν ἀλήθειαν εἶναι ἀξιολύπητοι, ἀλλὰ εἶναι φυσικὸ νὰ δείχνουν αὐτὸ πού πραγματικὰ εἶναι. Μόνον ἕνας πού ζηλεύει τὴν κατάντια τους τοὺς ἀγριοκοιτάζει καὶ τοὺς ἀγριομιλά.

— Δὲν εἴμαστε, ἀλλοίμονο, τόσο δυνατοὶ ὥστε νὰ σκεφτώμαστε καὶ νὰ φερώμαστε ἔτσι στὴν κρίσιμη τὴν ὥρα, ὡμολόγησαν μὲ εἰλικρίνεια οἱ ἄλλοι.

— Κι' ὅμως πρέπει νὰ προσπαθήσετε. Ὁ γιατρός δὲν κακομιλά στοὺς ἀρρώστους, γιατί φέρονται τὶς περισσότερες φορές παράλογα, ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ τοὺς πείσῃ νὰ καταλάβουν πόσο ἀρρώστοι εἶναι καὶ νὰ τοὺς δείξῃ τὸν τρόπο θεραπείας μὲ ὑπομονὴ καὶ συγκρατήσας. Γύρω μας θὰ συναντήσουμε πολλοὺς ἀρρώστους ἀκόμη καὶ νεκροὺς ψυχικά. Πολλὰς φορές θὰ νοιώθουμε τὴν πτωμαίην νὰ μᾶς προκαλῇ ἀσφυξία πνευματικὴ,

ὅμως πρέπει νὰ κρατηθῶμε ἀλώβητοι, ἄτρωτοι. Μιὰ νοερὴ προσευχὴ τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ θὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ ἐπικίνδυνον χειρισμὸν κάθε περιπτώσεως. Ὁ Κύριος διέταξε, ἐγένεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστέραις.

Μείνανε γιὰ πολλὰ ὥρα ἄφωνοι, βυθισμένοι στὶς σκέψεις τους. Ἦσαν πολλὰ αὐτὰ πού τοὺς πρόσφερε τούτῃ ἡ νύχτα. Ἡ τρομερὴ αὐτὴ νύχτα ἡ γεμάτῃ ὄνειρα. Ἡ τόσο ὅμως ἐποικοδομητικὴ, ὅπως κατέληξε στὸ τέλος.

Τὴν μακρόχρονη σιωπὴ διέκοψε ἡ ἀπαλὴ καὶ ἀποφασιστικὴ φωνὴ τοῦ π. Παύλου.

— Πάμε λοιπὸν τώρα στὴν Ἐκκλησίαν γιὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μεσονυκτικοῦ.

Τὰ χαράματα τοὺς βρῆκαν στὴν προσευχῇ. Μιὰ προσευχῇ, πού σπάνια εἶχε τόσο εὐεργετικὴ ἐπίδρασις σὲ ψυχὰς προσευχομένων. Τώρα πιά ἦσαν περισσότερο ὄριμοι ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ γιὰ νὰ ριχτοῦν στὴ μεγάλη περιπέτεια, πού σὲ λίγες μέρες θὰ τοὺς ἐρριχνε ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐπεκτάσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

οθῇ ὁ σύγχρονος νέος;

Ποῖος θὰ γίνῃ ὁ ὁδηγός;

Ἡ προαναφερθεῖσα ἔρευνα ἐστράφη κυρίως μεταξὺ προσώπων τὰ ὁποῖα καθ' ὁμολογίαν των δὲν εἶχον ἐπαφὴν ἢ συνεργασίαν μεθρησκευτικῶν ὁργανώσεων οὔτε μεγάλην ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν μάλιστα ἢ ἀνήκουν εἰς ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα ἢ ἦσαν ὑπάλληλοι ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἦσαν ἄπλοὶ ἐργάται. Πάντως ἡ ἀπάντησις, σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐρωτηθέντων περὶ τῶν ἐντυπώσεων των ἐκ τῆς παρακολούθησews τῆς ταινίας «τὸ ὑπέρλαμπρον Ἀστέρι», εἶναι ἕνα δριμύτατον κατηγορῶ πρὸς ὅλους αὐτοὺς οἱ ὅποιοι καθ' οἰονδήποτε τρόπον συνήγγησαν νὰ προβληθῇ ἡ βλάσφημος αὐτῇ ταινία. Ὅλοι των προβάλλουν τὴν ἀπορίαν: Τίνα σκοπὸν ὑπηρετεῖ ἡ ἐξακολουθήσις τῆς προβολῆς τῆς, δεδομένου ὅτι καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὴν καταδίκασε καὶ ὑποτίθεται ὅτι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Πολιτείας δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀντίθετος γνώμη, ἀφοῦ ἡ προσπάθεια τῆς τελευταίας στρέφεται πρὸς ἠθικοποιήσιν τῆς κοινωνίας καὶ ἰδίως τῆς νεότητος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς πλειονότητος τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν ἐχόντων Ἑλλήνων Χριστιανῶν ἔχει διατυπωθῇ δυσμενὴς γνώμη; Οἱ ἄπλοὶ Χριστιανοὶ θὰ ἠθελον ἡ ἀπόφασις τῆς Συνόδου περὶ τῆς καταδίκης τῆς ταινίας νὰ γίνῃ σεβαστὴ καὶ ἐκτελεστὴ ἀπὸ ὅσους ἔχουν τὴν ὑπευθυνότητα ἀπαγορεύσεως τῆς προβολῆς. Ἐπιθυμοῦν ἀκόμη ἡ ἐκπροσωπούμενη Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία νὰ κάμῃ δυναμικὴν τὴν παρουσίαν τῆς διὰ νὰ προλάβῃ ἀπὸ τὴν χαλάρωσιν των ἠθῶν καὶ τὴν παρανόησιν τοῦ δόγματος τοῦ πιστοῦ. Τὸ αἰσθητήριον τῶν πιστῶν τοὺς βεβαίως, ὅτι αἱ τοιοῦτου εἶδους ἐκδηλώσεις ἀποδίδουν εἰς τὴν καλλιέργειαν ἀντιχριστιανικοῦ καὶ ἀντιορθοδόξου πνεύματος ὑποθαλάσσονται ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅποιοι δὲν ἡσυχάζουν ἔαν δὲν σπείρουν ζιζάνια εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Κυρίου. Ἡ ὅλη ὑπόθεσις εἶναι σοβαρὰ καὶ ἐγκυμονεῖ πολλοὺς κινδύνους. Οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ ἀγρυπνοῦν, ἀλλὰ ποῖος θὰ γίνῃ ὁ ὁδηγὸς εἰς τὸν ἀγῶνα των; Οἱ πιστοὶ πιστεύουν εἰς ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν καὶ δὲν θέλουν Σωτῆρά των ἠθικὰ ναυάγια τῆς ἀμαρτωλῆς γενεᾶς. Ἐδῶ ἀκριδῶς ἔγκει-

ται ἡ διαστροφή τῆς ἀληθείας. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ κατακραυγὴ εἶναι γενικὴ.

Ἄξιός τῆς ἀποστολῆς του

Φαίνεται ὅτι εἰς τὸν τόπον μας δὲν ἔλλειψαν αἱ ἐπαινέται ἐξαίρέσεις μέσα εἰς τὴν πλημμυρίδα τῆς ἀδιαφορίας, ποὺ καταλαμβάνει τοὺς ἀρμοδίους καὶ ὑπευθύνους ἐμπρὸς εἰς τὸν κατήφορον, ποὺ ἔχει πάρει ἡ σημερινὴ κοινωνία καὶ μάλιστα οἱ νέοι. Μία ἀπὸ τὰς ἐξαίρέσεις εἶναι καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος δι' ἐγκυκλίου του ζητεῖ ἀπὸ τὰ ὅργανα τῆς ἀρμοδιότητος του νὰ ἐπαγρυπνοῦν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων διατάξεων ἐπὶ σκοπῷ νὰ προστατευθῇ ἰδίως ἡ νεότης ἀπὸ τὴν διαφθοράν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀποσύνθεσιν, νὰ καταχθοῦν δὲ αὐστηρῶς ὅλοι οἱ φορεῖς αὐτῆς ἐπερχομένης ἠθικῆς λαίλαπος, ποὺ μᾶς ἔρχεται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ Ἀδελφότης μας ἐξέφρασε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὴν συμπαραστάσιν τῆς πρὸς τὸν ἄξιον αὐτὸν ἐκπρόσωπον τοῦ νόμου διὰ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς:

Πρὸς

Τὸν Ἀξιότιμον κ. Σπ. Μιχαήλ

Ἀρχηγὸν τῆς Ἀστυνομίας

Εἰς Ἀθήνας

Ἀξιότιμε κ. Μιχαήλ,

Ἡ Ο.Χ.Α. «Ἀπολύτρωσις», ἐν ἀπὸ τὰ Χριστιανικὰ Σωματεία τῆς Θεσσαλονίκης, σὰς ἐκφράζει τὰ συγχαρητήρια αὐτῆς ὡς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς, ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰς τὸν τύπον δημοσιευθεῖσης ἐγκυκλίου διαταγῆς ὑμῶν πρὸς τὰς ἀστυνομικάς ὑπηρεσίας τῆς δικαιοδοσίας σας, σχετικῶς πρὸς τὴν ἀνάγκην ἐπαγρυπνήσεως ἐπὶ τῆς καθόλου συμπεριφορᾶς τῶν νέων καὶ ἄλλων φορέων τῆς διαφθορᾶς τῆς κοινωνίας σήμερον.

Πολλάκις ἐκ χειλέων κληρικῶν, ἱεροκλήρων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ κοινωνικῶν λειτουργῶν ἐπισημαίνεται ἡ αὔξουσα δσημέραι ἠθικὴ κατὰπτωσις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῆς πατρίδος μας, χωρὶς οἱ ἐπίσημοι φορεῖς τῆς κρατικῆς ἐξουσίας νὰ λαμβάνουν τὴν οἴαν θέσιν ἐνδείκνυται ἢ τὰ ἀπαραίτητα αὐστηρὰ μέτρα πρὸς καταστολὴν τοῦ κακοῦ. Δὲν ἀρκοῦν αἱ διαμαρτυρίαι, ἢ αἱ νοθεύσεις, δπου ἄμεσος ἀπαιτεῖται ἡ ἐπέμβασις τοῦ ἀρμοδίου κρατικοῦ ὁργάνου τῆς τάξεως ἢ καὶ ἡ σχετικὴ ἀπαγορευτικὴ διάταξις, θάσει τῆς ὁποίας

θά ενεργήσῃ τὸ ὄργανον.

Οἱ γονεῖς, οἱ ἐκπαιδευτικοί, ἡ Ἐκκλησία μὲ σπαρακτικήν ἀγωνίαν παρακολουθοῦν τὴν μεγάλην διαφθοράν τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Αἱ ὑγιεῖς πνευματικῶς συνειδήσεις διαδίδονται ὡς τὸν μέγιστον τὸν κίνδυνον τῆς φιλότητος Πατρίδος τὴν σημερινήν ἠθικὴν κατάστασιν. Παρόμοιαι ἠθικαὶ καταπτώσεις ἐξηφάνισαν ὁλοκλήρους λαοὺς μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία. Τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ποὺ ἐπέζησεν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας μόνον μὲ τὴν πίστιν εἰς τὰ θεϊκὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ἡθικοθρησκευτικὰ ἰδεώδη του, διέρχεται σήμερον, ὑπὸ τὰ διάφορα διασταυρούμενα ἀντίθετα ρεύματα, τὰ ὅποια μὲ τὰ σύγχρονα μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως, τὸν τουρισμὸν καὶ τὸν ἐκμηδενισμὸν τῶν ἀποστάσεων, ἐπιδρῶν δυσμενῶς εἰς τὰς ἐλληνικὰς συνειδήσεις καὶ δὴ τῶν νέων, τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἐξαφανίσεως ὡς ἔθνους καὶ ὡς ἰδέας.

Διὰ τοῦτο ὅλοι αἱ ὑπευθύνους θέσεις κατέχοντες, οἱ κρατικοὶ φορεῖς μὲ τὰς διατάξεις, αἱ ὅποιαί πρέπει νὰ γίνουν αὐστηρότεραι, τὰ ὄργανα ἐκτελέσεως τούτων, οἱ λοιποὶ ἀρμόδιοι πρέπει νὰ συνεργασθοῦν συντόμως διὰ τὴν περιστολὴν τοῦ κακοῦ καὶ τὴν διατήρησιν ἀλωδήτου τῆς ἐλληνοχριστιανικῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ἑμεῖς, μία μεγάλη μονάς, εἰσθε ὁ ἀδιάφορος φορεὺς τῆς περιστολῆς τοῦ κακοῦ καὶ διὰ τοῦτο σᾶς ἐκφράζομεν τὴν ἀνεπιφύλακτον συμπαραστάσιν μας ὡς καὶ τὴν εὐγνωμοσύ-

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Προσφυτέρον Ἀντωνίου Γ. Ἀλεξίου ποῦ λόου Δρας Φ.: «Ἐένος ἡμην...». Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀθήναι 1974. Σελίδες 160.

Τοῦ Ἰδίου: «Ἐνώπιον τῆς κρίσεως τοῦ γάμου». Ἀθήναι 1973. Σελίδες 44.

νὴν τῶν ἀγωνιῶντων διὰ τὴν τύχην τῶν τέκνων τῶν γονέων καθὼς καὶ ὅλων τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων Ἑλλήνων.

Εὐχόμεθα νὰ σᾶς ἐνισχύσῃ ὁ Κύριος διὰ τὴν ὄντως θεάρεστον ταύτην προσπάθειάν σας. Συνεχίσατε καὶ θὰ αἰσθανθῆτε τὸ ἀνυπέρβλητον μεγαλεῖον τοῦ ἀγωνιζομένου τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν.

Μετὰ τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης

Ὁ Πρόεδρος

ΣΑΒΒΑΣ ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΑΝΗΣ

Εὐλαβὴς ὑπόδειξις

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Ο.Χ.Α. «Ἀπολύτρωσις» συνελθὼν ἐκτάκτως τὴν 12) 7) 74 ἀπέστειλε πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

Μακχαριώτατε,

Εἰδητὶς ἐκπτώσεως ἐτέρων ἐννέα ἱεραρχῶν ἐν οἷς καὶ ὁ σεπτὸς καὶ ἄξιος ἡμῶν ποιμὴν Παναγιώτατος Λεωνίδας ἐξερράγη ὡς βόμβα προκαλέσασα μεγάλην ζημίαν εἰς Ἐκκλησίαν καὶ πρόκειται νὰ προαγάγῃ ἔργον ἐχθρῶν Ἐκκλησίας. STOP Τέκνα τῆς Ἐκκλησίας πιστὰ καὶ ἀφοσιωμέν. ἀπευθυνόμεθα εὐλαδῶς πρὸς τοὺς πατέρας μας καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἀναθεωρήσῃτε ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ὅπερ δὲν θὰ θεωρηθῇ ἀδυναμία ἢ ἡττοπάθεια ἀλλὰ πρᾶξις ἡρωϊσμοῦ καὶ ἑμπρακτοῦ ἀγάπης καὶ ἱερᾶ ταπεινοφροσύνης μὲ ἀποτελέσματα νὰ μεταβληθῇ τὸ ὄνειδος εἰς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἀδελφότης

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον θεολογικὸν χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 370-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρειοποδίου 19, Θεσ/νίκη

Ἔτησίᾳ συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ὉΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγέννηθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Αύγουστος 1974

Ἀριθ. φύλλον 344

ΕΣΟ ΕΤΟΙΜΟΣ

Τὰ διαδραματισθέντα καὶ συνεχιζόμενα τραγικά γεγονότα εἰς τὴν μεγαλόνησον ἑλληνηκὴν Κύπρον προβάλλουν ἔντονον καὶ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐτοιμότητος. Ὁ ἑθνὸς παραμονεύει πάντοτε νὰ εὕρῃ τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν διχασμοῦ, ἀδιαφορίας, ἀπροετοιμασίας τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπιτεθῇ πρὸς ὑποδοχῆσιν καὶ τὸν ἀφανισμόν του. Παλῶς ἐπιδιώκει νὰ ἀποκοιμίσῃ τὰ ἄτομα διὰ φαινομενικῶν ἀγαθῶν προθέσεων, ὥστε εἰς δεδομένην στιγμήν νὰ ἐπιβάλῃ τὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἴτε εἰς τὴν ἑδαρικήν ἀκεραιότητα εἴτε εἰς τὴν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν συγκρότησιν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔρχεται νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐτοιμότητος.

Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν παράδεισον ἐγγέτο τὴν ἀνεσιν, τὴν γαλήνην, τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν ἀγάπην. Ἀλλ' ὁ δράκων τὸν παρέσυρεν εἰς τὴν παρακλῆν καὶ πῶσιν. Ἡ προσημονία τῆς εἰρήνης ἦτο ἀναγκαία. Ὁ θρίαμβος τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἦτο ὁ σωτήριος ὁδηγὸς καὶ τὸ σάλπισμα διὰ τοὺς πνευματικὸς ἀγῶνας. Ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἔχει τὸν συγκεκριμένον στόχον προσανατολισμοῦ. Ἄν ὁ διάβολος καὶ ἡ ἁμαρτία τὸν ἀποκοιμίσουν, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τὸν παρακινεῖ νὰ ἐγρηγορῇ, νὰ προετοιμάσῃ διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ πικilloύς ἀγῶνας τοῦ καθημερινοῦ βίου.

Αἱ δοκιμασίαι εἶναι τὸ κέντρισμα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἴτε διὰ νὰ τὸν συνετίσουν ἀπὸ τὰς ἡθικὰς παρεκτροπὰς καὶ τὴν θερησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, εἴτε διὰ νὰ διατηρηθῇ εἰς κατὰστασιν ἐτοιμότητος. Ἐχον συνεπῶς αἱ δοκιμασίαι σκοπὸν ἐπιστροφῆς, σωφρονισμοῦ, τελειοποιήσεως, στερεώ-

σεως εἰς τὸ ἀγαθόν, περιφρονήσεως τῶν παθῶν καὶ ἀναπτύξεως τῶν ἀγαθῶν προθέσεων συναδελφώσεως καὶ συνεργασίας.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει συνεχὴς ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν δοκιμασιῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ. Ἐδοκιμάσθη ὁ Ἰῶβ διὰ νὰ γίνῃ δικαιοτέρος. Παρεδόθησαν καὶ οἱ προφῆται εἰς αἰχμαλωσίαν πρὸς τύπον καὶ ὀφέλειαν τοῦ παρανόμου ἐκείνου λαοῦ. Ἐπαιδεύθη ὁ παρὰλυτος ἐπὶ 38 ἔτη πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν. Ἐδοκιμάσθη καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος διὰ τὴν πλουσίαν χάριν διὰ τῆς ὁποίας περιεβάλλετο καὶ διὰ τὸν μέγαν ὄγκον τῶν κατορθωμάτων, «ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι», ὅπως ὁ ἴδιος λέγει. Ἐπαιδεύθησαν ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐρευνοῦν καλῶς τοὺς ἑαυτοὺς των καὶ νὰ ἀνεύρουν τὴν αἰτίαν τῆς παιδείας αὐτῶν καὶ νὰ διορθώσουν τοὺς ἑαυτοὺς των.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ὀφείλει καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν του διὰ νὰ ἀνεύρῃ τὰ αἷτια τῆς δοκιμασίας. Ὑπεροπτικά καὶ πομπώδεις ἐκδηλώσεις, μνησικαχίαι καὶ φθόνοι, διχασμοὶ καὶ ἀντιδικίαι, ἐκκλησιαστικαὶ ἀναταραχαὶ καὶ περιφρονήσεις νόμων καὶ κανόνων, καταπάτησις τοῦ δικαίου καὶ περιφρόνησις τῆς προσωπικότητος εἶναι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀδήγησαν εἰς τὴν τραγικότητα τῶν γεγονότων. Διότι καὶ τὸν ἁμαρτάνοντα ὡς καὶ τὸν μετανοοῦντα περιβάλλει ὁ Θεὸς μὲ πειρασμοὺς καὶ θλίψεις, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπίγνωσιν, ὅπως ὁ Ναβουχοδονόσορ καὶ ὁ Μανασσῆς «ἐν κημῶ γάρ, φησί, καὶ χαλινῶ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄρξαις τῶν μὴ ἐγγιζόντων

πρός σέ».

Ὁ Θεός παιδεύει τὸ πλάσμα του διὰ τὰς ἀπειρίας. Ἐδῶ ἀκριβῶς εὐρίσκεται καὶ τὸ εὐαίσθητον σημεῖον κάθε δοκιμασίας. Εἶναι ὁ ἔλεγχος τὸν ὁποῖον κάθε ἄτομον ὀφείλει νὰ κάμῃ. Νὰ ἐλέγξῃ τὰς πράξεις καὶ τὰς σκέψεις του καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν θεϊαν ἀρωγὴν. Διότι «μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἤλεγξεν ὁ Κύριος... Αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν...».

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον φαίνεται καὶ ἐν μέσῳ τῶν συμφορῶν τῶν προσελθουσῶν ἐκ τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἰδίου ἀνθρώπου. Ὁλόκληρος ἡ δημιουργία, κάθε δένδρον καὶ πτηνόν, διαλαλοῦν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ἡ περίοδος τὴν ὁποίαν διερχόμεθα εἶναι κρίσιμος. Ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἐμπερίστατος καὶ μελανά νέφη τὴν ἔχουν σκεπάσει. Θέλλαι καταστρεπτικαὶ προμηνύονται. Μικρὸς σπινθήρ δύναται νὰ προκαλέσῃ πολεμικὴν πυρκαϊὰν εἰς ὅλους τοὺς ὀρίζοντας, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἔκτασις, τὴν ὁποίαν ἡμπορεῖ νὰ προσλάβῃ τὸ κακόν. Στιγμαὶ καὶ ἡμέραι ἐργηγόσεως. Αἱ προσευχαὶ καὶ ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι τὸ ἐπιτακτικὸν χρέος τῶν ἀνθρώπων. Μόνον ὁ Κύριος δύναται ἀποτελεσματικῶς νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν κρίσιν αὐτὴν περιστάσιν. Κομπᾶζουν οἱ ἰσχυροὶ ὅτι διαθέτουν πολεμικοὺς ἐξοπλισμοὺς καὶ ἀπειλοῦν. Ἀλλὰ τὰ πάντα εἶναι ἀνίσχυρα πρὸ τῆς θείας δυνάμεως. Ἡ σκέπη τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ μόνη ἄμνησις ἀπὸ τὰ βλήματα τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸς θὰ δώσῃ δύναμιν, θάρρος, φωτισμόν, σύνεσιν καὶ ὑπομονὴν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν πάσης δοκιμασίας. Πρὸς αὐτὸν ὀφείλομεν νὰ στραφῶμεν με συντριβὴν καρδίας καὶ με τὴν διάθεσιν νὰ ἀποσιωδῶμεν εἰλικρινῶς.

Αἱ γνωσθεῖσαι φρικαλεότητες τὰς ὁποίας προσέλασαν εἰς τὸν ἀμαχὸν πληθυσμόν τῆς ἑλληνικῆς Κύπρου αἱ ὁδοὶ τῆς τουρκικῆς βαρβαρότητος κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν πρὸς καθυπόταξιν καὶ ἐκμηδένισιν τῆς νήσου δίδουν τὸ μέτρον τῆς ἀδελφότητος λαῶν εὐρισκομένων μακρὰν τοῦ εὐαγγελικοῦ φωτός καὶ παρυσιάζον τὴν ἀναγκαιότητα ἐτοιμότητος, συναδελφώσεως καὶ δραστηριοποιήσεως ὅλων τῶν δυνάμεων πρὸς παροχὴν πάσης ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς βοηθείας πρὸς τοὺς ἔχοντας ἄμεσον καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην συμπαράστασεως ἀδελφούς μας.

Οἱ ἐν δοκιμασίᾳ εὐρισκόμενοι ἀδελφοὶ ἡμῶν διὰ τῶν προσευχῶν καὶ δεήσεων μετ' εὐχαριστήσεως ὡς στρέψουν τὰς καρδίας των πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς περιφρονήσῃ μετὰ τὴν εἰρήνην του, καὶ ἐνοούμενοι διὰ τῆς ἀγάπης καὶ συναδελφώσεως ὡς βαδίσουν τὸν τραχὺν δρόμον τῆς δοκιμασίας. Αὕτη ἡ ἐνότης θὰ ἐπιλύσῃ πλῆθος ἀναφυέντων προβλημάτων καὶ θὰ τοὺς παράσχῃ τὴν δυνατότητα προστασκειν πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κατακτητοῦ. Ἡ σύμφιξις τῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὁργάνωσιν θὰ ἀνιψώσουν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀκεραιότητα θὰ ἐπιτύχουν.

Εἰς τὰς κρίσιμους στιγμὰς ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν δυνάμεων ἀπαιτεῖ γενναϊότητα καὶ ἀποφασιστικότητα. Ἐγωῖσμοι καὶ μικροφιλοτιμίας δὲν ἔχουν θέσιν. Ἡ θερησκευτικὴ ὁργάνωσις τῆς ζωῆς εἶναι ἡ προϋπόθεσις πάσης ἐτέρας. Εἶναι τροφὴ στερεὰ. Αὕτη θὰ δώσῃ δύναμιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δεινῆς καταστάσεως. Αὐτὸ δημιουργεῖ τὰς μεγάλας ὑποχρεώσεις τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Νὰ ὁργανωθῇ ἡ προσφορά παράλληλα πρὸς τὰ ὑλικά πνευματικῆς τροφῆς. Ἔτσι χρειάζεται μία πνευματικὴ ἐτοιμότης τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐργασθῶν, ὥστε ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ νὰ γίνῃ νόμος τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νὰ γίνῃ κανὼν τῆς κοινῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ἡ κυριαρχία τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῶν καρδιῶν καὶ τῶν διανοιῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ μετὰ χαρὰς νὰ ἐκτελεῖται τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἡ κοινωνία νὰ μεταμορφωθῇ διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συναδελφώσεως, αἱ κοινωνικαὶ διακρίσεις νὰ καταργηθῶν διὰ τῆς συνεργασίας καὶ ἀλληλοκατανοήσεως, αἱ καρδιαὶ καὶ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων νὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὰς ξένας ἐισηγήσεις τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς τιμῆς καὶ τέλος νὰ ἀγωνισθῶν, ὥστε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ νὰ βασιλεύῃ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς εἰς τὸν οὐρανόν. Αὕτη ἡ ἐτοιμότης εἶναι βασικὸν στοιχεῖον ἐσωτερικῆς πνευματικῆς ὁργάνωσεως. Ὁ πιστὸς μετὰ τὸ σύνθημα «Ἔσο ἔτοιμος» θὰ ἀποκαθάρσῃ τὴν καρδίαν του ἀπὸ τὴν κακίαν καὶ τὰ πάθη, θὰ εἰρηνεύσῃ καὶ θὰ ἀνιψωθῇ πνευματικῶς μετὰ τὰ δεδομένα τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἐνώσει ὑπάρχει ἰσχυρὸς τεραστίων διαστάσεων.

Α. Β. Χ.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

69. Ὁ Ἰωσήφ στὸν Πετεφρὴ (39,1 - 6)

Ὁ Ἰωσήφ, καθὼς εἶπαμε, ὁδηγήθηκε δοῦλος στὴν Αἴγυπτο καὶ πουλήθηκε στὸν εὐνοῦχο Πετεφρῇ, μεγάλο ἀξιωματοῦχο τοῦ φαραῶ, ἀρχιμάγειρο. Καὶ ἦταν ὁ Κύριος μαζί με τὸν Ἰωσήφ, λέει ἡ Γραφή, κι ἔτσι ὁ Ἰωσήφ ἦταν «ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων», προκομμένος, πετυχημένος. Καὶ μέσα στὸ σπίτι τοῦ Πετεφρῇ γρήγορα πῆρε μιὰ θέσι ἀμέσως μετὰ τὸ ἀφεντικό του. Ὁ Πετεφρῆς καταλάβαινε ὅτι ὁ Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰωσήφ, εἶνε πάντα μαζί του κι εὐλογεῖ τὰ ἔργα του, διὰ κι ἂν κάνῃ, καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἀγάπησε πολὺ καὶ με ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη τοῦ παρέδωσε ὅλη τὴν περιουσία του, ὅλες τίς ὑποθέσεις του κι ὅλη τὴ διοίκησι τοῦ σπιτικοῦ του. «Ὅλα, λέει, τὰ ἔκανε «διὰ χειρὸς Ἰωσήφ». Κι εὐλόγησε ὁ Κύριος τὸ σπιτικό τοῦ Πετεφρῇ γιὰ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὰ πάντα πῆγαιναν λαμπρά. Τόσο πολὺ παρέδωσε ὁ Πετεφρῆς τὰ πάντα του στὸν Ἰωσήφ, ὥστε ὁ Ἰωσήφ εἶχε μεσάνυχτα ἀπ' ὅλα, ἐκτὸς ἀπ' τὸ

φωμὶ ποὺ ἔτρωγε.

Ἔτσι ἀπέδειξε ὁ Ἰωσήφ, ὅτι δὲν τὸν ἀγαποῦσε ἄδικα ὁ Ἰακώβ ὁ πατέρας του, ἀφοῦ κι ὁ ξένος ποὺ τὸν εἶχε δοῦλο τὸν ἀγάπησε πρὸ πολὺ ἀπὸ παιδί του. Ἦταν πραγματικὰ ἀξίος καὶ χαριτωμένος ἄνθρωπος, ἀξιαγάπητος, τίμιος, ἀγνός, γεμάτος πίστι καὶ καλωσύνη. Τέτοιον ἄνθρωπο χρειαζόταν ὁ Πετεφρῆς, ποὺ θὰ ἦταν ἀσφαλῶς ὅλη τὴν ἡμέρα στ' ἀνάκτορα, καὶ δὲν εὐκαιροῦσε νὰ κοιτάξῃ τὸ σπίτι του.

Τὸν πέταξαν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκογένειά τους ἀπὸ φόβο οἱ ἀδερφοὶ του, γιὰ νὰ μὴν εὐδοκίμησῃ περισσότερο ἀπ' αὐτούς, γιὰ νὰ μείνουν μόνο αὐτοὶ ἄνθρωποι τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ὁ Κύριος κατέβηκε μαζί με τὸν Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο. Δὲν ἦταν πιά στέκι του ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλὰ τὸ σπίτι ὅπου πουλήθηκε σὰ δοῦλος ὁ ἐκλεκτός του.

70. Ἡ ἀγνότης τοῦ Ἰωσήφ (39,6 - 20)

Ὁ Ἰωσήφ ἦταν πάρα πολὺ ἁπλοῦς καὶ λεβέντης. Ὅταν ἐγίνε πολὺ ἐμπιστος τοῦ κυρίου του, τὸν ἔβαλε στὸ μάτι ἡ κυρά του, ἡ γυναῖκα τοῦ Πετεφρῇ. Καὶ μιὰ μέρα τοῦ λέει: «Ἐλὰ νὰ κοιμηθῶμε μαζί». Ἀλλ' ὁ Ἰωσήφ δὲν ἤθελε, καὶ λέει στὴν κυρά του: «Ὁ κύριός μου μ' ἔχει τόση ἐμπιστοσύνη, ποὺ δὲν ξέρεي τίποτε μέσα στὸ σπιτικό του, ἀλλ' ὅλα μοῦ τὰ παρέδωσε ἐμένα' καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι δὲν διαφέρει σὲ τίποτα ἀπὸ μένα παρὰ μόνο στὸ ὅτι ἔχει ἐσένα γυναῖκα' καὶ με τέτοια ἐμπιστοσύνη ποὺ μ' ἔχει, πῶς εἶνε δυνατόν ἐγὼ νὰ τοῦ κάνω τέτοιο πονηρὸ πρᾶγμα καὶ μάλιστα μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ;». Ἐκείνη ὁμῶς δὲν ὑποχώρησε μετὰ τὴν πρώτη ἀρνήσι, ἀλλὰ γιὰ πολὺν καιρὸ κάθε μέρα τοῦ ἐπέμενε νὰ κοιμηθῇ μαζί της, κι ὁ Ἰωσήφ δὲν δεχόταν. Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Ἰωσήφ μπῆκε πάλι στὸ σπίτι γιὰ νὰ κάνῃ τίς δουλειές του, καὶ δὲν ἦταν κανεὶς μέσα, τὸν ἀρπάξει ἡ κυρά του ἀπὸ τὰ ρούχα καὶ τοῦ λέει ἐπιτακτικὰ: «Κοιμήσου μαζί μου». Κι ὁ Ἰωσήφ ξεγλιστράει ἀπὸ τὰ ρούχα του, ποὺ ἔμειναν στὰ χέρια της καὶ πηδάει ἔξω γυμνός. Μόλις τὸ

εἶδε αὐτὸ ἐκείνη, εἶπε διότι ἀπέτυχε στὴν προσπάθειά της, εἶπε διότι φοβήθηκε τὴν κατὰδοσι στὸν ἄντρα της, ἀρχισε νὰ φωνάζῃ, νὰ καλῇ τοὺς δούλους της, καὶ καθὼς ἐκείνοι ἔτρεξαν, τοὺς εἶδει τὰ ρούχα τοῦ Ἰωσήφ ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια της, καὶ τοὺς εἶπε: «Γιὰ κοιτάξετε' μοῦ ἔβαλε μέσ' τὸ σπίτι αὐτὸν τὸν νεαρό Ἐδραὶο γιὰ νὰ με ἐμπαίξῃ' μπαίνει μέσ' στὸ δωμάτιό μου καὶ μοῦ λέει: "Κοιμήσου μαζί μου". Κι ἐγὼ τί νὰ κάνω; τσιρίξα δυνατά. Καὶ σὰν εἶδε ὅτι ἔβαλα τίς τσιρίδες, ἄφησε τὰ ρούχα του στὰ χέρια μου καὶ ἔφυγε». Καὶ κράτησε τὰ ρούχα γιὰ τεκμήριο, μέχρι νάρθῃ ὁ ἄντρας της. Ὅταν γύρισε στὸ σπίτι ὁ Πετεφρῆς κι ἄκουσε ἀπὸ τὴ γυναῖκα του τὰ συμβάντα, ὅπως τοῦ τὰ εἶπε ἐκείνη, καὶ κυρίως δὲν τὸν ἐρέθισε λέγοντας: Κοίταξε τί μοῦ ἔκανε ὁ δοῦλος σου, ἐξοργίστηκε. Πιάνει τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν ρίχνει σὲ μιὰ φυλακή, ὅπου ἔρριχνε ὁ φαραὼ τοὺς δεσμίους του, σ' ἓνα ὀχυρὸ.

Ὅλοι σχεδὸν ἔχουν μιὰ ἰδέα πῶς ἦταν τὰ ρούχα τῶν ἀρχαίων στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ.

Ένα απλό πουκάμισο μέχρι τα γόνατα περίπου, που φοριόταν κατάσαρκα, ήταν ο χιτώνας: Ένα τετράγωνο ύφασμα σαν πολύ μεγάλη μαντήλα που ριχνόταν στους ώμους, κουμπωνόταν με μία πόρπη (καρφίτσα ή τοκάδα) στον ένα ώμο, και κρεμόταν μέχρι τα κότσια ή τις κνήμες ήταν το ἱμάτιο, που δεν φοριόταν και πάντοτε. Στα πανάρχαια εκείνα χρόνια, 1800 χρόνια πρὸ Χριστοῦ ἀσφαλῶς θὰ ήταν ἀκόμη ἀτελέστερα. "Αν προσθέσει κανείς τὸ ὅτι τὰ μέρη ἐκείνα τοῦ Νεῖλου εἶνε θερμά, καὶ ὅτι ὁ Ἰωσήφ φοροῦσε ρούχα τῆς δουλείας, καταλαβαίνει πῶς τὰ ρούχα του, ἢ μᾶλλον τὸ ρούχό του, βρέθηκε μ' ἓνα ἀπλό τράβηγμα στὰ χέρια τῆς Αἰγυπτίας, καὶ πῶς γλύστισε κι ἔφυγε μὲς ἀπ' αὐτὸ γυμνός.

Ἰσως ν' ἀπορῇ κανείς, πῶς στὸν καιρὸ ποὺ ὁ Ἰσραὴλ ἦταν μόνο μιὰ οἰκογένεια, ἀγνωστή στὸν κόσμῳ, καὶ ἡ Αἰγυπτία ἤξερε μόνο ἓναν ἄνθρωπο αὐτῆς τῆς οἰκογενείας, χωρὶς ἴσως νὰ ξέρη κι ἀπὸ ποῦ τραβάει ἡ ρίζα του, πῶς τὸν ἀποκάλεσε Ἑβραῖο. Ἀλλὰ στὴν ἀρχαιότητα Ἑβραῖοι δὲν λεγόταν μόνο οἱ Ἰσραηλίτες. "Ολοὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἑβερ, μέσα στοὺς ὁποίους ἦταν κι ὁ Ἀβραάμ, λεγόταν ἀπ' αὐτὸν Ἑβραῖοι: καὶ τὰ ὀνόματα αὐτὰ σήμαιναν μᾶλλον «νομιάς» καὶ «νομάδες» δηλαδή πλανόδιοι κτηνοτρόφοι. Σαναθυμίζω τὴ γενιὰ Ἰσραὴλ ἀπὸ τὸ Νῶε μέχρι τὸν Ἰακώβ γιὰ νὰ χετέ σαφῇ ἀντίληψι τοῦ πόσοι λαοὶ λεγόταν τότε Ἑβραῖοι: Νῶε, Σήμ, Ἀρφαξῶδ, Καϊνάν, Σαλά, Ἑβερ, Φαλέκ, Ραγαῦ, Σερούχ, Ναχώρ, Θάρα, Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ. Καταλαβαίνει κανείς ὅτι πολλὰ ἔθνη, ἔνα μεγάλο μέρος τῶν Σημιτῶν, λεγόταν Ἑβραῖοι. Στὰ πολὺ μεταγενέστερα χρόνια ἐπεκράτησε νὰ λέγονται Ἑβραῖοι μόνο οἱ Ἰσραηλίτες: γιατί οἱ ἄλλοι ξέχασαν τὰ παλιὰ ὀνόματα καὶ πῆραν νέα, ἐνῶ οἱ Ἰσραηλίτες κρατοῦσαν τὴν πρὶ ἀρχαία παράδοσι.

Τὸ ὀχυρὸ, ποὺ ἀναφέρει ἡ Γραφή σὰ φυλακὴ τοῦ Ἰωσήφ, ἦταν ἓνα φρούριο ὅπου ἐρριχναν τοὺς «δεσμώτας τοῦ βασιλέως» δηλαδή τοὺς πολιτικούς καταδίκους, τοὺς δαρυποινίτες καὶ μελλοθανάτους, οἱ ὁποῖοι συλλαμβανόταν γιὰ ἀντικαθεστωτικὰς ἐνέργειες. Ἦταν ἡ πρὶ αὐστηρῇ φυλακῇ.

Πολὺ εὐκόλῃ ἀπ' τὴ διήγησι αὐτὴ δημιουργεῖται μιὰ ἀπορία: τί τὴν ᾔθελε ὁ εὐνοῦχος τῇ γυναίκα. Ἡ Γραφή μὲ τίς ὥμές ἐκθέσεις τῆς ἐρμηνεύει πολλὰ κοινωνικὰ θέματα καὶ προβλήματα ποὺ δημιουργεῖ ὁ ἄνθρωπος

καὶ κτίζει μ' αὐτὰ τὴ δυστυχία του. Καὶ συνήθως μὲ μιὰ διήγησι δίνει πολλὰ θεμελιώδη διδάγματα μ' ἓνα σμπάρο ἀπαντάει σὲ ἑπτὰ διαφορετικὰ θέματα. Ἐδῶ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἔνα ἀπὸ τὰ δευτερεύοντα νοήματα τῆς ἱστορίας τῆς εἶνε καὶ τοῦτο. "Οτι μέσα στοὺς ἄσκοπους καὶ ἀφύσικους γάμους ποὺ γίνονται συνήθως κρύβεται πάντα μιὰ ἐστία μολύνσεως τῆς κοινωνίας, ἓνα ἄσχημο στίγμα, μιὰ αἰσχρὴ ὑπόθεσι ποὺ εἴτε προϋπάρχει εἴτε δημιουργεῖται σὰν ἀναπόφευκτο παράσιτο. Κάτι γάμοι γεροντάδων ἢ ἀνηλίκων ἢ ἀνικάνων ἢ ἀνωμάλων ποὺ παντρεύονται ὄχι γιὰ νὰ κάνουν οἰκογένεια, ἀλλὰ γιὰ νὰ σιμῶουν δυὸ τεράστιες περιουσίες, γιὰ νὰ κατευθύνουν μιὰ κληρονομία ὅπως θέλουν, γιὰ λόγους κοινωνικῆς ἐπιδείξεως, γιὰ ὁποιουδήποτε διπλωματικούς καὶ πονηροὺς λόγους, κρύβουν μέσα τους μιὰ πληγὴ σὰν αὐτὴ τῆς Αἰγυπτίας. Τέτοιαις μιᾶς πληγῆς ἐνὸς συμβατικοῦ γάμου μεγάλου ἀξιώματός του ἔπεσε θῦμα ὁ Ἰωσήφ. Θῦμα σὸ ὅτι φυλακίστηκε: ἀλλὰ νικητὴς σὸ πεδίο τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς πίστεως. Στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰωσήφ φάνηκε, πῶς ἡ βρωμοκοινωνία δὲν μπορεῖ οὔτε ν' ἀγγίξῃ τοὺς πραγματικὰ ἀγνοῦς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὰ ρούχα τους νὰ τοὺς βγάλῃ, θὰ πηδῇξουν γυμνοὶ μὲς ἀπὸ τὰ χέρια τῆς.

Χαρακτηριστικὴ ἡ νοστοπία τῆς «χυρᾶς» μὲ τὸν πλοῦτο καὶ τὴν κοινωνικὴ δύναμι, ποὺ δλέπει τὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶνε στὴ δούλεψι τῆς σὰν κτῆμα τῆς, λὲς καὶ εἶνε σκύλος τῆς, καὶ νομίζει ὅτι μπορεῖ νὰ τὸν κἀνῃ «ὅ,τι θέλει». Χαρακτηριστικὴ καὶ ἡ συκοφαντικὴ ἀντιστροφή τῆς ἱστορίας, ἡ πλεχτάνη τῆς συκοφαντίας.

Τί νὰ πῇ κανείς γιὰ τὸν Ἰωσήφ τὸν ἁμάρτο σὸ σῶμα καὶ παντάμφορο σὸ πνεῦμα! Στὴν Ἑκκλησίᾳ μας ἐπικράτησε νὰ λέγεται «πάγκαλος», δηλαδή πανωραῖος. «Μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ νὰ κάνω τέτοιο πρᾶγμα!». Ἦξερε διὸ ὁ Θεὸς κατέθεσε μαζὶ του στὴν Αἰγυπτῳ, διὰ τὸν κούβαλοῦσαν σὰν ἐμπόρευμα οἱ Ἰσραηλίτες, θὰ λέγαμε, ἂν θέλαμε νὰ ἐκφραστοῦμε μὲ τὴν πρωτόγονη ἐκφρασί τῆς Γενέσεως. Ἦξερε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε πανταχοῦ παρὼν, θὰ λέγαμε, ἂν μιλοῦσαμε μὲ τὴ γλῶσσα τῆς Κ. Διαθήκης. Ἐδῆπε μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως, ὅτι ζῇ καὶ κινεῖται καὶ ἐνεργεῖ «κατ' ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ», θὰ λέγαμε, ἂν θέλαμε νὰ μιλήσουμε μὲ τὴν ἐκφρασί τοῦ Παύλου (Β' Κο 2, 17). Πῶς νὰ λυπήσῃ τὸ Θεό του; καὶ

πῶς νὰ καταχραστῇ τὴν ἀπέραντη κι ἀνεπιφύλακτη ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀφεντικοῦ του; Νὰ ποῖος εἶνε τίμιος μὲ τοὺς ἀνθρώπους; αὐτὸς ποὺ πιστεύει στὸ Θεό. Τὸ δὲ γεγονός· ὅτι ἐπὶ πολὺν καιρὸ καὶ κάθε μέρα ἀκουγε τὴν ἴδια πρότασι καὶ δὲν λύγισε, δὲν σαλεύτηκε καθόλου, μᾶς θυμίζει τὸν πᾶππο τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ τρεῖς μέρες βάδιζε μὲ τὸν Ἰσαάκ, γιὰ νὰ φτάσῃ στὸν τόπο τῆς θυσίας, καὶ στὶς τρεῖς αὐτὲς μέρες δὲν τοῦ ἦρθε ἕνας λογισμὸς· «Βρέ, τί πάω νὰ κάνω ἐγώ;». Βράχος ἀλήθεια. Καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμιά ἀγία Γραφή, κανένα κήρυγμα, κανέναν πνευματικὸς προστάτης νὰ τὸν στηρίξῃ, καμμιά Ἐκκλησία, κανένα μυστήριον· δὲν ὑπῆρχε καμμιά προοπτικὴ στὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ ἀπομονωμένου δούλου νὰ δῇ ποτὲ τὴν οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ. Κι ὅμως ἐνωθε καὶ ἐδόλεπε καλὰ ὅτι ζῇ «κατ' ἐνώπιόν τοῦ Θεοῦ». Ἐνῶ ὁ Ἰούδας, ποὺ τὸν πούλησε καὶ τὸν πέταξε μακριὰ ἀπὸ τὸν οἶκο Ἰσραὴλ, ναυά.

γῆσε μέσα στὸν οἶκο Ἰσραὴλ· κι ὁ ἴδιος πόρνευσε μὲ τὸν πιὸ ἀποκρουστικὸ τρόπο, καὶ τὸν πρωτότοκὸ του ἔχασε, καὶ τὸν ἄλλο πρωτότοκο ποὺ τοῦ ἔμεινε ἔχασε, καὶ στὸν τρίτο, τὸ Σηλὼμ, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ πρωτότοκια, μ' ὅλη τὴν πονηριὰ ποὺ μεταχειρίστηκε, γιὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Καὶ τὸν καιρὸ ἀκριβῶς ποῦ οἱ πρωτότοκοὶ του θανατώνονταν ἀπ' τὸ Θεὸ γιὰ τίς σαρκικές ἀνωμαλίες τους, ὁ παντέρημος Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο ἀγνευε, ἐδειχνε μιὰ ἀγνότητα, λαμπρότερη ἀπ' τὴν ὁποία δὲν ὑπάρχει. Αὐτὸ θὰ πῇ ὅτι τὸ Θεὸ δὲν τὸν δένει μὲ τὸ «ἔτσι θέλω», τὸν δένει μὲ τὴν πίστι, μόνον μὲ τὴν πίστι, καὶ τὸν τραβάς μαζί σου καὶ στὴν Αἴγυπτο ὅπου σὲ σέρνουν δούλο. Κι ἐγινε ὁ Ἰωσήφ τὸ αἰώνιο παράδειγμα ἀγνότητος, ποὺ ἐμπνέει ὅλων τῶν αἰώνων τοὺς πιστοὺς νέους.

71. Ὁ Ἰωσήφ ἀρχιδεσμοφύλακας (39,21 - 23)

Στὴ φυλακὴ ὁ Κύριος ἦταν πάλι μαζί μὲ τὸν Ἰωσήφ καὶ ἔχυνε ἐπάνω του πλοῦσιο τὸ ἔλεός του. Καὶ τὸν ἔκανε νὰ κερδήσῃ τὴν εὐνοία καὶ τὴν ἐκτίμησι τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακα. Ὁ ἀρχιδεσμοφύλακας γρήγορα τοῦ εἶχε τέτοια ἐμπιστοσύνη, ποὺ τοῦ παρέδωσε ὅλα τὰ κλειδιά καὶ τοὺς φυλακισμένους καὶ τὴ διοίκησι τῶν φυλακῶν. Ὅτι γινόταν ἐκεῖ μέσα τὸ κατεύθυνε ὁ Ἰωσήφ. Γρήγορα ὁ ἀρχιδεσμοφύλακας ἀποδεδειγμένως ἀπὸ κάθε μέριμνα καὶ εἶχε μεσάνυχτα ἀπὸ τὸ τί γινόταν στὴ φυλακὴ, γιατί τὰ πάντα τὰ κοιμάνταρε μὲ σύνεσι καὶ πιστότητα ὁ Ἰωσήφ. Καὶ ὁ Κύριος εὐλογοῦσε ὅλες τίς ἐνέργειές του.

Στὴ φυλακὴ ὁ Ἰωσήφ, στὴ φυλακὴ κι ὁ Κύριος. Ἀφοῦ ὁ Ἰωσήφ τόσο ὑπολόγιζε καὶ σέβόταν τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου, ὥστε νὰ

μὴν κάνῃ τίποτε τὸ πονηρὸ μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ, κι ὁ Κύριος δὲν μπορούσε παρὰ νὰ εἶνε πάντα μαζί του καὶ νὰ κατεβῇ μαζί του καὶ στὴ φυλακὴ. Καὶ τὸν εὐλογοῦσε κι ἐκεῖ. Ὁ πιστὸς καὶ στὴν κόλασι μπορεῖ νὰ πάρῃ τὸν Κύριο μαζί του. Αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ἔδωλε ἕνας μεγάλος καὶ φωτισμένος ἐρμηνευτὴς τῶν Γραφῶν. Καὶ γιὰ τρίτη φορὰ ὁ Ἰωσήφ ἀπέδειξε, ὅτι δὲν τὸν ἀγαποῦσε ἄδικα ὁ Ἰακώβ, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε ἰδιαίτερα. Ἦταν χαριτωμένος ἀνθρώπος. Δὲν ἦταν μόνος ὁ Ἰακώβ ποὺ τὸν ἀγάπησε· ἦταν κι ὁ Πετεφρῆς ποὺ τὸν ἀγόρασε γιὰ δούλο, ἦταν κι ὁ ἀρχιδεσμοφύλακας ποὺ τὸν παρέλαβε γιὰ κάθαρμα. Ὁ Ἰωσήφ παντοῦ ἦταν τὸ λουλούδι τοῦ Θεοῦ, ποὺ σκορπίζει πλοῦσιο τὸ ἄρωμά του. Τέταρτος δὲ κι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ποὺ τὸν ἀγάπησαν ἦταν ὁ Κύριος, καὶ γι' αὐτὸ ὅλο πῆγαινε μαζί του.

72. Ὁ Ἰωσήφ ἐρμηνευτὴς τῶν ὀνείρων (40)

Ὅταν ὁ Ἰωσήφ ἦταν στὶς φυλακές ὁ οὐσιαστικὸς ἀρχιδεσμοφύλακας, διευθυντὴς τῶν φυλακῶν νὰ ποῦμε, συνέδῃ νὰ συλλληφθοῦν δυὸ εὐνοῦχοι ὑπουργοὶ τοῦ φαραὼ γιὰ συνωμοσία ἐναντίον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ φαραὼ. Τοὺς θεώρησαν μπελεγμένους καὶ τοὺς ἔρριξαν στὴ φυλακὴ. Ἦταν ὁ ἀρχινο-

χός καὶ ὁ ἀρχιστοιχοὶς τοῦ φαραὼ. Ἐξήγησα σὲ προηγούμενα κεφάλαια, ὅτι αὐτὲς οἱ ἰδιότητες ἦταν τότε ὅτι εἶνε σήμερα οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Ἐκεῖ ὁ ἀρχιδεσμοφύλακας τοὺς σύστησε στὸν Ἰωσήφ κι ὁ Ἰωσήφ τοὺς συμπαραστάθηκε στὶς λίγες μέρες ποὺ ἦταν σὲ αὐστηρή

κράτησι, μέχρι νὰ γίνουν ἀνακρίσεις καὶ νὰ δικαστοῦν.

Ἐνα πρωτὶ, καθὼς τοὺς ἐπισκέφτηκε στὸ κελλί τους, τοὺς ὄρηκε ἰδιαίτερα ταραγμένους. Τοὺς ρώτησε γιατί ἦταν τόσο ταραγμένοι καὶ τοὺς εἶπαν, ὅτι εἶδαν τὴ νύχτα καὶ οἱ δύο τους ἀπὸ ἕνα παράξενο ὄνειρο, καὶ δὲν ἔχουν ἕναν ἄνθρωπο νὰ τοὺς τὰ ἐξηγήσῃ. Τοὺς λέει ὁ Ἰωσήφ· «Μὰ ὁ Θεὸς δὲν εἶνε ποὺ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα; Πέστε μου λοιπὸν τὰ ὄνειρά σας». Τοῦ λέει ὁ ἀρχαιονοχὸς· «Ἐβλεπα στὸν ὕπνο μου μιὰ κληματαριά μὲ τρεῖς κορμούς, πολὺ φουντωμένη καὶ γεμάτη σταφύλια, ὥριμα καὶ γλυκὰ σταφύλια. Ἐγὼ κρατοῦσα στὸ χέρι μου τὸ ποτήρι τοῦ φαλαῶ. Ἀπλώνω τὸ χέρι μου, κόβω σταφύλια, τὰ στίβω μέσα στὸ ποτήρι καὶ τὸ προσφέρω στὸ φαλαῶ». Τοῦ λέει ὁ Ἰωσήφ· «Ἡ ἐρμηνεία του εἶνε ἡ ἐξῆς· Οἱ τρεῖς κορμοὶ εἶνε τρεῖς μέρες. Ἀκόμη τρεῖς μέρες καὶ θὰ σὲ θυμῇ ὁ φαλαῶ, θὰ σὲ ἀποκαταστήσῃ στὸ ἀξίωμά σου, καὶ θ' ἀξιωθῇς νὰ τοῦ προσφέρῃς πάλι τὸ ποτήρι του γεμάτο, καὶ θὰ ἀσκήσῃ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν ὅπως πρῶτα. Ἀλλὰ θυμῆσου με τότε, σὲ παρακαλῶ, καὶ μίλησε γιὰ μένα στὸ φαλαῶ, νὰ μὲ θγάλῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ ὀχύρωμα. Ἐμένα μ' ἔκλεψαν ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Ἑβραίων καὶ μ' ἔφεραν ἐδῶ στὴν Αἴγυπτο. Κι ἐδῶ χωρὶς νὰ κάνω κανένα κακὸ, μ' ἔρριξαν σ' αὐτὸ τὸ μπουτρούμι». Ὁ ἀρχαιονοχὸς κατάλαβε, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐρμήνευσε ὀρθὰ τὸ ὄνειρο τοῦ ἄλλου, καὶ εἶπε καὶ αὐτὸς τὸ δικό του. «Ἐβλεπα», λέει, «στὸν ὕπνο μου ὅτι κρατοῦσα πάνω στὸ κεφάλι μου τρία ἐπανωτὰ πανέρια μὲ ψωμιὰ· στὸ πάνω πανέρι ἦταν ἀπ' ὅλα τὰ εἶδη ποὺ τρώει ὁ φαλαῶ, ὅσα κάνει ἡ τέχνη τοῦ σιτοποιοῦ· καὶ ἐρχόταν τὰ πουλιὰ καὶ ἔτρωγαν ἀπ' αὐτὰ». Τοῦ λέει ὁ Ἰωσήφ· «Τὰ τρία πανέρια εἶνε τρεῖς μέρες· σὲ τρεῖς μέρες ὁ φαλαῶ θὰ σοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι, καὶ τὸ πτώμα σου θὰ τὸ κρεμάσῃ σ' ἕνα δοκάρη καὶ θὰ τὸ φάν τὰ ὄρνια».

Πραγματικὰ μετὰ τρεῖς μέρες ὁ φαλαῶ γιόρταζε τὰ γενέθλιά του καὶ εἶχε στὸ ἀνάκτορό του μεγάλο γλέντι μὲ ὅλους τοὺς ἀξιωματικούς του. Ἐκεῖ θυμῇθηκε καὶ τοὺς δύο ὑπουργούς του ποὺ εἶχε θάλει στὴ φυλακὴ καὶ ἔκανε λόγο γι' αὐτοὺς μπροστὰ σὲ ὅλους τοὺς ἀξιωματικούς. Αὐτὸ σημαίνει· περίπου ὅτι ἐξέτασε καλὰ τὰ στοιχεῖα τῶν ἀνακρίσεων καὶ ξεκαθάρισε τὴ θέσι τους, γιατί δὲν ἤθελε νὰ ἐκκρεμοῦν στὴ μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ του. Καὶ

τότε, ὅπως ἀσφαλῶς θὰ ἔδειξαν καὶ οἱ ἀνακρίσεις, ἀποκατέστησε ἀμέσως τὸν ἀρχαιονοχὸ στὴ θέσι του καὶ τοῦ παρέδωσε τὸ ποτήρι του· τὸν δὲ ἀρχαιονοχὸ τὸν κρέμασε· ἐγιναν ὅλα ὅπως ἐξήγησε ὁ Ἰωσήφ. Ἀλλ' ὁ ἀρχαιονοχὸς ὄχι μόνον δὲν θυμῇθηκε τότε τὸν Ἰωσήφ ἀλλὰ καὶ τὸν ξέχασε τελείως.

* * *

Καὶ σήμερα βάζουν τὰ ψωμιὰ συνήθως στὰ πανέρια, καὶ σήμερα οἱ ψωμάδες καὶ οἱ κουλουράδες κουβαλοῦν τὰ πανέρια μὲ τὰ ψωμιὰ πάνω στὸ κεφάλι, ὅπως πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια. Τὰ ψωμιὰ αὐτὰ ἐδῶ εἰδικὰ λέγονται στὴ Γένεσι «χονδρίται». Χονδρίτης εἶνε ψωμί ἀπὸ χοντροαλεσμένο ἄλευρο. Τότε ποὺ ζοῦσε ὁ Ἰωσήφ, μόνον τὸ ψωμί αὐτὸ ἦταν γνωστὸ, καὶ ἀσφαλῶς τὸ ὀνόμαζαν μὲ κάποια λέξι ποὺ σήμαινε ἀπλῶς ψωμί, χωρὶς νὰ σημαίνει καὶ τὸ χοντρόλευρο. Ἐπειτα ὅμως, λίγους αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ, οἱ ἄνθρωποι τελειοποίησαν τοὺς μύλους καὶ τὸ ἄλευρο, καὶ ἔκαναν ψωμί σὰν τὸ σημερινό. Τότε τὴν παλιὰ ὀνομασίαν τοῦ ψωμοῦ ἀρχισαν νὰ τὴ χρησιμοποιοῦν μόνον γιὰ τὸ παλιακὸ ψωμί ἀπ' τὸ χοντρόλευρο. Αὐτὴ τὴ διαφορὰ τῶν λέξεων γιὰ τὸ ψωμί ἔβλεπαν καὶ οἱ μεταφρασταὶ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα, γι' αὐτὸ χρησιμοποίησαν δύο ὀνομασίες, ἄρτος καὶ χονδρίτης. Ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ χωρίο εἶδαν τὴν πανάρχαιαν ὀνομασίαν τοῦ ψωμοῦ, γι' αὐτὸ χρησιμοποίησαν τὴ λέξι «χονδρίτης».

Πῶς κατάλαβε ὁ ἀρχαιονοχὸς, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐρμήνευσε σωστὰ τὸ ὄνειρο τοῦ ἀρχαιονοχόου. Ἀφοῦ ἀκόμη τὰ ὄνειρα δὲν πραγματοποιήθηκαν; Αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα. Γιὰ νὰ θγάλῃ ὁ φαλαῶ τὸν μὲν ἕνα ἀθῶο τὸν δὲ ἄλλο ἀξίον θανάτου, θὰ πῇ ὅτι οἱ ἀνακρίσεις ἔδειξαν ὅτι ὁ ἀρχαιονοχὸς μόνον ἦταν μπλεγμένος στὴ συνωμοσίαν, ἐνῶ ὁ ἀρχαιονοχὸς δὲν ἦταν, οὔτε ἤξερε τίποτα· ὁ ἀρχαιονοχὸς λοιπὸν, ποὺ ἤξερε τὰ μυστικά τῆς συνωμοσίας καὶ ἴσως νὰ ἦταν καὶ ἀσχηγός τῆς, ἤξερε ὅτι ὁ ἄλλος δὲν εἶνε μέλος τῆς συνωμοσίας, ὅτι εἶνε ἀθῶος, καὶ ἐπομένως σωστὴ εἶνε ἡ ἐρμηνεία τοῦ ὁνείρου, ὅτι θ' ἀθωωθῇ.

Φανταστῆτε τὴ θέσι τοῦ Ἰωσήφ, ὅταν κατάλαβε ὅτι ὁ ἀρχαιονοχὸς τὸν ξέχασε! Μόλις βγῆκε ἀπ' τὴ φυλακὴ, χάριξε τὴν ἀπο-

Ἀντιαιρετική στήλη**ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ**

Ζ'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Περιμένουμε ν' ακούσουμε σήμερα, κ. καθηγητά, γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Τί διδάσκουν οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά γιά τὸ ἅγιο Πνεῦμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅπως ἀρνοῦνται τὴ Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴ σωματικὴ ἀνάστασί του, ἔτσι γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἀρνοῦνται τὴ Θεότητά του καὶ τὴν προσωπικότητά του. Δηλαδή δὲν δέχονται ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα εἶνε πρόσωπο καὶ ὅτι εἶνε καὶ Θεός. Πιστεύουν καὶ τὸ κηρύττουν γραπτῶς καὶ προφορικῶς ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα εἶνε μίᾶ δύναμις, ἡ ἐνεργὸς δύναμις τοῦ Θεοῦ. Παρομοιάζουν τὸ ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὸν ἀνεμὸ ἢ μὲ τὸ ἠλεκτρικὸ ρεύμα. Ὁ Ἰβρυτῆς τοῦ χιλιασμοῦ Ρώσσελ, διαστρεβλώνοντας τὰ διάφορα χωρία τῆς Γραφῆς ποὺ μιλοῦν γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, ἀπορρίπτει καὶ τὴν προσωπικότητά του καὶ τὴ Θεότητά του καὶ ὀνομάζει τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἄλλοτε συνείδησι, ἄλλοτε ἁγία ἐπιρροή καὶ ἄλλοτε, ὅταν πρόκειται γιὰ τὸ χαρακτηρισμὸ παράκλητος, θεία πρόνοια. Περισσότερο ἀναιδέις καὶ ἀσεβεῖς παρουσιάζονται οἱ ψευδομάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά στίς προφορικὰ συζητήσεις. Εἶνε ἐκ τῶν προτέρων προετοιμασμένοι νὰ γελάσουν, πῶς καὶ πόσο νὰ γελάσουν, ὅταν τοὺς μιλήσῃ κανεὶς γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸ διεπίστωνα αὐτὸ ἀπὸ τὸ ὅτι ἐπαιξαν τὸν ὄχι ρόλο σαρκασμοῦ διάφοροι χιλιασταὶ σὲ διάφορα μέρη. Ἀπήντησαν δὲ καὶ μὲ τὰ ἴδια λόγια, καὶ ζήτησαν νὰ τοὺς δείξω ποῦ στὴ Γραφὴ γίνεται λόγος γιὰ τὰ «μοῦτρα» τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

κατάστασι τοῦ καὶ τῆ σωτηρία του, ξαναμπήκε μέσα στὸ θόρυβο καὶ στὴ δόξα τῆς κοσμικῆς ζωῆς καὶ τῆς πολιτικῆς δράσεως, πάει ξέχασε τὸ φυλακισμένο Ἰωσήφ. Ἐμείνει ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ καὶ σάπιζε στὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα ἀπὸ ἄνθρωπο νὰ βγῇ κάποτε ἀπὸ καὶ, ἀφοῦ κι ὁ ἀρχινογχοὺς τὸν ξέχασε. Καὶ δὲν ἦταν βέβαια μὲ συγκεκριμένη ποινὴ, δὲν ἦταν πόλιτης. Ἦταν ἓνας δοῦλος ἀνάμεσα σὲ ἰσοδότη καὶ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἀγακιῶ μὲ τὴν ἀγραμματοσύνη τους, κ. καθηγητά, καὶ τὴ θρασύτητα νὰ κάνουν καὶ τὸ δόσκαλο. Τόσο ἀγράμματοι, νὰ νομίζουν ὅτι πρόσωπο καὶ προσωπικότης σημαίνει «μοῦτρα»! Θαυμάζω τὴν ὑπομονή σας νὰ συζητᾶτε μαζί τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ἀγανακτεῖ καὶ ἐξανίσταται κανεὶς μὲ τὴν ἀθλιότητά τους. Ὁμολογῶ ὅμως ὅτι τοὺς ὑπομένω μὲ πολλὴ μακροθυμία γιὰ τὸς ἀγαπῶ καὶ θέλω τὴ σωτηρία τους. Πλανεμένα ἀδελφία μας εἶνε. Ἐκεῖνο ποὺ μὲ λυπεῖ κατὰκαρδὰ εἶνε τὸ πείσμα τους νὰ μείνουν στὴν πλάνη καὶ στὴν ἀσέβεια καὶ μετὰ ἀπὸ τόσες μαρτυρίες τῆς Γραφῆς.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Θὰ θέλαμε, κ. καθηγητά, νὰ ακούσουμε ἀδελφοὺς τοὺς μαρτυροῦντες.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅπως εἶνε γνωστὸ σ' ὅλους ποὺ ξέρουν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, τὰ οὐσιαστικὰ χωρίζονται στὰ ἀφηρημένα ποὺ εἶνε οἱ ἐννοιες καὶ στὰ συγκεκριμένα ποὺ εἶνε πρόσωπα, ζῶα, πράγματα. Γιὰ νὰ εἶνε ἕνα πρόσωπο πρέπει νὰ ἔχῃ λογικὸ. Ἡ πιὸ ἀναλυτικὰ, νόησι, βούλησι, αἰσθησι. Λογικὰ ὄντα εἶνε οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἄγγελοι καὶ δαίμονες καὶ ὁ Θεός. Αὐτὰ τὰ ὄντα ἔχουν προσωπικότητα, καὶ ἀπ' αὐτὰ μόνο ὁ ἄνθρωπος ἔχει μοῦτρα. Ἀλλὰ ἄλλο εἶνε τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κοινῶς λέγεται μοῦτρα ἢ προσοφί τῆς κεφαλῆς καὶ ἄλλο τὸ πρόσωπο, ἡ ὅλη ὑπαρξί τοῦ ἀνθρώπου ποὺ λέγεται καὶ προσωπικότης. Ὡστε γιὰ νὰ εἶνε κάτι πρόσωπο πρέπει νὰ ἔχῃ λογικὸ, ἢ ἀναλυτικὰ, νὰ

θανατοποινίτῃ. Ὁ πατέρας του καὶ τ' ἀδελφία του μακριά, ἄλλοι χαίρουν τὸν ἥλιο καὶ τὴ ζωὴ, ἄλλοι λιώνουν στὸ πένθος γιὰ τὸ δῆθεν θάνατό του, οἱ πάντες στὴν Αἴγυπτο τὸν ξέχασαν, κι αὐτὸς σαπίζει στὸ μπουντρούμι στὴ μακρινὴ Αἴγυπτο, ἀγνωστος, χωρὶς κανεὶς νὰ τοῦ δίνη σημασία. Τὸν ξέχασε καὶ τὸν ἀγνοεῖ ὅλος ὁ κόσμος. Κι ὅμως ὁ Κύριος δὲν τὸν ξέχασε.

Στέργιος Ν. Σάκεος

σκέπτεται και να γνωρίζη, να βούλεται και ν' αποφασίζη, να αισθάνεται και ν' αγαπά ή να λυπῆται. Εάν ή Γραφή μᾶς προσφέρη μαρτυρίες ότι τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἔχει λογικὸ ἢ ἔχει νόησι, βούλησι και αἰσθησι, τότε δὲν χωράει καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα εἶνε πρόσωπο, ἔχει προσωπικότητα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καὶ ὑπάρχουν χωρία στὴ Γραφή γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, κ. καθηγητά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Βεβαίως ὑπάρχουν και μάλιστα πολὺ χτυπητά.

Α. Νόησι

1. Γνωρίζει: «Τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδε εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ».

2. Ἐρευνᾷ «Τὸ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ και τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ».

Β. Βούλησι

1. Βούλεται: «Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν και τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἐκάστην, καθὼς βούλεται».

2. Ἀποφασίζει: «Ἐδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι και ἡμῖν...».

Γ. Αἰσθησι

1. Ἀγαπᾷ «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ και διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνισασθαι μοι...».

2. Λυπεῖται: «Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως».

Ὁλοκάθαρα λοιπὸν φαίνεται και ἐντελῶς ἀβίαστα συνάγεται ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς μαρτυρίες ὅτι τὸ ἅγιο Πνεῦμα εἶνε πρόσωπο.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ὁπωσδήποτε ὀλοκάθαρα, κ. καθηγητά, γιὰ κείνους ποὺ ἔχουν μάτια και ἀβίαστα γιὰ κείνους ποὺ δὲν ἔχουν προ- καιάληψι. Γιὰ τοὺς χιλιαστὰς νομίζω ταιριάζει ἐκεῖνο ποὺ ἀκοῦμε τὴ Μ. Ἑβδομάδα «ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι».

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Καὶ κοντὰ σ' αὐτὲς τὶς μαρτυρίες ἡ/ἅγία Γραφή μᾶς χαρίζει και ἄλλες ποὺ ὁμιλοῦν γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι παρουσιάζουν τὶς ἐνέργειές του, ἐνέργειες λογικοῦ ὄντος, προσώπου. Καὶ αὐτὲς εἶνε.

Α. Διδάσκει

1. Ὑπενθυμίζει: «Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων» ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, δ. πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ

ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα και ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν».

2. Ὁμιλεῖ: «Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα...».

«Ἐπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ».

«Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ και νηστευόντων εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον».

«Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις».

3. Μαρτυρεῖ: «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ἐν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρός».

4. Ἐλέγχει: «Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας...».

Β. Διοικεῖ

1. Ἀποκαλύπτει: «Καὶ ἦν αὐτῷ κε- χρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν...».

2. Ἐκλέγει: «Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ και νηστευόντων εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον».

3. Κατευνθύνει: «Οὗτοι μὲν οὖν ἐκ- πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν...».

4. Ὁδηγεῖ: «Τὸ Πνεῦμα σου τὸ ἀγαθὸν ὀδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ».

5. Ἐμποδίζει: «Κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ».

6. Κυβερνᾷ: «Ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ».

Γ. Ἀντιμετωπίζεται λογικῶς

1. Γίνεται λόγος γιὰ θλασφημία κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

2. Χαρακτηρίζεται ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἀνανία και τῆς Σαπφείρας ὡς προσπάθεια νὰ ξεγελάσουν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον: «Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου?».

Ὅλα αὐτὰ πείθουν ἀπόλυτα ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶνε πρόσωπο και ὄχι: μία ἐνερ- γὸς δύναμις τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ ὅλα ὅσα τονίζουν τὰ χωρία ποὺ ἀνέφερα εἶνε γνωρίσματα τὰ ὅποια ἀνήκουν ἀποκλειστικὰ εἰς ἓνα λογικὸ πρόσωπο. Μία ἀφηρημένη ἔννοια δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ τίποτα ἀπ' αὐτὰ, ὅσο ὕψηλὴ και ἄν εἶνε. Ἡ ἀφηρημένη ἔννοια εἶνε κατὰ τὸ ἀναίσθητο ἢ μᾶλλον κατὰ τὸ ἀνύπαρκτο, δὲν ὑπάρχει κἂν χωρὶς τὸν φορέα της. Πῶς δύναται λοιπὸν νὰ σκέπτεται, νὰ ἐπιθυμῇ, νὰ

συναισθάνεται, νά ἀποραστήκη καὶ νά ἐνεργή, ν' ἀντιμετωπίζη λογικῶς τὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἀνθρώπου;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καὶ ὅμως οἱ σπουδασταὶ τῆς Γραφῆς τὸ ἀντιμετωπίζουν πολὺ παράλογα καὶ ὀπισθοδρομικοὶ ὑπάρχουν στὴν ἰδίαν βλασφημίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ σὺ κόσμα τοῦ Ἀνανία καὶ τῆς Σαφειράς.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Σὰν τελευταῖο ἐπιχείρημα ἔχω νὰ πῶ τὸ ἑξῆς. Ὅταν ὁμιλῇ ἓνα πρόσωπο λέγει: Ἐγώ, ὅταν ἀπευθυνώμεθα σ' αὐτὸ λέμε· Σὺ καὶ ὅταν μιλάμε γι' αὐτὸ λέμε· Αὐτὸς ἢ Ἐκεῖνος. Ἡ Κ. Διαθήκη χρησιμοποιεῖ ὅλες αὐτὰς τὰς ἀντωνυμίας γιὰ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Γιὰ τὸ Ἐγώ ὁπενθυμίζω τὸ χωρίο πού ἀνέφερα· ἀφορίσατε δὴ μοι (Πρ. 13,2), γιὰ τὸ Ἐκεῖνος παραπέμπω στὸ Ἰωάν. 14,26 καὶ 15,26, ὅπου γίνεται χρῆσις καὶ τῆς ἀντωνυμίας Ὁς, ὁ ὁποῖος, σὲ γένος ἀρσενικόν, ἐνῷ τὸ λέγει Πνεῦμα, πού εἶναι γένους οὐδετέρου. Ἐπὶ πλέον ὀνομάζεται τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ «ὁ Παράκλητος».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Σ' ὅλα αὐτὰ τί θὰ εἶχαν νὰ πῶν, κ. καθηγητά, οἱ χιλιασταί;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅλο καὶ κάτι ἔχουν νὰ πῶν. Ὁ σατανᾶς εἶνε μεγάλος καὶ ἐπιτήδειος μηχανορράφος καὶ διαστρεβλωτὴς καὶ τοὺς σκοτίζει, ὅπως τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο φωτίζει τοὺς δικούς του. Ἀκούστε τί μοῦ εἶπε εἰς ἀπάντησι: ὅλων αὐτῶν ἓνας χιλιαστὴς. Εἶναι, λέγει, προσωποποιήσις τῆς ἐνεργοῦ δύναμει· τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀνάφερε γιὰ παράδειγμα τὴν προσωποποίησιν τοῦ νόμου. Δὲν συνηθίζονται, μοῦ λέγει, οἱ ἐκφράσεις: τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, ὁ νόμος λέγει, ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου, ἢ σκέψις τοῦ νόμου; Ἀσφαλῶς συνηθίζονται, τοῦ εἶπα, καὶ πίσω ἀπὸ αὐτὰς κρύβεται ὁ νομοθέτης. Ἀκουσε, τοῦ λέγω, ποτὲ νὰ λέγεται: ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου καὶ τοῦ νομοθέτου; Ὅχι, μοῦ λέει. Καὶ ὁμοίως, τοῦ εἶπα, ἡ Γραφὴ λέγει: Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς, τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἡ χάρις τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Τί οὕς ἀλήτηος, κ. καθηγητά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἐμείνε με κλειστὸ τὸ στόμα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Προεικόνουμε τώρα καὶ τὶς ἀποδείξεις γιὰ τὴ Θεότητα τοῦ ἁγίου Πνεύματος γιὰ νὰ ολοκληρωθῇ τὸ θέμα μας.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Τὸ πρόσωπο τοῦ ἁγίου

Πνεύματος δὲν εἶνε κοινὸ πρόσωπο. Πρόσωπα εἶνε καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ κάθε λογικὸ κτίσμα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο εἶνε τὸ πρόσωπο πού εἶνε πάνω ἀπὸ κάθε ἄλλο πρόσωπο, τὸ πρόσωπο ἐκεῖνο, ὀψηλότερο τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει ἄλλο. Εἶνε ὁ Θεός, ἡ μία ἀπὸ τρεῖς ὑποστάσεις τῆς Θεότητος. Τὸ Πνεῦμα «ἐρευνᾷ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ». Τὰ ἀνώτερα καὶ τελειότερα λογικὰ κτίσματα, οἱ ἄγγελοι, δὲν μποροῦν ὄχι τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ οὔτε τὰ βάθη τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐρευνήσουν. Μόνον ὁ Θεός εἶνε καρδιογνώστης καὶ μόνον αὐτὸς μπορεῖ νὰ ἐρευνᾷ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ποιὸς λοιπὸν εἶνε ἐκεῖνος πού μπορεῖ νὰ ἐρευνᾷ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ; Μόνον ἓνας πού εἶνε ἴσος μὲ τὸν Θεόν, μόνον ὁ Θεός. Θεός λοιπὸν τὸ Πνεῦμα. Ἀκόμη τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἀποκαλύπτεται στὴ θεία Γραφὴ νὰ ἔχη θεῖες ἰδιότητες, θεῖες ἐνέργειες. Συμμετέχει στὴν δημιουργίαν, ἀναγέννησι, κυβέρνησι.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ὅταν ἐλεγξε τὸν ψεύτη Ἀνανία, εἶπε: «Ἀνανία, διὰτὶ ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; Ὁκνέψωσω ἄνθρωποις ἀλλὰ τῷ Θεῷ». Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ὅτι ὁ Χριστιανὸς εἶνε ναὸς τοῦ Θεοῦ, γιὰτὶ μέσα του κατοικεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο (Α' Κο 3,16,19). Ποιά ἄλλη ὑπαρξίς, ποιά οὐράνια δύναμις, ποῖος ἄγγελος ἔχει ναὸ καὶ μάλιστα ναὸ λογικόν; Μόνον ὁ Θεός μπορεῖ νὰ ἔχη ναόν, γιὰτὶ μόνον αὐτὸς λατρεύεται. Καὶ τότε μόνον ἔχει κανεὶς ναόν, τότε λατρεύεται, ὅταν εἶνε Θεός. Στὸ χωρίο Πρ. 13,2 εἶδαμε ὅτι τὸ Πνεῦμα λέει: «Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς». Οἱ δύο ἄνδρες εἶνε «κλητοὶ ἀπόστολοι» τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ ὁ Παῦλος στὴν πρώτη φράσι ἐξ ἐπιστολῶν του χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτοῦ τοῦ «Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θαλήματος Θεοῦ» ἢ «κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ». Ποιὸς εἶνε ὁ Θεός, μὲ τὸ θέλημα τοῦ ὁποίου ἡ κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁποίου καλέστηκε ἀπόστολος; Ἀσφαλῶς τὸ Πνεῦμα, γιὰτὶ τὸ Πνεῦμα «προσκέκληται αὐτόν». Εἶνε ὁμοίως ἐξ ἴσου κλητὸς καὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Γιὰτὶ καὶ τὰ τρία πρόσωπα εἶνε ἓνας Θεός. Τὸ θέλημα καὶ ἡ διαταγὴ τοῦ ἑνὸς εἶναι θέλημα καὶ διαταγὴ καὶ τῶν τριῶν, γιὰτὶ καὶ τῶν τριῶν θεῶν προσώπων ἡ θέλησι καὶ ἡ ἐνέργεια εἶνε μία. Τὸ ὄνομα «Κύριος» ὅταν λέγεται μὲ τὴ ση-

Τὸ διήγημά μας

ΜΑΤΑΙΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙ

Τὸ γιγαντιαῖο ὑπερωκεάνειο ἔσκιζε μεγαλόπρεπα τὰ γαλανὰ νερὰ τῆς Μεσογείου. Μάταια πᾶσχιζε ἡ ἀπέραντη θάλασσα νὰ τὸ φοβίσῃ. Σὰν δράκοντας τὴν διαπερνοῦσε περιπαίζοντάς τὴν, θυμίζοντας τὸ ψαλμικὸ «δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῇ».

Οἱ ἀμέτρητοι ἐπιβάτες τοῦ ξαπλωμένου σ' ἀνοίπαυτικὲς πολυθρόνες ἀτενίζουν τὴν ἀτέρμονη θάλασσα καὶ τὸν ἥλιο, ὀλοκόκινο δίσκο, ποὺ βουτοῦσε στὰ δυτικὰ τῆς μεγάλης θάλασσας. Τὰ μεγάφωνα τοῦ πλοίου μετέδιδαν μιὰ ἀπαλὴ μελωδία, ἐνῶ οἱ γέλιοι πετοῦσαν στὴν πρῶμὴ πίσω, ἀκολουθώντας τὸν θαυμαστὸ θαλασσοπόρο.

Μιὰ λιπόσαρκη κυρία στὸ σαλόνι τῆς πρώτης θέσεως ἦταν βυθισμένη στὴ μελέτῃ ἐνὸς διβλίου, ὅταν τὴν πλησίασε μιὰ νεαρὴ κοπέλλα. Κάθησε δίπλα τῆς βαρετὰ καὶ μουρμούρισε:

— Δὲν ξέρω πῶς νὰ σκοτώσω τὴν πληξί μου.

Τὴν ὥρα κείνη τέσσαρες μαυροφορεμένοι ἄνδρες περνοῦσαν ἀπὸ κοντά τους. Εἶχαν γένεια καὶ μακρυὰ μαζεμένα μαλλιά κάτω ἀπὸ ἓναν σκούφο. Τῆς ἔκαμε ἰδιαίτερη ἐντύπωση ὁ ἓνας, ὁ πιὸ μεστωμένος. Ἔχει μιὰ ἀρχοντιά, δείχνει ἰσχυρὴ προσωπικότητα, σκέφθηκε κι' ἀμέσως στράφηκε στὴ μητέρα τῆς.

— Τί εἶναι αὐτοί, μαμά; Δὲν μοιάζουνε χίππεις;

Ἡ μητέρα ἔρριξε μιὰ νωχελικὴ ματιὰ καὶ εἶπε ἀνόρεχτα:

— Μάλλον κολόγεροι φαίνονται.

— Καλόγεροι; Τί καλόγεροι; ρώτησε πιὸ ζωηρὰ ἡ κόρη.

— Χριστιανοὶ καλόγεροι.

— Πρώτῃ φορὰ βλέπω τέτοιους.

— Εἶναι Ὁρθόδοξοι.

— Ἔ, τότε πρέπει κάτὶ νὰ σοῦ θυμίζουν

ἀπὸ τὴν παλιά σου θρησκεία. Σὰν ἑλληνίδα πιστεύω πῶς σ' αὐτὴ τὴν θρησκεία ἀνήκες.

Χαμογέλασε εἰρωνικὰ ἡ κυρία.

— Ἀπλῶς οἱ γονεῖς μου μὲ βάφτισαν μὲ ὀρθόδοξη ἀκολουθία. Τίποτε περισσότερο.

— Καὶ ἀργότερα ἀνακάλυψες τὸν μέγα διδάσκαλο Μουρούνα, Ἰσῆθεο τοῦ Βούδδα, καὶ βρῆκε ἡ ψυχὴ σου τὸ δρόμο τῆς, εἶπε πειραχτικὰ ἡ κόρη.

— Μὰ νομίζω πῶς κι' ἐσὺ εἶχες δώσει μπροστὰ τοῦ μιὰν ὑπόσχεσι, εἶπε πειραγμένη ἡ μητέρα.

— Εἶναι ἀκόμη πολὺ νωρὶς νὰ στερηθῶ τις χαρὲς τῆς ζωῆς μὲ χορτοφαγία καὶ διαρκὴ ἀσκήσι, δήλωσε ζωηρὰ ἡ ἄλλη.

Ἐγινε λίγη σιωπὴ κι' ἡ κάθε μιὰ βυθίστηκε στὶς σκέψεις τῆς. Ξαφνικὰ τὸ μεγάφωνο διέκοψε τὸ μουσικὸ πρόγραμμα καὶ μετέδωσε μιὰ πληροφορία. «Προσοχή! Δίδεται ἡ εὐκαιρία στοὺς Ὁρθόδοξους τὸ θρησκεῖα κ.κ. ἐπιβάτες νὰ παρακολουθήσουν στὸ παρεκκλήσιον τοῦ πλοίου Ὁρθόδοξη ἐσπερινὴ λατρεία. Τὸ παρεκκλήσιον εὐρίσκεται . . . Ἡ λατρεία ἀρχίζει σὲ δεκαπέντε λεπτά».

Κοίταξε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Ἡ μητέρα ἐνοίωσε ἀθελά τῆς τὴν ἐπιθυμία νὰ πάη. Χρόνια εἶχε νὰ παρακολουθήσῃ Ὁρθόδοξη λατρεία.

— Οἱ καλόγεροι φαίνεται . . . Σώπασε πάλι καὶ ὕστερα ξαναμίλησε. Τί λὲς πάμε;

Ἡ κόρη ὑποθέτοντας πῶς θὰ συναντοῦσε ἐκεῖνον τὸν ἐνδιαφέροντα τύπο ἤθελε νὰ πάη. Ὡστόσο πέταξε τὸ φαρμάκι τῆς.

— Κι' ὁ διδάσκαλος Μουρούνα; Δὲ θὰ θυμώσῃ;

— Πάμε ἀνόγη. Ἐμεῖς θὰ ἤμαμε νὰ σκοτώσουμε τὴν ὥρα μας. Ἴσως νὰ μὴ πληγῆς ἐκεῖ μέσα.

— Πάμε λοιπόν.

Περιπλανήθηκαν λίγο νὰ βροῦν τὸ παρεκ-

μασία «Ὁ Κύριος τοῦ σύμπαντος», «ὁ αἰώνιος Κύριος», «ὁ μόνος Κύριος», εἶνε ἀποκλειστικὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τὸ Πνεῦμα ὀνομάζεται καὶ «Ὁ Κύριος» «ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν, οὐ

δὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία». Ἕνας μόνον ἔχει τὸ ὄνομα αὐτὸ «τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα», καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ Τριαδικὸς Θεός.

Στέργιος Ν. Σάνκος

κλησι. Νηρεπόντουσαν ἄλλωστε νὰ ρωτήσουν ποὺ βρίσκεται. Τελικὰ κάτι ψαλμωδίες, ποὺ ἀκούστηκαν στὸ ἱερό, τὶς ὠδήγησαν ἐκεῖ. Ἀπόμειναν βουβές μπρὸς στὸ μεγαλεῖο τῆς μικρῆς πλωτῆς ἐκκλησιᾶς. Ὅπως ἔμαθαν ἀργότερα ὁ Ἕλληνας πλοιοκτήτης ἦταν πιστὸς ἄνθρωπος, σωσμένος πολλές φορές ἀπὸ ναυάγια, πρὶν γίνῃ ἐφοπλιστής, κι' εἶχε τάμα σὲ κάθε καράβι του νάχῃ κι' ἓνα ἐκκλησάκι στ' ὄνομα τοῦ προστάτη τῶν θαλασινῶν, τοῦ Ἀη-Νικόλα.

Σιγά-σιγά γέμισε ὁ ναός. Οἱ καλόγεροι ἔβαλλαν μὲ τὴν μελωδική φωνή τους τὰ τροπάρια τοῦ ἑσπερινοῦ. Ὅλοι ἀνάψανε τὰ κερίά τους, ἀσπάζτηκαν τὶς εἰκόνες καὶ παρακολουθοῦσαν εὐλαβικά, κάνοντας πότε-πότε τὸ σταυρό τους. Ἡ κόρη κοίταξε μιὰ τὸν παπὰ μιὰ τὴ μητέρα της. Γιὰ μιὰ στιγμή τὴν ἔπιασε ἡ ματιά της νὰ σιγοφελλίξῃ ψαλμωδίες ἀκολουθώντας τοὺς ψάλτες. Λίγο ὑστερώτερα τὴν εἶδε νὰ κάνῃ καὶ τὸ σταυρό της. Ἐμεινε κατὰπληκτη.

Πρὶν τελειώσῃ ἡ ἀκολουθία μίλησε ὁ παπᾶς.

— Ἀδελφοί μου. Εἶναι μεγάλη ἡ χαρά μου, ποὺ ἐδῶ πάνω στὸ πλεούμενο τοῦτο, μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ νοιώσω τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὑπαρξὶς αὐτοῦ τοῦ ναοῦ ἦταν μιὰ εὐχάριστη ἐκπληξίς· γιὰ ὅλους μας ἰδιαίτερα γιὰ μᾶς τοὺς μοναχοὺς, ποὺ στ' Ἅγιο Ὅρος ἡ παρουσία του ἦταν πλουσία καὶ φοβόμασταν ὅτι θὰ τὴν στερηθοῦμε μὲ τὴν ἀπομάκρυνσί μας. Ἀναπνεύσαμε τὸ ὀξυγόνο τῆς ἀτμόσφαιράς του καὶ ζωογονήθηκε ἡ ψυχὴ μας. Γιατί, στ' ἀλήθεια, εἶναι κίνδυνος ἀσφυξίας καὶ πνευματικὸς θάνατος ἡ ζωὴ χωρὶς τὴ γνώσι καὶ τὴν παρουσία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Δυστυχῶς πολλοὶ ἄνθρωποι ζοῦν μακριὰ του, δοσμένοι ὁλόψυχα σὲ κατώτερες ἀξίες. Μάταια, φθορὰ ὑλικά ἀγαθά, ποὺ ὀδηγοῦν τὴ ζωὴ στὴν φθορὰ καὶ τὸν ὀλεθρο. Ἄλλες ψυχὲς ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρξὶ τοῦ πραγματικοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι δοσμένοι στὴ λατρεία ψεύτικων θεῶν καὶ πλανημένων διδασκαλιῶν καὶ χαρίζουν ὅτι πολὺτιμο ἔχουν στὰ εἶδωλα. Εἶναι ἀξιολύπητοι αὐτοὶ οἱ ἀδελφοί μας, γιατί ζοῦν σὲ πηχτὸ σκοτάδι. Τίποτε ἀπ' τὶς οὐράνιες χαρὲς δὲν νοιώσανε. Ἀγνοοῦν τὴν ἀποκάλυψι, ποὺ ἔφερε ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Εἶναι στὰ νύχια

τοῦ ἀντιχρίστου καὶ στεροῦνται τὴ χαρὰ τῆς νίθεσθας ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ μαζὺ μὲ τὸν μεγάλο ἀπόστολο Παῦλο σᾶς παρακαλῶ «φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρίας». Κι' ἀκόμη ἂν καὶ ὅσο μπορῆτε κάμετε γνωστὴ τὴν εὐχάριστη ἀγγελία, τὸ Εὐαγγέλιο δηλαδὴ, σ' ὅσους δὲν εἶχαν τὴν εὐτυχία ἀκόμη νὰ τὴν γνωρίσουν. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἂς εἶναι μαζὺ μας καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἂς κατευθύνῃ τὰ διαθήματά μας. Ἀμήν. Αὐριο τὸ πρωὶ θὰ τελέσουμε τὴ Θεῖα Λειτουργία.

Μητέρα καὶ κόρη μείνανε ἀκίνητες στὴ θέσι τους, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία ἀδειασε καὶ μείνανε οἱ καλόγεροι νὰ τακτοποιήσουν τὸ Ναό. Βγαίνοντας ὁ ἱερέας εἶδε δυὸ ψυχὲς ποὺ τὸν περιέμεναν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, μπορεῖτε νὰ διαθέσετε λίγη ὥρα γιὰ νὰ μοῦ λύσετε μερικὲς ἀπορίες;

— Εὐχαρίστας, κυρία μου. Πάμε κάπου νὰ καθήσουμε.

Κάθισαν στὶς ἀναπαυτικὲς παλυθρόνες τοῦ καταστρώματος καὶ ἄρχισαν τὴν κουβέντα. Ἡ γυναῖκα ρωτοῦσε διαρκῶς λύνοντας τὶς ἀπορίες ἀπὸ τὶς εὐστοχες ἀπαντήσεις τοῦ παπᾶ.

— Ὡς τώρα δὲν εἶχα ἀνακαλύψει στὴ θρησκεία τῶν προγόνων μου αὐτὰ ποὺ διδάσκετε. Μοῦ φαίνεται πὼς ἐσεῖς διδάσκετε ἄλλη διδασκαλία κι' ὄχι τὴν «Ὁρθόδοξη». Δὲν σᾶς κρύβω πὼς βρῆκα ψυχικὴ γαλήνη στὴ διδασκαλία τοῦ Ἰνδοιστοῦ διδασκάλου Μουρούνα. Μὲ δίδαξε πολλά.

— Κυρία μου, γιατί νὰ ξεδιψάσετε τὴν ψυχὴ σας μὲ τὰ θολὰ νερά τῆς ἀνθρώπινης γνώσεως καὶ ὄχι ἀπ' τὸ οὐράνιο νᾶμα τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Εὐαγγελίου; Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἦλθε καὶ μᾶς δίδαξε καὶ μεῖς θὰ καταφύγουμε στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὰ εἶδωλα;

Τοὺς βρῆκαν τὰ μεσάνυχτα κι' ἀκόμη συζητοῦσαν. Ἡ ἀποκάλυψι ἔπεφτε στάλα-στάλα σὰν σὲ γόνιμο χωράφι στὶς ψυχὲς τῶν δυὸ γυναικῶν. Χωρίστηκαν μὲ τὴ συμφωνία νὰ ξανασυναντηθοῦν μετὰ τὴ Λειτουργία.

Καὶ οἱ δυὸ ἀπ' τὰ χαράματα καί, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ Λειτουργία, ἦταν μέσα στὸ ναό. Εἶχαν προετοιμασθῇ ἀπ' τὴν παραμονὴ γιὰ τὸ τί σήμαινε Μυστήριον Θεῖας Εὐχαριστίας καὶ ρουφούσαν κυριολεκτικὰ τὰ πάντα. Ψαλ-

μωδιές, εὐχές, κήρυγμα. Εἶχαν ἀρχίσει νὰ λαχταροῦν τὴ μέρα ποῦ μετὰ τὴ Θεία Μετάληψιν θὰ κοινωνοῦσαν ὁλόμυχον μετὰ τὸν ἴδιον τὸ Θεό, μετὰ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα του.

Μετὰ τὴ Λειτουργίαν νάτες πάλιν μαζὺ μετὰ τὸν πατῆρα. Ἡ μητέρα εἶχε μαζὺ τῆς μιᾶς ἀγκυρᾶς διβλίου. Ἦταν τοῦ Μουρούνα. Τὰ πέταξε στὴ θάλασσα ἐπιδεικτικὰ, ξεσκόνισε τὰ χέρια σὰν γιὰ νὰ φύγῃ τὸ μῖασμα καὶ ἀκούγε τὸν πατῆρα κυριολεκτικὰ κρεμασμένη ἀπὸ τὸ στόμα του κι' αὐτὴ κι' ἡ κόρη τῆς.

— Παντρεύτηκα ἕναν Ἀμερικανὸ καὶ μετὰ πῆρε στὴν Ἀμερική. Σὲ λίγο εἶχε γίνει ἐκατομμυριούχος. Ἀλλὰ ἡ καταραμένη ἡ ἀρρώστεια τὸν πῆρε πρόωρα. Ἐμείνα χήρα μετὰ ἐκατομμύρια. Ἡ ζωὴ μου ὅμως εἶχε χάσει κάθε νόημα. Ταξίδευα γιὰ νὰ ξεχάσω. Καὶ στὸ τέλος βρῆκα παρηγορίαν κοντὰ στὸ Μουρούνα. Τί νὰ κάνω; Οἱ παπᾶδες μὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ τυπικὸ τοὺς καθήκον δὲν μοῦ ἔδωσαν τίποτε. Μόνο τὰ λεφτὰ μου πρόσεχαν καὶ ζητοῦσαν εἰσφορές. Τοὺς βαρέθηκα καὶ δὲν ξαναπῆγα στὴν Ἐκκλησία.

— Δὲν μπορέσατε νὰ ἀνακαλύψετε τί χάνατε φεύγοντας ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη πίστι;

— Ἦμουν τυφλή. Ὁ σατανὰς εἶχε κάνει καλὰ τὴ δουλειά του. Τώρα ὅμως εἶδα τὸ φῶς. Εἶστε ὁ γιατρός μου, ὁ ὁδηγὸς τῆς ψυχῆς μου. Σὰς εὐχαριστῶ. Ἀλήθεια, δὲν σὰς ρώτησα. Ποῦ πάτε; Ἄν πάτε στὴν Ἀμερική θάχω τὸ χρόνο νὰ καταξηρῶ κοντά σας.

— Ὅχι δυστυχῶς. Πηγαίνω στὴν Δυτικὴ Ἀφρική.

Καὶ τῆς διηγήθηκε τὴν ἱστορία του καὶ τὰ ἰδιαιτέρητά του. Ἐνθουσιάστηκε ἀπ' τὰ λόγια του.

— Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ συμμετάσχω κι' ἐγὼ στὴν ἱεραποστολὴ μετὰ ἕνα συμβολικὸ ποσό;

Ἐβγαλε ἕνα μπλόκ ἐπιταγῶν καὶ τὸ συμπλήρωσε.

— Ὅριστε. Αὐτὰ γιὰ πρώτη δόσι. Ἀργότερα θὰ σὰς στείλω κι' ἄλλα κι' ὅ,τι ἄλλο θελήσετε. Τὴν ἐπιταγὴ θὰ ἐξαργυρώσετε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τράπεζες τοῦ κόσμου. Ἐχει παντοῦ ὑποκαταστήματα.

Ὁ π. Παῦλος πῆρε τὴν ἐπιταγὴ καὶ τὴν κοίταξε ἐκπληκτός.

— Ἐκατο χιλιάδες δολλάρια! Σὰς εὐχαριστῶ. Δὲν ξέρετε πόσο θὰ βοηθήσουν τὴν

προσπάθειά μας αὐτὰ τὰ χρήματα.

— Ἐμένα θὰ βοηθήσῃ ἡ εἰσφορά αὐτή. Ἐκανα σήμερα τὴν μεγαλύτερη ἐπένδυσι κεφαλαίων. Ἐλπίζω νὰ εἰσπράξω τὸ κεφάλαιο αὐτὸ μετὰ οὐράνιο τόκο ἀπ' τὸν ἴδιον τὸ Θεό.

Σάββας Ν. Ξανθόπουλος

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

«Ὡς περ οὖν τῆς ἀκτίνος ἀνισχοῦσης πάντα φυγαδεύεται τὰ θηρία, καὶ πρὸς τοὺς φωλεοὺς τοὺς ἑαυτῶν καταδύεται, οὕτω δὴ τῆς εὐχῆς, ὥς περ τινὸς ἀκτίνος ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἡμετέρου, καὶ τῆς γλώσσης ἀναφανείσης, φωτίζεται μὲν ἡ διάνοια, πάντα δὲ τὰ ἄλογα καὶ θηριώδη πάθη δραπέττει καὶ φυγαδεύεται καὶ πρὸς τοὺς οἰκίους καταδύεται φωλεοῦς, μόνον ἂν μετὰ ἀκριβείας εὐχόμεθα, ἂν μετὰ τῆς ψυχῆς διεγερμένης καὶ διανοίας νηφούσης. Τότε καὶ διάβολος παρῇ, φυγαδεύεται, καὶ δαίμων, ἀναχωρεῖ. Εἰ οἰκίῃ δεσπότου διαλεγόμενου, οὐδεὶς ἂν τῶν συνδούλων, οὐτέ τις τῶν παρηρησιᾶν ἐχόντων προσελθεῖν τολμήσειε καὶ διανοχῆσαι, πολλῶν μᾶλλον οὗτοι, τῶν προσκεκρονηκότων ὄντες καὶ ἀπαρηρησιάζοντες, οὐκ ἂν δυνηθεῖεν ἡμῖν ἐνοχλῆσαι τῷ Θεῷ διαλεγόμενοις μετὰ τῆς προσηκούσης σπουδῆς. Εὐχὴ χειμαζομένων λιμῆν, κλυδωνιζομένων ἄγκυρα, σαλευομένων βακτηρία, πενήτων θησαυρός, πλουτούντων ἀσφάλεια, νοσημάτων ἀναιρέσις, ὕγιαινας φυλακὴ· εὐχὴ καὶ τὰ ἀγαθὰ ἡμῖν ἀκίνητα διατηρεῖ, καὶ τὰ κακὰ μεταβάλλει ταχέως· καὶ πειρασμὸς ἐπέλθῃ, ραδίως ἀποκρούεται, καὶ ζημία χρημάτων, καὶ ὀνείων ἑτερον τῶν λυπούντων ἡμῶν τὴν ψυχὴν, ἅπαντα ἀπελαύνει ταχέως· εὐχὴ λύτης ἀπάσης φυγαδευτήριον, εὐθυμίας ὑπόθεσις, διηνεκοῦς ἡδονῆς ἀφορμὴ, φιλοσοφίας μήτηρ. Ὁ δυνάμενος εὐχεσθαι μετὰ ἀκριβείας, καὶ ἀπάντων πενέστερος ἢ, πάντων ἐστὶ πλουσιώτερος· ὥς περ δὲ τῆς εὐχῆς πάλιν ἐσπερημένος, καὶ ἐν αὐτῷ καθέξεται τῷ θρόνῳ τῷ βασιλικῷ, πάντων ἐστὶ πενέστερος.

(Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Περὶ ἀκαταλήπτου)

Οἱ καλῶς ἀθλήσαντες:
 Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
 ὁ νέος ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει
 μαρτυρήσας ἐν ἔτει 1684

16 Αὐγούστου

ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

Ἡ θηριωδία τῶν ἀπίστων

Θαυμασίην ἐποποιῶσαν κατεργάζεται ἡ Κυπριακὴ Μεγαλόνητος καὶ νέα κλέη πραγματοποιοῦνται καταγραφόμενα εἰς τὰς ἀθανάτους σελίδας τῆς ἱστορίας τῆς. Τὰ ἄλκιμα τέκνα τῆς νήσου ἀγωνίζονται μὲ ἀποφασισικότητα κατὰ τοῦ βαρβάρου ἐπιδρομέως διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ανεξαρτησίαν τῶν. Οἱ ἡρώϊοι τῶν ἀγωνιζομένων διαλαλοῦν εἰς ὁλόκληρον τὴν οἰκουμένην διὰ τὸ ἑλληνισμὸς ζῇ, ἀκμάζει παρὰ τὰς πολλαπλὰς συμφορὰς τοῦ καὶ πάλαι ἀπὸ πνεῦμα ἡρωϊσμοῦ καὶ ἀνταπονήσεως.

Ἦρκεσε μία ἀπειλὴ υποδουλώσεως διὰ τὰ συνενωθῆναι τὰ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς διεσκορπισμένα καὶ κατὰ κάποιον τρόπον διηρημένα τέκνα τῆς Ἑλλάδος, ὥστε νὰ ἀρχίσουν νέα περίοδος ἐνδόξων κατορθωμάτων. Τὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητος εἰς ὁλόκληρον τὸν ἑλληνισμὸν διατηρούμενον θὰ ἀναδείξῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς μίαν δύναμιν ἀξίας ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐχθρούς.

Αἱ πραγματοποιούμεναι ἡρώϊκαι προσπάθειαι τῶν Κυπρίων ἐναντίον τοῦ καθ' ὑπερβολὴν ἀριθμητικῶς καὶ πολεμικῶς ἐξωπλισμένου ἐχθροῦ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν ὅλον τοῦ κόσμου. Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν τῆς δικαιοσύνης ἐνδυναμώνει τοὺς δοκιμαζόμενους Ἕλληνας τῆς Μεγαλόνησου. Ἡ αὐτοθυσία τοὺς συγκινεῖ τὴν καρδίαν τῶν ἀδελφῶν τῆς ἡπειρωτικῆς χώρας. Καὶ τὸ καθήκον δλων εἶναι νὰ ἐπιτελέσουν τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος διὰ παντὸς νομίμου καὶ ἀσφαλοῦς μέσου. Τὸ καθήκον αὐτὸ πρὸς τὴν πατρίδα ἀνέκαθεν ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ τὸ ἐξεδήλωσεν ἐμπράκτως εἰς τὰ ἱστορικὰ σήματα τῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἄνθρωποι πάσης ἡλικίας καὶ μορφώσεως προσέφερον ὡς θυσίαν εὐάρεστον αὐτὴν ταύτην τὴν ζωὴν τῶν. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τῆς ἑλληνικῆς γῆς, οἱ ὅποιοι παντοιοτρόπως εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἐξυ-

πηρέτησιν τῶν ἀγωνιζομένων, μνημονεύομεν εἰς τὴν στήλην αὐτὴν τὸν ἐξ Ἀγίου Λαυρεντίου-Πηλίου ἁγίου νεομάρτυρα ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ τὸν νέον, ὁ ὁποῖος ἤθλησεν εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν καὶ ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ ἔτος 1684 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ τοῦ Δ'. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τιμῶσα τὴν μνήμην τοῦ τῇ 16ῃν Αὐγούστου τὸν προβάλλει εἰς τοὺς πιστοὺς Χριστιανοὺς ἀγωνιστὰς ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ ὡς κέντρισμα πρὸς πᾶσαν ψυχὴν νὰ φανῇ συνεπὴς διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους πρὸς τὴν πατρίδα διὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν τιμὴν τῆς.

Ὁ νεομάρτυς Ἀπόστολος ὁ νέος κατήγετο ἐξ ἀπλῶν γονέων τῆς κωμοπόλεως τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου τῆς κειμένης παρὰ τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τοῦ Πηλίου-Βόλου τοῦ Κωνσταντινίου Σιαματίου καὶ τῆς Μέλλω. Ἐξῆρσεν εἰς περίοδον δευτῶν δοκιμασιῶν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς δουλείας τῶν Τούρκων. Οἱ Τούρκοι ἀποσκοποῦντες εἰς τὸν ἀφανισμόν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐθασάνειον θηριωδῶς τοὺς Ἕλληνας καὶ προσέκλουν πολλὰς κακώσεις ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς νέους καὶ τοὺς ἀδυνάτους. Σκληροὺς βασανισμοὺς ἐδέχθη καὶ ὁ Ἀπόστολος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας διὰ τὰ καμφθῇ τὸ ἀγωνιστικόν τοῦ φρόνημα. Οἱ συμπατριῶται τοῦ ὑπέφερον πολλὰ δεινά. Βαρεῖς φόροι, ἀσφαγαὶ προδόντων, ποικίλοι ἐκβιασμοὶ καὶ κακοποιήσεις ἦσαν τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦν οἱ Τούρκοι διὰ τὰ κλονίσουν τὸ φρόνημα τῶν υποδούλων Ἑλλήνων. Μέσα σκληρότητος καὶ θαρραλότητος, ὅπως ἀκριβῶς προσπαθοῦν καὶ τώρα νὰ ἐπιβάλουν εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Κύπρου, ἦσαν τὰ καθημερινὰ τῶν δούλων.

Οἱ κάτοικοι πολλῶν χωρίων τοῦ Πηλίου διὰ τὰ μειριάσουν τὰ βασανιστήριά τῶν ἀπετάθησαν δι' ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας ἔστειλαν μὲ ἀντιπροσώπους τῶν, πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν, ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ ἐκάστοτε σουλτάνοι ἀντὶ τὰ περιστέλλουν τὸ κακὸν ἐνεθάρρυνον περισσότερον τὰς διαιρέσεις διὰ τῆς

κακοποιήσεως τῶν ἐκάστοτε ἀντιπροσώπων τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων περιοχῶν.

Ὁ νεομάρτυς Ἀπόστολος εἰς νεαράν ἡλικίαν μετέβη εἰς Κων/πολιν διὰ τὰ ἐργασθῆ μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων του. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του εἰς τὴν Κων/πολιν τοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἴδῃ καταδικασμένους πολλοὺς συμπαιριώτας του ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἡ καρδιά του ἐπόνησε διὰ τὸ ὑπόδουλον γένος. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καθ' ἐκάστην ἐγίγαντο. Ἀνεξήτει εὐκαιρίας πλέον νὰ ἐκδηλώσῃ τὰς διαθέσεις πρὸς ἀνθρώποις τοῦ κύρους τῆς πατρίδος. Ἐτόνιζεν διὲν ἡ θηριωδία τῶν ἀπίστων πρέπει νὰ γίνεται ἡ ἀπορροή διὰ ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Θεόν.

Τὸ θάρρος τῶν πιστῶν

Τὸ χρέος τῶν ἀνθρώπων πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης εἰς παγκόσμιον κλίμακα εἶναι ἐπιτακτικόν. Ὅσοι ἔχουν καὶ τὴν δυνατότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπευθυνότητα ἐκπληρώσεως τοιοῦτου χρέους καὶ κοφεύουν, ἢ εὐδύνῃ των εἶναι μεγίστη. Καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄγγελοι εἰς τὸν οὐρανὸν θὰ καταδικάζουν τὴν ἀδιαφορίαν των αὐτῶν. Ἰδιαίτερος εἰς τὰς ἡμέρας μας τὸ χρέος τῶν ἀνθρώπων πρὸς δημιουργίαν προϋποθέσεων εἰρημικῆς συνπαράξεως, εἶναι πρωτίστον καθήκον. Νέφη πολεμικῶν ἀναστατώσεων κατευθύνονται πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις καὶ μία ἀδιαφορία θὰ στοιχίσῃ πολλὰ εἰς τὴν σύγχρονον ἀνθρωπότητα.

Ὡς πιστοὶ Χριστιανοὶ ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς αὐτὰς στιγμὰς τῆς ἀπειλῆς δεινῆς καταστροφῆς νὰ ἀπευθυνθῶμεν πρὸς τὸν μέγαν εἰρηνοποιὸν καὶ νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐπέμβασίν του. Οἱ ἄνθρωποι πολλὰς προεκάλεσαν ἀναστατώσεις. Ὁ Θεὸς ὅμως τῆς ἀγάπης δίδει τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην. Πρὸς αὐτὸν ὡς προσηλωθῇ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά ὅλων τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς.

Οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς πολεμικὰς ἀναστατώσεις καὶ εἰς τὸν ὠκεανὸν τῶν ἀντιθέσεων καὶ συγκρούσεων μεταβάλλονται καὶ ὁ πᾶς πρὸς ὑφίσταται μεταστροφάς. Τὰ αἰσθητὰ θίβονται μεταλλάξεις. Καὶ ὅσον οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν Θεὸν τόσον ἡ σκληρότης αὐξάνει περισσύτερον. Ἀντιθέτως οἱ πιστοὶ εἰς τὰς κρίσεις περὶ ἀναστατώσεως καὶ συγκρούσεων εὐρέονται ἐπιονώτερον πρὸς τὸν Κύριον, ὁ ὅ-

ποῦς ἀποτελεῖ τὸν ἀσφαλῆ λιμένα διὰ τὰ γαληνέυσθαι καὶ τὸν ἀσφαλέστερον θάλακον διὰ τὰ σιγηθῆναι. Ἀπὸ τὴν προσήλωσιν αὐτῇ θὰ ἀντλήσῃ δύναμιν καὶ θάρρος πρὸς ἀντιμετώπιον πάσης καταστάσεως καὶ ἀντιθέσεως.

Δύναμιν καὶ θάρρος ἀντλεῖ καὶ ὁ νεομάρτυς Ἀπόστολος ἀπὸ τὸν Κύριον, διὰν εὐρίσκειτο ἀνάμεσα εἰς ἓνα βάθος καὶ ἀπίστον τουρκικὸν πλῆθος. Θάρρος τὸ ὅποιον τοῦ δίδει δύναμιν νὰ ἀναλάβῃ πρωτοβουλίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑποδούλων συμπαιριωτῶν του. Πληροφρονηθεὶς τὴν φυλάκισιν ἀπεσταλμένων εἰς Κων/λιν ἐκ μέρους τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου διὰ νὰ ζητήσουν τὸν περιορισμὸν τῶν βαρβαροτήτων ἀνέλαβε νὰ ὑποστηρίξῃ τοὺς συμπαιριώτας του. Ἀνέπτυξε τὰ αἰτήματα τῆς ἀντιπροσωπείας καὶ ἐπιηλίτευσε τὰς θανατοῦσας τῶν Τούρκων διοικήσεων εἰς τὰς ἑλληνικὰς περιοχάς. Πρὸς ἐξευμενισμὸν δὲ τῆς σκληρότητος τοῦ Τούρκου διέθεσε καὶ τὴν πατρικὴν του οἰκίαν. Παρὰ ταῦτα οἱ Τούρκοι ἐστράφησαν κατὰ τοῦ νεαροῦ Χριστιανοῦ μετὰ οφροδῆς ἐχθρικῆς διαθέσεως. Τὸν ἐκακοποίησαν διὰ τὰ ἰὸν ἐξαναγκάσουν νὰ ἐξισλαμισθῇ. Τὸν περιέφερον ἀπὸ ἄρχοντα εἰς ἄρχοντα καὶ δι' ὑποσχέσεων πολλῶν ἡλιζόν νὰ κάμνουν τὸ σταθερὸν χριστιανικὸν φρόνημα. Ὁ Ἀπόστολος τοὺς ἔλεγεν διὲν ματαιοπονοῦν πιστεύοντες διὲν θὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν του. «Μὴ συλλογίζεσθε ματαιοπονοῦντες καὶ πρὸς κέντρα λαλιζόντες» ἔλεγε μετὰ θάρρους.

Οἱ Τούρκοι μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνεχθοῦν τὴν σταθερότητα τοῦ ἁγίου ἔδωκαν ἐντολὴν εἰς τοὺς δημίους νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν ἀφ' οὗ προηγουμένως τὸν βασανίσουν σκληρῶς. Ὁ Ἀπόστολος μὲ θάρρος ἀντιμετώπισεν ὅλας τὰς ταλαιπωρίας καὶ ἔχαιρε διότι κατηξιώθη τῆς τιμῆς νὰ ὑποστῇ τοσαύτης καὶ τοιαύτης βασάνους διὰ τὰ ἰδανικά τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος καὶ διὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν συνάνθρωπὸν του.

Οἱ Χριστιανοὶ ἐζήτησαν τὴν χάραν τοῦ ἁγίου, τὴν ὅποσαν ἀργότερον μετέφερον εἰς τὸ χωρίον του διὰ τὰ ἐνθυμῶνται οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ τοὺς γενναίους ἀγῶνας τῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς εἶναι μὲ τοὺς πιστοὺς

Εἰς τὴν Παλαιάν Διαθήκην περιγράφονται πολλὰ περιστατικά ἀποδεικνύοντα τὴν

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Γραμμή πλεύσεως

Ἡ Ἀπολύτρωσις ὡς ζῶν ὁργανισμὸς καὶ ἐκφραστὴς σκέψεων τῶν μελῶν, φίλων καὶ συνεργατῶν τῆς ἔχει ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τῆς ὡς σαφὴ γραμμὴν πλεύσεως τὴν θρησκευτικὴν, ἐκκλησιαστικὴν, ἠθικὴν, ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν συγκρότησιν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν κύκλων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκδηλοῦνται αἱ δραστηριότητές τῆς. Πᾶσαι ἐμπνεύσεως καὶ κατευθύνσεις ἀποτελοῦν διὰ πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ βιωθεῖσα χρι-

στιανικὴ ζωὴ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὸ νομικὸν καὶ ἠθικὸν πλαίσιον τὸ ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν καὶ τὸ παραδοσιακὸν πνεῦμα. Διὰ τὴν σταθερὰν πορείαν τῆς καθ' ὅλον τὸν βίον τῆς ἤλθε πολλάκις ἀντιμέτωπος μὲ ἰσχυρὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς παρατάξεις καὶ πρόσωπα καὶ ἡγωνίσθη διὰ τὴν ἀλήθειαν ἀντιπαρερχομένη τὰς κατ' αὐτῆς ἐκτοξευθεῖσας ἐκάστοτε ἐχθρικὰς διαθέσεις. Ἐχούσα ὡς στόχον ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν ἔπαινον τῶν ὁρθῶν ἐνεργειῶν, ἀτόμων καὶ λοιπῶν φορέων κρατικῆς ἐξουσίας

σαφῆ παρουσίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἰσραηλίας διὰ τὴν κατατρόπωσιν τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ἔξοδος ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ἡ εἰσοδος καὶ διαβίωσις εἰς γῆν Χαναὰν καὶ ἡ ἐπὶ 40 ἔτη ἀγωνιστικὴ πορεία εἰς ἐχθρικὰς χώρας, συνωδεύοντο ἀπὸ ἀναρίθμητα ὑπερφυσικὰ γεγονότα, μαρτυροῦντα τρανώτατα, διὸ ὁ Θεὸς ἐπροσιόταυε τοὺς Ἰσραηλίας καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς πορείας τῶν. Καὶ ἀλλαχού τῆς Ἀγίας Γραφῆς τονίζεται διὸ ὁ Θεὸς συμπολεμεῖ μετὰ τῶν πιστῶν αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Κυρίου. Μία δὲ ἀπὸ τὰς συνηθεσιέρας ἀπειλὰς τῶν προφητῶν πρὸς τοὺς πολλὰκις παραπονοῦντας Ἰουδαίους ἦτο καὶ ἡ ἄρσις ἀπ' αὐτῶν τῆς προσιαισίας τοῦ Κυρίου καὶ ἡ παράδοσις τῶν εἰς τοὺς ἐχθρούς τῶν. Ἡ μετάνοιά τῶν εἶχεν ὡς πρῶτην ἐκδήλωσιν τοῦ Θεοῦ τὴν διὰ θανασοτοῦ τρόπον ἀπελυσνέρωσιν τῶν ἐκ τῆς δουλείας τῶν ἐχθρῶν τῶν.

Ἡ μελέτη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα διὸ οἱ λαοὶ δοκιμάζονται περισσότερον, διὰν εἰσχωρῇ ἐντὸς τῶν τὸ μικρόδιον τῆς διχονοίας. Τὰ ἄτομα διοχετεύουν τὰς ἀντιθέσεις τῶν κατὰ θάνατον τρόπον. Ὁ ἐχθρὸς, ὁ ὁποῖος παραμονεύει νὰ εὕρῃ τὸν κατάλληλον χρόνον ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων του, ἐπιτίθεται μὲ σκληρότητα, διότι πιστεύει διὸ ἡ ἄμυνα δὲν θὰ εἶναι ἰσχυρά. Συνέβη κατὰ καιροὺς τὸ μῖσος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων νὰ γίνῃ ἡ ἀφορμὴ μεγάλων ἐσωτερικῶν καταστροφῶν καὶ ὁ διχασμὸς αἰτία σοβαρῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς ὅλης δομῆς

τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ἐνα σημεῖον ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ νεομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου μᾶς δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισημάνωμεν τὰ δεινὰ τοῦ διχασμοῦ. Ὅταν ὁ Ἀπόστολος ἀνέλαβε τὴν ὑποστήριξιν τῶν φυλακισθέντων ἀπεσταλμένων τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ κατώρθωσε νὰ πεθῇ αὐτοὺς διὰ τῆς διαθέσεως καὶ τῆς ἰδίας κατοικίας νὰ περιορίσουν τὰς καταπιεστικὰς διαθέσεις τοῦ Βοϊδόδα τῆς περιοχῆς, τότε ἀπὸ μῖσος συμπατριώτης του ἐπενέβη καὶ κατηγόρησεν ὡς τολμηρὸν καὶ ἀποφασιστικὸν τὸν νεανίαν Ἀπόστολον. Ἡ κατηγορία αὕτη εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθῇ καὶ νὰ βασανισθῇ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ τοὺς Τούρκους ὁ Ἀπόστολος.

Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μὲ τοὺς ἀγωνιζομένους. Αὐτὸ δημιουργεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ νὰ καλλιεργοῦν οἱ πιστοὶ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν. Ὁ συνεκτικὸς αὐτὸς δεσμὸς δίδει δύναμιν διὰ τὴν καταδίωξιν καὶ ἀναισθησίαν τοῦ ἐχθροῦ. Ἀπὸ τοιαύτην ἐνότητα ἔχουν ἀνάγκην οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Κύπρου εἰς τὰς παρούσας δυσκόλους περιστάσεις. Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ κύριον αἷτημα παντὸς πιστοῦ πέραν πάσης ἐτέρας ἐλπίδος βοηθείας πρὸς τοὺς δεινῶς χειμαζομένους Κυπρίους. Ἔτσι ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μαζί μας καὶ ἡ νίκη ἰδική μας καὶ θεαία. Εἶναι καὶ αἷτημα καὶ χρέος πρὸς τὴν πατρίδα μας.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν στηλίτευσιν ἀνθρώπων, ἀντιθηροσκευτικῶν, ἀντεθνικῶν καὶ ἀντικοινωνικῶν πράξεων παντὸς ἀτόμου καὶ πάσης ὁμάδος ἐπολιτεύθη καὶ πολιτεύεται σταθερῶς, ἀποφεύγουσα πᾶσαν ἐκδήλωσιν δημαγωγίας, ἀντεκδικήσεως, διαρρήξεως ἐνωτικῶν προσπαθειῶν, ἀναρριχήσεως, κολακεύσεως ἰσχυρῶν, ἀποκτήσεως ὕλικῶν ἀγαθῶν, πολιτικῆς φιλοδοξίας καὶ προβολῆς, ψευδοθρησκείας, καπηλεύσεως θυσίῶν, ἀναξωπυρώσεως παθῶν καὶ υποθέλψεως ἀντικοινωνικῶν καὶ ἐξστρεμιστικῶν δραστηριοτήτων. Ἡ Ἀπολύτρωσις γνωρίζει ὅτι ἡ θλίψις τῆς ἀρετῆς ἀπαιτεῖ θυσίας καὶ προετοιμάζει τοὺς μετ' αὐτῆς συνεργαζομένους νὰ στρέφουν ἀδιαλείπτως νοῦν καὶ καρδίαν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ τὴν ἀστείρευτον αὐτὴν πηγὴν νὰ ἀντλοῦν δύναμιν, θάρρος καὶ φωτισμὸν διὰ τοὺς πνευματικούς των ἀγῶνας ὡς ζῶσαι θυνάμεις τῆς δεινῆς δοκιμαζομένης ἐποχῆς μας. Διότι, ὅπως ἐσημειώθη, ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ μυστήριον καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ γνωρίσῃ τὰ ἐσώτερα εἰμὴ μόνον ὁ καρδιογνώστης Κύριος. Εἰς τὸν ἄνθρωπον μένει ὡς ὑποχρέωσις νὰ προσπαθῇ νὰ βοηθῇ τὸν συνάνθρωπόν του, νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ αὐτὴν νὰ θέτῃ ὡς γνώμονα τῆς ζωῆς του.

Αἱ τουρκικαὶ βαρβαρότητες

Αἱ βαρβαρότητες τῶν Τούρκων εἰς Κύπρον συγκινοῦν δολόκληρον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Εἶναι ἀδύνατον νὰ κατανοήσῃ ὁ ἄνθρωπος τῶν ἡμερῶν μας ὅτι ὑπάρχει λαὸς μὲ τόσον χαμηλὸν ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν περιεχόμενον ἐκδηλούμενον πρὸς ἓνα ἄμαχον πλῆθος. Ἡ Ἀπολύτρωσις καταδικάζει τὴν τουρκικὴν εἰσβολὴν εἰς Κύπρον καὶ τὰς θαυασότητας τῶν Τούρκων εἰς θάρος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ καλεῖ τὰ μέλη τῆς καὶ τοὺς φίλους ἀναγνώστας νὰ προσφέρουν τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν καλύψεως τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν

συντηρήσεως καὶ περιθάλψεως τοῦ Κυπριακοῦ πληθυσμοῦ, ἐκ μέρους διαφόρων φορέων τῆς ἡπειρωτικῆς χώρας μας. Πᾶσα προσφορά εἰς χρέμα γίνεται δεκτὴ εἰς τὰ γραφεῖα καθ' ἐκάστην.

Ἑνότης καὶ ἀγωνιστικότητα

Ἡ Κυπριακὴ κρίσις ἔφερεν εἰς φῶς τὴν ἑκτασιν τῶν μεγάλων ἀντιθέσεων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῶν υποθέσεις. Ἀντιδικαίαι καὶ διχογνωμίαι εἶχον τὸ θλιβερὸν ἀποτέλεσμα. Πιστεύομεν ὅτι τὰ διδάγματα θὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ ἐδηγήσουν εἰς ὁμόνοιαν καὶ ἀλληλοκατανόησιν. Ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς θὰ ἀποτελέσῃ συμπαγῆ μάζαν ἱκανὴν νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τουρκικῶν κατακτητικῶν σχεδίων. Ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἐκκλησιαστικῶς καὶ πολιτικῶς θὰ ἐμφανίσῃ ἐνότητα καὶ ἀγωνιστικότητα δυναμικὴν, ἀλλὰ καὶ ὀριμότητα. Ὁ Ἑλληνισμὸς γενικῶς ὀφείλει νὰ ἐξαγάγῃ τὰ συμπεράσματά του, ἀν θέλῃ νὰ ἀποτελῇ τὴν φωτοδότραν πολιτιστικὴν πηγὴν εἰς δολόκληρον τὴν αἰκουμένην. Καὶ τὸ καθολικὸν «παρὼν» τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς θὰ εἶναι πέραν τῆς θετικῆς συμβολῆς εἰς τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ πηγὴ ἐμπνεύσεως πνεύματος ἀλtruϊσμοῦ καὶ ἀλληλεγγύης. Αὐτὸ τὸ ἀδελφικὸν πνεῦμα εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δειχθῇ εἰς δολόκληρον τὸν κόσμον.

Εἰς μνήμην

Οἱ Ἀφοὶ Κουτλεμάνη, Ἄγγελος Ὁρσετικόν, εἰς μνήμην τοῦ ἀνεψιοῦ των Ἀθανασίου Δαλᾶ προσέφερον ὑπὲρ τῶν φιλανθρωπικῶν σκοπῶν τῆς Ἀδελφότητος δρχ. 2.500.

Ἡ Ἀδελφότης εὐχαριστεῖ καὶ εὐχεται αἰωνίαν τὴν μνήμην τοῦ μεταστάντος καὶ παρηγορεῖαν παρὰ Κυρίου εἰς τοὺς γονεῖς.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ἐκδόμαζον χριστιανικῶν περιοδικῶν.

Ἰδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντῆς Συντάξεως: Σάββας Ν. Σανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁδαιοπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτήσια συνδρομή: Ἐσωτερικοῦ δρχ. 20 — Ἐξωτερικοῦ δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σάφια ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σεπτέμβριος 1974

Ἀριθ. φύλλου 345

ΚΡΙΣΙΜΗ Η ΩΡΑ

Ἐκείνο πού παρατηρεῖται εἰς τὴν γενεάν μας εἶναι ἡ παγκόσμιος πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ κρίσις πού κατέχει δολόκληρον τὸν κόσμον. Ἀλλὰ καὶ ἡ πνευματικὴ κρίσις πού παρατηρεῖται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐξάνει ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέραν. Δυστυχῶς καὶ αὕτῃ ἡ συντηρητικὴ μερὶς τῶν Χριστιανῶν ἀντιμετωπίζει μίαν ἀδικαιολόγητον φοβίαν. Ὅλοι μας ἀντιμετωπίζομεν τὰ γεγονότα παθητικά.

Ἡ Ἐκκλησία ἄφησε τὴν ἀγάπην τὴν πρώτην καὶ δι' αὐτὸ ἔχασε τὴν δυνάμιν της καὶ τὴν μαχητικότητά της. Σὲ πολλὰ σημεῖα συνέμαρψε μὲ τὸν κόσμον. Οἱ χριστιανικὲς ὁμάδες πού ἄλλοτε πρωτοστατοῦσαν εἰς δοῶσιν καὶ ἱεραποστολήν, σήμερα περιορίσθησαν εἰς μερικὰ κοινωνικὰ ἐκδηλώσεις. Ἐκείνο πού παρατηρεῖται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, ἡ φυγούρα. Ἐκκλησίες μεγαλοπρεπεῖς, κτήρια καὶ πνευματικὰ κέντρα πού καταπλήσσουν ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τὴν ἐξωτερικὴν, ἀλλὰ πού εἰς τὴν οὐσίαν εἶναι πνευματικὰ μουσεῖα μὲ πολλὰ μεγαλεῖα τοῦ παρελθόντος, νεκρὰ ὅμως εἰς δύναμιν εἰς τὸ παρόν.

Οἱ ἱεροκλήρυκες περιώρισαν τὸ κήρυγμα των εἰς πολὺ χαμηλὸν τόνον. Τοὺς ἀρέσκει περισσότερο νὰ νανουρίζουν, παρὰ νὰ σαλπάζουν. Τοὺς ἀρέσκει περισσότερον ἓνα Εὐαγγέλιον πού λύει τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, παρὰ ἐκεῖνο πού διευκλίνει διὰ λύτρωσιν, διὰ ἀντιστάσιν. Ἐδίδαξαν τὸν λαὸν νὰ θαυμάσῃ, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐκύσθαν νὰ πιστεύῃ. Τοῦ ἔδωσαν μίαν θρησκείαν διὰ νὰ ικανοποιῇ τὸ θαυματοπρεπὲς του συναίσθημα, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἐδίδαξαν τὴν οὐσίαν τῆς πίστεως.

Οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις ἔχουν ἀδξηθῇ εἰς ἐπικίνδυνον σημεῖον. Πολλὰς ἀπ' αὐτὰς ἔχουν ἀπλώσει τοὺς πλοκάμους των μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν τὴν Ἐκκλησίαν. Οἱ αἱρέσεις αὐξάνουν καθημερινῶς ἐξ αἰτίας τῆς ἀδιαφορίας τῶν ποιμένων καὶ ἰδίως ἐξ αἰτίας τῶν σκανδάλων τῶν ὑπευθύνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν τῶν μελῶν αὐτῆς, τῶν ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἡ νεολαία μας, τὰ παιδιά μας, ἀπεκόπησαν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν πηγὴν καὶ ἀνήκουχα καὶ ὀργισμένα ζητοῦν ἱκανοποίησιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ σέξ καὶ τῶν ναρκωτικῶν, πού εἰς τὴν πατρίδα μας ἐμφανίζονται μὲ τὴν μορφήν τῶν αἰσχροῦν κινηματογραφικῶν ἔργων. Ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς συμφορᾶς εἵμεθα ἡμεῖς οἱ μεγάλοι, καὶ οἱ ὑπεύθυνοι πνευματικοὶ ἡγέτες, πού ἐσπείραμεν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδῶν μας τὴν ἄνοιαν καὶ τὸν μηδενισμόν, διότι ἐγάσσαμεν τὴν ἐμπιστοσύνην των μὲ τὴν γεμάτην ἀσυνέπειαν ζωὴν μας. Καὶ νὰ τώρα πού θερίζομεν τοὺς καρποὺς.

Ἡ οἰκογένεια διέονετα φοβερὴν κρίσιν. Τὰ δ' αἰγύρια ἔχουν ἀδξηθῇ ἐπικίνδυνως. Ἡ ἱερότης τοῦ γάμου καταπατεῖται καὶ ἡ οἰκογένεια διὰ πολλοὺς κατήντησε θεσμὸς ξεπερασμένος. Ἡ τεκνογονία περιορίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον· οἱ πατριαρχικὲς οἰκογένειες πᾶνε νὰ ἐκλείψουν.

Ὅλα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα εἶναι σημεῖα πού θὰ πρέπει νὰ μᾶς ξυπνήσουν, νὰ μᾶς συγκλονίσουν.

Εἰς τὴν κρίσιν αὐτὴν σ' ἐγὼ τὴν πού διέρχεται ἡ γενεά μας, ὁ Θεὸς καλεῖ τοὺς πιστοὺς, καλεῖ τὰ παιδιά του, νὰ βροντοκρανῇσουν εἰς

τὴν Ἐκκλησίαν. Ξύπνα, ξύπνα!! Ἡ ζωὴ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ζωντανένη εἰς τὶς ἡμέρας μας. Ἀς ἀφήσωμεν τὶς χλιαρότητες καὶ τοὺς συμβιβασμούς. Ἀς γίνῃ καὶ ἑκαστοὶ ἕνας ἀμβωνας καὶ καὶ ἑκαστοὶ ἕνα πολέμυστρα, μία σκοπιά.

Χρειαζόμεθα περισσότερον πενταρχημένους καὶ τολμηροὺς στρατιῶτες τοῦ Σταυροῦ, ἐτοιμοὺς διὰ κάθε θυσίαν, παρὰ ἡγέτες μὲ μεγάλους τίτλους χωρὶς μαχητικότητα. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ξεσπιδώσῃ καὶ ὅχι νὰ κἀθεται μὲ σταυρωμένα χέρια. Ὁ κόσμος, ποὺ ὁδηγεῖται εἰς τὴν ἀποστασίαν, πρέπει νὰ προειδοποιηθῇ καὶ νὰ κερδηθῇ. Ὁ χρόνος εἶναι σύντομος, ἡ ὥρα τῆς κρίσεως ἐρχεται.

Ἡ παραβολὴ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς (Λουκ. 15, 8) μᾶς δίδει τὴν ἀπορρομὴν νὰ δοῦμε ποῖο εἶναι τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας μέσα εἰς τὸν κόσμον. Ἡ γυναῖκα τῆς παραβολῆς ἐχρησιμοποίησε δύο πράγματα διὰ νὰ βρῇ τὴν χαμένην δραχμὴν: τὸ σάρωθρον καὶ τὸ λυχνάρι. Αὐτὰ χρειάζεται σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Τὸ σάρωθρον διὰ νὰ καθαρίσῃ, δι.τι σάπιον, δι.τι κοσμικὸν εἰσεχώρησε μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Φτάνουν πιά οἱ ὑποχωρήσεις, οἱ συμβιβασμοὶ ἀπέναντι τοῦ κόσμου. Εἶναι καιρὸς ἡ Ἐκκλησία νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν δυνάμιν τῆς: τὸ σάρωθρον εἶναι εἰς τὰ χέρια τῆς, εἶναι ἡ δύναμις τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀς τὸ χρησιμοποίησῃ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἄς μὴ δειλιάσῃ, ἄς μὴ ὑποχωρήσῃ, ἄς μὴ προδώσῃ τὸν Ἑσταυρωμένον. Ἀκούη ἄς ἀνάψῃ τὸ λυχνάρι τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Χιλιάδες ψυχὲς γίνονται, διότι δὲν βρίσκουν μέσα εἰς τὸ σκοτάδι τῆς ἀκολασίας τὸν δρόμον πρὸς τὸν Κόσμον καὶ Σωτήρα. Σήμερα πρέπει νὰ ἀκουσθῇ πολυεὶς σάλπιγγα καὶ ὅχι φλογέρα. Προέπει οἱ ψυχὲς νὰ ξυπνήσουν, νὰ ἀφυστησθῶν. Ἡ κατάσταση τοῦ κόσμου τὸ ἀπαιτεῖ. Τὸ κήρυγμα τῆς μετάνοιας πρέπει νὰ ἀκουσθῇ πολὺ δυνατὰ. νὰ καυτηριοσθῇ ἡ ἁμαρτία καὶ ὅχι ν' ἀρεσκόμεθα εἰς τὸ γαργάλημα τῆς ἀκοῆς. Ἡ μετάνοια θὰ ὁδηγήσῃ εἰς καρδιὰς ποδὸς τὸν Κόσμον. Οἱ ποιμένες πρέπει νὰ κατεβῶν νὰ ψάξουν μέσα εἰς τὴν γαστράδα τοῦ κόσμου τὸ ἀπολλολύ, νὰ θεοαπεύσουν τὸ ἀρρωστον, νὰ σῶσιν τὸ πλανεύμενον.

Ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν Ἑσταυρωμένον, δοσοὶ ποιοῦν τὴν Ἐκκλησίαν, ἄς μὴ ἐκδεύουσιν τὸν ἕλκον των εἰς μίαν ἄνοιον κριτικὴν! Ἀς μὴ περιορίσωμεν τὸν ἀγῶνα μας στὰ στενὰ δ-

ρια τῆς ἰδικῆς μας ομάδος. Σήμερα χρειάζεται νὰ δώσωμεν τὰ χέρια, νὰ ἐνώσωμεν τὶς καρδιὰς μας, νὰ δώσωμεν μάχης εἰς τὰ στίγματα μας, εἰς τὶς Ἐκκλησίας μας, εἰς τὶς πνευματικὰς μας οργανώσεις, εἰς τὰ σχολεῖα μας, εἰς τὶς ἐργασίαις μας. Ἀν ἀπετύχαμεν μέχρι ἰώρα αὐτὸ ὀφείλεται — ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν — εἰς τὸ δι.τι θελήσαμεν νὰ κερδίσωμεν τὸν κόσμον μὲ ἰδικὰ μας συστήματα καὶ προγράμματα καὶ ὅχι μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐνομίσσαμεν δι.τι ἡ ἰδικὴ μας γραμμὴ εἶναι ἡ πῶ σωστή, δι.τι αὐτὸ ἐδημιουργήσαμεν τείχη, ποὺ μᾶς ἐχώρισαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς μας, μὲ ἀποτέλεσμα οἱ δυνάμεις τῶν παιδῶν τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι κομματιασμένες. Εἶναι καιρὸς νὰ ἀλλάξωμεν τακτικὴν εἰς τὴν ζωὴν μας, νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὶς μικρότητες ποὺ μᾶς χωρίζουν. Ὁ Θεὸς θέλει νὰ ἐργασθῶμεν μὲ ἕλκον καὶ ἐνότητα εἰς τὸ ἔργον του. Τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐγευθήσαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἡσυχάσουν πρὶν καὶ τὸ τελευταῖον πρόβατον κυρίσῃ πίσω εἰς τὴν ποιμνὴν.

Οἱ καιροὶ ποὺ διερχόμεθα εἶναι κρίσιμοι. Ἀς πάραμεν εἰς τὰ χέρια μας τὴν δύναμιν ποὺ μᾶς δίδει ὁ Κύριος, ἄς χρησιμοποίησωμεν τὰ μέσα τῆς χάριτος ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἰδίως ἄς καταφύγωμεν εἰς τὴν δημιουργικὴν προσευχὴν. Χρειάζεται νὰ ἐξοδεύσωμεν περισσότερον χρόνον εἰς τὴν προσευχὴν παρὰ εἰς ἄσκοπες θεολογικὰς συζητήσεις, διότι τὸ μυστικὸν τῆς δυνάμεως μας εὐρίσκεται εἰς τὴν προσευχὴν, ποὺ εἶναι τὸ χρυσὸ κλειδί, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἀνοίγωμεν τοὺς θησαυροὺς τῶν εὐλογιῶν τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς τὸ ἔδωκε!

Μόνον ἔτσι θὰ μπορέσωμεν νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὶς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν μας. Μόνον ἔτσι ἡ Ἐκκλησία θὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς, θὰ γίνῃ τὸ ὥς τοῦ κόσμου, τὸ ἅλας τῆς γῆς. Ἀς θυνηθῶμεν διὰ ὀλίγον τοὺς μαχητὰς τῆς ὁρθοδοξίας, Χριστόστομον, Βασίλειον, Γρηγόριον, Ἀθανάσιον, τοὺς νεωτέρους ἱεραποστόλους Κύριλλον καὶ Μεθόδιον, Κοσμιὰν τὸν Αἰ-κολὸν καὶ Παπουλάκον. Ὅλοι αὐτοὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι εἰς τὴν ἐποχὴν των ἔδωκαν ὠνέες καὶ τὶς ἐνέεδυσαν μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἴδιον καλούμεθα νὰ κίνομεν καὶ ἐμεῖς: νὰ ἀγωνισθῶμεν καὶ νὰ εἰσέλθωμεν βέβαιον διὰ τὴν νίκην, διότι κατ'ἐξοχὴν ἡ νίκη ἡ νικησάσα τὸν κόσμον, ἡ πῶστις ἡμῶν (Α' Ἰωάν. 5, 4).

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

73. Τὰ ὄνειρα τοῦ φαραῶ (41, 1-36)

Δυὸ χρόνια μετὰ τὴν ἀποκατάστασι τοῦ ἀρχιεπισκόπου ὁ φαραῶ εἶδε παράδοξα ὄνειρα. Ἐβλεπε ὅτι θρῖσκόνταν στὸ λειβάδι ποῦ ἦταν στὴν ἀκροποταμιά τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ, καὶ νά, σὰν ἀπ' τὸν ποταμὸ νὰ βγῆκαν ἑπτὰ ὁμορφες καὶ καλοθερμμένες ἀγελάδες καὶ βοσκοῦσαν στὸ γρασίδι. Καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὲς ἄλλες ἑπτὰ ἀγελάδες ἀσχημες καὶ κοκκαλιάρες βγῆκαν ἀπ' τὸν ποταμὸ καὶ ἐβοσκῶν καὶ αὐτὲς κοντὰ στὶς πρῶτες. Καὶ οἱ ἑπτὰ κοκκαλιάρες καταέφαγαν τίς ἑπτὰ καλοθερμμένες καὶ ὁμορφες ἀγελάδες. Καὶ ξύπνησε ὁ φαραῶ. Ξανακοιμήθηκε καὶ εἶδε δεύτερο ὄνειρο. Εἶδε νὰ εἶνε μπροστά τοῦ ἑπτὰ στάχυα πάνω σ' ἓνα καλάμι μεστωμένα καὶ ὠραία καὶ νά, ἄλλα ἑπτὰ στάχυα φύτρωναν μετὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα ἀνεμόφθορα καὶ ζούφια. Καὶ τὰ ἑπτὰ ἀκαρπα καὶ ζούφια στάχυα κατάπιαν τὰ ἑπτὰ μεστωμένα καὶ ὠραία. Καὶ ξύπνησε πάλι ὁ φαραῶ.

Τὸ πρῶτ ἦταν πολὺ ταραχμένος. Στέλνει καὶ φωνάζουν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ τοὺς ἐξηγητάς, καὶ τοὺς διηγείται τὰ ὄνειρά του. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Τότε θυμῆθηκε ὁ ἀρχιεπισκόπος τὸν Ἰωσήφ ποῦ ἦταν στὴ φυλακῇ, καὶ μίλησε στὸ φαραῶ. Καὶ εἶπε· «Θὰ θυμῆσω σήμερα στὸ φαραῶ τὴν πτώσι μου· θυμᾶται ὁ φαραῶ τότε ποῦ ὀργίστηκε ἐναντίον μου καὶ μᾶς ἔρριξε στὴ φυλακῇ, στὸν οἶκο τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμένα καὶ τὸν ἀρχιστοιχιοῦ· τότε εἴχαμε δὴ ἀπὸ ἓνα ὄνειρο καὶ οἱ δυὸ τὴν ἴδια νύχτα καὶ ἦταν ἐκεῖ ἓνας νεαρός· Ἑβραῖος· δούλος τοῦ ἀρχιμαγείρου, καὶ τοῦ τὰ εἴπαμε, καὶ μᾶς τὰ ἐξηγήσε. Κι ὅπως μᾶς τὰ ἐξηγήσε ἔτσι καὶ βγῆκαν· ἐγὼ ἀποκαταστάθηναι καὶ ἐκεῖνος κρεμάσθηκε».

Στέλνει ὁ φαραῶ καὶ καλεῖ ἀπὸ τὴν φυλακῇ τὸν Ἰωσήφ. Τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ φυλακῇ τοῦ ὄχυροῦ, τὸν ξύρισαν, τοῦ ἔδωσαν νὰ φορέσῃ ροῦχα καλὰ καὶ καθάρα, καὶ ἔτσι παρουσιάστηκε στὸ φαραῶ. Λέει ὁ φαραῶ στὸν Ἰωσήφ· «Εἶδα ὄνειρο, καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποῦ νὰ μπορῇ νὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσῃ. Ἀκουσα δὲ νὰ λένε γιὰ σένα, ὅτι σοῦ εἶπαν ὄνειρα καὶ τὰ ἐξηγήσεις». Ἀποκρίνεται ὁ Ἰωσήφ·

«Χωρὶς τὸ Θεὸ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ πάρουμε τὴν ἀπόκρισι ποῦ θὰ σὲ σώσῃ, φαραῶ». Καὶ τότε ὁ φαραῶ ἀρχισε νὰ τοῦ διηγῆται τὰ ὄνειρα. «Ἐβλεπα», λέει, «ὅτι στεκόμουν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ καὶ σὰν ἀπ' τὸν ποταμὸ νὰ βγῆκαν ἑπτὰ ὁμορφες καὶ καλοθερμμένες ἀγελάδες καὶ βοσκοῦσαν στὸ γρασίδι. Καὶ νὰ μετὰ ἀπ' αὐτὲς ἄλλες ἑπτὰ ἀγελάδες ἀσχημες καὶ κοκκαλιάρες βγῆκαν ἀπ' τὸν ποταμὸ· πρὶν ἀσχημες ἀγελάδες δὲν ἔχω ξαναδῇ σ' ὅλη τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου. Καὶ οἱ ἑπτὰ κοκκαλιάρες ἀγελάδες καταέφαγαν τίς ἑπτὰ καλοθερμμένες· καὶ ἐνῶ αὐτὲς μῆταν μὲς στὴν κοιλιά τους, οἱ κοκκαλιάρες δὲν γόντραιναν καθόλου, ἀλλ' ἦταν πάλι κοκκαλιάρες καὶ ἀσχημες ὅπως πρῶτα. Ξύπνησα καὶ μετὰ ξανακοιμήθηκα. Καὶ εἶδα πάλι· σὰν νὰ φύτρωναν μπροστά μου ἑπτὰ στάχυα πάνω σ' ἓναν κορμὸ, σ' ἓνα καλάμι, μεστωμένα καὶ ὠραία. Καὶ δίπλα τους φύτρωναν ἄλλα ἑπτὰ στάχυα ἀνεμόφθορα καὶ ζούφια· αὐτὰ τὰ δεύτερα κατάπιαν τὰ ἑπτὰ μεστωμένα καὶ καλὰ στάχυα. Τάπα λοιπὸν στοὺς ἐξηγητάς, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μοῦ τὰ ἐξηγήσῃ».

Λέει ὁ Ἰωσήφ στὸ φαραῶ· «Τὸ ὄνειρό σου, φαραῶ, εἶνε ἓνα· ὁ Θεὸς σοῦ ἔδειξε ὅσα σκοπεῖ νὰ κάνῃ. Οἱ ἑπτὰ ὁμορφες ἀγελάδες καὶ τὰ ἑπτὰ μεστωμένα στάχυα εἶνε ἑπτὰ χρονιές· οἱ ἑπτὰ κοκκαλιάρες ἀγελάδες καὶ τὰ ἑπτὰ ζούφια στάχυα εἶνε ἄλλες ἑπτὰ χρονιές, στίς ὁποῖες θὰ πῆσῃ πείνα. Καὶ συμβαίνει, φαραῶ, αὐτὸ ποῦ σοῦ εἶπα· ὁ Θεὸς σοῦ ἔδειξε τί μέλλει νὰ κάνῃ. Ἐρχονται ἑπτὰ χρονιές πολὺ πλούσιες καὶ γόνιμες σ' ὅλη τὴν Αἴγυπτο· καὶ μετὰ ἔρχονται ἑπτὰ χρονιές δύστυχες· μὲ πείνα σ' ὅλη τὴ χώρα. Τέτοια πείνα φοβερή, ποῦ θὰ ξεχαστοῦν τελείως τὰ ἑπτὰ ὠραία χρόνια τῆς εὐφορίας. Ἡ πείνα θὰ μαδῇ σ' ὅλη τὴ χώρα. Τὸ ὅτι δὲ ὁ Θεὸς σοῦ δευτέρως τὸ ὄνειρο, σημαίνει ὅτι τὸ ὄνειρο θὰ βγῇ ἀληθινὸ καὶ ὅτι θὰ τὸ πραγματοποιήσῃ ὁ Θεὸς πολὺ γρήγορα, ἀμέσως. Γι' αὐτὸ σὲ συμβουλεύω νὰ ἐρῇς· ἔναντι ἀνθρώπου μυαλωμένο καὶ σοδαρό καὶ νὰ τοῦ δώσῃς ἐξουσία πάνω σ' ὅλη τὴν Αἴγυπτο, καὶ σὲ κάθε νομὸ νὰ ἐβάλῃς τοπάρχες. Ὅλοι αὐτοὶ νὰ κρατοῦν

κάθε χρόνο τὸ ἓνα πέμπτο τῆς ἐσοδείας ἀπ' ὅλα τὰ γενήματα τῆς γῆς στὰ ἑπτὰ εὐφορα χρόνια· καὶ νὰ τὰ συγκεντρώνουν σὲ ἀποθήκες, πού θὰ κάνης σ' ὅλες τίς πόλεις, καὶ πού θὰ τίς ἔχης στὴν ἐξουσία σου. Ἀπ' αὐτὰ τὰ τρόφιμα θὰ τραφῇ ἡ χώρα στὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς πείνας. Ἔτσι θὰ ζήσῃ ὁ λαός· ἀλλιῶς θὰ πεθάνουν ὅλοι».

Σοφοὶ τῆς Αἰγύπτου ἦταν οἱ γνωστοὶ στοὺς σημερινούς ἱστορικούς σὰν ἱερεῖς. Εἶνε ἐκεῖνοι πού ἔγραφαν τὰ λεγόμενα ἱερογλυφικά γράμματα, καὶ ἦταν μιὰ ἰδιαίτερη τάξι στὴν Αἴγυπτο μετὰ τὸ φαραῶ, ἀντίστοιχοι μὲ τοὺς λεγομένους εὐγενεῖς τῆς μεσαιωνικῆς Εὐρώπης ἢ τοὺς μανδρινούς τῆς Κίνας. Αὐτοὶ εἶχαν στὰ χέρια τοὺς τὴ θρησκεία, τὰ γράμματα, καὶ μέρος τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Ἦταν ἡ ἀριστοκρατία τῆς ἐποχῆς καὶ τοῦ ἑθνός.

Βλέπουμε ὅτι, ὅταν μιλάει τὸ φαραῶ ὁ ὑπουργός του, ὁ ἀρχιοινοχός, τοῦ μιλάει σὰν σὲ τρίτο πρόσωπο. Αὐτὸ γίνεται πολλές φορές στὴ Γένεσι καὶ σ' ὅλη τὴν Π. Διαθήκη, ἀλλὰ σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐξήγησι τὴ μεταδόλῳ συνήθως σὲ δεύτερο πρόσωπο. Ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ συνομιλία φαραῶ καὶ ἀρχιοινοχόου τὴν ἄφησα ἐπίτηδες ὅπως ἀκριβῶς εἶνε, γιὰ νὰ τὴ δῇτε οἱ ἀναγνώστες. Ὁ φαραῶ τοὺς μιλάει ὅλους σὲ δεύτερο πρόσωπο, κι αὐτοὶ τοῦ ἀπαντοῦν σὲ τρίτο πρόσωπο· δὲν λέν «Θυμᾶσαι, φαραῶ, τότε πού θυμώσας;», ἀλλὰ «Θυμᾶται ὁ φαραῶ τότε πού θυμώσας;» ἐνῶ ἀπευθύνονται κατ' εὐθείαν σ' αὐτόν. Αὐτὸ ἦταν στὰ παράρχια ἐκεῖνα χρόνια ὅτι εἶνε σήμερα ὁ πληθυντικός τῆς εὐγενείας. Ἀντί ν' ἀλλάζουν τὸν ἀριθμὸ ἀλλάζαν τὸ πρόσωπο. Ἐπειτα στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ καὶ λίγο πρὶν καὶ στὰ βυζαντινὰ χρόνια ἐπικράτησε ἡ μόδα τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλὰ μιλῶσε ὁ κατώτερος γιὰ τὸν ἑαυτό του σὲ πληθυντικὸ καὶ προσφωνοῦσε τὸν ἀνώτερο σὲ ἐνικό ἀριθμό. Ἀντίθετα στὴ Δύσι προσφωνοῦσαν οἱ κατώτεροι τὸν ἀνώτερο σὲ πληθυντικόν, ἐνῶ γιὰ τὸν ἑαυτό του χρησιμοποιοῦσαν ἐνικό, ὅπως κάνουμε σήμερα. Αὐτὸ πού κάνουμε σήμερα τὸ πῆραμε ἀπὸ τὴ Δύσι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Στὴ διήγησι αὐτὴ πολλές φορές ἡ λέξι οἶκος σημαίνει ὑπουργεῖο, κυβερνῆσι, διοικητικὸ κατὰστημα. Τὸ ὀχρῶμα τοῦ ὁποίου τὰ ὑπόγεια ἦταν φυλακὲς ἦταν οἶκος τοῦ ἀρχι-

μαγείρου, δηλαδή τοῦ Πετέφρη, καὶ σ' αὐτὸ φυλακίστηκαν ὁ ἀρχιοινοχός καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός. Συμπεραίνω ὅτι ὁ ἀρχιμαγείρος Πετέφρης ἦταν ὁ πρωθυπουργός τοῦ φαραῶ, καὶ οἱ ἄλλοι ὑπουργοί. Ἦταν δὲ ὅλοι εὐνοῦχοι, γιὰ νὰ μὴν κάνουν παιδιὰ καὶ νὰ μὴ φιλοδοξήσουν ποτὲ νὰ ἀνατρέψουν τὸ φαραῶ καὶ νὰ γίνουν αὐτοὶ φαραῶ καὶ ἰδρυταὶ βασιλικῆς δυναστείας. Ἐξ ἄλλου προέρχονταν ἀπὸ τὸ κατώτερο ὑπηρετικὸ προσωπικὸ τοῦ παλατιοῦ, ὅπου ὅλοι ἦταν εὐνοῦχοι· γιὰ νὰμποῦν ἀκίνδυνα νὰ σοῦζον μὲ τὸ χαρὲμ τοῦ φαραῶ. Γι' αὐτὸ κι ὅταν προαγόταν σὲ ἀνώτατα ἀξιώματα τοὺς ἔμεναν τὰ ὀνόματα τοῦ μαγείρου καὶ τοῦ οἰνοχόου μ' ἓνα ἀρχι - μπροστά, ἀρχιμαγείρος, ἀρχισιτοποιός, κλπ.

Γιὰ νὰ παρουσιαστῇ ὁ Ἰωσήφ στὸ βασιλεῖα ἔπρεπε νὰ ξυριστῇ. Στὴν Αἴγυπτο τότε μόνο ὁ φαραῶ μπορούσε νὰ ἔχει γενεαλόγα· ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦταν ξυρισμένοι. Ἰσως αὐτὸ νὰ τὸ ἐπέβαλαν καὶ οἱ εὐνοῦχοι πού ἀποτελοῦσαν τὴν κυβέρνησι καὶ ἦταν ὅλοι ἄτριχοι, γιὰ νὰ μὴ διακρίνονται οἱ ἄλλοι ἀπ' αὐτούς. Πάντως ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη — ἦταν τότε τριάντα χρονῶν — μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἦταν ξυρισμένος. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἀρχαῖα εἰκονογραφημένα χειρόγραφα τῆς Π. Διαθήκης τὸν παρουσιάζουν πολὺ σωστὰ πάντα ξυρισμένο.

Ἀγεμόφθορα εἶναι τὰ στάχυα πού τὰ ἐφθεῖρε, τὰ ἔβλαψε, ὁ ἀνεμος· ἐννοεῖται ὁ λίβας, ὁ θερμός ἀνεμος πού σὲ μᾶς εἶνε νότιος, κι ὅταν φυσήξῃ πρὶν φωμώσουν τὰ στάχυα, ὅταν τὸ σπειρί τοὺς εἶνε ἀκόμη γάλα κατὰ τὸ Μάιο, τὰ στεγνώνει. Ἔτσι τὰ στάχυα ἔχουν κόκκους πού εἶνε μόνο φλούδα, ἀτροφικοὶ καὶ ἀψώμωτοι, πολλές φορές καὶ ἄγονοι.

Τὰ βνεῖρα στὴν πρώτη διήγησι εἶνε πιὸ περιληπτικά, διότι ἡ διήγησι αὐτὴ γίνεται μόνο γιὰ τὴν ἐνημέρωσι τῶν ἀναγνωστῶν ἐκ μέρους τοῦ Μωϋσέως. Στὴ δεύτερη διήγησι, πού τὰ λέει ὁ ἴδιος ὁ φαραῶ, εἶνε πιὸ ἀπλωτὰ καὶ ζωντὰ· χαρακτηριστικὲς εἶνε οἱ παρατηρήσεις πού κάνει ὁ ἴδιος ὁ φαραῶ στὶς διηγήσεις του, ὅτι «τόσο ἀσχημὲς ἀγέλαδες δὲν ἔανάχω δὴ σ' ὅλη τὴν Αἴγυπτο», ἢ «ὅταν οἱ κοκκαλιάρες κατὰπιαν τίς καλοθρεμμένες, δὲ χόντρηνε καθόλου ἡ κοιλία τους».

Κανείς δὲν θὰ μπορούσε νὰ συλλάβῃ πῶς θὰ ἔβγαζε ὁ Θεὸς τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὴ φυλακή. Ἀν ὁ ἀρχιοινοχός τὸν θυμόταν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποκατάστασί του καὶ τὸν ἔβγαζε,

Ισως ο Ίωσήφ ἐλεύθερος θὰ ἔφευγε κάπου μακριά καὶ θὰ ζοῦσε ἄσημος καὶ ἀχρηστος, ἢ ἂν ξαναπουλιόταν σὰ δοῦλος καὶ τὸν ἀγόραζε κάποιος κάπου μακριά, θὰ ἐξαφανιζόταν, δὲν θὰ τὸν ξανάδρισκε κανεὶς. Καὶ τὸ ὅτι ὁ ἀρχιονοχός τὸν ξέχασε τόσο ἀχάριστα τοῦ δῆλξε σὲ καλὸ. Καὶ ἡ πτώσι τῶν δύο ὑπουργῶν καὶ ἡ ὀλιγοήμερη κράτησί τους, κα-

74. Ἡ δόξα τοῦ Ίωσήφ (41, 37 - 46)

Ὁ φαράω εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπ' τὴν ἐξηγήσει τῶν ὀνειρῶν του, ποὺ ἔδωσε ὁ Ίωσήφ, καὶ ἔδειξε τὴν εὐχαριστήσί του μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ἀξιωματοῦχους του. Εἶπε δὲ τὴν ἴδια ὥρα πρὸς ὅλους: «Καὶ μήπως θὰ θροῦμε ἄλλον ἀνθρωπο τέτοιον σὺν τὸν Ίωσήφ, ποὺ νάχη μέσα του Πνεῦμα Θεοῦ;». Ἐπειτα γυρίζει στὸν Ίωσήφ καὶ τοῦ λέει: «Ἐπειδὴ σὲ σένα τὰ ἔδειξε ὁ Θεός ἐλ' αὐτά, νομίζω ὅτι: δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἀνθρωπος συνετώτερος καὶ καταλλήλοτερος ἀπὸ σένα» σὺ θὰ εἶσαι ἀρχηγὸς τοῦ βασιλικοῦ μου οἴκου, καὶ ὅλο τὸ κράτος θὰ ὑπακούῃ σὲ σένα. Μόνο ἐγὼ θὰ εἶμαι ἀνώτερός σου, καὶ σ' ἓνα μόνο πρᾶγμα θὰ ὑπερέχω ἀπὸ σένα, ὅτι ὁ θρόνος θὰ εἶνε δικός μου. Ἐσένα διορίζω ἀνώτατο ἀρχοντα ὅλης τῆς Αἰγύπτου. Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἐγάλαξε ἀπὸ τὸ δάχτυλό του τὸ δαχτυλίδι του, ποὺ ἦταν ἡ μεγάλη σφραγίδα τῆς ἐπικρατείας, καὶ τὸ φορεῖ στὸ χέρι τοῦ Ίωσήφ. Καὶ τὸν ντύει: μὲ πορφύρα, ποὺ ἦταν ροῦχο ἀποκλειστικὰ βασιλικά, καὶ τοῦ φορεῖ στὸ λαμπρὸ χρυσὸ κλεῖδ, ἢ ὅπως λέμε τώσα κλεῖδ. δηλαδὴ περιδέραιο, καὶ τὸν ἀνβάλλει: στὸ δεύτερο δαχτυλίδι του ἄρμα. Καὶ τὸν περιέφεραν μὲ τὸ ἄρμα στὴν πόλι, ἐνῶ ἕνας κήρυκας πῆγαγε μπροστὰ καὶ κήρυττε, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ νέος ἀρχοντας τῆς Αἰγύπτου.

Ἐπειτα ὁ φαράω διέταξε, ὅτι τίποτε ἀπολύτως δὲν θὰ γίνεταί: στὴν Αἴγυπτο χωρὶς τὴ διαταγὴ ἢ τὴν ἐγκοισι τοῦ Ίωσήφ. Αὐτὸ ἦταν τοῦτον τινὰ τὸ βασιλικὸ διάταγμα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Ίωσήφ διορίσθηκε πρῶτος ὑπουργός. Ἐδωκε δὲ ὁ φαράω τὸν Ίωσήφ καὶ τὸ ὄνομα Ψενθυφανήν. Καὶ τοῦ ἔδωκε γυναῖκα μὴ κοπέλλα ποὺ λεγόταν Ἀσινέθ καὶ ἦταν κόρη κάποιου Πετεφρῆ ἱερέως τῆς Ἡλιουπόλεως. Τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Ίωσήφ παρουσιάστηκε γὰρ πρώτη φορὰ στὸ φαράω ἦταν τριάντα χρονῶν.

τὰ τὴν ὁποία εἶδαν τὰ ὄνειρα, οἰκονομήθηκαν ἐλ' ἀπὸ τὸ Θεό, γιὰ νὰ γίνη ὁ Ίωσήφ γνωστός στὸ φαράω. Στὸ ἔθιο συνετέλεσε καὶ τὸ ὅτι ὁ Πετεφρῆς τὸν ἔρριξε στὴ φυλακὴ, καὶ τὸ ὅτι ἡ Αἴγυπτις τὸν συκοφάντησε, καὶ τὸ ὅτι τὸν πούλησαν τ' ἀδέρφια του. Τῇ ζωῇ αὐτῶν ποὺ παραδόθηκαν στὸ Θεό τὴν κατεύθυνει πραγματικὰ ὁ Θεός.

Θὰ ἔμεινε μ' ἀνοχτὸ τὸ στόμα ἀπὸ κατάπληξι: ὁ ἀρχιονοχός, ὅταν εἶδε ὅτι: ὁ νεαρός ἐκεῖνος Ἑβραῖος δοῦλος, τὸν ὁποῖο ξέχασε στὴ φυλακὴ σὺν πολυάσχολος ὑπουργός ποὺ ἦταν ἐγὼ πρῶτος ὑπουργός καὶ προϊστάμενός του. Ἄλλ' ὁ Ίωσήφ εἶχε τέτοια καλωσύνη, ποὺ δὲν ἔκανε ποτὲ κακὸ ὅχι: σ' αὐτὸν ποὺ τὸν ξέχασε, ἀλλ' οὔτε καὶ σὲ κείνους ποὺ κακούργησαν εἰς θάρος του.

Συνετὸς ἀνθρωπος θὰ ἦταν ἀσφαλῶς καὶ ὁ φαράω, γιὰτὶ κάθε ἀρχοντας ποὺ ξέρει νὰ διαλέγῃ τοὺς συνεργάτες του εἶνε ὁ ἴδιος ἱκανός νὰ κυβερνᾷ. Νὰ ξέρῃς νὰ κυβερνᾷς θὰ πῇ νὰ ξέρῃς νὰ διαλέγῃς τοὺς ἱκανοὺς συνεργάτες. Ὅσο γιὰ τὴν ἀπόλυτη πίστι: ποὺ ἔδωσε στὴν ἐξηγήσει τοῦ Ίωσήφ, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ἐξηγήσῃ ἄλλιως, παρὰ ἂν πιστέψῃ καὶ ὁ ἴδιος ὅτι αὐτὸ ἦταν καὶ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτὸ καὶ σ' ἄλλα τέτοια περιστατικὰ μελετώντας ὁ θεόπνευστος συγγραφέας τῶν Παροιμιῶν, ἔγραψε: «Ὅσπερ ὁρυθὴ ὕδατος, οὕτω καρδίᾳ βασιλέως ἐν χερί Θεοῦ: οὐ ἔκλινεν αὐτήν» (Πρμ. 21, 1). Τὴν καρδίᾳ τοῦ βασιλιά τὴν κρατᾷ καὶ τὴν παύει ὁ Θεός: στὰ χέρια του, ὅπως κρατᾷ κανεὶς ἓνα πιάτο μὲ λίγο νερὸ μέσα: τὸ πηγαίνει τὸ νερὸ σ' ὅποια ἄκρη θέλει: γέροντας κατὰ καὶ τὸ πιάτο.

Ἡ περίπτωσι τῆς ἀνυψώσεως τοῦ Ίωσήφ ἀπὸ ἰσοβίτη ἢ θανατοποινίτη δούλο σὲ πρωθυπουργὸ τοῦ πρὶν μεγάλου κράτους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶνε κλασσικὴ περίπτωσι: τῆς σειρᾶς τῶν περιπτώσεων ἐκείνης γιὰ τὴν ὁποία ἰσχύει ὁ λόγος τῆς ὑπερῆρας τοῦ Κυρίου: «Καθεὶς δυνάστας ἀπὸ θοδῶν καὶ ὕψους ταπεινός» (Λκ. 2, 52). Καὶ βλέπουμε βέβαια ἀοκατὲς σορὲς ἰσχυροὺς νὰ πέφτουν, ἀλλὰ σπάνια βλέπουμε καταδικασμένους ἀνθρώπους νὰ ὑψώνονται: σὲ μιὰ ὥρα σὲ ἀνωτάτους θρόνους, καὶ πολὺ πρὶν σπάνια νὰ γίνεταί: αὐτὸ μὲ τὴν ἀξία καὶ ἀπ' τὸ Θεό, καὶ ὅχι ἀπὸ τυχοδιωκτικὴ ἐπιτυχία. Παράδειγμα αἰώνιο τέ-

τοιας εξυψώσεως εἶνε τοῦ ἀγνοῦ καὶ πανω-
ραίου Ἰωσήφ.

Γιὰ νὰ νιώσουμε καλὰ τί εἶνε τὸ δαχτυλίδι, τὸ πορφυρένιο ρούχο, τὸ περιδέραιο, τὸ ἄρμα, καὶ τὸ ὄνομα Ψονθομφανήχ, χρειάζεται νὰ ξέρομε λίγα ἀπ' τὰ πολιτικά πράγματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τὰ παρόμοια ἀπὸ ὅλες τῆς ἐποχῆς τῆς ἱστορίας. Τὸ δαχτυλίδι σήμερα εἶνε μόνον στολίδι, ἓνα περιττὸ στολίδι. Δὲν ἦταν τὸ ἴδιο στὴν ἀρχαιότητα. Στὴν ἀρχαιότητα τὸ δαχτυλίδι ἦταν ὅτι εἶνε σήμερα ἡ στρόγγυλη σφραγίδα μιᾶς δημόσιας ἀρχῆς καὶ ὑπηρεσίας ἢ καὶ μιᾶς μεγάλης ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἦταν ἡ σφραγίδα τοῦ κύρου. Ἡ «πέτρα» τοῦ δαχτυλιδιοῦ, ὅπως τὴ λέμε σήμερα, λεγόταν «σφραγίς» ἢ «χαρακτῆρ» καὶ ὁ κρίκος ὑπῆρχε γιὰ νὰ περνιέται ἡ σφραγίδα στὸ δάχτυλο, γιὰ νὰ τὴν κρατᾷ πάντα ὁ ὑπεύθυνος σφραγιδοκράτορας στὸ χέρι του, ἀκόμα καὶ στὸν ὕπνο, ὥστε νὰ μὴ τοῦ τὴν πάρῃ κανεὶς κρυφὰ ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμή καὶ σφραγίσῃ κάτι ἐν ἀγνοίᾳ του. Πάνω στὴν «πέτρα» ἦταν χαραγμένο τὸ σήμα τῆς ὑπηρεσίας ἢ τὸ οἰκόσημο τοῦ ἐπιχειρηματία, ἄγκυρα, κύπελλο, κεφάλι, κλπ., ἢ καὶ γράμματα, μονογράφες, ἄλλα παρόξενα καὶ δυσκολομίμητα σχήματα, κλπ. Σήμερα ἐκτὸς ἀπ' ὅλες τῆς στρόγγυλες σφραγίδες τοῦ κύρου ὑπάρχει καὶ μία, ἡ μεγάλη σφραγίδα τοῦ κράτους ἢ τῆς ἐπικρατείας, ἀπ' τὴν ὁποία ἀντλοῦν τὸ κύρος τους ὅλες οἱ ἄλλες στρόγγυλες σφραγίδες τῆς χώρας, δημόσιες καὶ ἰδιωτικές· αὐτὸ γινόταν καὶ στὴν ἀρχαιότητα. Ἡ μεγάλη σφραγίδα τῆς ἐπικρατείας στὴν Αἴγυπτο ἦταν τὸ δαχτυλίδι τοῦ φαραῶ. Ὅταν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος πέθαινε καὶ ἄφηνε τὸ ἀπέραντο βασίλειό του χωρὶς ἐνῆλικό γιό, παρέδωσε τὸ δαχτυλίδι του στὸ στρατηγὸ Περδίκκα· αὐτὸ ἔφτασε στὸν Περδίκκα, γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος αὐτὸν ἄφησε διὰδοχό, του, καὶ νὰ βασιλέψῃ πραγματικά γιὰ λίγο ἕως ὅτου τὸν δολοφόνησαν οἱ ἄλλοι. Ἀπ' αὐτὰ καταλαβαίνει κανεὶς τί θὰ πῇ νὰ φορέσῃ ὁ φαραῶ τὸ δαχτυλίδι του στὸ δάχτυλο τοῦ Ἰωσήφ.

Ἡ πορφύρα, ἢ, ὅπως τὴ λέει ἡ Γραφή «βυσσίνη στολή», ἦταν πολυτελέστατο ρούχο βαμμένο μὲ εἰδικὸ χρῶμα κόκκινο ἢ πορφυρὸ ἢ βύσσινον, δηλαδὴ τὸ ἐρυθρό. Λεγόταν δὲ ἐρυθρὸ σ' ὅλες τῆς ἄλλες περιπτώσεις πού ἦταν ἀπὸ συνηθισμένες μπογιές, ἐνῶ τῆς ἄλλης τρεῖς ὀνομασίες τῆς εἶχε μόνον στὴν περίπτωσι

τῆς βασιλικῆς στολῆς, γιὰτὶ γινόταν μὲ τὸ γλυκὺτατο καὶ τελείως ἀξεθώριαστο χρῶμα πού ἐδῆαινε ἀπὸ τὸ κογχύλι· «πορφύρα» ἢ «κόκκος» ἢ «βύσσινος». Ἀπ' αὐτὸ τὸ ζωσφίδι βγήκαν καὶ τὰ ἄλλα ὀνόματα τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος «πορφυροῦν», «κόκκινον», «βύσσινον», καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ φρούτου πού λέγεται βύσσινον. Τὸ βασιλικὸ αὐτὸ ρούχο λεγόταν καὶ ἀπλούστερα «κόκκος» γι' αὐτό, δὲν ὁ Ἱερεμίας θέλῃ νὰ πῇ αὐτὸ πού εἶπε ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου «Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων», τὸ λέει: «Οἱ τιθηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλλοντο κοπρίας» (Θρ. 4, 5), δηλαδὴ τὰ πορφυρογέννητα πριγκιπόπουλα ντύθηκαν κοπριές, ἀκάθαρτα πατάλια. Στὴν Κ. Δι' αὐτὴν ἡ «βυσσίνη στολή» λέγεται καὶ «βασιλική» (Πρξ. 12, 20)· οἱ θυξάντινοι τὴν ἔλεγον καὶ «άλουργίδα». Τέτοιο ρούχο ἀπαγορευόταν νὰ φορέσῃ ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βασιλεῖα μὲ ποινὴ καὶ θανάτου ἀκόμη, ἐκτὸς ἀν' ὃ βασιλεὺς ἔδινε τὸ προνόμιον αὐτὸ σὲ κάποιον ἀρχιστράτηγον ἢ ἡγεμόνα. Τέτοιο ἓνα παλῖο καὶ τριμμένο ρούχο βρέθηκαν στὸ πραιτώριο τοῦ Πιλάτου οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶτες, πού θὰ ἦταν ἢ τοῦ Ἡρώδου τοῦ Α' ἢ τοῦ ἑκπαινωτοῦ βασιλεῖα γιου τοῦ Ἀρχελαῶ (γιὰτὶ τὸ πραιτώριο ἦταν παλιὸ ἀνάκτορον), καὶ τὸ φόρεσαν στὸν Ἰησοῦ Χριστό, γιὰ νὰ σπάσουν πλάκα (Ἰω. 19, 5). Λοιπὸν ἐδῶ ὁ φαραῶ δίνει στὸν Ἰωσήφ τὸ προνόμιον νὰ φορέσῃ τὴ βασιλικὴ στολή.

Ὁ «κλιὸς» ἦταν τὸ περιδέραιο «κλιὸς» ἀρχικά θὰ πῇ κάτι πού εἶνε περασμένο γύρω στὸ λαϊμό. Τέτοιο κλιὸ φόρεσε καὶ ὁ Ναβουχοδονόσορ στὸ Δανιήλ, γιὰτὶ καὶ ἐκεῖνος ἀναδείχτηκε ἀκριβῶς σὺν τὸν Ἰωσήφ στὸ ἴδιο ἄξιωμα. Ἐπὶ Ναβουχοδονόσορ ὅμως καὶ στοὺς Βαβυλωνίους ὁ «κλιὸς» λεγόταν «μανιᾶκης». Κατὰλοιο αὐτοῦ τοῦ κλιοῦ ἢ μανιᾶκης εἶνε τὸ ἐγκόλπιον πού φοροῦν σήμερα οἱ ἐπίσκοποι· τὸ κληρονόμησαν ἀπ' τοὺς θυξάντινους ἄξιωματικούς τοῦ στρατοῦ· αὐτὰ ἦταν τότε τὰ γαλόνια τους, ὅπως εἶνε σήμερα τὰ ὥστρα στῆς ἐπωμίδες. Στὰ χρόνια τῶν φαραῶ δὲν ὑπῆρχε διάκρισι στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀξιωματῶν ἦταν τὸ ἴδιο. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ μόνιμον στὴν ἱστορίαν στοιχεῖο τοῦ κλιοῦ ἢ μανιᾶκης εἶνε ἡ χρυσεὴ ἀλυσίδα· αὐτὸ πού κοσμεῖται στὸ ἄκρον κατὰ καιροῦ· ἀλλάζει· ἄλλοτε εἶνε ἓνα χριστιανικὸ σύμβολον, ἓνας σταυρός, ἄλλοτε διδύποτε ἄλλο. Ὁ φαραῶ πέραςε στὸ λαϊμό τοῦ Ἰωσήφ περιδέραιο πού ἦταν

τὸ διακριτικὸ τοῦ ἀξιώματός του.

Ἄρμα χρησιμοποιοῦσαν ὅλοι οἱ ἀξιώματοῦχοι, ὅπως τὴν ἔχουν λιμουζίνες, οἱ νομάρχαι, τὰ μέλη τῆς κυβερνήσεως, κλπ. Ἐδῶ ὁμως πρόκειται γιὰ βασιλικὸ ἄρμα, τὸ δεύτερο ἄρμα τοῦ φαραῶ. Ἀσφαλῶς τὰ βασιλικὰ θὰ εἶχαν κάποιο διακριτικόν, ὅπως τὴν ὡν στρατηγῶν οἱ λιμουζίνες ἔχουν ἓνα ὡς πέντε ἄστρα ἀντὶ γιὰ ἀριθμὸν, κλπ. Ὁ φαραὼ δίνοντας τὸ δεύτερο ἄρμα τοῦ στὸν Ἰωσήφ, ἔδειξε καὶ μ' αὐτὸ ὅτι τὸν διορίζει ἀντιβασιλέα, πρωθυπουργόν. Πολὺ καλὰ ἐρμηνεύει τὴ διάκρισι αὐτῆ τοῦ Ἰωσήφ ὁ ἐκκλησιαστικὸς ποιητὴς ποὺ λέει: «Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο τοῦ Ἰωσήφ τὴν στέρνην καὶ ὁ γενναῖος ἐκάθητο ἄρματι», ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ ποῦμε μὲ τὴ σύγχρονη φρασεολογία «Ὁ Ἰακώβ τὸν ἔκλαιγε γιὰ λυκοφαγομένο, κι αὐτὸς περιφερόταν μὲ βασιλικὴ λιμουζίνα».

Ὁ κήρυξ ἦταν ὁ πῦρ ἀμειβόμενος καὶ ἀπαραιτήτος ἀκόλουθος τοῦ ἀνωτάτου, ἄρχοντος ἢ ἄλλων μεγιστάνων. Αὐτὸ φαίνεται καὶ στὰ διηγητικὰ ποιήματα. Ἐδῶ ὁ κήρυξ σὺν μεγάλῳ ἀναγγέλλει καὶ δημοσιεύει στὸ λαὸ τὴν ἀναγόρευσι τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ.

Ἡ μετονομασία τοῦ Ἰωσήφ μὲ τὸ αἰγυπτιακὸ ὄνομα Φονθοφανήχ, ποὺ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως σὺν ἀσήμεντῃ λεπτομέρειᾳ, εἶνε κάτι ποὺ λέει πολλὰ. Σημαίνει ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ τοῦ ὄχλου ποὺ ἦταν καὶ πολιτογραφήθηκε, ἔγινε Αἰγύπτιος πολίτης, ἀπέκτησε τὴν αἰγυπτιακὴν ἰθαγένεια. Γιατὶ φυσικὰ ἡ νομοθεσία ὀρίζε — καὶ ὅλες οἱ νομοθεσίαι ἔτσι ὀρίζουν —, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε ποὺ δὲν εἶνε Αἰγύπτιος πολίτης νὰ κατέχη κρατικὸ ἀξίωμα. Στὰ χρόνια τῆς Κ. Διαθήκης π.χ. ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ἦταν ὑπόδουλοι, ὁ ἀπόστολος Σαούλ ἦταν καὶ Ρωμαῖος πολίτης καὶ γι' αὐτὸ εἶχε καὶ τὸ ρωμαϊκὸ ὄνομα Παῦλος· τὰ ἴδια καὶ ὁ Ἰωάννης ποὺ λεγόταν καὶ Μάρκος, δηλαδή ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος· τὰ ἴδια καὶ ὁ Λουκάς, καὶ ὁ Σιλβανός, καὶ ὁ Τίτος, καὶ ὁ ἐπειτα ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας Θεοφύλακτος ποὺ εἶχε καὶ τὸ ρωμαϊκὸ ὄνομα Ἰγνατίος. Ἐπίσης ἄλλα ἱστορικὰ πρόσωπα ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ποὺ ἀπέκτησαν τὴν ἰδιότητα τοῦ Ρωμαίου πολίτου καὶ γι' αὐτὸ πῆραν καὶ ρωμαϊκὸ ὄνομα εἶνε οἱ ἱστορικοὶ Φλάβιος Ἰώσηπος, Φλάβιος Ἀρριανός, ὁ γιαντὸς Πεδάνιος Διοσκουρίδης κλπ. Ἄν κανεὶς ὑπόδουλος ποὺ δὲν ἦταν Ρωμαῖος πολίτης τολμοῦσε νὰ χρησιμοποιοῦσῃ

ρωμαϊκὸ ὄνομα, τιμωροῦνταν μὲ αὐστηρὴ ποινὴ μερικὲς φορές καὶ μὲ θάνατο. Αὐτὴ ἡ συνήθεια μᾶς εἶνε γνωστὴ κυρίως ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκὸ κράτος καὶ τὰ χρόνια τῆς Κ. Διαθήκης. Νομίζω ὁμως ὅτι κι ἐδῶ ἡ ἴδια συνήθεια ἐννοεῖται μὲ τὴν ὀνομασία τοῦ Ἰωσήφ σὲ Φονθοφανήχ. Ἦταν δὲ ἡ Αἴγυπτος τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κυρίαρχο κράτος καὶ τὸ μεγαλύτερο δλων, ὅπως στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ Ρώμη, καὶ ὅπως σήμερα οἱ Ἑνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ Μωυσὴς μᾶς ἀναφέρει καὶ τὴν ὀνομασία αὐτὴ σὺν ἓνα πολὺ σοβαρῷ ἱστορικῷ στοιχείῳ.

75. Ἡ δρᾶσι τοῦ Ἰωσήφ (41, 46 - 49)

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἀναγορεύσεώς του ὁ Ἰωσήφ ἄρχισε κεραυνοβόλα τὴ δρᾶσι του. Περιόδευσεν ὅλη τὴν Αἴγυπτον. ἔκτισεν ο' ὅλες τὰς πόλεις μεγάλας ἀποθήκας. Ὅλη τὴν ἐπταετία κρατοῦσε τὸ ἓνα πέμπτον τῆς ἐσοδείας κάθε χρόνον, καὶ συγκέντρωνε τὰ σιτηρὰ καὶ τ' ἄλλα τρόφιμα στὶς ἀποθήκας. Καὶ μάζεψε, λέει ἡ Γραφή, τόσο σιτᾶρι ποὺ δὲν μπορούσαν στὸ τέλος οὔτε νὰ τὸ ὑπολογίσουν· σὺν τὴν ἔμμο τῆς θαλάσσης.

Λίγα, συνοπτικά, καὶ ἀρχετὰ νὰ μᾶς κατατοπίσουν λέει ἡ Γραφή γιὰ τὴ δραστηριότητα τοῦ Ἰωσήφ σὺν πρωθυπουργοῦ τῆς Αἰγύπτου. Τὰ περισσότερα θὰ ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ σκοπὸ τῆς· καὶ δὲν μᾶς χρειάζονται.

Στέργιος Ν. Σάκου

Εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον μᾶς (ΠΛΑΤΩΝΟΣ 2 - ΤΗΛ. 274.518)

Θὰ εἴητε ὅλα τὰ βιβλία, ὅλων τῶν ὁρθοδόξων χριστιανικῶν ἐκδόσεων.

— Ἀγιογραφικά	— Οἰκοδομητικά
— Ἐρμηνευτικά	— Βιογραφικά ἁγίων
— Ἀντιαιρετικά	— Διηγήματα παιδικὰ
— Πατερικά	— νεανικά
— Ἐκκλησιαστικά	—
— Λειτουργικά	— Κασέτες βυζ. ὕμνων

Ἐκυκλοφόρησεν ὁ 5ος τόμος τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ ὁ 2ος τόμος τοῦ Μ. Ἀθανασίου τῶν Πατερικῶν Ἐκδόσεων «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς».

Ἐπίσης ἐκυκλοφόρησεν τὸ ἡμερολόγιον τσέπης τοῦ 1975. Ἀφιερωμένον εἰς τὴν Παναγίαν.

ΠΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΕΣΑΙ;

«὘ν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν»
(Ψαλμ. 67, 27)

Πρέπει νὰ ἐκκλησιαζώμαστε κάθε Κυριακή. Ἀκόμα καὶ κάθε γιορτῇ. Τουλάχιστον τὶς μεγάλες γιορτές. Εἶναι καθήκον μας ὁ ἐκκλησιασμός. Βασικό μας καθήκον. Χριστιανός χωρὶς ἐκκλησιασμό, τί σοὶ Χριστιανός εἶναι; Ὁ Χριστιανός πρέπει νὰ καίγεται ἀπὸ τὸν πόθο τοῦ ἐκκλησιασμοῦ. Ὅπως ὁ Δαβὶδ. «Ἐπιποθεὶ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου», ἔγραφε στοὺς ψαλμούς του. Ἀνώνει καὶ χάνεται ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὸν πόθο νὰ βρῖσκεται, συχνά, στὸ ναὸ τοῦ Κυρίου.

Τὸ παράδειγμα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ μᾶς τὸ ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας. Συχνὰ ἀνέβαινε στὸ ναὸ τοῦ Σολομῶντος. Μάλιστα μιὰ φορὰ, στὰν στὸ ναὸ βρῆκε ἐμπόρους νὰ κάνουν ἐμπόριο μέσα στὸν ἱερό χῶρο, πῆρε στὰ χέρια του φοργέλιο καὶ τοὺς ἔδιωξε. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπόστολοι ἀγανακτήσαν τὸν ἐκκλησιασμό. Κι' αὐτοὶ ἐκτελοῦσαν τακτικά τὸ καθήκον τοῦ ἐκκλησιασμοῦ. Τί δὲ νὰ ποῦμε νὰ τοὺς Χριστιανούς στὰ χρόνια τῶν διωγμῶν; Μὲ κίνδυνο νὰ χάσουν θέσεις, ἀξιώματα, κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ τους, μὲ τὸ πιδ φορικτὸ μαρτύριο, νύκτα, μεσάνυχτα, κατέβαιναν μέσα σὲς κατακόμβες γιὰ νὰ ἐκκλησιασθοῦν!

Πρέπει νὰ ἐκκλησιαζώμαστε τακτικά. Οἱ δικαιολογίες νὰ λείπουν. Μόνο οἱ ἄρρωστοι, οἱ γέροι καὶ τὰ νήπια ἔξαιρούνται. Οἱ ἄλλοι ὅλοι στὴν ἐκκλησία. Οἰκογενειακά. Ὅλη ἡ οἰκογένεια μαζί. Πατέρας, μητέρα καὶ παιδιὰ. Ἀχ καὶ νὰ γινόταν αὐτὸ σὲ ὅλα τὰ χωριά μας καὶ σὲ ὅλες τὶς πόλεις τὶς πατρίδες μας! Τότε ἡ Ἑλλάδα μας θὰ γινόταν βασίλειο τοῦ Θεοῦ. Ἐπίγειος παράδεισος. Οὔτε κλεψιές τότε, οὔτε ἀδικίες, οὔτε βλασφημίες, οὔτε διαβολές καὶ συκοφαντίες, οὔτε ἀνήθικες πράξεις. Τίποτε τὸ κακό. Παντοῦ ἀγάπη. Παντοῦ τιμιότης. Παντοῦ τὸ καλὸ.

Πρέπει νὰ ἐκκλησιαζώμαστε. Πῶς ὅμως;

Συμφιλιωμένοι μὲ ὅσους ἔτοχε νὰ ἀνταλλάξουμε κάποια πικρὴ κουβέντα ἢ νὰ ἔχουμε μαζί τους κάποια διαφορὰ. Χωρὶς εἰσῆνῃ στὴν ψυχὴ μας, πῶς νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία; Μὲ κακία στὴν καρδιὰ μας, πῶς νὰ ἐκκλησιασθοῦμε; Πῶς νὰ παρουσιασθοῦμε μπρο-

στὰ στὸ Θεό, στὰν ἔχουμε διαπράξει κάποια ἀδικία στὸν πλησίον μας; Κι' ὕστερα σὲ κάθε ἀκολουθία καὶ θεία λειτουργία λέμε, πάντοτε, τὸ «Πάτερ ἡμῶν...» καὶ ἐπαναλαμβάνουμε τὴν αἴτησι: «Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλόμενα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν». Ζητοῦμε νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς ὅ,τι κακὸ ἔχουμε κάνει. Καλὰ αὐτό. Ἀλλὰ τὸ δεύτερο; Λέμε ὅτι καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμε ἐκείνους ποὺ μᾶς κάνανε κακό. Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι μεγάλο ψέμα. Ψέματα, λοιπὸν καὶ στὸ Θεό; Τί θὰ κάνουμε λοιπὸν; Νὰ μὴ πᾶμε στὴν Ἐκκλησία; Θὰ πᾶμε στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ προτοῦ πᾶμε νὰ συμφιλιωθοῦμε μὲ τοὺς ἀντιδίκους μας. Νὰ κάνουμε αὐτὸ ποὺ μᾶς λέγει ὁ Κύριος: «Εάν σὺν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἡμποροῦν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε ποῦτόν δ' ἀλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἔλθων πρόσφερε τὸ δῶρόν σου» (Ματθ. 5, 23 - 24). Δηλαδή: «Ὅταν πᾶς στὴν Ἐκκλησία καὶ θυμηθῇς ὅτι κάποιος ἔχει κάτι ἐναντίον σου, πᾶνε, πρώτα, νὰ συμφιλιωθῇς μαζί του, κι' ὕστερα γύρισε στὸ ναὸ, νὰ προσφέρῃς τὴ λατρεία σου στὸ Θεό.

Μετανοημένοι γιὰ κάθε ἁμαρτία ποὺ διαπράξαμε στὴ ζωὴ μας. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ μᾶς καταδικάσῃ γὰρ ἁμαρτήσαμε, ἀλλὰ γιὰτὶ δὲν μετανόημε. Χωρὶς μετάνοια, πῶς νὰ πᾶμε στὴν Ἐκκλησία; Κι' ὅμως πρέπει νὰ πᾶμε. Καὶ νὰ πηγαῖνουμε τακτικά, ὅπως εἶπαμε παραπάνω. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἔχουμε τὸν τελώνη. Ἀμαρτωλὸς ἦταν καὶ ὁ τελώνης. Ἀμαρτωλὸς μὲ τίς ἀδικίες ποὺ ἔκανε κάθε φορὰ ποὺ εἰσέπραττε φόρους τοῦ κοάτους. Ὅμως αὐτὸ δὲν τὸν ἡμολόγησε νὰ ἀνεβῇ στὸ ναὸ νὰ προσευχηθῇ. Ὅπως ἔκανε καὶ ὁ φαρασαῖος. Ἀνέβηκε διὰ ὅλο μετάνοια καὶ συντριβὴ γιὰ ὅτι ἁμαρτήματα ἔκανε στὴ ζωὴ του. Στάθηκε σὲ μ' ἄγωνιᾶ, συνεσταλμένος, ταπεινωμένος, γυμνοῦσε συνεχῶς τὸ στήθος του, καὶ ἔλεγε: «Ὁ Θεὸς ἴλασθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» (Λουκ. 18, 10 - 14). Θεέ μου, νὰ μὲ συγχωρήσῃς τίς ἁμαρτίες ποὺ ἔκανα. Καὶ ὁ Θεὸς τὸν συγχώρησε. Τὸ ἐβεβαίωσε ὁ

Ἀντιαίρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

Η'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, παρακαλέσαμε νὰ μᾶς δώσετε καὶ πάλι μιὰ νέα οεῖρὰ μαθημάτων γιὰ τὸ θέμα τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά. Καὶ οἷς εὐχαριστοῦμε πού προθύμα ἀποδεχθήκατε τὴν πρόσκλησί μας.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Καὶ ἐγὼ οἷς εὐχαριστῶ, γιὰτὶ εἶνε ἐπιθυμία μου νὰ συνεχίσω τὰ θέματα αὐτά, πού τὰ θεωρῶ πολὺ σπουδαῖα καὶ πολὺ ἀναγκαῖα. Σπουδαῖα μὲν γιὰτὶ εἶνε μαθήματα τῆς ἀγίας Γραφῆς, φῶς τῆς θείας ἀποκαλύψεως, ἀλήθειες πού ἐλευθερώνουν καὶ ἀγιάζουν τὸν ἄνθρωπο. Ἀναγκαῖα δὲ γιὰτὶ ὁ

κίνδυνος τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά εἶνε μεγάλος στίς μέρες μας καὶ στὸν τόπο μας λόγῳ τῆς δραστηριότητος πού ἀναπτύσσουν οἱ αἱρετικοὶ αὐτοὶ καὶ λόγῳ τῆς ἀγνοίας πού ἔχουν οἱ περισσότεροὶ Χριστιανοὶ μας. Θὰ ἐνθυμίσθε ἀπὸ τὴν πρώτη σειρὰ τῶν συνενεύξεών μας πόσο φοβερὰ διαστρεβλώνουν τὴν ἀγία Γραφή οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ πόσο μεγάλος κίνδυνος εἶνε καὶ γιὰ τὴν κοινωγία καὶ γιὰ τὸ ἔθνος καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καὶ βέβαια τὰ ἐνθυμούμεθα ὅλα ὅσα μᾶς εἶπατε. Τὰ διάφορα δὲ

ἴδιος ὁ Κύριος μὲ τὰ λόγια πού εἶπε γι' αὐτόν: «Κατέβη οὗτος δεικναιμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ».

Προσηλωμένοι στὴν προσευχή, στὴν θεία Λειτουργία, πού τελεῖ ὁ ἱερεὺς, στοὺς ὕμνους καὶ στὰ τροπάρια. Τὰ μάτια οὐτὲ δεξιὰ, οὐτὲ ἀριστερὰ. Μόνο μπροστά. Τὰ χέρια ἔτοιμα, κάθε φορά πού χρειάζεται, νὰ κάνουν μὲ εὐλάβεια τὸ σημεῖο τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Καὶ ὅπως εἶπαμε: ἡ σκέψης μας μόνο σὺ Θεό. Μακριὰ ἀπὸ τὸ μυαλό μας τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο, ἡ μιὰ ἀνάμνησις καὶ ἡ ἄλλη, τοῦτο καὶ ἐκεῖνο. «Πᾶσαν τὴν διωτικὴν ἀποθάρμυνθαι μέριμναν». Καὶ ἀκόμα: Τὸ στόμα μας κλειστό. Καὶ μιὰ κουβέντα. Κανένας ψήθυρος. Μιὰ φορά μπήκε σὲ κάποια Ἐκκλησία ἓνας πρίγκιπας. Τὸ πλῆθος ὅμως ἦταν τόσο πού δὲν μπόρεσε νὰ πάη στὴν καθωρισμένη θέσι. Ἐτοὶ ἔμεινε δίπλα σ' ἓνα ἱεροσπουδαστὴ. Αὐτὸ τὸ ὅριξε σὰν μιὰ καλὴ εὐκαιρία, ὁ πρίγκιπας, νὰ κἀνὲ μερικά ἐρωτήματα στὸν ἱεροσπουδαστὴ. Τὸ πρῶτο ἐρώτημα: Μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς, τί μαθαίνετε τόσα χρόνια στὸ ἱεροσπουδαστήριον; Ὁ ἱεροσπουδαστὴς δὲν ἀπάντησε. Ὁ πρίγκιπας ὅμως ἐπανελάβε τὸ ἐρώτημα. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱεροσπουδαστὴς πάλι ἐσιώπησε. Τὴν τρίτη φορά, ἔντονα πιά, ὁ πρίγκιπας, ζητεῖ ἀπάντησι στὸ ἐρώτημά του. Καὶ ὁ ἱεροσπουδαστὴς ἀπάντησε τὸ ἑξῆς: «Μᾶς μαθαίνουν νὰ μὴ μιλοῦμε στὴν Ἐκκλησία».

Σε μὲν νὰ ντυμένοι. Ἡ ἱερότης τοῦ

χώρου τοῦ ναοῦ ἀπαυτεῖ ἀνάλογο ντύσιμο. Οἱ ἄνδρες, ὄχι μὲ γιμνὰ τὰ μπράτσια. Οὐτὲ μὲ φιοτύλες. Μὲ σακκάκι πάντα καὶ μὲ κομιμένα τὰ μαλλιά. Σὰν ἄνδρες. Καὶ οἱ γυναῖκες, ὄχι μὲ μίνι καὶ σούπερ μίνι. Ὅχι μὲ βγαλμένα τὰ φρυδιά. Ὅχι μὲ κραγιόνια καὶ μὲ λογιῆς-λογιῆς χρωματισμοὺς στὸ πρόσωπο. Καὶ προπαντός, ὄχι μὲ παντελόνια. Ντροπὴ! Ἐσθῆσε πιά ἡ ντροπὴ; Γότε, λίγος σεβασμός: Ἐστω, λίγη εὐγένεια. Λίγη διακριτικότητα. Ἐστω, ὁτιδήποτε ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλουν οἱ στοιχειώδεις κανόνες καλῆς συμπεριφορᾶς. Κέντρο λοιπὸν εἶναι ἡ Ἐκκλησία; Αἰδουσα χοροῦ; Θέατρο καὶ κινηματογράφος; Ἡ μήπως πλάζ; Ναὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι. Γυναῖκες καὶ ἄνδρες! «Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος! οὐκ ἔστι τοῦτο ἄλλ' ἢ οἶκος Θεοῦ». (Γεν. 28, 17). Δὲν φοβᾶσθε, ἐπὶ τέλους, τὸ Θεό; Τόση πιά πόρρωσι πάθατε; Θέλετε νὰ ἀναγκασθοῦν οἱ ἱερεῖς νὰ οἷς βγάλουν ἔξω ἀπὸ τὸ ναό; Αὐτὸ προτιμᾶτε;

Ἀγαπητοὶ μου ἀναγνώσται,

Νὰ ἐκκλησιασθε συχνά. Καὶ ὅπως ἀκριβῶς ἀναφέραμε. Συμφιλοκρομένοι μὲ ὅσους μαλώσατε. Μετανοημένοι γιὰ ὅσες ἁμαρτίες κάνατε. Προσηλωμένοι στὴ θεία Λειτουργία. Κι' αὐτὸ τὸ τελευταῖο πού τονίσαμε: Σεμνὰ ντυμένοι.

Ἀρχιμ. Γεράσιος Ραπτόπουλος

περιστατικά πού διαβάζουμε συχνά στον τόπο, φανερώσουν πόσο δίκαιο έχεις ν' αγωνιᾷς τόσο πολὺ καὶ ν' αγωνιᾷς τόσο σκληρὰ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ κινδύνου.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Καὶ ὁ ἀγὼνας αὐτός, ὅπως τόνισα τότε, δὲν γίνεται ἀπὸ μῖσος καὶ πάθος ἐναντίον τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά, ἀλλ' ἀπὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπη. Ἐκεῖνο πού μισοῦσε εἶνε ἡ πλάνη, ἡ αἵρεσις. Τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀγαποῦμε, τοὺς συμπαθοῦμε καὶ ἀγωνιζόμαστε νὰ τοὺς ἀποσπᾶσουμε ἀπὸ τὴν αἵρεσις καὶ νὰ τοὺς φέρουμε στὴν ἀλήθεια, στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία μας. Ὁ ἀγὼνας μας μοιάζει μὲ τὸ ἔργο τῶν γιατρῶν πού ἀγαποῦν τὴν ὑγεία καὶ τὸν ἄρρωστο καὶ γι' αὐτὸ πολεμοῦν τὴν ἀρρώστια.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πολὺ σωστός καὶ δίκαιος ἀγὼνας. Ποιὸ λοιπὸν εἶνε τὸ θέμα σας σήμερα, κ. καθηγητά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Μὲ ἀφορμὴ τὸν πόλεμο στὴ Μέση Ἀνατολή οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ξοσηκώθηκαν σὲ γενικὸ συναγερμό. Νόμισαν ὅτι ἄρχισε ὁ Ἀρμαγεδών. Ξοσηκώθηκαν σὲ μιὰ παγκόσμια ἐξόρμησι, γιὰ νὰ ἐκμεταλλευσθῶν τὰ γεγονότα καὶ νὰ ἀδελφίσουν τοὺς ὁπαδούς των. Κυκλοφόρησαν μάλιστα σὲ διάφορα κράτη κατὰ ἑκατομμύρια ἕνα τετρασέλιδο φυλλάδιο μὲ τὸν τίτλο «Τελειώνει ὁ καιρὸς γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος», μὲ συναρπαστικὰ εἰκόνες καὶ χτυπητὰ σχήματα, γιὰ νὰ συγκινήσουν τοὺς ἀφελεῖς, καὶ νὰ ἐπεκτείνουν τὴν ὀργάνωσί τους. Τὸ κυκλοφόρησαν κι ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Διαβάσατε, κ. καθηγητά, αὐτὸ τὸ φυλλάδιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Τὸ διάβασα. Σκόρπισαν πολλὰ στὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν καὶ πολλὰ ἔστειλαν ταχυδρομικῶς σὲ διαφόρους. Πολλοὶ πιστοὶ μοῦ τὰ ἔφεραν νὰ τὸ δῶ. Τὸ γραφεῖο μας, τὸ ἀντιαιρετικὸ γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μάζεψε πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ φυλλάδια. Καὶ διοργάνωσε ἀμέσως γενικὰς καὶ τοπικὰς συναθροίσεις, ὅπως καὶ κατ' οἶκον συνομιλίες στὶς διάφορες συνοικίες, καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κατατόπισε τοὺς πιστούς, ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁρῆκε κατὰλληλα τὰ ἴδια τὰ δόλια τῶν αἱρετικῶν νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ στὰ κεφάλια τους. Αὐτὸ τὸ φυλλάδιο ἦταν πράγματι μιὰ εὐλογία γιὰ τὸν ἱερό ἀγῶνα μας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Δὲν μποροῦ νὰ καταλάβω πῶς ἕνα χιλιαστικὸ φυλλάδιο τὸ γαροκνηρίζετε γιὰ εὐλογία σὺν ἔργῳ τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Μὲ τὸ δίκαιό σας ἀπορεῖτε καὶ ἴσως μερικοὶ νὰ θυμῶνουν κιόλας. Ὁμως ἡ Γραφή μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ σατανᾶς καὶ οἱ ὁπαδοὶ του πολλὰς φορές συντρίβονται καὶ ἐξευτελιζοῦνται μὲ τὰ ἴδια τους τὰ ἔργα. Νὰ ἕνα μεγάλο παράδειγμα. Ὁ σατανᾶς ἐτοίμασε τὸ θάνατο τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ θάνατος ἐγίνε αἰτία τῆς λυτρώσεώς μας, ἡ δόξα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄλλοτε ὁ σατανᾶς ἐμπόδισε τὸν ἀπόστολο Παῦλο νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Θεσσαλονίκη, καὶ αὐτὸ ἐγίνε ἀφορμὴ νὰ γράψῃ τίς 2 πρὸς Θεσσαλονικεῖς Ἐπιστολὰς πού ἔχουμε ὅλοι μας μέχρι σήμερα. Ἀργότερα ξεσήκωσε τὸν Ἀρείο καὶ τοὺς ἄλλους αἱρεσιάρχας νὰ διαφθείρουν τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐγίναν ἀφορμὴ νὰ λάμπουν οἱ ἀλήθειες καὶ τὰ δόγματα τῆς πίστεώς μας. Καὶ σήμερα οἱ αἱρετικοὶ δοηθοῦν ἔμμεσα νὰ φαίνωνται οἱ δόκιμοι, οἱ ἐκλεκτοί. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος γράφει: «Χρειάζεται νὰ ἐμφανίζωνται ἀνήμεσά σας καὶ αἱρέσεις, γιὰ νὰ φαίνεται ποιοὶ εἶνε οἱ γνήσιοι». Ἔτσι καὶ μὲ τὸ φυλλάδιο αὐτὸ ἔπαθον μεγάλη ζημιὰ. Νόμισαν, ὅτι ὁ πόλεμος Ἰσραὴλ καὶ Αἰγυπτίων θὰ συνεχισθῇ μὲ τὸν Ἀρμαγεδῶνα, τὸν πόλεμο πού θὰ φέρῃ τὴν καταστροφὴ τοῦ κόσμου. Ἔπαισαν ὅμως ἔξω στὶς προβλέψεις των ὅπως πέφτουν πάντοτε. Γιατὶ ἡ διδασκαλία τους γιὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου εἶνε μιὰ φοδερὴ διαστρέβλωσις τῆς ἀγίας Γραφῆς.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Τί διδάσκουν γιὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Στὸ περιοδικό τους «Σκοπία», τὸ Μάρτιο τοῦ 1880, ἔγραψαν τὰ ἑξῆς: «Οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν ἔκτεινονται: ὥς τὸ ἔτος 1914, ἡ δὲ οὐράνια βασιλεία δὲν θὰ ἔχῃ πλήρη ἐξουσία ἕως τότε». Περίμεναν λοιπὸν νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς τὸ 1914, γιὰ νὰ ἰδρῶσῃ τὴν οὐράνια βασιλεία του στὴ γῆ. Ἐῖτα διωκτοῦς τοῦ 1914 καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἦλθε, οὔτε ἐγίνε τίποτα. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποτυχίας των αὐτῆς ἦταν νὰ ξευτελισθοῦν καὶ νὰ πάθουν μεγάλη πανωλεθρία καὶ διάλυσι. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁπαδούς των τότε θυμώθηκαν τὴ ματαυρία τοῦ Δευτερονομίου. «Ἐάν ἔγας πῇ κάτι, λέγοντας, ὅτι εἶνε προφητεία ἀπὸ τὸν Κύριο, καὶ δὲν πραγματοποιήθῃ αὐτὸ πού εἶπε γιὰ προφητεία, ὁ προφήτης αὐτός εἶπε μίαν ἀτέλεια: δὲν θὰ τὸν πιστέψετε» (Δευτ. 18, 22). Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς αἰρέσεως καὶ τὰ φανατικά τους στελέχη δὲν εἶχαν μοῦτρα νὰ ἐμφανισθοῦν στὸν κόσμον. Ἡ ἀποδοκιμασία

των παρασυρμένων ήταν έντονη και γενική. Έτσι νεκρώθηκε γιά μερικά χρόνια ή όργάνωση των χιλιαστών, ή σπουδαστών της Γραφής, όπως λέγονταν τότε. Στην περίοδο αυτή της άποτυχίας και άποδοκιμασίας πέθανε και ή ιδρυτής της όργάνωσης Ρώσσελ, τό 1913. Ο διάδοχός του, ή Έθραϊός δικαστής Ρόδερφορντ εμφανίσθηκε λέγοντας ότι έλαβε «νέο φως» και ότι μέ τά νέα στοιχεία και τούς νέους ύπολογισμούς ή ή' παρουσία του Χριστού θά γίνη τό 1925!

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Κύριε καθηγητά, τί είνε αυτά πού άκούμε; Καί υπάρχουν άνθρωποι πού έξακολουθούν νά τούς πιστεύουν; Μήπως δέν τά γνωρίζουν αυτά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ο σατανάς φροντίζει κάθε φορά νά τούς δίδη έπιχειρήματα. Καί ένα από τά έπιχειρήματά τους είνε και τούτο. «Έμείς, λένε, δέν δογματίζουμε. Δέν μένουμε σταθεροί σέ κάτι. Μέ τό νέο φως πού παίρνουμε, μπορούμε άμέσως ν' αλλάζουμε τίς θέσεις μας. Γι' αυτό είμεθα σπουδαστάι της Γραφής».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καί πείθει τό έπιχείρημα αυτό; Είνε όλοι τους τόσο άνόητοι και κατά τό κοινώς λεγόμενο «χαύτοι» τέτοιες κακοδοξίες χωρίς νά διαμαρτύρονται;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Όχι βέβαια και όλοι. Πολλοί τούς έγκατέλειψαν και τούς έγκαταλείπουν. Καί μάλιστα πολλοί έγραψαν και βιβλία έναντίον της όργάνωσης και γράφουν φοβερές άλήθειες. Έσκεπάζουν κυριολεκτικά την όργάνωση, άποδεικνύουν μέ άκαταμάχητα έπιχειρήματα ότι είναι όργάνωση του σατανά, ή πού επικίνδυνη άπ' όλες.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Θά θέλατε νά αναφέρετε μερικά από τά όνόματα αυτά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Εόχαρίστως. Τά έργα του William J. Schnoll πού έπ' 30 χρόνια ήταν ήγετικό στέλεχος της όργάνωσης των μαρτύρων του Ίεχωβά και μετά τούς έγκατέλειψε, έκαναν μεγάλη θραύσι στην Άγγλία και στην Άμερική. Τό βιβλίο ενός γερμανού, πού μού διαφεύγει τό όνομά του, τό «Von Johannes Zeugnis zu Christi Zeugnis» έξερράγη σαν βόμβα στην Εόρώπη. Στην Έλλάδα ή Εόδαγ. Τζέλης, πρώην μάρτυς του Ίεχωβά, έγκατέλειψε την όργάνωση και έγραψε ένα πολύ χρήσιμο βιβλίο «Έκστασειά άγάπης». Σ' αυτό ή συγγραφεύς μέ απλότητα, σαφήνεια, άκαταμάχητα έπιχειρήματα από τά ίδια τά βιβλία τους, αλλά και μέ ειλικρινή άγάπη

τούς ξεσκεπάζει και φανεώνει τίς κυριότερες πλάνες των.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Τί γράφει λοιπόν γιά τίς ψευτοπροφητείες των;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Σας διαβάζω ένα χαρακτηριστικό κομμάτι από την σελίδα 9 γιά τό 1925. «Πρό του 1925 ή Ρόδερφορντ έκυκλοφόρησε ένα βιβλιαράκι μέ τόν τίτλο 'Έκατομμύρια ήδη ζώντων ούδέποτε θά άποθάνουν'. Έκεί ή Ρόδερφορντ έριξε τό 1925 ως τό έτος της άναστάσεως των άρχαίων πατριαρχών και της συντελείας του κόσμου. Όσο δέ πλησίαζε τό έτος 1925, τόσο οι όπαδοί του άδιαφορούσαν γιά κάθε τι τό έγκόσμιό, διότι πίστευαν πώς τό τέλο; ήταν πλησίον. Άκόμη πολλοί τό 1924 δέν αγοράζαν ούτε ένα καινούργιο κοστούμι, διότι ύστερα από λίγο θά τούς ήταν άχρηστο. Μόνο ή Ρόδερφορντ αγόρασε μιά όμορφη βίλλα στό Σάν Ντιέγκο της Νοτίου Καλιφορνίας, μέ σκοπό νά γίνη κατοικία του Άβραάμ του Ίσαάκ και του Ίακώβ και την όποία όνόμασε Μπέθ Σαρίμ, πού σημαίνει οίκος άρχόντων. Άλλά όταν ήρθε και παρήλθε τό 1925 χωρίς νά έλθη τό τέλο; του κόσμου και χωρίς νά άναστηθούν οι πατριάρχες, ή Ρόδερφορντ κέρδισε τη βίλλα και στούς άφελείς είπε ότι δέν ήταν δυνατόν νά έρθη τό τέλο;, αφού ακόμη είχαν πολύ έργο νά κάνουν!!! Την τραγική αυτή ειρωνεία δέν την χώνεψαν όλοι, και έτρι, ένας αριθμός από 40.000 Σπουδαστάς των Γραφών έπανεστάτησε και άπεχώρησε».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Γιά τό 1914;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Γι' αυτό μπορεί νά όρθή κανείς χίλια δυό φαιδρά και σοβαρά πού γράφτηκαν τότε σ' όλόκληρο τόν τύπο, ήμερήσιο και περιοδικό, της Άμερικής. Άλλά και από τά βιβλία πού σήμερα εκδίδουν οι μάρτυρες του Ίεχωβά μπορεί κανείς νά μάθη γιά την συντριβή πού όπέστησαν μέ την άποτυχία τους τό 1914. Βέβαια αυτοί δέν τό γράφουν άμεσα αλλά έμμεσα. Όποιος όμως ξέρει την ιστορία τό καταλαβαίνει εύκολα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Μέ συγχωρείτε, κ. καθηγητά. Νομίζω δι οι μάρτυρες του Ίεχωβά δέν νιόεπονται σήμερα γιά τό 1914 αλλά ναυχώνται μάλιστα.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Άκριβώς αυτό θέλω τώρα νά πώ. Μετά από τίς άλλεπάλληλες άποτυχίες και αφού διεπίστωσαν, ότι δέν γίνονται πιστευτοί μέ τη θεωρία, ότι κάθε τόσο και λαμβάνουν περισσότερο φως, έπανήλθαν μέ

Τὸ διήγημά μας

ΠΡΟΣ ΤΗ ΖΟΥΓΚΛΑ

Μιά πρωτόγνωρη ζωή άρχιζε γιὰ τοὺς ιεροποστόλους καθὼς άφηναν τὸ πλωτὸ μεγαθήριο. Τὴ μονότονη ζωὴ τῆς μοναχικῆς πολιτείας διαδέχθηκε ἕνας κόσμος γαμάτος ποικιλίας, διάφορες μορφές ανθρώπων, ξέχωρα καὶ χτυπητὰ χρώματα. Μιά ἀνόμοια προφορά λέξεων βούιζε σπ' αὐτιά τους, καθὼς ξεφωρτώνονταν τὰ πράγματά τους. Κανείς δὲν πρόσεξε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ποὺ ἦρθαν μὲ ζήλο πολὺ νὰ ὑπηρετήσουν τὸν ἄνθρωπο. Εἶχαν ἕνα μήνυμα τ' οὐρανοῦ καὶ θ' ἀργούσαν ἀκόμη νὰ τὸ βροντοφωνάξουν σὲ σημεῖο νὰ γίνη μὲ ἐνθουσιασμό δεκτὸ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους.

Ἔπρεπε τώρα νὰ προγραμματίσουν τὴν πορεία τους μέσα σὲ ξένους τόπους μέχρι νὰ φτάσουν στὸν προορισμὸ τους. Πρὸς τὸ παρὸν βρίσκονται ἀκόμη σὲ σχετικὰ πολιτισμένη περιοχή τῆς μαύρης Ἠπείρου. Οἱ δυσκολίες θ' ἀρχίζουν, καθὼς θὰ μπαίνουν στὴν ἀπέραντη ζούγκλας. Φόρτωσαν τὰ πράγματα καὶ ταξίδεψαν μίαν ὁλόκληρη μέρα μέχρι τὸν τελευταῖο σταθμό, ὅπου σταματοῦσε ὁ αὐτοκινητόδρομος. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἔπρεπε νὰ ταξιδέψουν πάνω σὲ μιὰ σχεδιά μεγάλη, ποὺ

ἀκολουθοῦσε τὸ ρεῦμα ἑνὸς μεγάλου ποταμοῦ. Οἱ μαῦροι μὲ τὸ ἰδιότυπο χαμόγελο, οἱ πίθηκοι μὲ τὶς οἰκωγές τους, καὶ οἱ κρακοδείλοι μὲ τὰ μουγκρητὰ τους συνάεταν μιὰ συμφωνία ποὺ τοὺς ἔφερε μιὰ παγωμάρα στὴν καρδιά.

Ὁ γιατρὸς κρατοῦσε τὴν ψυχραιμία του καὶ τὴν εὐχάριστη διάθεσί του. Μὰ οἱ τρεῖς νέοι καλόγεροι ἔπιασαν νὰ μουρμουρίζουν διαρκεῖς προσευχές, γιὰ νὰ διώξουν τὸ φόβο ἀπὸ τὴν καρδιά τους.

— Μακάρι νὰ μὴν πάη χαμένη ἡ σπορὰ τοῦ θεοῦ λόγου ποὺ θὰ κάνουμε, εἶπε ὁ Θεοφύλακτος λύνοντας τὴ σιωπὴ.

— Ἄν εἶχε αὐτὴν τὴν ὑπόνοια ὁ γεωργός, δὲν θὰ ἔσπερνε ποτὲ τὸ χωράφι του, δήλωσε χαμογελώντας ὁ γιατρός.

Καθὼς μιλοῦσαν πάνω στὴ σχεδιά, εἶδαν στὴν ξηρὰ μιὰν ἀνιση πόλη. Ἐνα σκιουράκι, παρὰ τὶς ἀπεγνωσμένες του προσπάθειες, ἔπεσε σπὰ νύχια μιάς ἀγριόγατας καὶ πάσχιζε μὲ γρυλισμοὺς νὰ ξεφύγῃ. Δὲν μπόρεσε τελικὰ τὸ ἄμικορο νὰ γλυτώσῃ ἀπ' τὰ δόντια τοῦ σαρκοβόρου θηρίου. Τὸ λυπήθηκαν οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, ποὺ οὔτε κουνούτι

ἀκράτητο ἐνθουσιασμὸ στὴν πρώτη προφητεία. Καλὰ προφήτεψε ἡ Σκοπιά τοῦ 1880 ὅτι τὸ 1914 θὰ γίνη ἡ 6' παρουσία καὶ θὰ ἀναλάβῃ ὁ Χριστὸς τὴν ἐξουσία. Πράγματι τὸ 1914 ἔγινε ἡ 6' παρουσία. Ντροπὴ στοὺς σπουδαστὰς τῆς Γραφῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποὺ δὲν τὸ ἀντελήφθηκαν καὶ νόμισαν, ὅτι γελάσθηκαν καὶ φοβήθηκαν καὶ κρύφτηκαν ἀπὸ τὸν κόσμο. Τοὺς νέκρωσε ὁ σατανᾶς καὶ τοὺς κράτησε σὲ ἀδράνεια τόσα χρόνια.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ποὺ τὰ γράφουν αὐτιά, κ. καθηγητά;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Στὰ σύγχρονα βιβλία τους καὶ περιοδικά τους. Στὸ βιβλίο τους π.χ. «Ἀπὸ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισο στὸν ἀποκαταστημένο παράδεισο» τὸ γράφουν 3-4 φορές. Στὴ σελ. 186, 3 γράφουν: «Ἀλλὰ οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ κηρύττουν, τελικὰ σχεδὸν ἐσιώπησαν στὸν πρῶτο Παγκόσμιον Πόλεμο. Τί συνέβη; Οἱ

μάρτυρες ἐνεκρώθησαν μὲ μιὰ πνευματικὴ ἔγνοια. Ὁ Θεὸς ἄφησε τὸν Διάβολο νὰ σταματήσει τὴ μαρτυρία. Ὁ Θεὸς ὠργίσθη μὲ τοὺς μάρτυράς του». Ἐπίσης στὴ σελ. 188 γράφουν ὅτι: «Ἀπὸ τὸ ἔτος 1914 ὥς τὸ 1918 οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ἦσαν αἰχμάλωτοι στὴν πνευματικὴ Βαβυλῶνα ἢ σύγχρονη Βαβυλῶνα» κ.ἄ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ὅσοι δὲν ἀγοῦνται λοιπὸν καὶ οἱ ἴδιοι ὅτι μετὰ τὸ 1914 ἔπαθαν πανωλεθρία. Ἀλλὰ πῶς σήμερα μιλοῦν μὲ τόσο ἐνθουσιασμὸ γι' αὐτοὺς;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅπως εἶπα μετὰ ἀπὸ πολλὰς ἀποτυχίες ἔξαναγύρισαν στὴν πρώτη τους προφητεία. Τὴ βρῆκαν σωστὴ καὶ προσπάθησαν νὰ τὴ θεμελιώσουν μὲ διάφορες θεωρίες. Ἀλλὰ γι' αὐτὰ θὰ μιλήσουμε στὴν ἐπομένη συνέντευξι.

Στέργιος Ν. Σάνκος

μπορούσαν νὰ σκοτώσουν.

— Σὰν αὐτὸ τὸ σκιουράκι ὑπάρχουν ἀμέτρητα στὴν ζούγκλα. Ἡ ζωὴ στὸ εἶδος αὐτὸ τῶν ζῶων συνεχίζεται κι' αὐτὴ ἦταν μιὰ μεμοκωμένη περίπτωσι. Δὲν θὰ κλάμη κανεὶς μ' αὐτὸ τὸ συμβάν, ποὺ εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ νόμου τῆς ζούγκλας. Μὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν δικαιούται νὰ φέρεται ἔτσι. Ἐχει ἄλλους νόμους αὐτός. Ἐχει τὸ προνόμιον νὰ σκέφταιται καὶ νὰ ἐνεργῇ ἐλεύθερα. Ἐνας ἄλλος κόσμος τεκταίνεται μέσα στὸ γήινο κεφάλι του, οὐράνιος κι' αἰώνιος. Οἱ ἐλπίδες τῆς ζωῆς του πάνε πολὺ μακρύτερα, πολὺ ψηλότερα. Ἡ ζωὴ του κι' ὁ θάνατός του εἶναι ἓνα σκαλοπάτι, μιὰ γέφυρα. Ἄν περάσῃς ἀπὸ μιὰ γέφυρα ἀπέναντι, δὲν σ' ἐνδιαφέρει τίποτε πιά. Εἶναι ἀπέναντι, πηγες στὸν προορισμό σου. Ὅσο κι' ἂν κακοπέρασες πᾶνω στὴ γέφυρα, τί σημασία θὰ ἔχῃ πιά, ἀφοῦ κέρδισες τὴν μακροχρόνια παραιμονή σου στὴν χώρα τὴν πέρα ἀπ' τὴ γέφυρα; Βγάλτε λοιπὸν τὸν φόβο ἀπὸ τὴν καρδιά σας. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βλάψῃ παρὰ μόνο ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τὸν ἑαυτὸ μας. Δὲν εἴμαστε σκιουράκια γιὰ νὰ φοβώμαστε μήπως χαθούμε. Ὁ ἄνθρωπος δὲν χάνεται, ὅταν εἶναι ἀσφαλισμένος στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ.

— Πόσο δυνατὸς γίνεται κανεὶς μὲ τέτοια πίστι, μουρμούρισε ὁ Μιχαήλ.

Τὸ τέρας τοῦ πλωτοῦ ταξιδιοῦ ἔφτασε μὲ τὸ σούρουπο. Ἐνας οἰκισμὸς μὲ λίγα σπίτια καὶ ἀρκετὲς καλύβες ἐπρόκειτο νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Δὲν τοὺς ἔνοιαζε τὸ ὅτι ἡ παραιμονὴ τοὺς ἐκεῖ δὲν εἶχε ἀνέσεις. Εἶχαν πρὸ πολλοῦ ἀρνηθῇ τὴν ἀνέτη ζωὴ. Τοὺς ἐνοχλοῦσε μόνο ἡ αἰσθησι, πὼς βρίσκονται ἀνάμεσα στὸ ἀγνωστο, ποὺ συνήθως τρομάζει. Ὁ ἑσπερινὸς καὶ τὸ ἀπόδειπνο, ποὺ διάβασαν στὸ ὑπαιθρο, συγκέντρωσε τὴν προσοχὴ μερικῶν ἀνθρώπων, ποὺ παρακολούθησαν μὲ ἀρκετὸ σεβασμό. Μέσα στὸ σκοτάδι ἀνέβαινε γλυκεῖα ἡ προσευχὴ στὴ θερμὴ ἀτιμώσφαιρα τῆς ζούγκλας. Χαρούμενες φωνὲς ἀκούστηκαν σὰν ἐπιστάγασμα μετὰ τὸ ἀπόδειπνο. Κάποιος σήμανε τὴ χαρὰ του στὰ ἑλληνικά.

— Τί χαρὰ ἦταν αὐτὴ σήμερα, θρὲ παδιά. Χρόνια εἶχα ν' ἀκούσω ἐδῶ μέσα στὴν ἄγρια ζούγκλα ὀρθόδοξη ἀκολουθία. Ποιοὶ εἰστε λοιπὸν; εἶπε ἓνας Ἑλληνας, ποὺ χρόνια ἀμπηρεύονταν σὲ κείνη τὴν περιοχὴ, ὁ

μίστερ Σπαίρους, ὅπως τὸν φώναζαν οἱ ξένοι. Ἐλάτε, ἐλάτε πᾶμε στὸ σπίτι. Διψῶ νὰ ἀκούσω ὅ,τι ἑλληνικὸ.

Τοὺς πήρε στὸ σπίτι τοῦ ἓνα παλάτι στὴν ζούγκλα καὶ τοὺς φιλοξένησε μὲ χαρὰ. Ἐνα καλὸ τραπέζι στρώθηκε μὲ λιχουδιὰς πρωτόγνωρες γιὰ τοὺς ξένους κι' ἓνα μπουκάλι ἑλληνικὸ κρασί ἀνοίχθηκε, ποὺ τὸ φύλαγε ὁ Ἑλληνας ξενητεμένος γιὰ μιὰ παρόμοια περίστασι.

— Πῶς ἔτσι, κ. Σπύρο, θρέθηκες ὁλομόναχος σ' αὐτὸν τὸν ἄγριο τόπο;

— Εἶναι ὁλάκαιρη ἱστορία. Μ' ἔφαγε αὐτὸς ὁ τόπος μὰ καὶ τὸν ἔφαγα. Καὶ σὲ λίγο θὰ ἀπολαμβάνω ὅλα τ' ἀγαθὰ ποὺ κέρδισα ἐδῶ μὲ κόπο καὶ διαρκεῖς κινδύνους. Θὰ πάω στὴν πατρίδα, ἐκεῖ στὰ νηοὶ καὶ θὰ στοργυλοκαθίσω σὰν κόντες καὶ τότε θὰ δῇ ὁ σιὸρ Μορίνης ποιὸς εἶναι ὁ Σπυρέλος, ποὺ τόσο εἶχε ἄλλοτε καταφρονῆσει.

— Ἄν θέλῃ βέβαια ὁ Θεός, πρόσθεσε ὁ γιατρός.

— ἸΕ; ἔκανε ξεροκαταπίνοντας ὁ ἄλλος, τί δουλειὰ ἔχει ὁ Θεὸς σ' αὐτὲς τίς δουλειές;

— ἸΕ, πῶς, παιδιά τοῦ εἴμαστε. Μεγαλόδυναμος εἶναι κι' ὅ,τι πῇ γίνεται.

— ἸΕγώ, . . . ἐγώ, τ' ὁμολογῶ, ἔχω θυγαλεὶ μέσα ἀπ' τίς δουλειές μου τὸ Θεό. Μαζί του, δηλαδὴ μὲ τὸ πὼς θέλει ἐκεῖνος ἂν ζήσης, ἐδῶ στὴ ζούγκλα, σ' ἔφαγε τὸ μαῦρο σκοτάδι. Ὅλοι ἐδῶ εἶναι ἄγριοι σὰν τὰ θηρία.

— Κι' ὅμως, ὅποιος ζῇ μὲ τὸ Θεὸ καὶ πιστεῦει στὸν Υἱὸ του κι' ἂν πεθάνῃ θὰ ζήσῃ αἰώνια, εἶπε θερμὰ ὁ Γαβριήλ.

Ὁ ἄλλος ὅμως γύρισε τὴν κουβέντα ἄλλου ἑαυσώντας.

— Μὰ γιὰ πῶστε μου λοιπὸν, ποιὸς καλὸς ἄνεμος σὰς ἔφερε κοντά μας;

— Ἡ ἀγάπη, κ. Σπύρο, εἶπε ὁ γιατρός.

— Δηλαδὴ; δὲν καταλαβαίνω.

— Νά, πᾶμε στὰ βάθη τῆς ζούγκλας νὰ κηρύξουμε τὸ Εὐαγγέλιο. Νὰ ὑπηρετήσουμε τοὺς ἀδελφούς μας.

Τοὺς κοίταξε μὲ τὰ μεγάλα τοῦ μάτια μὲ ἔκπληξι.

— Θὰ πᾶτε στὶς φυλὲς αὐτές, ποὺ τρώγοντας χρόνια τώρα καὶ ἐξοντώνονται ἀπ' τὰ μικρόθηα καὶ τοὺς διαρκεῖς πολέμους; Δὲν τοὺς ἀφήνετε νὰ χαθοῦν τὰ παλιότομαρα, μὲ τὸ συμπαθῶ; Σὲ λίγο δὲν θὰ μείνῃ οὔτε ἓνας.

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ.

Ο "Άγιος Μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

12 Σεπτεμβρίου

"ΥΙΟΙ ΘΕΟΥ ΤΟΥ ΥΨΙΣΤΟΥ,"

Προϋποθέσεις πνευματικής συγκροτήσεως

Οι πιστοί αποτελούν τὰς στρατιάς τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας. Ἄλλοι ἀγρυπνοῦν εἰς εὐπαθεῖς τομεῖς δράσεως καὶ ἄλλοι εἰς ἐφεδρικός ζώνας. Ἔργον ὅλων εἶναι ἡ ἐτοιμότης καὶ χαρακτηριστικὰ ἡ ἀποφασιστικότης καὶ ἡ συνεχὴς ὕλική καὶ πνευματικὴ ἀνασυγκρότησις. Καὶ ὁ μὲν ὕλικὸς ἐξοπλισμὸς εἶναι καὶ εὐκόλος καὶ δυνατός, ἀλλ' ὁ πνευματικὸς ἀνεφοδιασμὸς ἀπαιτεῖ συνεχὴ καὶ ἐντατικὴν ὀργάνωσιν τῶν δυνάμεων. Εἶναι βασικώτερος ὁ πνευματικὸς ἐξοπλισμὸς ἀπὸ πάντα ὕλικόν. Εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἔρ-

γον πίστεως, ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας με ἀφετηρίαν καὶ τέρμα τὴν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν εὐδωσὴν καὶ καρποφορίαν πάσης πνευματικῆς προσπάθειας. Ὅταν τὸ πνευματικὸν ἔργον ἀρχίζει με τὰς προϋποθέσεις αὐτὰς τότε δύναται νὰ ἔχη ἐπιτυχὴ ἀποτελέσματα, διότι ὑποχωροῦν ὅλαι αἱ ἀνθρώπιναι ἀδυναμίαι καὶ μικρότητες, ἐγωϊστικαὶ ἀπιδείξεις καὶ ματαιότητες καὶ τὰ ἀνθρώπινα πάθη.

Τὸ πνεῦμα τῆς αὐταπαρνήσεως πρέπει νὰ κατέχη τὴν κοιλίαν τῶν πιστῶν ἀγωνιστῶν τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἠθικὴ δύναμις διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἰδανικῶν νὰ ἰσχυραποιοῦν τὴν προσωπικότητα, ὥστε οἱ

— Γιατὶ μιλάς ἔτσι, κ. Σπύρο. Ἄνθρωποι εἶναι κι' αὐτοί, ψυχὲς ἀθάνατες, γιὰ τίς ὁποῖες ὁ Κύριός μας ἔχυσε τὸ αἷμα του πᾶντε στοὺς σταυροὺς.

— Μὰ τί μοῦ λέτε; Χάθηκαν οἱ ἄλλοι ποὺ θάπρεπε νὰ ἀκούσουν τὸ Εὐαγγέλιο; Τόσοι καὶ τόσοι ζοῦμε μακριὰ ἀπ' τὸ Θεό. Νὰ καθόσασταν στὴν πατρίδα νὰ κηρύζετε καὶ νὰ ὑπηρετῆσατε ἐκεῖ. Σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγριανθρώπους ἤρθατε; εἶπε μὲ φανερὴ ἀγανάκτησι.

— Ἐκεῖνοι δὲν θέλουν πιά ν' ἀκούσουν. Ἀμέτρητοι ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου τοὺς μιλοῦν μὰ κείνοι ἀδιαφοροῦν, ἀπολαμβάνοντας τὴν ἡδονὴ τῆς ἀπρασίας. Ἐκεῖνοι τοποθετήθηκαν μπρὸς στὶς εὐθύνες τους καὶ θὰ σωθοῦν ὅσοι εἶναι ταγμένοι στὴν αἰώνια ζωὴ. Μὰ τοῦτοι δὲν ξέρουν, δὲν ἀκουσαν. Πῶς μπορεῖ νὰ ἀγνοήσῃ κανεὶς τίς ἐπικλήσεις τοῦ βασιλείου τοῦ Καλοῦ;

— Καλὸς εἶναι ὁ Καλός, δὲ λέω, μὰ εἶναι κι' οἱ ἄλλοι οἱ Βαροὺα, ποὺ караδοκοῦν νὰ τοὺς λιανίσουν τοὺς ὑπηκόους τοῦ Καλοῦ. Καὶ μαζί μ' αὐτοὺς φοβοῦμαι καὶ σὰς, καλοὶ μου ἄνθρωποι.

— Θὰ γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Ἐμεῖς θὰ πᾶμε κι' ἄς δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ πετύχουμε τὴν εἰρήνη.

— Πολὺ ἀμφιβάλλω, εἶπε ὁ κ. Σπύρος.

Ξαφνικὰ ὅμως σταμάτησε πιδόνοντας τὸ σπῆθος του. Ἔπεσε κάτω ἀναίσθητος προσπαθώντας νὰ ζητήσῃ τὰ φάρμακά του, ποὺ εἶχε σ' ἓνα συρτάρι. Ὁ γιατρὸς ἀμέσως ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του. Ἡ καρδιακὴ προσβολή, ποὺ ἀπέειλησε νὰ στείλῃ σπὸν ἄλλο κόσμον τὸν κ. Σπύρο, δὲν ἦταν ἀποτελεσματικὴ. Σὲ λίγη ὥρα ὁ ἄρρωστος ἀνέκτησε τίς αἰσθήσεις του. Κοίταξε τὸ γιατρὸ μὲ εὐγνωμοσύνη καὶ σὲ λίγο ἀπηρεασμένος ἀπ' τὰ καταπραϋντικὰ φάρμακα ποὺ τοῦ ἔδωσε, κοιμήθηκε κανονικά. Τὴν ἄλλη μέρα ζήτησε νὰ γίνῃ μιὰ θεία λειτουργία γιὰ χάρι του. Μὲ πολλὴ συγκίνησι παρακολούθησε τὸ ἱερὸ Μυστήριον καὶ σπὸ τέλος κοινώνησε. Ὅταν ἀργότερα πίνανε τὸν καφέ δῆλωσε ἡρεμα.

— Σήμερα ξανάχρησα ὑπερὰ ἀπὸ τόσα χρόνια. Νὰ εἶπατε εὐλογημένοι, ποὺ περάσατε ἀπὸ κοντὰ μου στὴν πιὸ κρίσιμη ὥρὰ τῆς ζωῆς μου.

— Βλέπεις, κ. Σπύρο, πῶς δὲν σὲ ξέχασε ὁ Θεὸς ἐδῶ στὴ ζούγκλα; τοῦ εἶπε ὁ Θεοφύλακτος.

— Πράγματι ἀπορῶ ποὺ ἀνοσκόλυμε ἓνα χαμένο κορμὶ σὸν καὶ μένα καὶ σὰς ἔστειλε. Μεγάλον τ' ὄνομά του. Καὶ σταυροκατήχηκε.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

πάντες νά ἀναδεικνύωνται «υἱοὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου». Οἱ Ἕλληνες πιστοὶ ἔχουν μίαν σπουδαίαν ἡμπερίαν ἀπὸ τοὺς συνεχεῖς ἀπλευθερωτικούς ἀγῶνας τῆς φυλῆς, διότι εἶδον κατ' ἐπανάληψιν τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς διαφόρους ἀγωνιστικὰς φάσεις τῆς ἱστορικῆς των πορείας. Οἱ πάντες δύνανται νά ἀντλήσουν δύναμιν καὶ διδάγματα ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, ὁ ἀπὸς τὴν θείαν καὶ ἀγαθοποιὸν δύναμιν του πλουσίως διεσκόρπιζε πρὸς πάντας καὶ ἐδέχετο πλησίον πτωχοὺς καὶ πλουσίους, τελῶνας καὶ ἁμαρτωλοὺς καὶ διαρκῶς ἐξήτει τὸ ἀπολωλὸς διὰ νά τὸ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν μάνδραν τῆς σωτηρίας.

Ὅσοι ἔστρεψαν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν των πρὸς τὸν Θεὸν ἐπέτυχον ἰσχυρὸν πνευματικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ ἠδυνήθησαν νά ἀνταποκριθῶν εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς των. Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ τιμωμένου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τὴν 12 Σεπτεμβρίου ἁγίου μάρτυρος **ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ** τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ ἐν Γαλατίᾳ εἶναι ἀπὸ τὰ πολλὰ παραδείγματα ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ, οἱ ὅποιοι ἔστρεψαν τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἡθικὸν καὶ πνευματικὸν ἐξοπλισμὸν των.

Ὁ Ἰουλιανὸς ὁ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὸ χωρίον Κριντεοῦς πλησίον τῆς Ἀγκύρας (Γαλατίας). Ἐξῆσε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διακλητισμοῦ καὶ ἀνεδράφη εἰς ἀπλοὺν οἰκογενειακὸν περιβάλλον. Τὴν καρδίαν του κατεῖχε πόθος πνευματικῆς ἀνάδοι. Ἦθελε νά ἀναδείχῃ ἀληθῆς κοινωνικὸς ἐργάτης. Τὰ κηρύγματα τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ἰδιαιτέρως συνεκίνησαν τὸν Ἰουλιανόν. Δὲν παρέμεινε ὅμως ἀπλοὺς ἀκροάτης τῶν λόγων τῶν Χριστιανῶν κηρύκων. Ἦθελε καὶ νά τὰ ἐφαρμόσῃ. Ὁπλισθεὶς μὲ ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν καὶ μὲ τὴν δέσπασιν νά ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς υποχρεώσεις τοῦ πιστοῦ Χριστιανοῦ ἔγινεν ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου. Ἐδίδασκεν εἰς πάσαν περίστασιν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καθωδήγει εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἐστηλίτευε τὴν ἀταξίαν καὶ τὰς ἠθικὰς παραβάσεις. Ἐτόνιζε τὴν ἀναγκαιότητα τῆς πνευματικῆς συγκροτήσεως.

Ὁ Ἰουλιανὸς κατενόησε τὸν ἐπὶ γῆς προορισμὸν του, ὅτι ὁ πιστὸς ὀφείλει νά ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Ἀλλὰ καὶ τὰς προϋποθέσεις αὐτῆς τῆς πνευματικῆς συγκροτήσεως τονίζει ὁ ἅγιος μάρτυς, αἱ ὁποῖαι

δύνανται νά συνοψισθοῦν εἰς τὴν διαρκὴ προσήλωσιν πρὸς τὸν Γολγοθᾶν, εἰς τὴν ἀλόθετον προσευχὴν, εἰς τὴν ἀνιδιοτελεῖ κοινωνικὴν δραστηριότητα, εἰς τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ λατρευτικὸν ἔργον, εἰς τὴν ἐνεργὸν, καθολικὴν καὶ ὁμαζωρὴν χριστιανικὴν πίστιν, εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀγαθότητα, εἰς τὴν ἀνωτερότητα τοῦ ἥθους καὶ εἰς τὴν προσήλωσιν εἰς τὰ ἰδανικὰ τῆς θρησκείας τῆς πατριδος καὶ τῆς οἰκογενείας. Μὲ βάσιν αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις ὁ πιστὸς θά ἀναδείχῃ ὁπωσδήποτε υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ.

Ἐμπρακτὸς ἔκφρασις τῆς πνευματικότητος

Ὁ πνευματικὸς συγκροτημένος πιστὸς εἶναι ἑνὸς λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου. Ἐχει καὶ αὐτὸς ὅπως κάθε ἱερεὺς ἔργον διακονίας. Ὁφείλει νά διδάσκῃ τὴν ἀλήθειαν, νά ζῇ βίον ἐνάρετον, νά διακηρύττῃ τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, νά μετέχῃ τῶν ἱερῶν μυστηρίων, νά ἐργάζεται εἰς τὸν κοινωνικὸν στίβον καὶ νά προβάλλῃ διαρκῶς τὴν ζωὴν του ὡς ὑπόδειγμα εὐακρινοῦς τέκνου τοῦ Θεοῦ. Νά διακατέχηται ἀπὸ τὰς ἀνησυχίας ἀνυμώσεως καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῶν συνανθρώπων του. Νά ἀνησυχῇ διὰ τὸ πῶς καλῶτερον θά ἀσφαλίσῃ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν. Τὴν προσωπικότητα τοῦ πιστοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ συνθέτουν ἡ νηφαλιότης, ἡ διορατικότης, ἡ δραστηριότης, ἡ μακροθυμία, ἡ καλωσύνη, ἡ φιλοστοργία, ἡ προθυμία καὶ ἡ διάθεσις ἀναλήψεως εὐθυνῶν, ἡ ἀνεκτικότης, ἡ ἐτοιμότης πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος.

Ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς κατενόησεν ὅτι τὸ ἔργον τῶν εἰδωλολατρῶν καταπολεμεῖται μὲ τὴν δραστηριότητα τῶν πιστῶν. Ἀνέλαιθεν ἔντονον κηρυκτικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν διαφώτισιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ τὰς εἰδωλολατρικὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεων. Ὡς ἱερεὺς καὶ ἐργάτης τῆς χριστιανικῆς πίστεως περιήρχετο τὰς οἰκίας διδάσκων καὶ νοουθετῶν. Ἐνίσχυε ποικιλοτρόπως τοὺς διωκόμενους καὶ ἀπληλευδέρωνεν αἰχμαλώτους. Ἐγινε τὸ στήριγμα τῶν ἀδικουμένων.

Κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ Λικινίου ὁ Ἰουλιανὸς μὲ ἄλλους 42 Χριστιανοὺς κατέφυγεν εἰς τὰ ὄρη καὶ παρέμεινε εἰς σπήλαια ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγε-

μόνος ἐπέτυχον νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν παρουσιάσουν ἐνώπιον τοῦ ἀρχοντος. Ὁ ἀρχὼν δι' ὑποσχέσεων καὶ ἀπειλῶν ἐξήτει ἀπὸ τὸν Ἰουλιανὸν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἰδωλα καὶ θὰ ἀφίμετο ἐλεύθερος. Ὁ Ἰουλιανὸς ἀπεκρίθη λέγων· Εἰμαι ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου καὶ οὐδέποτε θὰ ἀρνήθω τὴν πίστιν μου καὶ τὴν θρησκείαν μου. Ἐδέχθη ἀλλεπάλληλα βασανιστήρια, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκλόνητος, διότι ὁ πλοῦτος τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἔβριθε δύναμιν καὶ θάρρος. Ἐχαίρετο καθὼς ἐρρίπτετο εἰς πυρακτωμέναις σιδηρᾶς ράβδους καὶ ἔβαλεν ὕμνους πρὸς τὸν Κύριον. Μὴ δυνήθεντες οἱ εἰδωλολάτραι νὰ πτοήσουν τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τοῦ Ἰουλιανοῦ διὰ τῶν βασανιστηρίων διέταξαν τὸν διὰ τοῦ ξίφους ἀποκεφαλισμόν του.

Ὁ Ἰουλιανὸς ἐξήτησε νὰ ἀποκεφαλισθῇ εἰς τὸ σπήλαιον τῆς προσευχῆς, ὅπου ἀφοῦ προσημιχθῇ εὐχαριστήσας τὸν Θεὸν παρῆκε τὸ πνευμά του. Τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐδέχθησαν νὰ ὑποστοῦν καὶ οἱ συνεργάται του 42 Χριστιανοί. Ἔτσι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰουλιανοῦ ὑπῆρξαν πηγὴ ἐμπνεύσεως ἀγωνιστικότητος καὶ θυσίας δι' ὅλους τοὺς συνεργάτας του. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἔμπρακτον ἔκφρασιν τῆς πνευματικότητος.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας γίνεται ἐντονώτερον σαφές ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δὲν βαίνει καλῶς. Ὅλοι γινάμεθα μάρτυρες ὅτι ἡ ἀνηθικότης τείνει νὰ διαφθείρῃ περισσότερον τὰς κοινωνίας καὶ ἡ δικαιοσύνη νὰ χαλαρωθῇ. Εἶναι οἱ χαλεποὶ καιροὶ διὰ τοὺς ὁποῖους ὁμιλεῖ πρὸς τὸν Τιμόθεον ὁ ἀπόστολος Παῦλος. «Οἱ ἄνθρωποι γίνονται φίλαυτοι, φιλόγυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, ἀνάσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, ἄκρατεῖς, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι...» (Β' Τιμόθεον 3, 1-5). Τὰ περιγραφόμενα ὑπὸ τοῦ Παύλου γίνονται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ζωντανὰ ἐκδηλώσεις. Οἱ καλοὶ Χριστιανοὶ ἀρχίζουν νὰ ὀλιγοστεύουν καὶ αὐτοὶ νὰ κλυδωνίζονται εἰς φαῦλον καὶ πονηρὸν περιβάλλον.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ὅτι ἐπιβάλλεται διαρκὲς ἔντασις τῆς προσοχῆς πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἀπόκρουσιν τῶν πειρασμῶν. Ἡ προσήλωση εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐπιβεβλημένον καθήκον. Διὰ τὴν ἀπόκρουσιν τοῦ ἡθικοῦ κινδύνου ἀπαιτεῖται διαίκα καὶ ἀγωνιστικὴ ἀντίδρασις τοῦ πιστοῦ. Ἡ σωτηρία ἐπιτυγχάνεται διὰ γενναίων δραστηριοτήτων. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πρέπει νὰ τὴν θυσιάσῃ εἰς τὸν ἀγωνιστικὸν στίβον τοῦ ἀμαρτανλοῦ κόσμου. Ὁ Κύριος ζητεῖ ἀπύλτον ἀκαμψίαν ἐναντι τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς ἀμαρτίας. Τὰ ὑποχωρητικὰ κηρύγματα τῶν φιλοσάρκων ὁδηγοῦν εἰς πνευματικὸν μαρασμόν. Οἱ πιστοὶ διαρκῶς νὰ ἀγωνίζονται διὰ νὰ γίνον τέκνα τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ἡ Ἀδελφότης μας «Απολύτρωσις» ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον συγχαρητήριο τηλεγράφημα εἰς τὸν κ. Κ. Μουρατίδην διὰ τὴν γενναίαν συνέντευξίν του εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἀκρόπολις».

Κύριον

Κωνσταντῖνον Μουρατίδην

Καθηγητὴν Θεολογικῆς Σχολῆς

Ἀθῆναις

Συνέντευξίς σας εἰς ἡμερήσιον τύπον ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῦ εὐθαρσῆς τεκμηριωμένη ἐπὶ κανονικῆς καὶ λογικῆς βάσεως ἐνεποίησεν ἀρίστα ἐντυπώσεις εἰς εὐσεβῆ λαὸν καὶ ἀνεπτέρωσεν ἐλπίδας διὰ περσιπύθοντον εἰρήνην τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐσήμανεν ὥρα καταδίκης στυγνῆς σχιζοφρενικῆς πολιτικῆς ἐκκλησιαστικῆς δικτατορίας καὶ ἀποπομπῆς πρωταίτιων.

Συνεχίσατε προσπάθειαν. Εἴμεθα παρὰ τὸ πλευρόν σας.

ΟΧΑ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Θεσσαλονίκης

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ ἔκδοσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξας: Σάββας Ν. Ξανθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτησίᾳ συνδρομῇ: Ἐσωτερικὸν δρχ. 20 — Ἐξωτερικὸν δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
'Οκτώβριος 1974

'Αριθ. φύλλου 346

ΠΡΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ

Χαίρεται ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἀκούῃ νὰ γίνεται λόγος ὅτι ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει προχωρήσει εἰς πολιτικὴν ὠριμότητα καὶ ὅταν δέχεται τοὺς ἐπαίνους διὰ ἐπιδειχθεῖσαν ὠριμότητα. Καὶ ἡ ἐσωτέρα εὐχή του εἶναι ἡ ἀνθρωπότης νὰ ὀδηγηθῇ εἰς ὑψηλὴν βαθμὶν ὠριμότητος εἰς ὅλας τὰς φάσεις τοῦ καθημερινοῦ βίου διὰ νὰ ζήσουν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς ὡς τέχνα τοῦ φωτὸς ἀπεργαζόμενα τὴν ἀρετὴν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην.

Ἐνδεχομένως ὁ ἐπαινετικὸς ἀφορισμὸς τῶν συγχρόνων διὰ τὴν ἐπιδεικνυομένην πολιτικὴν ὠριμότητα τοῦ λαοῦ καὶ τῆς νεολαίας νὰ ἔχη ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα καὶ ἐπαφίεται εἰς τὴν ἱστορικὴν πορείαν νὰ κρίνῃ καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ.

Θὰ ἦτο παρήγορον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς ἡκούοντο καὶ ἐπαινοὶ διὰ πνευματικὴν, θερησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ὠριμότητα. Δυστυχῶς παντοχόθεν ἀκούονται δραματικαὶ ἐκκλήσεις διὰ βοήθειαν εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου. Διέρχεται ἔντονον ἠθικὴν κρίσιν ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκων νὰ φανῇ ἀνεύθυνος δι' ὅσα ὁ ἴδιος εἶναι ὑπεύθυνος ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν συνέπειαν τῶν δραστηριοτήτων του.

Ὅσον περνοῦν αἱ ἡμέραι τόσον περισσότερον γίνεται αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη καθοδηγήσεως τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐμβαθῇ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν συγχρόνων πνευματικῶν προβλημάτων. Ἡ πνευματικότης καὶ ἡ πληρότης εἶναι τὰ βασικὰ γνωρίσματα τῆς ὠριμότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸν ὅτι αὐτὰς ὀφείλει νὰ ἐπιδιώκῃ τὸ ἄτομον εἰς τὴν ζωὴν του. Αὐταὶ ἀνιψάνουν ἠθικὰ τὸ

ἄτομον καὶ τὸ καθιστοῦν πρότυπον ὁλοκληρωμένης προσωπικότητος ἄξιον σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως. Τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀξίζει ἰδιαίτερας προσοχῆς, διότι εἶναι γνωστὸν τὸ παράπονον ὅτι ἔλειπεν ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἐκτίμησις ἀπὸ τὰ ἄτομα. Ἀποτέλεσμα τῶν περιφρονητικῶν διαθέσεων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν συνάνθρωπόν του εἶναι ἡ καλλιέργεια τοῦ μίσους καὶ τῆς φαυλότητος, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑστερῇ εἰς εὐγένειαν καὶ λεπτότητα κατὰ τὰς συναλλαγὰς του μετὰ τοῦ πλησίον καὶ παρὰ τὴν ὀλικὴν εὐμάρειάν του νὰ ἐμφανίζεται πεινασμένος καὶ διψασμένος ἀπὸ ἀγάπην καὶ δικαιοσύνην καὶ δοῦλος ἀδυναμιῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀμαυρώνουν τὸν ὠραῖον προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Κολακευόμεθα ἀπὸ τὰ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐποχῆς μας καὶ δὲν ἐκτιμῶμεν ὅσον πρέπει τοὺς κινδύνους, τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ ἄγχος τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Παρεχώρησεν ὁ ἄνθρωπος τὴν θέσιν τοῦ ὀδηγητοῦ εἰς δυνάμεις μὴ ἐμπνεσμένους ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου οὔτε κατευθυνόμενος ἀπὸ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν λογικὴν. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ σαφῶς τονίζει ὅτι τυφλὸς τυφλὸν ὀδηγῶν ἀμφοτέροι θὰ πέσουν εἰς λάκκον. Εἶναι ἀδύνατον οἱ ἀγνοοῦντες τὴν θείαν διδασκαλίαν νὰ γίνουν καλοὶ ὀδηγοὶ τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ πράξεις των καὶ οἱ σχεδιασμοὶ των δευνὰ θὰ προσθέτουν καὶ ἐμπόδια θὰ παρεμβάλλουν εἰς τὴν πορείαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μακρὰ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ ἀψευδὴς μάρτυς ὅτι καὶ οἱ τυφλοὶ ὀδηγοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες παρασυρόμενοι ἀπὸ τὰ συνθήματα καὶ τὰς ὁδηγίας τῶν χωρὶς πνεῦμα Χριστοῦ ὁ-

δηγῶν θὰ ἔχουν ὡς ἀμοιβὴν τὴν πνευματικὴν τῶν ἀπώλειαν. Ἐπὶ προβάλλει συγκεκριμένη ἡ θέσις τοῦ Χριστιανοῦ εἰς τὸν παρόντα κόσμον. Νὰ ἀγωνίζεται σταθερῶς διὰ νὰ ἀναδεικνύεται φωτεινὸς ὁδηγὸς τῶν συνανθρώπων του. Νὰ γίνεται ἕνας τέλειος διδάσκαλος διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς του τὴν ἀγάπην, τὴν θυσίαν, τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὰ ἰδανικά. Αὕτῃ ἡ υποδειγματικὴ ἀνωτερότης εἶναι τὸ λάβαρον τῆς πνευματικῆς ὠριμότητος.

Παρατηρεῖται τὸ ἀποκαρδιωτικὸν φαινόμενον τῆς ἀνωριμότητος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος μένει ἀσυγκίνητος ἐνῷ ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν του τὴν μεγάλην θυσίαν τοῦ Γολγοθᾶ, κατὰ τὰ διάφορα στάδια τῆς συμπεριφορᾶς του, κατὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν του δραστηριότητα καὶ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων. Ἐνῷ δηλαδὴ θυσιάζεται διὰ τὰ ἐπουσιώδη, μένει ἀδρανὴς καὶ τυφλὸς ἔναντι τῶν βασικῶν στοιχείων τῆς πνευματικῆς ἀνυψώσεώς του. Ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν πορείαν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, διὰ τὰ θέματα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς, διὰ τὴν καλλιέργειαν πνεύματος ἐνότητος καὶ συνεργασίας καὶ καταγίνεται μὲ τὴν ματαιότητα καὶ μὲ δ,τι ἀπαιτοῦν αἱ κατώτεροι ὄρμαι καὶ τὰ ἔνστικτα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁμοιάζει μὲ τὸν ἄσωτον τῆς παραβολῆς, ὁ ὁποῖος ἀφῆκε τὴν χαρὰν τῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ὁ μὲν ἄσωτος εὗρε τὴν δύναμιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χωρὶς περιεχόμενον ἄσωτον ζωὴν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ πλησίον τοῦ πατρὸς του, θὰ ἔχῃ ὅμως καὶ ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος αὐτὸ τὸ θάρρος καὶ αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς μικρότητας καὶ τὰς ἡθικὰς παρεκτροπὰς διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου; Θὰ εἶναι ἡ μεγάλῃ χαρὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων ἡ ἐπιστροφή ἑκάστη τέκνου πεπλανημένου. Θὰ εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς πνευματικῆς ὠριμότητος ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ πορεύονται μὲ σύνεσιν οἱ φλογεροὶ ἐργαταὶ καὶ ιεροουργοὶ τοῦ Ἐξαγγελίου, οἱ τίμιοι ἐπαγγελματίαι καὶ ἀγωνισταὶ τοῦ καθημερινοῦ μόχθου, οἱ συνευθητοὶ καὶ σώφρονες πολιτικοὶ καὶ ἐπιστήμονες, οἱ φωτισμένοι παιδαγωγοὶ καὶ καλλιτέχναι, οἱ πειθαρχικοὶ μαθηταὶ καὶ ἐργάται τοῦ πνεύματος, οἱ συνετοὶ ἄνθρωποι πάσης ἡλικίας, φύλου καὶ κατηγορίας, οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύ-

νην. Ἡ πνευματικὴ καὶ ἡθικὴ ὠριμότης δημιουργεῖ ἰδανικὴν κοινωνίαν κατευθυνομένην ἀπὸ τὰ παραγγέλματα τῆς θείας διδασκαλίας καὶ τοιαύτην κοινωνίαν ὀφείλει νὰ ὁραματίζεται καὶ νὰ ἀγωνίζεται διὰ τὴν συγκρότησίν της ὁ εὐκρινὴς Χριστιανός. Ἄλλως ἡ καθημερινὴ ἀγωνιστικὴ προσπάθεια προβολῆς ἀπαιτήσεων καὶ δικαιωμάτων χωρὶς παράλληλον προσπάθειαν πνευματικῆς καλλιέργειας θὰ ὀδηγῇ εἰς ἱκανοποίησιν τῶν ὑλικῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ μαρᾶζωνῇ τὴν πνευματικὴν συγκρότησιν τῆς κοινωνίας. Ἡ ἱστορία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὑπῆρξαν κοινωναὶ μὲ ἀρθρον ὑλικὸν πλοῦτον ἀλλὰ κατεστράφησαν. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐπιβεβαιώνει ὅτι πλοῦσοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπεινάσαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον δὲν θὰ στερηθοῦν παντὸς ἀγαθοῦ.

Ματαιοπονεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀναζητῶν τὰ αἰτία τῶν ἀνωμαλιῶν εἰς τυχόν ὑφιστάμενα ἀνορθόδοξα κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ σχήματα. Διαδραματίζουν καὶ αὐτὰ τὸν ρόλον τῶν. Ἡ βάσις εἶναι ὅτι ὅλα δὲν ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ εὐαγγελικὸν φῶς καὶ δὲν σταθμίζονται κατὰ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν οὔτε ἐνδοσκοποῦνται κατὰ τὴν φύσιν τῆς ψυχικῆς συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος προσπαθεῖ νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν φύσιν του καὶ ἀντὶ νὰ στρέφεται πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὸν οὐρανόν, στρέφεται διαρκῶς πρὸς τὴν γῆν. Ζητεῖ «ἀνθρωπιά» ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι περιφρονοῦν τὴν φύσιν καὶ τὸν θεῖον προορισμὸν τῶν καὶ περιορίζονται εἰς τὸ «ἐργάζεσθαι καὶ πίνειν, αἰεὶον γὰρ ἀποθνήσκαμεν».

Χαρακτηρίζουν πολλοὶ τὴν ἐποχὴν μᾶς ὡς «μεταίχμιον ἐποχῶν». Εἶναι ὄντως μία ἐποχὴ μὲ δραματικούς προβληματισμούς. Ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν ἀγωνιστικότητα τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων θὰ ἀνοικοδομηθῇ ἡ μελλοντικὴ κοινωνία. Δὲν ἐπιτρέπονται οἱ ἀνεύθυνοι σχεδιασμοί. Χρειάζεται ἀποφασιστικότης καὶ ἀτομικὴ καὶ συλλογικὴ. Ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια θὰ ὀδηγήσῃ εἰς μίαν ἀνωτέραν ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ὠριμότητα, ἡ ὁποία λυεῖ ὅλα τὰ προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄς σκεφθῇ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄς ἀποφασίσῃ. Ὁ Κύριος ἀνομιέει νὰ ἐπαινέσῃ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ ὠρμίωσῃ ἡθικὰ τελειότερον.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

76. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωσήφ (41,50-62)

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωσήφ ἀναπτύχθηκε στὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐφορίας. Ὁ Ἰωσήφ, καθὼς εἶδαμε, πῆρε γυναῖκα τὴν Ἀσινέθ, θυγατέρα τοῦ Πετερρῆ ἱερέως τῆς Ἡλιουπόλεως. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Πετερρῆ αὐτὸς εἶνε ἄλλος ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγειρο Πετερρῆ, ποὺ σὺν εὐνοῦχος δὲν μπορούσε νὰ χῆ θυγατέρα. Καὶ γέννησε δύο γιούς. Τὸν πρῶτο ὁ Ἰωσήφ τὸν ὀνόμασε Μανασσῆ λέγοντας: «Διότι ὁ Θεὸς μ' ἔκανε νὰ ξεχάσω τὶς πληγὰς καὶ τὰ τραύματα ἀπὸ τὴν πατρικὴ μου οἰκογένεια». Θὰ πῇ δηλαδὴ Μανασσῆς περίπου λήθη, λησμονιά. Τὸ δεύτερο τὸν ὀνόμασε Ἐφραὶμ λέγοντας: «Διότι ὁ Θεὸς μὲ πῆρε ἀπ' τὴν ταπείνωσι καὶ μὲ ὤψωσε, μὲ αὗξησε, μ' ἔκανε μεγάλο. Ἐφραὶμ θὰ πῇ περίπου αὖξησι, μεγάλωμα, ἐξύψωσι.

Ἐδῶ μᾶς ἀνοίγει ὁ Ἰωσήφ τὴν καρδιά του, γιὰ νὰ μᾶς δείξη τὸ παλιὸ μεγάλο του τραῦμα. Ἐμεῖς βλέπουμε τὴν ἀνεξικακία του, θαυμάζουμε τὴν ἀγνότητά του, καμαρώνουμε τὴ δόξα του, καὶ δὲν σκεφτόμαστε πόσο πόνεσε ἡ ψυχούλα ἐκείνη ποὺ δεκαεφτά χρόνων παιδάκι ἀπὸ ἀρχοντόπουλο θρέθηκε σὲ μιὰ στιγμὴ σκλάβος στὸ σκλαβοπάζαρο. Πόσο νὰ σοχαρίσσημε ἀραγε, ὅταν πῆγε νὰ πῇ «καλημέρα» καὶ «εἰρήνη» στ' ἀγαπητὰ του ἀδέρφια καὶ τοὺς εἶδε σὲ μιὰ στιγμὴ νὰ ὁρμῶν ἐπάνω του

ἄγριοι νὰ τοῦ δαΐζουν τὸ χιτῶνα, νὰ τὸν κατεβάζουν στὸ ξηροπήγαδο, φωνάζοντας ποιὸς ξέρει τί καὶ θρίζοντας, καὶ χωρὶς νὰ κώθη τί σημαίνουν ὅλ' αὐτά; Θὰ τοῦ ἐρχόταν νὰ τρελλαθῇ. Πῶς τοὺς ἔβλεπε νὰ τὸν παζαρεύουν τ' ἀδέρφια του γιὰ εἰκοσι χρυσὰ νομίσματα, νὰ τὸν πωλοῦν σὺν κατσίκι, χωρὶς νὰ ξέρη γιατί γίνονται ὅλ' αὐτά καὶ τί σημαίνουν; Πῶς τοὺς ἔβλεπε καθὼς τὸν ἀπομάκρυναν οἱ ἔμποροι ἀπὸ τ' ἀδέρφια; πόσο θὰ σκεφτόταν στὸ δρόμο τὸν πατέρα του ποὺ θὰ τὸν περίμενε ἀκόμα, νὰ τοῦ πᾶν γέα ἀπὸ τοὺς ἀδερφοὺς; Σίγουρα δὴν ἦ ὠραία δεκαεφτάχρονη ζωὴ του κοντὰ στὸν πατέρα θὰ ἔσθην ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἄγριες σκηνῆς ποὺ τραυμάτισαν θαυτάτα τὴν ἀθάνα καρδιά του. Μετὰ δουλεία, πορνικὴ πιεστικότης, συκοφαντία, σάπισμα στὰ μπουντρούμια τοῦ δαυρώματος. Ἄλλος νὰ ἦταν θὰ ἐξαγριωνόταν, θὰ γινόταν ἐγκληματικὸ θηρίο. Καὶ μόλις δόθηκε στὸν ἀέρα, τὸ πρῶτο ποὺ σκέφτηκε, πῶς νὰ μὴν πεινάσῃ ὁ ἀγνωστός του ἐκείνος λαὸς ποὺ συνδέσταν μὲ τὶς πρὸ μαῦρες μέρες τῆς ζωῆς του. Πόσο θὰ πονοῦσε ἀραγε μιὰ τέτοια καρδιά ἀπὸ τὴν κακία, ποὺ τόσο ἀπροσδόκητα καὶ ξαφνικὰ ἀντίκρουσε; Γι' αὐτὸ ὀνόμασε τὸν πρωτότοκο γιό του λησμονιά. Καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου δόξασε τὸ Θεὸ ποὺ τὸν θυμῆθηκε καὶ τὸν ἐξύψωσε.

77. Ἡ πείνα (41,53-57)

Πέρασαν τὰ ἑπτὰ εὐφορὰ χρόνια στὴν Αἴγυπτο καὶ ἀρχισαν τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς πείνας, ὅπως εἶχε πῇ ὁ Ἰωσήφ. Ἡ πείνα ἀπλώθηκε σ' ὅλη τὴ γῆ, ἐνῶ ἡ χώρα τῆς Αἰγύπτου εἶχε φῶμι καὶ τροφές. Ὅταν οἱ Αἰγύπτιοι ἀρχισαν νὰ πεινοῦν, πῆγαν καὶ ζήτησαν φῶμι ἀπὸ τὸν φαραῶ, ὁ δὲ φαραῶ τοὺς παρέπεμψε στὸν Ἰωσήφ. Ἀνοίξε τότε ὁ Ἰωσήφ ὅλους τοὺς σιτοβολῶνες, τὶς μεγάλες ἀποθήκες, καὶ πουλοῦσε σιτάρη καὶ ἄλλα τρόφιμα σ' ὅλους τοὺς Αἰγυπτίους. Σιγὰ - σιγὰ ἀκούστηκε αὐτὸ σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη, καὶ ἐρχόταν στὴν Αἴγυπτο ἄνθρωποι ἀπ' ὅλες τὶς χώρες, ν' ἀγοράσουν σιτάρη ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ. Κι ὅσο περνοῦσε ὁ και-

ρὸς ἡ πείνα πάνω σ' ὅλη τὴ γῆ γινόταν σκληρότερη.

Κατὰ παραπάνω ἀπὸ βασιλείας ἔγινε ὁ Ἰωσήφ, γιὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν ἔτσι μὲ τὸ παραπάνω τὰ ὄνειρα ποὺ ἔβλεπε σταλμένα ἀπὸ τὸ Θεὸ μικρὸ παιδί. Γιατὶ ἂν οἱ βασιλεῖς εἶνε γιὰ τὴ χώρα τοὺς καὶ γιὰ τὶς γειτονικὰς χώρες τὰ ἀνώτερα καὶ ἐνδοξότερα πρόσωπα, ἰδιαίτερα οἱ βασιλεῖς ποὺ ἀναδείχτηκαν νικηταὶ σὲ μεγάλους πολέμους, κατακτηταὶ, σωτῆρες τῆς χώρας των μ' ὁποιοδήποτε τρόπο κι' ἀπ' ὁποιοδήποτε κίνδυνο, ὑπερέχουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους βασιλεῖς ποὺ μόνο βασιλεύουν καὶ δὲν

κάνουν κανένα έκτακτο μεγαλούργημα. Τὸ δὲ μεγαλούργημα τοῦ Ἰωσήφ, νὰ θρέψῃ καὶ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὸ θάνατο ὅλο τὸ ἔθνος τῆς Αἰγύπτου καὶ τόσους ἀνθρώπους ἄλλων ἐθνῶν, εἶνε κάτι ἀνώτερο ἀπὸ τίς νίκες καὶ τίς κατακτήσεις ποὺ ἔκαναν οἱ ἐνδοξότεροι στρατηλάτες βασιλιᾶδες ποὺ ἔγιναν μὲ τὸ σπαθὶ τοὺς κοσμοκράτορες. Γιατὶ τὸ ἔργο του εἶνε μεγάλο, χω-

ρὶς νὰ ἔχῃ αἵματα, φόνους, δυστυχία, πείνα, ἀνατροπὴ, ἀλλὰ γεμάτο εἰρήνην καὶ φιланθρωπία καὶ ἀγαθοεργία ἔδωσε ζωὴ, ἔσωσε ἀπὸ τὸ θάνατο, πολέμησε τὴν πείνα καὶ τὴ δυστυχία, στήριξε τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Ἐγίνε ἓνας μέγας βασιλιάς τῆς εἰρήνης, σὺν τῷ Χριστῷ τοῦ ὁποῖου εἶνε προεικόνισι.

78. Οἱ γιοὶ τοῦ Ἰακώβ στὴν Αἴγυπτο γιὰ σιτᾶρι (42,1 - 28)

Ἔμαθε ὁ Ἰακώβ ὅτι στὴν Αἴγυπτο πουλιέται σιτᾶρι καὶ εἶπε στὰ παιδιὰ του «Τὶ κάθεσθε ἀπραγοὶ; ἐγὼ ἔμαθα ὅτι ἔχει σιτᾶρι στὴν Αἴγυπτο. Πᾶτε ν' ἀγοράσετε λίγες τροφές, γιὰ νὰ ζήσουμε· ἄλλιως πεθαίνουμε». Καὶ κατέβηκαν στὴν Αἴγυπτο τὰ δέκα ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ ν' ἀγοράσουν σιτᾶρι. Τὸ δὲ Βενιαμίν, τὸν ἀδερφὸ τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν ἴδια μητέρα, δὲν τὸν ἄφησε ὁ Ἰακώβ νὰ πάῃ μαζί τους, γιατί εἶπε «Μήπως τοῦ συμβῇ ν' ἀρρωστήσῃ στὸ δρόμο, καὶ πάθῃ τίποτε». Οἱ δέκα γιοὶ τοῦ Ἰακώβ κατέβηκαν στὴν Αἴγυπτο μαζί μὲ πολλοὺς ἄλλους, ποὺ πηγάζον ἀπὸ ἐκεῖ γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ. Διότι ὅλη ἡ Χαναὰν μαστιζοταν ἀπὸ πείνα.

Ὅλες οἱ ἀγορὲς τῶν ξένων περνοῦσαν ἀπὸ τὸν ἑλεγχό τοῦ Ἰωσήφ. Διότι ἀσφαλῶς ὁ Ἰωσήφ δὲν θάθελε νὰ φύγῃ ἀνεξέλεγκτα στὸ ἐξωτερικὸ ὅλο τὸ σιτᾶρι ποὺ μάζεψε ἐφτά χρόνια ἀπὸ τὸν ἰδρωτὰ τῶν Αἰγυπτίων. Ἔτσι καὶ οἱ ἀδερφοὶ του πέρασαν ἀπ' αὐτόν. Ὅταν παρουσιάστηκαν μπροστὰ του, τὸν προσκύνησαν μέχρι τὸ γόνατο, σὺν βασιλείᾳ τῆς χώρας ποὺ ἦταν. Μόλις τοὺς εἶδε ὁ Ἰωσήφ, τοὺς γινώρισε, ἐνῶ αὐτοὶ δὲν τὸν γινώρισαν. Καὶ τότε θυμήθηκε τὰ ὄνειρα ποὺ ἔβλεπε μικρὸ παιδί, καὶ ποὺ ἔγιναν ἡ αἰτία νὰ περάσῃ τίς πύλεις ἀπὸ τὸν πῦρ τοῦ θανάτου. Τὸς λέει «Ἐσεῖς εἰστε κατάσκοποι; ἤρθατε νὰ ἐπισημάνετε τὰ κατὰ τόπος τῆς χώρας». Τοῦ λένε ἁφίπαστοι «Ὁχι, κύριε, οἱ δούλοι σου ἤρθαμε ν' ἀγοράσουμε τροφίμα. Ὅλοι εἴμαστε παιδιὰ ἐνὸς ἀνθρώπου· εἴμαστε εἰρηνικοὶ καὶ φιλήσυχοι ἄνθρωποι· δὲν εἴμαστε οἱ δούλοι σου κατάσκοποι». Τὸς λέει ὁ Ἰωσήφ «Ὁχι, λέτε ψέμματα; ἤρθατε νὰ κατασκοπεύσετε τὰ κατὰ τόπος τῆς χώρας». Τοῦ ξαναλένε ἐκεῖνοι. «Ἀφέντη, σοὺ λέμε τὴν ἀλήθεια» εἴμαστε δώδεκα ἀδέρφια ἀπὸ τὴ γῆ Χαναὰν, ἀλλ' ὁ ἓνας ὁ μικρότερός ἐμεινε μὲ τὸν πατέρα, ὁ δὲ ἄλλος δὲν ὑπάρχει». Τὸς λέει ὁ Ἰωσήφ «Αὐτὸ ποὺ εἶπα ἐγὼ εἶνε· ἐσεῖς εἰστε κατάσκοποι. Ἐδῶ θὰ

σᾶς πιάσω· μὰ τὴν ὑγεία τοῦ φαλαῶ, δὲν θὰ θγῆτε ἀπ' ἐδῶ, ἀν δὲν ἔρθῃ ἐδῶ ὁ μικρότερος ἀδερφός σας. Ἀλλιῶς δὲν πιστεύω ὅτι λέτε ἀλήθεια. Στείλτε στὴν πατρίδα σας μόνον ἓναν, γιὰ νὰ φέρῃ τὸ μικρότερο. Καὶ σᾶς τώρα διατάζω νὰ σᾶς συλλάβουν καὶ νὰ σᾶς ἀνακρίνουν, μέχρι νὰ διαπιστωθῇ ἂν εἶν' ἀληθινὰ αὐτὰ ποὺ λέτε, ἢ λέτε ψέμματα. Ἀλλιῶς, μὰ τὴν ὑγεία τοῦ φαλαῶ, εἰστε κατάσκοποι». Καὶ τοὺς ἔβαλε στὴ φυλακὴ τρεῖς μέρες.

Τὴν τρίτη μέρα τοὺς ἔφερε μπροστὰ του καὶ τοὺς εἶπε «Ἄν θέλετε νὰ γλιτώσετε τὸ κεφάλι σας, σᾶς δίνω ἓναν τρόπο νὰ τὸ γλιτώσετε· διότι ἐγὼ ἔχω φόβο Θεοῦ. Ἄν εἰστε εἰρηνικοὶ ἄνθρωποι, μπορείτε νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξετε· θὰ κρατήσω τὸν ἓναν ἀδερφὸ σας ἐδῶ στὴ φυλακὴ, καὶ σεῖς νὰ πάρετε τὸ σιτᾶρι καὶ τίς τροφές, τὰ ὅποια ἤρθατε ν' ἀγοράσετε, καὶ νὰ πάτε στὴ χώρα σας· καὶ νὰ μοῦ φέρετε τὸ μικρότερο ἀδερφὸ σας νὰ τὸν δῶ· τότε θὰ πιστέψω στὰ λόγια σας· ἄλλιως θὰ πεθάνετε». Ἦθελαν δὲν ἤθελαν, ἔκαναν ἔτσι. Τότε εἶπαν ὁ ἓνας στὸν ἄλλο στὴ γλῶσσα τοῦ μπροστὰ στοῦ Ἰωσήφ «Ναί, ἀδέρφια, τὸ κῆριμα τοῦ ἀδερφοῦ μας θὰ μᾶς φάῃ. Ἐμάστε χρηματισμένοι μ' ἐκεῖνη τὴν ἁμαρτία. Θυμᾶστε πῶς μᾶς παρακαλοῦσε μὲ κλάματα, καὶ δὲν τὸν λυπηθήκαμε καθόλου, κι ἀδιαφορήσαμε γιὰ τὴ θλίψη τῆς ψυχούλας του, καὶ δὲν τὸν ἀκούσαμε. Γιὰ κείνη τὴν ἁμαρτία ἔπεσε τώρα πάνω μας αὕτη ἡ συμφορὰ». Καὶ τότε ὁ Ρουθὴν τοὺς εἶπε πάλι στὴ γλῶσσα τοῦ «Δὲν σᾶς εἶπα ἐγὼ, ν' ἀφήσετε τὸ παιδάκι καὶ νὰ μὴν τὸ πειράξετε; Δὲν μ' ἀκούσατε τότε. Ἄ τώρα νὰ πληρώσουμε τὸ αἷμα του». Τάλεσαν αὐτὰ νομίζοντας ὅτι ὁ Ἰωσήφ δὲν ξέρεῖ τὴ γλῶσσα τοῦ, γιατί ὁ Ἰωσήφ συνεγνωδύταν μαζί τοῦς με ἱερεικῶς. Ὅστε καὶ φαντάστηκαν ὅτι ὁ ἡγεμόνας εἶνε ὁ Ἰωσήφ. Ὁ δὲ Ἰωσήφ ποὺ τ' ἀκούσε, συγκλονίστηκε, ἔφυγε ἀμέσως ἀπὸ μπροστὰ τοῦς, καὶ πῆγε κι ἔκλαψε. Καὶ σὺν χόρτασε τὸ κλάμα, ἤρθε πάλι μπροστὰ τοῦς

καὶ συνέχισε νὰ τοῦς μιλά. Συνέλαβε τὸ Συμεὼν, τὸν ἔδεσε μπροστὰ στὰ μάτια τους, καὶ διέταξε νὰ τὸν ὀδηγήσουν στὴ φυλακὴ. Διέταξε δὲ ἰδιαιτέρως στὸ προσωπικὸ του νὰ γεμίσουν τὰ τσουβάλια τοὺς σιτάρι, νὰ θάλουν σ' ἕνα τσουβάλι τοῦ καθενὸς τὸ χρῆμα του, νὰ τοὺς δώσουν τροφὲς γιὰ τὸ δρόμο, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ φύγουν. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Αὐτοὶ φόρτωσαν κι ἐφυγαν. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ καθένας εἶχε ἀπὸ πολλὰ γαϊδούρια, γιατί ὅλοι ἦταν οἰκογενειάρχες. Στὸ δρόμο, σὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς σταθμούς, ἔλυσε ἕνας ἕνα ἀπ' τὰ τσουβάλια του, γιὰ νὰ δώσῃ κριθὰρι στὰ ζῶα του, καὶ εἶβε τὸ χρῆμα του νὰ εἶνε μέσα στὸ τσουβάλι, πάνω πάνω. Τὸ εἶπε στοὺς ἀδελφούς του, ὅτι τοῦ ἐπιστράφηκε τὸ χρῆμα μέσ στὸ τσουβάλι του, καὶ πῆγαν νὰ τρελλαθοῦν ἀπ' τὴ λαχτάρα. Ἐπὶν μεταξύ τοὺς ταραγμένους «Τί εἶνε πάλι κι αὐτὸ πού μᾶς ἔκανε ὁ Θεός;».

Θριαμβευτικὴ ἡ δικαίωσι τοῦ Ἰωσήφ. Αὐτοὶ ποὺ ἐρεθίστηκαν ἀπὸ κεῖνα τὰ παιδικὰ τὸν ἔνειρα, τὰ ὅποια ἔλεγαν ὅτι αὐτὸς θὰ γίνῃ βασιλιάς, καὶ θὰ τὸν προσκυνήσουν ὅλοι, γονεῖς κι ἀδέρφια, αὐτοὶ ποὺ τὸν πούλησαν σὰν κοινὸ ἐμπόρευμα, αὐτοὶ τώρα πέφτουν καὶ τὸν προσκυνοῦν, καὶ τὸν κολακεύουν, καὶ τρέμουν γιὰ τὴ ζωὴ τους, καὶ τὸν παρακαλοῦν γιὰ τὸ κεφάλι τους· ἡ ζωὴ τους κρέμεται ἀπὸ τὰ χέρια του. Εὐτυχῶς ποὺ ἦταν ὁ ἀγαθὸς Ἰωσήφ. Καὶ μ' ἕναν πάνσοφο τρόπο τὰ περὶ ἐτοῦ ὁ Θεός, ὥστε οἱ ἴδιοι νὰ πληροφορηθοῦν τὸν Ἰωσήφ γιὰ τίς τότε προθέσεις τους καὶ τὰ σχέδιά τους, συζητώντας τα μπροστὰ του τελειῶς ἀνύποπτοι γιὰ τὸ ὅτι τοὺς ἀκούει. Καὶ μὲ θαυμάσιο ἐπίσης τρόπο ὁ Ρουθὴν γίνε-ται ὁ ἀξιολογότερος μάρτυρας τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῆς ἀθωότητός του μπροστὰ στὸν ἰσχυρὸ ἀδελφόν, ποὺ κάποτε τὸν εὐσπλαχνίστηκε καὶ θέλησε νὰ τὸν γλιτώσῃ. Ἡ καλωσύνη του ἀνέφραξε ὅτι πῆγε χαμένη· ἐπίασε τόπο. Ὁ Ἰωσήφ κατάλαβε, ὅτι στὸ Ρουθὴν χωρισταί: τῇ ζωῇ του. Τώρα ὁ ἀδικημένος καὶ πληγωμένος εἶνε βασιλιάς, καὶ οἱ ἀδικοὶ εἶνε δούλοι του, ὑπορεῖ νὰ τοὺς κἀνῃ ὅ,τι θέλει. Αὐτὴ εἶνε ἡ δικαίωσι τῆς παλιᾶς διαθήκης καὶ τοῦ καιροῦ ποὺν ἀπ' αὐτήν, γενικά τοῦ πρὸ Χριστοῦ καιροῦ. Ἐπίγεια ἡ ἀδικία, ἐπίγεια καὶ ἡ δικαίωσι καὶ ἡ τιμωρία. Αὐτὸ δὲν ἰσχύει στὴν καινὴ διαθήκη. Οἱ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου ποὺ δι-

ώχτηκαν καὶ σφάχτηκαν καὶ ὅλοι οἱ μάρτυρες δὲν ἔβηκαν ποτὲ δικαίωσι πάνω στὴ γῆ, Δικαιώθηκαν πολὺ ἀνώτερα στὸν οὐρανόν· καὶ θὰ δικαιωθοῦν ἀκόμη. Διότι ὁ Θεός μᾶς ὅπλισε μὲ πολὺ μεγάλες ὑποσχέσεις καὶ πολὺ πλούσια ἐλπίδα. Τότε δὲν ὑπῆρχαν αὐτά, κι ἔπρεπε νὰ παρηγοροῦνται κι ἐκεῖνοι οἱ ἀδικημένοι καὶ πονεμένοι μὲ κάποια δικαίωσι ἔστω καὶ κατώτερη ἀπ' τὴ σημερινή. Καὶ πάλι λίγες μόνο γενναῖες ψυχές σὰν τὸν Ἰωσήφ καὶ σὰν τὸν Ἰώβ, ὑπέμειναν τὸν πόνο καὶ τὴν ἀδικία χωρὶς γογγυσμό καὶ χωρὶς κακία, καὶ δικαιοῦ-θησαν βασιλικά.

Ὁ Ἰωσήφ γνώρισε τ' ἀδέρφια του, γιατί τοὺς ἄφησε μεγάλους, καὶ οἱ μεγάλοι δὲν ἀλλάζουν πολὺ. Αὐτοὶ δὲν τὸν γνώρισαν, γιατί τὸν πούλησαν μικρό, παιδάκι ἀκόμη, καὶ τώρα τὸν βλέπουν σαράντα χρονῶν· ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀλλάξῃ πολὺ, καθὼς ἀπὸ παιδί ἔγινε ἄντρας καὶ μάλιστα σὲ κάπως προχωρημένη ἡλικία. Ἐπειτα γι' αὐτοὺς ἦταν τελείως ἀπίθανο νὰ δοῦν τὸ δουλᾶκο ποὺ πούλησαν βασιλιά τῆς πρὸ ἰσχυρῆς χώρας τοῦ κόσμου· ἐνῶ γιὰ τὸν Ἰωσήφ ἦταν πολὺ πιθανόν, ὅτι στὴν τόσο ἀπλωμένη πείνα, ὅπωςδὴποτε θάρσουν γιὰ σιτὰρι στὴν Αἴγυπτο οἱ ἀδελφοὶ του ἢ μερικοὶ ἀπ' αὐτούς. Μία τέτοια συνάντησι ἦταν πολὺ πιθανή γιὰ τὸν Ἰωσήφ καὶ τελείως ἀπί-θानη γιὰ τοὺς ἄλλους.

Ὅταν ἀρχίζουν καὶ τοῦ λέν, ὅτι εἶνε τόσα ἀδέρφια, ἐνὸς ἀνθρώπου παιδιά, ἀπ' τὴ γῆ Χαναάν, κλπ. κάνουν ὅτι κάνουμε ἡμεῖς σήμερα, ὅταν δίνουμε τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητός μας. Τότε ταυτότητες δὲν ὑπῆρχαν. κι ἔτσι ἔδιναν οἱ ἄνθρωποι τὰ στοιχεῖα τους. Καὶ τὰ ἔδιναν οἱ δέκα γιοὶ τοῦ Ἰακώβ, γιὰ ν' ἀποδείξουν ὅτι δὲν εἶνε ὑποποτι κατὰσκοποι. Ἄλλα φιλήσυχτοι νοικοκυραῖοι. Ἐδωσαν διμῶς κι ἕνα στοιχεῖο ψεύτικο· δέβαια δὲν ἀφοροῦσε καθόλου τὸν ἡγεμόνα ποὺ εἶχαν μπροστὰ τους. ἀλλ' ἀφοροῦσε τὸν Ἰωσήφ ἄμεσα. Ποῦ εἶνε ὁ ἄλλος ἀδελφός; «Δὲν ὑπάρχει», εἶπαν. Τί εἰρωνεῖ! νὰ πληροφοροῦν τὸν ἴδιο τὸν ἡγεμόνα, ὅτι «δὲν ὑπάρχει». Δὲν ἄντεγε ἡ συνειδήσι τους νὰ ποῦν «τί ἔγινε». Κι ὁ Ἰωσήφ ἔδω τοῦς πάτησε· γιὰ νὰ τοὺς διδάξῃ δέβαια, ὅχι γιὰ νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ. Ἦθελε νὰ τοὺς δώσῃ νὰ γευθοῦν μιὰ κουταλιὰ μόνον ἀπὸ τὴ θλίψι ποὺ τοῦ προξένησαν, γιὰ νὰ δοῦν μὲ τί τὸν εἶχαν ποτίζει.

Μὲ τὸν ὅρο ποὺ τοὺς δόκει, ἔπρεπε νὰ κα-ταλάβουν ὅτι εἶνε πεπεισμένοι, ὅτι κάθε ἄλλο

παρά κατάσκοποι είνε. Ἐγὼ τοὺς στέλνει νὰ φέρουν τὸν τελευταῖο ἀδερφοῦ κρατώντας καὶ τὸ Συμεὼν γιὰ ἐνέχυρο, τοὺς δίνει τίς τροφές ποὺ θέλησαν ν' ἀγοράσουν γιὰ πολλοὺς μῆνες. Ἐγὼ τοὺς ἀπειλεῖ μὲ θανατικὴ καταδίκη, αὐτοὺς τοὺς δὴθεν κακοποιοὺς καὶ κατασκόπους, ὅμως τοὺς ἀφήνει ἐλεύθερους. Ἄν πίστευε ὅτι εἶνε κατάσκοποι, θὰ σκεφτόταν «Χαῖροι εἶνε νὰ γυρίσουν, γιὰ νὰ τοὺς κρεμάσω; Ἡ μήπως τέτοιοι χαρακτῆρες θὰ γυρίσουν θυσιάζοντας τὴ ζωὴ τους γιὰ τὸν ἕνα συγκατάσκοπό τους;». Ἄλλ' εἶχαν τέτοια ταραχὴ, ποὺ δὲν σκεφτόταν λογικά. Τὸ δὲ χρέμα ποὺ ἐπιστράφηκε τοὺς ἔφερε πρὸς μεγάλη ταραχὴ. Κράτησε τὸ Συμεὼν, γιατί σκέφτηκε ἀσφαλῶς, ὅτι ἂν πρέπει νὰ κρατήσῃ ἕναν, πρέπει νὰ κρατήσῃ τὸν

πρὸ μεγάλο ποὺ θάταν κι ὁ πρὸ ὑπεύθυνος. Ἄλλὰ σὰν εἶδε ὅτι ὁ πρὸς μεγάλος, ὁ Ρουθὴν, ἦταν ἀθῶος, κράτησε τὸ δεύτερο, τὸ Συμεὼν. Ἀγνοοῦσε βέβαια τὴν πρωτοβουλία τοῦ Ἰούδα. Καὶ γιὰ ἕναν ἄλλο σοβαρὸ λόγο κράτησε ὁ Ἰωσήφ ἕναν ἀπ' τοὺς ἀδερφοὺς. Μία καὶ ἔπιασε ἐπαφή μὲ τὴ χαμένη οἰκογένειά του, κρατάει τὸ Συμεὼν, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ἐπαφή. Ἀφοῦ κρατάει ὁμηρο, θέλουν δὲν θέλουν θὰ ξανάρθουν ποὺ θὰ πᾶν;

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν παγκόσμια ἱστορία ἀναφέρονται ἐδῶ κατάσκοπος καὶ διερμηνέας. Βέβαια ὑπῆρχαν καὶ πρωτότερα. Ἄλλὰ σὰν ἀρχαιότερο βιβλίο τοῦ κόσμου ποὺ εἶνε ἡ Γένεσις, ἔχει τὸ προνόμιο ν' ἀναφέρῃ πολλὰ πράγματα γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία.

79. Ἡ ἀγωνία τοῦ Ἰακώβ (42,29 - 39)

Ἦρθαν οἱ γιοὶ τοῦ Ἰακώβ στὸν πατέρα μὲ ἕναν ἀπόντα καὶ τοῦ διηγήθησαν ὅσα τοὺς συνέβηκαν. Τοῦ λέει: «Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποὺ εἶνε κύριος τῆς χώρας μᾶς μίλησε πολὺ σκληρά, μᾶς ἔρριξε καὶ στὴ φυλακὴ γιὰ κατασκόπους. Τοῦ εἶπαμε: Ἀῶδεκα ἀδέρφια εἴμαστε, παιδιὰ ἐνός πατέρα· ὁ ἕνας δὲν ὑπάρχει, ὁ δὲ μικρότερος ἔμεινε μὲ τὸν πατέρα στὴ γῆ Χαναάν. Καὶ μᾶς εἶπε ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς χώρας: Ἄπ' αὐτὸ θὰ σᾶς καταλάβω ὅτι δὲν εἴστε κατάσκοποι ἀλλ' ἄνθρωποι φιλήσυχοι, ἂν μοῦ φέρετε νὰ δῶ τὸ μικρότερο καὶ νὰ διαπιστώσω ὅτι πραγματικὰ ἔχετε κι ἄλλον ἀδερφοῦ καὶ λέτε ἀλήθεια· καὶ θὰ κρατήσω τὸν ἕνα, μέχρι: νὰ μοῦ φέρετε τὸν ἄλλο· ὅταν μοῦ τὸν φέρετε, τότε θὰ σᾶς δώσω κι αὐτὸν ποὺ κοροῦ, καὶ θὰ σᾶς ἐπιτρέψω ν' ἀγοράσετε ἀπὸ τὴ χώρα μου». Αὐτὰ εἶπαν στὸν Ἰακώβ τὰ παιδιὰ του. Κι ὅταν πῆγαν ν' ἀδειάσουν τὰ τσουδάλια τους εἶδαν μέσα τῆς δέσμης μὲ τὰ χρήματα, τὰ εἶδε κι ὁ Ἰακώβ· καὶ φοβήθηκαν ὅλοι. Τοὺς λέει: κλαυμένο· ὁ Ἰακώβ: «Καὶ μένα μοῦ κᾶνате νὰ χάσω τὰ παιδιὰ μου, κι ὁ Ἰωσήφ πάει, κι ὁ Συμεὼν πάει, καὶ τώρα θὰ μοῦ πάρετε καὶ τὸ Βενιαμίν; Σ' ἐμένα ἔπεσαν ὅλ' αὐτά: Ὅχι δὲν σᾶς δίνω τὸ Βενιαμίν». Τοῦ λέει ὁ Ρουθὴν: «Σκότισέ μου τοὺς δυὸ γιους ποὺ ἔχω. ἂν δὲν στὸν φέρω πίσω σὺν ἐμπιστεύσου τον σὲ μένα. Ἐγὼ θὰ στὸν φέρω πίσω». Λέει πάλι: ὁ Ἰακώβ: «Ὅχι: δὲν θὰ κατεβῇ ὁ γιός μου στὴν Αἴγυπτο μαζί σας· ὁ ἀδελφός του πέθανε, κι αὐτὸς ἔμεινε μόνος του. Ἄν ἀρρωστήσῃ καὶ πεθάνῃ στὸ δρόμο, θὰ μὲ καταδύσετε ἐμένα τὸ γέρο στὸν ἄδη γεμάτο θλίψι». Αὐτὰ εἶπε καὶ δὲν δέχτηκε

νὰ υποχωρήσῃ. Ἄλλ' ἡ πείνα ὅσο πῆγαινε καὶ δυνάμεινε.

Πάνω στ' ἀλλεπάλληλα χτυπήματα καὶ στὴ μεγάλη του θλίψι, ὁ Ἰακώβ δὲν ἔφερε ἀπὸ ποῦ νὰ πιαστῇ. Χάνει τὰ παιδιὰ του ἕνα ἕνα. Πάει ὁ Ἰωσήφ, πάει κι ὁ Συμεὼν (δὲν εἶχε ἐλπίδα νὰ τὸν ξαναδῇ), θὰ χάσῃ τώρα καὶ τὸ Βενιαμίν. Ἐπειτα καὶ τὸ ἄλλο· καλὰ οἱ δέκα ἄλλοι γιοί: τί γίνεται ὅμως μὲ τὰ παιδιὰ τῆς πολυαγαπημένης του Ραχὴλ; Ὁ ἕνας πάει τώρα κι ὁ ἄλλος; Μὴν ξεγῶνουμε, ὅτι ἡ Ραχὴλ ἦταν ἡ σύζυγός του· αὐτὴν ἀγάπησε, μ' αὐτὴν ἔζησε. Ἀπ' τὸ ὅτι βλέπει τὸ Βενιαμίν σὰν τελευταῖο κατάλοιπο, φαίνεται ὅχι μόνο ἡ ἀγάπη του στὴ Ραχὴλ, ἀλλὰ καὶ ὁ μονογαμικὸς χαρακτῆρας του. Ἰσως μάλιστα τὰ παιδιὰ τῆς Ραχὴλ νὰ καμάρωνε σὰν διαδόχους του στὴν ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα τὸν Ἰωσήφ, τὴν ἁμορφὴ αὐτῆς ψυχῆ. Ἀλλὰ τὸν ἔχασε καὶ οἱ ἐλπίδες τοῦ πονεμένου πατέρα συγκεντρώθηκαν στὸ Βενιαμίν. Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους παιδιὰ ἀγαπητὰ τοῦ εἶχε, καὶ μὴ ποῦ ἡ πείνα τοὺς ἀπειλοῦσε ὅλους, τὴν αἰσθανόταν σὰν κόμμο ποὺ ἔφτασε στὸ χτένι. Ἐπειτα καὶ τοῦ Συμεὼν ἡ στέρησι δὲν ἦταν μικρὸ πρᾶγμα. Νὰ θυσιάσῃ τὸ Βενιαμίν; Δὲν ἤξερε τί νὰ κἀν.

Οἱ δέσμες τῶν χρημάτων ποὺ λέει δὲν ἦταν μάταια ἀπὸ χαρτονομίσματα, γιατί τότε οὔτε χαρτονομίσματα ὑπῆρχαν ἀλλ' οὔτε καὶ μετὰλλινα νομίσματα σὰν τὰ σημερινά. Καθὼς εἶπα καὶ σὲ προηγούμενα κεφάλαια, ἦταν δέσμες ἀπὸ ράβδους χρυσοῦ, ἀργύρου, γαλοῦ καὶ σιδήρου.

Στέργιος Ν. Σάνκος

Ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς Βίβλου

ΦΑΡΕΝΑΪΤ 451

«Καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντος Ἰουδὶν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως καὶ ἔρριπεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως ἐξέλιπε πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας».

(Ἰερεμίας 43, 23).

Καὶ πάλιν τὸ θέμα τῆς βιβλικῆς μας μελέτης θὰ μᾶς τὸ δώσῃ ὁ προφήτης Ἰερεμίας. Πρόκειται γιὰ ἓνα ἐπεισόδιο τὸ ὁποῖο συνέβη, ὅταν βασιλεὺς στὸ θρόνο τοῦ Ἰούδα, κατὰ τὸ 605 π.Χ., ἦταν ὁ γιὸς τοῦ Ἰωσὰ ὁ Ἰωακείμ. Τότε ὁ προφήτης ἔλαβε εἰδικὴ ἐντολὴ ἀπ' τὸν Κύριο.

Θὰ πάρῃ ὁ Ἰερεμίας ρόλο παπύρου καὶ ἐκεῖ πάνω θὰ γράψῃ ὅλους τοὺς λόγους πρὸς ὁποῖους κατὰ καιροὺς ἐλάλησεν ὁ Θεὸς ἐναντίον τοῦ Ἰσραὴλ, ἐναντίον τοῦ Ἰούδα καὶ γενικῶς ἐναντίον τῶν ἐθνῶν. Ἰσως ἀπ' τὴ μελέτη τῶν λόγων αὐτῶν μετανοήσουν οἱ ἄνθρωποι.

Ὁ προφήτης ἐκτελεῖ τὴν ἐντολὴ. Φωνάζει τὸν γραμματέα καὶ μαθητὴ τοῦ Βαρούχ. Τοῦ ὑπαγορεύει λέξιν πρὸς λέξιν ὅλους τοὺς λόγους, τοὺς ὁποῖους εἶχε λαλήσει ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν. Σὰν τέλειωσε ἡ ὑπαγόρευση, ὁ Ἰερεμίας λέγει πρὸς τὸν Βαρούχ: «Ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ εἰσέλθω στὸ Ναὸ — βλέπεις πῶς μ' ἔχουν σ' ἐπιτήρηση — θὰ μεταβῇς ἐσύ. Ἐκεῖ θὰνε μαζεμένος πολλὲς λαοί. Ὁ ἀναγνώστης εἰς ἐπήκουσιν ὅλων τῶν Ἰουδαίων αὐτὰ πού σοι ὑπαγόρευσα κ' ἔγραψες. Ἰσως εὐρεθοῦν ἄνθρωποι πού νὰ συγκινηθοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέφουν πάλιν εἰς τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου».

Ὁ μαθητὴς ἐξετέλεσε ἀκριβῶς τίς ἐντολὰς τοῦ διδασκάλου του. Πῆγε στὸ Ναὸ σὲ ἡμέραν νηστείας, πού ἦταν πολλὲς λαοί μαζεμένοι. «Καὶ ἀνεγίνωσκε Βαρούχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ἰερεμίου ἐν ὄκῳ Κυρίου» (Ἰερεμ. 43, 10).

Ἀνάμεσα στὰ πλήθη τῶν ἀκροατῶν βρισκόταν καὶ κάποιος ὀνόματι Μιχαίας. Αὐτὸς συγκινήθηκε ὅταν ἄκουσε τὸ θεῖο λόγο καὶ κηρύττεται μὲ στεντορεῖα φωνὴ ἀπ' τὸν Βαρούχ. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἔτρεξε πρὸς

τὸν πατέρα τοῦ Γαμαρία, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀνκτορικὸς ὑπάλληλος, γιὰ ν' ἀνακοινώσῃ τὰ καθέκαστα. Εἰσήλθε στὴν αἴθουσα τοῦ γραμματέως. Ἐκεῖ βρῆκε συγκεντρωμένους ὅλους τοὺς ἄρχοντας.

Λοιπὸν σ' ὅλους τοὺς συγκεντρωμένους ἀνέφερε ὁ Μιχαίας ὅλα τὰ διατρέξαντα στὸ Ναὸ. Τοῦς εἶπε πῶς ὁ Βαρούχ διάβασε λόγια θεῖα καὶ γιὰ ἐπερχόμενες φοδερὲς τιμωρίες. Οἱ παριστάμενοι ἄρχοντας ἐταράχθησαν πολύ. Ἐπρεπε νὰ ἐνεργήσουν. Ἔτσι ἀποφασίσθηκε νὰ σταλῇ ὁ Ἰουδῖν, ὁ γιὸς τοῦ Νεθανία, πρὸς τὸν Βαρούχ μὲ τὴν παραγγελία: «Τὸ χαρτίον, ἐν ᾧ σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὧσι τοῦ λαοῦ, λάβε αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά σου καὶ ἔκ» (Ἰερεμ. 43, 14).

Ὁ Βαρούχ δὲν ἀρνεῖται νὰ προσέλθῃ ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων. Μάλιστα διαβάσει καὶ πάλι τὰ θεόπνευστα λόγια πούχε γράψει καθ' ὑπαγόρευση τοῦ Ἰερεμίου. Οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ ἀκούονε τώρα μὲ ταταμένη τὴν προσοχή. Εἶνε λόγια συγκλονιστικά. Τὸν ἐρωτοῦν πῶς τὰ ἔγραψε. Καὶ κεῖνος τοὺς ἀπαντᾷ, πῶς ὁ προφήτης Ἰερεμίας τοῦ τὰ ὑπαγόρευσε.

Οἱ ἄρχοντας ξεύρουν τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν ἀσέβειαν τοῦ βασιλεῖς τοῦ Ἰωακείμ. Συμβουλεύουν λοιπὸν τὸν Βαρούχ νὰ κρυφτῇ μαζὺ μὲ τὸν Ἰερεμία. Ἀκόμη ζητοῦν νὰ τοὺς ἀφήσῃ τὸν παπύρινο ρόλο μὲ τίς θεῖες ἀποκαλύψεις. Ἐκεῖνοι θάκιναν μία ἐμπεριστατωμένη ἀναφορὰ στὸν βασιλεῖ. Ἀσφαλῶς θὰ τοῦ ἀνεγίνωσκον καὶ τὰ προφητικὰ λόγια τοῦ Ἰερεμίου.

Ὅπως εἶπαν ἔτσι κ' ἐγίνε. Ἦλθαν στὴν αἴθουσα τῶν βασιλικῶν ἀκροάσεων. Βρῆκαν τὸν Ἰωακείμ καὶ τοῦ ἀνέφεραν τὰ καθέκαστα. Τὸ χειρόγραφο βιβλίον ὅμως ἄφησαν πρὸς φύλαξιν τὸν γραμματέα Ἐλισαμά. Ὁ βασι-

ληγᾶς ζητεῖ νὰ δῇ ἀμέσως τὸν ἱερὸ πάπυρο. Τρέχει ὁ Ἰουδὶν στὸν γραμματεῖα γιὰ νὰ πάρῃ τὸ βιβλίο. Τὸ φέρνει καὶ διαβάζει. Ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀκούουν.

Ὁ βασιλεὺς ἀκούει σιωπηλὸς καὶ συνωφρυνμένος... Εἶνε χειμῶνας καὶ ἡ φωτιά μπροστά του ἀνάβει. Οἱ φλόγες κατακόκκινες χορεύουν. Οἱ προφητικοὶ λόγοι μ' ἓνα συνεχὲς σφυροκόπημα κατατακίζουσιν τὴν ἀποστασία καὶ τοῦ βασιλεῦς καὶ τοῦ λαοῦ. Φοβερὲς προρρήσεις. Ἡ καταστροφή ἔρχεται... ἔρχεται... Ὁ Ἰωακείμ συνεχίζει νὰ μένῃ σιωπηλός. Τώρα ἔχει χλωμιάσει. Τὰ χέρια του τρέμουν λιγάκι. Ὁ Ἰουδὶν διαβάζει, διαβάζει, διαβάζει... Ἡ μιὰ σελίδα διαδέχεται τὴν ἄλλη. Καὶ τί δύναμις ποῦχει αὐτὸς ὁ προφητικὸς λόγος! Μὰ ὄχι. Ὁ Ἰερεμίας τὸ παράκαλε. Συνέχεια ἀραδιάζει ἐλεγείες γιὰ τὰ ἐπερχόμενα κακά. Δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε ἀλήθεια ὅλα αὐτά. Ὁχι, ὄχι, ὄχι. Ὁ Ἰωακείμ δὲν πιστεύει σὲ Θεὸ παντοδύναμο ποὺ ἐπεμβαίνει στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀποκυήματα τῆς νοσηρῆς προφητικῆς διάνοιας. Στὴν φωτιά λοιπὸν. Ναί. Στὴν φωτιά. Ὁ βασιλεὺς παίρνει ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Ἰουδὶν τὴς διαδοσμένους σελίδες καὶ μ' ἓνα κοφτερὸ μαχαίρι σγίζει τὴς σελίδες κομμάτια - κομμάτια καὶ τὴς πετᾷ στὴν φωτιά. Κι' αὐτὸ συνεχίζεται μέχρις ὅτου ὅλο τὸ χειρόγραφο βιβλίο ριχτῇ στὴν ἀναμμένην φωτιά. «Καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκοντος Ἰουδὶν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ τοῦ γραμματέως καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας ἕως ἐξέλειπε πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας» (Ἰερ. 43, 23).

Τὸ μαχαίρι - τὸ ξυρὸν τοῦ γραμματέως - δοῦλεψε καλὰ. Ἐκοψε, ἔκοψε, ἔκοψε. Κι' ἡ λαίμαργη φωτιά καταβρόχθισε τὸν γραπτὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ βασιλεὺς ἔμεινε ἀσυγκίνητος. Κι' οἱ ὑπάσπισταί του ἐπίσης (Ἰερ. 43, 24).

Αὐτὴ ἦταν ἡ τύχη τοῦ γραπτοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Κατακομματιάστηκε καὶ ἔγινε τροφή τῆς λαίμαργης φωτιάς. Ἀκούστε τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο, πῶς χαρακτηρίζει τὴν ἀνόσια αὐτῇ πράξει τοῦ Ἰωακείμ. «Εἶδες μάνιαν καὶ ἀγριότητα; Οὐχ ἀπλῶς ἔκοψε ἀλλὰ καὶ εἰς πῦρ ἔρριψε, ἀπεχθῶς εἶχε πρὸς γράμματα, πράγματα καὶ ῥήματα».

Ἔτσι ὁ ἀσεβὴς αὐτὸς βασιλεὺς τοῦ Ἰού-

δα γίνεται πρόδρομος καὶ τύπος ὅλων ἐκείνων ποὺ ἀπειθοῦν στὸ οὐράνιο θελημα καὶ μὲ τὰ προσωπικά τους πιά μαχαίράκια κατακόβουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλος κρατεῖ στὰ χέρια του τὸ μαχαίρι τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ καταξοσχίζει τὴς θεῖες ἐντολές. Νομίζει πῶς τὸ δικό του καλλιεργημένο πνεῦμα δὲν εἶνε πρέπον τώρα ν' ἀσχοληθῇ μὲ εὐαγγέλια καὶ παραδιστικές ἐντολές. Πιστεύει πῶς δὲν χρειάζεται ἡ θεία αὐθεντία γιὰ νὰ κανονίσῃ τὴν πορεία του μέσα στὴ ζωὴ. Τοῦ εἶνε ἀρκετὴ ἡ λογικὴ του. Ἐχει λάβει δὲ ἀρκετὴ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωση. Αὐτὴ εἶνε ἱκανὴ γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ κατευθύνσεις. Μονάχα τὰ φτωχὰ πνεύματα, οἱ ἀδύνατοι χαρακτῆρες περιμένουν νὰ φωτισθοῦν ἀπ' τὴν ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια. Μακριὰ λοιπὸν ἡ Βίβλος. Δὲν χρειάζεται τὴς ἐντολές της. Στὴν φωτιά... Στὴν φωτιά...

Ἄλλος πάλι κρατεῖ στὸ χέρι του τὸ μαχαίρι τῆς ἀθετίας καὶ κομματιάει ὅλες τὴς σελίδες τῆς Γραφῆς. Καγχάζει μάλιστα σὲ κάθε ὑπόδειξη νὰ πάρῃ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ γιὰ μελέτη. «Ἀστεύεσθε; Μὰ τὸ παλὸν αὐτὸ βιβλίο δὲν μὲ συγκινεῖ καθόλου. Πιστεύω πῶς εἶναι μιὰ συλλογὴ ἀπὸ φτηνὴ λαϊκὴ ἀνατολίτικη σοφία. Τίποτα παραπάνω. Ἐλα στὸ σπίτι μου καὶ ρίξε μιὰ ματιά στὴν προσωπικὴ βιβλιοθήκη μου. Ἐκεῖ θὰ δῆς ποιοὶ εἶνε οἱ συγγραφεῖς ποὺ τρέφουν τὸ πνεῦμα μου. Μεγάλα ὀνόματα. Φίρμες τῆς τέχνης καὶ τῆς ἀνθρώπινης σοφίας. Δὲν πιστεύω στὴ θεοπνευστία τῆς Βίβλου σου. Ἀπλούστατα, γιατί οἱ οὐρανοὶ εἶνε ἔρημοι, ἀδειανοί. Δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ πατέρας κανένας. Πάψε λοιπὸν νὰ μοῦ μιλᾷς γιὰ Εὐαγγέλια. Πέταξε τὰ ἱερὰ σου βιβλία. Εἰμαι χειραφετημένος ἄνθρωπος ἐγώ. Στὴν φωτιά... Ἡ Βίβλος σου στὴν φωτιά...».

Καὶ κάποιος τρίτος ἀκολουθεῖ τὴν ἴδια τακτικὴ τοῦ Ἰωακείμ. Ἐχει κι' αὐτὸς τὸ κοφτερὸ μαχαίρι τῆς σαρκολατρίας καὶ σγίζει ἰδιαιτέρως τὴς σελίδες τῆς Βίβλου ποὺ μιλοῦν γιὰ ἐγκρατὴ βίον, γιὰ ἀγνότητα καὶ αἰδημοσύνη. «Ἀδύνατο νὰ δεχθῶ αὐτὸ τὸ βιβλίο. Εἶνε ἐξω ἀπ' τ' ἀνθρώπινα μέτρα. Μὲ καλεῖ γι' ἀναβάσεις στ' ἀπόκρημνα μονοπάτια τῆς ἀρετῆς. Θέλει ὅρια στὴν ἐλευθερία μου. Δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ αὐτοὺς τοὺς περιορισμούς. Θὰ πρέπη τότε νὰ θυσιάσω πολλὰ. Νὰ πῶ «ὄχι» σὲ λαχταριστὰς ὁμορφίε-

Δέν γίνεται. Μή γυρεύετε ἀπὸ μένα τέτοιο θάρρος. Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶνε ἐπικίνδυνον. Πε-
τάξτε το. Σχίστε το. Ἀφήστε μας στοὺς
συγκλονιστικοὺς σπασμούς τῆς ἡδονῆς. Εἶνε
τόσο μικρὴ ἡ ζωὴ! Στὴ φωτιά ἡ Βίβλος, στὴ
φωτιά...».

Ἀγαπητοὶ μας ἀναγνώσταί! Πρὶν ἀπὸ με-
ρικὰ χρόνια κάποιος Γάλλος σκηνοθέτης, ὁ
Φρανσουά Τρυφῶν, γύρισε ἓνα παράξενο ἐγ-
χρωμο κινηματογραφικὸ ἔργο. Τοῦ ἔδωσε ἓ-
να πρωτότυπο τίτλο. «Φαρενάιτ 451». Ποιὰ
ἦταν ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ τοῦ φιλμ; Ἀκοῦστε
τὴν μὲ λίγα λόγια: 451 βαθμοὶ Φαρενάιτ.
Προσοχή! Τὸ χαρτί σ' αὐτὴ τὴ θερμοκρασία
καίεται. Ὁ ἴδιος αὐτὸς ἀριθμὸς εἶνε τὸ σῆ-
μα μιᾶς διμέδος πυροσβεστῶν πού σὲ μιὰ φαν-
ταστικῇ ἐποχῇ καὶ σὲ μιὰ φανταστικῇ πόλει
ἀντὶ νὰ σβήσουν τὴ φωτιά θ' ἀνάβουν τὴ φω-
τιά καὶ θὰ καίνε τὰ βιβλία, αὐτὰ τὰ γραμ-
μένα... πράγματα πού κάνουν τοὺς ἀνθρώ-
πους νὰ σκέφτονται, νὰ φαντάζονται, νὰ
συναισθάνονται, ν' ἀναπτύσσουν ζωὴ ἐσωτε-
ρικὴ. Ὁ Μόνταγκ, ὁ πρωταγωνιστής, καίει
μὲ ἡδονὴ τὰ βιβλία. «Διάβασες καμμιά φορὰ
αὐτὰ πού καίς;» τὸν ἐρωτᾷ μιὰ νέα. Οἱ ἄν-
θρωποι τῆς ὁργάνωσης «Φαρενάιτ 451» δὲν
διαβάζουν. Καὶ δὲν θέλουν καὶ οἱ ἄλλοι ἄν-
θρωποι νὰ διαβάζουν. Μισοῦν ἀφάνταστα τὰ
βιβλία. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ καταστρέφουν ἀλύπη-
τα. Πιστεύουν πὺς τὰ βιβλία κάνουν δυστυ-
χισμένους τοὺς ἀνθρώπους. Μόλις πάρουν ἓ-
να ἀνώνυμο τηλεφώνημα πὺς κάπου θρί-
σκονται κρυμμένα βιβλία, τρέχουν σὰν δαί-
μονες ν' ἀνάβουν φωτιά, νὰ κάψουν τὴν σκέ-
ψη...

Τί ἤθελε ὁ Τρυφῶν νὰ μᾶς πῇ σὲ κινη-
ματογραφικὴ γλώσσα μ' αὐτὸ τοῦτο ἔργο;
Ζήτησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀνησυχία του μπρο-
στὰ στὰ φαινόμενα πού δημιουργοῦν οἱ ὑπερ-
βολὲς μιᾶς ἀψυχῆς, μηχανικῆς, παγωμένης
κοινωνίας, πού θαδίζει στὸν κολλεκτιβισμό,
ἔγραφαν οἱ κριτικοί. Στὴν ἐποχῇ πού ἔρχε-
ται, — μήπως ἤλθε ἤραγε; — οἱ ἄνθρωποι
θὰ μισήσουν τὰ βιβλία καὶ θ' ἀγαπήσουν τὴν
εἰκόνα, εἴτε ὡς τηλεόρασις παρουσιάζεται,
εἴτε ὡς εἰκονογραφημένο περιοδικό, εἴτε ὡς
κώμικς, εἴτε ὡς φωτορομάντζο. Φωτιά λοι-
πὸν στὰ βιβλία! Φαρενάιτ 451!

Ὁ κακὸς βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ὁ Ἰωακείμ,
προηγέτης αἰωνοῦς αἰῶνες ἀπ' τὸ Γάλλο
σκηνοθέτη. Εἶχε καὶ κείνος τὴ δική του φω-
τιά. «Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χει-

μερινῷ καὶ ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐ-
τοῦ». (Ἰερειμ. 43, 22). Τὸ φοβερὸ μάλιστα
εἶνε, πὺς οἱ πυροσβεστές τοῦ Τρυφῶν ἐκαι-
γαν τὰ βιβλία τοῦ Μπαλζάκ, τοῦ Οὐγκώ,
τοῦ Φρεϊδερίκο Γκαρθία Λόρκα, τοῦ Ἀντου-
ἄν ντε σαιντ Ἐξυπερύ, τοῦ Τολστόϊ, βιβλία
ἀνθρώπων, ἐνῷ ὁ Ἰωακείμ ἐκαίγε τὸ θεῖο
λόγο. Πῆγε νὰ κάψῃ τὴ σκέψη τοῦ Θεοῦ.

Ἀδελφέ μου! Μήπως καὶ σὺ χρησιμοποιο-
εἶς τὰ κοφτερά μαχαιράκια τῶν ὁποιωνδήπο-
τε παθῶν σου γιὰ νὰ σχίσῃς τὸ θεῖο κύρος τῆς
βιβλικῆς ἀποκεκαλιμμένης ἀληθείας καὶ
μετὰ νὰ τὴν πετάξῃς στὴ φοβερὴ φωτιά τῆς
ἀδιαφορίας; Ἄν τὸ κάνῃς, εἶσαι καὶ σὺ ὁ-
πασπιστὴς τοῦ Ἰωακείμ. Εἶσαι μέλος τῆς ὁρ-
γάνωσης «Φαρενάιτ 451»! Καὶ ἀλλοίμονον
σὲ σένα, ἀδελφέ. Καίεις; Θὰ καίς...

Μιχαὴλ Κ. Ἐδθυμίου

ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Εἰς τὴν Ἀδελφότητά μας λειτουργεῖ
ἀντιστασιακὸν γραφεῖον.

Τὸ γραφεῖον τοῦτο διὰ εἰδικῶς
καθηρτισμένων στελεχῶν διοργανώ-
νει ἀντιστασιακὰς δημοσίας δουλίας
καὶ συζητήσεις κατ' ἰδίαν διὰ θέμα-
τα πίστεως καὶ ἀντιστασιακά.

Διὰ πᾶσαν ἀπορίαν σας ἢ συνε-
ργασίαν ἀπευθύνεσθε εἰς τὰ γραφεῖα
τῆς «Ἀπολυτρώσεως» - Πέλοπος 7 -
Τηλ. 270.630 ἢ εἰς τὸ Βιβλιοπω-
λεῖον τῆς «Ἀπολυτρώσεως» Πλά-
τωνος 2 - Τηλ. 274.518 - Θεσσα-
λονίκη.

Εἰς Μνήμην

Ἡ κ. Κυριακὴ Σιονιούρογλου προσέφερε
δραχμὰς χιλίας (1.000) εἰς μνήμην τῆς ἀ-
δελφῆς τῆς Ἐλισσάβετ Ζαφειροπούλου.

Ἐπίσης ἡ κ. Ἑλένη Νικολάου προσέφερε
δραχμὰς πεντακοσίας (500).

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ.

Ἀντιαιρετική στήλη**ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ**

Θ'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Στὴν προηγουμένη συνέντευξί μᾶς εἶπατε, κ. καθηγητά, δι' οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά προφήτευσαν, δι' τὸ 1914 θὰ γινόταν ἡ 6' παρουσία. Δὲν ἔγινε ὅμως καὶ ἐντελέσθηκαν. Μάλιστα πολλοὶ ὁπαδοὶ τοὺς ἐγκατέλειψαν τότε. Πῶς ὅμως γύρισαν πάλι στὸ 1914 καὶ ἰσχυρίζονται δι' πράγματι ἔγινε στὸ 1914 ἡ 6' παρουσία;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Διεπίστωσαν ὅτι μὲ τίς συνεχεῖς καὶ ἀλλεπάλληλες ἀποτυχίες, τοὺς δὲν θὰ ἔμενε κανένα· στὴν ὁργάνωσί τους. Γι' αὐτὸ ἐπινόησαν μιὰ νέα λύσι, γιὰ ν' ἀσφαλίσουν τοὐλάχιστο γιὰ μιὰ γενεά. Ξεχώρισαν τὴν 6' παρουσία ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Διεκήρυξαν δι' ἡ 6' παρουσία ἔγινε τὸ 1914, ὅπως προέβλεψαν, ἀλλὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου δὲν ἦρθε. Θὰ ἔρθῃ ὅπωςδήποτε σύντομα, ἀφοῦ πρέπει νὰ ζοῦν ἄνθρωποι ποὺ ἔζησαν τὸ 1914. Ἀπὸ τὸ 1914 μένει ἕνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα ὡς τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Αὐτὰ γράφουν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ποῦ στηρίζονται οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, γιὰ νὰ διδάσκουν δι' ἔγινε ἡ δευτέρα παρουσία τὸ 1914, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἔρθῃ καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Σὲ δύο μεγάλες πλάνες, ποὺ εἶνε ὁλοφάνερα διαστρεβλωσι καὶ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ νοήματος τῆς Γραφῆς. Ἡ μία εἶνε ἡ θεωρία τους γιὰ τὴ «συντέλεια τοῦ αἰῶνος» καὶ ἡ ἄλλη θεωρία τους γιὰ τὸν «ἐσχάτον καιρὸν».

Πιστεύουν καὶ διδάσκουν, καὶ τὸ γράφουν χωρὶς φόβο καὶ ντροπῆς, δι' ἡ ἔκφρασι «συντέλεια τοῦ αἰῶνος» δὲν σημαίνει τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μία μικρὴ χρονικὴ περίοδος ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴ 6' παρουσία καὶ φθάνει μέχρι τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Ἰσχυρίζονται δι' ἄλλο εἶνε τέλος καὶ ἄλλο συντέλεια. Τὸ συντέλεια εἶνε χρονικὴ περίοδος καὶ ἔχει τέλος.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Νομίζω δι' τὰ λεξικά τὸ «συντέλεια» σημαίνει τέλος. Μήπως στὴν ἀγία Γραφή σημαίνει καὶ ἄλλο;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅχι, ἀλλὰ ἔτι καὶ στὰ λεξικά. Ἀς ἀνοίξῃ κανεὶς βλα τὰ λεξικά τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης, καὶ τὰ εἰδικὰ

λεξικά τῆς Γραφῆς. Παντοῦ θὰ θρῇ τίς ἐρμηνεῖες: τέλος, τέρμα, τελευτή, finis. Ἀς ἀνοίξῃ ἀκόμη τὰ εἰδικὰ λεξικά τῶν πατέρων τῆς ἐποχῆς τῆς Κ.Δ. ποὺ βρέθηκαν σὲ ἀνασκαφές καθὼς καὶ τὰ εἰδικὰ λεξικά τῶν ἐργῶν τῶν ἀποστολικῶν πατέρων, ποὺ ἦταν ἄμεσοι μαθηταὶ τῶν ἀποστόλων κ: ἔγραφαν ἀκριβῶς στὴ γλῶσσα τῆς ἀγίας Γραφῆς. Παντοῦ θὰ θρῇ τὴ λέξι μὲ τὴ σημασί «τέλος, τέρμα», μὲ τὴ σημασί ἐνὸς χρονικοῦ σημείου, ὅπου τερματίζεται ὁ παρὼν αἰὼν, καὶ οὐδέποτε μιὰς περιόδου ἔστω καὶ ἐλαχίστης. Ἀνάλογη σημασία ἔχει καὶ τὸ ἀντίστοιχο ῥῆμα «συντελῶ». Σημαίνει πάντοτε «τελειῶνω», «τερματίζω», «θέτω τέρμα». Ἀναφέρω παραδείγματα ἀπὸ τὴν Κ. Διαθήκην πρῶτα γιὰ τὸ ῥῆμα καὶ ἔπειτα γιὰ τὸ οὐσιαστικό. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁμιλίας τοῦ Ἰησοῦ, λέει: «Καὶ ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήρουντο οἱ ὄχλοι» (7,28). Συντέλεσε λοιπὸν θὰ πῇ τελείωσε, τερμάτισε τὴν ὁμιλία του. Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ἀφοῦ ἀναφέρει, δι' ὁ Ἰησοῦς νήστευε 40 μέρες, λέει: «Καὶ συνετελεσθειῶν αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, ὅσπερ ὁ ἐπέεινε» (4,2). Ὅχι μόνον τὸ τελείωμα τῶν 40 ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ λέξι ὅσπερ ὁ μᾶς δείχνει καθαρά τὴ σημασί τοῦ συντελῶ, ποὺ θὰ πῇ ἀκριβῶς τερματίζω, καὶ ὅχι: κάνω καὶ σὲ μιὰ χρονικὴ διάρκεια. Ἐρχόμεστε τώρα στὴ λέξι «συντέλεια». Αὕτη στὴν Κ. Διαθήκην χρησιμοποιεῖται πάντοτε στὴ φράσι «συντέλεια τοῦ αἰῶνος». Στὸ κατὰ Ματθαῖον (13,39) λέει ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴ τοῦ θεισμοῦ, καὶ ἐρμηνεύει: «Ὁ δὲ θεισμός συντέλεια τοῦ αἰῶνος ἐστίν». Ὅστε ἡ παραστατικὴ εἰκόνα ποὺ ἐκφράζει τὴ συντέλεια εἶνε ὁ θεισμός, ἡ κοπή, ἡ διακοπή τῆς ζωῆς τοῦ σίτου. ὅλων τῶν ριζῶν τοῦ σίτου. Καὶ παρακάτω (στὸ 13,40) λέει: «Ὅσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια ἐν πυρὶ καὶ καίεται, οὕτως ἐστὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τοῦτου». Πάλι ἡ παραστατικὴ εἰκόνα τῆς συντελείας εἶνε ὁ τερματισμός τῆς ζωῆς τῶν ζι-

ζανίων με τῇ φωτιά. Τὰ παραδείγματα μᾶς τὸ λέγε σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς. Ἡ συντέλεια εἶνε μία στιγμή, ἕνα σημεῖο χρόνου χωρὶς καμμιὰ διάστασι καὶ διάρκεια, τὸ τελευταῖο σημεῖο, τὸ τέρμα. Μόνο ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουν ἰδέα ἀπὸ ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα οὕτε ἔμαθαν τὰ πρὸ ἀπλᾶ μαθήματα τῆς ἀγίας Γραφῆς μποροῦν νὰ ὑποστηρίζουν αὐτὸ ποὺ ἰσχυρίζονται: οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καὶ ἰολμοῦν νὰ γράφουν διὲς ἡ λέξι «συντέλεια» σημαίνει χρονικὴ περίοδος;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Μὲ πολὺ θρασύτητα μάλιστα. Τὸ γράφουν σ' ὅλα τοὺς τὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ καὶ πολλές φορές μάλιστα. Στὸ βιβλίον ποὺ ἀνέφερα στὴν προηγούμενη συνέντευξι· «Ἀπὸ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισο στὸν ἀποκαταστημένο παράδεισο», σελ. 174, τὸ γράφουν 3 φορές. Σὰς διαβάσω τὴν παράγραφο 31· «Γνωρίζομε διὲς ἡ «συντέλεια τοῦ αἰῶνος» σημαίνει μιὰ ὀρισμένη ἔκτασι χρόνου ἀπὸ διὲς εἶπε ὁ προφήτης Δανιήλ. Αὐτὸς ἀπεκάλεσε ἔσχατον κυρὸν» τὴ χρονικὴ περίοδος ποὺ ἄρχισε τὸ ἔτος 1914. — Δανιήλ 16' 4».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ἀκούω διὲς παραπέμπουν σὸ Δανιήλ 12,4. Ἄρα σιγρίζονται σὸ Δανιήλ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Νὰ σὰς διαβάσω ὁμῶς τὴ γράφει ὁ Δανιήλ. «Καὶ σύ, Δανιήλ, ἔμψαξον τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως διδαχθῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνώσις». Τὸ «συντελείας», ὅπως καταλαβαίνετε, σημαίνει καὶ ἐδῶ ὅπως καὶ σ' ὅλη τὴ Γραφή, σ' ὅλα τὰ κείμενα, τὸ τέλος, τὸ τέρμα τοῦ καιροῦ, «ἕως συντελείας καιροῦ». Νὰ γιατί τοὺς χαρακτηρίζω διαστρεβλωτὰς τῆς Γραφῆς. Φτιάχνουν μιὰ ψεύτικη καὶ ἀπατηλὴ θεωρίαν καὶ προσπαθοῦν σῶναι καὶ καλὰ νὰ τὴν ὑποστηρίξουν μὲ χωρία τῆς Γραφῆς. Ὅταν δὲν ὑπάρχουν, παίρνουν ὅσα κατορθώνουν νὰ διαστρεβλώσουν καὶ τὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ στηρίγματα τῆς πλάνης των. Καὶ πολλές φορές, ὅπως στὴν περικοπὴ ποὺ σὰς διάβασα, ἰσχυρίζονται διὲς τὸ «συντέλεια αἰῶνος» στὴ Γραφή θὰ πῇ χρονικὴ περίοδος. Ἀπόδειξις; Νά! Δανιήλ 12,4. Οἱ ἀφελεῖς τὸ χαύουν. Ἀλλὰ ἔλα δῶ, ἄνθρωπε, σὺ ποὺ λέγεσαι σπουδαστὴς τῆς Γραφῆς. Πῶς πιστεύεις καὶ ἀκολουθεῖς ἀνθρώπους ποὺ σὲ ξεπατοῦν τόσο

φοβερὰ καὶ διαστρεβλώνουν τὴ Γραφή τόσο ἄτιμα; Καὶ μόνο αὐτὸ δὲν φτάνει νὰ σὲ πείσῃ νὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃς καὶ νὰ φύγῃς; Καὶ δὲν εἶνε μόνο αὐτοὶ!

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πολὺ πειστικὸ τὸ παράδειγμα, κ. καθηγητά, καὶ πολὺ χαρακτηριστικόν, γιὰ νὰ φανερώσῃ πῶς καὶ πόσο διαστρεβλώνουν τὴ Γραφή καὶ τὴν ἀλήθειαν οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ἐχετε καὶ ἄλλα τέτοια παραδείγματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἐχω, καὶ πάρα πολλὰ μάλιστα. Στὸ ἴδιον βιβλίον ποὺ ἀνέφερα καὶ στὴν ἴδια σελίδα 174, στὴν παράγραφο 29, χρησιμοποιοῦν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων. Σὰς διαβάσω ἕνα τμήμα· «Ὅδῳ· ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀπορρίψουσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ θρυγμὸς τῶν ὀδόντων.» (Μα 13, 49—50). Νομίζω, μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τὸ νόημα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Εὐχαρίστως. Εἶνε τόσο γνωστὴ ἡ παραβολή, καὶ τὸ νόημα τόσο ἀπλό, ἀφοῦ εἶνε ἀπὸ τῆς παραβολῆς ἐκεῖνες ποὺ ἐξήγησε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Μ' αὐτὴν διδάσκει ὁ Κύριος διὲς ἡ «συντέλεια τοῦ αἰῶνος», δηλ. τὸ τέλος τοῦ κόσμου, θὰ γίνῃ σὰν τὸ θερισμὸς. Τότε στὴ συντέλεια, ἦτοι σὸ τέλος, οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ θὰ κάμουν τὰ ζιζάνια, τοὺς κακοὺς.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Πολὺ καλὰ. Ἀκοῦστε τώρα καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς. Στὴ συντέλεια, ἦτοι τὴ χρονικὴ περίοδος ἀπὸ τὸ 1914 καὶ μετὰ, θὰ στελεῇ ὁ Ἰεχωβά τοὺς ἀγγέλους τοὺς δηλ. τοὺς μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά γιὰ ν' ἀναγγείλουν σὸ λίγο αὐτὸ διάστημα σ' ὅλη τὴ γῆ διὲς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἰδρῦθῃ σὸν οὐρανόν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καὶ ποῦ τὸ σιγρίζουν αὐτό;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἐδῶ θὲν δρίσκουν κανένα χωρίον γράφουν μόνο ἕνα λογικὸ ἐπιχείρημα ποὺ τὸ θεωροῦν ἀπράνταχτο. Ἀλλὰ διαμαρτύρεται ἡ λογική, γιατί σιγρίζονται σὲ κείνο ποὺ θέλουν ν' ἀποδείξουν. Καὶ γιὰ νὰ μὴ νομίσῃ κανεὶς, διὲς τὰ παραλέω, σὰς διαβάσω αὐτοῦσιο τὸ ἐπιχείρημα ποὺ χρησιμοποιοῦν: «Ἀπαιτεῖται χρόνος γιὰ νὰ κηρυχθῶν τὰ ἀγαθὰ νέα σὲ ὅλα τὰ ἔθνη. Ὅστε ἡ «συντέλεια τοῦ αἰῶνος» δὲν σημαίνει τὸ τέλος τοῦ παρόντος κόσμου σὲ καταστροφῇ. Ἄν ἐσθίμηναι αὐτό, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη,

Τὸ δῆγημά μας

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΥΡΟΥΣ

Κοιμήθηκαν ἡγεμονικά οἱ τέσσαρες καλόγεροι σ' ἓνα παλάτι χαμένο στὸ πράσινο τῆς τροπικῆς ζώνης, δίπλα στὸ πλωτὸ ποτάμι μὲ τὰ βαθιὰ κι' ἀργακίνητα νερά. Ἐίχαν σχεδὸν βεβαιωθῇ προηγουμένως, πῶς θὰ ἀρχιζε ἡ λιτὴ καὶ σκληρὴ ζωὴ στὴν ἀφιλόξενη ζούγκλα καὶ νὰ ποῦ ὁ Θεὸς τοὺς προφύλαξε ἀπὸ μιὰ τυχόν πρώτη ἀπογοήτευσί, ἐπιφύλασσοντας γιὰ τὸ μέλλον τὴν σκληρὴν ζωὴ.

Ὁ κ. Σπύρος, ὁ Ἕλληνας τῆς ζούγκλας, ποῦ τοὺς φιλοξένησε, φρόντισε νὰ μὴ τοὺς λείψῃ τίποτε. Τοὺς ἔδωσε ὁδηγίες καὶ ἐφόδια, ὥστε ἀνετα καὶ μὲ ἀσφάλεια νὰ φτάσουν στὸν προορισμό τους. Γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο ἀφῆσαν τὶς βαριεὲς ἀποσκευεὺς τοὺς στὸ φιλόξενο σπίτι, μὲ σκοπὸ νὰ στεῖλουν νὰ τὶς πάρουν ἀργότερα καὶ ξεκίνησαν ἀνάλαφροι καὶ ξεκούραστοι πρωτὶ τὴν ἄλλη μέρα.

Ἡ πορεία τους κάτω ἀπὸ πανύψηλα δέντρα κι' ἀνάμεσα σὲ βᾶμους, ποῦ εἶχαν σχεδὸν τὸ ὕψος τῶν δέντρων τῆς πατρίδας τους, ἦταν οὐκρινή. Μέχρι στιγμῆς τίποτε δὲν συνάντησαν, ποῦ νὰ δικαιολογῇ τοὺς φόβους, ποῦ τοὺς εἶχαν ἐμπνεύσει οἱ διηγήσεις τῶν περιηγητῶν στὴν ζούγκλα καὶ οἱ ὑποδείξεις, ποῦ τοὺς εἶχε κόμει ὁ κ. Σπύρος. Ἔτσι λοιπὸν ψάλλοντας καὶ συζητώντας διάβηκαν τὸν περισσότερο δρόμο.

Οἱ πύθηκοι καὶ τὰ μικρὰ τρακτικά φεύγανε γρυλίζοντας ἀπὸ κοντὰ τοὺς ὑπακούοντας στὸ ἐνστικτο τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τὰ πουλιά ἀπαντοῦσαν μὲ εἰδῶν-εἰδῶν κραυγὰς

νὰ ἐγείρῃ ὁ Θεὸς μάρτυρας τῆς «συντελείας τοῦ αἰῶνος». Ὁ βιβλικὸς δρος «συντελεία τοῦ αἰῶνος» σημαίνει: ἔδω μιὰ νέα χρονικὴ περίοδο, τὸν «ἐσχάτον καιρὸν» τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ κόσμου. Ἡ χρονικὴ αὕτη περίοδος εἶχε τὴν ἀρχὴ τῆς στὸ ἔτος 1914· θὰ λήξῃ δὲ διὰ αὐτὸς ὁ κόσμος τελειώσῃ μὲ καταστροφὴ. Ἔτσι, τὸ ἔτος 1914 ἐσήμανε τὴν ἀρχὴ τοῦ «ἐσχάτου καιροῦ» γιὰ τὸν παρόντα κόσμον. Καὶ τὸ συμπέρασμά του; στὴν ὅδια σελίδα, εἶπε δι: τὸ 1914 ἀρχισαν δύο πράγματα: 1) Ἡ οὐράνια βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ Χριστὸ ἐνθρονισμένο ὡς βασιλεὺς καὶ 2) ὁ «ἐσχάτος καιρὸς» τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ κόσμου.

καὶ τιτιβίσματα στὴν ἀνθρώπινη λαλιά, ποῦ τάραζε τὴ γαλήνη τῆς ζούγκλας. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅμως εἶδαν μὲ τρόμο ἀπέναντί τους νὰ βαδίξῃ κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου, μὲ ἀντίθετη πρὸς αὐτοὺς κατεύθυνσι, ἓνα περήφανο λιοντάρι μὲ πλούσιο τρίχωμα. Περιπατοῦσε κατελίκκα, σὰν νῆδειχνε, πῶς ἡ παρουσία τῶν διαδωτῶν τὸ ἀφῆνε ἀδιάφορο.

— Μείνετε ἀκίνητοι, ψιθύρισε ἀνάμεσα στὰ δόντια τοῦ ὁ γιατρός. Πετᾶτε κάτω τὰ κοντάρια σας καὶ κάνετε τὸν ἀδιάφορο.

Συμμορφώθηκαν οἱ ἄλλοι ἀμέσως κυττάζοντας ἀνήσυχτα τὸ ἀγριο θηρίο, ἐνὺ ἐνδόμυχα μιὰ προσευχὴ στὸν Κύριο τοῦς ἔδινε κουράγια. Ὅμως ὀδίκῃ φοβήθηκαν. Τὸ θηρίο ἦταν χαρτασμένο καὶ δὲν εἶχε κομμιὰ διάθεσι νὰ ἀναμετρηθῇ μαζί τους. Ἀφοῦ στάθηκε ἀρκετὰ ἀτενίζοντάς τους ἀκίνητο, ἔστριψε δεξιὰ καὶ χάθηκε μέσα στὴν ζούγκλα. Πῆραν πάλι τὸ δρόμο καὶ βαδίζοντας εἶπε ὁ γιατρός.

— Τὸ ζῶο σπάνια σοῦ κάνει κακό, ἀν δὲν τὸ ἀγριέψῃς ὁ ἴδιος, ὅποτε ἀπὸ ἐνστικτο αὐτοσυντηρήσεως σοῦ ἐπιτίθεται. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως;

— Αὐτὸς εἶναι χειρότερος κι' ἀπ' τὸ ζῶο, ὅταν μπῇ μέσα τοῦ ὁ σατανᾶς. Ἀκόμη καὶ τὸν μεγαλύτερο εὐεργέτη του μπορεῖ νὰ κατασπαράξῃ, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ πάθη του, συμπλήρωσε ὁ π. Θεοφύλακτος.

Συνέχισαν μετὰ τὴν πορεία τους μὲ νέα ἄρεθι. Ὁ χρόνος ποῦ διάβηκε, τοὺς ἐπέιθε, πῶς δὲν θάταν μακριὰ τὸ τέρμα τοῦ μεγάλου ταξιδιοῦ τους. Δὲν ἀργησαν νὰ πεισθοῦν, πῶς ἦταν σωστὲς οἱ προβλέψεις τους. Δὲν χρειάστηκε νὰ ψάξουν καθόλου γιὰ νὰ φτάσουν στὸν οἰκισμό τῶν μαύρων. Ἄλλως τε ὁ γιατρός ἀρχισε νὰ ἀναγνωρίζῃ τὰ μέρη ποῦ πρὶν ἀπὸ χρόνια εἶχε ἀκούσις ἐπισκεφτῇ. Καὶ θὰ τοὺς ὁδηγοῦσε κατ' εὐθείαν στὸν προορισμό τους, ἀν δὲν ἀναλάμβαναν αὐτὸ κλῆτα μερικοὶ μαῦροι, ποῦ πετάχτηκαν ξαφνικὰ πίσω ἀπὸ κάτι βᾶμους ἀπλοισμένοι. Μὲ ἐχθρικὲς διαθέσεις στὴν ἀρχή, ποῦ εἶχε σὰν δικαιολογία τὴν ἀμπόλεμη κατάστασι ποῦ ὑπῆρχε, φιλικὴ σὲ λίγο, ὅταν ὁ ἐπὶ κεφαλῆς, ἓνας γεροδεμένος μεσήλικας, χαμογέλασε

στον γιατρό φιλικά κάνοντας ένα σημάδι αναγνωρίσεως.

— Γιασούα, Γιασούα, καλώς ήρθες, φώναζε με σπασμένα αγγλικά.

— Με αναγνώρισες λοιπόν, αδελφέ μου, μετά από τόσο καιρό; ρώτησε ο γιατρός.

— Καλούα, αρχηγός μας, όλο έσένα μιλούσε. Περιμένει πότε έρθης. Καί τώρα δόξα Θεώ ήρθες. Πάμε σέ δη.

— Πάμε λοιπόν νά δούμε τόν φίλο μου τόν Καλούα. Άνυπομονώ νά τόν συναντήσω.

Σ' όλη τή διαδρομή μέχρι τό χωριό ό γιατρός έπαιρνε πληροφορίες άπ' τόν επί κεφαλής τού άποσπάσματος, πού τού δημιουργούσαν άλλες εύχάριστες καί άλλες δυσάρεστες έκπλήξεις. "Έμαθε λόγου χάριν, ότι ό αρχηγός τους τούς έλλαξε σιγά-σιγά τήν πρωτόγονη είδωλατρική θρησκεία καί τούς έδωσε ένα ύποτυπώδη Χριστιανισμό. "Έτσι τό έργο τους δέν θάταν πολύ δύσκολο. Τό δυσάρεστο όμως πού έμαθε ήταν ότι ό πόλεμος μέ τό γειτονικό λαό Βαρούα ήταν άνένδοτος καί προκαλούσε θύματα καί φθορές στις μικρές τους περιουσίες καί τά κτήματα.

Μέ τή συζήτηση καί τις σκέψεις γύρω στα θέματα πού πληροφορήθηκε, δέν κατάλαβαν πώς έφτασαν στον οίκισμό τών μαύρων. Μέχρι τήν καλύβα τού αρχηγού ένα πλήθος κατέλαβε τά κράσπεδα τού δρόμου καί χαιρετούσε τούς ξένους φιλικά. Πολλοί ήταν άκείνοι πού έδειχναν τήν εύγνωμοσύνη τους για τήν θεραπεία, πού είχαν ήδη κατά τήν σύντομη παρουσία τού γιατρού ανάμεσά τους παλαιότερα.

Τό νέο τής άφίξεώς τους έφτασε γρήγορα καί στον αρχηγό, πού βγήκε καί τούς ύποδέχθηκε μέ άνοιχτές αγκαλιές, μπρός στο πλήθος πού προέβαινε σέ θερμές έκδηλώσεις.

— Γιασούα μου, αγαπητέ μου φίλε, ήρθες επί τέλους; "Έφερες καί φίλους; Καλώς μάς ήρθατε. Τί εύτυχία! Περάστε, περάστε άπ' εδώ, καθήστε.

— Τό ύποσχέθηκα, αρχηγέ μου, καί κράτησα τήν ύπόσχεσί μου, είπε συγκινημένος ό γιατρός.

— "Ελπίζω πώς άπό τώρα ένας καινούργιος άνεμος θά πνέυση στό λαό μου. "Αν καί, ξαφνικά σκοτεινίασε τό πρόσωπό του, δέν ξέρω αν θά έχουν τήν ίδια γνώμη αυτοί οι δαίμονες, οι αντίπαλοί μας, πού μάς

αναγκάζουν νά πολεμούμε, για νά περισώσουμε τήν τημή καί τήν περιουσία μας.

— Ναι έμαθα καί άπό τό Νικόλαο τά κατέκαστα.

— Είδες λοιπόν τόν πρίγκιπα; Είναι καλά;

— Είναι μία χαρά τό χαριτωμένο κι' έξυπνο παιδί σου.

Στράφηκε στη γυναίκα, πού ήταν δίπλα του καί τής μετέφρασε τά τελευταία λόγια καί κείνη μόλις τόκουσε έτρεξε καί τού φιλούσε τά χέρια για τό εύχάριστο νέο, πού τής έφερε. "Η μητρική της καρδιά ήταν ως τότε άνήσυχη για τό παιδί της στα ξένα.

— Λοιπόν, Γιασούα μου, πιήτε τώρα τό άναψυκτικό σας κι' ύστερα τά ξαναλέμε.

Τό άναψυκτικό τούς εξέπληξε. "Ηταν καρπός άνανά, τρυπημένος σέ μία πλευρά, άπ' όπου μέ μικρό καλαμάκι ρουφούσαν τό περιεχόμενό του. Κι' ήταν τόσο εύγευστο καί κατασταλτικό μετά άπό τήν κούρασι τής πορείας μέσα στη ζούγκλα.

— "Έχω μία άπορία, γέροντα, είπε ό Θεοφύλακτος. Γιατί σέ άπακαλεί Γιασούα;

— "Έτσι σέ άπεκάλεσε κι' ό Νικόλαος στο όρος, πρόσθεσε κι' ό Γαβριήλ.

Χαμογέλασε ό γιατρός.

— Είναι πραγματικά άπορίας άξιον. Τό λένε μέ τήν σημασία τού σωτήρα.

— Μά αν θυμάμαι καλά, Γιεσουά είναι ένα άπ' τά όνόματα τού Θεού στη Γραφή, είπε ό Θεοφύλακτος.

— Άκριβώς. Δέν σάς κάνει έντύπωση αυτό; "Η κοινή παράδοση τών λαών σέ μερικά σημεία φανεώνει τήν κοινή καταγωγή τών ανθρώπων. Αυτό παρατηρείται στις παραδόσεις πολλών λαών. Είναι μία μικρή ένδειξη τής προσδοκίας τού Λυτρωτού, πού αρχίζει νά γλυκοφάνη άπ' τήν εποχή πού άκούστηκε τό πρωτευαγγέλιο, ή πρώτη χαρμόσυνη άγγελία για τήν μελλοντική άποστολή τού "Ιησού, πού σημαίνει Σωτήρας. Γιεσουά είναι ή εβραϊκή προφορά τού "Ιησούς.

— Καί στους φίλους μας εδώ έφτασε μέ παραθορά σαν Γιασούα. Καταπληκτικό, είπε ό Γαβριήλ.

Τήν ώρα πού κουβέντιαζαν, έριξαν μερικοί ένοπλοι φρουροί στη μέση τής μεγάλης καλύβας έναν αλχημάτω τραυματισμένο, γεμάτο αίματα, πού σφάδαζε άπό τόν πόνο. "Ο γιατρός άμέσως τέθηκε επί τό έργον. Τόν

ΑΚΕΡΑΙΟΙ

Τὸ περιστέρι εἶναι σύμβολο τῆς ἀκεραιότητος. Ὅταν ὁ Κύριος ἀπέστειλε τοὺς δώδεκα μαθητάς του στὶς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ γιὰ νὰ κηρύξουν τὴ βασιλεία του, μεταξύ τῶν ἄλλων, τοὺς συνέστησε καὶ τὴν ἀκεραιότητα. Δὲν ἔφτανε μόνο ὁ ζῆλος τους γιὰ τὸ κήρυγμα. Ἐπρεπε στὴν ἱεραποστολική τους πορεία νὰ ἐπιδεικνύουν καὶ ψυχικὴ ἀκεραιότητα. Καὶ αὐτὸ ἦταν ἐκεῖνο ποὺ θὰ μιλοῦσε περισσότερο στοὺς ἀκροατὰς τους.

Ἀλλὰ τί θὰ πῇ ἀκέραιος; Ποιὸ τὸ νόημα αὐτῆς τῆς λέξεως; Ἡ λέξις εἶναι σύνθετη. Τὸ πρῶτο συνθετικὸ εἶναι τὸ στερητικὸ ἄλφα. Τὸ δεύτερο, τὸ ρῆμα κεράννυμι ποὺ θὰ πῇ ἀνακατώνω. Ἀραιώνω τὸ κρασί με νερό. Μὲ ἄλλα λόγια κεράννυμι θὰ πῇ νοιώθω κάτι. Συνεπῶς ἀκέραιος εἶναι ὁ ἀνόθευτος, ὁ κα-

ἔπλυνε καὶ μετὰ ἔβγαλε ἀπ' τὴ μικρὴ του τσάντα οἰνόπνευμα κι' ἄλλα πρόχειρα φάρμακα. Στὸ τέλος ὁ αἰχμάλωτος ἀνακουφισμένος γεμάτος ἐπιδέξιμους στεκόταν μπροστὰ στὸν ἀρχηγό, ποὺ καθότανε στὸ θρόνο του.

— Σὲ πιάσανε νὰ προσπαθῆς ὑποῦλα νὰ μᾶς κάνης ζημιὰ. Ξέρεις τί τιμωρία σοῦ πρέπει τώρα ποὺ σὲ πιάσανε. Δὲν θὰ τιμωρηθῆς ὅμως. Πήγαινε νὰ πῆς στὸν ἀρχηγό σου τὸ Μαγιάγκα, τί εἶδες ἐδῶ. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἦρθαν νὰ μᾶς φέρουν τὴν εἰρήνη καὶ τοῦ Θεοῦ τὴν εὐλογία. Ἄς κάνουμε εἰρήνη, γιὰ λίγο τουλάχιστον, κι' ἄς τοὺς ἀκούσουμε, ἄς τοὺς ἀφήσουμε νὰ μᾶς ὑπηρετήσουν. Ἰσως πειστοῦμε πὼς δὲν μᾶς συμφέρει ὁ πόλεμος, μὰ ἡ εἰρηνικὴ συμβίωσις τῶν λαῶν μας θὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν εὐτυχία. Φύγε, εἶσαι ἐλεύθερος, εἶπε μὲ βασιλικὴ μεγαλοπρέπεια ὁ ἀρχηγός.

Ὅταν ὁ τραυματίας ἐξαφανίστηκε, εἶπε ὁ γιατρός στὸν ἀρχηγό.

— Μπράβο, ἀρχηγέ! Ἡ χειρονομία σου μᾶς ἐνθουσίασε. Εἴμαστε στὴν διάθεσί σας γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῆς εἰρήνης.

— Εἰθὲ ὁ Θεὸς νὰ φωτίσῃ τὸν Μαγιάγκα καὶ ὅλους τοὺς Βαρούα νὰ δεχθοῦν τὴν ἐκκλησίᾳ μου. Τότε μιὰ νέα ἐποχὴ θ' ἀνατείλῃ γιὰ τοὺς λαοὺς μας.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

«Γίνεσθε . . . ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί»
(Ματθ. 10, 16)

θαρός. Τὸ καθαρὸ κρασί. Τὸ καθαρὸ χρυσάφι. Ἀκέραιος Χριστιανός, λοιπόν, εἶναι «ὁ δόλου ἄπειρος, ὅτινι, οὐδὲν κοικοῦ ἐμίγη, ὁ ἀθῶος, ὁ ἀπλούς». Εἶναι: ὁ «ἀμέθεκτος κακίας», ὁ ἄκακος. Εἶναι ἄρτιος πνευματικὰ καὶ ἠθικά. Αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει κανένα ἠθικὸ ψεγάδι. Εἶναι αὐτὸς ποὺ δὲν τοῦ λείπει τίποτε. Εἶναι ὁ «τέλειος καὶ ὁλόκληρος, ἐν μηδενὶ λειπόμενος» (Ἰακ. 1, 4). Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀκέραιος.

«Γίνεσθε ἀκέραιοι». Αὐτὸ προστάζει ὁ Κύριος. Καὶ ἀφοῦ τὸ προστάζει αὐτὸς πρέπει νὰ τὸν ἀκούσουμε καὶ νὰ γίνουμε, ἂν δὲν εἴμαστε, ἀκέραιοι.

Πρῶτα, ἀκέραιοι στὴν πίστι. Νὰ πιστεύουμε ὀρθά, ὀρθόδοξα. Ὅταν κάποτε ὁ Κύριος θρέθηκε, μὲ τοὺς μαθητάς του, στὰ μέρη Καισαρείας τοῦ τετράρχου Φιλίππου, ἐζήτησε νὰ τοῦ ποῦν τί λένε γι' αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι καὶ τί λένε αὐτοί. Πῶς τὸν πιστεύει ὁ λαὸς καὶ πῶς τὸν πιστεύουν οἱ ἴδιοι. Καὶ ὅταν ἀκουσε τὶς ἀπόψεις τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἦταν ὅλες λανθασμένες, θέλησε νὰ μάθῃ καὶ τὴ δική τους ἀποψι, τὴ δική τους πίστι. Πῆρε, τότε, τὸ λόγο ὁ Πέτρος καὶ ἀπήντησε στὸ Διδάσκαλο: «Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» (Ματθ. 16).

Αὕτῃ εἶναι ἡ ὀρθὴ πίστις, ἡ ἀκεραία πίστις. Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἓνας φιλόσοφος, ὅπως τὸν νόμισαν πολλοί. Δὲν εἶναι ἓνας σοφὸς κοινωνιολόγος, ὅπως τὸν πίστεψαν, πάλι, ἄλλοι. Ἀλλὰ οὔτε ἓνας σοσιαλιστής, ὅπως τὸν διακηρύττουν οἱ σοσιαλισταί. Οὔτε πάλι, εἶναι ἓνα κτίσμα τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐδίδαξε ὁ Ἀρείος καὶ ὅπως τὸν πιστεύουν, σήμερα, οἱ Χιλιастαί. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ «φυσικὸς καὶ μονογενὴς υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Εἶναι Θεός, ἴσος μὲ τὸν Πατέρα. Εἶναι τὸ δεύτερον πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδος.

Ἔτσι, ὀρθά, ὀρθόδοξα, ἀκεραία, πρέπει νὰ πιστεύουμε σὲ ὅλα τὰ δόγματα τῆς πίστεώς μας. Σὲ ὅλες τὶς χριστιανικὲς ἀληθεῖες. Ἐρχεται ὅμως ὁ Διάβολος καὶ ποικιλοτρόπως νοθεύει τὴν πίστιν μας. Τὴ μιὰ φορὰ μᾶς τὴν νοθεύει μὲ τὰ ἀναστενάρια, τὴν ἄλλη φορὰ μὲ τὰ μέντιουμ, τὴν τρίτῃ μὲ τὶς

δραματίστριες που γέμισε η πατρίδα μας από αυτές. Και κάθε φορά με κάτι. "Ετσι, πιστεύουν πολλοί στο Χριστό, πάνε στην "Εκκλησία και έκτελούν τὰ θρησκευτικά τους καθήκοντα, αλλά παράλληλα πιστεύουν και στις προλήψεις. "Ημέρα Τρίτη δεν κάνουν θήμα από το σπίτι τους. Το πέταλο αστράφτει στην πόρτα του σπιτιού τους. "Ο Καζαμίας και ο όνειροκρίτης δεν λείπει ποτέ από τη βιβλιοθήκη τους. Και μαζί με αυτά και το φλυτζάνι, το οποίο κατήντησε το σύγχρονο μαντείο των Δελφών για να τους αποκαλύπτει όλα τα μυστικά. Και πόσα άλλα τέτοια που είναι απαράδεκτα για ένα Χριστιανό! Πιστεύουν στο Χριστό, αλλά όχι όμως και στην κόλαση με τον παράδεισο. Γι' αυτά τα δύο αποφαινόνται καταφατικά και λένε: «'Εδώ είναι η κόλασις, εδῶ είναι και ο παράδεισος». Πιστεύουν στα Μυστήρια, αλλά όχι και στο Μυστήριο της "Ιερᾶς "Εξομολογήσεως. Γι' αυτό το Μυστήριο έχουν τις επιφυλάξεις. "Ετσι ενώ βαπτίζονται, μωρώνονται, στεφανώνονται και κοινονοούν, δεν εξομολογούνται όμως. Μόλις περιμένει ο πνευματικός στο εξομολογητήρι τους Χριστιανούς. Λίγοι προσέρχονται. Οί άλλοι όχι. Δεν πάνε. Και δεν πάνε γιατί δεν πιστεύουν στο Μυστήριο. "Αλλά αυτή η πίστις τους όμως δεν είναι άκεραία πίστις. Είναι πίστις άκρωτηριασμένη. Είναι πίστις νοθευμένη. Σάν το κρασί που έχει νερό. Σάν το ελαιόλαδο που έχει και σποράλαιο. "Αν θέλουμε η πίστις μας να είναι άκεραία πρέπει να πιστεύουμε ανεπιφύλακτα όλα όσα έδωσε ο Κύριος και έκήρυξαν οι "Απόστολοι και οι Πατέρες της "Εκκλησίας μας.

Δεύτερον, άκεραίοι στην αγάπη μας προς το Θεό. "Αγάπη γνήσια, καθαρή, ανόθευτη, ζητά ο Θεός. "Αγάπη «έξ ὅλης τῆς καρδίας και έξ ὅλης τῆς ψυχῆς και έξ ὅλης τῆς διανοίας» (Μαρκ. 12, 30). "Αγάπη σταθερή και ακίνητη. "Αγάπη που να ξεπερνά όλες τις γήινες αγάπες. Χριστιανός και Χριστιανή που αγαπά περισσότερο από το Θεό οποιοδήποτε πρόσωπο και πράγμα, αυτός ο Χριστιανός και αυτή η Χριστιανή δεν έχουν άκεραία την αγάπη στο Θεό. Το είπε ο Κύριος: «"Ο φιλὼν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἀξιος· και ο φιλὼν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἀξιος» (Ματθ. 10, 37). Μιά τέτοια άκεραία αγάπη είχε ο "Αβραάμ.

Πρόθυμος να θυσιάσει στο Θεό το μόνο του παιδί που είχε στη ζωή του. "Η αγάπη που είχε στο Θεό νίκησε την αγάπη που έτρεφε στον "Ισαάκ.

"Η πιο μεγάλη και πιο δημοφιλής αγάπη, η οποία πρέπει να μας συγκλονίζει είναι η αγάπη μας στο Θεό. Μιά αγάπη που πρέπει να φθάσει ως τη θυσία. "Ετσι δεν μας αγάπησε και ο Θεός; Γι' αυτή την αγάπη προς ἡμᾶς δεν σταυρώθηκε στο Γολγοθά ο "Ιησούς; Γι' αὐτήν αγάπη μας στο Θεό, ἄς εἰρηνευθοῦμε, ἄς παραγκωνισθοῦμε, ἄς ἀδικηθοῦμε και ἄς ὀδηγηθοῦμε και στο θάνατο. "Αξίζει. "Οποιοι αγαπά άκεραία το Θεό, τίποτε δεν στέκεται ἱκανὸ να τὸν χωρίσει ἀπὸ αὐτόν. «Οὔτε θλίψεις οὔτε στενοχώρια οὔτε διαγμός οὔτε λιμός οὔτε γυμνότης οὔτε κίνδυνος οὔτε μάχη· οὔτε θάνατος οὔτε ζωή οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἄρχαί οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστώτα οὔτε μέλλοντα οὔτε ὑψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις ἑτέρα κτίσις» (Ρωμ. 8, 35 - 39).

Κι' όμως αυτή την δυνατή, την άκεραία αγάπη, έρχονται και την νοθεύουν πολλές άλλες αγάπες. Πρώτη είναι η αγάπη του κόσμου. Του κόσμου που ζη στην άνομία και στην άμαρτία. Γι' αυτό και ο μαθητής της αγάπης, ο "Ιωάννης, που θέλει άκεραία την αγάπη μας στο Θεό, μας παραγγέλλει: «Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον... ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ» (Α' "Ιωάν. 2, 15). Δεύτερη είναι η αγάπη «τῆς σαρκός». Τρίτη, η αγάπη τῶν ἀργυρίων. Αὐτὰ τὰ ἀργύρια δεν ἐνόθευσαν την αγάπη τοῦ "Ιουδα στο Χριστό; Πέμπτη, η δόξα τῶν ἀνθρώπων, ο έπαινος τῶν ἀνθρώπων. Με λύπη ο "Ιωάννης γράφει για πολλούς «ἐκ τῶν ἀρχόντων», οί ὅποιοι, ναί μὲν, ἐπίστευαν εἰς αὐτόν, τὸν Χριστόν, «ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὁμολογούν». Και προσθέτει: «"Ηγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ἥπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ» ("Ιωάν. 12, 42 - 43). "Εκτη αγάπη... "Εβδομή... "Αγάπες πολλές. Αισθήματα πολλά νοθεύουν την άκεραιότητα της αγάπης μας στο Θεό. Παραπάνω αναφέραμε τὸν "Αβραάμ σάν ἕνα παράδειγμα με άκεραιότητα την αγάπη στο Θεό. "Ας αναφέρουμε όμως και ἕνα παράδειγμα με νοθευμένη την αγάπη στο Θεό. Μιά ἀρραβωνιαστικιά δεν πήγε στην έκκλησία. Αἰτία; Περίμενε τὸν ἀρραβωνιαστικὸ της

ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριό. Μετὸ τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας, ὁ ἱεροκέρυξ, πού ἐπεσκέφθηκε τὸ χωριὸ καὶ κήρυξε στὴν ἐκκλησία, πέρασε ἀπὸ τὸ σπίτι της, σπῖτι ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτρόπου, γιὰ καφέ. Ὁ ἱεροκέρυξ ἐξεδήλωσε τὴν δυσἀρέσκειά του γιὰ τὴν ἀπουσία της ἀπὸ τὴν ἐκκλησία καὶ μὲ εὐγένεια τὴν παρέτῃρησε. Καὶ ἐκείνη ἀπήντησε: «Τί λέτε, πάτερ; Ἄν χάσω τὸν ἀρραβωνιαστικὸ μου τί θὰ μοῦ κάνη ἔμμεσα ὁ Χριστός;» Ἀγαποῦσε καὶ τὸ Χριστὸ ἡ ψυχὴ αὐτή. Ἀλλὰ λιγώτερο, πολὺ λιγώτερο ἀπὸ ὅ,τι ἀγαποῦσε τὸν ἀρραβωνιαστικὸ της. Ἡ ἀγάπη της στὸ Χριστὸ δὲν ἦταν ἀκεραία.

Τρίτον, ἀκέραιοι στὴ ζωὴ μας. Στὴ χριστιανικὴ μας ζωὴ. Στὸν χαρακτήρα μᾶς. Δὲν φτάνει μόνο νὰ ἀγαποῦμε ὁρθὰ τὸ Θεό. Πρέπει καὶ νὰ ζοῦμε ὁρθὰ. Πρέπει καὶ νὰ ζοῦμε ἀκέραια. Ὁ Κύριος, εἶπε: «Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι...» (Ματθ. 15, 48). Καὶ ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐπανέλαβε τὴν προτροπὴ αὐτή. Στὸν Ρωμαίους ἔγραψε: «Θέλω δὲ ὑμᾶς... ἀκεραίους εἰς τὸ κακὸν» (Ρωμ. 16, 19). Ἀμέτοχοι ἀπὸ κάθε κακὸ. Στὸν Φιλιππησίους, παρήγγειλλε: «...ἵνα γένησθε ἀμεμπτοὶ καὶ ἀκέραιοι...» (Φιλ. 2, 15). Ἀκέραιοι. Ὅπως σχολιάζει ὁ Ζιγαβινός, «μὴ μεριζόμενοι πρὸς τε τὸ καλὸν καὶ κακὸν, ἀλλ' ὁλόκληροι πρὸς τὸ ἀγαθόν» τουτέστιν ἀμετῆκτοι κακίας καὶ ἁρτίου». Ἀκακοί. Ὅπως τὰ περιστέρια. «Ἐπεῖτα, παρατηρεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἐρμηνευτής, αἱ περισσότερα, ἀφαιρούμενα τὰ τέκνα, οὐ μνησικοκοῦσι τοῖς ἀφελούσιν, ἀλλὰ καὶ προσείσθαι τούτους καὶ φιλεῖν. Καὶ ὅρα σοφίαν!». Ἔτσι πρέπει νὰ ζοῦμε καὶ νὰ πολιτευώμαστε στὴ ζωὴ. Ἀκέραιοι εἰς αἱ περισσότερα. Ἀκακοὶ Ἀβολοὶ. Ἀπονήρευτοι. Εἰλικρινεῖς. Ἄρτιοι. Τέλειοι, «ἐν μηδενὶ λειπόμενοι».

Δυστυχῶς ὅμως τὴν ἀκεραιότητα αὐτὴ τὴν

νοθεύουμε καθημερινά. Ἄλλοτε τὴν νοθεύουμε μὲ τὸ θυμὸ. Ἄλλοτε μὲ τὸ μῖσος, καὶ τὴν ἐκδίκησι. Ἄλλοτε μὲ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς καὶ τὶς ἄπρεπες πράξεις μας. Πότε μὲ τὴν ὑπερηφάνεια. Πότε μὲ τὴν ἀσεμνὴ περιβολή. Πότε μὲ τὸ ἕνα καὶ πότε μὲ τὸ ἄλλο. Κάθε φορὰ ρίχνουμε «νερό» στὸ «κρασί» τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Πολὺ «νερό». Πολλὲς ὑποχωρήσεις. Πολλοὺς συμβιβασμούς. Οἱ περισσότεροι εἴμαστε νοθευμένοι Χριστιανοί. «Νερούλοι» Χριστιανοί. Δυστυχῶς!

Κι' ὅμως πρέπει νὰ γίνουμε ἀκέραιοι. Δὲν εἶναι δύσκολο. Φαίνεται δύσκολο, ἀλλὰ δὲν εἶναι. Ὁ πιστὸς μπορεῖ νὰ νικᾷ ὅλα τὰ πάθη. Δύναμις του εἶναι ὁ Χριστός. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Χριστοῦ, μαζί μὲ τὸν Ἀπ. Παῦλο, διακηρύττουν πάντοτε: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. 4, 13). Ἔτσι, διαβάζουμε ὅτι «οἱ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» (Γαλ. 5, 14). Καὶ μόνο τὴν σάρκα; Καὶ μόνο τὸν κόσμον; Καὶ μόνο τὸ θυμὸ; Καὶ μόνο τὴ φιλαργυρία; Καὶ μόνο τὴ μέθη; Ὅλα. Τὰ πάντα καὶ γίνονται ἅρτιοι, τέλειοι, ἀκέραιοι, ἅγιοι.

Τὸ ξαναλέω. Μποροῦμε νὰ γίνουμε ἀκέραιοι. Θέλησι μόνο χρειάζεται. Δύναμι ἔχουμε. Εἴπαμε θὰ τὴν πάρουμε ἀπὸ τὸ Χριστό. Ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ τὴν πήραν ὅλοι οἱ ἅγιοι. Ὅλοι οἱ ἀκέραιοι ἄνδρες. Ὅλες οἱ ἀκέραιες γυναῖκες. Μποροῦμε, λοιπόν, νὰ γίνουμε ἀκέραιοι. Ἄν δὲν μπορούσαμε δὲν θὰ μᾶς τὸ συνιστοῦσε ὁ Χριστός.

Ἀγαπητὴ ἀναγνώστα,

Αὐτὸ μᾶς διδάσκει τὸ περιστέρι αὐτὴ τὴ φορὰ. Αὐτὸ ποὺ εἴπαμε. Νὰ γίνουμε ἀκέραιοι. Ἀκέραιοι στὴν πίστι. Ἀκέραιοι στὴν ἀγάπη. Ἀκέραιοι στὴ ζωὴ. Τέλειοι. Ἄν γίνουμε τέλειοι, ὁ Ἰησοῦς, τότε, θὰ καλῇ καὶ ἡμᾶς, ὅπως καλεῖ καὶ τὴν ὡμφὴ τοῦ Ἀσματος καὶ τῆς λέγει: «Ἀδελφὴ μου περισσότερά μου τελεία μου» (Ἀσμ. 5, 2).

Ἀρχιμ. Γερβάσιος Ραπτόπουλος

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον δωδεδέον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις **Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πάριος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη Διοικητικῆς Συντάξεως: **Σάββας Ν. Σανθόπουλος**, Πάριος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: **Γεώργιος Τριανταφυλλίδης**, Ὁρειοπολείου 19, Θεσ/νίκη

Ἐτησία συνδρομή: Ἐσωτερικὸν δεχ. 20 — Ἐξωτερικὸν δελλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν **«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»**, Πάριος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Νοέμβριος 1974

Ἀριθ. φύλλον 347

ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΩΝ

Διέρχεται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος μίαν περίοδον δραματικῆς καὶ ἀγωνιώδους πάλης εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δράσεώς του ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐξέλθῃ νικητῆς. Εἶναι στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκαλύψῃ ὁλόκληρον τὸ πνευματικόν του περιεχόμενον. Ἄλλως τε ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι μία τάσις πρὸς δράσιν καὶ ἱκανοποίησιν, ἡ ὁποία συντηρεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκει τὴν οὐσιαστικὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ὑποστάσεώς του τὸ άτομον. Εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἡ ἀγωνιώδης πάλη τείνει νὰ καταστῇ τὸ βασικώτερον στοιχείον τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ βίου. Εἶναι δηλαδὴ μία ἀγωνία πνευματικὴ χωρὶς νὰ ἱκανοποιῖται ἀπὸ τὴν πληθωριστικὴν παραγωγὴν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ μία κρίσις συνειδήσεως μὲ στόχους τὴν ἐπιβολὴν τάξεως εἰς τὸ ὁγκούμενον φαινόμενον περιφρονήσεως τῶν ὀξείων καὶ ἰδανικῶν ἐκ μέρους σοβαροῦ ποσοστοῦ συγχρόνων ἀνθρώπων.

Τάσεις ὀδηγοῦσαι πρὸς μίαν διαιδαλώδη καὶ χαώδη κατεύθυνσιν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναγκαιωθοῦν ἀπὸ ὅσους σκέπτονται, πιστεύουν καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ γίνουν ἀληθεῖς ἐργάται τοῦ καλοῦ, ἀπὸ ὅσους ἀντικρύζουν τὸν συνάνθρωπόν των ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Τὸ ὑπαρξιακὸν πάθος τῶν ὁπαδῶν τοῦ ὑπαρξισμοῦ τὸ ὁποῖον μεταφέρει τὸν ἄνθρωπον ἐκτὸς ἑαυτοῦ ἐπιβάλλεται νὰ μεταστραφῇ ὥστε πᾶσα ἀγωνιστικὴ προσπάθεια ἀπαλλασσόμενη ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ πάθος καὶ ἀπὸ τὸν μηδενισμόν νὰ μεταβληθῇ εἰς τὴν συγκεκριμένην πνευματικὴν ἀνοδικὴν πορείαν εἰς σαφὴ στροφήν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ φῶς. Αὕτη ἡ ἀλλαγὴ προσανατολιστικῆς κατευθύν-

σεως εἶναι ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν ἐποχὴν μας διὰ νὰ γίνῃ ἐκ παραλλήλου καὶ ἡ ὀρθὴ ἀξιοποίησις ὅλων τῶν θετικῶν κατακτήσεων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ρεαλιστικῶν πραγματοποιήσεων τοῦ μηχανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος εὐρίσκεται εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἄφρονος πλουσίου, περὶ τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ ὁ Κύριος (Λουκ. 12, 16 - 21), ὁ ὁποῖος ἀγωνιῶν διὰ τὴν εὐφορίαν τῶν εἰσοδημάτων του σκέπτεται μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Καὶ ὅσον περισσότερο μένει κλειστὸς εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἐνδιαφέρεται μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του, τόσο περισσότερο διευρύνεται τὸ χάσμα διὰ μίαν χριστιανικὴν ζωὴν. Πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸν ἐνωρίτερον, ὅτι ὅσον ἡ σκληρότης καὶ ἡ ἀδιαφορία πρὸς τοὺς ἄλλους ἀφανίζονται τόσο ἀποτελεσματικὴ καθίσταται ἡ κοινωνικὴ εἰρήνη καὶ συνύπαρξις. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶναι θρησκεία τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν τὸν ἄνθρωπον. Δέχεται εἰς τοὺς κόλπους τῆς πτωχοῦς καὶ πλουσίους. Ὁ Χριστὸς παραγγέλλει εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ἔχῃ τὴν καρδίαν του ἀπηλλαγμένην παντὸς δεσμοῦ πρὸς τὴν ὕλην. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἔχοντες ἄφθονα ὑλικά ἀγαθὰ διατρέχουν τὸν κίνδυνον νὰ περιπέσουν εὐκολὰ εἰς πνευματικὴν ὀκνηρίαν καὶ νὰ περιφρονήσουν τὰ εὐαγγελικά παραγγέλματα. Ἡ συνειδήσις τοῦ ἀνθρώπου διαφθείρεται, ὅταν διαστρέφεται ἡ ἀλήθεια. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πᾶσαν θετικὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ἀγωνιστικὴν προσπάθειάν του ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τὴν ἀξιοποιῇ. Ἡ ἀξιοποίησις αὕτη ὀδηγεῖ εἰς πνευ-

ματικήν συγκρότησιν.

Ὁ μελετῶν τὴν παραβολὴν τοῦ ἄρρηνος πλουσίου σαφῶς ἔχει πρὸ αὐτοῦ τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διατρέχει ὁ ἄνθρωπος. Προσκολλᾶται τυφλὰ εἰς τὰ ὕλικα πράγματα καὶ αὐτὰ λατρεύει ὡς Θεόν. Παραδίδεται ἀνευ ὁρῶν εἰς τὰς ὕλικὰς ἀπολαύσεις καὶ γίνεται πλεονέκτης. Αἱ μέρμυρι καὶ ἀνησχία τοῦ ἀφαιροῦν τὴν διάθεσιν διὰ πνευματικὴν δραστηριότητα. Λησμονεῖ ὅτι εἶναι οἰκονόμος τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεός, καὶ ὅτι ὀφείλει νὰ σπεύδῃ εἰς βοήθειαν τῶν πασχόντων. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὅλη ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πλούτου, διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον ὕλη, ἀλλὰ καὶ πνεῦμα. Ἐχει πόθους ἀνωτέρους καὶ ὑψηλοτέρους. Τὰ ὕλικα ἀγαθὰ δὲν δύνανται νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν τιμὴν, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ψυχικὴν γαλήνην.

Εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν ἡ πλεονεξία ὀνομάζεται εἰδωλολατρία. Διότι ὁ πλεονέκτης λατρεύει τὸ χεῖμα καὶ περιφρονεῖ τὸν Θεόν. Ἡ πλεονεξία ὁδηγεῖ εἰς ἀδικίας, εἰς κερδοσκοπίαν καὶ εἰς ἀσέβειαν. Ἡ πλεονεξία καταπνίγει τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ κάμνει σκληρόν καὶ ἀδιάφορον τὸν πλεονέκτην. Ὁ Χριστιανισμός δὲν εἶναι ἀσκητισμός· δὲν εἶναι φυγὴ ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νίκη κατὰ τοῦ κόσμου. Αἱ ἡθικαὶ ἀπολαύσεις καὶ τέρψεις εἶναι δρόσος τοῦ βίου, παρηγορία τοῦ πτωχοῦ, ἑλπίς τοῦ θλιμμένου καὶ κτῆμα καὶ πλουσίων καὶ πτωχῶν. Ἐνα μόνον καταδικάζει τὸ Εὐαγγέλιον τὰς υπερβολικὰς καὶ ἀσέμνους εὐχαριστήσεις.

Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ κατανοήσουν ὅτι ὁ Χριστὸς καταδικάζει τὴν ἐπιδιώξιν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, διότι αὐτὰ ἀποξενώνουν τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐπιμένει ὁ Κύριος ὑποδεικνύων τὴν ὑψίστην ἀξίαν τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν, διότι οἱ θησαυροὶ αὐτοὶ εἶναι τὰ μέσα ἀνυψώσεως καὶ κληρονομίας τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἀδιάφορος πρὸς τὰ ἐπίγεια. Μὲ τὸ ὅλον δημόσιον ἐπὶ τῆς γῆς ἔργον τοῦ διὰ τῆς θεραπείας ἀσθενῶν, τροφῆς πεινασμένων, παρηγορίας πενθούντων, ἀναστάσεως νεκρῶν καὶ σταυρικῆς θυσίας διδάσκει ὅτι ἤλθεν ὄχι μόνον διὰ πνευματικὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν καθορισμὸν ὁρθῆς καὶ ἀκριβοῦς πορείας κοινωνικῆς διαδιδάσεως τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Χριστοῦ διὰ τὸν πλούσιον ἀναφέρεται εἰς τὸ ὅτι ὁ κυριευόμενος ἀπὸ τὸ πά-

θος τῆς πλεονεξίας γίνεται ὑπερόπτης καὶ ἀρνητὴς τῆς πίστεως λοξοδρομῶν ἐκ τῆς ὁρθῆς πορείας τοῦ ἐπιγείου προορισμοῦ.

Γνώρισμα τοῦ πιστοῦ πρέπει νὰ ἀποτελῇ ἡ ἀγωνιστικὴ του διάθεσις εἰς ἀπάσας τὰς ἐκδηλώσεις. Ἡ ἀγωνιστικότης πρέπει νὰ στρέφεται καὶ πρὸς ἑλεγχον καὶ περιορισμὸν τῶν κατωτέρων παθῶν καὶ ἀδυναμιῶν, ὥστε νὰ κυριαρχῇ ἡ πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγιότητα διάθεσις, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν εὐαγγελισμόν τοῦ πλησίου δι' ὅλων τῶν δυνατοτήτων, ὥστε νὰ διαδοθῇ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δοξάζεται τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ. Δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης ὁ πιστός, διότι ὁ πλησίον τοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ εἰς τὴν ἀγνοίαν. Τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη καὶ οἱ ἱεροῦργοι ὑπῆρξαν πολλοί. Κάθε ἐπίτευγμα πνευματικὸν πρέπει νὰ ἀξιοποιῆται καὶ νὰ ἀποτελῇ στοιχεῖον περαιτέρω πορείας. Ὁ πιστὸς δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἀδιάφορος πρὸ τῶν προβλημάτων τοῦ πλησίου του. Ἐχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ πολλὰ κενά. Ἐδῶ θὰ διαδραματίσῃ ἀποφασιστικὸν ρόλον. Ἡ ἀπομόνωσις ἐμποδίζει τὸ ἄτομον νὰ ἐκτιμῇ τὴν μεγάλην ἐπιρροὴν τῆς κοινωνικότητος. Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν καὶ ἡ προβολὴ τοῦ καλοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἀγνοῦ καὶ εἰλικρινοῦς θρησκευτικοῦ συναίσθηματος, ἀλλὰ καὶ ἡ εἰλικρινὴς συναναστροφὴ συμβάλλουν εἰς σταθερὰν πνευματικότητα.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον αὐξάνει τὸ χάσμα διὰ νὰ γενηθῇ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος τὴν χαρὰν τῆς ἐπαφῆς του μὲ τὸν Θεόν εἶναι ἡ μὴ συνείσθησις τῆς ἁμαρτωλότητος καὶ ἡ συνεχὴς ἀναζήτησις δικαιολογητικῶν λόγων διὰ πᾶσαν πρᾶξιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὴν θεϊαν διδασκαλίαν. Ὁ ἄνθρωπος ἀναγνωρίζει τὸν Θεόν καὶ στρέφεται πρὸς αὐτὸν διὰ θετικῶν ἐκδηλώσεων ἥτοι διὰ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ συνεχοῦς προσευχῆς, τοῦ ἐκκλησιασμοῦ, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς αὐτοθυσίας. Μετάνοια εἰλικρινὴς εἶναι θετικὸν ἔργον πνευματικῆς ἀνάδου. Κάθε θετικὴ δραστηριότης ὁδηγεῖ εἰς σωτηρίαν καὶ λύτρωσιν. Ὁ ἄσωτος εὐφράνθη, ὅταν εὗρέθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του. Ὁ εὐρισκόμενος εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Θεόν κάθε φορτίον τὸ αἰσθάνεται ἑλαφρόν καὶ ἡ μακροθυμία, ἡ ἀγνότης, ἡ ἀγαθότης, ἡ πραότης, ἡ καρτερικότης καὶ πᾶσα ἄλλη χαρὰ τοῦ πνεύματος πληροῦν τὴν καρδίαν τοῦ πιστοῦ. Μετὰ τοῦ πιστοῦ συμπα-

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

80. Ἡ υποχώρησι τοῦ Ἰακώβ (48,1 - 13)

Πέρασε καιρός. Τὸ σιτάρι τελείωσε, κι ὁ ἴδιος ὁ πατέρας εἶπε στὰ παιδιά του· «Νὰ πάτε ν' ἀγοράσετε τροφίμα». Τοῦ λέει ὁ Ἰούδας· «Ὁ ἡγεμόνας τῆς χώρας μᾶς τόπε καθαρά· Νὰ μὴ σᾶς δῶ μπροστά μου, ἂν δὲν ἔχετε μαζί σας καὶ τὸ μικρότερο ἀδερφό σας». Λοιπὸν κανόνισε· ἂν στείλῃς μαζί μας καὶ τὸν ἀδερφό μας, πηγαίνουμε καὶ σοῦ ἀγοράζουμε τροφίμα· εἰ δὲ μὴ, κι ἐμεῖς δὲν πᾶμε. Ὁ ἄνθρωπος μᾶς τὸ εἶπε ξεκάθαρα· Ἦναι μὴ σᾶς δῶ μπροστά μου, ἂν δὲν ἔχετε μαζί σας καὶ τὸ μικρότερο ἀδερφό σας». Λέει ὁ Ἰακώβ· «Γιατί με τυραννᾶτε, τί σᾶς ἦρθε καὶ φανερώσατε στὸν ἄνθρωπο, ὅτι ἔχετε κι ἄλλον ἀδερφό;». Τοῦ λένε ὅλοι μαζί· «Μᾶς ἐξέταξε πολὺ σχολαστικά, ἐρεύνησε ὅλη τὴ γενιά μας. Μᾶς ρώτησε ἂν ζῇ ὁ πατέρας μας, ἂν ἔχουμε ἄλλον ἀδερφό. Δὲν μπορούσαμε νὰ ἔχουμε ἄλλῳ· ἀπαντούσαμε σ' ὅλες τὶς ἐρωτήσεις του, ἀπαντήσαμε καὶ σ' αὐτήν. Μήπως ξέραμε ὅτι θὰ μᾶς πῇ· Φέρτε καὶ τὸν ἀδερφό σας;». Εἶπε δὲ ὁ Ἰούδας πάλι· στὸν πατέρα του· «Ἀκουσε ἔδω, πατέρα· τὸν ἀναλαμβάνω ἐγὼ ὑπεύθυνα, ἀπὸ μένα νὰ τὸν ζητήσῃ· ἂν δὲν στὸν φέρω μπροστά σου, νάμαι γιὰ πάντα ἄτιμος γιὰ σένα. Κι ἂν δὲν καθυστερούσαμε με τοὺς δισταγμούς σου, ὥς τώρα θὰ πηγαίναμε καὶ θὰ γυρίζαμε δυὸ φορές στὴν Αἴγυπτο». Λύγισε ὁ Ἰακώβ· δὲν εἶχε πιά κα-

νένα πιάσιμο. Τοῦς λέει· «Αἱ ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, κάντε αὐτὸ ποὺ θέλετε. Καὶ πάρτε, σᾶς παρακαλῶ, ἀπ' τὰ προϊόντα τῆς χώρας μας μέσα στὰ δοχεῖά σας, ρεσινα, μέλι, θυμιάμα, στακτὴ, τερέβινθο, καὶ καρύδια, καὶ νὰ τὰ πάτε δῶρα στὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶνε ἡγεμόνας τῆς Αἰγύπτου. Καὶ νὰ πάρετε διπλὰ τὰ χρήματα στὰ χέρια σας, ὥστε καὶ τὸ χρήμα ποὺ σᾶς ἐπέστρεψε νὰ τοῦ τὸ ξαναεπιστρέψετε, καὶ τὸ σιτάρι ποὺ θὰ πάρετε νὰ πληρώσατε· γιὰτὶ νομίζω ὅτι κατὰ λάθος σᾶς τὰ ἐπέστρεψαν. Πάρτε καὶ τὸν ἀδερφό σας καὶ πηγαίνατε. Ὁ Θεός μου νὰ κερδήσῃ τὴν εὐνοία τοῦ ἀρχόντα γιὰ σᾶς, κι αὐτὸς νὰ μοῦ φέρῃ πίσω τὸν ἀδερφό σας ποὺ ἀφήσατε ἐκεῖ καὶ τὸ Βενιαμίν. Τέλος πάντων· ἐγὼ ἔτσι κι ἄλλιῳς τὰ χάνω τὰ παιδιά μου».

Ἡ ρεσινα ποὺ ἀναφέρει εἶνε αὐτὴ ποὺ θγαίνει ἀπὸ τὰ πεύκα· οἱ ἀρχαῖοι τὴ χρησιμοποιοῦσαν γενικὰ σὰν ἀντισηπτικό. Ἡ τερέβινθος, ποὺ στὴν Ἑλλάδα εἶνε μικρὸ δέντρο καὶ ἔχει πολλὰ δνόματα, λέγεται γκρέμβας, κερβολιά, ταισιρεβιά, ταικουδιά, μελιάδι, κλπ., ἐπιστημονικὰ δὲ λέγεται πιστακία ἢ τερέβινθος. Στὰ μέρη καὶ στὰ χρόνια ἐκεῖνα γινόταν μεγάλο δέντρο σὰν τὴ βελανιδιά. Οἱ βέργες του εἶνε πολὺ θυμάλεις, ἰσιες, εὐλόγιστες καὶ εὐχρηστες.

Ἀπ' τὸ λόγο τοῦ Ἰούδα, ὅτι χωρὶς τὴν καθυστέρησι τοῦ Ἰακώβ θὰ πῆγαῖναν κίβλας καὶ θάρχόταν δυὸ φορές στὴν Αἴγυπτο, φαίνεται ὅτι γιὰ πολὺν καιρὸ οἱ γιοὶ ἐπέμεναν νὰ τοὺς δώσῃ τὸ Βενιαμίν, κι ὁ πατέρας δὲν τὸν ἔδινε. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Βενιαμίν ἦταν ἀρχετὰ μεγάλος, ἄντρας. Ὁ Ἰακώβ δίνει μάχη γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ νὰ πάῃ, ἀλλὰ στὸ τέλος ἀναγκάζεται. Φαίνεται ἐπίσης ὅτι ὁ Ἰακώβ ἐλπίζοντας ὅτι πάει νὰ χάσῃ καὶ τρίτο παιδί, κι ὅτι ὁ ἴδιος ποτὲ δὲν βλέπει τίποτε, ἀλλ' ὅλοι χάνονται ἀπὸ τ' ἀδέρφια, ὅτι τὰ παιδιά τὸν πληροφοροῦν ὅτι πάει κι ὁ τάδε, ἀρχίζει νὰ μὴν τοὺς ἔχει ἐμπιστοσύνη. Κι ἐνῶ στὴν περίπτωση τοῦ Ἰωσήφ δὲν τοὺς υποψίασθηκε, τώρα σὰν νὰ μὴν τοὺς ἔχῃ ἐμπιστοσύνη. Γι'

~~~~~
 ρεῖται ὁ Χριστὸς καὶ διὰ τοῦ Πνεύματός του παρέχει τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ἀνανέωσιν εἰς τὸν ἐναποθέτονα ὁλόκληρον τὴν ζωὴν του εἰς τὸν Θεόν.

Κάθε προσπάθεια πνευματικῆς συγκροτήσεως ἀπαιτεῖ ἀποφασιστικότητα καὶ ρεαλισμόν. Ἡ ἀποφυγὴ ἀγώνων καὶ μόχθων οδηγεῖ εἰς πνευματικὴν ἀνεπάρκειαν καὶ ἡθικὸν μαρασμόν. Ἀντιθέτως ἡ ἀνυποχώρητος βίωσις τῶν ἡθικῶν ἀξιών ἀνυψώνει τὸν πιστὸν καὶ τὸν κοσμεῖ με θετικὰ ἐπιτεύγματα, τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ ἀξιοποιῇ ἀποτελεσματικὰ καὶ με θρησκευτικὸν ρεαλισμόν.

Δ.Β.Χ.

αυτό τους πετάει μομφές: «μέ ητεκνώσατε», «τόν Βενιαμίν λήψασθε», «έκακοποιήσατέ με». Όχι, ότι υποψιάζεται, αλλά δεν μπορεί πιά να τους έμπιστευτή.

Πολύ σάν παλληκαράς: ο Ιούδας προβάλλει τον έαυτό του σάν άξιο έμπιστοσύνης: «Από μένα να τον ζητάς». Έχεις να κάνης μ' έμένα τον Ιούδα το πρόσωπο τής έμπιστοσύνης; κι όμως αυτός πούλησε τον άλλον θά μπορούσε να πη αυτό το λόγο και για τον Ιωσήφ; Κι αυτά τάλεγε μπροστά στ' άδέρφια του που και συνένοχοι ήταν και ήξεραν ότι αútουνοδ ιδέα ήταν να πουλήσουν το παιδί. Ο Μωυσής έκτος από τ' άλλα μάς άφήνει να δούμε άνά-

γλυφα και την ύποκρισία και τη σκληροκαρδία των άδερφών του Ιωσήφ. Είνα δέ και πονηρός ο Ιούδας. Δεν λέει: σάν τον άθώο Ρουθην «Σκότωσε τά παιδιά μου», άλλ' άπαιτεί έμπιστοσύνη στο πρόσωπό του χωρίς έγγύηση: διότι στο Ιστορικό του έχει: ότι δεν είναι άξιος έμπιστοσύνης.

Χωρίς να ξέρη τίποτε άπ' όλ' αυτά ο Ιακώβ, νιώθει ότι δεν μπορεί να έμπιστευτή πλέον τά παιδιά του σέ ανθρώπους: και καταφεύγει στο «Θεό του». Α αυτός «ό Θεός του», που τον λατρεύει από μικρό παιδί, πατέ του δεν τον γέλασε. Σ' αυτόν λοιπόν έμπιστεύεται το Βενιαμίν και όχι: στόν Ιούδα.

81. Η δεύτερη δοκιμασία (43.14 - 33)

Πήραν οι δέκα άντρες τά δώρα, που τους είπε ο Ιακώβ, και διπλά χρήματα, πήραν και το Βενιαμίν ένδέκατο, και πήγαν πάλι στην Αίγυπτο. Παρουσιάστηκαν στόν Ιωσήφ. Μόλις τους είδε ο Ιωσήφ, και μάλιστα μόλις είδε το Βενιαμίν τον άδερφό του από την ίδια μητέρα, χωρίς να μιλήση στους ίδιους, είπε στόν έπιστάτη του σπιτιού του, στόν ύπασπιστή του, όπως θά λέγαμε σήμερα: «Βάλε τους ανθρώπους μέσ στο σπίτι μου, σφάξε ζώα και ετοίμασε τραπέζι: σήμερα το μεσημέρι θά φάν μαζί μου». Έκανε ο άνθρωπος όπως του είπε ο κύριός του, και τους έβαλαν στο παλάτι του Ιωσήφ. Όταν είδαν αυτοί ότι τους έβαλαν στο παλάτι του Ιωσήφ, είπαν μεταξύ τους: «Μάς έφεραν εδώ έξ αίτίας των χρημάτων που έπιστρέψαμε. Θά μάς συκοφαντήσουν, και για τιμωρία θά μάς πάρουν τά ζώα, κι έμάς θά μάς πάρουν δούλους: γι' αυτό μάς έβαλαν εδώ». Ήταν τόσο τρομοκρατημένοι, που όλες τις κινήσεις τις έβλεπαν με φόβο. Πλησιάζουν τον έπιστάτη του σπιτιού του Ιωσήφ στίς πύλες, και του λένε: «Σέ παρακαλούμε, κύριε, δείξε μας κατανόηση. Έμείς κατεβήκαμε στην Αίγυπτο, μόνο και μόνο για ν' αγοράσουμε τρόφιμα. Άλλ' όταν φτάσαμε σέ κάποιο σταθμό και πήγαμε ν' άνοιξουμε τά τσουβάλια μας, είδαμε στού καθενός μας τά τσουβάλια αυτά τά χοήματα. Σάς τά έπιστρέφουμε ζυγισμένα. Και γι' αυτά που ήρθαμε ν' αγοράσουμε τώρα έχουμε άλλα χρήματα. Τά χρήματα που βρήκαμε μέσ στα τσουβάλια μας, δεν ξέρουμε ποιός μάς τάβαλε». Τους λέει ο έπιστάτης: «Ήρεμήστε, μη φοβάστε: ο Θεός σας και ο Θεός των πατέρων σας σάς έδωσε αυτούς τους θησαυρούς μέσ στα τσουβά-

λια σας: εγώ κρατώ τά χρήματα που πληρώσατε τότε στο χέρι μου και είναι γνήσια χρήματα». Τους έφερε δέ και το Συμεών από τη φυλακή. Τους έφερε νερό να πλύνουν τά πόδια τους, έδωσε τροφές στα γαϊδούρια τους. Αυτοί πάλι, μέχρι νάρθη ο Ιωσήφ για μεσημέρι, ετοίμασαν τά δώρα: διότι άκουσαν ότι πρόκειται να έρθη να φάη εκεί.

Ήρθε ο Ιωσήφ στο σπίτι του και του πρόσφεραν τά δώρα τους και τον προσκύνησαν μέχρι το χώμα. Τους ρωτάει έκείνος: «Πώς είστε; πώς είναι ο γέρος ο πατέρας σας, για τον όποιο μου λέγατε; είναι καλά; ζή ακόμη;». Τού άποκρίνονται: «Είνα καλά στην ύγεια του ο δούλος σου ο πατέρας μας: ζή ακόμη». Λέει ο Ιωσήφ: «Ευλόγημένος άπ' το Θεό νάνε ο άνθρωπος έκείνος». Κι αυτοί έσκυψαν πάλι μέχρι το χώμα και τον προσκύνησαν. Βλέπει ο Ιωσήφ το Βενιαμίν, τον άδερφό του από την ίδια μητέρα, και λέει: «Αυτός είναι ο άδερφός σας ο μικρότερος, που είπατε ότι θά μου τον φέρετε;». Και λέει πρὸς τον ίδιο: «Ο Θεός να σ' έλεήσει παιδί μου». Έκείνη την ώρα ο Ιωσήφ συγκλονίστηκε, τά σπλάχνα του ταραχτήκαν: στο κοίταγμα του άδερφού του, και γόρευε να κλάψη. Μπήκε στο ιδιαίτερό του δωμάτιο κι έκλαψε εκεί. Μετά νύφτηκε για να μη φαίνεται κλαίμενος, έκανε εγκράτεια από το κλάμα, και γήγηκε πάλι μπροστά τους. Είπε στούς δούλους του να στρώσουν τραπέζι, και έστρωσαν: έστρωσαν χωριστά για τον Ιωσήφ και τ' άδέσφια του, και χωριστά για τούς Αιγυπτίους που θά παραδοίσκονταν στο δείπνο: διότι ήταν άδύνατο οι Αιγύπτιοι να φάν μαζί με Έβραίους, τούς όποιους σιχαινόταν. Στο τραπέζι τοποθετήθη-

χαν έτσι, ώστε να έχη ὁ Ἰωσήφ ἀπέναντί του τὸ μεγαλύτερο Ρουθὴν καὶ τὸ μικρότερο Βενιαμίν. Δηλαδή κάθησαν κατὰ ἡλικία, καὶ ὁ κύκλος ἀρχίζει μετὰ τὸ μεγαλύτερο καὶ ἐκλείνει μετὰ τὸ μικρότερο, ὁ δὲ Ἰωσήφ ἔκοψε τὸν κύκλο ἀκριβῶς στὴ μέση καὶ κάθησε. Οἱ γιοὶ τοῦ Ἰακώβ ἦταν ἐκπληκτοὶ, δὲν ἤξεραν τί νὰ ὑποθέσουν, καὶ σιγομιλώντας στὴ γλῶσσα τους ἐξέφραζαν τὴ σαστιμάρα τους. Τοὺς σέρβιραν μερίδες φαγητοῦ. Ἡ μερίδα τοῦ Βενιαμίν ἦταν πενταπλάσια ἀπὸ τὶς ἄλλες, μὴ διὰ κρίσι πού δὲν φαινόταν γιὰ τυχαία. Ἔτσι ἐφαγαν μαζί μετὰ τὸν Ἰωσήφ, ἤπιαν κρασί μαζί του καὶ ζαλίστηκαν.

* * *

Ὁ Ἰωσήφ εἶδε τοὺς ἀδελφούς του στὸ γραφεῖο του, ἀλλὰ δὲν τοὺς μίλησε. Διέταξε τοὺς ὑπηρέτες του νὰ τοὺς ὀδηγήσουν στὸ σπίτι του. Ἑρεῖ: ὅτι ἂν τοὺς μιλῇ, δὲν θὰ βαστάξῃ τὴ συγκίνησι καὶ θὰ ξεσπάσῃ στὸ κλάμα. Στὸ σπίτι του θὰ ἔχῃ τὴ δυνατότητα νὰ τραβηχτῇ σὲ ἰδιαιτέρο δωμάτιο καὶ νὰ κλάψῃ κρυφά.

«Ἐπιστρέφουμε τὰ χρήματα ζυγισμένα», εἶπε ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἰωσήφ στοὺς γιούς τοῦ Ἰωσήφ. Διότι τὰ χρήματα τότε ἦταν, ὅπως εἶπα, ἀπλᾶ κομμάτια μετάλλου χωρὶς ἀποτύπωμα εἰκόνας ἢ γραμμάτων, χωρὶς κρατική σφραγίδα· τὰ μετροῦσαν μετὰ τὸ ζύγι.

«Ὁ Θεὸς σας καὶ Θεὸς τῶν πατέρων σας», εἶπε ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἰωσήφ στοὺς γιούς τοῦ Ἰακώβ. Ὁ καθένας τότε λάτρευε τὸ θεὸ τῶν πατέρων του· ἔτσι λατρεύονταν θεοὶ οἰκογενεακοὶ καὶ φυλετικοί. Καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι, πλὴν τῶν γιῶν τοῦ Ἰακώβ, πίστευαν ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποὺ λατρεύονται ὑπάρχουν, ἀλλ' ὅτι ὁ κάθε θεὸς ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ τοὺς δικούς του ἀνθρώπους, καὶ κάθε θνῆδα ἀνθρώπων χωρισταίει νὰ λατρεύῃ μόνο τὸ δικό της θεό. Γι' αὐτὸ εἶπε ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἰωσήφ στοὺς γιούς τοῦ Ἰακώβ, ὅτι «ὁ Θεὸς yours» τοὺς ἔβαλε τὰ χρήματα στὰ τσουβάλια τους.

«Ἐγὼ κρατῶ τὰ χρήματα ποὺ πληρώσατε τότε», τοὺς εἶπε ὁ ἴδιος ἐπιστάτης. Αὐτὸ δὲν ἦταν ἀλήθεια. Ὁ ἐπιστάτης, ἂν καὶ δὲν ξέρε: ὅτι αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι εἶνε ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ, ὅμως ξέρε: ὅτι ὁ Ἰωσήφ στὴν πραγματικότητα δὲν τοὺς κυνηγᾷ, ἀλλὰ τοὺς παίζει κάποιον παιχνίδι· γι' αὐτὸ παίζει καὶ αὐτὸς τὸ

παιχνίδι τοῦ δοθηθόντος· τ' ἀφεντικό του.

Οἱ Αἰγύπτιοι ποὺ ἦταν γεωργοί, σιχαινόταν μετὰ μὴ ἀθησκευτική σιχαμάρα τοὺς Ἑβραίους, γιατί ἦταν νομάδες καὶ κτηνοτρόφοι. Ὁ Ἰωσήφ σέβεται τὶς πεποιθήσεις τῶν ὑπηρέτῶν του καὶ φροντίζει νὰ τοὺς βάλῃ νὰ φᾶν χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του. Ὁ ἴδιος, γνωστὸς δημόσια σὰν Αἰγύπτιος, δὲν σιχαίνεται νὰ φάῃ μετὰ τοὺς Ἑβραίους, γιατί ξέρε: ὅτι εἶνε ἀδέρφια του· ἦταν δικαίωμα του νὰ μὴν τοὺς σιχαίνεται, χωρὶς νὰ ἐξηγῇ στοὺς ἄλλους τὸ γιατί, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐπιβάλλῃ στοὺς ἄλλους.

«Ἦπιαν καὶ μέθυσαν μαζί του», δηλαδή μαζί μετὰ τὸν Ἰωσήφ, λέει ἡ Γραφή γιὰ τοὺς γιούς τοῦ Ἰακώβ. Ἡ λέξι: στήν ἀρχαία γλῶσσα δὲν σημαίνει μόνο αὐτὸ ποὺ σημαίνει τώρα. «Μέθυσαν» σημαίνει καὶ τὸ ὅτι ἀπλῶς μετὰ τὸ κρασί ζαλίστηκαν, ἤρθαν στὸ πρῶτο κέφι, χωρὶς νὰ χάσουν τὸν ἑλεγχό τοῦ ἑαυτοῦ των.

Πίσω ἀπὸ τὶς προσποιητὲς καὶ δῆθεν τυπικὰς ἐρωτήσεις τοῦ Ἰωσήφ, φαίνεται τὸ φλογερὸ τοῦ ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃ νέα γιὰ τὸν πατέρα του ποὺ τόσο τὸν ἀγαπάει. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ του ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸν προσκυνοῦν καὶ αὐτοχαοακτηρίζονται «δοῦλοι του», ἀποκαλοῦν «δοῦλο του» καὶ τὸν πατέρα τους, ἐκπληρώνοντας ἔτσι πέρα γιὰ πέρα γιὰ ἄλλῃ μιὰ φορά τὴν ὄνειρα τοῦ Ἰωσήφ, γιὰ τὰ ὁποῖα τόσο τὸν φθόνησαν καὶ τὸν πούλησαν.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ

Ὑπευθυμίζομεν εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ μας ὅτι τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀπολυτρώσεως διαθέτει βιβλία χριστιανικὰ ὅλων τῶν ὁρθοδόξων ἐκδόσεων, «Ζωῆς», «Σωτήρος», «Σταυροῦ», «Ὁρθόδοξου Τύπου», «XEN - Φωτὸς», Πατερικῶν Ἐκδόσεων κλπ. Ἐπίσης εἰκόνες, κάδρα, κασέτες βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ εἶδη ὡς καὶ εὐχετήριες κάρτες.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν ἅς ἀπευθύνονται εἰς τὴν διεύθυνσιν: Βιβλιοπωλεῖον Ἀπολυτρώσεως, Πλάτωνος 2, Τηλ. 274.518, Θεσσαλονίκη.

Περὶ ἑργα φαινόμενα

ΙΧΘΥΟΤΟΞΙΣΜΟΣ

Παράξενος φαίνεται ὁ ἱεὺς τοῦ σημερινοῦ μας ἄρθρου. Μία λέξις ἰσως οὐδὲ δλους μας πρωτιάσκει. Τί νὰ σημαίῃ ἄραγε; Ἄν θέλετε νὰ μάθετε τί σημαίνει ἡ περιεργος αὐτὴ λέξις, δὲν ἔχετε παρὰ ν' ἀνοιξέτε μιὰ λαϊκὴ παθολογία ποὺ περιγράφει ἀσθένειες ἱσθμικῶν χωρῶν. Κάπου ἐκεῖ οὐ κάποια οελίδα θὰ τὸν ἴδῃτε νὰ φηγογράφῃ. Θὰ τὸν καμαρώσετε, πιασμένον χέρι - χέρι μὲ μικρὸς καὶ μεγάλες ἀσθένειες, νὰ σέση τὸ μακάριο χορὸ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου....

Ἰχθυοτοξισμός: Ἀσθένεια μὲ χίλιες δυὸ παραξενιές. Προσβάλλει ἀνθρώπους ποὺ ἀγαποῦν πολὺ τὰ ψάρια, καὶ μάλιστα τὰ ψάρια τῶν ἱσθμικῶν (χωρῶν) θαλασσῶν. Τὰ συμπτώματά τῆς εἶναι ἄσχημα καὶ φοβερά. Ἐνα δέ, τὸ πὺ χαρακτηριστικόν, εἶναι καὶ τοῦτο. Ὁ ἀσθενὴς παθαίνει μιὰ τέτοια βλάβη σὴ γένση, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ ξεχωρίσῃ τὸ ζεστό ἀπὸ τὸ κρύο. Κάδεται σὺν τραπεζί. Ἐχει προσὶα τοῦ ἑνα ἀγριοτὸ φαγητό, τὸ δοκιμάζει καὶ παραπονεῖται πῶς εἶναι κρύο. Ἡ ἀκῶμα, πιάει σὺν χέρι παγωτό, τὸ φέρνει σὶα χεῖλῃ του καὶ ὕστερα ἱσμοκρατημένος τὸ ἀπομακρύνει βίαια γιστὶ, λέει, κῆκε, ζεμαίσθηκε... ἀπὸ τὸ παγωτό! Διασιροφῇ τῆς γένσεως. Τί παράξενα πράγματα ποὺ δημιουργεῖ οἱ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ὁ ἱχθυοτοξισμός!

Ἐδινχῶς θυμὸς ποὺ οἱ γαλανὲς θάλασσες τῆς χώρας μας εἶναι ὀλοκάθαρες ἀπ' τὰ νοσογόνα αὐτὰ ψάρια καὶ εἶσι τὸ λαϊκὸν δελτίο τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε ἀναφέρει κρούσματα τέτοιας ἀσθενείας. Ἡ αἰσθησις τῆς γένσεως λειτουργεῖ κανονικὰ καὶ μπορεῖ καὶ ὁ φτωχὸς μεροκαματιάτης Ἑλληνας νὰ ἀπολαύσῃ τὸ δόξεστο ιαπεινὸ καὶ λιτὸ φαγητὸ του τῶρα τὸ χειμῶνα. Μπορεῖ καὶ τὸ θέρος νὰ χαρῇ τὸ δροσερὸν νεράκι μιᾶς φλύαρης πηγῆς. Κίνδυνος ἱχθυοτοξισμοῦ σὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει. Τὸ βεβαίωσιν οἱ ἐπιστήμονες λαῖοι.

Λάθος! Ὑπάρχει κίνδυνος ἱχθυοτοξισμοῦ. Καὶ μάλιστα φοβερός κίνδυνος. Τοῦτο βεβαίωσιν οἱ πνευματικοὶ λαῖοι. Ἐκεῖνοι δηλοδῇ ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀσθένειαν

τῆς ψυχῆς, μὲ τὴν πραγματικότητα τοῦ πνεύματος. Ρωτῆστε ἑνα πνευματικὸν πατέρα γιὰ τὴν κατάσκαση τοῦ κόσμου τῆς ψυχῆς καὶ θὰ σᾶς ἀραδιάσῃ σωρὸ τὰ πάθη καὶ τὴς ἀρρώστειες. Ἀνάμεσα σ' ὅλες θὰ σοῦ μιλήσῃ καὶ γιὰ τὸν πνευματικὸν ἱχθυοτοξισμόν. Εἶναι μιὰ ὑπουλὴ πνευματικὴ ἀσθένεια ποὺ ἀπλώνεται σὴς μέρες μας ἀλματωδῶς καὶ παίρνει πὺ διασιρώσεις ἐπιδημίας γενικῆς. Μικροὶ καὶ μεγάλοι προσβεβλημένοι ἀνασιρόφονται μαζί μας καὶ μόνον ἂν ἔχῃς βλέμμα διορατικὸ ἀνακαλύπτεις τὰ συμπτώματα.

Νῆσις. Ὁ πρῶτος ἀσθενὴς. Εἶναι γονεὺς καὶ ἔχει γνιὸ μαθητὴ Γυμνασίον. Τὸ παιδί του σιχνὰ πικρὰ καταπατεῖ τοὺς σχολικὸν κανονισμοὺς. Ἀποσιδιάζει ουσισματικὰ ἀπ' τὴς παραδόσεις, καπνίζει, σιχνάει οὐ σφαιριστήρια, ἐπισκέπεται τοὺς κινηματογράφους, ἀσθαδιάζει σιὸν καθηγητῆς του. Ἐχει κατανιήσει μιὰ μικρογραφία ἐνὸς Κάρολ Τόσμαν. Ἐγινε μόνιμη πληγὴ γιὰ τὸν σιολεῖο. Παρ' ὅλες τὴς ουσισώσεις καὶ τὴς ἐπιπλήξεις σινεχίζει τὸν κατήφορο. Ἐπὶ τέλους μιὰ μέρα πέφτει σὶα χέρια τοῦ σιλλόγου τῶν καθηγητῶν. Καλεῖται ὁ πατέρας σὶν γοαφεῖο τοῦ Γυμνασίου. Τοῦ ἐπιθήνεται ἡ ἀλήθεια καὶ τοῦ παρσισιάζεται τὸν μιτροῶν τοῦ γνιὸ του. Ποῦ θυμὸς νὰ παραδεχτῇ τὴν πραγματικότητα: «Τὸ δικὸν μου παιδί, διαμαρτύρεται, τί λέτε, κύριε Γυμνασιάρχῃ; Νὰ ξεράτε πόσο φιλότιμο εἶναι! Κάσιος καθηγητῆς, φαίνεται, τὸ πῆρε μὲ κακὸ μῶν καὶ σινεχῶς τὸ διαβάλλει τὸ παιδί μου. Δὲν ἐξηγεῖται ἄλλῶς, πῶς σχηματῖσατε κακὴ ἰδέα γιὰ τὸ γνιὸ μου...».

Εἰς μῆτιν γυμνασιάρχῃς καὶ καθηγητῆς προσπαθοῦν νὰ πείσουν τὸν πατέρα, θι καὶ δὲν πηγαίνει καλὰ μὲ τὸ παιδί του, καὶ θι πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ ἀνησυχῇ. Ἐπιμένει, θι ὁ γνιὸς καὶ σὺν εἶναι τὸ ἀσισότερο, τὸ καλύτερο παιδί, καὶ θι ὅλοι ὅσοι ἀσισοῦν εἶσι καὶ μιὰ ἐλαφρὰ κριτικὴ γι' αὐτόν, ὅλοι τὰν ἀσισοῦν.

Ἄλλ' ἔλα τῶρα νὰ παρακολοιθῇ τὸν ἴδιο αὐτὸν πατέρα πῶς ἐκφοάζεται γιὰ ἑνα ἄλλο παιδί, τὸ παιδί τοῦ γείτονά του. Ἐνα παιδί γνωστὸ σ' ὅλη τὴ συνισκία γιὰ τὰ προ-

τερήματά του. Μὲ τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν ἀρετὴ τοῦ ἔχει ἐπιβληθῇ στὴν ἐκτίμησιν ὅλης τῆς κοινωνίας. "Ολοὶ ἔχουν νὰ λένε: «Καλὸν οἱ γονεῖς ποὺ ἔχουν ἕνα ἴσοσ λαμπρὸ παιδί!». Καὶ ὁμοῦς! "Οταν μὴ μὲρα ἔξω-γε τὸ ἴδιον ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ παιδιοῦ, καθὼς ἔπαιξε ἀδῶα μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ τῆς γειτονι-ῆς, καὶ ἔσπασε ἕνα τζάμι, ὁ πατέρας ποὺ σὺ διὰ τοῦ ἀνίδασσο παιδὶ ἔδλεπε μόνον ἀρε-τὴς, καὶ καμμιὰ κακία, ἀνοίγει τὴν ἰδί-α του καὶ περιλούει τὸ ἀδῶο γειτονόπουλο μὲ καταρράκτη ὕδρευον. «Παλιόπαιδο! Κα-κοαναθρεμμένε! Τεντυμπόυ! Φύγε, ἔξαφα-νίσου ἀπὸ μπροστὰ μου. Νὰ μὴ σὲ ξαναἰδῶ σὰ μάτια μου. Καὶ θὰ σὲ διορθώσω ἐ-γώ!...». Καὶ τρέχει κατ' εὐθείαν σὺ οχο-λεῖο γιὰ νὰ καταγγεῖλῃ τὸ... ἔγκλημα, γιὰ νὰ ζητήσῃ τίς πῶ ἀυστηρὲς ποινές. Ἀλλὰ τὸ μητρῶο τοῦ παιδιοῦ τοῦτου εἶναι λευκὸ, κατὰλευκον. Δὲν εἶναι ὅπως τὸ μητρῶο τοῦ δικοῦ τοῦ γιοῦ. «Ἦουχᾶστε, τοῦ λέγουν οἱ καθηγηταί. Μὴ ἀπροσεξία ἔγινε. Δὲν τὸ ἤθελε. Τὸ παιδί αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερον παι-δί τοῦ Γυμνασίου μας. Δὲν ἔδωσε ποτὲ στί-πην ἐλαχίστην ἀφορμὴν. Δὲν ἀκούσθηκε ποτὲ στίς τὸ ἐλάχιστον παράπονον. Εἶναι ὁρι-στον παιδί, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ἦουχᾶσατε, σὰς παρακαλοῦμεν». Ἀλλ' ἐκεῖνος συνεχίζει, τα-ράσσεται περισσότερον: «Μὲ συγχωρεῖτε ἀλ-λὰ δὲν εἶναι ἔτσι, ὅπως τὸ λέτε. Πέφτετε ἔξω σὺ σημεῖον αὐτό. Εἶναι, σὰς λέω, ἀτα-κτον, εἶναι κακοαναθρεμμένο, κατήντησε τεν-τυμπόυς. Καὶ πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ τιμω-ρηθῇ σκληρὰ, γιὰ νὰ μάθῃ ἄλλοτε νὰ προσέ-χῃ. Γιατὶ πῆρε κατήφορον, σὰς λέω».

Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἰχθυνοειδὴς ὁ γονεὺς αὐτός; Ναί. Ἰχθυνοειδὴς αὐτὸς καὶ ἴσοσι ἄλλοι, πολλοὶ δυστυχῶς γονεῖς στὴν ἐποχὴ μας, ποὺ βλέπουν μπροστὰ σὰ μάτια τοὺς τὴν «καίονσαν» πραγματικότητα καὶ ὁμοῦς αὐτοὶ μιλοῦν γιὰ φιλοτιμία, γιὰ εὐγένεια καὶ γιὰ ἀναισθησία τῶν παιδιῶν τοὺς, καὶ σὰ πῶσωπα τῶν παιδιῶν τοὺς βλέπουν ὁ-θῶα ἀγγελούδια, καὶ δὲν θέλουν νὰ παραδε-χθῶν πῶς ἡ παλὰ ἀγγελικότης, ποὺ πρᾶ-γματι ὑπῆρχε, τὴν ἔκανε φτερὰ καὶ χάθη-κε... Ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ὁ πᾶν παιδί ποὺ ὑπάρχει πράγματι τὸ χεῖμα καὶ τὸ ἄ-ρωμα τῆς ἀρετῆς, ὁ παιδί ποὺ ὑπάρχει πραγματικὸν φιλότιμον, αὐτοὶ δὲν βλέπουν πα-ρὰ μειωρότητες καὶ ἐλαττώματα, καὶ μερικὲς μάλιστα φορὲς ἐλαττώματα ἀσυγχώρητα,

ἐγκλήματα ἄξια νὰ προκαλέσουν ὅλους τοὺς μύδρους καὶ τοὺς κεραυνούς τῆς ὀργῆς τῶν! ... Γιὰ τὰ παιδιὰ τοὺς γίνονται οἱ πῶ θερ-μοὶ συνήγοροι. Γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν ἄλλων οἱ πῶ ἄδικοι κριταί, οἱ πῶ σφοδροὶ εἰσαγγε-λεῖς. Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἰχθυνοειδικοὶ γο-νεῖς;

Θέλετε τώρα νὰ ἴδῃτε καὶ ἕνα δευτέρον τύπον ἰχθυνοειδικοῦ; Εἶναι συνηθισμένος τύ-πος. Κυκλοφορεῖ ἀνάμεσά μας. Ἐκδηλώνει τὰ αἰσθηματά του. Δὲν κάνει καμμιὰ προσ-πάθεια νὰ καλυφθῇ. Οἱ σχέσεις του μὲ τὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ πολὺ χαλαρές. Τὸ πολὺ - πολὺ, ποὺ μπορεῖ νὰ δώσῃ σὺ Θεῷ, εἶναι κατένας ἀραιὸς ἐκκλησιασμός ἢ καὶ καμμιὰ σπάνια συμμετοχὴ στὴν φιλανθρω-πικὴ κίνησιν τῆς ἐνορίας. Δὲν ἔχει καιρὸν γιὰ ν' ἀσχοληθῇ μὲ διὰ εἶναι πέρα ἀπ' τὸν κύκλον τῶν οἰκογενειακῶν καὶ τῶν ἐπαγγελ-ματικῶν τοῦ ὑποθέσεων. Γιὰ ἐσωτερικὴ ζωὴ μὴ τοῦ μιλάει. Προσπαθεῖ καὶ ἀγωνί-ζεται νὰ παρουσιάσῃ μὴ γλυκύτητα τῶν ὁρῶν καὶ μὴ εὐγένεια συμπεριφορᾶς σὺς κοινο-νικὰς τοῦ σχέσεις μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-πους, ἀλλ' ἡ θρησκευτικότης ἢ ἀπουσιάζει τελείως ἢ παρουσιάζεται κάπου - κάπου γλω-μῇ, ἀέρινη, ὑποτονικὴ, λυμπαρικὴ. Δὲν ἔ-ζησε ποτὲ τοῦ ὁ δύστυχος τὴν ὁρατὰ περιπέ-τεια τῆς πίστεως. Γι' αὐτὸ καὶ διὰ γύρω τοῦ ἀντικρύσῃ εὐσέβεια, παρηγοία καὶ πα-ραδείγματα θναίας ἐπαναστατεῖ. Θηρὸν γί-νεται. Δὲν μπορεῖ νὰ πιστέψῃ πῶς ὑπάρχουν καρδιὰς τέλεια ἀφιερωμένους σὺ Θεῷ. Οἶδε καὶ πάλι νὰ παραδεχθῇ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ βροσκωνται ἄνθρωποι μὲ ἀγνὰ ἐλατήρια ποὺ κοιτάζουν καὶ ἔξω ἀπ' τὸ δικὸν τοὺς κα-τὰφλι καὶ συντονίζονται τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς τῶν μὲ τὸν πόνο καὶ τὴν δυστυχίαν τῶν συνανθρώπων τῶν. "Ολα γιὰ τὸν ἄρρω-στό μας φαίνονται παγωμένα, ψεύτικα καὶ ὑποκριτικά.

Μήπως δὲν τὸν συναντᾷ κατὰ μὲρα αὐ-τὸν τὸν ἰχθυνοειδὴ; Τὴν σαφροσύνην καὶ τὴν οὐδαρότητα τὴν ὀνομάζει σεμνοτυφία, τὴν θρησκευτικότητα ὑστερισμό. Τὴν τιμιότητα καὶ τὸ ἀκέραιο τοῦ χαρακτῆρος βλακεία. Καὶ τὴν πίστη στὴν αἰωνιότητα ἐπιπόλαιον ρω-μαντισμό.

Δὲν εἶναι ὁμοῦς μόνον αὐτοὶ οἱ ἰχθυνοει-κοί. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι πολλοὶ τύποι. Στα-ματοῦμε ἀναγκαστικὰ σ' αὐτούς. Ὁ χώρος τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι περιορισμένος καὶ

Ἀντιαρειτική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

I'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Ὡστε τὸ 1914 ἐνθρονίστηκε ὁ Χριστὸς βασιλεὺς; προηγουμένως δὲν ἦταν; Καὶ πῶς ἐννοοῦν τὸ «ἐσχατος καιρὸς»;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Θ' ἀπαντήσω πρῶτα στὴ δευτέρῃ ἐρώτησι καὶ στὴν ἄλλῃ συνέντευξί μας στὴν πρώτη, γιατί ἡ ἀπάντησι σ' αὐτὴν εἶνε μεγάλη. Ἐπειτα, ὅπως σὺς εἶπα στὴν ἀρχή, συνδέουν μὲ τὴ θεωρίά τους γιὰ τὴν «συντέλεια τοῦ αἰῶνος» τὴ θεωρία γιὰ τὸν

██

δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐπικριθοῦμε καὶ σ' ἄλλα παραδείγματα πνευματικοῦ ἰχθυοποιτισμοῦ. Μία προσεκτικὴ ἐρευνα εἴτε τῶν ἄλλων εἴτε τοῦ θαντοῦ μας ἀσφαλῶς θὰ μᾶς παρουσιάσῃ καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις...

Γεννᾶται τὴν ὥρᾳ: Πῶς ἐξηγεῖται τὸ ἐξάπλωμα αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἐπιδημίας; Τὴν ἀπάντησιν τὴν δίδουν οἱ πνευματικοὶ λαοί. Διότι, λέγουν, δηλητηριασθήκαμε σιγά - σιγά ἀπ' τὸ μικρόβιον τοῦ ἐρωτισμοῦ καὶ τῆς μωροφιλοδοξίας. Διότι μᾶς κυβερνοῦν τὰ παθῆκα καὶ τὰ συμφεροντάκια μας. Διότι ἔλειψαν τὰ πραγματικά, τὰ ἀληθινά, τὰ αἰώνια εὐαγγελικὰ κριτήρια. Διότι ἐξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια μας τὸ «κολλήριον» τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Διότι πορευθήκαμε κατὰ τὶς ἐπιθυμίας τῶν καρδιῶν μας. Καὶ χάλασε, καὶ διεστράφη τὸ πνευματικὸν μας αἰσθητήριον. Καὶ τὸ φῶς μᾶς φαίνεται σκοιάδι, τὸ σκοιάδι φῶς, τὸ θερμὸ ψυχρὸ καὶ τὸ ψυχρὸ θερμὸ, τὸ ψεύμα ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια ψεύμα. Ἡ ἀμαρτία ἀντὶς παιχνίδι καὶ ἡ φλογερὴ πίστις τῶν ἄλλων ὑποκρισία καὶ ψευτιά.

Καὶ ὅμως, μέσα σ' αὐτὴ τὴν νοσηρὴν κατάσταση τὸ μασιτίγιον τοῦ προφητικοῦ λόγου κοιταλλεῖ, σιλακόνει τὶς λιπαρὰς σόρκας τῶν ἰχθυοποιτικῶν. «Οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν. οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸ γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν» (Ἡσαΐας 5, 20). Ἄρα γε θὰ θελήσομε νὰ ἀναγῆμε;

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

ἐσχατο καιρὸ. Καὶ ἔδω πολὺ πλανῶνται «μὴ γνωρίζοντες τὶς Γραφές».

Γιὰ τὸν ἐσχατο καιρὸ γράφουν οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά τὰ πιδ παράδοξα καὶ αὐθαίρετα πράγματα. Μεταφέρω ἐπὶ λέξει, τί γράφουν στὸ διβλίον τους «Ἡ ἀλήθεια ποὺ ὁδηγεῖ στὴν αἰώνιον ζωὴ», σελ. 94. «Ἡ ἀγία Γραφή χαρακτηρίζει τὸν παρόντα καιρὸ ὡς «ἐσχατος ἡμέρες», ἢ «ἐσχατον καιρὸν». (Β' Τιμ. γ' 1 Δαν. ια' 40). Τὰ πράγματα δείχνουν ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα περιορισμένο χρονικὸ διάστημα ποὺ ἔχει μὴ ὀρισμένη ἀρχὴ καὶ ἓνα ὀρισμένο τέλος. Ἀρχισεν τὸ ἔτος 1914, ὅταν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνθρονίσθηκε ὡς βασιλεὺς στοὺς οὐρανοὺς. Θὰ τελειώσῃ ὅταν ὁ Θεὸς καταστρέψῃ αὐτὸ τὸ παρὸν πονηρὸ σύστημα πραγμάτων καὶ λίγο πιδ κάτω «Σὲ πόσον καιρὸ θὰ γίνῃ αὐτό; Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Ἰησοῦς Χριστός, δίνει τὴν ἀπάντησι. Ἀποὺ ἐπιστᾷ τὴν προσοχή μας στὰ πολλὰ πράγματα ποὺ χαρακτηρίζουν τὴ χρονικὴ περίοδο ἀπὸ τὸ ἔτος 1914 καὶ ἐμπροσθὺν τὸν «ἐσχατον καιρὸν», λέγει ὁ Ἰησοῦς: «Δὲν θέλει παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γένησιν πάντα ταῦτα». (Ματ. κδ' 34). Καὶ συνεχίζουν νὰ ἰσχυρίζονται, ὅτι μένει λίγος καιρὸς ὡς τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ἀποὺ κατὰ τὸν Δαυτὶδ ἡ ζωὴ ὑπολογίζεται σὲ 70 χρόνια καὶ ἀποὺ πρέπει νὰ ζοῦν στὸ τέλος τοῦ κόσμου ἄνθρωποι ποὺ ζοῦσαν τὸ 1914, νὰ, ὅπου νᾶνε ἔρχεται τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

Κατ' ἀρχὴν ἡ ἔκφρασι «ἐσχατος καιρὸς», ποὺ συναντᾶται καὶ σ' ἄλλα χωρία τῆς Γραφῆς, ἐκτός ἀπ' αὐτὰ ποὺ σημειώνουν στὸ διβλίον τους οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, δὲν σημαίνει αὐτὸ ποὺ λένε αὐτοί. Καὶ οἱ ἀπόστολοι Ἰούδας καὶ Ἰωάννης στίς Ἐπιστολὰς τους γράφουν, ὅτι οἱ μέρες, στίς ὁποῖες ζοῦσαν ἐκεῖνοι, ἦταν «ἐσχατος καιρὸς» καὶ «ἐσχάτη ὥρα». Καὶ ἄλλοι αἱρετικοὶ στὴν ἀρχαιότητα παρεξήγησαν τὴν ἔκφρασι, ἀλλὰ τοὺς διέφευσε ἡ πραγματικότης. «Ἐσχατον καιρὸν» ἐννοοῦν οἱ συγγραφεῖς τῆς ἀγίας Γραφῆς κάθε καιρὸ μαρasmus ποὺ ἀκολουθεῖ

Τὸ διήγημά μας

Ο ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Όταν ένα δράμα γίνεται πραγματικότητας, ὁ δραματιστής πλέει σὲ πελάγη εὐτυχίας. Γιὰ ἕνα τρίτο παρατηρητὴ δὲν ἦταν τίποτε σπουδαῖο αὐτὸ ποὺ ἔγινε, γιὰ τοὺς ἱεραποστόλους μας ὅμως ἦταν πραγματικά ἕνα θαῦμα.

Στὰ κράσπεδα ἐνὸς ξέφωτου, ποὺ περικυκλώνονταν ἀπὸ πανύψηλα δέντρα καὶ πυκνὴ θλάστησι, θεμελιώθηκαν πέτρινα οἰκοδομήματα σκεπασμένα μὲ ξύλα καὶ χόρτα, ποὺ ἀπετέλεσαν τὸν καταυλισμὸ τῆς ἀγάπης, ὅπως ὠνομάστηκε. Μὲ τὴν ἐπιβλεψὶ τοῦ π. Γαβριήλ, ποὺ ἦταν ἄλλοτε ἐμπειροτέχνης οἰκοδόμος, χτίστηκαν τὰ πρῶτα μοντέρνα κτίρια τῆς ζούγκλας. Οὕτε οἱ βασιλίδες τῶν ἱθαγενῶν δὲν διέθεταν τέτοια «παλάτια».

Στὴ μέση ὑψωνόταν ἡ Ἐκκλησιὰ μὲ τὸ ψηλὸ καμπαναριό, ποὺ ἀντὶ γιὰ καμπάνα εἰ-

χε ἕνα ξύλινο σήμαντρο σὰν τ' ἀγιορείτικα. Δίπλα ἦταν τὸ σχολεῖο καὶ τὸ παιδικὸ πάρκο μὲ λογιῆς - λογιῆς ὄργανα γυμναστικῆς καὶ παιγνίδια. Ἐνα ἄλλο κτίριο ἦταν τὸ ἱατρεῖο καὶ τὸ ἀναρρωτήριο. Τὰ ὑπόλοιπα ἦταν κοιτῶνες καὶ ἄλλοι βοηθητικοὶ χώροι.

Ὁ χώρος εἶχε σχεδὸν ἴση ἀπόστασι ἀπὸ τὰ χωριά τῶν ἱθαγενῶν. Στὴν ἀρχὴ ὅμως μόνο οἱ ὑπῆκοι τοῦ Καλοῦ εἶχαν ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἱεραποστόλους. Δούλεψαν μὲ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸ χτίσιμο, πῆγαιναν στίς συγκεντρώσεις, ὅπου παρακολουθοῦσαν τὴν κατήχησι, ἔστελναν τὰ παιδιά τους στὸ σχολεῖο καὶ συμμορφώνονταν μὲ τοὺς κανόνες ὑγιεινῆς, ποὺ τοὺς εἶχε ὑποδείξει ὁ γιαντρός. Καθαροί, ὑγιεῖς καὶ χαρούμενοι εὐλογοῦσαν τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν καλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων καὶ περίμεναν μὲ λαχτάρα τὴν μέ-

μετὰ ἀπὸ μιὰ δόξα τῆς Ἐκκλησίας, τὸν καιρὸ τῆς κάμψης καὶ τοῦ ξεπεσμοῦ, τὸν καιρὸ τῆς καταπτώσεως καὶ τῆς διαφθορᾶς. Κατ' ἐπανάληψιν ἡ Ἐκκλησιὰ μετὰ ἀπὸ ἕνα τέτοιον «ἐσχατον καιρὸν» γνώρισε καιροὺς ἀνθήσεως, προκοπῆς καὶ ἀναζωπυρώσεως. Εἶνε καὶ ὁ καιρὸς τῆς β' παρουσίας ἐσχατος καιρὸς. Ἀλλὰ δὲν λέγεται μόνο αὐτὸς ἔτσι. Αὐτὸ τὸ ἔδειξαν πλέον ἡ Γραφὴ καὶ ἡ παρελθούσα ἱστορικὴ πραγματικότητα. Ὅσο γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1914 - 1984 ἢ ἔστω 2000, εἰς εἶνε ὁ τελευταῖος καιρὸς πρὶν ἀπὸ τὴ β' παρουσία, αὐτὸ δὲ δὲν θγαίνει ἀπὸ πούθενά, ἀπὸ κανένα χωρίο τῆς Γραφῆς. Εἶνε ἀνοησία καὶ νὰ τὸ σκαφτῇ κανεὶς. Ὁ χρόνος τῆς β' παρουσίας κατὰ τὴ Γραφὴ εἶνε τελείως ἀγνωστος ἀκόμη καὶ στοὺς ἀγγέλους. Ὅχι νὰ τὸν ξέρουν καὶ οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά!

Τελείως ἀθάλαττη διαστρέβλωσι εἶνε ἡ ἐξηγήσις τοῦ ἄλλου χωρίου, τοῦ Μθ 24, 34, δταν ὁ Χριστὸς εἶπε στοὺς μαθητάς του: «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται». Ὅταν λέῃ ὁ Χριστὸς «ἡ γενεὰ αὕτη» ἐννοεῖ τὴ γυναικαὶ, τὴ γενεὰ ποὺ ζοῦσε δταν ἐκεῖνος ἦταν κάτω στὴ γῆ, καὶ ὅχι: τὴ γενεὰ τοῦ 1914

- 2000. Μὲ ποῖο κριτήριον αὐτὸ τὸ «αὕτη» μπορεῖ νὰ ἐννοῇ τὴ γενεὰ τοῦ 1914 καὶ ἐξῆς καὶ ὅχι ὅποιαδήποτε ἄλλη γενεὰ τῆς ἱστορίας; Μὲ τὴν ἔκφρασι δὲ «ταῦτα πάντα γένηται» ἡ κατὰ τὴν ἔκφρασι τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν «τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθῆσαν ἐν δυνάμει» (Μρ 9,1' Λκ 9,27) ὁ Χριστὸς ἐννοεῖ ἕνα γεγονὸς ποὺ ἡ μιὰ του ὀφει εἶνε ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ γενικὰ ἡ κατάργησις τῆς παλιᾶς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, ποὺ ἔγινε τὸ 70 μ.Χ., καὶ ἡ ἄλλη του ὀφει εἶνε τὸ φούντωμα καὶ ἡ προκοπὴ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ πραγματοποιήθηκε ἀκριβῶς στὰ ἴδια χρόνια. Κι αὐτὰ ὅλα συνέβησαν, δταν ἀκόμη ζοῦσε ἡ γενεὰ ἡ σύγχρονη μὲ τὸ Χριστὸ ἐπὶ τῆς γῆς. Παίρνουν αὐτὰ τὰ ρητὰ οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ἐξομνῶντα ἀπὸ τὴν περιοχὴ τους, καὶ στὸν ἀκρατὴ τους ποὺ δὲν ξέρει, δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ, τί σημασία ἔχουν ἐκεῖ ποὺ λέγονται, τὰ ἐρμηνεύουν μὲ τίς πιὸ ἀπίθανες καὶ ἀνόητες ἐρμηνείες. Ἐτσι τρομοκρατοῦν τίς ἀμαθεῖς ψυχές, καὶ στὴν κατάστασι τῆς τρομοκρατίας προσπαθοῦν νὰ ἐπιδράσουν, νὰ γίνουν χειραγωγοὶ καὶ καθοδηγηταὶ τοῦ θύματος των.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ρα, πού με τὸ ὄγιο βάπτισμα θὰ ἔμπαιναν στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μιά βαθεῖα μεταμόρφωσις ἔγινε μέσα τους.

Οἱ ἄλλοι ἰθαγενεῖς, οἱ Βαρούα, ἦταν ἐπιφυλακτικοί. Μόνο μερικοὶ ἄρρωστοι πάτησαν στὸν καταυλισμὸ ζητώντας βοήθεια κι' ἔφυγαν γιastreμένοι, διαλαλώντας ἔπειτα τὴν ἀγάπη πού συνάντησαν κι' αὐξάνοντας τὸ ρεῦμα τῶν συμπατριωτῶν τους πρὸς τοὺς ἱεραποστόλους.

Λίγο ἀργότερα ὁ π. Θεοφύλακτος μετὰ τίς γνώσεις κηπουρικής πού διέθετε, κατασκεύασε ἕνα πρότυπο φυτώριο μετὰ λαχανικά καὶ δέντρα, πού φύτεψε στὸ γόνιμο καὶ ὑγρὸ ἐκεῖνο τόπο καὶ πού πολὺ γρήγορα ἡ παραγωγή ἔγινε ἀνάρπαστη. Σύντομα τὸ σύστημα καλλιέργειας ἄρχισε νὰ χρησιμοποιοῦται ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς, πού ἔχασαν τὸν πόλεμο καὶ μεταβλήθηκαν σὲ εἰρηνικοὺς γεωργούς.

Ὁ π. Μιχαὴλ βελτίωσε τὸ σύστημα ὑφάνσεως τῶν ἀργαλειῶν καὶ ἔκαμε ὑφαντά, πού ξετρεῖλλαν τὶς γυναῖκες. Νηύθηκαν ὅλοι μετὰ πολὺ ὀψωμα ρούχα, στόλισαν τὰ σπιτία τους καὶ ὠργάνωσαν ἀγορὲς ὑφαντῶν, πού ἔκαμαν τοὺς Βαρούα νὰ ἔσθουν σὲ ἐπαφὴ μετὰ τοὺς παραγωγικοὺς Νικοῦγια.

Τελευταῖος ἀπ' ὅλους ἐπισκέφτηκε τὸν καταυλισμὸ κι' ὁ βασιλιάς τους ὁ Μαγιάγκα. Ἔφτασε ἐκεῖ μετὰ μιὰ μεγάλη ὁμάδα ὑπηκόων του καὶ ζήτησε ἀκρόασι ἀπ' τὸν γιατρό.

— Ἔσχομαι νὰ δώ τί κάνετε ἐδῶ, εἶπε ὑπεροπτικά.

— Καλωσώρισε, ἄρχοντά μου. Μεγάλη μας τιμὴ, πού εἶσαι κοντά μας, εἶπε μετὰ καλωσύνη ὁ γιατρός.

— Ὅλοι μιλοῦν γιὰ σὰς. Ὁ λαὸς μου σὰς ἀγαπάει.

— Εἵμαστε ἐδῶ γιὰ νὰ σὰς ὑπηρετήσουμε. Θέλομε μόνον τὸ καλὸ σας.

— Δὲν τὸ πιστεύω, δῆλωσε κοχύλοπτα. Κανεὶς δὲν κάνει κάτι χωρὶς συμφέρον.

— Ἐμεῖς μόνον στὸ συμφέρον σας ἀποβλέπουμε, τίποτε ἄλλο. Πιστεύουμε στὸ Χριστό, τὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης.

— Οἱ λευκοὶ εἴπατε ὅλοι κακοὶ ἄνθρωποι. Δὲν σὰς πιστεύω.

— Τί κακὸ κάναμε ὥς τώρα;

— Τίποτε, κανένα κακὸ, ἀλλά...

— Ἀλλά;

— Τίποτε, θὰ δοῦμε.

Στάθηκε λίγος ἀναποφάσιστος καὶ ξαναμίλησε.

— Μπορεῖς νὰ μάς κάνης πιὸ καλὰ ὄπλα; Ἔχεις ἄνθρωπους, πού ἔχουν πολλὲς γνώσεις.

— Μόνο αὐτὰ δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε. Φέρε ἄρρώστους νὰ τοὺς κάνω καλά. Φέρε τὰ παιδιὰ σας νὰ τὰ μορφώσω. Ἐλάτε νὰ μάθετε νὰ καλλιεργῆτε τὴ γῆ ἢ νὰ μάθετε νὰ ὑφαίνετε, ὅ,τι ξέρουμε θὰ σὰς τὸ μάθουμε, μιὰ καὶ εἵμαστε ὁπαδοὶ τοῦ Ἀρχόντος τῆς εἰρήνης, δὲν μπορούμε νὰ ὑπηρετήσουμε τὸν πόλεμο, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ γιατρός.

— Τότε θὰ ἔρθω καὶ θὰ τὰ κάνω ὅλα σκόνῃ. Πῶς θὰ μετὰ πολημήσετε, φώναξε μετὰ μάτια φουρκισμένα.

— Μετὰ τὴν ἀγάπη, εἶπε ὁ γιατρός, ἐνῶ μέσα του ἔνοιωσε τὴν παγωμένην τοῦ θανάτου.

Τὸν κύτταξε ἀπ' τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια καὶ ἔφυγε βιαστικά, ἐνῶ πίσω του ἀνέμιζε ἡ μπέρτα ἡ βασιλικὴ καὶ ὅλοι τὸν ἀκολουθῶσαν.

Τὶς ἐπόμενες μέρες κανεὶς ἀπ' τὴ φυλὴ Βαρούα δὲν φάνηκε στὸν καταυλισμὸ. Ὅπως ἔμαθαν ὁ Μαγιάγκα τοὺς ἀπαγόρευσε νὰ ξαναπάνε στοὺς λευκοὺς ἀπειλώνοντας τοὺς μετὰ θάνατο. Βγήκε σὲ καλὸ αὐτὴ ἡ καραντίνα, γιὰτὶ σὲ λίγος ὁρῆκε τὴ φυλὴ αὐτὴ ἕνα μεγάλο κακὸ. Λοιμώδης ἡπατίτις.

Θρήνος καὶ κλαυθμὸς στὸ χωριὸ τῶν Βαρούα. Οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νὰ πεθαίνουν, ἐνῶ μιὰ βαριὰ δυσανεξία κατὰ τοῦ βασιλιάς μέρα μετὰ τὴν μέρα φούντωνε. Ὅσπου τὸ κακὸ ὁρῆκε καὶ τὸ σπιτικό τοῦ Μαγιάγκα. Καὶ τότε ξαναέκανε τὴν ἐμφάνισί του στὸν καταυλισμὸ ὁ ὑπεροπτικὸς φύλαρχος.

— Σὲ παροσκαλῶ, συγχώρησε τὴν ἐχθρική μου στάσι καὶ ἔλα νὰ μάς βοηθήσης. Ἡ γυναίκα μου καὶ τὸ παιδί μου πεθαίνουν. Ὁ λαὸς μου χάνεται, κάνε κάτι, μπορεῖς, εἶπε παρακλητικά.

— Λίγος ἀγαθὰ εἰδοποιεῖς καὶ δὲν μπορῶ νὰ ὑποσχεθῶ ὅτι θὰ γλυτώσουν ὅλοι, ἀλλὰ πιστέψέ με πῶς θὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ.

Ἔσκυψε καὶ τοῦ φίλησε τὰ χέρια μετὰ δάκρυα στὰ μᾶτια.

— Πάμε ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος, εἶπε ὁ γιατρός, καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὸν μαστιζόμενο λαόν.

Εὐτυχῶς πού εἶχε τὸ ἐμβόλιο καὶ τὰ ἀπαραίτητα φάρμακα. Πέντε μερόνυχτα κράτησε ἡ πόλη μετὰ τὸ θάνατο. Τὸ θαῦμα στὸ τέλος εἶχε συντελεστή. Σώθηκαν σχεδὸν ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ μερικοὺς γέροντας καὶ μωρά, πού

Πουλιὰ τῆς Ἀγ. Γραφῆς

ΜΑΤΙΑ ΚΑΘΑΡΑ

«Ἴδού εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδού εἰ καλὴ, ὀφθαλμοὶ σου περισσεύει» (Ἄσμ. Ἄσμ. 1, 15)

Τὸ περισσότερον διακρίνεται γιὰ τὴν καθαρότητα του. «Ἦμερον τὸ ζῶον καὶ καθαρὸν» παρατηρεῖ ὁ ἱερός Χρονότομος. Καὶ ὁ ἐρμηνευτής Ζιγαβινός σχολιάζει. «Καθαρότατον ἐστὶ τὸ ζῶον». Ποιὸς δὲν σιάνθηκε μισοσιὰ σιὰ περισσεύει γιὰ νὰ θαυμάσῃ τὴν καθαρότητα τους; Λάμπουν ἀπὸ καθαρότητα. Καθαρά τὰ φρενὰ τους. Ἀλλὰ καθαρά καὶ τὰ μάτια τους. Κατακάθαρα. Δὲν ἔχουν τὰ μάτια τους ἐκεῖνο τὸ διαπεραστικὸ βλέμμα ποὺ ἔχουν τὰ μάτια τοῦ αἰετοῦ, οὔτε πάλι ἐκεῖνο τὸ ἀρπακτικὸ βλέμμα ποὺ ἔχουν τὰ μάτια τοῦ γερακιοῦ. Τὸ βλέμμα τῶν ματιῶν τοῦ περισσεύει εἶναι βλέμμα ἀγνὸν, βλέμμα ἀπλό, βλέμμα ἀπτό.

Μιὰ τέτοια καθαρότητα βλέπουμε καὶ σιὰ μάτια τῆς νύμφης τοῦ Ἄσματος τῶν Ἀσμά-

~~κατακάθαρα~~ δὲν εἶχαν τὸ σθένος μὲ τὴ βοήθεια τῶν φαρμάκων νὰ κατανικήσουν τὴν ἀρρώστειαν.

Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ἀνοίξε νέους ὁρίζοντες στὴν ἱεραποστολή. Οἱ ψυχὲς τῶν Βαρούα κερδήθηκαν κι' αὐτὲς καὶ ἀρχισαν νὰ δέχωνται τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῶν ἱεραποστόλων τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ εἰρήνη χαμογελοῦσε ὕστερα ἀπὸ χρόνια στὴν ἀγρία ζούγκλα. Οἱ ἄνθρωποι ἀδελφώθηκαν κάτω ἀπ' τὴ σημαία τοῦ Χριστοῦ καὶ σὲ λίγο ἀδελφωμένοι κάμανε μιὰ ἐαρταστικὴ ἐκδήλωσιν στὸν καταυλισμὸ τῆς ἀγάπης.

Τραγοῦδια καὶ χοροὶ πλαισίωσαν τὸ πρόγραμμα καὶ μέσσα στὴν πρωτόγνωρὴ εὐτυχίαν, ἀνάμεσα στοὺς δύο φυλάρχους καθισμένοι ὁ γιατρός, ἀγκάλιασε μὲ τὸ βλέμμα του τὸ πλῆθος καὶ φώναξε χαρούμενα.

— Ἀς εὐχηθῶμε στὸν Κύριον ποτὲ νὰ μὴ φύγῃ ἀπ' τὸν τόπον τοῦτο ἡ εἰρήνη.

Κραυγὲς καὶ χειροκροτήματα μ' ἐξάλλο βῆμασιν ἦσαν ἡ ἀπάντησι τοῦ λαοῦ, ποὺ χαιρότανε τώρα τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

των τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἡθικὴ καθαρότητα. Μιὰ καθαρότητα, τὴν ὅποιαν ὁ Νυμφίος Ἰησοὺς ἐγκωμιάζει καὶ ἐπαινεῖ μὲ τὴν στροφή. «Ἴδού εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, ἰδού εἰ καλὴ, ὀφθαλμοὶ σου περισσεύει» (Ἄσμ. Ἄσμ. 1, 15). Οἱ ὀφθαλμοὶ σου, τὰ μάτια σου, κατακάθαρα περισσεύει.

Ἀλλὰ νύμφη γιὰ τὸ Χριστὸ εἶναι ἡ κατὰ ψυχὴ. Νύμφη εἶναι καὶ ἡ δικὴ μας ψυχὴ. Γι' αὐτὸ, τὸ ἴδιο, καθαρά πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὰ δικά μας μάτια. Καθαρά, ὅπως τὰ θέλει ὁ Νυμφίος μας Χριστός.

Καθαρά εἶναι τὰ μάτια μας:

«Ὅταν γύρω ἀπὸ αὐτιά, οὔτε προσθέτουμε οὔτε ἀφαιρούμε τίποτε. Ὅταν τὰ διατηροῦμε ἀπλᾶ, φυσικά, χωρὶς ἀλλοιώσεις, εἶσι, ὅπως μᾶς τὰ ἔδωσε ὁ Θεός. Γιατὶ κάθε φυσικὴ τους ἀλλοίωσις ἀποτελεῖ προσβολὴ κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ὁ «πλάσας τὸν ὀφθαλμόν» (Ψαλμ. 93, 9) εἶναι ὁ Θεός ποιοὶ εἴμαστε ἡμεῖς, καὶ μὲ ποῖο δικαίωμα νὰ κάνουμε προσημαρτυρήσεις σιὰ «ἔργα αὐτὰ τοῦ Κυρίου» (Παροιμ. 20, 12): Κάτω, λοιπὸν τὰ χέρια ἀπὸ τὰ μάτια μας. Πέρα τὰ τοιμητάκια καὶ οἱ δοῦλοισ. Μακρὰ τὰ μολύβια καὶ οἱ ποικίλες βαφές καὶ δι. ἄλλο ἔδωσε σιὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου ἡ μύδα γιὰ νὰ «μασκαρεύεται». Ἐπὶ τέλους, λίγη σοβαρότητα. Ὡς πότε ἐπιπολαιότητες καὶ φαιδοποιήτες; Ἀς ἀρήσουμε τὰ μάτια, ἐξωτερικά, ὅπως εἶναι. Εἶναι ὅρα. Εἶναι ἄλλαν καλὰ, ὅπως καὶ ἔλα ὅσα ἐποίησε ὁ Κύριος.

Ὅταν κλείνουν σιὰ ἄσχημα θεάματα. Καὶ εἶναι πολλὰ τὰ ἄσχημα καὶ σκανδαλιστικὰ αὐτὰ θεάματα, τὰ ὅποια σκανδαλίζουν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ὁδηγοῦν σιὰ κακὸ καὶ σιτὴν ἁμαρτία. Καὶ εἶναι παντοῦ. Στὸν κινηματογράφον. Στὸ θέατρο. Στὴν τηλεόρασιν. Στὶς ἐφημερίδας. Στὰ περιοδικὰ. Σὲ καὶ - ποσά. Σὲ κἀόρα. Σὲ διαφημιστικὰς πινακίδας στοὺς δρόμους, σιτὶς πλατεῖες καὶ παντοῦ. Θεάματα γιὰ τὰ ὅποια ὁ Δαβὶδ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ καὶ ἔλεγε: «Ἀπόστρεφον τοὺς

ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα» (Ψαλμ. 118, 37). Θεέ μου, πάρε τὰ μάτια μου ἀπὸ πράγματα, τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ κάνουν κακὸ στὴν ψυχὴ μου. Τὰ καθαρὰ μάτια δὲν ἀνοίγουν ποτὲ σὲ ἄχρεπα καὶ ἀνήθικα πράγματα. Κλείνουν τότε, ὅπως ἐκλείσαν τὰ αὐτιά τῶν παλληκαριῶν τοῦ Ὀδυσσεά γιὰ νὰ μὴ ἀκούσουν τίς προκλητικὰς φωνὰς ἐκείνων τῶν σειρήνων.

Ὅταν ἀνοίγουν σὲ ὅλα τὰ ὥραϊα τῆς γῆς. Καὶ εἶναι ὅλα ὥραϊα. Ὁραῖα τὰ λουλουῖα. Ὁραῖα τὰ δένδρα. Ὁραῖα τὰ θουνά, καὶ οἱ κάμποι. Ὁραῖα τὰ ποτάμια, οἱ λίμνες καὶ οἱ θάλασσες. Ὁραῖα τὰ πουλιὰ καὶ τὰ ζῷα. Ὁραῖα τὰ ἄστρα μὲ τὸν ἥλιο καὶ τὴ σελήνη. Ἀλλὰ ὡραιότερος ἀπὸ ὅλα τὰ ὥραϊα τῆς γῆς εἶναι ὁ ποιητὴς καὶ δημιουργὸς αὐτῶν τῶν ὥραϊων. Κι' αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος, ἀπὸν, κατὰ τὴν μαρινοῖα τοῦ Ἐθαγγελιστοῦ Ἰωάννου, «πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν» (Ἰωάν. 1, 3). «Ἄν τὰ μάτια μας δὲν μποροῦν νὰ δοῦν πίσω ἀπὸ τὰ ποιήματα τὸν ποιητὴ τους τότε τὰ μάτια μας δὲν εἶναι ἡθικῶς καθαρὰ. Δὲν εἶναι μάτια νύμφης τοῦ Ἀσματος τῶν Ἀσμάτων. Γιατὶ ἐκεῖνη, ὅπως γράφει σ' ἓνα ποίημά του ὁ Μιχαὴλ ὁ Ψελλός, «καὶ γὰρ τοσοῦτον καθαρὸν ἔσχεν βλέμμα, ὥστε κατεῖδε καθαρῶς τὸν κάλλιτον νυμφίον». Τὰ καθαρὰ μάτια βλέπουν παντοῦ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως εἶπε κάποιος: «Στὴ θρονιὴ βλέπουν» τὴ μεγαλοπρέπειά του. Στὸ κρινολούλουδο τὴν ποδονιὰ του. Στους καιροὺς τὴ σοφία του. Στὸ Γολγοθὰ τὴν ἀγάπην του...».

Ὅταν ἐνώνονται γιὰ προσευχή. Τὰ μάτια τῆς προσευχῆς εἶναι πάντα ὥραϊα μάτια. Τέτοια μάτια εἶχε ὁ Δαβὶδ. Συχνὰ τὸν βλέπουμε νὰ γονατίζει καὶ τὰ ἐνῶντῃ τὰ μάτια στὸ Θεὸ γιὰ τὸν ἓνα ἢ γιὰ τὸν ἄλλο λόγο. «Οἱ ὀφθαλμοὶ μου, ὅπως γράφει στὸν 24 Ψαλμὸ του, διὰ παντός πρὸς τὸν Κύριον». Τὰ μάτια μου εἶναι πάντοτε σιταμμένα πρὸς τὸν Κύριον. Σὲ ἄλλο Ψαλμὸ, τὸν 122, τὸν βλέπουμε νὰ ἔχῃ τόσο προσηλωμένα τὰ μάτια του στὸ Θεό, ὅπως οἱ δοῦλοι τῆς Ἀνατολῆς εἶχαν προσηλωμένα τὰ βλέμματά τους στὰ χέρια τῶν κυρίων τους ἀπὸ τὰ ὁποῖα περιέμεναν τὴν κίνησιν γιὰ ἐργασία, τροφή καὶ μισθό. Γεμάτος, λοιπόν, ἀποσίωσι ὁ προφήτης προσεύνεται καὶ ψιθυρίζει στὴν προσευχή του πρὸς τὸ Θεό: «Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀ-

φθαλμούς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἴδού ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἕως οὗ οὐκ ἐκτειροῖσαι ἡμᾶς».

Ὅταν χαμηλώνουν ἀπὸ τὴν παρατήρησιν, ποὺ γίνεται, γιὰ κάποιο σφάλμα ποὺ διαπράττει ὁ ἄνθρωπος. Τὰ μάτια αὐτὰ ποὺ χαμηλώνουν στὴν περίπτωσιν αὐτὴ εἶναι μάτια ταπεινά, μάτια καθαρὰ, εἶσι ὅπως τὰ θέλει ὁ Κύριος. Τέτοια μάτια, ταπεινά, εἶχε ὁ τελώνης τῆς παραβολῆς. Συναισθανόμενος τὴν ἁμαρτωλότητά του «οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραν» (Λουκ. 18, 13). Δὲν ἤθελε οὕτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσῃ πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ μὲ τὰ μάτια του σιταμμένα πρὸς τὰ κάτω, «ἐνυπνεν εἰς τὸ σιῆθος αὐτοῦ λέγων» ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ».

Ὅταν κλαῖνε, διὰν σιάζουν δάκρυα μετανόας. Πόσο ὥραϊα εἶναι τὰ δάκρυα τῆς μετανόας! Τὰ δάκρυα αὐτὰ κάνουν τὰ μάτια ὥραϊα προσοτὰ στὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἀγγέλους. Τέτοια ὥραϊα μάτια εἶχε ὁ προφήτης Δαβὶδ. Γιὰ τίς παρεκτροπὰς του ἔκλαψε κάθε νύκτι καὶ ἔδρεχε μὲ τὰ δάκρυά του τὸ κρεββάτι του καὶ τὸ σιγῶμα του. «Ἐκοπίασα ἐν τῷ σιναγμῷ μου, λούσω καθ' ἑκάστην νύκτι τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυοις μου τὴν σιραμηνήν μου δρέξω». (Ψαλμ. 6, 7). Τὸ ἴδιον, ὥραϊα, καθαρὰ, εἶναι καὶ τὰ μάτια ποὺ κλαῖνε γιὰ τίς παρεκτροπὰς τῶν ἄλλων. Στὴν κατηγορίαν αὐτὴ τὴν πρώτην θέοι ἔχουν τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ μας. Ἐκλαψε ὁ Κύριος, διὰν ἀντίκρινε τὴν Ἱερουσαλὴμ σὲ μιὰ ἀπὸ τίς τελευταῖες του ἐπισκέψεις στὴν πόλιν αὐτή. «Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὴν» (Λουκ. 19, 41). Ἐκλαψε γιὰ τὴ σκληρότητα τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἐκλαψε γιὰ τίς ψυχὰς ποὺ ἤλθε νὰ σώσῃ κι' αὐτὲς μὲ πείσμα πηγαίνανε στὸν ὄλεθρον καὶ στὴν καταστροφή. Παρόμοια δάκρυα εἶναι καὶ τὰ δάκρυα ἐκείνης τῆς ἁγίας Μόνικας γιὰ τὸ παραστρατημένο παιδί τῆς. Ἀλλὰ καὶ πόσες καλὰς ψυχὰς καὶ σήμερα δὲν παροῦν καὶ δὲν τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια τους δάκρυα γιὰ τὰ σφάλματα καὶ γιὰ τίς παρεκτροπὰς ποὺ διαπράττουν φίλες ψυχὰς! Ὅλα αὐτὰ τὰ μάτια ποὺ κλαῖνε γιὰ τοὺς παραστρατημένους ἀδελφοὺς εἶναι μάτια ὥραϊα. Εἶναι μάτια καθαρὰ γιὰ τὰ ὁποῖα κάνουμε λόγο.

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ.

Ὁ Ὅσιος ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ὁ Παφλαγῶν

26 Νοεμβρίου

ΟΙ ΑΣΥΓΚΙΝΗΤΟΙ

Ἀνεκτίμμητα στολίδια

Ἡ καλὴ θέλησις καὶ ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν εἶναι βασικὰ στοιχεῖα καλλιέργειας θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς. Ἡ πίστις εἶναι

ἀπαραβίαστος, διότι εἶναι καρπὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, καὶ ἀποτελεῖ πολυτιμότεον δῶρον τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρω-

“Οταν τὰ μάτια ἀναζητοῦν τὸ ἀπολωλὸς» πρῶται. Ὁλόκληρη ἡ ἐπὶ γῆς ζωὴ τοῦ Χριστοῦ μας ἦταν μιὰ διαρκὲς ἱεραποστολικὴ πορεία. Πορεία μέσα σὶν κόσμῳ. Λίγες φορές ἀποσύρθηκε σὶν ἐρημῳ γιὰ ἀνάπαυσι. Καὶ πολὺ λίγο χρόνον. Στὶς ἱεραποστολικὰς πορείας μέσα σὶν κόσμῳ, τὰ μάτια του διαρκῶς ἀναζητοῦσαν ψυχὰς παραστρεφέντας. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ ἡ περιπτώσις τοῦ Ζακχαίου. “Οταν ὁ Κύριος ἔφθασε σὶν Ἱεριχώ, ἀναβλέψας εἶδε τὸν Ζακχαῖον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβητι· σήμερον ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι» (Λουκ. 19, 5). Πόσα δὲν λέει ἐκεῖνον τὸ ἀναβλέψας εἶδε τὸν Ζακχαῖον! Εἶναι πολὺ συγκινητικὴ καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Κάποιος νέος ποὺ εἶχε φέρει σὶν Χριστῷ ὁ Ἀπόστολος παρασύρθηκε ἀπὸ κακοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔφθασε σὶν σημείον τὰ βγῆ σὶν θοῦνᾳ καὶ νὰ γίνῃ λησιτῆς, ἀρχηγὸς λησιτῶν. “Οταν τὸ ἔμαθε ὁ μαθητῆς τῆς ἀγάπης πόνεσε, ἔκλαιε καὶ πῆρε τὰ θοῦνᾳ, παρὰ τὰ γρηγορεῖν, νὰ τὸν δεῇ γιὰ νὰ τὸν ἐπαναφέρει σὶν μάνδρᾳ τοῦ Χριστοῦ. Περιπατοῦσε ὥρες, ἡμέρες καὶ μὲ τὰ μάτια του διαρκῶς ἐρευνοῦσε διὰ τὰ μέρη μὲ τὴν ἐλπίδα κάποιου νὰ τὸν ἀνικρούσῃ. Σὲ μιὰ ἀνάστασί του, κάποιου, τὸν πῆρε τὸ μάτι του. Ἐβγαλε δυνατὴ φωνὴ καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ πλησιάσῃ. “Εἰσι καὶ ἔγενε. Ὁ ἀρχιλησιτῆς ἔπεσε σὶν πόδια τοῦ καλοῦ τοσπάνου καὶ ὅλος μετάνοια τὸν ἀκολούθησε σὶν πόδι. Πόσο ὠραῖα εἶναι καὶ αὐτὰ τὰ μάτια, τὰ ἱεραποστολικά μάτια, ἃν γίνεταί νὰ τὰ δοκίμομε ἔτσι!

“Οταν ἐκφράζον συμπάθεια πρὸς τὸν πονεμένο ἀδελφόν. Καὶ ἐδῶ παράδειγμα εἶναι ὁ Κύριος. Στὸν πληγωμένο Ἰουδαῖο τῆς παραβολῆς τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου, μόνο ὁ

Κύριος «δὸν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέθηκε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον...» (Λουκ. 10, 33-34). Ὁ ἱερεὺς ποὺ πέρασε πρῶτος καὶ ὁ Λευίτης ποὺ πέρασε ὕστερα δὲν εἶχαν μάτια μὲ συμπάθεια. “Εἰσι πέρασαν πλάι ἀπὸ τὸν πληγωμένο τελειῶς ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροί. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ὁ Κύριος, καὶ πάντοτε, ἐβλεπε κάθε ἄρρωστο, μὲ μάτια συμπαθείας. Στὴν Ἱεριχώ, διὰ εἶδε δὺν τυφλοὺς «σπλαγχνισθεὶς ἤγατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί» (Ματθ. 20, 34). Ποιὸν πονεμένο εἶδε ὁ Ἰησοῦς καὶ δὲν τὸν εἶδε μὲ συμπάθεια; Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ καλοὶ χριστιανοὶ κάνουν τὸ ἴδιον. Αὐτὸ ποὺ ἔκανε ὁ Χριστὸς μας. Κι’ αὐτοὶ βλέπουν μὲ μάτια συμπαθείας, κάθε πονεμένο, πληγωμένο, ἄρρωστο, φυλακισμένο, φτωχὸ καὶ συντρέχουν σὶν πόνο τὸν ποικιλοτρόπως.

Αὐτὰ εἶναι τὰ καθαρὰ μάτια. Τὰ ἐπαναλαμβάνουμε. Τὰ ἀνεπιτήδευτα μάτια. Τὰ κλειστὰ σὶν ὁσχημα καὶ ἀνῆθικα θεάματα. Τὰ ἀνοικτὰ σὶν ὠραῖα τῆς γῆς καὶ σὶν «ποιήματα πάντα τὰ ὠραῖα». Τὰ μάτια τῆς προσευχῆς. Τὰ ταπεινὰ μάτια. Τὰ μάτια ποὺ σιάζουν δάκρυα μετανόιας καὶ ἐκεῖνα ποὺ κλαῖνε γιὰ τὶς παρεκτροπὲς τῶν ἀδελφῶν. Τὰ ἱεραποστολικά μάτια. Τὰ μάτια τὰ συμπονετικά. Καὶ τὰ μάτια τὰ ἀγνά, τὰ ἀπονήρευτα, τὰ ἄδοξα, τὰ ἀπεριεργα. Τέτοια μάτια πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὰ δικὰ μας μάτια. Κι’ ὅν δὲν εἶναι νὰ γίνων γιὰ νὰ ἀκούσουμε καὶ ἡμεῖς τὸν ἔπαινον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἴδιον ἔπαινον ποὺ ἄκουσε ἡ νύμφη τοῦ Ἀσματος: «Ἰδοὺ εἰ καλὴ, ἡ πλησίον μου, Ἰδοὺ εἰ καλὴ, ὀφθαλμοὶ σου περιστρεφά».

Ἀρχμ. Γεωργίου Ἱ. Ραπτόπουλος

πον. Ὁ Κύριος οὔτε ἐμπαίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ οὔτε τὸν ἐκβιάζει. Ὡς παιδαγωγὸς νοθεύει, χειραγωγεί καὶ βοηθεῖ τὰ τέκνα του. Τὰ ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τὰ προσανατολίζει πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Κύριος διὰ τοῦ λόγου του θέλει νὰ ρυθμίσῃ ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, τὰς σκέψεις καὶ τὰς διαθέσεις του, τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν προσεκτικὸν ὥστε νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ κυριαρχῇ εἰς τὰς ἐνόχους ὁρμάς, νὰ χαλινάγῃ τὰ πάθη καὶ διὰ τῶν μυστηρίων νὰ ζητῇ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς πᾶσαν ἀγωνιστικὴν προσπάθειαν.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ αἰὼν μας ἔχει τὴν τάσιν νὰ κρίνῃ καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν πνευματικὴν συγκρότησιν τοῦ ἀτόμου ἀνάλογα μὲ τὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς. Λησιμονεῖ ὁ ἄνθρωπος ὅτι εἶναι ἐπιτακτικὸν τοῦ καθήκον νὰ ἀναζητῇ πράγματα τὰ ὁποῖα ἀξίζουν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ὀφείλει νὰ στρέφῃ τὸ ἐνδιαφέρον του. Αὐτὴ ἡ συνεχὴς αὐξανομένη ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοὺς στόχους τῆς πνευματικῆς συγκροτήσεως ἐπιφέρει καὶ τὴν ἀντιχριστιανικὴν δραστηριότητα καὶ τὴν πνευματικὴν χλιαρότητα. Θὰ παραμῆνῃ διαρκέστερον εἰς τὸ σκότος ὁ ἄνθρωπος ἐν ὅσῳ θὰ ἐξακολουθῇ τὴν ἀδιάντροπον συμπεριφορὰν πρὸς πᾶσαν θρησκευτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἀλήθειαν, τὴν εἰδωλολατρικὴν καὶ ἄσεμνον ἐμφάνισιν, τὴν νωρότητα τῶν σκέψεων καὶ τὴν ἀνυπακοὴν πρὸς πᾶσαν ὠραίαν διδασχὴν.

Ὁ Χριστὸς προσφέρεται εἰς κάθε πιστὸν νὰ συνοικήσῃ. Ζητεῖ τὴν ἀλληλογνωριμίαν μετ' αὐτοῦ. Ἐκαμε μεγίστην παραχώρησιν, μέχρι σταυρικῆς θυσίας, διὰ τὴν παροχὴν εὐκαιριῶν νὰ γνωρίσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν Σωτῆρα του. Ὑπάρχει μία ἀπλή συνταγή, τὴν ὁποίαν ἀν' ἀκολουθήσῃ ὁ κάθε ἄνθρωπος θὰ γνωρίσῃ τὸν Χριστὸν καὶ θὰ γίνῃ ἕνας καλὸς φίλος του. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς γνωριμίας εἶναι σωτήρια. Τὸν Χριστὸν εὐκολὰ ἡμπορεῖ νὰ τὸν γνωρίσῃ κανεὶς, ὅταν διακόψῃ τὰς σχέσεις του μὲ τὸν διάβολον καὶ τὸν πῦση, ὅπως ὁ ἀνάδοχος πτύει αὐτὸν κατὰ τὴν βάπτισιν διὰ λογαρισμὸν τοῦ βαπτισθέντος νηπίου· ὅταν στολίσῃ τὴν καρδίαν μὲ τὰ ἀνεκτίμητα στολίδια τῆς σωφροσύνης, τῆς σεμνότητος, τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς ἀγνότητος καὶ τοῦ σεδασμοῦ καὶ ὑπακοῆς πρὸς

τοὺς μεγαλυτέρους ἀπορρίπτων πᾶσαν κοσμικὴν ἐξωτερικευσιν καὶ πάντα ἐξωτερικὸν καλλωπισμὸν· ὅταν ἐπιμελῶς ἀποφεύγῃ τοὺς σκανδαλισμοὺς καὶ τὴν θεομπαξίαν περιφρονῶν πᾶν ἁμαρτωλὸν κίνητρον καὶ ἐγκολπούμενος εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ βάθος τὰ δ. δάγματα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔζησαν καὶ ζοῦν κατὰ τὰς παραγγελίας αὐτὰς ἡξιώθησαν καὶ θὰ ἀξιώθουν τῆς μεγάλῃς τιμῆς «τέκνα Θεοῦ γενέσθαι». Καὶ δὲν εἶναι ὀλίγοι αὐτοί. Τὰ Συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας διηγούνται διὰ τὰ ἀνεκτίμητα αὐτὰ στολίδια τῆς πνευματικότητος πῶν ἐργατῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Τὴν 26ην Νοεμβρίου ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ Ὁσίου ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ Παφλαγονόου καὶ τὸν προβάλλει εἰς τοὺς πιστοὺς ὡς πνευματικὸν ἐργάτην εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

Ὁ ὁσιος Στυλιανὸς κατήγετο ἐκ Παφλαγονίας ἐξ εὐσεβῶν γονέων. Ἡ θεία Πρόνοια τὸν ἐτίμησεν, ὥστε ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὸν Θεόν. Ἡ δύναμις τοῦ κόσμου καὶ αἱ ὕλικοι ἀπολαύσεις δὲν ἡδυνήθησαν νὰ τὸν παρασύρουν. Ἐμεινε σταθερὸς εἰς τὴν θρησκευτικὴν πίστιν καὶ ἐκαλλιέργησε τὴν καρδίαν του κατὰ τὰ προστάγματα τῆς θείας διδασκαλίας. Στόχος του ἦτο πῶς νὰ γίνῃ μέτοχος τῆς οὐρανοῦ βασιλείας καὶ συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ.

Νέος ἀκόμῃ εἰς τὴν ἡλικίαν ἐμοίρασε τὴν κληρονομηθεῖσαν πατρικὴν περιουσίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀπηλλαγμένος πλέον δεσμῶν καὶ ὑποχρεώσεων ἐβάδισε τὴν ὁδὸν τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων καὶ τῆς πάλης μὲ τὸν ἑαυτὸν του. Περιβληθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐπεδόθη μὲ ζῆλον καὶ ἐπιμονὴν εἰς τὸ πῶς καλλίτερον θὰ ἐγίνετο ἀρεστὸς εἰς τὸν Θεὸν διακριθεὶς μεταξὺ τῶν συνασκητῶν του. Ὅσον περισσότερον πλησιάζει ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος τὸν Θεόν, τόσο ὑψηλότερον θέλει νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν πνευματικότητα. Ἄλλ' ἡ ὑψηλότερα πνευματικότης ἀπαιτεῖ μεγαλυτέρας θυσίας, σκληροτέρους ἀγῶνας. Ὁ ὁσιος Στυλιανὸς ἐπροχώρησε περισσότερον ἀκόμῃ. Ἀνέρχεται εἰς ὑψηλότερας βαθμίδας πνευματικῆς ζωῆς καὶ ἀσκήσεως. Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ κλείεται εἰς σπήλαιον, ὅπου ἀφωσιώθη εἰς τὴν προσευχὴν, τὴν μελέτην καὶ τὴν ἀγρυπνίαν. Νοῦς, καρδιά καὶ σῶμα συν-οικοῦν μετὰ τοῦ Κυρίου. Εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς

πραγματικής χριστιανικής ζωής. Οί σύγχρονοι άνθρωποι δεν δύνανται νά συλλάβουν τὸ ὕψος αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Δι' αὐτὸ καὶ δὲν συγκινούνται ἀπὸ ὅσα τὸ συναξάριον ἀναφέρει διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ὁσίου Στυλιανοῦ. Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰς ἐγκοσμίους ἀπολαύσεις καὶ ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας δι' ἀποκτησὶν μόνον ὑλικῶν ἀγαθῶν μένουν ἀδιάφοροι καὶ ψυχροὶ ἐνώπιον αὐτῆς τῆς διηγῆσεως περὶ τοῦ ἀσκητικοῦ βίου τοῦ ὁσίου Στυλιανοῦ.

Ἡ πνευματικότης αὐτὴ εἶναι ὁ καλλίτερος στολισμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἄς γευθῶν οἱ πιστοὶ τοιαύτης ὠραιότητος πνευματικῆς τροφῆς διὰ νὰ κατανοήσουν, διατί ὁ ὁσιος Στυ-

λιανὸς ἐκλείσθη εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἀφωσιώθη εἰς τὸν Θεόν. Ὅσοι ζοῦν χωρὶς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ ἄνευ θρησκευτικῶν προσανατολισμῶν πάντοτε θὰ μένουν ἀσυγκίνητοι. Ἐδῶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τονισθῇ εἰς πάντα ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ ἡ ὑποχρέωσις νὰ κάμνῃ γνωστὴν τὴν ὠραιότητα τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἰς τοὺς συνανθρώπους του, ὥστε νὰ διεγερθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ὁ πόθος βιώσεως τοιαύτης πνευματικῆς ζωῆς. Εἶναι σοβαρὰ ἡ ὑποχρέωσις αὕτη. Ἄν συμβαίη νὰ μὴ ἐκδηλοῦνται τοιαῦται δραστηριότητες ὑπάρχει ἐνδεικτικὴ αἰτιολογία ὅτι τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ μένουν ἀσυγκίνητα πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς πνευματικῆς ὠραιότητος.

Ἡ ἀκτινοβολία τῆς πνευματικότητος

Ὁ πνευματικὸς στολισμὸς εἶναι πηγὴ ἀκτινοβολίας. Χαίρεται ὁ ἄνθρωπος νὰ συνμιλῇ μὲ ἀκτινοβολούσας πνευματικότητας. Κατέχονται πολλοὶ ἀπὸ τόσον ἐνθουσιασμόν, ὥστε δὲν παραλείπουν εὐκαιρίας νὰ τὸν ἐκδηλώνουν. Αὐτὸ συμβαίνει μὲ ὅσους ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὰς ἱερὰς μονὰς ἢ ἀπὸ τὸν πνευματικόν, οἱ ὅποιοι αἰσθάνονται ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν καὶ συνεχῶς διηγούνται ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν κατὰ τὰς ἐπισκέψεις των.

Ἀνεκφράστον χαρὰν ἠσθάνοντο ὅσοι ἐγνώριζον τὸν ὁσιον Στυλιανόν. Ἔτσι ἡ φήμῃ τῆς ἀγιωσύνης του ἐξήλθε τῶν ὁρίων τῆς Παφλαγονίας καὶ πολλοὶ ἦσαν οἱ συρρέοντες νὰ τὸν ἀκούσουν διδάσκοντα, νὰ θαυμάσουν τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀσκητικότητά του καὶ νὰ ἀντλήσουν δύναμιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν καθημερινῶν προβλημάτων.

Ὁ ὁσιος Στυλιανὸς ἔζησεν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς γενναῖος ἀθλητῆς καὶ ἀφῆκε τὴν ἀγίαν του ζωὴν ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Ἀπῆλθε πρὸς Ἰκρίον ἐν εἰρήνῃ ὑμῶν καὶ δοξολογῶν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ ἐκδηλώνει τὴν ἀγάπην του πρὸς τοὺς ἐπικαλουμένους τὴν βοήθειαν. Ἀσθενεῖς καὶ ἀδύναμοι εὗρον τὴν ὑγείαν καὶ προστασίαν, ὁσάκις μετ' ἐμπιστοσύνης προσέφυγον πρὸς αὐτόν. Συνεχῶς οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ εὐεργετοῦνται. Ὁ Θεὸς ὡς

φῶς νοητὸν ἐκπέμπει τὰς ἀκτῖνας του εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πιστοῦ. Τὸ χριστιανικὸν φῶς εἶναι ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ ἀκτινοβολία τοῦ ἐσωτέρου πνευματικοῦ ἀνθρώπου. Ὁ φωτισμένος ἄνθρωπος ἀκτινοβολεῖ τὸ χριστιανικὸν φῶς καὶ φωτίζει τοὺς συνανθρώπους του, ὅπως καὶ ὁ ἅγιος Στυλιανὸς διεσκόρπισεν ἀπὸ τὴν πλουσίαν πηγὴν τὸ φωτίζον καὶ θερμαίνον χριστιανικὸν φῶς.

Ὅσοι δὲν ἔχουν φῶς Χριστοῦ δὲν ἔχουν καὶ χριστιανικὴν ζωὴν. Ζοῦν βίον ζωῶδῃ καὶ ἀκάθαρτον καὶ δὲν ἔχουν εὐγενῆ συναισθήματα οὔτε δύνανται νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν, ἢ ὅποια ἐλευθερώσει καὶ σώξει τὸν ἄνθρωπον. Οἱ εὐρισκόμενοι εἰς πνευματικὸν σκότος μένουν ἀσυγκίνητοι δι' ὅτι συντελεῖται γύρω του. Ὁ νοῦς των, τὸ ἀρχηγεῖον τῆς ὀντότητος, σκοτίζεται καὶ ἀδυνατεῖ νὰ διακρίνῃ τὴν ὀρθότητα τῶν ἐνεργειῶν. Ἔτσι ἡ βούλησις ἀδρανεῖ καὶ ὑποτάσσεται εἰς τὸ σαρκικὸν φρόνημα, τὸ ὅποιον ὅταν κυριαρχῇ, ἄγει καὶ φέρει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς προσανατολισμὸν τὸ ἄτομον. Τὸ σαρκικὸν φρόνημα ἀπολακτίζει τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀγρία κραυγὴ τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκούεται δυνατὰ. Ἀσυγκίνητος καὶ σκληρὸς ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Καυχάται μόνον διὰ τὰ ἐπιτεύγματα εἰς τὸν τεχνικὸν τομέα. Πότε ὅμως θὰ καυχῇ διὰ τὴν πνευματικότητά του;

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἀντισυμβαλλόμενα μαθητικά ἐκδηλώσεις

Ἀπὸ ὅσα εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας καὶ ἀπὸ τὰς κυκλοφορούσας πληροφορίας περὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν σπουδάζοντων εἰς σχολεῖα τῆς Μέσης Ἑκπαιδεύσεως κατὰ τὸ ἀρξάμενον διδακτικὸν ἔτος 1974 - 75 πρέπει νὰ ἐμβάλουν εἰς ἀνυσχίαν ὄχι μόνον τοὺς γονεῖς, ἀλλὰ ὅλους τοὺς φορεῖς τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. *

Κρούσματα ἀπειθείας, διάθεσις πρὸς μὀρφωσιν περιωρισμένη, τάσεις ἀντιδραστικαὶ πρὸς τὸ διδακτικὸν ἔργον τῶν ἐκπαιδευτικῶν, χρησιμοποίησις ἐξωμορφωτικῶν συνθημάτων καὶ ἐκδηλώσεις σκληρότητος καὶ ἀναρχισμοῦ, τὰ ὅποια ἐκυριάρχησαν εἰς σπουδάζοντας.

Τὰ αἷτια ἀσφαλῶς εἶναι διάφορα. Ἰσως ἡ ὅλη δημιουργηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους κατάστασις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἡ ὅποια διήγειρε τὰ νεανικὰ πνεύματα καὶ ἡ ὅποια ἐνισχύθη μὲ τὰς ἐκδοθείσας Ὑπουργικὰς Ἐγκυκλίους. Ἰσως καὶ ἡ μὴ ἐκτίμησις τῆς κρισιμότητος τῆς καταστάσεως ὑπὸ τῶν γονέων. Εἰς αὐτὰ δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ νεανικὴ ἐπιπολαιότης, ἡ ὅποια εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν ἔχει μεγαλυτέραν εὐαισθησίαν. Ἡ κατάσταση δύναται καὶ ἐγκαίρως ἐπιβάλλεται νὰ ἐπανεύρῃ τὸν ὀρθὸν μορφωτικὸν προσανατολισμόν. Ἡ ὥριμότης διὰ νὰ ἐδραιωθῇ καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὴν σφαῖραν τῆς σπουδάζουσας νεότητος πρέπει νὰ χαλιναγωγῆται καὶ καθοδηγῆται συνεχῶς. Εἰς αὐτὸ ὀφείλουν οἱ πάντες νὰ βοηθήσουν θετικῶς. Ἄν πράγματι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν σπουδάζουσαν νεότητα εἶναι εἰλικρινής

πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ ἐμπράκτως. Ἐνδεχομένως νὰ εἶναι στενὸς ὁ δῶς διὰ τοὺς νέους, ἀλλ' εὐεργετική. Οἱ νέοι θὰ βοηθηθοῦν καὶ θὰ περιορισθοῦν πλεον εἰς τὰ σπουδαστικά των καθήκοντα. Ἔτσι θὰ μειωθοῦν καὶ αἱ πολλὰ ἐγκληματικὰ πράξεις καὶ λοιπαὶ ἀσεμνοὶ ἐνέργειαι τῶν νέων μας.

Οἱ προβληματισμοὶ τῶν προβλημάτων

Προβληματισμοὺς πολλοὺς ἐδημιούργησαν ὅσοι ἀνέλαβον νὰ παρουσιάσουν «ὀπείθονον, ὠλοκληρωμένην καὶ ἀντικειμενικὴν γνώμην» μέσφ τῶν ἐνημερωτικῶν μέσων. Ἡ ἀνάληψις ἐνὸς τοιοῦτου ἔργου προϋποθέτει ἐνδιαφέρον, ἀγάπην, πόνον καὶ ἀγωνίαν διὰ τὰ ἐκκλησιαστικά πράγματα. Ἡ διείσδυσις εἰς τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ προβλήματα ἀπαιτεῖ πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐνημέρωσιν καὶ συγχρότησιν. Ὁ ἀναλαμβάνων τοιοῦτον ἔργον πρέπει νὰ γονατίσῃ πολλάκις πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ μετὰ συντριβῆς καρδίας νὰ ζητήσῃ τὸν φωτισμόν, ὥστε νὰ διηγηθῇ εἰς τὸν ὀρθὸν προγραμματισμόν ἐνεργειῶν. Δὲν εἶναι μόνον τὸ πρόβλημα τοῦ διαζυγίου μὲ τὸ ὅποιον κατὰ πρῶτον ἤρχισαν τὴν ἐρευναν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων. Πρέπει νὰ προχωρήσῃ τις βαθύτερον διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ αἷτια παραστρατήσεως καὶ ἠθικῆς χαλαρότητος τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Πρέπει νὰ συνδεθῇ μὲ τὴν πηγὴν τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ. Ἄν δὲν θεμελιώσῃ ὁ ἴδιος ὁ ἀναλαμβάνων τοιοῦτον ἔργον τὴν ζωὴν του καὶ τὴν δρᾶσιν του ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου πῶς θὰ διαφωτίσῃ τοὺς ἄλλους;

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

Ἱδιοκτησία καὶ Ἑκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/νικῆ

Διευθυντὴς Συντάξεις: Σάββας Ν. Σαρθόπουλος, Πέλοπος 9, Θεσ/νικῆ

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νικῆ

Ἔτησίαι συνδρομή: Ἑσωτερικὸς δρχ. 20 — Ἐξωτερικὸς δολλ. 2

Ἐπιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νικῆ

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

«Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγισμὸς καὶ ἀπολύτρωσις» (Α' Κορ. 1, 30)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ' - ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Δεκέμβριος 1974

Ἀριθ. φύλλον 348

ΟΙ ΑΓΡΑΥΛΟΥΝΤΕΣ ΠΟΙΜΕΝΕΣ

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τοὺς στίχους 8—20 τοῦ 2ου κεφαλαίου τοῦ Εὐαγγελίου του περιγράφει τὸ μήνυμα καὶ τὸν ἔμψυχον τῶν ἀγγέλων πρὸς τοὺς ἀπλοὺς ποιμένας τῆς Βηθλεὲμ κατὰ τὴν νύκτα τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Τὰ πρόσωπα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὰ ὅποια ἀνέλαβον νὰ ποιμάνουν τὸν λαὸν καὶ νὰ ἀποκαλύψουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου διεκρίνοντο διὰ τὴν ἀπλότητα καὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἀπὸ ἀπλοὶ ποιμένες ἐκαλοῦντο νὰ διαδραματίσουν ἡγετικὸν ρόλον. Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ σημειούμενον ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ διὰ τοὺς ποιμένες ἦσαν «ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν». Ἦσαν εἰς κατάστασιν ἐτοιμότητος ἀγρυπνοῦντες εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἀναμένοντες. Τὰ χαρμόσυνα μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὰ δέχονται αἱ καρδίαι ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἀγρυπνοῦν πορευόμενοι ἐν ὁδῷ Κυρίου εἴτε διὰ προσευχῶν καὶ παρακλήσεων, εἴτε διὰ νηστειῶν καὶ φιλανθρωπίας εἴτε διὰ πάσης ἐναρέτου πράξεως καὶ σκέψεως. Ἀπὸ τοὺς ἐξημενεύτας τῶν στίχων αὐτῶν ἐπισημαίνεται τὸ γεγονὸς διὰ τὸν ἄγγελον τοῦ Κυρίου δὲν ἀπεστάλη εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ἢ τοὺς πρεσβυτέρους, οἱ ὅποιοι δὲν ἦσαν παρεσκευασμένοι νὰ δεχθῶν τὸ μήνυμα τοῦτο, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀπλοὺς ποιμένας, οἱ ὅποιοι διεμένον εἰς τὰς σκηνάς. Ἔτσι γίνεται φανερόν διὰ τὸν ἄνθρωπον ὅφειλε νὰ ἔχη ἐστραμμένον τὸν νοῦν του πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ ἀκοῇ τὰ λυτρωτικὰ μηνύματα. Ἰδιαίτερος κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῶν Χριστογεννῶν ἡ κατάλληλος προετοιμασία θὰ παράσχη τὴν δυνατότητα νὰ ἀκούσῃ ὁ πιστὸς τὸ ἀγγελικὸν μήνυμα «ὅτι ἐ-

τέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὃς ἐστὶ Χριστὸς Κύριος».

Οἱ ποιμένες δὲν περιωρίσθησαν ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ δεχθῶν τὸ ἀγγελικὸν μήνυμα περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ λυτρωτοῦ. Ἐδραστηριοποιήθησαν ἀμέσως. Ἔσπευσαν νὰ ἴδουν τὸν γεννηθέντα χωρὶς ἀμφιβολίας, ἀλλὰ μετὰ τὴν θεβαιότητα διὰ ὄντως ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Σωτὴρ. Κατανοοῦν διὰ μοναδικὴν εἶναι ἡ εὐκαιρία νὰ ἴδουν τὸν Χριστὸν, νὰ τὸν προσκυνήσουν καὶ νὰ ἐναποθέσουν εἰς αὐτὸν τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς προσδοκίας των. Μεταβαίνουν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγεννήθη ὁ Κύριος μετὰ ταπεινώσειν καὶ εἰλικρίνειαν, μετὰ συνέσειν καὶ ἀγαθὴν διάθεσιν νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας συγκαταβάσεως. Ὅσοι ἐνδοσυσταζονται ἀπὸ τὴν θείαν ἐνανθρωπήσειν ἀποσιώνονται εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἰσοδύναμις ἐπὶ τῆς γῆς ἀγωνίζονται διὰ νὰ χαίρωνται εἰς τὸν οὐρανὸν πλησίον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν διαρκῆ Χριστοῦγεννα καὶ ζοῦν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν τὴν μακαριότητα τοῦ οὐρανοῦ.

Οἱ ποιμένες τὸ γεγονὸς τῆς θείας συγκαταβάσεως δὲν τὸ ἐκράτησαν μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν τους. Τὸ διελάλησαν καὶ εἰς ἄλλους Ἰουδαίους. Τὸ μήνυμά τους προσεκύλησε μὲν τὸν θαυμασμόν εἰς τοὺς ἀκροατάς των Ἰουδαίων, ἀλλ' ἔμεινεν ἕως ἐκεῖ. Δὲν ἐζήτησαν νὰ κἀθῶν τὰ καθήκοντα ἐναντὶ τοῦ Θεοῦ βοήθους. ἔμειναν ἡμεῖς καὶ ἀδιάφοροι. Συνέχισαν μίαν κατάστασιν ἣ ὅποια διητύωνε τὸ γένος τῆς ἀπομακρόνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν. Δὲν ἀντελήφθησαν διὰ ἐκγεννηθῆ «παιδίον νέον», διὰ ἦλθεν ὁ Σωτὴρ διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν πεπτωκότα ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλει-

αν και την φιλαυτίαν, ὅτι διὰ τὸν ἄνθρωπον ἤρchiσε μία νέα ζωή και ὅτι ὤφειλον νά διαφυλάττουν τὰς περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας μετὰ μεγίστης προσοχῆς και ἀδιακόπου ἐνδιαιφέροντος.

Οἱ ποιμένες ἐγύρισαν εἰς τὰ κοπάδια τοὺς πλήρεις χαρᾶς και ἐνθουσιασμοῦ. Ἐδοξολογουν τὸν Κύριον διότι κατεδέχθη νά κατέλθῃ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ νά ἀνυψώσῃ εἰς οὐρανούς τὸν ἁμαρτήσαντα ἄνθρωπον.

Συνεχῶς πίπτει ὁ ἄνθρωπος εἰς παραβάσεις. Ἔχει ὅμως τὴν δυνατότητα διὰ τῆς μετανοίας νά ἐπανασυνδέῃ τὰς σχέσεις του μετὰ τὸν Θεόν. Δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν περίοδον τῆς προσδοκίας, ἀλλ' εἰς τὸ γεγονός τῆς θεοφανείας. Ἡ ταπεινὴ φάτις τῆς Βηθλεὲμ θὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν προσκηματικὴν και λυτρωτικὴν του πορείαν πρὸς τὸν Χριστὸν και θὰ ἀκτινοβολῇ τὸ πνευματικὸν φῶς, τὸ ὁποῖον ἐφώτισε τοὺς ἀγραυλοῦντας ποιμένας νά βεβαιώσουν μετὰ ὅλην τὴν ἀπόλητά τους τὸ ἀγγελικὸν μήνυμα.

Ἀπὸ τὴν ταπεινὴν φάτιν ἐξεπέμφθη πρὸς ὅλους τοὺς λαούς τῆς οἰκουμένης τὸ μήνυμα τῆς λυτρώσεως, τῆς ἀγάπης, τῆς εὐφροσύνης και τῆς εὐδοκίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐξεπέμφθη τὸ μήνυμα ὅτι ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης ἔχει τὴν ἔδραν του εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν και ἀκούει τοὺς ἀγωνιώδεις παλμούς τῶν καθημερινῶν προβλημάτων. Ἡ δοξολογία τῶν ἀγραυλοῦντων ποιμένων διδάσκει ὅτι ὁ ἐν φάτιν ἀνακλιθεὶς Σωτὴρ δὲν εἶναι ἕνας Θεός, ὁ ὁποῖος παρεσκεύασθη ἀπὸ τὰς ἀνάγκας, τοὺς φόβους και τοὺς ιδιωτικούς ὑπολογισμούς τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ὁ σύμμαχος ἑνὸς μόνον λαοῦ και ὁ εὐνοούμενος τῶν Ἰουδαίων. Ἀλλ' εἶναι ὁ στοργικὸς πατὴρ ποῦ παρακολουθεῖ τὸν μόχθον και τὴν σκληρότητα τῆς ζωῆς, ὁ ἀνεξίκακος και παρηγορητὴς, ποῦ προσμένει μετὰ ἀγωνίαν τὴν μετάνοιαν και ἐπιστροφὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ ληστοῦ, τῆς πόρνης και τοῦ ἐνόχου. Ἀπὸ τὴν φάτιν θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐπὶ γῆς πορεία τοῦ Καλοῦ Ποιμένου πρὸς συνάντησιν τοῦ ἀπολωλότος προβάτου. Διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ Κύριος ἀνέκρινεν ἑαυτὸν, μορφήν δούλου λαβὼν ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος.

Εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ ἐγένιν ἡ μεγαλύτερα ἀποκάλυψις ὅτι ἡ γῆ κινεῖται ἐκ τῶν κάτω ποδὸς τὰ ἄνω, διότι τοῦκ ἔχομεν ὄδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν Ἄνω Ἰερουσαλήμ. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ ζωὴ και αἱ δραστη-

ριότητες τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου μαρτυροῦν ὅτι τὸ ἀνανεωτικὸν αὐτὸ μήνυμα δὲν ἤγγισεν εἰσέτι τὰ βάθη τῆς καρδίας του, δι' αὐτὸ και ἐξακολουθεῖ νά μένῃ ψυχρὸς και ἀδιάφορος ἐναντι τοῦ μηνύματος τῶν Χριστουγέννων. Ὁ ἄγγελος ποῦ διεμήνυσε τὸ χαρμόσυνον γεγονός εἰς τοὺς ποιμένας τῆς Βηθλεὲμ φαίνεται ὅτι εἰσήγγισεν ἀπὸ τὸν πολὺν πόνον διὰ τὴν σκληροκαρδίαν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἔτσι τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὰς ἀναμένουν οἱ ἄνθρωποι δι' αὐξησιν τῶν κερδῶν, διὰ τουριστικὰς ἐξορμήσεις και καλλιτέραν τροφὴν ὕλην. Ἡ ὅλη διαγωγή τοῦ ἀνθρώπου ἐπαναφέρει τὸ ἐνῦκτα σκέπασε και πάλιν πολιτείες και χωριά· καὶ ἡ ψυχὴ βασανισμένη λειώνει μέσ' στὴν προσημνη...». Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὴν ὅλην δραστηριότητα τῆς ζωῆς τῶν ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἀποκάλυψιν ὅτι «εἰς τὰ ἴδια ἦλθε και οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον» (Ἰωάν. 1, 11).

Οἱ ἀγραυλοῦντες ποιμένες ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς φάτις ἠσθάνοντο ἐντὸς τῶν νέας δυνάμεις και ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ τὴν χάριν και τὴν λύτρωσιν. Ἀραγε θὰ αἰσθανθοῦν και οἱ σύγχρονοι χριστιανοὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων τὸ χαρμόσυνον σκίρτημα τοῦ λυτρωμοῦ, ὥστε νά σπεύσουν εἰς συνδιαλλαγὴν μετὰ τοῦ πλησίον, νά ἐκφράσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τους πρὸς τὸν Θεόν, νά ἐπιθυμήσουν νέαν πνευματικὴν ζωὴν και νά ἐπιδιώξουν τὴν σωτηρίαν τους!

Ἡ ἐποχὴ μας μετὰ τὰς τεραστίας ἐπιτυχίας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς διέρχεται ἠθικὴν κρίσιν και ἔχει ἀνάγκην καλλιεργείας. Ἡ χαλάρωσις και ἡ κάμψις τῆς πνευματικῆς και ψυχικῆς ἀνατάσεως ὑποχρεώνει τὸν πιστὸν νά ἀναζητήσῃ τρόπους και μεθόδους ἀναχαιτίσεως τοῦ κακοῦ. Οἱ ἄνθρωποι μαγνητίζονται ἀπὸ τὸν σαλταδορισμὸν και περιφρονοῦν τὰ ἱδανικά. Ὁ υπερμοντερνισμὸς ἔχει ἀποροσφήσει τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ ἀνθρώπου. Προσπάθειαι ἀναχαιτίσεως τῆς πτώσεως θεωροῦνται ὡς μεσαιωνικοὶ καλογερισμοί. Πῶς λοιπὸν θὰ γίνῃ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος μία δύναμις ἀποφασιστικὴ διὰ νά ἐπηρεάσῃ ἠθικὰ τὸν κατηφορίζοντα συνάνθρωπόν του; Τὴν ἀπάντησιν τὴν δίδουν οἱ ἀγραυλοῦντες ποιμένες, οἱ ὁποῖοι ἄγρυπνοι εἰς τὴν ἐπέλεσιν τῶν καθηκόντων των ἤκουσαν και ἐδέχθησαν τὸ ἀγγελικὸν μήνυμα, μετέβησαν εἰς τὸ σπήλαιον, προσκύνησαν τὸν Ἰησοῦν και ἐγέρσαν

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ

82. Ἡ δευτέρα δοκιμασία (44)*

Ὁ Ἰωσήφ ἔδωσε ἐντολὴν στὸν ἐπιστάτη τοῦ σπιτιοῦ του νὰ γεμίσῃ μὲ σιτᾶρι τὰ τσουβάλια τῶν ἀνθρώπων, ὅσα μποροῦν νὰ σηκώσουν μὲ τὰ ζῶα τους, καὶ σ' ἓνα τσουβάλι τοῦ καθενός, στὸ πάνω πάνω μέρος, νὰ βάλῃ τὰ χρήματα τοῦ καθενός· στὸ δὲ τσουβάλι τοῦ μικρότερου νὰ βάλῃ ἐκτός ἀπὸ τὰ χρήματα καὶ τὸ ἀσημένιο ποτήρι του. Ὁ ἐπιστάτης ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Ἰωσήφ. Σὺν ἑφεῖς τὸ πρωτὶ, ξεπροβόδισαν τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ γαϊδούρια τους καὶ τὰ φορτώματα. Δὲν πρόλαβαν ν' ἀπομακρυνθοῦν πολὺ ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ὁ Ἰωσήφ διατάζει τὸν ἐπιστάτην του «Σήκω καὶ κυνήγησέ τους, καὶ ὅταν τοὺς φτάσῃς, πᾶς τους· Ὡς ἀνταποδώσατε κακὰ ἀντὶ γὰρ τὸ καλὸ ποὺ ἐρρήκατε; γιατί μοῦ κλέψατε τὸ ἀσημένιο ποτήρι; Μ' αὐτὸ τὸ ποτήρι πίνει ὁ ἴδιος ὁ κύριός μου, μ' αὐτὸ κάνει καὶ σπονδὴ. Πολὺ πονηρὸ ἦταν αὐτὸ ποὺ κάνατε». Πράγματι ὁ ἐπιστάτης τοὺς κυνήγησε, ἐνοχοῦνται μὲ συνοδεία, τοὺς ἔφτασε, καὶ τοὺς εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια. Ἐκεῖνοι ἔμειναν σαστισμένοι. Τοῦ λένε· «Ἀφέντη, τί λόγια εἶνε αὐτὰ ποὺ λές; μὴ γένοιτο ἡμεῖς οἱ δούλοι σου νὰ κάνουμε τέτοιο πρᾶγμα. Ἐμεῖς τὸ χρῆμα ποὺ ἐρρήκαμε στὰ τσουβάλια μας στὴ γῆ Χαναάν τὸ ἐπιστρέψαμε, καὶ θὰ κλέψουμε ἀπὸ τὸ σπῖτι τοῦ κυρίου σου ἀσῆμι καὶ χρυσάφι; Σ' ὅποιον ἀπὸ μᾶς τοὺς δούλους σου βρῇς τὸ ποτήρι,

νὰ πεθάνῃ· καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι θὰ γίνουμε δούλοι στὸν ἀφέντη μας». Τοῦς λέει ἐκεῖνος· «ὅπως λέτε, ἔτσι θὰ γίνῃ· σ' ὅποιον βρεθῇ τὸ ποτήρι, θὰ γίνῃ δούλος μου· οἱ ἄλλοι θάσῃτε καθαροί». Στὰ γρήγορα κατέβασαν ὅλοι τὰ τσουβάλια τους κατὰ γῆς καὶ τ' ἀνοίξαν. Ἐρευνήσε ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο πρὸς τὸ μικρότερο· βρῆκε τὸ ποτήρι στὸ Βενιαμίν, τὸν τελευταῖο. Ἔσχιζαν οἱ ἄλλοι τὰ ρούχα τους ἀπ' τὴν κατάπληξι καὶ τὴ στενοχώρια. Ξαναφόρτωσαν τὰ τσουβάλια τους καὶ γύρισαν στὴν πόλιν. Μπαίνουν μέσα ὁ Ἰούδας καὶ τ' ἀδέρφια του, ἔρχονται μπροστὰ στὸν Ἰωσήφ, πρὶν ἦταν ἀκόμη ἐκεῖ, καὶ πέφτουν στὰ πόδια του μὲ τὸ πρόσωπο στὴ γῆ. Τοῦς λέει ὁ Ἰωσήφ· «Γιατί τὸ κάνατε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; δὲν ξέρατε ὅτι ἓνας ἄνθρωπος σὺν ἑμένα θὰ κάνῃ τὴν προσευχή του καὶ τὴ σπονδὴ του;». Λέει ὁ Ἰούδας· «Τί ν' ἀπαντήσουμε στὸν ἀφέντη, καὶ τί νὰ ποῦμε, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε; ὁ Θεὸς ἀποκάλυψε τὴν ἀδικία τῶν δούλων σου καὶ θὰ μᾶς τιμωρήσῃ. Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή εἴμασθε δούλοι τοῦ ἀφέντη μας καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτὸς ποὺ στὸ τσουβάλι τοῦ βρέθηκε τὸ ποτήρι». Ἀποκρίνεται ὁ Ἰωσήφ· «Ἄ, ὄχι· δά! τέτοιο πρᾶγμα δὲν κάνω. Ἐκεῖνος στὸν ὅποιο ἐβρέθηκε τὸ ποτήρι μου, ἐκεῖνος θὰ γίνῃ δούλος μου. Σεῖς οἱ ἄλλοι νὰ πᾶτε μὲ τὸ καλὸ στὸν πατέρα σας». Τότε πλησίασε πρὶν κοντὰ ὁ Ἰούδας καὶ τοῦ εἶπε· «Ἀφέντη, σὲ παρακαλῶ, ἄφησέ με νὰ σοῦ πῶ κάτι καὶ μὴ θυμώσῃς ἐναντίον τοῦ δούλου σου, διότι σὺ εἶσαι τὸ ἴδιο μὲ τὸν πατέρα. Σὺ, κύριε, μᾶς ρώτησες τοὺς δούλους σου, ἂν ἔχουμε πατέρα ἢ ἀδερφὸ καὶ σοῦ εἶπαμε, κύριε, ὅτι ἔχουμε ἕνα γέρο πατέρα, ποὺ ἔχει ἓνα παιδί τῶν γηρατιῶν του· ὁ ἀδερφός αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὴν ἴδια μάνα πέθανε, καὶ ἔμεινε μόνος αὐτὸς στὴ μάνα του, καὶ ὁ πατέρας τὸν ἀγάπησε ἰδιαίτερα. Σὺ μᾶς διέταξες τοὺς δούλους σου νὰ σοῦ τὸν φέρουμε, καὶ στὸν φέραμε, καὶ τὸν ἔχω ἐνῶ στήν εὐθύνη μου. Τῷ σοῦ εἶχαμε πῆ, ὅτι δὲν μπορεῖ ν' ἀφήσῃ τὸ παιδί τὸν πατέρα του, γιατί ἂν τὸν ἀφήσῃ, ἐκεῖνος θὰ πεθάνῃ. Σὺ ὅμως ἐπέμενες καὶ εἶπες σ'

* Ὁ ὁρθὸς ὑπότιτλος τῆς 81 § στὸ προηγούμενο φύλλο εἶνε· Ἡ δευτέρα συνάντησις.

δοξολογοῦντες τὸν Θεὸν καὶ διαλαλοῦντες τὸ γεγονός. Αὐτὴν τὴν πορείαν πρέπει ν' ἀκολουθοῦν καὶ οἱ πιστοί, ὥστε τὸ ἀστέρι νὰ γεμίσῃ πάντοτε μὲ τὸ φῶς τῆς ἐλπίδος τὸν ὀριζώντα τῆς ζωῆς των καὶ νὰ διαλύῃ ὅλας τὰς ἀντιθέσεις καὶ τὰς ἀνακολουθίας τῆς πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς των. Τότε τὰ Χριστοῦγεννα θὰ εἶναι ὄντως ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Α. Β. Χ.

ἡμᾶς τοὺς δούλους σου. "Αν δὲν κατεβῇ ἐδῶ ὁ μικρότερος ἀδερφός σας, νὰ μὴ σᾶς ξαναδῶ μπροστά μου". Ὅταν λοιπὸν πῆγαμε στὸ δοῦλο σου τὸν πατέρα μας, τοῦ εἶπαμε αὐτὰ τὰ λόγια σου, κύριε, κι ἐκεῖνος μᾶς εἶπε νὰ ῥ-θούμε πάλι ν' ἀγοράσουμε λίγες τροφές. Ἐ-μεῖς τοῦ εἶπαμε, πῶς δὲν γίνεται χωρὶς τὸ μικρότερο ἀδερφό μας, διότι, ἂν δὲν τὸν ἔ-χουμε μαζί μας, δὲν μπορούμε νὰ παρουσια-στούμε μπροστά σου. Τότε μᾶς εἶπε ὁ δοῦλος σου ὁ πατέρας μας: "Ἐέρετε, διὲ δύο μοῦ γέν-νησε ἡ γυναῖκα μου αὐτή· μοῦ ἔφυγε ὁ ἕνας καί, καθὼς μοῦ εἶπατε, τὸν ἔφαγε θηρίο, καὶ δὲν τὸν ξαναεῖδα. "Αν τώρα μοῦ τὸν πάρετε κι αὐτὸν κι ἀρρωστήσῃ στὸ δρόμο, θὰ μὲ κα-τεβάσετε τὸ γέρο κατὰπικρο στὸν ἄδη". Τώ-ρα λοιπὸν, ἀφέντη, ἂν γυρίσω στὸ δοῦλο σου τὸν πατέρα μας χωρὶς τὸ παιδί, καθὼς ἡ ζωὴ του κρέμεται ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ, μόλις θὰ μᾶς δῇ χωρὶς αὐτό, θὰ πεθάνῃ· καὶ θὰ τὸν κατεβάσουμε οἱ δοῦλοι σου τὸ γέρον-τα κατὰπικρο στὸν ἄδη. Διότι ἐγὼ ὁ δοῦλος σου ἀνάλαβα τὸ παιδί ἀπὸ τὸν πατέρα του, λέγοντάς του: "Αν δὲν στὸν φέρω πάλι πίσω καὶ τὸν στήσω μπροστά σου, νάμαι ἄτιμος μπροστά σου, πατέρα, σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ". Τώρα λοιπὸν θὰ μείνω ἐγὼ δοῦλος σου ἀντί γιὰ τὸ παιδί, δοῦλος τοῦ σπιτιοῦ σου, ἀφέντη. Τὸ δὲ παιδί ν' ἀνεβῇ στὸ σπίτι· μαζί μὲ τ' ἀ-δέρφια του. Διότι πῶς εἶνε δυνατόν νὰ πάω στὸν πατέρα χωρὶς τὸ παιδί; Καλύτερα νὰ μὴ δῶ τὰ κακὰ ποὺ θὰ θροῦν τὸν πατέρα μου".

* * *

Τὸν ἴδιο ἄνθρωπο, ποὺ ἔβαλε ὁ Ἰωσήφ νὰ βάλλῃ τὸ ποτήρι του στὸ τσουβάλι τοῦ Βενια-μίν, τὸν ἴδιο ἔστειλε νὰ τοὺς κυνηγήσῃ καὶ νὰ τοὺς συλλάβῃ. Ἐπρεπε νὰ εἶνε ὁ ἄνθρω-πος ποὺ ἤξερε τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ ξέρῃ καὶ πῶς νὰ φερθῇ καὶ γιὰ νὰ μὴν τοὺς κακομε-

ταχειριστῇ. Γι' αὐτὸ κι αὐτός, σὰν ἄνθρωπος ποὺ γνωρίζε ὅλο τὸ παίγνιο, στὰν τοὺς εἶπα-χε, ἀρχισε ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο κι ἄφησε τὸ μικρότερο τελευταῖο, γιὰ νὰ μακρύνῃ τὴν ἀ-γωνία τοὺς.

Λέει στὸ κείμενο, διὲ ὁ Ἰωσήφ μὲ τὸ ἀση-μένιο ποτήρι «οἰωνύζεται». "Αν ἦταν σ' ἕνα ἀρχαῖο ἐλληνικὸ κείμενο αὐτὸ τὸ ρῆμα, θὰ σημαινε διὲ κάνει μαντεῖες, ρωτᾷ τοὺς οἰ-ωνούς, τὰ πουλιά δηλαδὴ, καὶ παίρνει χρη-σμους. Μία πράξι μαγικὴ, μαντικὴ, εἰδωλο-λατρικὴ. Ἄλλ' ἐδῶ ἡ λέξι ὅν σημαίνει αὐ-τό· ἔχει ἕνα πολὺ γενικώτερο νόημα, σημαί-νει διὲ ὁ Ἰωσήφ μ' αὐτὸ κάνει κάποια θρη-σκευτικὴ πράξι, μιὰ ἱεροτελεστία· κι ἀσφα-λῶς, ἀφοῦ πρόκειται γιὰ ποτήρι, ἐννοεῖται ἡ προσευχὴ μὲ σπονδή. Ἦταν δὲ ἡ σπονδὴ θυ-σία ὑγρῶν ἀγαθῶν, π.χ. γάλατος, κρασιοῦ, ἀπόμην καὶ νεροῦ. Ἐχυναν μὲ τὸ ποτήρι τὸ ὑγρὸ ἀγαθὸ στὸ θυσιαστήριο καὶ προσευχό-ταν.

Λέει: ἐπίσης τὸ ἱερὸ κείμενο, διὲ «μπτῆκαν μέσα ὁ Ἰούδας καὶ τ' ἀδέρφια του». Καὶ σχε-δὸν πάντα ὁ Ἰούδας μιλάει γιὰ λογαριασμὸ ὀλων. Αὐτός, ἂν καὶ τέταρτος, ἦταν ὁ ζωηρό-τερος, ἐξυπνότερος, τολμηρότερος· ὁ καπᾶ-τος. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ εἰδικώτερα ἦταν κι ὁ κηδεμόνας καὶ ἐγγυητὴς τοῦ Βενιαμίν. Αὐτὸς ἐπίσης ἦταν ὁ κυριώτερος φταίχτης στὸ πούλημα τοῦ Ἰωσήφ.

Ἀπ' τὰ ἴδια του τ' ἀδέρφια μαθαίνει ὁ Ἰωσήφ τί εἶπαν στὸν πατέρα του τὴν ἡμέ-ρα ποὺ τὸν πούλησαν· διὲ τοῦ εἶπαν διὲ τὸν ἔφαγαν θηρία. Οἱ φεῦδες ἔσπεκάζονται μό-νοι τοὺς, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν.

Πολὺ συγκινητικὸς ὁ τελευταῖος μακρὺς λόγος τοῦ Ἰούδα στὸν ἀρχοντα Ἰωσήφ. "Αν καὶ εἶνε ὁ ἐνοχος, ὅμως ὁ λόγος του ραγίζει καρδιές. Μόλις καταλαβαίνει διὲ ὁ Βενιαμίν χάνεται, κι διὲ ὁ πατέρας θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πίκρα, προτιμᾷ νὰ θυσιαστῇ.

83. Ἡ ἀναγνώρισι (45, 1-15)

Δὲν μπορούσε πλέον ὁ Ἰωσήφ νὰ βαστά-ξῃ νὰ ἐλῇ τ' ἀδέρφια του, ν' ἀκούῃ τὰ λό-για τοῦ Ἰούδα ποὺ ράγισαν τὴν καρδιά του, καὶ νὰνε παρόντες καὶ ξένοι ἄνθρωποι. Γι' αὐτὸ διέταξε νὰ φύγουν ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἐντεκα ἀδερφούς του. Κανεὶς δὲν ἦταν πα-ρών, δταν ἀναγνωρίζονταν μὲ τ' ἀδέρφια του. Μόλις ἐβρέθηκαν μόνοι τοὺς, ἀρχισε νὰ κλαίῃ

μὲ φωνὴ δυνατὴ καὶ λέει στοὺς ἀδελφούς του: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ· τί κάνει ὁ πατέ-ρας μου; Ἰὴ ἀκόμα!». Τ' ἀδέρφια του δὲν μπορούσαν νὰ τοῦ ἀπαντήσουν· διότι ταρά-χτηκαν. Τοὺς λέει ὁ Ἰωσήφ πάλι: «Ἐλᾶτε κοντά μου». Καὶ πλησίασαν. Τοὺς λέει: «Ἐ-γὼ εἶμαι ὁ ἀδερφός σας Ἰωσήφ, ποὺ μὲ που-λήσατε στὴν Αἴγυπτο. Τώρα λοιπὸν μὴ στε-

νοχωριέστε, μή σᾶς φανή καθόλου σκληρό πού με πουλήσατε ἐδῶ· ὁ Θεὸς μ' ἔστειλε ἐδῶ πρὶν ἀπὸ σᾶς, γιὰ νὰ φροντίσω γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων· δύο χρόνια τώρα εἶνε πείνα στὴ χώρα, καὶ θὰ βαστήξῃ ἄλλα πέντε· σ' αὐτὰ τὰ χρόνια δὲν θὰ γίνῃ οὔτε ὄργωμα οὔτε θερισμός. Ὁ Θεὸς μ' ἔστειλε ἐδῶ πρὶν ἀπὸ σᾶς, γιὰ νὰ κρατήσω μοιράδι καὶ γιὰ σᾶς· σ' αὐτὴ τὴ χώρα καὶ νὰ σᾶς θρέψω. Δὲν με στείλατε σεῖς ἐδῶ, ἀλλ' ὁ Θεός· καὶ μ' ἔκανε σὺν πατέρα τοῦ φαראὼ καὶ κύριο ὄλου τοῦ καλατιοῦ τοῦ καὶ κυδερνήτη ὅλης τῆς Αἰγύπτου. Νὰ πάτε ὅσο μπορείτε πρὸς γρήγορα στὸν πατέρα μου καὶ νὰ τοῦ πῆτε· Ὅτι λέγει ὁ γιός σου Ἰωσήφ· ὁ Θεὸς μ' ἔκανε κύριο ὅλης τῆς χώρας τῆς Αἰγύπτου. Κατέβα λοιπὸν νὰ μείνης κοντά μου. Θὰ σοῦ δώσω νὰ κατοικήσῃς τὴν περιοχὴ τῆς Ἀραβίας πού λέγεται Γεσέμ, καὶ ὁἴσῃς κοντά μου σὺ καὶ οἱ γιοὶ σου καὶ οἱ γιοὶ τῶν γιῶν σου, τὰ πρόβατά σου καὶ τὰ βόδια σου καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ θὰ σὲ θρέψω μέχρι τέλους ἐκεῖ. Γιατί ἔχουμε ἀκόμη πέντε χρόνια πείνας· ἔτσι θὰ γλιτώσετε ἀπὸ τὴν ἐξαφάνισι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδιὰ σου καὶ τὰ κοπάδια σου. Νὰ λοιπὸν τὸ ἐλέπετε μετὰ τὰ μάτια σας καὶ σεῖς καὶ ὁ ἀδερφός μου Βενιαμὴν, ὅτι τὸ στόμα μου εἶνε πού σᾶς λέει αὐτὰ τὰ λόγια. Ἀναγγεῖλετε λοιπὸν στὸν πατέρα μου ὅλα τὰ μεγαλεῖα πού ἔχω ἐδῶ στὴν Αἴγυπτο καὶ ὅσα εἶδατε, καὶ φέρετε μου τὸν πατέρα μου γρήγορα ἐδῶ. Καὶ μόλις τελείωσε ὁ Ἰωσήφ, ἔπεσε στὸν τράχηλο τοῦ Βενιαμὴν καὶ ἔκλαψε στήριγμένος πάνω του, καὶ ὁ Βενιαμὴν ἔκλαψε καὶ αὐτὸς στὸν τράχηλο τοῦ ἀδερφοῦ του. Ἐπειτα καταφίλησε ὅλους τοὺς ἀδερφούς του καὶ ἔκλαψε πάνω σ' ὅλους. Καὶ μετὰ τοῦ μίλησαν καὶ οἱ σαστισμένοι ἀδερφοὶ του.

Τῇ φωνῇ πού ἔβγαλε ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἀρχισε νὰ κλαίῃ, τὴν ἀκουσαν ἀπ' ἔξω οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ μόλις ἔιασαν περὶ τίνος πρόκειται, πῆγαν τὸ νέο στ' ἀνέχτορα τοῦ φαράω.

* * *

Αὐτὰ γίνονταν στὸ δεύτερο χρόνο τῆς πείνας, καὶ οἱ ἀδερφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἐρχόταν στὴν Αἴγυπτο γιὰ δεύτερη φορὰ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι κάθε φορὰ ἀγόραζαν τροφὴ γιὰ ἓνα χρόνο, γιατί δὲν ἤξεραν ἀσφαλῶς οἱ ξένοι,

ὅτι ἡ πείνα θὰ βαστάξῃ ἑπτὰ χρόνια. Νόμιζαν ὅτι ἐκεῖνη ἡ χρονιά ἦταν δύστυχη, καὶ κοίταζαν νὰ ξεχειμωνιάσουν ἐκεῖνη τὴ χρονιά ὅπως ὅπως.

Ὅταν διαβάξουμε ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐγίνε κυδερνήτης τῆς Αἰγύπτου, ὁ νοῦς μας σταματᾷ μόνο στὸ «κυδερνήτης»· πρέπει ὅμως νὰ ξέρομε ὅτι ἡ Αἴγυπτος τότε ἦταν τὸ μεγαλύτερο, πλουσιώτερο καὶ ἰσχυρότερο κράτος τῆς γῆς, ὅπως σήμερα οἱ Ἑνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς. Ἰσως σὲ ἀναλογία καὶ ἀνώτερη.

Ἀραβία δταν λήν ὁ Ἰωσήφ, δὲν ἔννοεῖ τὴ σημερινὴ Ἀραβικὴ χερσόνησο ἀλλὰ τὴν Αἴγυπτο πού εἶνε ἀνατολικά ἀπὸ τὸ Νεῖλο ποταμὸ. Τότε ἡ διώρυγα τοῦ Σουέζ δὲν ὑπῆρχε, καὶ ὁ Νεῖλος ἦταν τὸ φυσικὸ ὄριο πού χώριζε τὴν Ἀφρικὴ στὸ μέρος ἐκεῖνο· καὶ τὸ ἀνατολικὸ κομμάτι τῆς Αἰγύπτου λεγόταν Ἀραβία.

Λέει ὁ Ἰωσήφ ὅτι εἶνε «σὺν πατέρας τοῦ φαράω». Συνήθως, δταν ἀκούμε φαράω, φανταζόμαστε κανέναν ὄριμο ἄντρα ἢ γέρο. Καθὼς φαίνεται ὅμως ὁ φαράω ἦταν μάλλον πολὺ μικρότερος ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ, ἴσως καὶ ἀνήλικος, δταν πρωτογνωρίστηκαν. Αὐτὸ ἦταν συνηθισμένο καὶ τότε ἀλλὰ καὶ χιλιάδες χρόνια ἀργότερα στὸ Βυζάντιο ἢ σ' ἄλλες αὐτοκρατορίες. Ὁ Ἰωσήφ ἦταν πράγματι, ὅπως καὶ σωστὰ τὸ λέει, ὁ οὐσιαστικὸς «κύριος πάσης γῆς Αἰγύπτου».

Νομίζω ὅτι αὐτὸ τὸ κεφάλαιο εἶνε τὸ συγκλονιστικώτερο κομμάτι τῆς Γενέσεως, ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα καὶ γλυκύτερα τῆς ἀγίας Γραφῆς. Μένει κατάπληκτος καὶ ἀφωνος κανεὶς μπροστὰ στὴν ἀνεξιχνία καὶ στὴν καλυσὺν τοῦ ἀγνοῦ Ἰωσήφ, δταν διαβάξῃ ἐκεῖνα τὰ ἀφθάρτα λόγια του, ὅπου ἐξηγεῖ σὺν εὐτύχημα μεγάλου τοῦ πούλημά του στὴν Αἴγυπτο, γιὰ τὸ ὅποιο πρέπει νὰ χαίρονται τ' ἀδέρφια του· γιατί ὁ Θεὸς τὸν χρειάζεταν νὰ ζήσει τόσους ἀνθρώπους καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ κρατήσῃ μοιράδι καὶ γιὰ τ' ἀδέρφια του πού τὸν πούλησαν. Καλύτερα νὰ μὴ σχολιάσουμε περισσότερο μὴ τέτοια καλωσύνη πού θυμίζει Ἰησοῦ Χριστό.

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΗΘΛΕΕΜ

Γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐπι-
σιρέψουν στήν ἄγια ἐκείνη νύχια τῆς Ἀνα-
τολῆς. Θὰ σιαματήσουν στή γραφικὴ σκηνο-
θεοῖα τῆς σπηλιάς. Θὰ μπλεχτοῦν ἀνάμεσα
σὰ πρόσωπα πού συνθέτουν τὴ μαγεία τῆς
φάντης. Δίπλα τους θὰ σταθῇ συνεπαρμένος
ὁ Ἰωσήφ. Πιὸ πέρα ἡ κόρη τῆς Ναζαρέτ,
θὰ παρακολουθῇ τὸ Θεῖο Βρέφος μ' ἓνα
δiléμμα γεμάτο σιοργὴ καὶ λατρεία. Θὰ φιά-
σουν ἀσθμαίνοντες οἱ ἀπλοὶ ποιμένες τῶν
λόφων τῆς Ἰουδαίας, καὶ γονατιστοὶ ἐμπρὸς
σὺν Θεῷ Βρέφος μὲ σταυρωμένα χέρια θὰ
μείνουν βουβοὶ κι' ἀσάλευτοι. Καὶ πάνω ψη-
λὰ σὺν οὐράνιο θόλο ἓνα ἀστέρι θὰ ραντίζῃ
μὲ χρυσὴ δροσχὴ τὰ καστὰνὰ μαλλάκια τοῦ
μικροῦ παιδιοῦ...

Ἡ γέννηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἴ-
σως τὸ μεγαλύτερο μυστήριον τῆς χριστιανι-
κῆς θρησκείας. Ἀσύλληπτο θὰ μένῃ πάντα
δύο τὸ βάθος τοῦ ὑπερφυσικοῦ αὐτοῦ γεγο-
νότος. Μπῆκε ὁ Θεὸς μέσα σὺν τῷ χώρῳ καὶ
σὺν χρόνῳ τὸν ἀνθρώπινον. «Ἐκλινεν οὐρα-
νοὺς καὶ κατέβη». Ἦλθε σὴν γῆ μας σὴν
πρὸ πρόσφωρη ἱστορικὴ ὥρα. Τότε πού ὁ ἄν-
θρωπος κόντευε νὰ κατακυλῇ χαμηλὰ
σὺν τελευταίῳ σκαλὶ τοῦ ξεπεσμοῦ. Εἶχε δι-
κῆς κάποιος ξένος σοφός, διὰν ἔλεγε: «Ἐ-
ὰν ὁ Ἰησοῦς ἐρχόταν σὺν κόσμῳ λίγα χρό-
νια ἀργότερα ἀπὸ τότε πού ἦλθε, δὲν θὰ
εὗρισκε πιά ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ τὸ πτώμα
τῆς ἀνθρωπότητος». Γι' αὐτὸ ἔχουν μεγάλη
σημασία τὰ λόγια πού εἶπε ὁ ἀπόστολος Παῦ-
λος πᾶν ὁ αὐτὸ τὸ «καὶ ἀνδρῶν» τῆς θείας
ἐνανθρωπήσεως.

«Ὅτε ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου, ἐξα-
πέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον
ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς
ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀ-
πολάβωμεν». (Γαλ. 4, 4 - 5).

Ἐπλάσε ὁ Θεὸς τὸν κόσμον καὶ τὸν ἔκα-
νε παράδεισον. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἁμαρτίαν
τον ἔκανε τὸν παράδεισον τοῦ καλοῦ Θεοῦ
σταῦλο. Καὶ τώρα γεννιέται ὁ ἴδιος ὁ Θε-
ὸς μέσα σ' ἓνα σταῦλο γιὰ νὰ ξαναφτιάξῃ
τὸν κόσμον παράδεισον...

Σήμερα πού οἱ δόξοι τοῦ κόσμου εἶναι
σπασιμένοι μὲ μῖσος, μὲ ἐγωισμό καὶ μὲ ἔπαρ-
ση. Σήμερα πού ἡ ἀνάδεια καὶ ἡ παγερὴ ἀ-

διαφορὰ ἀπλώνουν τὰ δίχτυα τους παντοῦ.
Σήμερα πού ἡ ἀπογοήτευση καὶ ἡ πνευματι-
κὴ διάλυση ἐγίναν μόνιμα καθεστῶτα σὺν
ἀνθρώπινες καρδιές, εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη
ἐμεῖς νὰ ξεφύγουμε ἀπ' τὴν περιρρέουσα
αὐτὴ πνιγερὴ ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ μεταφερ-
θοῦμε σὲ καθαρὸ πνευματικὸ χωρὶ γιὰ νὰ
ζήσουμε ἀληθινὰ καὶ ἀπ' τὸ μεγαλεῖο τῆς
γεννήσεως τοῦ θεανθρώπου. Ὡς πετάξουμε
λοιπὸν ἀπὸ πάνω μας τὴς ζάλες τῆς καθη-
μερινότητος, καὶ ἀδέσμευτοι πλέον ὡς δδεύ-
σουμε πρὸς τὰ ἐκεῖ πού μᾶς καλοῦν κάποιοι
κρυστάλλωτοι ἤχοι μιᾶς δορυμῆς χριστιανι-
κῆς καμπάνας...

Ἐλάτε σὲς ἐπληρώματα, ἄνθρω-
ποι ἐγωῖστες καὶ ὑπερήφανοι, ἐλάτε σὴν
Βηθλεὲμ νὰ δῆτε καὶ νὰ ταπεινωθῆτε προ-
σὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς θαθεῖας ταπεινώσεως
τοῦ Θεοῦ μας. Σ' ἓνα περιβάλλον ἄδλιο καὶ
θρῶμαρὸν γεννιέται ὁ Βασιλεὺς τοῦ οὐρα-
νοῦ καὶ τῆς γῆς. Δὲν διαλέγει γιὰ θρῶμα
λίνο οὔτε κανένα μαγευτικὸ ἀκροθαλάσσι,
οὔτε καὶ καμμιὰ γωνιά σὲ κάποιο περιβόλι
μὲ μυρίνοια κρίνα σπολιούμενα. Ἐνα παχνὶ
ἀλόγων ζώων φτάνει γιὰ νὰ δεγθῇ Ἐκεῖ-
νον πού δὲν τὸν χωροῦν οἱ οὐρανοί.

Πηγαίνετε καὶ σὲς οἱ ἄστοιχοι, οἱ φτω-
χοί, οἱ ταπεινοὶ καὶ οἱ καταφρονημένοι τοῦ
κόσμου, πηγαίνετε σὴν φάνη γιὰ νὰ πάρε-
τε θάρρος καὶ κουράγιο. Προσὰ σας ἐν-
δύσκειται ἡ ἐνοσίχλωση τῆς ταπεινώσεως, ὁ
φτωγὸς καὶ καταφρονημένος Ἰησοῦς.

Ἐλάτε τώρα καὶ δοοὶ δὲν βρήκατε σὺν
κόσμῳ αὐτὸ τὴν ἀγάπην. Πληγωμένοι ἀπ'
τὴν ἀδιαφορίαν τῶν γνωστῶν σας, ἐγκατα-
λελειμμένοι ἀπ' τοὺς φίλους σας, προδομέ-
νοι ἀπ' τοὺς συγγενεῖς σας, ἐλάτε νὰ θαν-
θάσετε τὴν ἴδια τὴν ἀγάπην. Προσὰ μας
βοήσκειται Ἐκεῖνος πού θὰ μιλήσῃ ὑπερὰ
ἀπὸ κάθε πρῶτον γιὰ τὴν ἀγάπην μὲ τὴν
ἀγάπην. Ὅλοι εἶνε δυνατόν νὰ μᾶς ἀπο-
γοητεύουν. Ἐκεῖνος ὅμως ποτέ! Ἐννε ἀλ-
σθήματα ἰουφερά. Ἐννε καρδιὰ ἐνδύσκειται.
Ἐννε ἀγάπην πού ἀπλώνεται πέρα ἀπ' τὸ
γαλάζιο οὐρανὸν. Μένει πιστὸς γιὰ πάντα.
Πολλοὶ τὸν ἐπρόδοσαν. Κανένα Ἐκεῖνος
δὲν ἐγκατέλειπε. Μπορεῖ νὰ ἐκανοποιήσῃ
καὶ τὴν πρὸ ἀνθρώπου καρδιά. Μπορεῖ νὰ

Ἀντιαιρετική στήλη

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ

ΙΑ'

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Σήμερα περιμένουμε νὰ ἀκούσουμε, κ. καθηγητά, τὴ διδασκαλίαν τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά γιὰ τὸ 1914.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ὅπως εἶπα στὴν προηγούμενη συνέντευξι οἱ μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά πιστεύουν, ὅτι ἡ Β' παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἐγίνε τὸ 1914. Καυχῶνται μάλιστα γι' αὐτὸ καὶ γράφουν ὅτι «Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μόνο οἱ μάρτυρες ὑπέδειξαν τὸ 1914 ὡς τὸ ἔτος τῆς πλήρους ὑδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ στὸν οὐρανόν» (Ἀπὸ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισο στὸν ἀποκαταστημένο παράδεισο, σελ. 170). Γιὰ νὰ θεμελιώσουν τὴ θεωρίαν τους αὕτῃ, διδάσκουν τὰ πῶς παράλογα, ἀνόητα, καὶ αὐθαίρετα πράγματα, καὶ διαστρεβλώνουν χωρία τῆς Γραφῆς ποὺ εἶνε σαφέστατα. Πρῶτα πρῶτα, γιὰ νὰ φτάσουν στὸ 1914, παίρνουν χωρία ἀπὸ διάφορες συνάψεις, τὰ συνδέουν, τὰ δίνουν τὸ νόημα ποὺ θέλουν, καὶ μὲ αὐθαίρετους ὑπολογισμούς, ποὺ εἶνε ἀντίθετοι στὴ Γραφή καὶ στὴν ἱστορίαν, ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ Γραφεῖς προφητεύουν, ὅτι τὸ 1914 θὰ γίνη ἡ Β' παρουσία τοῦ Χριστοῦ, καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θ' ἀναλάβῃ τὴ βασιλείαν στὸν οὐρανόν. Καὶ πράγματι, ἰσχυρίζονται οἱ χιλιασταί, τὸ 1914 ἀνέλαβε ὁ Χριστὸς βασιλεὺς στὸν οὐρανόν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διευθύνει τὸν ἀγῶνα τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά ποὺ ἀγωνίζονται στὰ λίγα χρόνια ποὺ μένουν μέχρι τὸν Ἀρμαγεδῶνα, τὸ

τέλος τοῦ κόσμου.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Πολὺ θὰ θέλαμε ν' ἀκούσουμε ἀπὸ ποιὰ χωρία τῆς Γραφῆς καὶ μὲ ποιοὺς ὑπολογισμοὺς κατέληξαν σὸ 1914.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Ἀκούστε τὰ χωρία ποὺ χρησιμοποιοῦν, γιὰ νὰ θαυμάσετε σπουδαστὰς τῆς Γραφῆς. Τὸ πρῶτο χωρίο εἶνε Λκ 21,24. «Ἔσται τότε ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῇ λαῷ τούτῳ, καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθῶσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατούμενὴ ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν». Πόσοι ἡμέρας εἶνε οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν; Εἶνε ἑπτὰ. Τὸ εἶρηκαν στὸ Λα 4,20. Στὸ χωρίο αὐτὸ λέγεται ὅτι ὁ Ναβουχοδονόσορ θὰ εἶνε ἄρρωστος 7 καιροῦς. Πόσος χρόνος εἶνε οἱ 7 καιροί; Ἀφοῦ οἱ 3½ εἶνε 1260 μέρες κατὰ τὴν Ἀποκάλυψιν (12,6· 14), τότε οἱ 7 καιροὶ εἶνε τὸ διπλάσιον ἤτοι 2520 μέρες. Τίς μέρες ἡμεῖς τὴν λογαριάζουν γιὰ χρόνια καὶ γίνονται 2620 χρόνια!

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καὶ μὲ ποῖο δικαίωμα τίς 2520 μέρες τίς μετατρέπουν σὲ 2520 χρόνια;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Μὲ βάσιν δύο χωρία· τὸ ἓνα Ἀρ 14,34 λέει: «Κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, λήψετε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα ἔ-

ξεδιάρση καὶ τὰ πῶς φρυγμένα χεῖλη.

Κι' ὅσοι χάσατε τὴν πίστιν οἰδὸν ἐναντίον σας καὶ σὸ μέλλον. Ὅσοι εἶδατε εἰς ἐλπίδες σας νὰ σβήνουν καὶ τὰ δεξιὰ σας νὰ πεθαίνουν. Ἐλάτε! Τὸ Θεῖο Βρόφος μένει ἀπ' τὴ φάνη τινος χαρίζει καινούργιες χρονοὺς ἐλπίδες. Ἐλάτε! Θὰ ξαναγίνῃ τὸ χαμόγελο. Θὰ ἀκουσθῇ καὶ πάλι στὴν καρδίαν τὸ τραγούδι τῆς αἰσιοδοξίας.

Λυγίστε ὅλοι τὰ γόνατα. Ἐγώιστες καὶ ὑπερήφανοι. Φτωχοὶ καὶ καταφρονημένοι. Ἀθῶοι καὶ κριματισμένοι. Πονεμένοι καὶ ἀπογοητευμένοι. Σεδιπλώστε εἰς καρδιὰς σας προσὰ σὸν αἰχμάλωτον Βασιλέαν.

Ἡρόδες! Μπροστὰ Σου γονατίζουμε

— Μάγοι φιασμένοι ἀπὸ τὰ ξένα —
καὶ ἰάπεινὰ οὐ χαιρετίζουμε
τὸν λατρευνόντα μας καὶ τὸν Ἐνα.

Σμύρνα καὶ μάλαμα δὲν ἔχουμε,
μόνο λιθάνι, Ἀγαπημένε,
λίγο λιθάνι ἀπάνω στῆς καρδιᾶς
τὸ μυστικὸ βωμό, ὅπου καίνε,

τῶν πόθων τῶν ἀγνῶν τὰ κάθοντα
καὶ τῆς λαχτάρας ἡ ἁγία φλόγα.

Δέξου τα, ὡς τόσο, καὶ καλόγναμα
τὴν προσφορά, Χριστέ μου, εὐλόγα!

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου

Τὸ διήγημά μας

ΟΙ ΚΑΤΑΛΥΤΑΙ

Οι άγιες μέρες τών μεγάλων έορτών τής χριστιανοσύνης αναμένονταν άπ' τούς κατηχουμένους μαύρους με ιερή άλυπομονησία. Οί κατηχήσεις συνεχίζονταν κανονικά χωριστά στα παιδιά στους άνδρες και τις γυναίκες. Καί οι ίδιοι οι κατηχηταί άπορούσαν με τή σφοδρή λαχτάρα πού είχαν οι νεοφύτιστοι, νά δεχθούν τὸ άγιο βάπτισμα και τὰ άλλα μυστήρια, πού θά μπορούσαν άνεμπόδιστα στὸ μέλλον νά παρακολουθούν. 'Ιδιαίτερα οι μικροί μαθηταί, αλλά κι οι ύπόλοιποι, επέδειξαν καταπληκτική ικανότητα άπομνημονεύσεως όλολήρων κειμένων άπό τήν 'Αγία Γραφή και τήν 'Ιερά Παράδοσι.

Τὸ πνεῦμα τής θυσίας ώρισμένων ήταν συγκινητικό. Πολλοί έγκατέλειψαν τὰ σπίτια τους, ιδίως νέοι, και προσφέρθηκαν νά ένταχθούν στὸ έργο τής Ιεραποστολῆς χωρίς τήν παραμικρή ιδιοτέλεια. 'Εμειναν έτοι στὸν καταυλισμὸ τής αγάπης περισσότεροι άπό πενήντα άνθρωποι άφιερωμένοι άπόλυτα στὸ έργο. Πολλοί διαλέχθηκαν γιά νά μπούν άργότερα στὸν ιερό κλήρο τής νέας 'Εκκλη-

σίας. Πάνω άπό πεντακόσια άτομα ήταν σχεδόν έτοιμα, κατηχημένα στα βασικά δόγματα τής πίστεως, νά δεχθούν τὸ άγιο βάπτισμα τήν ήμέρα τών Φώτων. Ειδικές εξέδρες, είχαν στηθῆ δίπλα στὸ ποτάμι, πάνω άπ' τις όποιες ὁ π. Παῦλος θά βάπτιζε έναν-έναν άπό τούς ύποψηφίους Χριστιανούς. 'Ολοι περιμένανε τήν εύλογημένη αὐτή ήμέρα σαν τὸ σπουδαιότερο γεγονός τής Ιστορίας τους.

Οί Ιεραπόστολοί μας άπορούσαν με τήν άνεμπόδιση και θριαμβευτική αλεία τών ψυχών. Κάτι μικρά έμπόδια ύπερπηδήθηκαν και οι δυο φυλές άδελφωμένες πιά κάτω άπ' τή σημαία τοῦ Χριστοῦ θά μπαίνανε στη βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Με ιδιαίτερη ικανοποίησι ὁ π. Παῦλος ὁ έμψυχωτῆς αὐτῆς τής προσπάθειας, παρακολουθούσε, τὰ γεγονότα. 'Εβλεπε πώς δέν πήγε χαμένη ή προσπάθειά του ν' άφοσιωθῇ στὴν έξωτερική Ιεραποστολή. 'Είχε όμως και μιὰ άδιόρατη άνησυχία. Τὰ ιερά έργα προκαλούν τήν καταλυτική έμπέμβασι τοῦ πονηροῦ. 'Είναι δυνατόν ὁ διάβολος νά παρακο-

τη, και γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου». Καί τὸ δεύτερο 'Ις 4,6 «Και λήψη τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου 'Ιούδα τεσσαράκοντα ήμέρας. ήμέραν εἰς ἑναυτὸν τέθεικά σου».

Στὸ πρῶτο χωρίο ὁ Θεὸς λέει στους 'Ισραηλίτες στὴν 'Ερημο, όταν άμάρτησαν πολὺ βαρειά έναντίον του, τὸ ἔξης' «Σαράντα μέρες ήταν στὴν Παλαιστίνη οι άπεσταλμένοι σας άνηχευταί, στους όποιους δέν πιστεύετε; Σαράντα χρόνια θά σὰς τυραννήσω στὴν 'Ερημο αὐτή, γιά τήν άπιστία πού μοῦ δείξατε στὸ ζήτημα αὐτό. Γιά κάθε μέρα θά σὰς τιμωρῶ ένα χρόνο». Στὸ άλλο χωρίο λέει στὸν 'Ισραηλ, ὅτι τοῦ ἐπιβάλλει μιὰ προσωπική τιμωρία ἐπὶ 40 μέρες, δι: γιατί φταίει ὁ προφήτης σὲ τίποτε, αλλά γιά νά τοῦ δώση νά νιώση καλά τὰ σαράντα χρόνια πού θά τιμωρῇ τοῦς 'Ιουδαίους γιά τὰ άμαρτήματά τους. «'Οσοι μέρες», τοῦ λέει, «θά βασανίξῃσαι σύ, τόσα χρόνια θά βασανίξω τοῦς 'Ιουδαίους. Με κάθε μέρα σου συμβολίζω ένα χρόνο γιά τοῦς 'Ιουδαίους».

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καί μετὰ τί τὰ κάνουν τὰ

2520 χρόνια;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: 'Από τὰ 2520 άφαιροῦν 606 γιά π.Χ. και μένουν 1914 γιά μ.Χ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ: Καί γιατί 606;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Δέχονται ὅτι τὸ 607 π.Χ. άρχισαν οι «καιροί τών ἔθνων», οι 7 καιροί πού εἶπαμε, δηλαδή τὰ 2520 χρόνια. Γράφουν ἐπὶ λέξει' «Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος άπειμάκρυνε τὸν Σεδεκία άπό τὸν 'Θρόνον τοῦ 'Ιερωδοῦ» τὸ έτος 607 π.Χ. και κατερήμωσε τήν πόλι του και τήν περιοχή. 'Ετσι ἔληξε ή επίγεια βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐκείνο τὸ έτος ('Από τὸν άπολεσθέντα παράδεισο σελ. 172). Καί έτσι ὁ Θεὸς άπό τὸ 607 π.Χ. μέχρι τὸ 1914 μ.Χ. ἤτοι 2520 χρόνια ἔμεινε χωρίς βασιλεία. 'Απέκτησε και πάλι βασιλεία τὸ 1914 και διόρισε βασιλέα τὸν 'Ιησοῦ Χριστό. Καί ή βασιλεία αὐτῆς εἶνε στὸν οὐρανό. Γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῦν τὸ χωρίο τοῦ Δανιὴλ 2,44 πού λέει ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ θά άναστήσῃ αἰώνια και άφθάρτη βασιλεία.

Στέργιος Ν. Σάνκος

λουθη αδιάφορα τὸ συντελούμενο ἔργο; Αὐτὴ ἡ σιωπὴ τοῦ ἔμοιαζε σὰν τὴν ἡσυχίαν τῶν ἐμπολέμων πρὶν ἀπ' τὴ μεγάλη μάχη. Πέριμενε λοιπὸν ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴ τὴν ἀντίδρασίν του.

Τὸ κουδούνι τοῦ Σχολείου χτύπησε καὶ σὲ λίγο πάνω ἀπὸ ἑκατὸ παιδάκια ξεχύθηκαν στὸν ἀνοιχτὸ χῶρο ποῦ περιελάμβανε ὄργανα παιδικῆς χαρᾶς καὶ ψυχαγωγίας. Οἱ φωνὲς τῶν μικρῶν ἀντήχησαν θριαμβικὰ μέσα στὴν ἡσυχίαν τῆς ζούγκλας καὶ σὰν ἀπόηχο προκάλεσαν τὶς κραυγὰς τῶν ζώων τῆς ζούγκλας. Μιὰ διαρκὴς κίνησις ἦταν τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ παιδόκοσμου. Ὁ γιατρὸς παρακολουθοῦσε μὲ ἱθαδίαν ἱκανοποίησιν τὸ παιδικὸ αὐτὸ πανηγύρι, γιατί ἦταν δικό του δημιούργημα.

Ξαφνικὰ ἀντήχησε ἕνας πυροβολισμός. Πετᾶχθηκαν ὅλοι ἐπάνω καὶ τρέξανε πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἀκούστηκε ὁ κρότος. Ἐνα παιδάκι ἦταν σώριασμένο στὸ ἔδαφος κρατώντας τὸν ὦμο καὶ οὐρλιάζοντας, ἀπ' τὸν πόνο καὶ τὴν τραμάρα του. Ἐνα ἄλλο πιδ. πέρα ἦταν ὀρθιον καὶ τὸ κοιτάζε μὲ φόβον καὶ ἀπορίαν. Στὸ χέρι του κρατοῦσε ἕνα μικρὸ πιστόλι μὲ τὸ χέρι ἀκόμη στὴν σκανδάλη.

Ἦταν πραγματικὰ μυστήριον τὸ γεγονός, ὅτι ἕνα μικρὸν παιδάκι εἶχε στὰ χέρια του ἕνα τέτοιον εἶδους φονικὸ ὄργανον σ' ἕνα χῶρον ποῦ οὔτε οἱ πολεμισταὶ τῶν ἀγρίων φυλῶν δὲν χρησιμοποιοῦσαν πυροβόλα ὅπλα.

Μετὰ τὶς πρώτες δοῆθεις τοῦ γιατροῦ πρὸς τὸ τραυματισμένον ἀγοράκι στράφηκε τὸ ἐνδιαφέρον στὸν ἀκούσιον ἐγκληματία.

— Ποῦ βρήκες αὐτὸ τὸ ἐπικίνδυνον παιχνίδι παιδί μου; Ποιὸς σοῦ τᾶδωσε, ρώτησε ἥρεμα ὁ γιατρός.

— Τὸ πήρα ἀπὸ ἕνα λευκὸ, εἶπε φοβισμένα τὸ παιδί.

— Ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ λευκός;

— Μέσα στὴ ζούγκλᾳ λίγο πιδ. κάτω κατασκηνώσαν κάτι ξένοι λευκοὶ ποῦ χαρίζουν δῶρα σ' ὁποιους τοὺς ἐπισκέπτονται.

Τὶ γύρευαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι λοιπόν; Ποιοὶ ἦταν οἱ σκοποὶ τους; Ἦταν τὰ ἐρωτηματικὰ ποῦ ἀμέσως ὠρθώθηκαν μπροστά τους.

— Νὰ λοιπὸν ὁ πονηρός. Ἰκί! ἔλεγα πῶς ἔτσι μᾶς ἀφήσε χωρὶς ἐμπόδια στὸ ἔργο μας, μουρμούρισε μέσα στὰ δόντια του ὁ γιατρός. Καὶ γυρίζοντας στὸ παιδί εἶπε: Καὶ τί σκοπὸν εἶχες πυροβολώντας τὸν συμμαθητή σου; ρώτησε.

— Νάμισα πῶς ἦταν παιχνίδι. Μοῦ ἄρεσε πολὺ.

— Καὶ γιατί σοῦ τᾶδωσαν;

— Μοῦ εἶπαν νὰ ρίξω ἕνα βόλι πάνω σου, γιατί θὰ σοῦ ἔφερνε εὐτυχία. Ἔτσι εἶπαν. Ἀλλὰ ἐγὼ εἶπα νὰ δοκιμάσω πρώτα στὸν φίλον μου, νὰ δῶ τί θὰ γίνη. Ἀλλὰ μοῦ εἶπαν ψέμματα, Γισσοῦα μὲ γέλασαν. Εἶναι κακοὶ ἄνθρωποι, εἶπε τὸ δόλιο τὸ παιδί μὲ λυγμούς.

Σὲ λίγες μέρες οἱ κακοὶ ἄνθρωποι ἀπεκάλυψαν τὰ δόλια σχέδιά τους. Ἐνα θράδυ ἐπισκέφθηκαν τὸν καταυλισμὸν καὶ ἀπέλυσαν μὲ ἀφανισμόν καὶ καταστροφὴν ὅποιον θὰ τοὺς ἔφερνε ἀντίρρηση.

— Καὶ τί θέλετε λοιπόν;

— Τὸ ἱερὸ ξόανον τῶν ἱθαγενῶν ἔχει στὸ μέτωπον ἕνα μεγάλον διαμάντι ἀμυθητοῦ ἀξίας. Αὐτὸ θέλουμε νὰ πάρουμε καὶ μετὰ θὰ ἐξαφανισθοῦμε.

— Αὐτὸ λέγεται ληστεία ἂν ὄχι καὶ ἱεροσυλία, εἶπε μὲ ἀγανάκτησιν ὁ γιατρός.

— Μήπως ἐσὺ βαφτίζοντάς τους, δὲν θὰ γκρεμίσεις τὴν πίστιν τους σ' αὐτὸ τὸ ξόανον;

— Ἐγὼ θὰ τοὺς διδάξω τὴν ἀλήθειαν, θὰ τοὺς ὑπηρετήσω, θὰ τοὺς ἐκπολιτίσω, δὲν θὰ τοὺς ληστέψω.

— Τί θὰ τοὺς χρειάζεται ἀφοῦ θὰ γίνουν χριστιανοί; Ἰκί! ἂν τὸ ξόανον χάσῃ τὴν ἀξίαν του τί ἔχουν νὰ κερδίσουν ἀπὸ ἕνα σκέτον διαμάντι μέσα στὴν ζούγκλᾳ;

— Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἔχετε σεῖς τὸ δικαίωμα νὰ τὸ οἰκειαποιεθῆτε. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ φύγετε καὶ ν' ἀφήσετε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς στὴν ἡσυχίαν τους.

— Ἐἴσαι γελασμένος ἂν πιστεύης πῶς θὰ παραιτηθῶμε ἀπὸ μιὰ ἐπιχείρησιν ποῦ θὰ μᾶς κάνῃ θαύματα. Θὰ τὰ παίξουμε ὅλα γιὰ ὅλα καὶ μὴ γελιέσαι.

— Καὶ πῶς θὰ τὸ πάρετε ἀφοῦ οἱ φύλακές του ἀγρυπνοὶ νύχτα μέρα προστατεύουν τὸ ἱερὸν τοῦ ξόανου;

— Θὰ περιμένουμε νὰ καρποφορήσῃ τὸ ἔργο σας κί! ἔτσι θὰ πάψῃ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὸν ψεύτικον θεόν τους καὶ θὰ πάρουμε τὸ διαμάντι μὲ τὴν δοῆθειά σου.

— Εἰστε μὲ τὰ καλὰ σας; Θὰ γίνω συνεργὸς σ' αὐτὴν τὴν ἀνόσια πράξιν; Ἀδύνατον.

— Ἄν συγκατατεθῇς στὸ σχέδιόν μας θὰ σ' ἀφήσουμε νὰ κάνῃς τὴ δουλειά σου. Θὰ σὲ βοηθήσουμε μάλιστα. Ἄν ὄχι τότε ὅλα τὰ σχέδιά σας θὰ καταστραφῶν μαζί καὶ

ΤΙ ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ;

«Πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει...»
(Α' Τιμόθ. 4, 13)

Πολλά βιβλία κυκλοφοροῦν στὸν κόσμο. Τόσα πολλά πὺν δὲν προφταίνει κανεὶς νὰ τὰ διαβάσῃ. Καὶ τὰ περιοδικά; Τὰ περιοδικά! Αὐτὰ ξεπερνοῦν τὰ βιβλία. Αὐτὰ εἶναι περισσότερα. Πληθωρισμὸς ἐντύπων.

Δυστυχῶς ὁμως δὲν εἶναι ὅλα καλὰ. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτὰ καὶ τὰ περιοδικὰ εἶναι ἄσχημα. Ἄσχημα ὅχι σὺν σχῆμα καὶ τὴν ἐμφάνισή, ἀλλὰ σὺν περιεχόμενῳ. Ὅλα αὐτὰ κάνουν κακὸ στὸν ἄνθρωπο. Ἄλλα τὸν παρακινοῦν σὴν ἀδικίᾳ καὶ σὴν κλοπῇ. Ἄλλα σὺν ἐγκλημᾷ. Ἄλλα σὴν ἀνηθικότητι. Καὶ ἄλλα σὲ ἄλλες κακίες καὶ ἠθικὰς παρεκτροπές. Ἐνας ἱεροκλήρικος γιὰ νὰ παρασιτῇ σὺν ἀκροατήριό του τὸν κίνδυνον τῶν κακῶν βιβλίων, ἄρχισε ὡς ἐξῆς τὸ κήρυμά του: «Ἄν ἤμουν διάβολος θὰ νομίζατε ἴσως δι' ἐμὲ θὰ σὰς παρακινούσα νὰ βλασφημῇτε, νὰ κλέβετε, νὰ μοιστῇτε τὸν πλησίον σας, νὰ ἔχετε σκέψεις ἄσχημες, νὰ κάνετε αἰσχρὰς πράξεις κ.λ.π. Ἄν ἤμουν διάβολος θὰ σὰς κατέφευγα νὰ διαβάζετε αἰσχρὰ

βιβλία, μυθιστορήματα καὶ περιοδικά. Ἐποὶ γρήγορα θὰ ἀποκτινοῦσατε πλουσίαν συλλογὴν ἀπὸ κακίες καὶ κακὰς συνήθειες καὶ θὰ χάνατε τὸν πολὺτιμον θησαυρό σας».

Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν ἐπιβεβαιώνει κατηγορηματικὰ ὁ διάσημος Γάλλος συγγραφεὺς Μπερντόλλ, διὰν λέγῃ: «Τολμῶ νὰ εἶπω δι' ἐμὲ τὰ 90% τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν κακῶν πράξεων ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑποφέρει ἡ κοινωνία, ἡ αἰτία ὑπῆρξεν ἓνα κακὸ ἀνάγνωσμα». Φαρμάκι σιάζουν τὰ κακά, τὰ αἰσχρὰ, τὰ ἀνῆθικα βιβλία καὶ περιοδικά. Φαρμάκι πὺν φαρμακώνει τὰ πῦρ εὐγενῆ αἰσθημάτων. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲν ἔχουν θεοὶ σὴν ζωὴ μας αὐτὰ τὰ ἐντυπα. Μανθὰ ἀπὸ τὰ σπῖτια μας καὶ τὰ χέρια μας. Στὴ φροντὶ καὶ σὴν καταιστροφή. Αὐτὸ ἔκαναν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἐφέσου νοτε-ρα ἀπὸ ἓνα κήρυγμα τοῦ Ἀπ. Παύλου. «Συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων» (Πράξ. 19, 19). Αὐτὸ τὸ ἴδιον νὰ πράξουμε καὶ ἡμεῖς. Καὶ νὰ τὸ

σεῖς οἱ ἴδιοι. Θὰ σὰς κηρύξουμε τὸν πόλεμον. Καὶ προσοχὴ! Ἄν τὸ μυστικὸ μας διαρρεύσῃ στοὺς μαύρους χαθήκατε.

Ἐφυγαν μὲ φοδερὰς διαθέσεις καὶ ἀπειλές. Μαῦρα κι' ἀπειλητικὰ σύννεφα φάνηκαν στὸν ὀρίζοντα. Τώρα ἦταν πῶς οἰγόμην πὺς ὁ σατανὰς ἔπαιζε τὸ μεγάλο καταλυτικὸ του ποιγνίδι. Μαῦρες κι' ἀπαισιόδοξες σκέψεις κυριάρχησαν σὴν ψυχὴ τῶν ἀγνῶν ἐκείνων ψυχῶν. Κι' ἐνῶ ὁ μεγάλος κίνδυνος διαγράφονταν πάνω στοὺς κατηχουμένους μαύρους ἀνύποπτοι ἐκεῖνοι ἐνοιῶσαν ὅτι ἀγγίζαν τὰ κράσπεδα τοῦ παραδείσου. Τί θὰ μπορούσε νὰ κάνῃ λοιπὸν ὁ γιατρός; Μέχρι τώρα δὲν τοὺς μίλησε γιὰ τὸν ψεύτικο θεὸ τους. Ἐπῆξε πὺς μόνον τοὺς θὰ τὸν ἐγκατέλειπαν ἂν προχωροῦσαν σὴν πίστι καὶ τὴν χριστιανικὴν ζωὴ. Τώρα ὁμως; Μήπως ἦταν φρόνιμον νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ καταχθόνια σχέδια στοὺς μαύρους γιὰ ν' ἀναλάβουν ἐκεῖνοι μιὰ πρωτοβουλία; Καὶ μετὰ; Ἄν ξεσηκωνόνταν καὶ ἄρχιζε ἓνας πόλεμος μὲ τοὺς λευκοὺς;

Ποιὸ θὰ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα; Ὅχι, Ὅχι, σκέφθηκε ὁ γιατρός. Ἀποφάσισε νὰ περιμένῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἀνάλογα μὲ τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων.

Τὰ Χριστούγεννα πὺν πλησίαζαν δὲν προοιώνιζαν τίποτε καλὸ. Ὅμως γιορτάσθηκαν μ' ὅλην τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν κατανυκτικὴν τῆς Ὁρθόδοξου λατρείας. Ἀνάμεσά τοὺς κι' οἱ ξένοι λευκοὶ πὺν παρουσιάσθηκαν σὰν ἐξερευνηταὶ καὶ μελετηταὶ τῆς ζούγκλας. Οἱ ἀνύποπτοι μαῦροι τοὺς ἐβλεπαν μὲ ἀγαθὰς διαθέσεις καὶ πίστευαν τὶς ἐξηγήσεις πὺν ἔδωσαν σχετικὰ μὲ τὸ ὄπλο πὺν βρέθηκε στὰ χέρια τοῦ μικροῦ. Ἀπλοῦστατα τὸ εἶχε κλέβει καὶ σκάρωσε μετὰ ἓνα παραμῦθον.

Ἐποὶ τὰ Χριστούγεννα ἐκεῖνα ἦσαν οἱ μεγάλες παραμονὲς τῶν μεγάλων ἀναμενόμενων γεγονότων πὺν θὰ κατέληγαν στὸ δράμα πὺν θὰ ἐπέτρεπε ὁ Θεὸς νὰ ξετυλιχθῇ μπρὸς στὰ μάτια τῶν μαύρων.

Σάββας Ν. Σανθόπουλος

πράξουμε άμέσως.

Στά χέρια μας και σιά σπίτια μας άλλα βιβλία και περιοδικά νά πάρουν θέσι. Τά καλά και ώφέλιμα. Αυτά πού έξευγενίζουν τόν άνθρωπο και τόν καλλιεργοῦν πνευματικά. Αυτά πού τού έμπνέουν κάθε καλό και ώραίο. Ὑπάρχουν πολλά τέτοια καλά βιβλία. Ὑπάρχουν σιά χριστιανικά βιβλιοπωλεία.

Ἀλλά ἄν θέλαμε, μέσα ἀπό τὰ καλά βιβλία, νά ξεχωρίσουμε τό πιό καλό, τό καλλίτερο ἀπ' ὅλα, χωρίς πολλή σκέψι, θά ξεχωρίζαμε τήν Ἁγία Γραφή. Τή Βίβλο, ὅπως τήν λένε ἄλλοι. Τήν Παλαιά και τήν Καινή Διαθήκη, τό Εὐαγγέλιο.

Ἡ Ἁγία Γραφή:

Εἰ ν α ι φ ὤ ς. Φῶς πού φωτίζει τό μαυλό και μᾶς δείχνει τό σωστό δρόμο. Λυχνάρι και φῶς ὀνομάζει ὁ Δαβίδ τό νόμο τοῦ Θεοῦ. «Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου και φῶς ταῖς τρίβοις μου» (Ψαλμ. 118, 105). Τό ἴδιο, φῶς, ἀποκαλεῖ και ὁ προφήτης Ἡσαίας τὰ θεῖα προστάγματα. «Φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς». (Ἡσ. 26, 9). Ὁ Νεύτων ἔλεγε χαρακτηριστικά: «Μελετῶ τήν Ἁγία Γραφή. Ἀνάβω ἔτσι τό λυχνάρι τῆς ψυχῆς μου ἀπό τόν ἥλιον».

Εἰ ν α ι ψ ω μ ῖ κ α ἰ ν ε ρ ὅ. Ψωμί πού τρέφει τήν ψυχὴ και νερό πού τήν δροσίζει. Γιατί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μόνο σιουδάχι, ἀλλά εἶναι και νυχτή. Κυρίως νυχτή. Δέν ἀρκεῖ μόνο τό ψωμί πού ζυμῶνουμε. Χρειάζεται και ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Αὐτό τό διεκήρυξε και ὁ Κύριος. «Ὅν ἐπ' ἄρτω μόνω ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντί σέβηται ἐκπορευομένου διὰ στόματος Θεοῦ» (Ματθ. 4, 4).

Εἰ ν α ι μ ῆ λ ι. Γλυκὸ εἶναι τό μέλι; Ἐ, τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ εἶναι γλυκύτερα ἀπὸ τό μέλι. Ὅποια νυχὴ διαβάσει μὲ πόθο τήν Ἁγία Γραφή, αὐτὴ ἀναφωνεῖ μὲ τόν Δαβίδ: «Κύριε, ὡς γλυκεία τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὅπερ μέλι ἐφ' στόματί μου» (Ψαλμ. 118, 103). Τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ εἶναι φῶς πού φωτίζουν, ψωμί πού τρέφει και μέλι πού εὐφραίνει.

Εἰ ν α ι δ ὶ ν α μ ι ς μ ε τ α μ ο ρ φ ὠ ν ο υ ς α. Αὐτό εἶπε ἕνας γιὰ τήν Ἁγία Γραφή. «Τὰ ἄλλα βιβλία δόθηκαν γιὰ νά μᾶς μορφώσουν. Ἡ Βίβλος δόθηκε γιὰ νά μᾶς μεταμορφώσῃ. Ὁ Πενάν ὡμο-

λόγησε κάποτε: «Ἡ Βίβλος ἔχει σιγνώσει τὰ περισσότερα δάκρυα και ἔχει καλλιτερεύσει τίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων». Ἐξ ἄλλου ὅλοι παραδέχονται δι, ἀπλεονέκται, μέθυσοι, πόρνοι, φιλάργυροι, φονιάδες, βλάσφημοι, διαν ἤσαν σ' ἐπαφὴ μὲ τό μοναδικό αὐτό βιβλίον τοῦ Θεοῦ, ἄλλαξαν κι' ἔγιναν ἄγιοι. Ἐκεῖ πού νόμοι και φυλακές, νομθεσίες ἀνθρώπινες και ἀπειλὲς ἀσιόχησαν, ἡ Βίβλος, ὁ αἰώνιος λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐπέδρασε μὲ ἀποτελέσματα σωτήρια και θαυμασιὰ.

Χαρακτηριστικά ἀναφέρουμε δύο παραδείγματα:

Τ ὁ π ρ ὠ τ ο. Ζοῦσε κάποτε ἕνας νέος. Τὸ ὄνομα του Αὐγουστίνος. Ἦταν τό 385 μ.Χ. Ζοῦσε μιὰ ζωὴ ἀκόλαστη. Κάθε ἡμέρα πῆγαινε σὺν χειρότερο. Ἀπὸ τὴ μιὰ ἁμαρτία σιτὴν ἄλλη. Ὅλοι ἀπέκλειαν τὴν περίπτωσι νά διορθωθῇ αὐτός ὁ νέος. Καὶ θυμὸς διορθώθηκε, ἄλλαξε, και ἔγινε ἅγιος, ἕνας ἀπὸ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Πῶς ἔγινε ἡ ἀλλαγὴ αὐτή; Μιὰ ἡμέρα κοιμόταν σιτὴ σκιά ἐνὸς δένδρου μέσα σιὸν κήπο. Κάποια σιγμὴ τὸν ξύπνησε μιὰ φωνὴ πού ἔλεγε: «Πάρε και διάβασε». Ἀνοῖξε τὰ μάτια και πλάι του βλέπει μιὰ Ἁγία Γραφή. Τὴν πῆρε και διάβασε: «Ὡρα ἡμᾶς ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι... Ἀποδώμεθα τὰ ἔργα τοῦ σκότους... Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐοχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κόμοις και μέθαις, μὴ κοίταις και ἀσελείαις, μὴ ἔριδι και ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν...» (Ρωμ. 13, 11 - 14). Αὐτό τό χωρίο ἔκανε τὸν Αὐγουστίνον ἅγιο.

Τ ὁ δ ε ὑ τ ε ρ ο. Ἐνας βιβλιοπώλης χύπησε τὴν πόρτα ἐνὸς σπιτιοῦ σ' ἕνα χωριό. Σιτὴ γυναῖκα, πού ἄνοιξε, προσέφερε ἕνα Εὐαγγέλιο. Ἐκελὴ τό ἀγόρασε πτόθυμα. Ὅταν θυμὸς τό βράδυ γύρισε ἀπὸ τό δάσος ὁ σῦγγος, ὁ Γιάννης ὁ καρβουνᾶς, ἔγινε καυχᾶς. Θύμωσε ὁ σῦγγος. Γιατί ἡ γυναῖκα του νά πείτᾳ τὰ λεφτὰ σὲ τέτοια ποτάματα; Θύμωσε θυμὸς και ἡ κ. Μαρία. Γιατί, κι' αὐτὴ, ἐπὶ τέλους δοῦλενε. Πάνω σιὰ νεῦρα ὁ καρβουνᾶς ἔαγισε σιτὴ μέση τό Εὐαγγέλιο, και ἔδωσε τό μισό σιτὴ γυναῖκα του και τό ἄλλο τό κοτίησε ὁ ἴδιος. Τὸ Εὐαγγέλιον ογιάθηκε σιτὴν προσβολὴ τοῦ ὁσώτου. Πέσσαν ἡμέρες. Θυναυμένοι και οἱ δύο. Αὐτίητοι. Ὅτις κοιθόντα ὁ ἕνας σιὸν ἄλλο. Ἡ προσβολὴ θυμὸς ἔκανε τό

ΟΙ ΚΑΛΩΣ ΑΘΛΗΣΑΝΤΕΣ

Ἡ Ἁγία Ὁσιομάρτυς ΕΥΓΕΝΙΑ

24 Δεκεμβρίου

ΒΑΘΜΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ὁ χριστιανικὸς δυναμισμὸς

Ἀνεπιτυχῶς προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἔστω καὶ ἂν διακρίνεται διὰ τὸ εἰλικρινὲς καὶ ζητητικὸν πνευμά του, νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ βαθύτερον νόημα τῆς ἐπιγείου πορείας του ἔξω ἀπὸ τὸ γνήσιον χριστιανικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον περικλείεται εἰς τὴν θεϊαν ἀποκάλυψιν. Ἡ ἀστοχία τῆς ἀναζητήσεως δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸν ἀναζητούντα, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς συνανθρώπους του με ἀποτέλεσμα νὰ διευρύνεται τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον ἀνακόπτει τὴν ὁρθὴν πορείαν τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπου. Αἰτία βασική καὶ θεμελιώδης αὐτῆς τῆς ἀποτυχίας τοῦ κάθε ἀτόμου εἶναι ἡ ἀφετηρία ἐξορμήσεως καὶ ὁ ἐσφαλμένος δρόμος προσανατολισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἀκολουθοῦν πολλὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἀρχίζουν πολλοὶ τὴν πορείαν ὄχι με τὸ φῶς καὶ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀστέρος τοῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν φάνη, οὔτε με προσήλωσιν εἰς τὸν Γολγοθᾶν καὶ τὸ κενὸν μνήμα, οὔτε με τὴν θερμότητα τῶν πυρίνων γλωσσῶν, ἀλλὰ με ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἐπι-

τεύγματα καὶ εἰς τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις. Τοιαύτη ὁμως πορεία δὲν εὕρισκε ἀνοικτὴν τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ὁδοιπόρος αὐτὸς εὕρισκεται εἰς διαρκὴ ἀπόγνωσιν καὶ ἀγωνίαν. Δὲν χαίρεται τὴν ὠραιότητα τῆς ὁδοιπορείας πρὸς τὴν Ἄνω Ἱερουσαλήμ. Οὔτε δύναται νὰ γευθῇ τὴν γλυκύτητα τῆς ἐλπίδος διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ οὔτε δημιουργεῖ τὰς ὠραίας εὐκαιρίας νὰ τραγουδήσῃ τὴν ὁμορφίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ψυχικῆς ἡρεμίας, ὅπως ἐπιτυγχάνει ὁ πιστὸς ὁδοιπόρος.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πορεύεται χωρὶς νὰ ἔχῃ ὡς ὁδηγὸν τοῦ τὸν Χριστόν, περιπλανᾶται εἰς τὸ σκότος τῶν ἀνομημάτων του. Στηρίγματά του εἶναι ἡ βία, ὁ φθόνος, τὸ μῖσος, ἡ ἐκδίκησις καὶ ὅλαι αἱ μορφαὶ τοῦ κακοῦ. Κινεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ σαδισμοῦ καὶ τῆς ἀλληλοεξουτώσεως. Ἀντιθέτως ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς ἔχει ἀκαταγώνιστον δυναμισμὸν. Στοιχεῖον δυνάμεώς του εἶναι ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Σωτὴρ, ὁ Λυτρωτής, ὁ Ὁδηγὸς καὶ ἡ Ζωή. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν Χριστόν καὶ ἀκολουθῶν τὰ διδάγματα αὐτοῦ κινεῖται εἰς εὐρύτατον κύκλωμα ἔμβα κυριαρχοῦν οἱ καρποὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἦτοι ἡ πραότης, ἡ ἐπιείκεια, ἡ συγκατάβασις, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀγάπη, ἡ ὑπακοή καὶ ἡ σύνεσις. Οἱ πιστοὶ γνωρίζουν τὴν εὐχυμότητα τῶν καρπῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀγωνίζονται συνεχῶς νὰ διατηροῦν ἀδιάκοπον τὴν ἐπαφὴν τῶν μετὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Βεβαίως ἡ πάλη αὕτη ἀπαιτεῖ καὶ διάθεσιν καὶ ἀγωνιστικότητα. Καὶ εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ τὸ ὑλιστικὸν φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου παρουνισάζει ἔντονον δυναμισμὸν. Εἰς τὴν τραμερὰν ὁμως σύγκρουσιν μεταξὺ τῶν δύο δυναμισμῶν, τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ ὑλικοῦ ἀναδεικνύεται ὑπέρτερος ὁ πνευματικὸς δυναμισμὸς, ὁ ὁποῖος ἐκφράζει τὴν «καινὴν κτίσιν» καὶ ὁ ὁποῖος ἔχει ποτισθῇ ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνευματικοῦ δυναμι-
σμοῦ εὕρισκομεν εἰς τὴν ζωὴν ὄλων τῶν ἐργατῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀποφασιστικότης τῶν πιστῶν εἰς

θαῦμα. Ἐκεῖνος εἶχε τὴν ἀρχὴ καὶ ἐκείνη τὸ τέλος. Ἀγωνία ὁ σύζυγος: Γόριος ἀραγε ὁ ἄσωτος σὶν πατέρα; Ἀγωνία ἡ γυναικα: Γιατὶ ἔφυγε τὸ παιδί ἀπὸ τὸν πατέρα; Αὐτὴ ἡ ἀγωνία τοὺς συμψιλίωσε. Ὁ καρδονᾶς μίλησε πρῶτος νὰ μύθῃ τὸ τέλος τῆς παραβολῆς καὶ ὕστερα μίλησε καὶ ἡ γυναικα. Ἀπὸ τότε ἔζησαν ἐνωμένοι καὶ εὐνυχισμένοι. Ἡ Ἁγία Γραφὴ τοὺς ἔνωσε γιὰ πάντα.

Ἀδελφέ,

Αὐτὴ τὴ σιγὴν ποὺ διαβάσεις τὸ φυλλάδιο αὐτό, ἑκατομμύρια ἄνθρωποι διαβάζουν με εὐλάβεια τὴν Ἀγ. Γραφὴν σὲ ὅλο τὸν κόσμον. Διάβαζε καὶ ἐσύ, ἀλλὰ ὄχι ὅπως οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά ποὺ σκοπίμως παραινούν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Διάβαζε ὁρθόδοξα καὶ ζῆσε ὁρθόδοξα γιὰ νὰ ἐπιτύχῃς τὴ σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτόπουλος

όλους τούς πνευματικούς αγώνες αποτελούν βαθμίδας της πνευματικής κλίμακας δια την πορείαν πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὁ πνευματικὸς δυναμισμὸς εἶναι ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν τῶν ἀθλητῶν τῆς χριστιανικῆς πορείας ἀνεξαρτήτως φύλου, ἡλικίας, μορφώσεως καὶ οἰκονομικῆς δυνατότητος καὶ ὁδηγεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς θαυμαστά κατορθώματα.

Ἀπὸ τὸ ἀμέτρητον πλήθος τῶν ἀγωνιστῶν τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀναφέρομεν τὸν δυναμισμὸν τῆς Ἁγίας Ὁσιοπαρθέναμάρτυρος ΕΥΓΕΝΙΑΣ, τῆς ὁποίας τὴν μνήμην τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τὴν 24ην Δεκεμβρίου, διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν πνευματικῆς ζωῆς.

Ἡ ἁγία ὀσιομάρτυς Εὐγενία θυγάτηρ πλουσίων γονέων τοῦ ἐπάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας Φιλίππου καὶ τῆς Κλαυδίας ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Κομόδου (180 - 192). Παιδίδθεν ἐπεδόθη εἰς τὰς σπουδὰς καὶ ἐσημείωσε μεγάλῃν πνευματικὴν πρόοδον. Διεκρίνετο διὰ τοὺς εὐγενεῖς τρόπους κατὰ τὰς συναναστροφάς της καὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὅλον τὸν νεανικὸν δυναμισμὸν τὸν διαχέτευσεν εἰς τὴν ἀπόκτησιν γνώσεων κατὰ τὰς σπουδὰς καὶ εἰς τὴν συμπάραστασιν πρὸς τοὺς ἀδυνάτους. Ἔτσι μελετήσασα τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐγνώρισε τὸν ἀληθῆ προορισμὸν της ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐνθουσιασθεῖσα ἀπὸ τὴν σύνεσιν τῶν χριστιανῶν ἐπόθησε νὰ ἐνταχθῇ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν μεγάλῃν χριστιανικὴν οἰκογένειαν διὰ νὰ ἀγωνισθῇ πρὸς καλλιέργειαν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν καὶ νὰ γίνῃ συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ χριστιανικὸς δυναμισμὸς ἀποτελεῖ κινητήριον δυνάμιν πρὸς ἐνεργοποίησιν. Αὐτὸς ὁ δυναμισμὸς παρεκίνει καὶ τὴν Εὐγενίαν εἰς ἔργα εὐποιίας καὶ ἀλτρουισμοῦ. Ἐνάρετος καὶ ἠθικῇ προσεπόθει νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν εἰς τὰς εἰδωλαλάτριδας. Τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἐκαλλιέργησεν ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀπ. Παύλου τὴν ὁδηγεῖ εἰς ψυχὰς αἱ ὁποῖαι ἐζήτουν τὴν ἀλήθειαν. Πτωχοὺς ἐβοήθει, διωκωμένους ἐπροστάτευε, χριστιανοὺς ἐνίσχυε ποικιλοτρόπως. Τὰς γνώσεις της ἔθετεν εἰς τὴν διάθεσιν ὁλῶν. Ἐνωρὶς τὸ ὄνομά της ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅλοκληρον τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὰς δραστηριότητάς καὶ ἀπὸ τὸν ἠθικὸν τῆς βίον.

Τὴν καρδίαν τῆς Εὐγενίας ἀναταράσσει ἡ κακία καὶ ἡ ἐχθρική στάσις τῶν εἰδωλαλατρῶν ἐναντι τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Ἡ Εὐγενία θαυμάζει τὴν καρτερικότητα καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τῶν χριστιανῶν. Συγκινεῖται ἰδιαίτερώς ἀπὸ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν χριστιανῶν. Ὑπῆρχαν ὅντως ἀξιόλογοι πνευματικοὶ ἐργάται εἰς τὰς ἡμέρας τῆς δράσεως τῆς Εὐγενίας. Ἦσαν χριστιανοὶ εἰλικρινεῖς, ἀγωνισταὶ καὶ ἰδεολόγοι, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ἐφώτιζεν ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς πίστεως καὶ τῆς θυσίας. Ἄν σήμερον δὲν τὸ κατανοοῦμεν αὐτὸ εἶναι διότι δὲν ὑπάρχουν ἀγωνισταὶ αὐτοῦ τοῦ ὕψους. Ἡ ἔντονος πνευματικὴ ζωὴ τῶν χριστιανῶν τόσῃν ἐπίδρασιν ἤσκησεν ἐπὶ τῆς περαιτέρω πορείας τῶν δραστηριοτήτων τῆς Εὐγενίας, ὥστε ἀπεφάσισεν αὐτὴ νὰ ἀφιερωθῇ σώματι καὶ ψυχῇ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐπροτίμησε νὰ ἀκαλουθήσῃ τὸν βίον τῆς παρθενίας καὶ ἐδέχθη τὸ χριστιανικὸν βάπτισμα ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἐλένου.

Ἡ ἀγαθὴ τῆς φήμη, ἔφερε πλησίον της πολλοὺς ὁπαδοὺς. Ὁ ἄρχων τῆς Ρώμης Ἀκυλῖνος σαγηνευθεὶς ἀπὸ τὴν ἐλκυστικότητα τῆς ἀγνῆς ἐμφάνισέως της καὶ ἀπὸ τὴν εὐφυΐαν της τὴν ἐζήτησεν εἰς γάμον ἀπὸ τὸν πατέρα της. Ἡ Εὐγενία ἀπεκάλυψε τοὺς λόγους τῆς ἀρνήσεώς της ὅτι εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μείνῃ ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς της σῶφρων καὶ ἄμωμος. Ἡ ἀπόφασίς της εἰς ἓνα κόσμον μὲ ἠθικὰς παραβάσεις πολλὰς ἦτο σημαντικὴ. Καὶ τότε, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, ἡ κοινωνία διήρχετο ἠθικὴν κρίσιν. Ἡ διάθεσις τοῦ πνευματικοῦ δυναμισμού διὰ πνευματικὴν πρόοδον εἰς κρίσιμους ἠθικὰς περιόδους καὶ διὰ περιφρόνησιν τοῦ κόσμου μὲ τὸν ἀσκητικὸν βίον εἶναι σημαντικὸν γεγονός. Ἄλλωστε καὶ σήμερον ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀφιερώνουν τὸν ἑαυτὸν τοῦ εἰς τὸν Θεόν. Ἡ διάθεσις λοιπὸν τοῦ πνευματικοῦ δυναμισμού εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι ὑψηλὸς βαθμὸς πνευματικῆς προόδου. Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι κρίσιμος περίοδος διὰ τὰς ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς ἀξίας. Ἡ ἰδιοτελὴς προσπάθεια τῶν συγχρόνων εἶναι ἐμφανής. Χρειάζεται βαθυτέρᾳ κατανόησις τοῦ εὐαγγελικοῦ ἔργου καὶ ἐντονωτέρᾳ ἀφοσίωσις εἰς τὸ χριστιανικὸν ἔργον. Διαφορετικὰ ἡ κρίσις τῶν ἀξιῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν θὰ ὀγκοῦται καθημερινῶς περισσότε-

ρον καὶ ἡ εὐθύνη τῶν χριστιανῶν θὰ αὐξάνη. Πᾶσα δικαιολογία καθιστᾷ περισσότερο ἐπιβαρυντικὴν τὴν στάσιν τῶν χριστιανῶν διὰ τὴν παράτασιν τῆς ἠθικῆς κρίσεως.

Οἱ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον...

Δὲν εἶναι πολλὰ χρόνια πού κάποιος ἀστροναύτης μετὰ τὴν ἀπιστροφὴν του ἀπὸ διαστημικὴν πτήσιν ἐδήλωσε καυχόμενος ὅτι δὲν ἀνεῦρε τὸν Θεὸν εἰς τὸ διάστημα. Δὲν χρειάζεται νὰ δοθῇ ἀπάντησις, διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἀνεζήτησε τὸν Θεόν. Ἄν καὶ κατ' ἐλάχιστον ἐσκέπτετο τὸν Θεόν θὰ ἐχαίρετο τὸ μεγαλεῖον τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πανσοφίας αὐτοῦ. Εἶναι ἀληθές ὅτι δὲν εἶναι ὀλίγα τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα νομίζουν ὅτι σκέπτονται διὰ τὰ κοσμοθεωριακὰ προβλήματα καὶ ὅτι καταβάλλουν δυνάμεις διὰ τὴν ἐπίλυσίν των. Συμβαίνει τὰ ἄτομα αὐτὰ νὰ συνθέτουν συλλογισμοὺς με κρίσεις, πού δὲν ἤλεγξαν ποτὲ τὸ κύρος, καὶ νὰ συζητοῦν ἐννοίας, πού δὲν ἀνέλυσαν ποτὲ τὸ περιεχόμενον. Ὁμιλοῦν καὶ διὰ τὸ Ἱερὸν Βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ τόσῃ σαφηνειαν ἀποκαλύπτεται ὁ Θεὸς ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ του, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τὸ ἀνέγνωσαν με τὴν διάθεσιν νὰ ἀνεύρουν τὸν Θεόν. Καὶ ἡ ἀνάγνωσις γίνεται ἐνίοτε μὲ προκαταλήψεις καὶ μὲ περιφρόνησιν διὰ τὴν ἀπλότητα τῶν ἱστορικῶν διηγήσεων καὶ τῶν παραβολικῶν διδασχῶν, διότι ἀγνωστὸν τὴν βασικὴν προϋπόθεσιν ὅτι διὰ τῶν ἀπλῶν αὐτῶν διδασκαλιῶν ἀποκαλύπτει ἡ Βίβλος τὸ θεῖκόν μεγαλεῖον. Ὅταν ἀναγνώσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ μὲ διάθεσιν ἀναζητήσεως θὰ μείνῃ ἐκπληκτος πῶς γίνεται ἡ ἀνταλλαγὴ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Θὰ ἴδῃ εἰς μίαν κρίσιμον στιγμήν τὸν Θεὸν νὰ λέγῃ εἰς τὸν Ἀβραάμ: δὸς μου πίστιν καὶ σοὺ δίδω σωτηρίαν· στρέψε πρὸς ἐμὲ τὴν ὑπαρξίν σου καὶ θὰ πληρωθῇ τὸ κενὸν τῆς ψυχῆς σου. Θὰ ἴδῃ τοὺς ἀγραμμάτους ὁλίεις τῆς Τιβερίδος νὰ γίνωνται οἱ σοφοὶ διδασκαλοὶ τῆς οἰκουμένης. Θὰ ἴδῃ τοὺς ἀπλοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀξιωματοῦχους καὶ σοφοὺς τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου νὰ ὑπομένουν μετὰ χαρὰς τὰ πλέον ἐξελητημένα βασανιστήρια διηγούμενοι τὰς ἀπλὰς ἱστορίας τῆς Βίβλου εἰς ἀλόκληρον τὸν κόσμον.

Ὅσον περισσότερο καὶ ἐνωρίτερον ἐγκαταλείπει ὁ ἄνθρωπος τὴν κοσμικὴν σοφί-

αν, τοὺς εὐθηνούς λογισμοὺς τοῦ σαρκικοῦ ἐγκεφάλου, τὴν ἀνευ περιεχομένου ἐπιχειρηματολογίαν ἀρνήσεως τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀρνητικὴν προδιάθεσίν του νὰ ἀνεύρῃ τὸν Θεόν, τόσον διαρκέστερον θὰ παραμῆνῃ εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας.

Ὁ ἀναγνώστης τῶν προφητικῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συγκινεῖται ἀπὸ τὴν λαχτάραν τῶν προφητῶν καθὼς ἀνέμενον τὸν Σωτῆρα. Ἡ λαχτάρα αὕτη ἔφερε πλησίον των τὸν Κύριον καὶ Λυτρωτὴν ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἀναστάντα καὶ ἡ χαρὰ των ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἡ λαχτάρα αὕτη ἀποτελέσμα τῆς ἀναζητήσεως ἔφερεν ἐνώπιόν των τὸν Κύριον. Ἔτσι θὰ συμβαίῃ εἰς τὸν ἐκζητοῦντα τὸν Κύριον. Ἡ λαχτάρα νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον γρήγορα θὰ ὀδηγῇ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

Τὸν Κύριον ἀνεζήτησε καὶ ἡ ἀγία Εὐγενία. Καὶ ὅταν τὸν ἀνεῦρεν ἠγωνίσθη ὥστε νὰ διατηρήσῃ διαρκὴ ἐπαφὴν μαζὶ του. Αὐτὸς ἦτο καὶ ὁ βασικὸς λόγος τῆς καταφυγῆς τῆς εἰς παρθεναγωγεῖον εὐρισκόμενον εἰς τὴν περιοχὴν ἐκεῖνην. Ὡς παρθένος ἡ ἀγία Εὐγενία εἰργάσθη μετὰ ζήλου καλλιιεργήσασα τὴν εὐσέδειαν. Ὅταν κατηγορήθῃ παρὰ τινος Μελανθίας εἰς τὸν ἑπαρχον δι' ἀπόπειραν ἐκβιασμοῦ ἀπέδειξεν τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν ἀφοσίωσίν της εἰς τὴν παρθενίαν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς της, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὸν χριστιανικὸν βᾶπτισμα καὶ ἔγινεν ἐπίσκοπος. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ της ἐθανατώθη διὰ τοῦ ξίφους, ἡ δὲ Εὐγενία ἐρρίφθη εἰς τὸν Τίβεριν ποταμόν, ἀλλ' ἐσώθη θαυματουργικῶς. Τέλος ἀπεκεφαλίσθη ἀξιώθεισα τῆς τιμῆς νὰ δεχθῇ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

Αἱ παρατηρήσεις μας εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν τομέα δίδουν τὸ μέτρον ἐκτιμήσεως τῆς πνευματικότητος τῆς ἐποχῆς. Ὅλοι οἱ ἐπαγγελματῖαι καταβάλλουν προσπάθειαν διὰ καλλιτέραν ἐπαγγελματικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν συγκρότησιν. Δὲν παρατηρεῖται ὅμως παρόμοιον ἐνδιαφέρον διὰ πνευματικὴν συγκρότησιν. Ἐδῶ πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ ἀναγκαιότης ἠθικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ὁ πιστὸς ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὄχι μόνον ἀτομικὰ προβλήματα ἀλλὰ καὶ τοιαῦτα συνανθρώπων του. Εὐρίσκεται διὰ ἀρκῶς ἐνώπιον προβλημάτων εἰς τὸ κέντρον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων ἐπιβάλλεται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχῃ τὸν θεῖον φωτισμόν. Ἡ ἐκζητήσις τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖ βασικὴν βαθμίδα τῆς πνευματικῆς

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α' ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

Δ. Β. Χ.: Πιστότης καὶ σύνεσις σ. 1 — 'Η οὐσιαστικὴ λατρεία σ. 17 — Κριτήρια τῆς ἐσωτερικῆς ὕψους συγχρόνου ἰδεολογίας σ. 33 — 'Η ὁμορφιὰ τῆς θεοσίας σ. 49 — 'Η παντοτεινὴ ἀνοιξις τῆς ζωῆς σ. 85 — 'Η δοκιμασία τῆς πνευματικῆς ζωῆς σ. 81 — Παράγοντες πνευματικῆς συγχροτήσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου σ. 97 — Ἔσο ἔτομος σ. 113 — Κρίσιμη ἡ ὥρα σ. 129 — Πρὸς πνευματικὴν ὁριμότητα σ. 145 — Ρεαλιστικὴ ἀξιοποιοῦσις θετικῶν ἐπιτευγμάτων σ. 161 — Οἱ ἀγραυλοῦντες ποιμένες σ. 177.

Β' ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Στεργίου Ν. Σάκκου: Γ'ΘΝΕΣΙΣ: 'Ο πλουτισμός τοῦ 'Ιακώβ σ. 3 — 'Η ἐπιστροφή τοῦ 'Ιακώβ σ. 19 — Παρεμβολαί — Προετοιμασία γιὰ τὴν συνάντησιν μετὰ τὸν 'Ησαῦ — 'Η πάλιν μετὰ τὸ Θεὸ σ. 45, ἐξ. — 'Η συνάντησις 'Ιακώβ καὶ 'Ησαῦ — 'Η ἐγκατάστασις τοῦ 'Ιακώβ — 'Η Δείνα σ. 51 ἐξ. — Ἐγκατάστασις τοῦ 'Ιακώβ στὴ Βεθλὴλ — Ἐπανάληψις τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ — Ἀλλαγὴ κατοικίας καὶ γέννησις τοῦ Βενιαμὴν σ. 67 ἐξ. — Τὸ παράπτωμα τοῦ Ρουβὴν — Οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ — 'Ο θάνατος

κλίμακος. 'Η ἀγία Εὐγενία καλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἀνέλθουν τὰς βαθμίδας τῆς πνευματικότητος. Θέλει νὰ ὑπευθυμίση ὅτι ὁ ἐνσαρκωθεὶς Κύριος θὰ κρίνῃ τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ ἀνταποδώσῃ κατὰ τὰ ἔργα ἐκάστου. Τονίζει ὅτι ὁ μὴ ἐκζητῶν τὸν Θεὸν θὰ κρούῃ τὴν θύραν τῆς οὐρανίου βασιλείας, ἀλλ' ὁ Κύριος θὰ τοῦ εἴπῃ ὅτι δὲν τὸν γνωρίζει.

Οἱ σύγχρονοι χριστιανοὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀπλώσουν παντοῦ τὰς κεραίαις τῶν ἀφομοιωτικῶν δυνατοτήτων των διὰ τὴν ἀνάφλεξιν τῆς ἐπιθυμίας ἀναζητήσεως τῆς ἀληθείας. Ἔτσι ἡ καλλιέργεια ἡθικῆς συνειδησίσεως, ἡ ἀνακένωσις ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ἐξυγιάνσις τῶν συγχρόνων ἰδεῶν μετὰ τὰ εὐαγγελικὰ διδάγματα θὰ μορφώσουν ἐλευθέρας καὶ πνευματικὰς προσωπικότητας ἀποφασισμένας νὰ ἀγωνισθοῦν μέχρι θυσίας διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ σημειοῦντες σπουδαίαν πνευματικὴν πρόδodon.

Δημήτριος Β. Χαρίσης

τοῦ 'Ισαὰκ — Οἱ 'Εδὼμ — 'Ο 'Ιωσήφ — Τὸ πούλημα τοῦ 'Ιωσήφ σ. 83 ἐξ. — 'Ο Αὐνὸν — 'Η Θάμιαρ σ. 99 ἐξ. — 'Ο 'Ιωσήφ στὸν Πετεφρὴ — 'Η ἀγνότης τοῦ 'Ιωσήφ — 'Ο 'Ιωσήφ ἀρχιδεσμοφύλακας — 'Ο 'Ιωσήφ ἐρμηνευτὴς τῶν ὀνείρων σ. 115 ἐξ. — Τὰ ὄνειρα τοῦ φαυῶ — 'Η δόξα τοῦ 'Ιωσήφ — 'Η δρᾶσις τοῦ 'Ιωσήφ σ. 131 ἐξ. — 'Η οἰκογένεια τοῦ 'Ιωσήφ — 'Η πείνα — Οἱ γιοὶ τοῦ 'Ιακώβ στὴν Αἴγυπτο γιὰ σιτάρι — 'Η ἀγωνία τοῦ 'Ιακώβ σ. 147 — 'Η ὑποχώρησις τοῦ 'Ιακώβ — 'Η δευτέρη συνάντησις σ. 163 — 'Η δευτέρη δοκιμασία — 'Η ἀναγνώρισις σ. 179.

Γ' ΒΙΒΛΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ — ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

Μιχαὴλ Κ. Εὐθυμίου: Ὑπόμνημα ἐκ τοῦ λόγου Βηθλεὲμ σ. 6 — Φαρενάιτ 451 σ. 151 — Πρὸς τὴν Βηθλεὲμ σ. 182.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτοπούλου: 'Η καλὴ ὥρα σ. 22 — Γιατὶ ἀρρωσταίνουμε; σ. 104 — Πῶς ἐκκλησιάζεσαι; σ. 136 — Τὶ διαβάσεις; σ. 186.

Δ' ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΑ

Στεργίου Ν. Σάκκου: Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Α' σ. 28 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Β' σ. 41 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Γ' σ. 56 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Δ' σ. 72 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Ε' σ. 89 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά ΣΤ' σ. 106 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Ζ' σ. 119 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Η' σ. 137 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Θ' σ. 154 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά Ι' σ. 168 — Οἱ μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβά ΙΑ' σ. 188.

Ε' ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

Δ. Β. Χαρίσης: Ἐσωτερικαὶ δυνάμεις καὶ πνευματικὴ πειθαρχία σ. 24 — Μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸν θρίαμβον σ. 38 — Τὸ μεγαλεῖον τῆς κτίσεως σ. 70 — Τὸ χρέος πρὸς τὴν πατρίδα μας σ. 125 — Ἐπὶ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου σ. 142 — Οἱ ἀσυνκίνητοι σ. 173 — Βαθμοὶ πνευματικῆς προόδου σ. 188.

ΣΤ' ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Β. Αχ. Ψ. Ὁ σύζυγος σ. 9.

Ἀρχιμ. Γεωργίου Ραπτοπούλου: Τὰ παιδιὰ

του οφρανοῦ σ. 45 — Περιστέρι Ειρήνης σ. 60 — Πνευματοφόρες ψυχές σ. 77 — 'Ακέραιοι σ. 156 — Μάτια καθαρά σ. 171.

Μιχαήλ Κ. Εὐθυμίου: 'Ιχθυοτοξισμός σ. 165.

Ζ' ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Σάββα Ν. Ξανθοπούλου: 'Ο ἀπὸ γῆτος τοῦ παρελθόντος σ. 8 — Τὸ ἀτύχημα σ. 26 — 'Απαρόκλητος μεσίτης σ. 43 — Καρποφορία προσευχῆς σ. 58 — 'Η χειροτονία σ. 75 — Διαβάς... δοθήσων σ. 93 — Νύκτα γεμάτη θνεῖρα σ. 108 — Μάταιη ἀναζήτησις σ. 122 — Πρὸς τὴ ζοῖγκλα σ. 140 — 'Ανάμεσα στοὺς μαῖφους σ. 156 — 'Ο καταυλισμός τῆς ἀγάπης σ. 169 — Οἱ καταλυταί σ. 184.

Η' ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

'Ορθόδοξος γραμμὴ πλεύσεως — Τὸ παράδειγμα τοῦ διακόνου — 'Απαράδεκτοι συμβιβασμοὶ — Προαγωγή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος — 'Η στρατευομένη 'Εκκλησία — Σπουδαῖον δίδαγμα σ. 30 ἐξ — 'Ο ἐλεύθερος καθαρὸς ἀήρ τῆς ὑπαίθρου — 'Εγκόλπιον ἀγωνιστικότητος — 'Ο δηγὸς καὶ ἐμπνευστὴς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ — Κατά-

στασις ἐκτάκτου ἀνάγκης — «Τί θεωρεῖται εὐτυχία;» — Πολλαπλαῖ ὠφέλειαι σ. 47 ἐξ — 'Η χάρις τῆς ἀναστάσεως — Δίψα διὰ τὸν Χριστὸν — Μόνον τὴν 'Αγίαν Γραφήν — 'Επιβίωσις τῆς θρησκευτικότητος εἰς 'Αλβανίαν — 'Η ἀναγκαιότης τῆς πνευματικῆς προστομασίας — 'Η αἰμοδοσία σ. 63 ἐξ — 'Η ἔκθεσις τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν — 'Αναγκαῖα διαπαιδαγώγησις — 'Επιβεβλημένον καθήκον — Τὸ τηλεφώνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἱεραποστολῆς σ. 79 ἐξ — Νὰ ἀταγορευθῇ ἡ προβολή — Ποῖος θὰ γίνῃ ὁ ὀδηγός; — 'Αξίος τῆς ἀποστολῆς του — Εὐλαδὴς ὑπόδειξις σ. 110 ἐξ — Γραμμὴ πλεύσεως — Αἱ τουρκικαὶ βαρβαρότητες — 'Ενότης καὶ ἀγωνιστικότης σ. 127 ἐξ — 'Ανησυχητικαὶ μαθητικαὶ ἐκδηλώσεις — Οἱ προβληματισμοὶ τῶν προβλημάτων σ. 176.

Θ' ΔΙΑΦΟΡΑ

Στεργίου Ν. Σάκκου: 'Εξηγήσεις σ. 13.

Μιλτιάδου Σουλτανίδου: 'Ανοικτὴ ἐπιστολή σ. 95.

Πίναξ περιεχομένων σ. 191.

Τὸ Περιοδικὸν μας εὐχεταὶ εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τοῦ ἐπ' εὐκαιρίας τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου ὑγείαν, χαρὰν καὶ παρὰ Κυρίου εὐλογίαν, τὸ δὲ νέον ἔτος 1975 μεστὸν πνευματικῆς καρποφορίας.

'Αγαπητοὶ ἀναγνώσται, διαβάσετε καὶ διαδίδετε τὴν ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΝ.

Σύνθημα διὰ τὸ νέον ἔτος ἂς εἶναι: 'Ο κάθε συνδρομητὴς, νὰ γράψῃ ἀκρόν ἑνα. Θὰ εἶναι τὸ καλύτερον δῶρον πρὸς ἑνα συνάνθρωπό μας. Δεμένοι τόμοι παρελθόντων ἐτῶν τοῦ περιοδικοῦ μας ὡς καὶ βιβλία ἄλων τῶν Χριστιανικῶν ἐκδόσεων ὑπάρχουν εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον μας Πλάτωνος 2, Θεσ/νίκη τηλ. 274-518.

Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνδρομηταὶ τῆς 'Απολυτρώσεως νὰ ἀνανεώσουν τὴν συνδρομὴν των διὰ τὸ ἔτος 1975. Τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς παρὰ τὰς συνεχεῖς ἀνατιμήσεις παραμένει 20 δραχμαὶ δι' ἑν ἔτος.

«ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ» Μηνιαῖον ὁρθόδοξον χριστιανικὸν περιοδικόν.

'Ιδιοκτησία καὶ Ἐκδόσις Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, τηλ. 270-630 Θεσ/κη

Διευθυντὴς Συντάξεως: Σάββας Ν. Ξανθοπούλου, Πέλοπος 9, Θεσ/νίκη

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Γεώργιος Τριανταφυλλίδης, Ὁρασιπούλου 19, Θεσ/νίκη

'Ετήσια συνδρομή: Ἐσωτερικὸν δρχ. 20 — Ἐξωτερικὸν δολλ. 2

'Επιστολαὶ - συνδρομαὶ εἰς Περιοδικὸν «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Πέλοπος 7, Θεσ/νίκη

ΤΥΠΟΙΣ: Α.Σ.Ε. — ΘΕΣ/ΝΙΚΗ